

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Forsyth\_Frederik-Dablova\_alternativa.PDB

PDB Name: Forsyth\_Frederik-Dablova\_altern  
Creator ID: REAd  
PDB Type: TEXT  
Version: 0  
Unique ID Seed: 0  
Creation Date: 16.5.2004  
Modification Date: 16.5.2004  
Last Backup Date: 1.1.1970  
Modification Number: 0

Ďáblova alternativa

Frederik Forsyth

PROLOG

Trosečník by byl zemřel před soumrakem, nebýt bystrých očí námořníka jménem Mario, protože když ho našli, byl v bezvědomí. Úmorné slunce uškvařilo žaru vystavené, téměř nahé tělo na spáleniny druhého stupně a části těla ponořené do moře vodou rozměkly a bělaly se mezi solí vyžranými boláky jako pařáty shnilé husy.

Mario Curio byl kuchař na malé staré rezavé rachotině Garibaldi, která odhekávala z Brindisi východně od mysu Ince a dál k Trabzonu na dalekém východním cípu severního pobřeží Turecka. Plula pro náklad mandlí z Anatolie.

Mario nedokázal nikdy vysvětlit, proč vlastně toho rána ke konci dubna roku 1982 vysypal kbelík slupek od brambor přes zábradlí na návětrné straně, místo aby je vhodil do skluzu na odpadky na zádi, ale na to se ho taky nikdo neptal.

Možná, že se chtěl nadýchat čerstvého černomořského vzduchu a vymanit se z jednotvárnosti horkého vlhka stísněné lodní kuchyně. A tak vystoupil na pravobok a mrskl odpadky do lhostejného, trpělivého moře. Otočil se a zvolna vykročil zpátky za svými povinnostmi. Po dvou krocích se zastavil, zamračil a vrátil se k zábradlí, popletený a nejistý.

Loď mířila východoseverovýchodně kolem mysu Ince, a když si zaclonil oči a díval se dozadu za palubnici, polední slunce mu pražilo téměř přímo do tváře. Byl si jistý, že tam venku mezi zelenomodrým příbojem, mezi lodí a tureckým pobřežím, dvacet mil na jih, něco zahlédl. Už to ale neviděl, a tak přeběhl na zadní palubu. Vylezl po žebříku na ochoz můstku a znovu se rozhlížel. A pak to spatřil úplně jasně, na půl vteřiny se to objevilo mezi zvolna se převalujícími hřebeny vln. Obrátil se zpátky, k otevřeným dveřím kormidelní, a vykřikl: "Capitano."

Chvilí trvalo, než kapitána Vittoria přemluvil, protože Mario byl prostáček, nicméně kapitán jako řádný námořník věděl, že jestli je tam na moři člověk, musí otočit svou loď, aby se lépe podíval, a jeho radar skutečně odrazil signál.

Kapitánovi trvalo půl hodiny, než Garibaldiho otočil a vrátil k místu, které ukazoval Mario, a pak to uviděl také.

Skif byl necelých dvacet stop dlouhý, a ne moc široký. Lehké plavidlo toho druhu, co může sloužit jako lodní jola.

Vepředu a uprostřed byla přes člun jediná veslařská lavice s otvorem pro uložení stěžně do loďky. Ale buďto tam nikdy žádný stěžně nebyl, nebo byl špatně upevněný a spadl do vody. Garibaldi zastavil, kolébal se v příboji a kapitán Ingrao se opřel o zábradlí můstku a pozoroval Maria a bocmana Paola Longhiho, kteří se vydali v motorovém záchranném člunu, aby přivlékli skif. Když se přiblížil, tak z výšky viděl dolů do skifu.

Muž v loďce ležel na zádech v několika centimetrech mořské vody. Byl vychrtlý, na kost vyzáblý, zarostlý a v bezvědomí. Hlavu měl nakloněnou k jedné straně a dýchal krátce a přerývaně. Několikrát zasténal, když ho zvedli na palubu a ruce námořníků se dotkly obnažených ramen a hrudi, z níž se sloupala kůže.

Na Garibaldi byla vždycky jedna kabina volná, na způsob pokoje pro nemocné, a do té kabiny trosečníka uložili.

Mario požádal, aby se o trosečníka směl starat, a kapitán ho pro ten účel uvolnil z povinností na lodi. Mario začal brzy trosečníka považovat za svůj osobní majetek, tak jako chlapec věnuje mimořádnou péči štěněti, kterému zachránil život. Bocman Longhi dal trosečníkovi injekci morfia z kufříku první pomoci, aby ho zbavil bolesti, a spolu s Mariem se pustili do popálenin.

Oba pocházeli z Kalábie a věděli toho dost o spáleninách sluncem a uměli připravit nejlepší léčivou mast na světě.

Mario přinesl ze své lodní kuchyňky v umyvadle směs čerstvé citronové šťávy a vinného octa v poměru jedna ku jedné, měkký hadřík odtržený z povlaku na polštář a misku s ledem. Namočili hadřík do tekutiny, zabalili do něj tučt kostek ledu a jemně přitiskli látku na nejhorší části těla, na místa, která ultrafialové paprsky propálily až na kost. Ostře mrazivý prostředek vytáhl horkost z ožehlého masa a z bezvědomého muže se zvedl oblak páry. Muž se zachvěl.

"Lepší horečka než smrt na šok z popálenin," řekl mu Mario italsky. Muž to nemohl slyšet a kdyby to byl slyšel, nebyl by tomu rozuměl.

Longhi přistoupil ke svému veliteli na zadní palubě, k níž byl skif připoután.

"Něco nového?" tážal se.

Kapitán Ingrao zavrtěl hlavou.

"Nic. Nenašlo se nic ani na tom člověku. Žádné hodinky, žádná jmenovka. Lacíné spodky bez označení. A podle vousů se neholil alespoň deset dní."

"Tady není taky nic," řekl Ingrao. "Ani stěžeň, ani plachta, ani veslo, žádné jídlo ani zásoby vody. Člun nemá jméno. Nápis se ale mohl sloupnout."

"Turista z rekreačních pláží, kterého odneslo moře?" hádal Longhi.

Ingrao pokrčil rameny. "Nebo přežil havárii malé nákladní lodi," řekl. "Za dva dny budeme v Trabzonu. Turecké úřady to vyřeší, až přijde k sobě a promluví. My musíme pokračovat v cestě. A také musíme poslat telegram našemu zástupci, musíme ho informovat, co se stalo. Požádáme ho, aby v přístavu přistavili sanitu."

O dva dny později ležel trosečník - který byl téměř neustále v bezvědomí a nemohl mluvit - zabalený do bílých prostěradel v nemocničním pokoji v malé městské nemocnici v Trabzonu.

Námořník Mario doprovodil trosečníka ve voze ambulance z přístavu do nemocnice spolu se zástupcem loďařské firmy a přístavním lékařem, který trval na tom, že zdravotní inspektor musí bezvědomého muže vyšetřit, jestli nemá nějaké infekční choroby. Mario seděl asi hodinu u postele nemocného kamaráda a pak se s ním rozloučil a vrátil se na loď Garibaldi, aby připravil oběd pro posádku.

Teď stál u postele jiný muž, spolu s policejním důstojníkem a lékařem v krátkém, tříčtvrtečním plášti. Všichni tři byli Turci, ale ten menší, podsaditý, v civilním obleku hovořil obstojně anglicky.

"Dostane se z toho," řekl lékař. "Ale teď je mu hodně špatně. Má infarkt, popáleniny druhého stupně, je vyčerpaný, je na něm vidět, že nejedl několik dní. Celý organismus je oslabený."

"Co je tohle?" zeptal se muž v civilu a ukázal na hadičky kapaček zavedené do obou paží trosečníka. "Vyživovací infuze koncentrované glukózy, fyziologický roztok, aby se zabránilo šoku," řekl lékař. "Námořníci mu pravděpodobně zachránili život, tím že vytáhli ze spálenin horkost a my jsme ho vykoupali v heřmánku, abychom pomohli léčebnému postupu. Teď je to na něm a na Alláhu."

Umit Erdal, společník loďařské a obchodní firmy Erdal a Sermit, byl zmocněnec Lloydů pro přístav Trabzon a zástupce Garibaldiho mu s vděčností přenechal jednání v záležitosti trosečníka. Víčka očí nemocného v ořechově hnědé zarostlé tváři se zachvěla. Pan Erdal si důstojně odkašlal, shýbl se nad ležícím a promluvil svou nejlepší angličtinou.

"Jak... se... jmenujete?" vyslovoval pomalu a zřetelně.

Muž zasténal a několikrát pohnul hlavou ze strany na stranu. Úředník od Lloydů k němu naklonil hlavu co nejbliž, aby lépe slyšel.

"Zradzenyj," zamumlal nemocný. "Zradzenyj."

Erdal se napřímil. "Není to Turek," řekl s určitostí. "Zřejmě se jmenuje Zradzenyj. Ze které země by tohle jméno mohlo pocházet?"

Oba jeho společníci pokrčili rameny. "Budu informovat Lloydovy v Londýně," řekl Erdal. "Možná, že mají zprávu o lodi pohřešované v Černém moři."

Každodenní bible světového bratrstva obchodního loďstva jsou noviny Lloyd's List. Vycházejí denně od pátku do soboty a obsahují úvodníky, články a zprávy pouze na jediné téma - lodě a lodní doprava. Jejich partner a souputník Lloyd's Shipping Index uvádí pohyb třiceti tisíc světových aktivních obchodních lodí: jména lodí, majitele lodí, registrovanou vlajku, rok výroby, tonáž, odkud byla loď naposled vypravena a kam míří.

Oboje noviny jsou vyrobeny v komplexu budov na Sheepen Place, Colchester v Essexu. Právě do této budovy faxoval Umit Erdal zprávu o pohybu lodí z přístavu a do přístavu Trabzon a doplnil navíc něco, čemu se měl věnovat odbor vyšetřování v této budově.

Oddělení si překontrolovalo své záznamy o nehodách a zjistilo, že nedošlo žádné hlášení o pohřešovaných, potopených nebo třeba jen zpožděných lodích na Černém moři, a předalo výsledek redakci novin. Technický redaktor článek umístil na první stránku do přehledu zpráv, spolu se jménem, které trosečník udal jako své příjmení. Zpráva vyšla nazití.

Většina z těch, co onoho pozdního dubnového dne četli Lloyd's List, odstaveček o neidentifikovaném muži z Trabzonu přeskočila.

Těch pár řádek nicméně zaujalo bystrý zrak a pozornost muže kolem třicítky, který byl zaměstnán jako vyšší úředník a důvěryhodný pracovník ve firmě 'Nezávislých obchodních společností lodních makléřů' v malé uličce jménem Crutched Friars uprostřed londýnského City. Mezi kolegy v podniku byl znám jako Andrew Drake.

Drake si přečetl odstaveček a přešel do zasedací síně správní rady společnosti, kde pozorně studoval zarámovanou mapu světa, na níž byly vyznačeny převážné směry a druhy větrů a oceánské proudy. Větry na Černém moři na jaře a v létě vanou většinou ze severu a proudy se v tom malém oceánu točí proti směru hodinových ručiček, od jižního pobřeží Ukrajiny na vzdáleném severozápadě, dolů, kolem Rumunska a Bulharska, pak se obrátí znovu na východ na pravidelné lodní trasy mezi Istanbulem a mysem Ince.

Drake vzal kus papíru a chvíli počítal a kreslil. Malá loďka, která by vyplula z mokřin delty řeky Dněpr jižně od města Oděsy, by při dobrém větru a příznivých proudech mohla urazit čtyři nebo pět uzlů za hodinu směrem na jih kolem Rumunska, Bulharska a k Turecku. Ale po třech dnech by pravděpodobně byla zanesena od Bosporu k východnímu konci Černého moře.

Lloydovy noviny v oddílu "Počasí a navigace" potvrdily, že v oné oblasti bylo před devíti dny špatné počasí. Takové počasí, usuzoval Drake, za kterého se loďka v rukou nezkušeného mořeplavce mohla převrhnout, ztratit stěžeň a veškerý náklad a vydat cestujícího - pokud by se mu podařilo znovu do loďky vylézt - na milost a nemilost slunci a větru.

O dva dny později požádal Andrew Drake o týden dovolené, na kterou měl nárok. Vedení souhlasilo, že Drake může dovolenou nastoupit, ale teprve příští pondělí, třetího května.

Drake byl mírně znervóznělý celý ten týden, co na dovolenou čekal a v nedaleké cestovní kanceláři si zakoupil zpáteční

lístek Londýn - Istanbul. Rozhodl se, že lístek na další spoj z Istanbulu do Trabzonu si obstará přímo v Istanbulu. Také si ověřil, že držitel britského pasu nepotřebuje vízum do Turecka, ale po práci si opatřil povinné potvrzení o očkování proti neštovicím. Vydali mu ho ve zdravotním středisku při Britských aeroliniích na nádraží Victoria.

Byl rozčilený. Domníval se totiž, že je naděje, že po letech čekání najde člověka, kterého hledal. Na rozdíl od tří mužů, kteří stáli před dvěma dny u postele trosečníka, Drake věděl, že které země slovo zradzenyj pochází. Také věděl, že to není trosečnickovo příjmení. Muž v posteli mumlal ve své mateřštině slovo "zrazený" a tou mateřštinou byla ukrajinština. Což mohlo znamenat, že ten člověk je uprchlý ukrajinský partyzán.

Andrew Drake byl navzdory svému poangličtěnému jménu také Ukrajinec a fanatik.

Po příjezdu do Trabzonu navštívil Drake ze všeho nejdříve kancelář pana Erdala, jehož jméno získal od svého přítele zaměstnaného u Lloydů. Vysvětlil mu, že stráví dovolenou na tureckém pobřeží, že nemluví ani slovo turecky a možná bude potřebovat pomoc. Umit Erdal přijal doporučující dopis, který mu Drake předložil, a naštěstí se vůbec neptal, proč chce Drake navštívit trosečníka v místní nemocnici. Napsal osobní list, kterým doporučil Draka administrátorovi nemocnice, a krátce po poledni uvedli Draka do jednolůžkového pokoje, v němž muž ležel.

Místní zástupce Lloydů Draka informoval, že muž, i když je při vědomí, většinu času spí a pokud nespí, prozatím nepromluvil. Když Drake vstoupil do místnosti, ležel pacient na zádech, oči zavřené. Drake si přitáhl židli a sedl si k posteli. Chvilku pozoroval vyhublý obličej. Po pár minutách se víčka muže zachvěla, pootevřela a znovu se zavřela. Jestli spatřil návštěvníka, který na něj upřeně hleděl, Drake nepoznal. Poznal ale, že se muž probouzí.

Pomalou se předklonil a řekl zřetelně muži do ucha: "Šče ne vmerla Ukrajina."

Znamenalo to doslova: "Ukrajina není mrtvá." Volnější překlad by zněl: "Ukrajina žije dál." Jsou to první slova ukrajinské národní hymny zakázané ruskými mocnáři a národnostně uvědomělý Ukrajinec by je okamžitě poznal.

Oči nemocného se otevřely a pozorně se upřely na Draka. Po pár vteřinách se otázel ukrajinsky: "Kdo jste?"

"Ukrajinec, jako vy," řekl Drake.

Oči trosečníka ztemněly podezřením. "Quisling," řekl.

Drake zavrtěl hlavou. "Ne," řekl klidně. "Jsem anglický občan, narozený a vychovaný v Anglii, syn ukrajinského otce a anglické matky. Srdcem jsem ale Ukrajinec jako vy."

Muž v posteli civěl tvrdohlavě do stropu.

"Mohl bych vám ukázat pas, vystavený v Anglii, to by ale nedokazovalo vůbec nic. Fízl by byl vybavený pasem, jaký by potřeboval, kdyby se vás snažil oklamat." Drake užil slangového výrazu pro příslušníka sovětské tajné policie čekista.

"Vy ale už nejste na Ukrajině a tady žádní čekisté nejsou," pokračoval Drake. "Moře vás nevyplavilo na pobřeží Krymu ani v jižním Rusku ani v Gruzii. Nepřistál jste v Rumunsku ani v Bulharsku. Vylovila vás italská loď a přivezla vás sem do Trabzonu. Jste v Turecku. Jste na Západě. Dokázal jste to."

Mužův zrak visel teď na Drakově tváři, vzrušený, jasný, toužící uvěřit.

"Můžete chodit?" tápal se Drake.

"Nevím," odpověděl muž.

Drake kývl přes malý pokoj směrem k oknu, za kterým byl slyšet dopravní ruch. "KGB může převléct zaměstnance nemocnice, aby vypadali jako Turci," řekl. "Ale nemůže kvůli jednomu člověku změnit celé město, když by z toho člověka stejně dokázali doznání vynutit mučením, kdyby potřebovali. Došel byste k oknu?"

S pomocí Draka se trosečník bolestně přebelhal k oknu a vyhlédl ven na ulici.

"Auta jsou Austiny a Morrisy, dovážené z Anglie," řekl Drake. "Peugeoty z Francie a Volkswageny ze západního Německa. Slova na reklamních plakátech jsou turecká. Tamhle ta reklama je na Coca-Colu."

Muž přitiskl hřbet ruky k ústům a zakousl se do něj. Několikrát rychle zamrkal.

"Dokázal jsem to," řekl.

"Ano," řekl Drake. "Je to zázrak, ale dokázal jste to."

"Jmenuji se," řekl trosečník, když byl zase zpátky v posteli. "Miroslav Kaminskyj. Pocházím z Ternopolu. Byl jsem vůdce skupiny sedmi ukrajinských partyzánů."

Celou následující hodinu vyprávěl svůj příběh. Oblast Ternopolu bývala ohniskem ukrajinského nacionalismu a pár uhlíků tam ještě sálalo. Kaminskyj a šest jeho druhů se rozhodlo bojovat proti programu bezohledné rusifikace své země, rusifikace, která v šedesátých letech zintenzivněla a v sedmdesátých a počátkem osmdesátých se stala "konečným řešením" pro veškeré ukrajinské národní umění, poezii, literaturu, jazyk a uvědomění. Během šesti měsíců skupina napadla a zabila dva nepříliš významné stranické tajemníky - Rusy vyslané z Moskvy do Ternopolu - a jednoho tajného agenta KGB. Pak přišla zrada.

Kdokoli zradil, zemřel také v ohni palby, když zeleně označené speciální jednotky KGB obklíčily venkovský domek, kde se skupina sešla, aby naplánovala příští akci. Unikl jen Kaminskyj. Řítil se křovisky jako zvíře, ve dne se skrýval ve stodolách a v lesích, postupoval jen v noci a mířil k jihu na pobřeží, s neurčitou představou, že by tam naskočil na nějakou západní loď.

Přiblížit se k dokům v Oděse nebylo možné. Živil se bramborami a tuřínem z polí a hledal útočiště v močálovitém ústí řeky Dněstru, jihozápadně od Oděsy směrem k hranici s Rumunskem. Nakonec narazil v noci na malou rybářskou vesničku u zálivu a ukradl skif s uloženým stěžněm a malou plachtou. Nikdy předtím neplachtil a o moři nic nevěděl. Snažil se udržet plachtu a kormidlo a seděl a modlil se a nechal skif unášet větrem k jihu, podle hvězd a slunce.

Čistě štěstím se vyhnul hlídkovým člunům, které krouží ve vodách kolem sovětského pobřeží i rybářskému loďstvu.

Uzounký proužek dřeva, na kterém seděl, proklouzl kontrole pobřežních radarů a dostal se z jejich dosahu. Pak už nevěděl, kde je, jenom, že je kdesi mezi Rumunskem a Krymem a pluje na jih, daleko od nejbližších námořních tras -

stejně neznal, kudy vlastně vedly. Bouřka ho zastihla úplně nepřipraveného. Neuměl včas svinout plachtu a loďka se převrátila. Zbytkem sil se držel překoceného člunu. Tak strávil celou noc. Ráno loďku narovnal a vlezl do ní. Ztratil šaty, které si předtím svlékl, aby mu noční vítr ochladil tělo. A ztratil i zbylých pár syrových brambor, láhev od limonády se sladkou vodou, ztratil plachtu i kormidlo i veslo. Bolest se dostavila krátce po východu slunce, jak začalo stoupat palčivé vedro. Třetí den po bouři upadl do bezvědomí. Když ho znovu nabyl, ležel v posteli, v bolestech po spáleninách, trpěl mlčky a naslouchal hlasům, o nichž předpokládal, že je to bulharština. Šest dní tak ležel se zavřenýma očima a mlčícími ústy.

Andrew Drake ho poslouchal a jeho srdce se rozeznělo hudbou. Našel člověka, na kterého léta čekal.

"Zajedu do Istanbulu na švýcarský konzulát a pokusím se získat pro vás od Červeného kříže prozatímní cestovní doklady," řekl Kaminskému, na kterém začínala být znát únava. "Jestli se mi to podaří, pravděpodobně bych vás mohl odvézt do Anglie, při nejhorším na dočasné vízum. Pak bychom požádali o azyl. Vráťím se za několik dní."

U dveří se zastavil.

"Zpátky nemůžete, to víte," řekl Kaminskému. "Ale s vaší pomocí tam mohu jet já. A to jsem vždycky chtěl."

Andrew Drake se v Istanbulu zdržel déle, než předpokládal, a teprve šestnáctého května zvládl návrat do Trabzonu s cestovními doklady pro Kaminského. V dlouhém telefonním rozhovoru s Londýnem si prodloužil dovolenou a pohádal se s mladším společníkem makléřské firmy, ale stálo to za to. Byl si totiž jist, že prostřednictvím Kaminského splní svůj jediný životní cíl, po němž tak nesmírně toužil.

Carské a později sovětské impérium mělo navzdory svému monolitickému vzezření dvě Achillovy paty. První byl problém uživit dvě stě padesát milionů lidí. Druhou eufemicky nazývali "národnostní otázkou". Mezi čtrnácti republikami ovládanými Ruskou federací je několik téměř neidentifikovaných neruských národností a největší a národnostně asi nejuvědomělejší je Ukrajina. V roce 1982 mělo Velké Rusko jen 120 milionů z oněch 250 milionů obyvatel. Druhá nejlidnatější země - se 70 miliony - byla Ukrajina, a právě z toho důvodu se za cara i pod politbyrem Ukrajině dostalo mimořádné pozornosti a byla podrobena zvlášť nemilosrdné rusifikaci.

Další důvod je historický. Ukrajina byla tradičně rozdělena na západní a východní část, to předznamenalo její pád. Západní Ukrajina se rozkládá od Kyjeva na západ k polským hranicím. Východní část je víc rusifikovaná - celá století ji vládli carové, zatímco západní Ukrajina patřila k Rakousko-Uhersku. Její duchovní a kulturní orientace jde mnohem více na západ než ostatní, snad kromě baltských států, ale ty jsou malé na to, aby kladly odpor. Ukrajinci psali a četli latinkou, ne azbukou, jsou převážně římsští katolíci, nepatří do ruské ortodoxní církve. Jejich jazyk, poezie, literatura, umění a tradice pocházejí z doby před nástupem ruských dobyvatelů, kteří se přihnali ze severu.

V roce 1918, když se rozpadlo Rakousko-Uhersko, se západní Ukrajina zoufale usilovala vymánit z trosk impéria a stát se republikou. Na rozdíl od Čechů, Slováků a Maďarů neuspěli a v roce 1919 byli připojeni k Polsku jako provincie Halič. Když vtrhl Hitler v roce 1939 do západního Polska, přidružil se k němu od východu Stalin s Rudou armádou a zabral Halič. V roce 1941 ji obsadili Němci. Co následovalo, byla vášnivá změť nadějí, strachu a věrnosti. Někteří doufali, že se jim Moskva odmění, když budou bojovat proti Němcům, že jim za to poskytne ústupky. Jiní se pomýleně domnívali, že svobodná Ukrajina závisí na porážce Moskvy Berlínem, a utvořili Ukrajinskou divizi, která v německých uniformách bojovala proti Rudé armádě. A další, jako otec Kaminského, odešli do Karpat, do hor, jako partyzáni a bojovali proti prvnímu uchvatiteli, pak proti druhému, pak zase proti prvnímu. Prohráli všichni. Vyhrál Stalin a rozšířil své impérium na západ k řece Bug, která tvořila novou hranici s Polskem. Západní Ukrajina upadla pod nové cary: politbyro, ale staré sny přežívaly. Kromě jediného úlevného záblesku za posledních dnů Chruščova plánovitý program rozdrtit národní povědomí Ukrajiny jednou provždy nabýval na síle a intenzitě.

Stepan Drač, student z Rovna se připojil k Ukrajinské divizi. Patřil k těm šťastným - přežil válku a byl zajat Brity v Rakousku v roce 1945. Poslali ho na práci jako zemědělského dělníka do Norfolků a nepochybně by ho v roce 1946 vyhostili do Ruska, kde by ho bylo zlikvidovalo NKVD. Britské i americké ministerstvo zahraničí se totiž v tichosti dohodly, že vydají dva miliony "obětí Jalty" na milost a nemilost Stalinovi. Stepan Drač měl zase štěstí. Za kupkou sena v Norfolků se pomuchloval s příslušnicí Land Army, která otěhotněla. Vyřešili to svatbou a o šest měsíců později ho z humanitárních důvodů vyjmuli z repatriace a získal povolení zůstat v zemi. Nemusel už pracovat na farmě. Využil vědomostí, které získal jako radista, a otevřel si malý opravárenský krámk v Bradfordu, což bylo centrum třiceti tisíc britských Ukrajinců. První dítě zemřelo ještě malinké, druhé, synka, pokřtili jménem Andrij. Narodil se v roce 1950. Ukrajinsky se naučil na otcových kolenou a nejen to. Naučil se znát vlast svého otce, naslouchal o rozsáhlých prostorách Karpat a Rutenie. Sál otcovu nenávist k Rusům. Otec zemřel při autonehodě, když bylo chlapci dvanáct, matka navená manželovými nekonečnými večery s kamarády z exilu, vysedávajícími kolem krbu v obývacím pokoji, kde rozprávěli o minulosti jazykem, jemuž nerozuměla, poangličtila jejich příjmení na Drake a synovo křestní jméno na Andrew. Střední školu i univerzitu absolvoval chlapec jako Andrew Drake. Jako Andrew Drake získal svůj první cestovní pas.

Proměna u něj nastala v adolescenci, v posledních letech na univerzitě. Studovali tam i jiní ukrajinští chlapci a Drake začal znovu plyně mluvit otcovou mateřštinou. To bylo v druhé polovině šedesátých let, kdy nadešla krátká renesance ukrajinské literatury a poezie. Přišla a zmizela - většina jejích vedoucích představitelů byla odeslána na otrocké práce do gulagů. Drake vnímal tyhle události citlivě a s lítostí - věděl, jak spisovatelé skončili. Začátkem prvních let sedmého desetiletí přečetl všechno, co se mu dostalo do rukou: klasické dílo Tarase Ševčenko a ty, kdo psali v krátké době rozkvětu za Lenina a byli potlačeni a likvidováni za Stalina. Nejvíce ale četl díla těch, kterým se říkalo "šedesátníci", protože se rozpeli na pár krátkých let - dokud neudeřil Brežněv, aby zardousil a rozdrtil pýchu národa, po níž toužili. Četl Osadčije, Čornovila, Moroze, Džjubu, - četl je a truchlil po nich. A když četl básně a tajný deník Pavla Symonenka, mladého buiče, který zemřel v osmadvaceti letech na rakovinu jako modla ukrajinských studentů v

Sovětském svazu, krvácelo mu srdce pro zemi, kterou nikdy nespasil.

Nesmírně miloval tu zemi a svého zemřelého otce a stejně nesmírně nenáviděl ty, kteří ztělesňovali pronásledovatele, hltač ilegální letáky, které se dostaly na západ propašované disidenty z Ukrajiny: Ukrajinský Herald se zprávami, co postihlo stovky neznámých, jímž se nedostalo takové publicity jako velkým moskevským procesům Daniela, Šiňavského, Orlova, Šaranského. Ty zapomenuté ubožáky. Každou rádkou rostla jeho nenávisť. Pro Andrewa Draka, kdysi Andrije Drače, se zosobněním všeho zla na světě stalo KGB.

Měl dost smyslu pro realitu, aby se vystříhal primitivního, krutého nacionalismu starších exulantů, kteří se dělili na západní a východní. Zavrhoval i antisemitismus, jenž jim byl naočkován, uznával díla Gluzmana, který byl sionista, ale současně ukrajinský nacionalista, jako díla ryzího Ukrajince. Studoval exulantské komunity v Británii a na pevnině a zjistil, že přežívají na čtyřech úrovních. Byli to: jazykoví nacionalisté, kterým stačilo mluvit a psát jazykem otců, debatující nacionalisté, kteří debatovali a debatovali, neustále a celé dny, ale jinak nedělali nic, hlasatelé hesel, kteří rozčilovali své adoptivní spoluobčany, ale netvorného Sovětského svazu se netkli, a aktivisté, kteří demonstrovali před moskevskými hodnostáři a byli pečlivě fotografováni a registrováni. Zvláštním oddělením a dostalo se jim mizivé publicity.

Drake zavrhl všechny čtyři. Zůstal klidný, tichý, dobře se chovající a rezervovaný. Odjel do Londýna a nastoupil do úřednického zaměstnání v jižní části města. Mnozí lidé jeho druhu se stravují jedinou velkou vášní, neznámou jejich bližním, vášní, která pohltí veškeré jejich úspory, volný čas a dovolenou. Takový byl Drake. Tiše zorganizoval malou skupinu šesti mužů se stejným přesvědčením, jako bylo jeho. Vypátral je, setkal se s nimi, spřátelil se s nimi, složili společnou přísahu a Drake jim přikázal, aby byli trpěliví. Protože Andrij Drač měl svůj tajný sen a jak řekl T. E. Lawrence, byl nebezpečný, protože "snil s otevřenými očima". Snil o tom, že jednou udeří obrovskou ranou proti mužům Moskvy, a ta rána jimi otřese tak, jako jimi nic předtím neotřásl. Pronikne zdmí jejich moci a zraní je přímo v jejich pevnosti.

Jeho sen žil a o krok se přiblížil svému naplnění, protože našel Kaminského. Drake učinil rozhodnutí, které ho vzrušovalo, když jeho letadlo znovu vyklouzlo z teplých oblak k Trabzonu.

Miroslav Kaminskyj se podíval na Draka nerozhodně.

"Já nevím, Andriji," řekl. "Opravdu nevím. Přese všechno, co jsi pro mne udělal... zkrátka, nevím jestli ti mohu tolik důvěřovat. Lituju, celý život jsem se musel držet této zásady."

"Miroslave, mohl bys mě znát ještě dalších dvacet let a nepoznal bys mě víc než mě znáš teď. Všechno, co jsem ti o sobě pověděl, je pravda. Když se nesmíš vrátit ty, dovol, abych jel místo tebe. Potřebuji ale spojení. Jestli o někom víš, o komkoli..."

Konečně Kaminskyj souhlasil.

"Jsou to dva muži," vysoukal ze sebe. "Zničení mé skupiny je nepostihlo - nikdo o nich nevěděl. Já sám jsem je poznal teprve před dvěma měsíci."

"Jsou to Ukrajinci a partyzáni?" tázal se Drake rozdyčtěně.

"Ano. Jsou to Ukrajinci. To ale není jejich hlavní motivace. Jejich lidé také trpěli. Jejich otcové, stejně jako můj otec, byli deset let v pracovním táboře, ale z jiného důvodu. Jsou to Židé."

"A nenávidí Moskvu?" zeptal se Drake. "Chtějí udeřit na Kreml?"

"Ano, nenávidí Moskvu," potvrdil Kaminskyj. "Stejně jako ty i já. Jejich inspirace je něco, co se jmenuje Liga na obranu Židů. Slyšeli o tom v rádiu. Jejich filozofie, jak jsem pochopil, je totožná s naší: začít se bránit, vracet rány, nenechat se trýznit a pronásledovat bez odezvy, pasivně, vleže."

"Tak mi dovol, abych se s nimi spojil," žádal Drake.

Nazítří ráno letěl Drake zpátky do Londýna se jmény a adresami dvou mladých židovských partyzánů ve Lvově. Do čtrnácti dnů si předplatil turistický zájezd s Inturistem na první polovinu července. Navštíví Kyjev, Ternopol a Lvov. Kromě toho dal výpověď ze zaměstnání a vybral v hotovosti veškeré své úspory.

Nikým nepovšimnut vytáhl Andrew Drake, alias Andrij Drač do své soukromé války - proti Kremlu.

1

Onoho května - někdy kolem patnáctého - svítilo na Washington laskavé, hřejivé slunce a přivábilo do ulic ženy s krátkými rukávy a bohatě rozzářilo první rudé růže zahrady před francouzskými okny Oválného pokoje v Bílém domě. Ale ačkoliv byla okna otevřená a do soukromé svatyně nejmocnějšího vládce na světě vanula čerstvá vůně trávy a kvítí, pozornost čtyř přítomných mužů se upínala na zcela jiné rostliny ve vzdálené a cizí zemi.

Prezident William Matthews seděl tam, kde američtí prezidenti vždycky seděli: zády k jižní stěně místnosti, čelem obrácený k severu přes široký starožitný stůl ke klasickému mramorovému krbu dominujícímu severní stěně. Jeho křeslo - na rozdíl od křesel jeho předchůdců, kteří si libovali v křeslech vyrobených na míru a podle osobního vkusu - bylo prosté tovární otáčecí křeslo s vysokým opěradlem, jaké může mít každý vyšší státní úředník. "Bill" Matthews - trval na tom, že právě tak musí být nazýván na plakátech - ve svých úspěšných volebních kampaních vždycky zdůrazňoval svou náklonnost ke všemu domácímu, ať to bylo jídlo, oblečení či pohodlí. Tohle křeslo vídali nesčetní návštěvníci a delegace, které rád osobně vítal v Oválném pokoji, a nebylo v žádném případě luxusní. Krásný starožitný stůl, jak zřídka kdy opomenul zdůraznit, zdědil, protože stůl se stal součástí vážené tradice Bílého domu. Znělo to dobře. Ale tím to pro Billa Matthewse končilo. V uzavřeném pracovním kruhu svých nejvyšších poradců se "Bill" - jak ho

mohl oslovit i ten nejposlednější z jeho voličů - nekonal. Odpadla i intonace srdečného chlapíka a krabatý kokršpanělí úsměv, který vábil voliče, aby vyslali "chlapce z naší ulice" do Bílého domu. Nebyl to žádný chlapec z naší ulice a jeho poradci to věděli. Byl to první muž ve státě.

Na druhé straně prezidentova stolu, na křeslech s vysokými rovnými opěradly, seděli tři muži, kteří si u něj ráno vyžádali slyšení bez přítomnosti kohokoli dalšího. Osobně nejbližší z nich mu byl předseda Rady národní bezpečnosti, prezidentův osobní poradce v záležitostech bezpečnosti a důvěrník ve věcech zahraniční politiky. V západním křídle v budově Úřadu vlády mu říkali střídavě "doktůrek" nebo "ten zatracený Polák" a byl to Stanislav Poklewski, s hubeným obličejem a ostrými rysy - někdy neoblíbený, ale nikdy podceňovaný.

Tvořili zvláštní dvojici na to, že si byli tak blízcí: plavovlasý anglosaský protestant z hlubokého jihu se světlou pletí a tmavý, mlčenlivý zbožný římský katolík, který přijel jako malý chlapec z Krakova. Ale to, čemu Bill Matthews neuměl porozumět - složitě psychologii Evropanů obecně a Slovanů speciálně, to zvládal jezuita vytříbený, chladně kalkulující mozek, kterému prezident nikdy neodepřel sluchu. Poklewski se mu zamlouval ze dvou důvodů: byl velice věrný a oddaný a neměl prázdné politické ambice - nepřál si nic jiného než zůstat ve stínu Billa Matthewse. Jedna výhoda však přece existovala: Matthews musel neustále vyrovnávat doktorův podezřívavý odpor k bonzům z Moskvy s liberálnějším přístupem ministra zahraničí z Bostonu. Státní sekretář se onoho rána neúčastnil schůzky, o níž požádal osobně Poklewski. Další dva muži v křeslech před stolem byli Robert Benson, ředitel Ústřední zpravodajské služby, a Karl Taylor.

Často se psávalo, že americký Národní úřad pro bezpečnost NSA, je orgán odpovědný za veškerou elektronickou špionáž. Je to sice dobrá a populární představa, ale není pravdivá. NSA je odpovědný za tu část elektronické kontroly a špionáže, která má co dělat s odposloucháváním: odposlouchání telefonu a telegrafu, monitorování rozhlasu, ale především procesování éteru, z něhož se získávají denně (doslova) miliardy slov ve stovkách jazyků a dialektů, ty se nahrávaly, dešifrovaly, překládaly a analyzovaly. Špionážní družice sem však nepatřily. Vizuální kontrola, pozorování zeměkoule fotoaparáty umístěnými do letadel a satelitů, což bylo důležitější, byla vždycky doména Národního úřadu pro průzkum - NRO.

Byl to úkol, který plnilo společně americké letectvo a CIA. Ředitelem této instituce byl Karl Taylor - dvouhvězdičkový generál zpravodajské služby letectva.

Prezident shrnul kupu vysoce přesných fotografií na svém stole a vrátil je Taylorovi, který se zvedl, přijal je a uložil zpátky do aktovky.

"Dobrá, pánové," řekl prezident uvážlivě. "Takže jste mi ukázali, že úroda pšenice na malé části Sovětského svazu, možná jen na pár akrech, které jsou vidět na těch fotografiích, není dobrá. Je zřejmě narušená. Co to dokazuje?"

Poklewski pohlédl na Taylora a kývl. Taylor si odkašlal.

"Pane prezidente, dovolil jsem si natočit výsledky, které právě teď dostáváme z jedné z našich družic typu Condor.

Přejete si, abych vám je předvedl?"

Matthews přikývl a pozorně sledoval Taylora, jak přechází k soustavě televizí umístěné na obloukovité západní stěně, pod knihovnami, které byly zkráceny speciálně proto, aby se do nich televize mohly vsunout. Pokud byly v místnosti nevojenští činitelé a civilní deputace, byla nově pořízená řada televizních obrazovek zastřena zásuvnými teakovými dveřmi. Taylor přikročil k obrazovce umístěné až úplně vlevo a vrátil se k prezidentovu stolu. Zvedl sluchátko jednoho ze šesti telefonů, vytočil číslo a řekl krátce: "Pusťte to."

Prezident Matthews věděl o soustavě satelitů Condor. Condory byly nejmodernější, nejnovější a nejlepší družice, létaly ve větší výšce než létalo cokoli před nimi, byly vybaveny kamerami tak důmyslnými, že mohly zabrat přesný detail nehtu prstu z výšky dvou set mil, a to v mlze, dešti, krupobití, sněhu, v mracích i v noci.

Kdysi v sedmdesátých letech byl fotografický průzkum sice dobrý, ale pomalý, hlavně proto, že každá cívka exponovaného filmu musela být katapultována z družice v ochranném obalu v přesném místě své dráhy tak, aby se snášela k zemi volným pádem, a musela se najít a vyzdvihnout pomocí elektronické signalizace a zaměřovacích přístrojů, pak byla letecky dopravena do ústředních laboratoří NRO, kde film vyvolali a promítli. Simultánní TV přenosy se mohly uskutečnit, jen když byla družice v takovém letovém oblouku, který umožnil přímé spojení z družice do Spojených států amerických nebo do některé z Amerikou ovládaných zaměřovacích stanic. Když ale družice letěla blízko nad Sovětským svazem, zakřivení zeměkoule bránilo přímému přenosu, takže přihlížející museli čekat na příští oblet.

Pak v létě 1978 vědci problém vyřešili "parabolickou hrou". Jejich počítače vyvinuly mimořádně složitý vidlicový přepínač: půl tučtu orbitálních kamer létalo po stanovených letových drahách s tímto výsledkem: když chtěl Bílý dům proniknout do kterékoli špionážní družice, stačilo, aby dal povel k přenosu toho, co družice právě snímala a obraz se přenášel parabolickou anténou na další družici, která nebyla mimo dohled. Druhý satelit přenesl obraz na třetí družici a tak dále, jako když si hráči basketbalu v běhu předávají míč z ruky do ruky. Když se potřebné záběry dostaly na družici nad Spojenými státy americkými, mohly být zaměřeny hlavním stanem NRO a odtud vyslány do Oválného pokoje. Družice přeletěly za hodinu 40 000 zemských mil, zeměkoule v souladu s hodinami letu se nakláněla podle ročního období. Číselné údaje a permutace byly astronomické, ale počítače je vyřešily. V roce 1980 měl prezident Spojených států amerických čtyřadvacetihodinový přístup ke každému čtverečnímu metru zemského povrchu, a to simultánním přenosem, k němuž stačilo stisknout tlačítko. Někdy mu to vadilo, připadalo mu to nevhodné. Poklewskému to nevadilo nikdy: byl zvyklý na obnažování soukromých myšlenek ve zpovědi, byl tak vychovaný. Condory byly jeho zpovědnice, on sám byl kněz, kterým se kdysi téměř stal.

Obrazovka zamžikala a ožila a generál Taylor rozložil na prezidentově stole mapu Sovětského svazu a ukazoval prstem. "To, co, pane prezidente, vidíte, je z Condoru 5, který se pohybuje na této letové dráze, na severovýchodě mezi Saratovem a Perm, přes oblast panenské země a oblast černozemě na jihozápadě."

Matthews se zadíval na obrazovku, po níž se zvolna shora dolů táhly rozsáhlé plochy půdy a pruhy široké zhruba pět mil. Na levé straně obrazovky putovala zvolna malá skupinka chatrčí zemědělců, bezpochybně dřevěných "izeb", ztracených v nekonečné stepi. Na obraz se vsunula linie silnice, pár nejistých vteřin setrvala uprostřed obrazu, pak odplula. Taylor znovu cosi zamumlal: obraz se soustředil na několik čtverečních metrů a byl zřetelnější. Objevil se muž krácející s koněm po stepní rozsáhlosti. Objevil se a zmizel.

"Zpomalte to," nařídil Taylor do telefonu. Půda, kterou kamera ukazovala, plynula pomaleji. Vysoko v prostoru sledovala družice Condor letovou dráhu ve stejné výšce a stejnou rychlostí, laboratoře NRO obraz zúžily a zpomalily. Záběr se pomalu přiblížil. Ruský zemědělec se zastavil u kmene osamělého stromu a zvolna si rozepínal poklopec. Prezident Matthews nebyl technicky založený a žasl znovu a znovu. Seděl, jak si připomenul, v teplé kanceláři za časného letního rána ve Washingtonu a díval se na člověka, který čural kdesi ve stínu aralského pohoří. Zemědělec pomalu sestupoval dolů po obrazovce, až se ztratil. Snímek, který připlouval, předváděl pšeničné pole, široké stovky akrů.

"A zastavit!" nařídil Taylor do telefonu. Obraz se zvolna zklidnil a zastavil.

"Přiblížit," řekl Taylor.

Závěr se přiblížoval, až posléze byl celý čtverečný metr obrazovky zaplněn dvaceti jednotlivými výhonky mladé pšenice. Každý stonek vypadal křehce, ochable a nečistě. Takové Matthews vídal před padesáti lety jako chlapec v prašné krajině amerického středozápadu.

"Stane!" vyběhl prezident Poklewského, který požádal o tuto schůzku. Stan volil opatrně slova.

"Pane prezidente, Sovětský svaz plánuje na tento rok výnos dvě stě čtyřicet milionů tun obilí. Z toho by mělo být sto dvacet milionů tun pšenice, šedesát ječmene, čtrnáct ovsu, čtrnáct kukuřice, dvacet žita a zbývajících dvacet rýže, prosa, pohanky a luštěnin. Nejpodstatnější je pšenice a ječmen."

Vstal a obešel stůl k mapě Sovětského svazu, která tam stále ještě ležela. Taylor vypnul televizi a posadil se do svého křesla.

"Přibližně čtyřicet procent celkové roční sklizně, tedy zhruba sto milionů tun se rodí tady na Ukrajině a v Kubáňské oblasti na jihu Ruské republiky," pokračoval Poklewski a ukazoval zmíněné oblasti na mapě. "A všechno to jsou ozimy. Znamená to, že se zasejí v září a říjnu. V listopadu, s prvním sněhem vyrazí, jako mladé výhonky. Sníh výhonky přikryje a ochrání před tuhými prosincovými a lednovými mrazy."

Poklewski se otočil a přešel od stolu k obloukovitým oknům tyčícím se od podlahy až ke stropu, vzadu za prezidentem. Měl ve zvyku chodit, když hovořil.

Běžný kolemjdoucí nemůže z Pennsylvania Avenue zahlédnout Oválný pokoj schovaný v zadní části malé budovy západního křídla. Horní polovina těchto na jih obrácených vysokých oken je ale v dohledu od Washingtonského památníku, vzdáleného zhruba třicet metrů, a proto byla tato okna zabezpečena patnáct centimetrů tlustým, nazelenalým neprůhledným sklem pro případ, že by se nějaký ostřelovač stojící poblíž památníku pokusil o zásah. Poklewski došel k oknu a sklem probleskující akvamarinové světlo zdůraznilo nazelenalým odrazem bledost jeho tváře. U okna se obrátil zase nazpět, právě když se Matthews chystal otočit židli, aby na něj viděl.

"Vloni, začátkem prosince nastala na Ukrajině mírná obleva. Nepřihodilo se to poprvé, ale tak teplo tam nebylo nikdy. Velká vlna teplého jarního vzduchu přivanula od Černého moře a Bosporu a postupovala na severovýchod přes Ukrajinu a Kubáň. Trvalo to týden. První nános sněhu roztál do hloubky asi patnácti centimetrů. Mladé výhonky pšenice a ječmene se obnažily. O deset dní později, jako by rozmar počasí chtěl teplotu vyrovnat, skosil celou oblast patnácti až dvacetistupňový mráz."

"A to pšenici asi neprosnělo," podotkl prezident.

"Pane prezidente," vložil se do rozpravy Robert Benson ze CIA. "Naši zemědělstí odborníci soudí, že Sověti by měli štěstí, kdyby zachránili padesát procent ukrajinské a kubáňské sklizně. Škoda, kterou počasí způsobilo, je obrovská a nenaopravitelná."

"To jste mi tedy ukazovali?" zeptal se Matthews.

"Ne, pane prezidente," řekl Poklewski. "Jde o následující: zbylých šedesát procent sovětské sklizně, zhruba sto čtyřicet milionů tun pochází z obrovských prostor panenské, neobdělávané země, poprvé zúrodněné Chruščovem v první polovině šedesátých let, a z oblasti černozemě na úpatí Uralu. Malá část je z oblasti za pohořím Sibíře. A to jsme vám ukazovali."

"Co se tam děje?" tázal se Matthews.

"Něco podivného, pane prezidente. S úrodou v oblasti Sovětského svazu se děje něco zvláštního. Celých těch zbývajících šedesát procent obilí jsou jařiny, zasévané od března do dubna, když půda roztaje. Právě teď by obilí mělo vzejít svěží a zelené. Ale vzchází zakrnělé, řídké, výhonky se objevují sporadicky, jako by napadené nějakým morem či sněží."

"Zase počasí?" tázal se Matthews.

"Ne. V celém kraji měli vlhkou zimu i jaro, ale nic vážného. Teď svítí slunce, počasí je teplé a suché."

"Jak rozšířený je ten... mor?"

Benson se znovu vložil do rozpravy. "Nevíme, pane prezidente. Máme asi padesát vzorků filmu výhradně soustředěných na tento problém. Samosebou, že běžně se zaměřujeme především na vojenské objekty, na přesuny vojska, koncentraci armády, nové raketové základny, továrny na zbraně, ale i z toho, co máme, vyplývá, že to postižení musí být hodně rozšířené."

"Co tedy vlastně chcete?"

"Byli bychom rádi," uzavřel Poklewski, "kdybyste nám dal souhlas, abychom vynaložili víc prostředků na tenhle problém. Abychom zjistili, jak významné je to pro Sověty. Znamenalo by to vyslat do Sovětského svazu delegace,

obchodníky. Měli bychom přesunout část družicové kontroly z méně důležitých úkolů. Věříme, že je pro Ameriku životně důležité zjistit, co bude Moskva nucena v tomto směru podniknout."

Matthews chvíli uvažoval a podíval se na hodiny. Za pár minut očekával skupinu ekologů, kteří ho přijeli pozdravit a věnovat mu další medaili. Před polednem se dostaví generální prokurátor kvůli nové legislativní úpravě pracovního zákonodárství. Zvedl se.

"Výborně, pánové. Máte to mít. Příkazuji vám to ze své pravomoci. Myslím, že to opravdu potřebujeme vědět. Do třiceti dnů chci ale znát odpověď."

O deset dní později seděl generál Karl Taylor v kanceláři Roberta Bensona, ředitele Ústřední zpravodajské služby neboli DCI, v sedmém poschodí a civěl na svoji vlastní zprávu připojenou k velkému svazku fotografií z filmů, které ležely před ním na nízkém stolku.

"Jsem z toho vedle, Bene. Nedokážu tomu přijít na kloub."

Benson se otočil od velikánských oken, která tvoří celou jednu stěnu kanceláře DCI v Langley a jsou obráceny směrem na sever a severozápad, přes vrcholy stromků k neviditelné řece Potomac. Miloval tenhle pohled stejně jako jeho předchůdci, zvláště v pozdním jaru a začátkem léta, kdy se lesy proměnily v záplavu něžné zeleně. Posadil se do nízkého křesílka k malému stolku proti Taylorovi.

"Nevyznají se v tom ani moji odborníci na obilniny, Karle. A nechci s tím jít na ministerstvo zemědělství. Ať se děje v Rusku cokoli, poslední, co potřebujeme, je publicita. Když do toho zasvětime někoho mimo náš okruh, bude to do týdne ve všech novinách. Takže, co jsi zjistil ty?"

"Ta sněť nebo cokoli je na těch snímcích, není pandemická a není ani regionální. V tom je ten háček. Kdyby byly příčiny klimatické, dalo by se to vysvětlit počasím. Klimatické příčiny to nejsou. Kdyby to byla konkrétní choroba obilí, objevilo by se to přinejmenším regionálně. Totéž platí, pokud by onemocnění vyvolali cizopasnici. Závada se ale vyskytuje zcela nerovnoměrně, nesystematicky. Přímo vedle napadených polí roste silná zdravá pšenice. Průzkum Condora neobjevil naprosto žádnou logickou strukturu. A co ty?"

Benson souhlasně přikývl.

"Opravdu se to vymyká veškeré logice. Poslal jsem na to pár odborníků, ale ještě se mi neohlásili. Moji chlapci přes zemědělství studovali ty vaše fotografie shora dolů, zepředu dozadu a nedošli k žádnému závěru, než že to je nějaká sněť osevu nebo něco v půdě. Ale ani oni nechápou, proč se to vyskytuje tak namátkově. Neodpovídá to žádnému známému schématu. Důležité ovšem je, že musím prezidentovi předložit odhad, jaká bude pravděpodobně celková sklizeň obilí v Sovětském svazu v září a říjnu. A musím to předložit brzy."

"Žádným způsobem nemohu ofotografovat každý ztracený kus pšenice a ječmene v Sovětském svazu - to nedokáže ani Condor," řekl Taylor. "Trvalo by to celé měsíce. Můžeš mi povolit tak dlouhou dobu?"

"Rozhodně ne," řekl Benson. "Potřebuji informace o pobytu vojsk podél čínských hranic, hromadění vojenských sil proti Turecku a Iránu. Musím nepřetržitě pozorovat rozestavení Rudé armády ve východním Německu a rozložení nových SS dvacet za Uralem."

"Pak ovšem nemohu předložit nic víc než procentuální odhad na základě toho, co jsme prozatím zfotovali a extrapolovali do celkového objemu sklizně v Sovětském svazu," řekl Taylor.

"Musí to být přesné," řekl Benson. "Nechci, aby se opakoval rok 1977."

Taylor se při té vzpomínce otřásl, i když v roce 1977 nebyl ředitelem NRO. V roce 1977 Sověti obalamutili americkou zpravodajskou mašinerii velkolepým podvodem. Celé léto tvrdili všichni odborníci ze CIA a z ministerstva zemědělství, že sklizeň v Sovětském svazu bude kolem 215 milionů tun. Zemědělským delegacím, které navštívily Rusko, předváděli Sověti rozsáhlá pole zdravé pšenice, ve skutečnosti to byla pole jen výjimečná. Fotografický průzkum byl chybný. Tehdejší sovětský prezident Leonid Brežněv na podzim klidně oznámil, že Sovětský svaz sklídí jen 194 milionů tun. V důsledku toho stoupla cena přebytku americké pšenice pro domácí potřebu - Američané byli přesvědčeni, že Rusko bude přece jen nuceno koupit zhruba 20 milionů tun. Příliš pozdě. Během léta koupila Moskva prostřednictvím nastrčených společností ve Francii dostatečné množství pšenice, aby se vyrovnal schodek - a za starou, nízkou cenu. Dokonce najali prostřednictvím svých agentů volnou lodní dopravu a lodě, které mířily do západní Evropy, přesměrovali do přístavů v Sovětském svazu. V Langley se téhle aféry říkalo "Žihadlo".

Karl Taylor se zvedl. "Oukej, Bobe. Budu šťastně a vesele pokračovat ve snímkování."

"Karle." Hlas DCI ho zastavil ve dveřích. "Hezounké snímky nestačí. Prvního července musíme mít Condor zase zpátky na vojenských cílech. Koncem měsíce mi musíš dát ty nejlepší číselné údaje, které získáš. Můžeš se zmýlit, ale dej si dobrý pozor. A kdyby tvoji chlapci přišli na cokoli, co by mohlo ten jev vysvětlit, vrať se a přesnímkuj to. Musíme přece, ksakru, zjistit, co se děje s ruskou pšenici."

Satelity Condor prezidenta Matthewse pozorovaly téměř všechno v Sovětském svazu, ale neviděly Harolda Lessinga, jednoho ze tří prvních tajemníků obchodního oddělení britského velvyslanectví v Moskvě, jak nazítří ráno sedí u svého pracovního stolu. Asi bylo dobře, že ho neviděly, on sám by byl první, kdo by souhlasil, že neskýtá právě povznášející pohled. Byl bledý jako stěna a bylo mu mizerně.

Hlavní budova Britské mise v hlavním městě Sovětského svazu je krásný, předrevoluční palác na nábreží Maurice Thoreze, s průčelím na sever, přímo přes řeku Moskvu, na jižní straně kremelské zdi. Palác kdysi, za cara, patřil milionářskému obchodníkovi s cukrem a Britové ho zabrali brzy po revoluci. Od té doby se Sověti snaží Brity z paláce vystrnadit. Stalin palác nenáviděl. Každé ráno, když vstával, spatřil za řekou, proti svému soukromému bytu, britskou vlajku třepotající se v ranním vánku a velice ho to rozčillovalo.

Obchodní oddělení nemá ale to štěstí přebývat v elegantním krémovém a zlatém paláci. Nachází se v omšelém komplexu poválečných, špatně postavených budov, dvě míle od Kutuzovova prospektu, téměř přímo proti hotelu Ukrajina,

postaveném ve stylu zdobného svatebního dortu. V téhle soustavě bloků, střežené u jediné vstupní brány bdělými milicionáři, jsou i obytné domy, také omšelé, v nichž jsou byty pracovníků diplomatických služeb. Celé se to jmenuje Corps diplomatique neboli zajatecký tábor diplomatů.

Kancelář Harolda Lessinga byla v nejvyšším poschodí bloku obchodních zastupitelství. Když nakonec v půl jedenácté toho jasného májového půldne omdlel, strhl s sebou na zem telefon a právě tahle rána upozornila sekretářku v sousední kanceláři. Tiše a zdatně povolala obchodního konzula a jeho dva mladí atašé pomohli Lessingovi - který se sice probral z mdlob, ale byl jako omámený - ven z budovy, přes parkoviště a do jeho bytu v šestém poschodí sto metrů vzdáleného Korpusu 6.

Konzul současně zatelefonoval do hlavní budovy velvyslanectví na nábreží Maurice Thoreze. Informoval prvního radu velvyslanectví a požádal, aby k Lessingovi poslali svého lékaře. Ten prohlédl Lessinga v jeho bytě a v jeho posteli a kolem poledne usedl k obchodnímu konzulovi, aby mu podal zprávu. Velmi ho překvapilo, že ho jeho nadřízený přerušil a navrhl, že zajedou do hlavní budovy a poradí se společně s prvním radou velvyslanectví. Teprve později pochopil lékař - obyčejný britský praktický lékař, který se zavázal pracovat tři roky na velvyslanectví se zařazením na úrovni prvního tajemníka - že ten přesun byl nezbytný. První rada je odvedl do zvláštní místnosti v budově velvyslanectví. Tato místnost byla zaručeně bezpečná před odposlechem - obchodní sekce dozajista bezpečná v tomto směru nebyla. "Praskl mu vřed," oznámil medikus oběma diplomatům. "Zřejmě trpěl celé týdny, možná měsíce něčím, o čem se domníval, že to je překyselený žaludek, důsledek přepracování, a polykal antacidové tablety. Byla to hloupost. Měl přijít za mnou."

"Bude nutné ho hospitalizovat?" tázal se první rada a zamyšleně zíral na strop.

"Samozřejmě, že ano," odvětil lékař. "Mohu zajistit, aby ho přijali během několika hodin. Místní sovětští lékaři jsou schopni léčbu zvládnout."

Nastala krátká odmlka, v níž si oba diplomaté vyměnili pohled. Obchodní konzul zavrtěl hlavou. On i první rada uvažovali stejně. Znali Lessingovu skutečnou funkci na vyslanectví, protože o ní oba museli být informováni. Lékař ji neznal. Konzul se naklonil k prvnímu radovi.

"To nebude možné," pravil první rada. "V případě Lessinga to není možné. Bude muset letět odpoledne do Helsink. Postaráte se, aby na to byl připravený?"

"Ale vždyť...", začal lékař. Pak zmlkl. Uvědomil si, proč museli ujet čtyři kilometry kvůli tomuhle rozhovoru. Lessing je šéf tajné zpravodajské služby v Moskvě. "Ano, ano. Teď je v šoku a pravděpodobně ztratil asi půl litru krve. Dal jsem mu sto miligramů petidinu a sedativa. Odpoledne ve tři bych mu mohl dát další injekci. Jestli ho šofér odveze na letiště a celou cestu ho bude někdo doprovázet, v tom případě ano, může být dopraven do Helsink. Po příjezdu musí mít ale okamžitě zajištěné přijetí do nemocnice. Dal bych přednost tomu, jet s ním sám. Chci mít jistotu. Zítra bych se vrátil." První rada se zvedl. "Výborně," pravil. "Máte na to dva dny. Moje manželka vám dá seznam, pár drobností, které by potřebovala doplnit, když budete tak laskav. Ano? Moc vám děkuji. Já vyřídím všechno, co je třeba tady u nás, na našem konci."

Léta bylo zvykem označovat v novinách, časopisech a knihách za hlavní stan britské tajné zpravodajské služby SIS nebo MI6, určitý blok kanceláří v londýnské městské část Lambeth, což vzbuzovalo mírné pobavení zaměstnanců téhle firmy, protože adresa Lambethu je úzkostlivě udržovaný zastírací manévr.

Stejnou kulisou je Leconfield House v Curzon Street, o kterém se předpokládá, že je sídlem kontrašpionáže MI5.

Účelem je zmást nepotřebné tazatele. Ti nezdolní lovci špiónů se dlouhá léta kolem Playboy klubu ani neukázali.

Skutečný domov nejtajnější tajné služby na světě je architektonicky moderní celobetonová budova nedaleko ministerstva pro životní prostředí, co by kamenem dohodil od jednoho z hlavních londýnských nádraží pro jižní trasy. Tajné služby získaly budovu počátkem sedmdesátých let.

A právě v nejvyšším poschodí této budovy, ve svých prostorách, jejichž okna hleděla přes řeku na věž Big Ben a na parlament, se generální ředitel SIS krátce po obědě dozvěděl o Lessingově onemocnění. Zavolal mu to vnitřní linkou ředitel osobního oddělení poté, co tuto informaci obdržel od dešifrantů pracujících v suterénu. Generální ředitel zprávu pozorně vyslechl.

"Jak dlouho bude mimo službu?" zeptal se konečně.

"Nejméně několik měsíců," řekl ředitel osobního oddělení. "Nejprve týden v nemocnici v Helsinkách a pak pár týdnů doma. Rekonvalescence může trvat o nějaký týden déle."

"To je mrzuté," usoudil generální ředitel. "Budeme muset najít co nejdřív někoho na jeho místo." Generální ředitel měl obdivuhodnou paměť a okamžitě si vybavil, že Lessing řídil dva ruské agenty, jednu nižší šarži Rudé armády a jednoho člověka ze sovětského ministerstva zahraničí, nic světoborného, ale byli užiteční. Konečně řekl: "Informujte mě, až bude Lessing bezpečně uložený v Helsinkách. A předložte mi, prosím, krátký výběrový seznam osob, které by ho mohly nahradit. Máte na to čas do večera."

Sir Nigel Irvine byl třetí profesionální pracovník zpravodajské služby, který dosáhl hodnost generálního ředitele SIS neboli "firmy", jak se důvěrně nazývala mezi organizacemi stejného ražení.

Mnohem větší americká CIA, kterou založil a k vrcholu moci přivedl Allen Dulles, zmarnila svou sílu začátkem sedmdesátých let extravagantními sólovými akcemi a nakonec byla svěřena outsiderovi, admirálovi Stanfieldu Turnerovi. Ironie byla, že v těžké době britská vláda učinila pravý opak, porušila tradici, podle níž býval šéf "firmy" diplomat z ministerstva zahraničí, a svěřila vrchní velení profesionálům.

Riskovali, ale vyšlo to. Organizace těžce doplatila na aféry Burgeše, MacLeana a Philbyho a sir Nigel Irvine byl pevně rozhodnutý, že trend profesionálů v čele "firmy" bude pokračovat i po jeho odchodu. Proto hodlal být stejně přísný jako jeho bezprostřední předchůdci v úsilí zabránit tomu, že by se znovu objevil záškodník, který by pracoval na vlastní pěst.

Když ty tři spisy dorazily na stůl sira Nigela Irvina, byla už skoro tma, ale chtěl najít náhradníka za Lessinga a nachystal se, že zůstane, jak dlouho bude třeba. Celou hodinu se probíral spisy, ale volba vypadala jednoznačně. Nakonec zvedl telefon a požádal ředitele osobního oddělení, ještě přítomného v budově, aby se k němu dostavil. Sekretářka ho uvedla za dvě minuty.

Sir Nigel mu pohostinně nabídl vodku se sodou, kterou sám také pil. Neviděl důvod, proč by si neměl dopřát pár příjemností a zařídil si dokonale vybavenou kancelář, možná jako zadostiučinění za ohavnosti zápasů ve špinavých, druhořadých hotýlcích ve Vídni koncem čtyřicátých let, kdy jako mladý agent "firmy" sváděl a podplácel sovětské činovníky v Ruskem okupovaném Rakousku. Dva rekruti z oné doby - několik let to byli "spící agenti" - znovu pracovali. Mohl si blahopřát.

Ačkoliv budova SIS byla moderní, z ocele, betonu a chromu, kancelář v nejvyšším poschodí si generální ředitel zařídil ve starším a elegantním stylu: tapety světle kávové, celopodlahový koberec hnědooranžový. Psací stůl, vysoké křeslo za stolem a dvě před ním, a kožené sofa Chesterfield - to všechno byly originální starožitné kousky.

Ze skladu obrazů ministerstva pro životní prostředí, kam mají přístup jen mandarinové britské státní správy, aby si vyzdobili stěny svých kanceláří, si sir Nigel vybral jednoho Dufyho, jednoho Vlámincka a mírně podezřelého Breughela. Měl políчено na malého překrásného Fragonarda, ale nějaký obratný velmož z ministerstva financí ho předběhl.

Na rozdíl od ministerstva zahraničí a Úřadu Britského společenství, jejichž zdi jsou dekorovány oleji bývalých ministrů zahraničí jako Canninga a Greye, SIS se vždycky vyvarovala portrétů předků. Ostatně - kdo kdy slyšel, že by se některému z posloupné řady v pozadí se skrývajících britských mistrů špionáže zamlouvalo zvětšit svoji podobu? Nenašly oblibu ani portréty královny v královském hávu, na rozdíl od Bílého domu a Langley polepených podepsanými fotografiemi posledního prezidenta.

"Naše oddanost službě královně a vlasti nepotřebuje reklamu," dostalo se odpovědi ustrnulému návštěvníku z langleyského CIA. "A kdyby bylo takové reklamy zapotřebí, tak bychom tu stejně nepracovali."

Sir Nigel se odvrátil od okna, z něhož zamyšleně hleděl na světla West Endu za řekou.

"Vypadá to na Munra, co říkáte?" tázal se.

"Myslel jsem si to," odvětil ředitel osobního oddělení. "Jaký je? Prostudoval jsem jeho spis, trochu ho znám. Povězte mi o něm něco osobního."

"Uzavřený."

"Velmi dobře."

"Trochu samotářský."

"Hrome!"

"Je tu otázka ruštiny," řekl ředitel. "Ti druzí dva mají slušnou pracovní ruštinu. Munro hovoří jako rodilý Rus, ale ne vždycky. S Rusy hovoří obstojně rusky se silným přízvukem. Když toho nechá, může se klidně vmísit mezi Rusy."

"Vzhledem k tomu, že musí okamžitě řídit Mallarda a Mergansera, bude brilantní ruština přínosem."

Mallard a Merganser byla krycí jména pro ty dva agenty nižší kategorie, které naverboval a řídil Lessing. Rusové řízení SIS uvnitř Sovětského svazu dostali obvykle anglické krycí jméno ptáků, v pořadí abecedy podle data naverbování.

Obě písmena M byla nedávnými přírůstky. Sir Nigel si odhekl.

"Výborně. Munro. Kde je teď?"

"Na výcviku. V Beaconsfieldu. Odborná výuka."

"Čekám ho zítra odpoledne. Není ženatý, a proto zřejmě může odjet dost rychle. Ať se tu zbytečně nezdržuje. Ráno obstarám souhlas ministerstva zahraničí s náhradou Munra za Lessinga v obchodní sekci."

Beaconsfield byl z centra Londýna snadno a rychle dostupný a před léty si tu s oblibou stavěli elegantní domy ti, kdo se těšili vysokému a vlivnému postavení v hlavním městě. Začátkem sedmdesátých let se ve většině těchto sídel pořádaly semináře, duchovní cvičení, kursy managementu a marketingu nebo i náboženská soustředění. V jednom z domů sídlil oficiální Svaz pro studium ruštiny a v mnohem menším domečku byla výcviková škola SIS - zcela neoficiální.

Kurs Adama Munra se týkal odborné výuky a byl oblíbený nejen proto, že zpestřil únavnou rutinu šifrování a dešifrování. Munro si uměl získat pozornost třídy a věděl to.

"Dobrá," pravil Munro toho rána v posledním týdnu měsíce. "A teď si probereme pár složitých situací, a jak je vyřešíme."

Třída ztichla v očekávání. Rutinní postup byla jedna věc, představa skutečného setkání s protivníkem byla mnohem zábavnější.

"Máte přebrat zázilku od svého informátora," řekl Munro. "Sleduje vás ale místní očko. Vás kryje před zatčením diplomatická imunita, vašeho informátora nekryje nic. Je to zdejší člověk, přímo tam, v horkém terénu. Jde na schůzku, nemůžete ho zastavit. Ví, že by byl nápadný, kdyby se tam potloukal moc dlouho. Bude čekat pouhých deset minut. Co uděláte?"

"Setřesu očko," navrhl někdo. Munro zavrtěl hlavou.

"Za prvé se o vás předpokládá, že jste nevinný diplomat, žádný Hundini. Setřesete očko a prozradíte se jako cvičený agent. Za druhé by se vám to nemuselo podařit. Kdyby to byl první tým KGB, tak se vám to nepovede, leda byste zaběhl do vyslanectví. Zkuste vymyslet něco jiného."

"Vzdám to," přihlásil se další adept. "Neukážu se. Ze všeho nejdůležitější je bezpečí nechráněného spolupracovníka."

"Správně," řekl Munro. "Tím ale necháte balíček u informátora a informátor ho u sebe nemůže mít věčně a také nemá

dohodnutou náhradní schůzku." Na pár vteřin se odmlčel. "Nebo má...?"

"Pro případ neuskutečněné schůzky je stanovený druhý postup," ozval se třetí student.

"Dobře," řekl Munro. "Když jste s ním na samém začátku jednal, předtím než jste byl pověřen profesionální spoluprací, poučil jste ho o celé škále náhradních schůzek, pokud první schůzka neuspěje. Takže informátor čeká deset minut, vy se neukážete a on se v pořádku a ve vši nevinnosti odsune na místo druhé schůzky. Jak se nazývá tenhle postup?"

"Zpátečka," přihlásil se snaživec, který chtěl původně setřást očko.

"První zpátečka," opravil ho Munro. "Všechno si to za pár měsíců vyzkoušíme v ulicích Londýna, aby nám to bylo jasné." Studenti horlivě psali do sešitů. "Oukej. Znáte místo druhé schůzky, ale jste pořád sledováni. S problémem jste nepohnuli. Co se stane na místě první zpátečky?"

Nastalo ticho. Munro jim dal třicet vteřin.

"Na tomto místě se nesetkáte," vysvětlil jim. "Podle pravidel, které jste informátora naučili, je druhá schůzka místo, kde vás informátor vidí. Ale vy zůstáváte v odstupu. Když víte, že vás pozoruje z nějaké terasy, z kavárny, ale vždycky z dostatečné vzdálenosti, dáte mu znamení. Jakékoli: poškrábete se na uchu, vysmrkáte se, upustíte noviny a zase je zvednete. Co tím informátorovi sdělujete?"

"Že nastupuje třetí schůzka podle předem dohodnutého scénáře," znovu se hlásil chytrolín.

"Přesně tak, ale pořád ještě vás sledují. Kde se koná třetí schůzka? Na jakém místě?"

Tentokrát se nevyskytli žádní zájemci.

"V jakékoli budově - hospodě, klubu, restauraci, co vás napadne - která má uzavřený vchod, a to takový, že když se zavřou dveře nemůže nikdo odnikud z ulice vidět dovnitř, žádnými okny ani výlohou. Proč jste zvolili k předání balíčku právě takové místo?"

Ozvalo se krátké zaklepání na dveře a v nich se objevila hlava vedoucího studijního oddělení. Kývl na Munra, který vstal od stolu a přešel ke dveřím. Nadřizený důstojník ho vytáhl na chodbu.

"Volají vás," řekl tiše. "Šéf vás chce vidět. Ve své kanceláři ve tři. Odjíždíte odtud v poledne. Odpolední výuku přebírá Bailey."

Munro se vrátil ke stolu poněkud zmatený. šéf byl napůl láskyplný, napůl respektuplný název pro každého, kdo ve "firmě" zastával funkci generálního ředitele.

Jednoho studenta napadlo řešení. "Abyste mohl jít kolem stolu informátora a nepozorovaně sebrat balíček?"

Munro zavrtěl hlavou. "Ne tak docela. Až tamodtud odejdete, váš protivník nechá možná někoho v podniku, aby vyslechl číšníky. Kdybyste šel rovnou ke svému člověku, mohl by si ho někdo všimnout a pak by ho podle popisu identifikovali. Něco jiného?"

"Použiju v restauraci mrtvou schránku," navrhl chytrolín. Munro znovu zavrtěl hlavou.

"Nemáte dost času," připomenul. "Očko vpadne do podniku pár vteřin po vás. Informátor, který tam podle ujednání bude dřív než vy, možná nenajde volnou příslušnou kabinu na záchodě. Nebo neobsazený dohodnutý stůl. Je to příliš riskantní. Ne. Tentokrát použijeme techniku letmého dotyku. Poznamenejte si: postup je následující.

Na první zpátečce jste dal informátorovi znamení, že vás sledují, a váš informátor znamení přijal a postupuje podle dohodnutého schématu. Seřídil si hodinky na vteřinu s nejbližšími spolehlivými veřejnými hodinami nebo ještě lépe, podle automatické telefonní služby. Vy jste učinil totéž.

Ve stanovenou hodinu sedí informátor v určené restauraci nebo kdekoli jinde. Vy přicházíte zvenku na vteřinu přesně. Kdybyste tam dorazil moc brzy, zpomalte, zavazujte si tkaničku u bot, zastavte se u výkladní skříně. Pokud kontrolujete čas, nesmíte se nápadně dívat na hodinky.

Na vteřinu přesně vstupujete do restaurace a dveře se za vámi zavřou. V téže vteřině je informátor na nohou, má zaplacený účet a jde ke dveřím. Nejméně pět vteřin uplyne než se dveře znovu otevřou a vstoupí očko. Míjíte informátora pár metrů přede dveřmi, uvnitř místnosti - musíte se ujistit, že na vás není odnikud vidět. Když jste těsně u informátora, předáte balíček nebo ho převzmete, pak se rozejdete a usednete k nejbližšímu stolu nebo barové stoličce. Váš protivník dorazí za několik vteřin, projde kolem informátora. Ten otevře dveře a zmizí. Zaměstnanci podniku později potvrdí, že jste s nikým nemluvil a s nikým se nesetkal. Nezastavil jste se u žádného stolu, nikdo se nezastavil u vašeho stolu. Máte balíček ve vnitřní kapse, dopijete drink a vrátíte se na vyslanectví. Můžete právem doufat, že váš protivník ohlásí, že jste se po celou dobu procházky s nikým nesešel.

To je technika letmého dotyku... a tohle je zvonek k obědu. V pořádku, prozatím končíme."

Kolem třetí odpoledne seděl Adam Munro v zabezpečené knihovně pod budovou sídla firmy a začínal se prokousávat hromadou svazků v tvrdých hnědých deskách. Měl pouhých pět dnů na to, aby prostudoval a zapamatoval si tolik materiálu, kolik potřeboval k převzetí agendy Harolda Lessinga, na funkci firemního "legálního rezidenta" v Moskvě. Jednatřicátého května letěl z Londýna do Moskvy, aby nastoupil na své nové místo.

První týden obětoval Munro na to, aby se zabydlel. Pro všechny pracovníky velvyslanectví, kromě několika zasvěcených, byl profesionálním diplomatem, který přijel nahradit Harolda Lessinga. Velvyslanec, první rada velvyslanectví, hlavní dešifrant a obchodní konzul věděli, jaké je jeho pravé poslání. Skutečnost, že v relativně pokročilém věku šestačtyřiceti let je pouze prvním tajemníkem obchodní sekce, se vysvětlovala jeho pozdním nástupem do diplomatických služeb.

Obchodní konzul se postaral o to, aby spisy obchodní agendy, kterou dostal na stůl, byly co nejméně náročné. Velvyslanec přijal Munra krátce a formálně ve své kanceláři, první rada méně formálně na drink. Seznámil se s většinou spolupracovníků a absolvoval řadu sešlostí, aby se seznámil s mnoha dalšími diplomaty ze západních velvyslanectví. Také si osobně pohovořil - víceméně pracovně - se svým kolegou z amerického velvyslanectví. "Kšeft", ujistil ho partner ze CIA, byl v pohodě.

Kdyby některý zaměstnanec britského velvyslanectví v Moskvě neuměl rusky, byl by mimořádně nápadný. Munro

mluvil svou oficiální ruštinou s přízvukem, a to před svými kolegy i s ruskými představiteli když byl uváděn do své funkce. Na jednom večírku si dva zaměstnanci sovětského ministerstva zahraničí popovídali rychlou, hovorovou ruštinou pár metrů od něj. Munro jim dokonale rozuměl, a protože to bylo mírně zajímavé, podal zprávu do Londýna. Desátý den seděl sám na lavičce na rozlehlé Sovětské výstavě ekonomických úspěchů, na vzdáleném severním předměstí ruského hlavního města. Čekal na první schůzku s agentem z Rudé armády, kterého převzal od Lessinga. Munro se narodil v roce 1936 jako syn edinburského lékaře a chlapecká léta za války prožil normálně bezstarostně a šťastně v prostředí středních vrstev. Do třinácti let docházel do místní školy a pak absolvoval pět let ve Fettes College, jedné z nejlepších škol ve Skotsku. A právě v této době si učitel jazyků všiml jeho mimořádného nadání pro cizí jazyky. V roce 1954 - služba v armádě byla tehdy povinná - šel na vojnu a po základním výcviku se dostal ke starému otcovu pluku First Gordon Highlanders. Byl převelen na Kypr a na sklonku téhož léta se účastnil vojenských operací proti partyzánům EOKA v pohoří Troodos.

Seděl na lavičce v Moskvě a v duchu viděl tu zemědělskou usedlost. Polovinu noci se plazili vřesem, aby hospodářství obklíčili, dostali tip od informátora. Za úsvitu ležel Munro sám na stanovišti na úpatí strmého srázu, na straně odvrácené od domu nahoře na kopci. Hlavní část oddílu zaútočila na dům zepředu, z průčelí, jakmile se začalo rozednívat, vystoupili nahoru po mírnějším svahu, se sluncem v zádech.

Nad sebou, na druhé straně kopce, zaslechl v tichém svítání rachot samopalů. V prvních slunečních paprscích spatřil dvě postavy, které vyskákaly oknem vzadu a byly kryty závětrím, dokud je jejich střemhlavý úprk dolů po srázu nepřivedl z dohledu domu. Šli přímo proti němu, jak tam dřepěl za padlým kmenem olivy, ve stínu několika stromů. Nohy se jim kmitaly všemi směry, snažili se udržet rovnováhu na jílovitém svahu. Přiblížili se k němu a jeden z nich držel v pravé ruce něco, co vypadalo jako krátký, černý klacek. I kdyby byl vykřikl, říkal si později, nebyli by se bývali dokázali v tom úprku zastavit. Tehdy si to ale neříkal. Byl poslušný svého výcviku, když doběhli na patnáct metrů od něj, prostě jen vstal a vypálil dvě krátké, smrtící rány.

Úder je oba zdvihl, jednoho po druhém, zastavil je v rozběhu a praštil s nimi na jíl na úpatí svahu. Když se rozplynul modrý opar korditového kouře nad ústím samopalu pokročil, aby se na ně podíval. Myslel, že mu třeba bude špatně nebo že by mohl omdlít. Ani jedno ani druhé, jen studená zvědavost. Pohlédl jim do tváří. Byli to chlapci, mladší než on - a jemu bylo osmnáct. Olivovým porostem se k němu prodral seržant.

"Dobrá práce, chlapče," volal. "Dostals je."

Munro hleděl na těla chlapců, kteří se nikdy neožení a nebudou mít děti, nikdy si nezatančí a nepocítí teplo slunce a chuť vína. Jeden z nich ještě svíral ten černý klacek, byl to salám. Kus mu visel z mrtvých úst. Zastihli ho při snídani. Munro se obrátil k seržantovi.

"Nejsem žádný váš majetek," ječel. "Nejsem, sakra, váš majetek. Nejsem ničí majetek. Patřím jen sám sobě."

Seržant připsal ten výbuch nervovému šoku po prvním zabítí člověka a nepodal o něm hlášení. Možná, že to byla chyba, protože vedení se nedozvědělo, že Adam Munro není úplně, stoprocentně poslušný. A nikdy nebude.

Za šest měsíců mu sdělili, že o něm uvažují jako o rezervě na důstojníka, a požádali ho, aby si prodloužil službu v armádě na tři roky a získal tak kvalifikaci na propůjčení důstojnické hodnosti na omezenou dobu. Munro byl Kyprem unavený, a proto souhlasil a byl převelen zpátky do Anglie, do výcvikové jednotky kadetů v Eaton Hall. A za tři měsíce dostal hvězdičku nadporučíka.

Když v Eaton Hall vyplňoval různé formuláře, uvedl, že umí plyně francouzsky a německy. Vyzkoušeli ho z obou jazyků a prokázalo se, že má pravdu. Brzy po povýšení mu navrhli, že by se mu třeba zamlouvala účast v armádním kursu ruštiny. Tehdy se kurs konal v táboře, kterému se říkalo Malé Rusko, a byl v Bodminu v Cornwallu. Druhá možnost byla služba u pluku v kasárnách ve Skotsku. Proto souhlasil. Za šest měsíců mluvil nejen plyně rusky, ale mohl se vydávat za rodilého Rusa.

V roce 1957 opustil armádu, ačkoli na něj u pluku naléhali, aby zůstal. Rozhodl se totiž, že se chce stát zahraničním dopisovatelem. Pár jich poznal na Kypru a předpokládal, že by se mu takové povolání líbilo víc než práce v kanceláři. V jednadvaceti nastoupil do Scotsmana ve svém rodném Edinburghu jako novinářský elév a o dva roky později se přestěhoval do Londýna, kde ho převzala mezinárodní tisková agentura Reuter se sídlem Fleet Street 85. V létě 1960 mu zase pomohla jeho znalost jazyků, do čtyřiceti hodin ho vyslali do kanceláře Reutera v západním Berlíně jako zástupce šéfa kanceláře, zemřelého Alfreda Kluehse. To bylo ono léto, než postavili Zeď, a do tří měsíců se seznámil s Valentinou, ženou, o níž věděl, že byla jediná, kterou v životě miloval.

Nějaký člověk se posadil vedle něj a zakašlal. Munro se vytrhl ze svého rozjímání. Jeden týden učí potěr řemeslu a za čtrnáct dní zanedbá základní pravidlo: před schůzkou si nesmíš dovolit nedostatek pozornosti.

Rus se na něj nechápavě podíval, ale Munro měl nezbytnou puntíkovanou kravatu. Rus si zvolna vkládal do úst cigaretu, oči upřené na Munra. Bylo to staromódně otřelé, ale pořád to fungovalo - Munro vytáhl zapalovač a přidržel oheň u cigarety.

"Ronald se před dvěma týdny zhroutil u psacího stolu," řekl tiše a klidně. "Obáváme se, že jsou to vředy. Já jsem Michal. Požádali mě, abych převzal jeho práci. Možná, že byste mi mohl pomoci, je pravda, že televizní věž Ostankino je nejvyšší stavba v Moskvě?"

Ruský důstojník v civilních šatech vydechl kouř a uvolnil se. Tahle slova byla přesně stanovená Lessingem, kterého znal jen jako RONALDA.

"Ano," odpověděl. "Je vysoká sto čtyřicet metrů."

Měl v ruce srolované noviny, které položil na sedátko mezi sebe a Munra. Munrovi sklouzl z klína na zem svléknutý plášť. Zvedl ho, urovňal a položil na noviny. Oba muži seděli asi deset minut aniž by vzbuzovali jakoukoli pozornost. Rus kouřil. Pak vstal, zašlápl oharek a přitom se naklonil.

"Za čtrnáct dní," zamumlal Munro. "Na pánském záchodě pod blokem G v Novém státním cirkusu. Během čísla klauna

Popova. Představení začíná v půl osmé."

Rus se obrátil a pokračoval v procházce. Munro se dalších deset minut klidně rozhlížel. Nikdo nejevil zájem. Sebral převlečník, noviny a obálku, která byla v novinách, a vrátil se metrem na Kutuzovův prospekt. V obálce byl nejnovější seznam rozmístění důstojníků Rudé armády.

2

Když onoho rána desátého června, krátce před jedenáctou dopoledne, Adam Munro přestupoval na náměstí Revoluce, hnal se konvoj tuctu lesklých černých limuzín ZIL Borovickou branou v kremelské zdi, třicet metrů nad jeho hlavou a devadesát metrů jihozápadně od něj. Sovětské politbyro se chystalo zahájit poradou, která měla změnit dějiny. Kreml je trojúhelníkový objekt s dominantou Sobakinovy (Arzenální) věže obrácené k severu. Kolem dokola ho chrání patnáctimetrová zeď s osmnácti strážnými věžemi. Zeď je protkána čtyřmi branami.

Jižní dvě třetiny trojúhelníku jsou turistickou oblastí, po níž se táhnou poslušné výpravy, aby obdivovaly katedrály, sály a paláce dávno mrtvých carů. Ve střední části je netknutý, hlídkami střežený pás harmakadomu - neviditelná hranice, kterou turisté nesmějí překročit. Přes tento otevřený prostor vrnely toho rána ručně vyráběné limuzíny ke třem budovám v severní části Kremlu.

Nejmenší z nich je Kremelské divadlo na východě. Napůl neviditelná a napůl skrytá za divadlem stojí budova Rady ministrů, údajně sídlo vlády v tom smyslu, že se tu scházejí ministři. Prává vláda Sovětského svazu není ale kabinet ministrů, nýbrž politbyro, malá výlučná skupina, vrchol ústředního výboru komunistické strany Sovětského svazu neboli ÚVKSSS.

Třetí budova je největší. Táhne se podél západní strany, hned za cimbuřím zdi a nad Alexandrovým parkem. Má tvar podlouhlého úzkého obdélníku směřujícího na sever. Na jižním konci je starý Arzenál, muzeum starých zbraní. Hned za Arzenálem jsou však vnitřní zdi zneprístupněny. Do horní části budovy se musí návštěvník dostat zvenku: projít vysokou přehradou z tepaného železa spojující prostor mezi budovou vlády a Arzenálem. Onoho rána projely limuzíny železnou branou a zastavily se vedle horního vchodu do tajné budovy.

Horní část Arzenálu je dutý čtyřúhelník, se dvěma nepřilíhajícími širokými bloky bytů a kanceláří oddělených od sebe úzkým dvorkem, a to od severu k jihu. Stavba je čtyřposchodová, včetně půdy. V polovině východního bloku kanceláří, na třetím poschodí, s okny pouze na dvorek a zcela skryta před zvědavými očima je místnost, kde se každý čtvrtek ráno schází politbyro, aby vládlo dvěma stům padesáti milionům sovětských občanů a dalším mnoha milionům, které si rády namlouvají, že existují mimo hranice ruského impéria.

Protože to je skutečné impérium, ačkoliv podle teorie je Ruská republika jedna z patnácti republik, z nichž se skládá Sovětský svaz, ve skutečnosti vládne Rusko carů - starých nebo novodobých - ostatním čtrnácti neruským republikám železnou pěstí. Tři paže, které Rusku k tomu účelu slouží, a které tuto nadvládu zajišťují, jsou: Rudá armáda, samosebou včetně námořnictva a letectva, Výbor pro státní bezpečnost neboli KGB se statisíci zaměstnanci, třemi sty tisíci ozbrojenými muži (vojáky) a šesti sty tisíci informátory, a odbor stranických organizací při generálním sekretariátu ústředního výboru, který řídí kádry na každém pracovišti, řídí a kontroluje jejich myšlenky, domov, studium i odpočinek, od Arktidy k horám Persie, od Brunswicku k břehům Japonského moře. A to je jen vlastní, samotné impérium.

Místnost, v níž se politbyro v kremelském Arzenálu schází, je dlouhá zhruba patnáct metrů a široká kolem osmi metrů, nijak obrovská vzhledem ke své moci. Zařizena je těžkým, mramorovým dekorem, jaký mají partajní šéfové v oblíbené.

Dominantou místnosti je dlouhý stůl ve tvaru T, potažený zeleným sukem.

Ráno desátého června 1982 bylo neobvyklé, protože neměli na pořadu žádnou agendu, byli svoláni mimořádně a muži, shromáždění kolem stolu a chystající se zaujmout své místo cítili oním kolektivním čichem vnímajícím nebezpečí, který je vynesl až sem, na vrchol moci, že je ve vzduchu něco důležitého.

Na svém obvyklém místě, ve středu čela stolu seděl jejich nejvyšší šéf, Maxim Rodin. Jeho nadřazená nedotknutelnost tkvěla údajně v jeho titulu - prezident Sovětského svazu. V Rusku není však kromě počasí nic tak, jak se jeví.

Podstatou jeho pravé moci byl titul generálního tajemníka komunistické strany SSSR. Z toho titulu byl i předsedou ústředního výboru a předsedou politbyra.

Bylo mu jednadsmesát, byl tvrdý, uzavřený a nesmírně mazaný. Bez této vlastnosti by byl nikdy nemohl sedět v křesle, v němž kdysi sedával Stalin (ten svolával politbyro jen zřídkakdy), Malenkov, Chruščov a Brežněv. Po své pravici i levici měl čtyři tajemníky ze svého sekretariátu, nade všechno byli oddáni jemu osobně. Za ním, v obou koutech severní stěny stály malé stolky. U jednoho stolu seděli dva stenografové, muž a žena, a stenografovali každé slovo. U druhého, kontrolního, se hrbili dva muži nad pomalu se otáčejícími kotouči magnetofonu. Náhradní magnetofon přebíral záznam, když se na prvním magnetofonu měnila páska.

Dalších dvanáct členů politbyra se řadilo po šesti na každé straně T-stolu. Před sebou měli poznámkové bloky, karafy s vodou, popelníky. Na druhém konci stolu stálo jediné křeslo. Členové politbyra si ověřili, zda jsou všichni. Protože poslední křeslo bylo trestné. V něm sedával ten, kdo se v této místnosti neměl už nikdy objevit, muž který musel vyslechnout zatracení z úst svých bývalých kolegů, muž kterého čekalo zneuctění, zkáza a do nedávna i smrt u černé zdi Lubjanky. Postupovalo se tak, že odsouzeného zdrželi, aby přišel poslední a když vstoupil, zjistil, že všechna křesla kromě trestného jsou obsazena. Pak mu to bylo jasné. Dnes ráno bylo křeslo prázdné. A přítomní byli všichni.

Rudin se zaklonil, pohodlně se opřel a přivřenými očima přehlédl dvanáct přítomných, kolem tváře mu kroužil dým z nepostradatelné cigarety. Stále ještě dával přednost starodávným ruským papirosám, způli tabák a dopůli náustek z

tvrdého papíru. Rodin svíral náustek palcem a ukazovákem, a tím kouř filtroval. Jeho tajemníci měli příkaz podávat mu jednu papirosu za druhou a lékaři příkaz držet pusy.

U stolu nalevo od Rodina seděl devětačtyřicetiletý Vasilij Petrov, Rudinův chráněnc, mladý na svoji funkci předsedy stranické organizace generálního sekretariátu ústředního výboru. Na Petrova se Rudin mohl v potížích, které je čekaly, spolehnout. Vedle Petrova seděl starý ministr zahraničí Dmitrij Rykov, který Rudina podporoval, protože mu nic jiného nezbývalo. Za ním následoval triapadesátiletý Jurij Ivaněnko, stíhlý a krutý, až výstředně nápadný v elegantním, v Londýně šitém obleku, jako by okázale předváděl svou výlučnost v téhle sešlosti mužů nenávidějících jakékoli formy západního životního stylu. Rudin si ho osobně vybral na místo šéfa KGB a Ivaněnko při něm stál jednoduše proto, že opoziční klika Ivaněnka nenáviděla a chtěla ho zničit.

Na druhé straně stolu seděl Jeffrem Višňajev, také mladý na svou funkci, stejně jako polovina postbrežněvovského politbyra. Bylo mu pětadesát a byl ideologem strany, hubený, asketický, kazatelský, metla disidentů a úchylnkářů, strážce marxistické čistoty, kterého stravovala patologická nenávisť ke kapitalistickému Západu. Od něj se dal čekat nesouhlas, věděl Rudin. Jemu po boku seděl triadesátiletý Nikolaj Kerenskij, ministr obrany a náčelník Rudé armády. Jeho názory a stanoviska byly totožné se zájmy Rudé armády.

Zbývalo dalších sedm, včetně Komarova, odpovědného za zemědělství, který seděl s odkrvenou, bílou tváří, protože tak jako Rudin a Ivaněnko věděl, co bude následovat. Šéf KGB neprojevil žádné hnutí mysli a ostatní nevěděli nic. Začalo to, když Rudin kývl na jednoho z kremelských přetorských strážců u dveří na druhém konci místnosti a ten vpustil člověka, který rozechvělý a vyděšený čekal venku.

"Soudruzi, dovolu, abych vám představil profesora Ivana Ivanoviče Jakovleva," zavrčel Rudin. Muž bojácně přistoupil ke stolu, zůstal stát a tiskl ve zpocené dlaních svou zprávu. "Profesor zastává vysokou funkci na ministerstvu zemědělství jako agronom a specialista na obilniny a je členem Akademie věd. Přednese nám zprávu, které musíme věnovat pozornost. Prosím začněte, profesore."

Rudin si přečetl zprávu už před několika dny v soukromí své studovny a teď se pohodlně usadil a přes profesorovu hlavu zíral do stropu. Ivaněnko si pečlivě a soustředěně zapaloval západní cigaretu kingsize s filtrem. Komarov si otřel čelo a klopal zrak na své ruce. Profesor si odkašlal.

"Soudruzi," začal váhavě. Nikdo neodporoval, že by nebyli soudruhy. Vědec zhluboka vzdychl, zacívil do papírů a střemhlav se vrhl do své zprávy. "Vloni v prosinci a v lednu jsme získali z družice dlouhodobou předpověď počasí v tom smyslu, že máme očekávat mimořádně vlhkou zimu a že se jaro dostaví velmi brzy. V důsledku toho - a jak je obvyklé v naší vědecké praxi - rozhodlo ministerstvo zemědělství, že naše setba obilovin na jarní osev bude profylakticky ošetřena, aby se zabránilo infekci houbových chorob, které by vlhkost pravděpodobně vyvolala. Takto se postupovalo již mnohokrát předtím. Jako prostředek, kterým se osev měl ošetřit bylo zvoleno dvojúčelové mořidlo, organická sloučenina na bázi rtuti, která by zabránila napadení klíčícího zrní houbovitými chorobami - a pesticidem a ptactvo odpuzujícím prostředkem. Mořidlo se jmenuje Lindane. Vědecký výbor dospěl k názoru, že bude nutné zasít šest a čtvrt milionu tun osiva, protože Sovětský svaz by měl sklídit z jara nejméně sto čtyřicet milionů tun - to všechno kvůli tomu nešťastnému mrazu, který poškodil pšeničné ozimy."

Zraky všech se na něho teď upřely, utichl veškerý pohyb. Politbyro čenichalo nebezpečí bytí na míle vzdálené. Jen Komarov, odpovědný za zemědělství, civěl vyděšeně, ustrašeně na stůl. Několik párů očí se k němu přehouplo: soudruzi cítili krev.

Profesor ztěžka polkl a jal se pokračovat. "Na jednu tunu obilí se měly použít tři dekgamy rtuťnatého modla a bylo tedy celkem zapotřebí tři sta padesát tun mořidla. Na skladě bylo jen sedmdesát tun. Výrobci mořidla do Kujbyševa byl zaslán příkaz k okamžité výrobě prostředku, aby se doplnilo požadovaných dvě atě osmdesát tun."

"Existuje jen jedna taková továrna?" zeptal se Petrov.

"Ano, soudruhu. Žádané množství není tak velké, aby se musela zřizovat další továrna. Ta v Kujbyševu je větší chemický podnik, vyrábí mnoho insekticidů, pesticidů, umělých hnojiv a tak dále. Výroba dvou set osmdesát tun takové chemikálie nezabere víc než čtyřicet hodin."

"Pokračujte," nařídil Rudin.

"Komunikace s továrnou byla zmatená. V továrně probíhala každoroční údržba, a zbývalo málo času - mořidlo mělo být distribuováno po celém Svazu do sto dvaceti sedmi stanic zabývajících se ošetřením osiva, osivo bylo třeba ošetřit a pak poslat zpátky do tisíců státních a družstevních statků. To všechno rychle, aby bylo včas zaseto. Z toho důvodu strana vyslala z Moskvy mladého, energického soudruha, aby postup urychlil. Nastala situace, že tento soudruh nařídil dělníkům, aby přerušili všechno, co zrovna dělali, aby uvedli továrnu do chodu a začali znovu vyrábět."

"Nestihl to včas?" zaskřehotal maršál Kerenskij.

"Stihl to, soudruhu maršále, továrna se zase rozjela, ačkoliv inženýr, odpovědný za údržbu, nebyl ještě hotov s prací. Ale něco se porouchalo. Tryska. Lindane je vysoce účinná chemikálie a dávkování Lindanu do organické sloučeniny na bázi rtuti se musí přísně kontrolovat. Kontrolní panel sice ukazoval, že tryska kontinuální mořičky je otevřená na jednu třetinu, ve skutečnosti se ale tryska zasekla a byla otevřená naplno. Týká se to celých sto osmdesát tun postřiku."

"A co výstupní kontrola?" zeptal se jeden člen politbyra, který trochu rozuměl (pocházel z vesnice) zemědělství. Profesor znovu polkl a zatoužil, aby ho nechali v klidu odejít do vyhnanství na Sibiř a ušetřili mu další trápení.

"Došlo k nešťastným náhodám a omylům," přiznal. "Chemik, vedoucí analytické a výstupní kontroly, odjel na dovolenou do Soči právě proto, že továrnu zavřeli kvůli údržbě. Poslali mu telegram, aby se vrátil, ale nad Kujbyševem byla mlha a on musel změnit trasu a pokračovat vlakem. Když dorazil, výroba byla u konce."

"Copak mořidlo nikdo netestoval?" nevěřící se otázel Petrov. Profesor vypadal čím dál bíději.

"Chemik trval na testu výstupní kontroly. Ten mladý funkcionář z Moskvy chtěl, aby se celý náklad naložil okamžitě."

Pohádali se. Pak se dohodli na kompromisu. Chemik si přál, aby se testoval každý desátý pytel mořidla, celkem tedy osmadvacet. Funkcionář trval na otestování jediného pytle. A tehdy došlo k třetímu omylu.

Z minulého roku zbylo ve skladu sedm tun osiva, a to se nakládalo spolu s nově upraveným osivem. Když dostali do skladu příkaz, aby poslali jeden pytel do laboratoře na testování, dělník ve skladu vybral jeden ze starých pytlů.

Testování prokázalo, že mořidlo je naprosto v pořádku, a celý náklad byl odeslán.

Profesor skončil svou zprávu. Nebylo co dodat. Mohl se pokusit o vysvětlení, že katastrofu způsobil náhodný střet tří chyb: mechanická závada, nesprávné rozhodnutí, ke kterému došli muži ve stresu, nedbalost skladníka. To ale nebyl jeho úkol a nehodlal se uchýlit k chabým vytáčkám za někoho jiného. V místnosti bylo vražedné ticho.

Přerušil ho mrazivě přímočarý Višňajev.

"Jaký přesně je důsledek působení většího množství Lindanu v této organické sloučenině na bázi rtuti?" zeptal se.

"Na klíčící osivo působí toxicky, místo aby je ochránil. Osivo vzejde - pokud vůbec vzejde - zakrslé, řídké a skvrnité. Z tohoto napadeného obilí není žádné zrní."

"A jaký rozsah jařin byl napaden?" ledově se otázal Višňajev.

"Asi čtyři pětiny, soudruhu. Těch sedmdesát tun staré rezervy bylo úplně v pořádku. Dvě stě osmdesát tun nové směsi bylo postiženo zablokovanou tryskou."

"Všechno toxické mořidlo se aplikovalo na osivo, které se zaseto?"

"Ano, soudruhu."

Po dvou minutách propustili profesora do jeho soukromí a do zapomnění. Višňajev se obrátil ke Komarovovi.

"Promiň mi, soudruhu, asi tomu dobře nerozumím, ale zdá se mi, že jsi o celé aféře musel vědět už dřív. Co se stalo s tím funkcionářem, který způsobil tu... hromadu sraček?" užil ruskou nadávku, která se obvykle týká psiho trusu na chodníku.

Ivaněnko ho přerušil. "Máme ho, je u nás," prohlásil. "I s tím chemikem analytikem, který se vzdálil z pracoviště. Máme i skladníka, zřejmě mimořádně neinteligentního, a tým techniků údržbářů, kteří tvrdí, že si vyžádali a dostali písemný příkaz, aby ukončili údržbářské práce dřív, než byli hotovi."

"A ten funkcionář? Mluvil?" zeptal se Višňajev. Ivaněnko si v duchu vybavil zlomeného muže ve sklepech pod Lubjankou.

"Hodně mluvil," řekl.

"Je to sabotér? Fašistický agent?"

"Ne," vzdychl Ivaněnko. "Jen idiot, ambiciózní partajník, který se snažil přehánět plnění svých povinností. Prověřili jsme mu lebku důkladně skrz naskrz."

"Poslední otázka, abychom přesně znali rozsah té aféry." Višňajev se znovu obrátil na nešťastného Komarovova.

"Takže víme, že zachráníme jen zhruba padesát milionů tun z předpokládaných sta milionů ozimů pšenice. Kolik dostaneme v říjnu z jařin pšenice?"

Komarov se rychle podíval na Rudina a ten neznatelně přikývl.

"Z plánovaných sto čtyřiceti milionů tun pšenice a dalších obilnin zasetých na jaře, nemůžeme reálně čekat víc než padesát milionů tun," odpověděl tiše.

Sešlost ztuhla hrůzou.

"To znamená, že z obojí sklizně získáme sto milionů tun," hekl Petrov. "Celostátní schodek sto čtyřicet milionů tun.

Mohli bychom vyrovnat padesát i sedmdesátimilionový schodek. To jsme už dokázali, překonali jsme nedostatek, omezili jsme spotřebu a koupili jsme, co se dalo, ale tohle..."

Rudin ukončil schůzi.

"Máme před sebou větší problém, než jakému jsme kdy museli čelit, a to včetně čínského a amerického imperialismu. Navrhují přerušit poradu a každý z nás si promyslí možnosti řešení. Není třeba upozorňovat, že informaci, která nám dnes byla předložena, nesmí znát nikdo, kromě zde přítomných. Příští schůze se koná ode dneška za týden."

Třináct mužů a čtyři tajemníci v čele stolu se zvedli a Petrov se obrátil ke kamenné tváři Ivaněnka.

"Tohle neznamená nedostatek," zamumlal. "Tohle znamená hladomor."

Členové sovětského politbyra se rozešli ke svým ošoférováním limuzinám značky ZIL a snažili se pochopit skutečnost, že neduživý profesor agronomie právě umístil pod druhou největší světovou velmoc časovanou bombu.

Adam Munro seděl o týden později v křesle hlediště Velkého divadla na prospektu Karla Marxe a nemyslel na obilí, myslel na lásku, ale ne v souvislosti se znervóznělou sekretářkou velvyslanectví, která ho přemluvila, aby ji vzal na balet, a teď seděla vedle něj.

On sám nebyl zvláštním ctitelem baletu, i když připouštěl, že se mu hudba někdy líbila. Ale půvab entrechats a fouettés neboli jak on jim říkal, 'hopsand', se ho netkl. Při druhém dějství "Gizelle", která byla ten večer na programu, se jeho myšlenky zatoulaly zpátky do Berlína.

Bylo to nádherné - láska na celý život. Táhl mu na pětadvacet a jí na devatenáct, byla tmavovlasá a krásná. Kvůli jejímu zaměstnání museli svůj vztah tajit. Scházeli se pokradmu v zešeřelých ulicích. Přijel pro ni autem a odvezl do svého malého bytu na západní straně Charlottenburgu, kde si jich nikdo nevšímal. Milovali se a povídali si a ona uvařila večeři a pak se zase milovali.

To, že svou lásku skrývali, jako když vdaná žena a ženatý muž utíkají před světem a svými partnery, pikantně kořenilo jejich milování. Ale v létě 1961, když berlínské lesy ožily zelení a květinami a po jezerech pluly lodičky a břehy překypovaly plavci - tehdy je to skrývání tísnilo a frustrovalo. A tenkrát jí navrhl, aby si ho vzala, a ona téměř souhlasila a byla by souhlasila, ale přišla Zed'. Dokončili ji čtrnáctého srpna 1961, ale už týden dopředu bylo jasné, že Zed' bude stát.

A ona se rozhodla a milovali se naposledy. Nemohla, řekla mu, opustit své rodiče a vystavit je tomu, co by následovalo, ponížení, otec by ztratil práci, kterou mu svěřili, matka byt, na který čekala tolik těžkých let. Nemohla mladšímu bratrovi zničit šanci na vzdělání a perspektivu a konečně - nesnesla pomyslení, že by už nikdy neviděla svou vlast.

A tak odešla, a on ze stínu přihlížel, jak vklouzla zpátky na východ posledním nedokončeným úsekem Zdi, smutná a opuštěná a zlomená - a velmi, velmi krásná.

Už ji nikdy nespátl a nikdy se o ní nikomu nezmínil. S mlčenlivou skotskou tajnosnubností střežil své vzpomínky. Nikdy nepřiznal, že miloval a stále miluje ruskou dívku Valentinu, která byla sekretářkou a stenografkou sovětské delegace při konferenci čtyř mocností v Berlíně. Což bylo, jak dobře věděl, zcela proti předpisům.

Po Valentíně Berlín vybledl a zřádněl. Po roce ho převeleli k Reuterům do Paříže a pak, za dva roky, když se vrátil do Londýna a šťastně a vesele si žil v hlavní budově na Fleet Street, ho navštívil jakýsi muž, s nímž se seznámil v Berlíně, v britském hlavním stanu na berlínském Olympijském stadionu, kde ten člověk pracoval. Setkali se, potlachali o starých časech. Zašli na večeři, kde se k nim připojil další člověk. Známy ze stadionu se omluvil a při kávě odešel. Nový přichodí byl přátelský a nijak zvlášť sdílný. Ale u druhé brandy se vyjádřil.

"Pár mých přátel od firmy," řekl s odzbrojující skromostí, "se domnívá, že byste nám mohl prokázat laskavost."

To bylo poprvé, co Munro uslyšel termín "firma". Později se obeznámil s příslušnou terminologií. Pro ty, kdo pracovali v anglo-americkém spojení zpravodajských služeb, spojení, které bylo zvláštní, neobvyklé, ale naprosto nezbytné a pečlivě střežené, byla SIS "firma". Kontrarozvědce MI5 říkali zaměstnanci SIS "kolegové". CIA v Langley ve Virginii byla "společnost" a její osazenstvo byli "bratřáci". Na druhé straně pracovala "opozice" s hlavním stanem v Moskvě na Dzeržinského náměstí číslo 2. Felix Dzeržinskij, po němž se náměstí jmenovalo, byl zakladatel staré ČEKY, Leninovy tajné policie. Tuhle budovu znali jako "centrum" a území na východ od železné opony byl "blok".

Schůzka v londýnské restauraci se konala v prosinci 1964 a návrh potvrzený později, v malém bytě v Chelsea, zněl, aby se vypravil na krátký "výlet do bloku". Splnil to na jaře 1965, oficiálně navštívil Lipský veletrh ve východním Německu. Byl to zvláštní, výjimečný výlet.

Z Lipska odjel včas na schůzku do Drážďan, poblíž muzea Albertinium. Balíček v jeho náprsní kapse mu připadal těžký jako pět Biblí a zdálo se mu, že se na něj každý dívá. Východoněmecký důstojník, který věděl, kam do Saských hor Rusové umístili strategické rakety, se zpozdlil o půl hodiny, a to už Munro naprosto nepochybně pozorovali dva příslušníci východoněmecké Lidové policie. K předání balíčku došlo v křoviscích blízkého parku a dopadlo dobře. Vrátil se ke svému autu a vyrazil směrem ke křižovatce Gera a k přechodu na bavorských hranicích. Na předměstí Drážďan do něj vletěl místní řidič, ačkoliv Munro měl přednost v jízdě. Nezbyl mu čas, aby přemístil balíček do skryše mezi kufrem a zadním sedadlem. Stále ho ještě měl v levé náprsní kapse.

Dvě hodiny se mu hrůzou svíral žaludek na místní policejní stanici a děsil se chvíle, kdy mu nařídí: "Vyndejte věci z kapes, lieber Herr." To, co mu leželo na hrudní kosti, by bylo stačilo na pětadvacet let v pracovním táboře v Potmě. Konečně ho pustili. Pak se mu vybila baterie a čtyři laskaví policisté ho museli roztlačit.

Přední kolo skřípalo, protože mu prasklo kuličkové ložisko, a policisté mu navrhli, aby tam zůstal přes noc a nechal si ho opravit. Bránil se, že mu o půlnoci vyprší vízum, a to byla pravda, a znovu vyrazil. Na kontrolní stanoviště na řece Saale mezi Plauenem ve východním Německu a Hofem na západě, dojel deset minut před půlnocí, celou cestu jel rychlostí padesát kilometrů za hodinu a trýznil každou noční vzduch skřípěním předního kola. Když bafal kolem bavorské stráže na druhé straně, mohl ze sebe ždímat pot.

Za rok na to odešel od Reuterů a přijal nabídku, aby podstoupil přijímací zkoušku do státních služeb, jako poněkud opožděný zájemce. Bylo mu devětadvacet.

Zkouška CSE byla nevyhnutelná pro každého, kdo usiloval o vstup do státních služeb. Z těch, co uspěli, pak sebrali první smetanou finance, tím pádem je ministerstvo národního hospodářství zaneřáděno osobami akademicky bezúhonnými. Jako druhé volí ministerstvo zahraničí a Úřad britského společenství. Munro uspěl výborně a bez potíží se dostal na ministerstvo zahraničí - tradiční krycí podnik zaměstnanců firmy.

V následujících šesti letech se specializoval na zpravodajství v oblasti ekonomiky a Sovětského svazu, ačkoliv tam nikdy nebyl. Vyslali ho do Turecka, Rakouska a Mexika. V roce 1967, v jedenatřiceti letech se oženil. Po líbáncích byl ten svazek čím dál tím méně láskyplný, chyba, kterou v rychlosti ukončili o šest let později. Měl pak samozřejmě pár afér, firma o nich věděla, ale zůstal sám.

O jedné aféře se firmě nikdy nezmínil a kdyby se o ní a o tom, že ji tajil, byli dověděli, byli by ho na hodinu vyhodili. Když vstoupil do služeb, musel jako každý sepsat celý svůj životopis, a pak ho přezkoušel vyšší důstojník.

Tahle procedura se opakuje každých pět let. Středem zájmu jsou samozřejmě a nevyhnutelně jakékoli milostné a společenské vztahy s osobami za železnou oponou - vlastně i kdekoliv jinde.

Když se ho vptávali poprvé, něco se v něm vzbouřilo, stejně jako tehdy y olivovém porostu na Kypru. Věděl, že je loajální, že by nikdy kvůli záležitosti s Valentinou nezradil, i kdyby o tom protivník věděl, ale byl si jistý, že nevěděli nic. Kdyby se ho byli pokusili vydírat, byl by se přiznal a rezignoval by, nikdy by nepodleh. Prostě si nepřál, aby se něčí ruce - o úřednících v registratuře nemluvě - hrabali v jeho nejintimnějším nitru. Nejsem ničím majetek, patřím jen sám sobě. A tak to zapřel a porušil předpisy. Když jednou zalhal, musel lhát dál. Opakoval tu lež v průběhu šestnácti let třikrát. Nic se kvůli tomu nikdy nestalo a nikdy se nic nestane. Byl si tím jist. Ten příběh byl mrtvý a pochovaný. A takový zůstane.

Kdyby nebyl býval tolik ponořený do svých vzpomínek nebo uchvácený baletem, jako dívka vedle něj, byl by býval mohl cosi postřehnout. Ze soukromé lóže na levé straně divadla ho někdo pozoroval. Než se o přestávce rozsvítila světla, ona osoba zmizela.

Následující den se shromáždilo třináct mužů kolem stolu politbyra. Byli tiší a zaražení, tušili, že zpráva profesora agronomie by mohla spustit boj o moc mezi dvěma frakcemi, boj, jaký nepamatovali od Chruščovova pádu. Rudin je jako vždy pozoroval spirálou cigaretového kouře. Petrov ze stranické organizace seděl na svém obvyklém místě po jeho levici, za ním Ivaněnko z KGB. Rykov z ministerstva zahraničí rovnal složku papírů, ideolog Višňajev a Kerenskij z Rudé armády seděli v kamenném mlčení. Rudin přehlédl i ostatních sedm mužů a odhadoval, na čí stranu by se přiklonili, kdyby začal boj.

Tři z nich nebyli Rusové: Vitautas z Vilniusu v Litvě, pobaltské státy, Ševarnadze, Gruzíнец z Tbilisi, a Tádžik Mohamed, orientálec narozený jako muslim. Jejich přítomnost byla úlitba menšinám, ale ve skutečnosti každý z nich zaplatil za to, že tam byl, každý z nich byl úplně poruštělý. Cena byla vysoká, vyšší než by platil občan Velké Rusi. Všichni bývali prvními tajemníky komunistických stran ve své zemi, dva ještě stále byli. Každý byl odpovědný za kruté represálie spoluobčanů své národnosti: likvidovali disidenty, nacionalisty, básníky, spisovatele, umělce, inteligenci i dělníky, kteří by jen nepatrně naznačili, že bez výhrad a na sto procent nepřijímají nadvládu Velké Rusi. Nikdo z nich se nemohl vrátit do své země bez ochrany Moskvy a pokud by došlo k boji o moc, každý z nich by podporoval tu stranu, která by mu zajistila přežití, to jest pravděpodobného vítěze. Rudinovi se perspektiva frakčního boje nezamlouvala, ale měl ji na zřeteli od chvíle, kdy si v soukromí své studovny poprvé přečetl zprávu profesora Jakovleva.

Zbývali čtyři, všichni Rusové: Komarov za zemědělství, stále ještě nervózní a nesvůj, šéf odborů Stěpanov, Šuškin odpovědný za spojení se zahraničními komunistickými stranami po celém světě, a Petřanov se zvláštními pravomocemi za ekonomikou a plánování.

"Soudruzi," promluvil Rudin zvolna a uvážlivě pomalým hlasem. "Všichni jste si prostudovali informaci soudruha Komarova, že celková sklizeň příštího září a října bude oproti původnímu záměru o sto čtyřicet milionů tun menší. Nejprve musíme uvážit nejpodstatnější problém. Může Sovětský svaz přežít celý rok při pouhém stu milionů tun obilí?" Diskuse trvala hodinu. Byla roztrpčená, prudká, ale v podstatě nikoli nepřátelská. Důsledkem předpokládaného nedostatku obilí by byla nouze, jakou nepamatovali od dob druhé světové války. I kdyby stát vykoupil třeba jen minimální množství na chléb pro města, pro venkov by už nezbylo téměř nic. Vyhubením dobytka, až by snížil přikryl pastviny a zvířata by neměla zásobu krmiva, by se Sovětský svaz zbavil každého čtvernožce. Několik generací by trvalo než by se stáda obnovila. Jestliže by se na venkově nechalo být jen minimální množství, hladověla by města. Nakonec je Rudin přerušil.

"Dobrá, pokud bychom přijali hladomor jako důsledek nedostatku obilí a druhotně za pár měsíců i nedostatku masa - jak to ovlivní disciplínu ve státě?"

Rozhostilo se ticho, které přerušil Petrov. Připustil, že mezi širokými masami existují známky neklidu, dokládá to v poslední době častější porušení stranické disciplíny a rezignace na členství ve straně. Hlásil mu to ústřední výbor, který získává zprávy prostřednictvím milionu chapadel partajní mašinerie. Tváří v tvář hladomoru by se mnoho stranických kádřů postavilo bok po boku proletariátu.

Neruší členové politbyra souhlasně přikyvovali. V jejich republikách byla moc ústředí slabší než v Rusku. "Mohli bychom sebrat obilí šesti východoevropským satelitům," navrhl Petřanov, aniž se obtěžoval hovořit o státech východní Evropy jako o bratrských soudruzích. "Pak by okamžitě vypukly nepokoje v Polsku a Rumunsku," namítl Šuškin, který měl na starosti spojení s východní Evropou. "A Maďarsko by se pravděpodobně připojilo."

"Rudá armáda by si s nimi poradila," vyštěkl maršál Kerenskij.

"Ne, se všemi třemi najednou, dnes už ne," řekl Rudin.

"Zatím hovoříme jen o získání deseti milionů tun," řekl Komarov. "A to nestačí."

"Soudruh Stěpanov?" požádal Rudin.

Šéf státem kontrolovaných odborů volil opatrně slova.

"Kdyby tuto zimu a příští jaro a léto nastal skutečný hladomor," pronesl a soustředěně studoval svoji tužku, "nebylo by možné zaručit, že by nevypukly nepokoje, možná v širokém rozsahu."

Ivaněnko, který mlčky seděl se zrakem upřeným na cigaretu západní proveniencí kingsize filter, kterou držel mezi palcem a ukazováčkem, cítil víc než cigaretový dým. Odér strachu znal - cítil ho mnohokrát. Při zatýkání, při výsleších, na chodbách své profese. Cítil ho i nyní. On a muži kolem něj byli mocní, privilegováni, chráněni, ale on o nich věděl všechno, znal jejich spisy. A on sám, který se neuměl strachovat o sebe, protože mrtvé duše neznají strach, věděl, že všechny je děsilo jediné a děsilo je to víc než válka. Kdyby sovětský proletariát, který tak dlouho trpěl, trpěl trpělivě, zatvrzele čelil zubožení, kdyby se rozběsil...

Všechny oči na něm ulpěly. Veřejné "nepokoje" a jejich potlačení byla jeho parketa.

"Dokážu," řekl klidným, vyrovnaným hlasem, "se postarat o jeden Novočerkassk." Kolem stolu zašumělo hlasité nadechnutí a vydechnutí. "Dokážu jich zvládnout deset i dvacet. Ale veškeré síly KGB jich nedokážou zvládnout padesát."

Zmínkou o Novočerkassku se spektrum přeneslo z teorie do reality - jak předpokládal. Druhého června 1962, téměř přesně před dvaceti lety, vypukla ve velkém průmyslovém městě Novočerkassku dělnická vzpoura. Ani dvacet let nesetřelo její připomínku.

Začalo to tím, že hloupou náhodou jedno ministerstvo zvýšilo cenu masa a másla, zatímco jiné ministerstvo snížilo o třicet procent mzdy v obrovské továrně na lokomotivy NEVZ. Ve vzpouře, která následovala, obsadili povykující dělníci na tři dny celé město - v Sovětském svazu událost zcela neslýchaná. Stejně neslýchaně zahnali křikem a pískáním hrůzou rozklepané a třesoucí se místní vedení strany do domácího vězení v jeho úřadovnách, seřvali plnokrevného sovětského generála, zaútočili proti ozbrojeným tankům a pomazali je blátem natolik, že tankisté museli uzavřít průzory a zastavit.

Odpověď Moskvy byla ohromující. Moskva zablokovala každou trať, každou silnici, každý telefon, každou skulinku do

Novočerkasska i z něj. Město se ocitlo ve vzduchoprázdnu, nikdo se o něm nesměl dozvědět. Musely být povolány dvě divize KGB, aby s tím skoncovaly, rozdrtily vzbouřence a smetly je z povrchu zemského. Šestaosmdesát civilistů zastřelili přímo v ulicích, přes tři sta zranili. Nikdo se nikdy nevrátil domů, žádný nebyl pohřbený v místě. Nejen zranění, ale každý člen každé rodiny zemřelého nebo zraněného, muži, ženy, děti, byli deportováni do gulagu, pro případ, že by se sháněli po svých příbuzných a připomínali tak, co se stalo. Každá stopa, každý náznak byl vymazán a zatracený, ale ani teď, po dvaceti letech, Kreml nedokázal zapomenout.

Po bombě Ivaněnkových slov se kolem stolu zase rozhostilo ticho. Rudin ho přerušil.

"Tak tedy závěr je zřejmě jednoznačný. Budeme muset nakoupit v zahraničí tolik, kolik jsme ještě nikdy nekoupili. Soudruhu Komarove, jaké je nejmenší množství, které musíme získat ze zahraničí, abychom předešli pohromě?"

"Generální tajemníku, jestli ponecháme na venkově zcela nezbytné minimum a použijeme každé zrno z celostátní rezervy, budeme potřebovat dovážet padesát pět milionů tun obilí. To znamená celý přebytek obilí z USA i Kanady, za předpokladu jejich velmi dobré úrody," odpověděl Komarov.

"Tolik nám nikdy neprodají," vykřikl Kerenskij. "Nejsou to žádní pitomci, soudruhu maršále," přerušil ho tiše rozvážným a klidným hlasem Ivaněnko. "Jejich družice Condor je už určitě upozornily, že s naší jarní pšenicí není něco v pořádku. Nevědí ale co, a nemohou znát rozsah. Zatím ne, ale na podzim budou mít poměrně jasný přehled. A jsou chamtiví, bezmezně chamtiví. Mohu zvýšit těžbu ve zlatých dolech na Sibiři a Kolymě, použiji pracovní síly z táborů v Mordovii. Peníze na nákup obilí máme k dispozici."

"V jednom bodě s tebou souhlasím," řekl Rudin, "ale v tom druhém ne, soudruhu Ivaněnko. Oni mají pšenici, my máme zlato, ale existuje možnost, jen možnost, že budou žádat ústupky."

Při slově "ústupky" všichni ztuhli.

"Jaké ústupky?" tázal se maršál Kerenskij podezřívavě.

"To se nedá předvídat, dokud bychom nezačali vyjednávat," řekl Rudin. "Je to ale věc, s níž se musíme vypořádat. Mohou žádat ústupky ve vojenské oblasti."

"Nikdy," vyjekl Kerenskij a prudce se zvedl celý zrudlý ve tváři.

"Naše manévrovací pole je poněkud omezené," namítl Rudin. "Zřejmě jsme se dohodli, že je nepřijatelný hladomor, který by zachvátil celý Sovětský svaz. Zvrátil by pokrok v Sovětském svazu a následně i světové vítězství marxismu-leninismu, a to o jedno desetiletí, třeba i o víc. Potřebujeme obilí - jinou volbu nemáme. Jestliže imperialismus prosadí vojenské ústupky, zbrzdíme možná vojenský rozvoj za uplynulá dvě až tři léta, ale jen, abychom o to rychleji vykročili, až se z toho dostaneme."

Politbyro souhlasně zahučelo. Zdálo se, že Rudin tuhle poradu vyhrál.

Pak udeřil Višňajev. Pomalu povstal a hučení ztichlo. "Problémy, kterým čelíme, soudruzi," začal s útesnou rozvážností, "jsou obrovské a jejich následky nedozírné. Domnívám se, že je příliš brzy na to, abychom dospěli k jakémukoli závažnému závěru. Navrhují přerušit jednání a pokračovat ode dneška za čtrnáct dní. Zatím uvážíme všechno, co bylo řečeno a navrženo."

Jeho úskok měl úspěch. Získal čas tak, jak se Rudin obával. Porada souhlasila v poměru deseti ku třem, že se rozejdou bez usnesení.

Jurij Ivaněnko sešel do přízemí a chystal se nastoupit do přistavené limuzíny, když ucítil dotek na paži. Vedle něj stál vysoký major kremelské stráže v dokonale padnoucí uniformě.

"Soudruh generální tajemník by si s vámi chtěl promluvit ve své soukromé pracovně, soudruhu předsedo," řekl tiše.

Bez dalšího slova se otočil a zamířil chodbou v hlavní budově opačným směrem od domovních dveří. Ivaněnko ho následoval. Jak tak kráčel za majorem v jeho perfektně ušitém saku z jemné vlněné látky, béžových kalhotách z česané příze a zářivě lesklých botách, napadlo ho, že kdyby některý z členů politbyra usedl do trestného křesla, následné zatčení a uvěznění by vykonal oddíl KGB, který spadl do jeho pravomoci, nazývali se pohraniční stráž a měli jasně zelené stuhy na čepicích a na náramenicích a insignie KGB, meč a štít, nad štítky čepic.

Kdyby ale zatkli jeho samotného, Ivaněnka, nesvěřili by ten úkol KGB, protože by jim nevěřili, právě tak jako jim nevěřili, když před třiceti lety zatýkali Lavrentije Beriju. Jeho by zatkla tahle elegantní, arogantní elitní kremelská stráž, přetorové kolem trůnu nejvyšší moci. Třeba tenhle sebejistý major, který kráčí před ním, nečinilo by mu to pražádnou potíže.

Ocitli se u osobního výtahu, vyjeli do třetího poschodí a Ivaněnko byl uveden do soukromého bytu Maxima Rudina. Stalin bydlil v izolaci přímo v srdci Kremlu, ale Malenkov a Chruščov s touto praxí skoncovali. Vybrali si pro sebe a pro většinu svých přátel luxusní byty v nenápadném (zvenčí) komplexu obytných bloků až na konci Kutuzovova prospektu. Když však Rudinovi před dvěma roky zemřela manželka, odstěhoval se zpátky do Kremlu.

Tento nejmocnější muž na světě měl poměrně skromný byt: šest místností včetně kuchyně s vestavěnou kuchyňskou linkou, mramorovou koupelnu, soukromou pracovnu, obývací pokoj, jídelnu a ložnici. Rudin žil sám, jedl střídavě, obešel se bez většiny luxusních vymožeností a starala se o něj starší posluhovačka a stále přítomný Miša, hromotluk, tiše a nenápadně se pohybující vysloužilý voják, který nikdy nepromluvil ani slovo, ale nikdy se od něho příliš nevzdálil. Ivaněnko vstoupil na Mišův tichý pokyn do studovny, kde už, jak zjistil, seděl Maxim Rudin a Vasilij Petrov. Rudin ho pobídl k prázdnému křeslu a přešel rovnou k věci. "Pozval jsem vás dva, protože jsou na obzoru potíže a všichni to víme," řekl chraptivým hlasem. "Jsem starý a moc kouřím. Před čtrnácti dny jsem se zastavil u felčarů v Kuncevu. Udělali mi nějaké zkoušky. Teď chtějí, abych se tam vrátil."

Petrov pohlédl rychle na Ivaněnka. Tvář šéfa KGB byla stále bez výrazu. Věděl o návštěvě superekluzivní kliniky v lesích jihozápadně od Moskvy. Ohlásil mu to jeden z lékařů.

"Ve vzduchu visí otázka mého nástupce a i tohle víme všichni," pokračoval Rudin. "A víme také - nebo bychom měli vědět, že funkci chce Višňajev."

Rudin se obrátil na Ivaněnka.

"Jestli to dostane, Juriji Alexandroviči, je dost mladý, je to tvůj konec. Nikdy nesouhlasil s tím, že KGB převzali profesionálové. Na tvé místo pak dá svého člověka, Krivého."

Ivaněnko sepnul prsty u rukou a upřel zrak na Rudina. Před třemi roky porušil Rudin dlouhou tradici sovětského Ruska, podle níž byla předsedou a šéfem KGB stranická a politická osobnost. Šelepin, Semičastnyj, Andropov, všichni byli partajníci, kteří nepracovali v KGB předtím, než byli pověřeni jejím vedením. Na vrchol moci v této organizaci se dostal jen jediný téměř profesionál, Ivan Serov, a to potoky prolité krve. Pak si Rudin vybral Ivaněnka, který v té době pracoval jako jeden z významných tajemníků Andropova a podpořil ho jako nového šéfa KGB.

Nejen, že se tím porušila tradice, Ivaněnko byl také příliš mladý na funkci nejmocnějšího světového policajta a vládce špiónů. A ještě navíc před dvaceti lety sloužil jako agent ve Washingtonu, a to byl pro xenofoby v politice vždycky důvod k podezírání. V soukromí uplatňoval vkus pro západní eleganci. A šly o něm zvěsti, ačkoliv se nikdo neodvážil vyslovit je, že má určité osobní výhrady k dogmatům, což bylo každopádně pro Višňajeva absolutně neomluvitelné.

"Jestli se dostane k moci, podepíše se také na tobě, Vasiliji Alexejeviči," obrátil se Rudin na Petrova. V soukromí rád nazýval své chráněnce jejich rodnými jmény po otcích, ale na veřejných schůzích se toho vyvaroval.

Petrov přikývl, že rozumí. Pracoval spolu s Anatolijem Krivým ve stranické organizaci generálního sekretariátu ústředního výboru. Krivoj byl starší a měl vyšší zařazení. Očekával, že se dostane na jednu z nejvyšších funkcí, ale když se uvolnila, dal Rudin přednost Petrovovi a pověřil ho povinnostmi, které byly příslibem pasování na místa nejvyšší, místa ve všemocném politbyru. Roztrpčený Krivoj přijal námluvy Višňajeva a jím nabídnutou funkci šéfa prezidia stranického ideologa a stal se jeho pravou rukou. Po Petrovově funkci ale bažít nepřestal.

Ivaněnko ani Petrov nezapomněli, že to byl Michail Suslov, Višňajevův předchůdce na místě ideologa strany, kdo zorganizoval většinu, která svrhla v roce 1963 Chruščova.

Rudin vyčkal, až přátelé plně pochopí pravý význam jeho slov. "Juriji, ty víš, že se nemůžeš stát mým nástupcem kvůli své osobní situaci a svému kádrovému profilu." Ivaněnko kývl, sklonil hlavu, v tomto bodě byl bez iluzí. "Ale," pokračoval Rudin, "spolu s Vasilijem můžete udržet tuhle zemi v rovnováze, jestliže budete držet spolu a budete stát při mně. Příští rok odcházím, tak nebo tak. A až odejdu, přeji si, abys mé místo zaujal ty, Vasiliji."

Nastalo hrobové ticho, plné elektrizujícího napětí. Ani jeden z obou mužů nepamatoval, že by kdy kterýkoli Rudinův předchůdce byl tak přímočarý. Stalina stihl infarkt a dorazilo ho jeho politbyro, které se chystal zlikvidovat, Berija chtěl uchopit moc, jeho kolegové se ho báli, zatkli ho a zastřelili, Malenkov upadl v nemilost, stejně jako Chruščov. Brežněv nechal všechny do poslední minuty v nejistotě a v dohadách.

Rudin vstal na znamení, že slyšení je u konce.

"A ještě něco," řekl. "Višňajev něco chystá. Pokusí se na mě zahrát Suslova, kvůli té zkažené pšenici. Kdyby se mu to podařilo, je konec s námi a možná i s Ruskem. Je to extrémista - bezchybný v teorii, ale nemožný v praxi. Musíme se dozvědět, co podniká, kterým směrem hodlá napnout síly a koho chce získat pro své plány. Zjistěte mi to. Zjistěte to do čtrnácti dnů."

Velitelství KGB neboli Centrum je obrovský kamenný komplex kancelářských budov zabírající celý severovýchod náměstí Dzeržinského na horním konci prospektu Karla Marxe. V podstatě jsou to budovy sestavené do čtverce, přední část a obě křídla patří KGB, západní blok je vyšetřovací útvar Lubjanka a vězení. Jednotlivé bloky odděluje jen dvorek uprostřed a není mezi nimi prakticky žádná vzdálenost, vyšetřovatelé mají všechno po ruce.

Kancelář předsedy je na prvním poschodí, nalevo od hlavního vchodu. Jeho limuzína se šoférem přijíždí ale vždycky vedlejší branou. Kancelář je velká, zdobná místnost se stěnami obloženými mahagonem a s bohatstvím perských koberců. Na jedné stěně je povinný portrét Lenina, na druhé portrét samotného Felixe Dzeržinského. Čtyři vysokými, neprůstřednými okny zakrytými hustě řasenými záclonami je vidět další prezentaci zakladatele ČEKY: stojí uprostřed náměstí bronzový, šest metrů vysoký a nevidomým zrakem civí přes Marxovo nábreží k náměstí Revoluce.

Ivaněnka odpuzoval ten těžký, nabubřelý, přecpaný brokátový dekor sovětských vládních míst, ale na kanceláři nemohl vcelku moc měnit. Z toho, co zdědil po svém předchůdci Andropovovi, si cenil psacího stolu. Byl obrovský, vyzbrojený sedmi telefony. Z nich nejdůležitější byla kremlovka, spojovala ho přímo s Rudinem v Kremlu. Vedle ní stála vertuška v zeleni KGB - přímé spojení s ostatními členy politbyra a ústředním výborem. Další přístroje ho spojovaly vysokofrekvenčními kmitočty s hlavními zástupci KGB po celém Sovětském svazu a ve východních satelitech, a ještě další vedl do zpravodajské složky GRU při ministerstvu obrany. Každá linka byla samostatná. A z posledního aparátu se mu onoho odpoledne, tři dny před koncem června, dostalo zavolání, na které čekal deset dní.

Rozhovor byl krátký, hlásil se muž jménem Arkadij. Ivaněnko oznámil spojovateli, že hovor přijímá, aby Arkadije okamžitě přepojili. Proběhlo to stručně.

"Raději osobně," zarazil Ivaněnko Arkadije. "Ne teď a ne tady. Dnes večer u mne doma." Položil sluchátko.

Většina vyšších sovětských vedoucích pracovníků si nebere práci domů. Vlastně všichni Rusové přísně oddělují úřední život od soukromého a pokud je možné, nikdy je nesměšují. Čím vyšší postavení, tím větší předěl. Tak jako u mafiánských bosů, kterým se politbyro pozoruhodně podobá, manželky a děti zůstávají mimo hru, nezaslechnou nic, co by se týkalo zaměstnání jejich manželů a otců. Nic o nepříliš ušlechtilých aférách, z nichž se skládá úřední život.

V tomto směru se Ivaněnko lišil, a to byl hlavní důvod, proč mu aparátníci vzešli z politbyra, nedůvěřovali. Z nejstarších důvodů na světě neměl manželku ani děti. Nezvolil si ani byt blízko ostatních, kteří si většinou libovali ve vzájemné veledůvěrné blízkosti - během týdne v bytech na západním konci Kutuzovova prospektu a v houfu sousedících vil kolem Žukovky a Usova o víkendech. Členové sovětské elity nemají příjemné pocity, když jsou daleko od sebe.

Brzy potom, co Jurij Ivaněnko převzal KGB, si našel pěkný starý dům na Arbatu, to bývala kdysi velice vzhledná

městská čtvrť ve středu Moskvy, před revolucí si ji oblíbili obchodníci. Pracovní týmy KGB, zedníci, malíři a dekoratéri, zrestaurovali dům během šesti měsíců, což je pro občany Sovětského svazu s výjimkou politbyra naprosto nemožné. Ivaněnko vrátil domů jeho bývalou eleganci, zajištěnou nejmodernějším bezpečnostním a poplašným zařízením a stejně snadno si dům vybavil symbolem nejvyšší společenské úrovně - západním nábytkem. Kuchyň byla posledním výkřikem kalifornského pohodlí. Letadlo přivezlo v bednách celé pokoje od Sears Roerback. Obývací pokoj a ložnici dal obložit švédskou borovicí dovezenou z Finska, a koupelna se leskla mramorem a dlaždičkami.

Ivaněnko obýval pouze horní poschodí, uzavřenou řadu pokojů včetně pracovny, hudebního pokoje se stereofonním vybavením značky Phillips po celé jedné stěně, a knihovny se zahraničními a zakázanými knihami v angličtině, francouzštině a němčině - všemi těmito jazyky hovořil. Z jídelny se šlo do obývacího pokoje a z koupelny do sauny, to všechno zabíralo prostor horního poschodí.

Personál, sestávající ze šoféra, tělesné stráže a osobního komorníka - samí členové KGB - bydleli v přízemí, kde byla také garáž s vjezdem zvenku. Tak vypadal dům, do kterého se Ivaněnko po práci vrátil, aby čekal na telefonicky ohlášeného návštěvníka.

Arkadij se dostavil, byl to podsaditý, rudolící civil, který by se do zajista lépe cítil ve své obvyklé uniformě brigádního generála Rudé armády. Byl jedním z Ivaněnkových agentů v armádě. Seděl v předklonu v křesle v Ivaněnkově obývacím pokoji, usazený na samém krajičku. Stíhlý šéf KGB se pohodlně a uvolněně opřel v lenošce, položil několik otázek a občas si něco zapsal do poznámkového bloku. Když generál skončil, Ivaněnko mu poděkoval a zvedl se, aby stiskl zvonek na stěně. Ve vteřině se otevřely dveře a vstoupil komorník, mladý, plavovlasý, překvapivě vzhledný strážný, aby návštěvníka vyprovodil postranním vchodem.

Ivaněnko se dlouze zamyslel nad zprávami, které získal, a cítil se velmi unavený a deprimovaný. Tak tohle tedy chystal Višňajev. Ráno to poví Maximu Rudinovi.

Dal si na čas v koupeli provoněné drahým londýnským olejem, zahalil se do hedvábného županu a zvolna upíjel francouzské brandy. Konečně se odebral do ložnice, zhasl všechna světla kromě malé lampičky v koutě a natáhl se na širokou přikrývku. Zvedl sluchátko telefonu na stolku vedle postele a stiskl jedno z tlačítek. Odpověď se ozvala okamžitě.

"Volod'o," tiše vyslovil láskyplnou zdvořilost jména Vladimír. "Přijď sem, prosím."

3

Dvumotorové tryskové letadlo polské letecké společnosti naklonilo křídla nad rozlehlou šíří řeky Dněpr a připravovalo se na přistání na Borispolském letišti u Kyjeva, hlavního města Ukrajiny. Ze svého sedadla u okénka hleděl Andrew Drake dychtivě na město rozkládající se dole pod ním. Byl napjatý rozčilením. Spolu s více než stovkou turistů, kteří si zakoupili tento zájezd z Londýna, přicestoval dopoledne přes Varšavu a téměř hodinu čekal ve frontě u pasové kontroly a u celnice. U imigrační kontroly vsunul pas pod skleněnou přepážku a čekal. Muž v kontrolní kabině měl uniformu se zelenou stuhou na čepici a s emblémem KGB meče a štítu na dýnku čepice. Podíval se na fotografii v pasu a pátravě se zahleděl na Draka. "An-Drev... Drake?" tážal se.

Drake se usmál a potřásl hlavou. "Andrew Drake," opravil ho přátelsky.

Imigrační důstojník nepřestal civět. Studoval vízum vydané v Londýně, pak odtrhl příjezdovou část, přicvakl do pasu výjezdni doložku a vrátil mu pas. Drake vstoupil do Sovětského svazu.

V autobuse Inturistu jedoucím z letiště k sedmáctipatrovému hotelu Lebid' si Drake znovu prohlédl své spolucestující. Asi polovina byli původem Ukrajinci, kteří přijeli navštívit zemi svých otců, vzrušení a bezelstní. Druhá polovina byli Britové, zvědaví turisté. Všichni měli zřejmě britské pasy. Drake se svým anglickým jménem patřil do druhé skupiny. Ani v nejmenším nedal najevo, že mluví plynule ukrajinsky a slušně rusky.

V autobuse se seznámili s Ludmilou, průvodkyní z Inturistu, přidělenou jejich skupině. Byla to Ruska a hovořila rusky se šoférem, který sice byl Ukrajinec, ale odpovídal také rusky. Když se autobus rozjel, Ludmila se přátelsky usmála a obstojnou ruštinou jim začala popisovat cestu, která je čekala.

Drake se podíval do svého cestovního plánu: dva dny v Kyjevě, kde se obcválá katedrála svatě Sofie, "krásná ukázka kyjevskoruské architektury, je zde pohřben kníže Jaroslav Moudrý," švitořila Ludmila vepředu v autobusu, Zlatá brána z desátého století a Vladimírova hůrka, nemluvě o Státní univerzitě, Akademii věd a Botanické zahradě. Určitě, pomyslel si Drake roztrpčeně, se nezmíní o požáru akademické knihovny v roce 1964, kdy shořely nesmírně cenné rukopisy, knihy a archiválie ukrajinské národní literatury, poezie a kultury, nezmíní se o tom, že tři hodiny trvalo než přijeli hasiči, nezmíní se také, že požár založila sama KGB, jako odplatu za národní literární tvorbu šedesátých let.

Z Kyjeva pojedou námořní raketou na celodenní výlet do Kanivu, pak den v Ternopolu, kde by muž jménem Miroslav Kaminskyj rozhodně nebyl vhodným tématem rozpravy - a nakonec do Lvova. Jak předpokládal, v tomhle zcela rusifikovaném hlavním městě, Kyjevu, neslyšel na ulicích nic než ruštinu. Ukrajinštinu zaslechl teprve v Kanivu a Ternopolu. Srdce se mu štěstím rozbušilo, když ji slyšel tak často a od tolika lidí, litoval jen, že musel neustále opakovat: "Promiňte, nemluvíte anglicky?" Ale vydrží to a počká na ty dvě adresy, které uměl nazpaměť, takže je mohl odříkat i pozpátku.

Pět tisíc mil odtud seděl prezident Spojených států na tajné schůzce se svým poradcem Poklewskym a s Robertem Bensonem ze CIA. Jako třetí se schůzky účastnil Myron Fletcher, hlavní analytik afér se sovětským obilím při

ministerstvu zemědělství.

"Bobe, jsi si úplně a nepochybně jistý, že tyhle údaje jsou výsledkem průzkumu Condorů generála Taylora a tvé zprávy?" tázal se a jeho zrak poletoval znovu a znovu po sloupcích čísel, které měl rozložené před sebou.

Zpráva, kterou mu před pěti dny předal šéf zpravodajských služeb prostřednictvím Stanislava Poklewského, předpokládala, že v celém Sovětském svazu zbylo pouze sto oblastí produkujících obilí. Z každé zóny vybrali jako vzorek čtverec deset mil krát deset mil. Ze vzorku získali přesný záběr zblízka a analyzovali problémy se zrním. Z jednoho sta snímků vypočítali odborníci předpověď celostátní sklizně.

"Jestliže se, pane prezidente, mylíme se pouze co do přesnosti v tom smyslu, že předvídáme lepší sklizeň než mohou očekávat," odvětil Benson.

Prezident pohlédl přes stůl na zemědělského odborníka.

"Doktore Fletchere, vysvětlíte mi, prosím, jako laikovi, z čeho se ty položky skládají?"

"Nejdřív musíme, pane prezidente, odečíst úplně minimum deseti procent hrubé sklizně, abychom získali sumu užitého množství zrní. Někdo tvrdí, že bychom měli odečíst dvacet procent. Tento umírněný desetiprocentní odhad zahrnuje vlhkost, přítomnost cizích těles, jako jsou kamínky a štěrky, prach a hlína, ztráty při přepravě a úbytek v důsledku nevhodného uskladnění, jimiž, jak víme ruské zemědělství běžně trpí. Následně odečteme tonáž, kterou si Sovětský svaz musí ponechat přímo na venkově, kde se obilí sklídilo. Teprve pak může stát přistoupit k opatřením, jak nakrmit masu lidí v průmyslu. Příslušnou tabulku najdete na druhé straně mé zvláštní zprávy."

Prezident Matthews obrátil rozložené listy a pátral v tabulce. Stálo v ní:

1. Osivo. Tonáž, kterou musí Sovětský svaz ponechat pro setbu na příští rok, a to pro ozimy pšenice i pro jařiny pšenice ..... 10 milionů tun.
2. Obživa obyvatelstva. Tonáž, kterou si Sověti musí ponechat pro obživu v zemědělských oblastech, na státních a družstevních statcích a v mimoměstských oblastech, od malých osad přes vesnice až k městečkům čítajícím méně než pět tisíc obyvatel .... 28 milionů tun.
3. Krmivo pro dobytek. Tonáž, která musí být zachována jako krmivo pro dobytek přes zimu až do jarního tání ..... 52 milionů tun.
4. Nezmenšitelné množství úhrnem ..... 90 milionů tun.
5. Celkem včetně předpokládaných deseti procent nevyhnutelné ztráty ..... 100 milionů tun.

"Chtěl bych vás, pane prezidente, upozornit," pokračoval Fletcher, "že ty údaje nejsou v žádném případě přehnané. Jsou to absolutně nejmenší objemy, které musí být zachovány, dřív než se začnou zásobovat města. Kdyby snížili objem pro obživu lidí, zemědělci by pozabíjeli a spotřebovali dobytek, ať už s povolením nebo bez povolení. Kdyby neuskładnili dost krmiva pro dobytek, porážka zvířat by byla naprosto nevyhnutelná, v zimě by měli plno masa a následně tři nebo čtyři roky absolutní nedostatek masa hraničící s hladomorem."

"Oukej, doktore, to беру. A co jejich rezervy?"

"Odhadujeme, že mají státní rezervy třicet milionů tun. Bylo by neslýchané, kdyby je celé vyčerpali, ale jestliže ano, získali by třicet milionů tun a měli by mít ještě dvacet milionů z letošní sklizně, určené pro zásobování měst, z celkového množství 50 milionů tun pro města."

Prezident se obrátil na Bensona.

"Bobe, kolik musejí mít jako státní zásobu pro obživu milionů obyvatel měst?"

"Pane prezidente, rok 1977 byl jeden z jejich nejhorších let za hodně dlouhou dobu, tenkrát na nás spáchali Žihadlo. Sklídili celkem sto devadesát čtyři milionů tun. Ze svých vlastních zemědělských podniků vykoupili šedesát osm milionů. Pořád ještě od nás potřebovali podvodně získat dvacet milionů. Dokonce i v roce 1975, to byl jejich nejhorší rok po deseti a půl letech, potřebovali pro města sedmdesát milionů. Museli se hodně uskomnit. Dnes to není možné, vzrostla jim populace a stát musí vykoupit pětasedmdesát milionů."

"Takže," shrnul prezident. "Podle vašich údajů: i kdyby použili celou státní rezervu, pořád ještě budou potřebovat třicet až pětadvacet milionů tun obilí ze zahraničí?"

"Přesně tak, pane prezidente," vmísil se do rozpravy Poklewski. "Možná i víc. A my a Kanadáné jsme jediní, kdo budou to obilí mít. Souhlasí, doktore Fletchere?"

Specialista ze zemědělství přikývl. "Vypadá to tak. Severní Ameriku čeká letos obrovská sklizeň. Po uspokojení domácích potřeb u nás a v Kanadě by mohl přebytek činit padesát milionů tun."

Za pár minut doprovodili doktora Fletchera ven. Debata pokračovala. Poklewski důrazně trval na svém stanovisku.

"Pane prezidente, nastal čas jednat. Tentokrát od nich musíme žádat quid pro quo."

"Vázt jejich požadavky na naše podmínky?" podezřívavě se tázal prezident. "Znám tyhle tvoje úvahy, Stane. Minule to nevyšlo, jen to zhoršilo situaci. Nehodlám si zopakovat Jacksonův dodatek k zákonu."

Všichni tři si mrzutě vzpomněli na tu nešťastnou legislativu. Koncem roku 1974 schválili Američané Jacksonův dodatek k zákonu, v němž se stanovilo, že pokud Rusové nezmírní svůj postoj k emigraci ruských Židů do Izraele, Amerika jim neposkytne úvěr pro nákup technologie a průmyslového zboží. Brežněvovo politbyro s pohrdáním odmítlo tento nátlak, uspořádalo sérii převážně protizidovských soudních procesů a nakoupilo to, co potřebovalo za úvěry poskytnuté Británií, Německem a Japonskem.

"Při pěkném malém vydírání," řekl tehdy Bobovi Bensonovi sir Nigel Irvine, který byl v roce 1975 ve Washingtonu, "se musíš držet zásady, že předmět tvého úsilí se žádným způsobem nedokáže obejít bez toho, co máš, a že to nedokáže získat nikde jinde."

Tuhle poučku předal Benson Poklewskému a Poklewski ji zopakoval prezidentu Matthewsovi, vyhnul se však termínu

vydírání.

"Pane prezidente, tentokrát nemohou dostat pšenici od nikoho jiného. Náš přebytek pšenice už není předmět obchodu, je to strategická zbraň. Má cenu deseti eskader nukleárních bombardérů. Nukleární technologii bychom Moskvě za peníze prodávat nemohli. Naléhavě vás žádám, abyste uplatnil Shannonův zákon."

V důsledku "Žihadla" v roce 1977 americká vláda konečně a opožděně schválila v roce 1980 Shannonův zákon. Ten jednoduše a prostě stanovil, že federální vláda má přednostní právo na nákup přebytku obilí, a to za cenu běžnou v době, kdy Washington oznámí, že své přednostní právo uplatní.

Spekulanti s obilím zákon nenáviděli, ale farmáři spolupracovali. Zákon vyrovnal extrémní výkyvy světových cen obilí. V letech vysoké sklizně dostávali farmáři za obilí příliš nízké ceny, v letech nedostatku stoupaly ceny mimořádně vysoko. Shannonův zákon zajistil, že pokud bude uplatněn, farmáři dostanou dobře zaplacení, ale spekulanti nepochodí. Zákon poskytl vládě také obrovskou zbraň v jednání se státy, které měly o koupi zájem, a to jak s těmi agresivními, tak s pokornými a chudými.

"Výborně," prohlásil prezident Matthews. "Uplatním Shannonův zákon. Nařídím, aby se za vládní fondy nakoupil předpokládaný budoucí přebytek padesáti milionů tun obilí."

Poklewski zajásal.

"Nebudete litovat, pane prezidente. Tentokrát musejí Sověti jednat přímo s vaším úřadem, a ne se zprostředkovateli. Máme je na dostřel. O nic jiného se nemohou ani pokusit."

Jefrem Višňajev měl jiný názor. Po zahájení schůze politbyra požádal o slovo a dostal ho.

"Nikdo z nás, soudruzi, nepopírá, že hladomor, kterému musíme čelit, je nepřijatelný. Nikdo nepopírá, že dekadentní kapitalistický Západ má přebytek potravy, který potřebujeme. Zazněl tu návrh, že jediné, co můžeme udělat, je ponížít se, snad i přistoupit na omezení naší vojenské moci, a tím i zvrátit úspěšné šíření marxismu-leninismu. To všechno, abychom koupili přebytky, a tak překonali dočasný nedostatek."

Soudruzi, já nesouhlasím a žádám vás, abyste spolu se mnou zavrhlí stát se obětí vydírání a zradit našeho velkého učitele Lenina. Existuje jiná cesta, cesta, kterou si můžeme zajistit, že všichni sovětský lid přijme přísné, byť i minimální přiděly potravin, že se vzedme vlna vlastenectví a sebeobětování při zachování takové disciplíny, bez níž bychom v bídě a hladu neobstáli.

Existuje způsob, jak vystačit s malou podzimní sklizní, vystačit se státními rezervami až do příštího jara, spotřebovat maso z našich stád dobytka a drůbeže a nahradit tak nedostatek obilí, a pak, až všechno spotřebujeme, obrátíme se do západní Evropy, kde jsou jezera mléka, hory masa a másla a potravinové rezervy deseti bohatých velmocí."

"A ty si pak koupíme?" ironicky se zeptal ministr zahraničí Rykov.

"Ne, soudruhu," odpověděl vlídně Višňajev. "Ty si vezmeme. Předávám slovo soudruhu maršálu Kerenskému. Má materiál, který dá každému z nás k nahlédnutí a k úvaze."

Kolem stolu bylo rozdáno dvanáct tlustých složek. Kerenskij si nechal jeden pro sebe a začal z něj předčítat. Rudin svůj svazek neotevřel a klidně a setrvale kouřil. Ivaněnko nechal svazek také na stole a pozoroval Kerenského. On i Rudin věděli už čtyři dny, co v těch spisech je. Ve spolupráci s Višňajevem vytáhl Kerenskij z trezoru hlavního stanu Plán Boris, pojmenovaný po Borisi Godunovovi, velkém ruském dobyteli. Ten by se teď měl aktuálně uplatnit.

Zapůsobil vskutku velkolepě, když ho Kerenskij následující dvě hodiny předčítal. V květnu příštího roku by manévry ve východním Německu měly být větší a rozsáhlejší než jindy - s jediným rozdílem. Nebyly by to manévry, bylo by to doopravdy. Na rozkaz by třicet tisíc tanků a obrněných transportérů, děl na podvozcích a obojživelných vozů vyrazilo na západ, přešlo by se přes Labe a vpadlo do západního Německa a přes ně do Francie a do přístavů u kanálu La Manche.

Předtím by na padesát lokalit seskočilo padesát tisíc parašutistů, kteří by obsadili vojenská letiště ve Francii a americká a britská v Německu. Další sto tisíc parašutistů by bylo vysláno do čtyř skandinávských států, aby obsadili hlavní města a hlavní tepny. Z moře by je jistily obrovské námořní síly.

Armáda by se vylodila na italském a Iberkém poloostrově. Tamní vlády, eurokomunističtí partneři, by dostaly příkaz prostřednictvím sovětského velvyslance, že nesmějí zasáhnout do bojů - pokud by zasáhly, budou zničeny. Do pěti let by stejně padly jako zralé hrušky. Armády by se vyhnuly také Řecku, Turecku a Jugoslávii. Rakouskem by pouze prošly. Tyto státy by zůstaly jako ostrovy v Sovětském moři, ne nadlouho.

První zóna útoku a okupace by byly tři země Beneluxu, Francie a západní Německo. Británie by nejdříve, jako předehra, byla ochromena stávkami a extrémní levičáci by zorganizovali chaos završený okamžitými výzvami, že Británie nesmí intervenovat v Evropě.

Londýn by byl informován, že jakmile by vydal rozkaz k nukleárnímu úderu na východ od Labe, zmizí Británie z mapy. V průběhu celé operace bude Sovětský svaz vykřikovat, že žádá okamžitý klid zbraní. Bude to hlásat v každém hlavním městě světa i ve Spojených národech a bude tvrdit, že k nepřátelským střetům dochází pouze v západním Německu, že jsou dočasné, a že je vyvolalo výhradně západní Německo, které preventivně zaútočilo na Berlín. Většina neněmecké evropské levice tomuto tvrzení uvěří a bude je podporovat.

"A co Spojené státy po celý ten čas?" ozval se Petrov.

Kerenského zjevně popudilo, že tok jeho řeči byl po devadesáti minutách přerušen, a zatvářil se podrážděně.

"V západním Německu nemůžeme vyloučit použití strategických jaderných zbraní," pokračoval Kerenskij. "Ale převážná většina z nich zničí západní Německo, východní Německo a Polsko. Sovětský svaz tím samozřejmě neutrpí. Díky slabosti Washingtonu nejsou rozmístěny ani řízené střely s plochou dráhou letu ani neutronové bomby.

Sovětské vojenské ztráty se odhadují nejvýš na sto nebo dvě stě tisíc mužů. Vzhledem k tomu, že budou nasazeny dva miliony mužů ve všech třech armádních odvětvích, je to přijatelné procento."

"Časové údaje?" žádal Ivaněnko.

"První jednotky předsunuté mechanizované armády vstoupí do francouzských přístavů u kanálu La Manche sto hodin po překročení Labe. Pak bychom případně souhlasili s klidem zbraní. Zbytky odporu můžeme likvidovat během klidu zbraní."

"Je ten časový rozvrh reálný?" tázal se Petrjanov.

Tentokrát se do debaty vložil Rudin.

"Ale ano, je," řekl klidně. Višňajev po něm blýskl podezřívavým pohledem.

"Pořád ještě neznám odpověď na svoji otázku," upozornil Petrov. "Co USA? Co úderná síla jejich jaderných zbraní, taktických atomovek, strategických atomovek? Co vodíkové hlavice na jejich interkontinentálních balistických raketách, bombardérech a ponorkách?"

Oči kolem stolu se upřely na Višňajeva. Ten se znovu zvedl.

"Americký prezident musí na samém začátku dostat tři závažná ujištění, a to absolutně důvěryhodným způsobem," řekl.

"Za prvé, co se týče Sovětského svazu: že nikdy nebude první, kdo by užil termonukleární zbraně, za druhé, jestliže by Spojené státy daly své třisetitisícové armádě v západní Evropě příkaz bojovat, utkají se s námi v konvenčních nebo taktických jaderných zbraních. Za třetí, kdyby USA sáhly k balistickým raketám namířeným na Sovětský svaz, sto největších amerických měst by přestalo existovat.

Soudruzi, prezident Matthews neprokšeftaří New York za dekadentní Paříž ani Los Angeles za Frankfurt. Žádný americký termonukleární protiútok se nebude konat."

Ticho ztěžklo vidinou perspektiv: obrovské zásoby potravy včetně obilí, spotřebního zboží a technologie, které měla západní Evropa. Pád Itálie, Španělska, Portugalska, Rakouska, Řecka a Jugoslávie - všechno by získali do několika let. Pokladnice zlata pod ulicemi Švýcarska. Britové a Irsko v naprosté izolaci, protože Sověti obsadí pobřeží Francie. Ovládnutí celého evropského světa a třetích zemí bez jediného výstřelu. Omamné představy, z nichž se mohla zatočit hlava.

"Je to pěkný scénář," promluvil konečně Rudin. "Ale celý je zřejmě založený na předpokladu, na domněnce. Že totiž USA nevyhrál na Sovětský svaz své rakety s nukleárními hlavicemi, když jim slíbíme, že na ně nepošleme naše rakety. Byl bych vděčný, kdyby mi soudruh Višňajev sdělil, jestli má nějaké podklady pro tak jednoznačné tvrzení. Stručně řečeno: je to prověřená skutečnost nebo slibná naděje?"

"Je to víc než naděje," vyštěkl Višňajev. "Je to reálný výpočet. Jako kapitalisté a buržoazní nacionalisté budou Američani vždycky myslet především na sebe. Jsou to papíroví tygři, slabošští a nerozhodní. A když stojí tváří v tvář smrtelnému nebezpečí, jsou to zbabělci."

"Vážně myslíte, že jsou zbabělci?" uvážlivě řekl Rudin. "Tak tedy, soudruzi, pokusme se to celé shrnout. Scénář soudruha Višňajeva je zcela reálný, ale závislý na jeho naději - prosím o prominutí - na jeho předpokladu, že Američané neodpoví svými termonukleárními zbraněmi. Kdybychom tomu byli kdy uvěřili, byli bychom jistě už dávno ukončili proces osvobození zotročených mas západní Evropy z fašistického kapitalismu do marxismu-leninismu. Já osobně nevidím žádný nový prvek, který by ospravedlnil plány soudruha Višňajeva.

Kromě toho soudruh Višňajev ani soudruh maršál nikdy s Američany nejednali a nikdy nebyli na Západě. Já ano a nesouhlasím s jejich názory. Poslechněme si názor soudruha Rykova."

Ministr zahraničí, starý pán a starý bojovník byl bílý ve tváři.

"Celé to zapáchá chruščovismem a připomíná to kubánskou krizi. Třicet let pracuji v oboru zahraničních věcí.

Velvyslanci z celého světa podávají zprávy mně, ne soudruhu Višňajevovi. Žádný z nich, ani jediný, ani jeden analytik z mého ministerstva a ani já nepochybujeme o tom, že by prezident Spojených států amerických použil proti Sovětskému svazu termonukleární odvetu. Není to otázka výměny měst. I on by pochopil, že výsledek takové války by znamenal, že Sovětský svaz by ovládl téměř celý svět. Že by to byl konec Ameriky jako supervelmoci, že by její síla ztratila jakýkoli význam, neznamenalaby vůbec nic. Dřív než by se vzdali západní Evropy a tím celého světa, zničili by Sovětský svaz."

"Chci upozornit, že kdyby se rozhodli nás zničit," řekl Rudin, "nemohli bychom jim v tom zatím zabránit. Nové vysokofrekvenční laserové paprsky z družic nejsou ještě zcela funkční. Nepochybují, že jednoho dne dokážeme rozprášit rakety, které budou mířit do našeho vnitrozemí, dřív než nás zasáhnou. Zatím to ale nedokážeme. Naši experti - experti, soudruhu Višňajevu, ne optimisté - došli nyní ke stanovisku, že přímý zásah angloamerického termonukleárního úderu by smetl sto milionů našich lidí, většinou z Velké Rusi a zničil by šedesát procent Svazu od Polska až po Ural. Ale abychom pokračovali. Soudruhu Ivaněnko, vy máte zkušenosti se Západem. Co říkáte vy?"

"Na rozdíl od soudruha Višňajeva a Kerenského," prohlásil Ivaněnko, "mám ve své pravomoci sbory agentů po celém kapitalistickém Západě. Dostávám od nich pravidelná hlášení. Ani já v nejmenším nepochybují, že by Američané udeřili."

"Dovolte tedy, abych to stručně shrnul," ostře řekl Rudin. "Není čas na to, abychom se dohadovali. Jestliže začneme s Američany vyjednávat o pšenici, budeme možná donuceni k ústupkům, které nás vrhnou zpátky o pět let. Jestliže přetrpíme hladomor, ztratíme deset let. Kdybychom vyvolali válku v Evropě, mohli bychom být smeteni, zničeni. A docela určitě ztratíme dvacet až čtyřicet let.

Nejsem teoretik, soudruh Višňajev nepochybně ano. Ale myslím, že si vzpomínám, že učení Marxe a Lenina je velice neoblomné v jednom: že zatímco musíme neustále a všemi prostředky usilovat o vítězství marxismu na celém světě, nesmíme pokrok ohrožit nerozumným rizikem. Proto navrhuji, abychom..."

"Navrhuji hlasovat," řekl Višňajev.

A bylo to tady. Ještě ne hlasování o důvěře, pomyslel si Rudin, to by přišlo až později, kdyby prohrál tohle kolo. Boj o moc byl zahájen. Léta neměl tak intenzivní pocit, že bojuje o svůj život. Kdyby prohrál, nečekal by ho žádný čestný a

pohodlný důchod, nezůstaly by mu vily a privilegia jako Mikojanovi. Čekala by ho zkáza, záhuba, možná kulka do týla. Ale udržel si nepohnutou tvář. Svůj návrh předložil jako první. Zvedaly se ruce, jedna po druhé.

Rykov, Ivaněnko, Petrov, ti všichni hlasovali pro něj a pro politiku vyjednávání. Kolem stolu zavládla nejistota. Koho získal Višňajev? Co jim slíbil?

Stěpanov a Šuškin zvedli ruce. Poslední, váhavě, se přihlásil Gruzíнец Ševardnadze. Rudin předložil protinávrh: válku na jaře. Višňajev a Kerenskij byli samosebou pro. Připojil se k nim Komarov ze zemědělství. Parchant, pomyslel si Rudin. To jeho mizerné ministerstvo nás dostalo do téhle bryndy. Višňajev ho určitě přemluvil, že ho Rudin stejně zničí a že tedy nemá co ztratit. Spletl ses, kamaráde, řekl si Rudin v duchu, s tváří kamenně nehybnou, za tohle mi zaplatíš. Petrijanov zvedl ruku. Tomu slíbili předsedu vlády, uvažoval Rudin. Vítautas z Pobaltí a Tádžik Mohamed chtěli také Višňajevovu válku. Tádžik si spočítal, že po nukleární válce by trosky opanovali orientálci: Litevce koupili.

"Šest proti šesti," řekl Rudin vyrovnaným hlasem. "A já hlasuji pro jednání."

"O vlasek," pomyslel si, "jenom o vlasek."

Stmívalo se, když porada končila. Ale boj o moc, jak všichni věděli, bude pokračovat, dokud nepadne jeden nebo druhý, teď nemohl nikdo couvnout, nikdo nemohl zůstat mimo.

Teprve pátý den zájezdu dorazila skupina do Lvova a ubytovala se v hotelu Inturistu. Drake se doposavad účastnil všech společných akcí, celého společenského programu, ale tentokrát se omluvil, že ho rozbolela hlava a že si odpočine ve svém pokoji. Jakmile odjel zájezdový autobus do kostela svatého Mikuláše, převlékl se do ošuntělého oblečení a vyklouzl z hotelu.

Kaminskij mu poradil, co si má vzít na sebe, aby nebyl nápadný: sandály, ponožky, lehké kalhoty, nijak pěkné, rozhalenou levnou košili. Pěšky a s mapou zamířil do špinavého, chudého dělnického předměstí Levandivky. Ani v nejmenším nepochyboval, že ho ti dva muži, které hledal, budou pokládat za nanejvýš podezřelého, jestli je vůbec najde. Nebylo divu - vzhledem k jejich rodině a všemu tomu, co podstoupili a co je tvarovalo. Vzpomínal, co mu vyprávěl Miroslav Kaminskij v té turecké nemocnici.

Nedaleko Kyjeva, v roklině Babij Jar v nacisty okupované Ukrajině, kde v letech 1941/42 zavraždilo SS padesát tisíc Židů, měl devěťadvacátého září 1966 projev Ivan Džuba, jeden z nejvýznamnějších současných ukrajinských básníků. Byl to projev pozoruhodný proto, že jako ukrajinský katolík vášnivě odsoudil antisemitismus. Antisemitismu se na Ukrajině vždycky velmi dařilo a sled ukrajinských vládařů - carové, stalinisté, nacisté a znovu stalinisté, i ti, co přišli po nich, rozmach antisemitismu horlivě podporovali.

Džubova dlouhá řeč začala zdánlivě jako vzpomínka na Židy zavražděné v Babím Jaru a odsouzením nacismu a fašismu. Ale jak se téma postupně odvíjelo, zavržení a odsouzení zahrnovalo veškerý despotismus, který, navzdory technologickým úspěchům brutálně znásilňuje lidského ducha a snaží se dokonce i samotné své oběti přesvědčit o správnosti svého počínání.

"Proto bychom měli každou společnost soudit ne podle technických úspěchů, ale podle postavení a významu, který přikládá člověku, ceně, jíž hodnotí lidskou důstojnost a člověčí svědomí."

Když došel ve své řeči až sem, pochopili čekisté nasazení do ztichlého davu, že básník vůbec nemluví o Hitlerově Německu, hovoří o politbyru Sovětského svazu. Krátce nato, když domluvil, byl zatčen.

Ve sklepení kasárna místní KGB byl jeho hlavním vyšetřovatelem, který měl na pově v koutech místnosti nachystané dva hromotluky s těžkými, metr dlouhými gumovými hadicemi - v rychlé kariéře stoupající mladý plukovník Druhé hlavní správy. Poslali ho sem z Moskvy a jmenoval se Jurij Ivaněnko.

Při projevu v Babím Jaru stáli v přední řadě vedle svých otců dva malí, desetiletí chlapci. Tenkrát se neznali, setkali se a hluboce se spřátelili až o šest let později, na jakési stavbě. První se jmenoval Lev Miškin, druhý David Lazarev.

Přítomnost obou otců Miškina i Lazareva nezůstala nepovšimnuta. Byla zaznamenána, a když si pak po létech požádali o povolení emigrovat do Izraele, byli oba obviněni z protisovětské činnosti a uvězněni na dlouhé roky v pracovních táborech.

Jejich rodiny přišly o byty, synové o naději na studium na univerzitě. Ačkoliv vynikali mimořádnou inteligencí, nezbyla jim než práce u lopaty. Teď, když jim bylo šestadvacet, právě po nich pátral Drake v horkých a prašných uličkách Levandivky.

Na druhé adrese našel Davida Lazareva, a ten se k němu, když se Drake představil, choval nesmírně podezřívavě. Souhlasil však, že přivede na setkání svého přítele Miškina, Drake znal oba podle jména.

Ještě ten večer se setkal i s Lvem Miškinem a mládenci na něj hleděli téměř nepřátelsky. Vyprávěl jim celý příběh o útěku a záchraně Miroslava Kaminského a také příběh své vlastní rodiny. Jediný důkaz, který jim mohl předložit, byla fotografie, na níž byl s Kaminským a kterou pořídili v nemocničním pokoji v Trabzonu polaroidovým fotoaparátem. Vyfotografoval je tamní ošetřovatel. Drželi před sebou turecké noviny s tehdejšími daty. Drake ty noviny přivezl pod podšívku kufru a ukázal jim je.

"Podívejte," řekl nakonec. "Kdyby Miroslava vyplavilo moře na území Sovětského svazu a zatklo by ho KGB, kdyby byl mluvil a prozradil vaše jména a kdybych já byl z KGB, stěží bych vás žádal o pomoc."

Oba židovští dělníci souhlasili, že si jeho žádost přes noc promyslí. Drake netušil, že Miškin a Lazarev si už dávno vytkli společný vysněný cíl, který se podobal cíli, po němž toužil on: pomstít se kremelské hierarchii tím, že jí zasadí jedinou obrovskou ránu, přímo v srdci její moci. Málem to už vzdali, drtila je bezmocnost a nemožnost podniknout cokoli bez pomoci zvenčí.

Hnání touhou po spojení za hranicemi SSSR si oba chlapci za časného rána stiskli ruce a dohodli se, že tomu Angloukrajinci uvěří. Druhé setkání se uskutečnilo následujícího dne odpoledne. Drake se vyhnul další hromadné obchůzce. Kvůli bezpečí se procházeli po rozlehlém prostoru prašných cest v okolí městského předměstí a mluvili tiše,

ukrajinsky. Svěřili se Drakovi se svým úmyslem udeřit na Moskvu jednou smrtící ranou.

"Otázka je, jakou?" tázal se Drake. Promluvil Lazarev, mlčenlivější a dominantnější z těch dvou.

"Ivaněnko," řekl. "Je to nejnenáviděnější muž na Ukrajině."

"Co s ním?" tázal se Drake.

"Zabít."

Drake se zastavil a zahleděl se na černovlasého vášnivého mládence.

"Nikdy se k němu nedostanete dost blízko," řekl konečně.

"Vloni," pokračoval Lazarev, "jsem měl práci tady ve Lvově. Jsem totiž malíř pokojů, víte? Upravovali jsme byt jakéhosi partajního pohlavára. A na návštěvu k té rodině přijela taková drobná stará paní. Z Kyjeva. Když zase odjela, manželka toho člověka se zmínila, kdo to byl. Později jsem zahlédl v poštovní schránce dopis, odeslaný z Kyjeva. Sebral jsem ho. Byl od té staré děvenky. Byla na něm zpáteční adresa."

"A kdo to byl?" zeptal se Drake.

"Ivaněnkova matka."

Drake se nad touto informací zamyslel. "Člověka by vůbec nenapadlo, že by tihle lidé mohli mít matky," řekl. "Museli byste ale hodně dlouho pozorovat její byt, než by ji přijel navštívit."

Lazarev zavrtěl hlavou. "Ta stará paní je návnada," řekl a rozvinul svůj plán. Drake chvíli uvažoval o tak obrovském záměru.

Než přijel na Ukrajinu, představoval si mnoho způsobů, jak zaútočit jedním velkým činem na mocipány v Kremlu, ale něco takového ho nenapadlo ani ve snu. Atentát na hlavu KGB by zasáhl přímo centrum politbyra a trhliny v té absolutní moci by pronikly celou tkání mocenské struktury.

"Mohlo by to vyjít," souhlasil.

A kdyby to vyšlo, pomyslí si, okamžitě by to ututlali. Kdyby ovšem zpráva někdy vyšla najevo, zapůsobila by na veřejné mínění, zvlášť na Ukrajině, bezmezně a traumatizujícím způsobem.

"Mohlo by to vyvolat největší povstání všech dob," řekl.

Lazarev přikývl. Spolu se svým kamarádem, Miškinem, vzdáleni jakékoli pomoci zvenčí, tenhle plán zřejmě nesčetněkrát probírali.

"To je fakt," řekl.

"Co byste k tomu potřebovali?" tázal se Drake. Lazarev mu to pověděl.

Drake přikývl. "Není problém obstarat to na Západě," řekl. "Ale jak to dostaneme přes hranice?"

"Oděsa," vložil se do debaty Miškin. "Nějaký čas jsem pracoval v docích. Jsou zkorumpované skrz naskrz. Kvet tam černý trh. S každou západní lodí připlouvají námořníci, kteří nehorázně kšeftají s místními čachráři. Šmelí s tureckými koženými bundami, semišovými kabáty a džínami. Počkáme tam na vás. Je to na Ukrajině a nebudeme potřebovat vnitrostátní pasy."

Než se rozloučili, dohodli se na plánu. Drake obstará, co potřebují, a přiveze to po moři do Oděsy. S náležitým předstihem upozorní Miškina a Lazareva na svůj příjezd dopisem, který bude dán na poštu uvnitř v Sovětském svazu. Znění dopisu bude nevinné. V Oděse se sejdou v kavárně, kterou Miškin znal z dob, kdy tam pracoval jako mladý dělník.

"Ještě dvě věci," řekl Drake. "Zásadní a nesmírný význam, stejný jako sám ten čin, bude mít zveřejnění toho, co se stalo, musí se to dozvědět celý svět. Znamená to, že to pak musíte světu oznámit vy sami. Jenom vy budete znát podrobnosti, kterými přesvědčíte, že to je pravda. Proto se pak musíte dostat na Západ."

"To se samosebou rozumí," zabručel Lazarev. "Oba jsme disidenti. Snažili jsme se o emigraci do Izraele, jako naši otcové, ale nepustili nás. Tentokrát se tam dostaneme legálně nebo ilegálně. Až bude po všem, vystěhujeme se do Izraele. Je to jediné místo, kde vůbec kdy můžeme bezpečně žít. A jakmile tam budeme, povíme světu, co jsme dokázali, a znevážíme a ponížíme ty parchanty v Kremlu a v KGB v očích jejich vlastního národa."

"Moje druhá připomínka navazuje na první," řekl Drake. "Až to vykonáte, musíte mi poslat zašifrovaný dopis nebo pohlednici pro případ, že by se nějakou náhodou váš útěk nepovedl. Abych se mohl pokusit rozhlásit světu tu zprávu sám."

Dohodli se, že Miškin s Lazarevem pošlou ze Lvova pohlednici poste restante do Londýna. Oba mládenci se naučili poslední podrobnosti nazpaměť a pak se rozloučili a Drake se znovu připojil ke své turistické skupině.

O dva dny později byl Drake zpátky v Londýně. První, co podnikl, bylo, že zakoupil nejobornější knihu o malých zbraních, jakou našel. Za druhé poslal telegram příteli do Kanady, jednomu z nejlepších na svém osobním seznamu emigrantské elity. Na seznamu pracoval dlouhá léta a byli tam ti, o nichž byl přesvědčený, že jsou schopni realizovat svou nenávist k nepříteli. Za třetí začal s přípravou na svůj dávný plán, jak získat finanční prostředky vyloupením banky.

Když auto jedoucí po vzdálenějším konci Kutuzovova prospektu na jihozápadním předměstí Moskvy zahne z hlavního bulváru doprava na Rubljovův prospekt, dorazí po dalších dvaceti kilometrech do malé vesničky Uspenskoje v samém srdci oblasti víkendových vilek. V rozsáhlých borových a březových lesích kolem Uspenského leží osady jako Usovo a Žukovka, s venkovskými sídly sovětské elity. Za Uspenským mostem přes řeku Moskvu je písčná pláž, kde se v létě koupou a sluní ti méně privilegovaní, ale velmi zámožní (mají vlastní auto) Moskvané.

Jezdí sem i západní diplomaté a je to jedno z mála míst, kde se může člověk ze Západu ocitnout v bezprostřední blízkosti obyčejných moskevských rodin. Dokonce i KGB jako by v nedělním odpolední vysokého léta polevilo v rutinním sledování západních diplomatů.

Onoho nedělního odpoledne jedenáctého července 1982 sem přijel Adam Munro s několika zaměstnanci britského

velvyslanectví. Byly mezi nimi manželské dvojice i pár svobodných, mladších, než byl on. Krátce před třetí hodinou nechala celá společnost své ručníky a piknikové koše mezi stromy, seběhli z mírného svahu na písčnou pláž a šli si zaplavat. Když se Munro vrátil, zvedl složený ručník a začal se osoušet. Z ručníku něco vypadlo.

Sklonil se a zvedl to. Byla to malá cedulka z tvrdého papíru veliká jako půl pohlednice, po obou stranách bílá. Na jedné straně bylo ruský strojem napsáno: "Tři kilometry na sever odtud je v lese opuštěná kaplička. Přijďte tam za třicet minut. Prosím. Je to velmi naléhavé."

Usmál se na jednu ze sekretářek velvyslanectví, která rozzářená přiběhla a požádala ho o cigaretu. Připálil jí a horečnatě promýšlel všechny možnosti, které z cedulky mohly vyvést. Disident, který by chtěl předat podzemní literaturu? To znamená hromadu potíží. Náboženská skupina, která hledá azyl na velvyslanectví? To se Američanům přihodilo v roce 1978 a vznikly z toho nevýslovné problémy. Léčka KGB, aby identifikovala zástupce SIS na vyslanectví? Samozřejmě možné: žádný řádný obchodní zmocněnec by nepřijal pozvání vsunuté do ručníku někým, kdo ho zřejmě sledoval a pozoroval odněkud z okolních lesů. Na KGB to ale bylo příliš prostomyslné. Zorganizovali by v centru Moskvy někoho, kdo by předstíral, že chce přejít na druhou stranu, a že má informace, které by předal na určitém místě? Předání by pak bylo tajně fotografováno. Kdo tedy byl ten tajuplný pisatel?

Rychle se oblékl, stále ještě nejistý. Nakonec se obul a rozhodl. Jestliže to byla past, tak zkrátka nic nedostal a jde se jen projít do lesa. Ke zklamání nadějeplné sekretářky vyrazil sám. Po devadesáti metrech se zastavil, vytáhl zapalovač, spálil kartičku a zašlapal popel do koberce borového jehličí.

Slunce a hodinky mu označily sever. Vzdaloval se od řeky, která se táhla na jih. Po deseti minutách se vynořil z lesa na úbočí svahu a asi dva kilometry přes údolí zahlédl cibulovitou věž kapličky. Za pár vteřin byl znovu mezi stromy. V lesích kolem Moskvy jsou tucty takových malých kapliček, v nichž se kdysi scházeli vesničané k bohoslužbám. Teď jsou většinou opuštěné, poničené, zatlučené prkny. Kaplička, k níž se blížil, stála na malé pasece mezi stromy. Na okraji úvozu zůstal Munro stát a pozoroval malý kostelík. Nikde nikoho neviděl. Opatrně vystoupil do otevřeného prostoru. Byl pár metrů od zatlučených vstupních dveří, když spatřil v hlubokém stínu klenutého vchodu postavu. Zůstal stát a několik nekonečných minut na sebe hleděli.

Nebylo vlastně co říct, a proto vyslovil jen jméno: "Valentino."

Pohnula se ze stínu a vydechla: "Adame."

Jednadvacet let, pomyslel si v úžasu. Musí jí být kolem čtyřiceti. Vypadala na třicet, vlasy měla pořád černé jako havran, byla krásná a nevýslovně smutná.

Posadili se na jakýsi náhrobní kámen a tiše rozprávěli o starých časech. Pověděla mu, že se pár měsíců po jejich rozloučení vrátila z Berlína do Moskvy a pracovala dál jako stenografka pro stranickou mašinerii. Ve třidvaceti se vdala za mladého, nadějeplného důstojníka. Po sedmi letech se jim narodilo dítě a byli velmi šťastni.

Manželově kariéře se dařilo, měl totiž strýce v Rudé armádě a protekce existuje v Sovětském svazu stejně jako všude jinde. Chlapci bylo teď devět let.

Před pěti lety se její manžel, který, ještě mladý, dosáhl hodnosti plukovníka, zabil v helikoptéře, když kontroloval rozložení čínské komunistické armády podél řeky Ussuri na Dálném východě. Valentina nastoupila znovu do práce, aby snáz unesla svůj žal. Manželův strýc jí svým vlivem zajistil dobré zaměstnání ve vysokém postavení, kterým získala i zvláštní privilegia: přístup do vybraných obchodů s potravinami, do vybraných restaurací, lepší byt, osobní auto - všechno, co souvisí s významnou partajní funkcí.

A nakonec, před dvěma roky, po speciální prověrce, jí nabídli místo v malé, uzavřené skupině stenografů a písařek v oddělení podléhajícím přímo generálnímu sekretariátu ústředního výboru, které se nazývá sekretariát politbyra.

Munro zhluboka vydechl. To byla velmi, velmi vysoká funkce, vytvořená pro ty, kteří se těšili naprosté důvěře, a byla to funkce nesmírně odpovědná.

"Kdo," tázal se, "je strýc tvého zemřelého manžela?"

"Kerenskij," zamumlala.

"Maršál Kerenskij?" tázal se. Přikývla. Munro se znovu zhluboka nadechl. Ultrajestřáb Kerenskij. Když se jí znovu podíval do tváře, měla zvlhlé oči. Rychle mrkala, na pokraji slz. Impulzivně jí položil paži kolem ramen a ona se o něj opřela. Cítil její vlasy, stejnou sladkou vůni, která ho vzrušovala a naplňovala něžností v mládí, před dvaceti lety.

"Co je?" otázal se tiše.

"Jsem hrozně nešťastná, Adame."

"Proč proboha živého? Máš úplně všechno."

Zavrtěla hlavou a odtáhla se od něj. Vyhýbala se jeho očím a hleděla do lesů za úvozem.

"Celý život, Adame, od časů, kdy jsem byla úplně malá, jsem věřila, upřímně věřila. I v době, kdy jsme se my dva milovali, věřila jsem v dobro, ve spravedlnost socialismu. Za těch těžkých dnů, kdy moje země trpěla, když měl Západ všechno bohatství spotřebního zboží a my jsme neměli nic, jsem věřila ve spravedlnost komunistického ideálu, který jednou přeneseme z Ruska na Západ. Byl to ideál, který nám měl zajistit svět bez fašismu, bez chamtivosti, bez vykořisťování, bez války.

Učili mě to a já jsem tomu opravdu věřila. Bylo to důležitější než ty, důležitější než naše láska, důležitější než můj manžel a moje dítě. Bylo to nejméně tak důležité jako tahle země, Rusko, která je částí mé duše."

Munro znal ruské vlastenectví, lásku k vlasti, planoucí vášeň, pro niž Rusové snesou jakékoli utrpení, zubožení, jsou schopni každé oběti a - pokud jsou zmanipulováni - bez výhrad, bez reptání ve všem poslechnou své kremelské pány a vládcy.

"Co se stalo?" tázal se tiše.

"Zradili. Zrazují. Zrazují můj ideál, můj lid, moji zemi."

"Oni?" zeptal se. Zalamovala si prsty až se zdálo, že si je utrhne.

"Vedení strany," odpověděla trpce. Vyplivla ruský slangový výraz, který doslova znamenal "tlusté kočky":

"Načalstvo."

Munro byl dvakrát svědkem zřeknutí se víry. Když hluboce věřící ztratí svou víru, fanatismus se zvrátí do podivných extrémů.

"Byli pro mě božstvo, Adame. Respektovala jsem je, uctívala jsem je. Léta jsem teď žila v jejich blízkosti, žila jsem v jejich stínu, přijímala jsem od nich dary, zanášeli mě privilegií. Viděla jsem je zblízka, v soukromí, slyšela jsem je mluvit, mluvit o lidu, kterým pohrdají. Jsou špatní, Adame, zkažení a zlí. Zničí všechno, čeho se dotknou."

Munro přehodil nohu přes náhrobek, aby se jí mohl dívat do tváře a vzal ji do náruče. Tichounce plakala. "Já už nemohu, Adame, už nemohu," šeptala mu do ramene.

"V pořádku, miláčku, chceš, abych se pokusil dostat tě ven?"

Věděl, že by za to zaplatil kariérou, ale tentokrát nedovolí, aby ji ztratil. Stojí za to, stojí za všechno. Odtáhla se od něj, tvář zalitou slzami. "Nemohu odejít. Musím myslet na Sašu."

Dlouhou chvíli ji držel v náruči a usilovně přemýšlel.

"Jak jsi věděla, že jsem v Moskvě?" zeptal se opatrně.

Neprojevila ani stín překvapení nad tou otázkou. Bylo naprosto přirozené, že se zeptal.

"Minulý měsíc," vysvětlovala mezi vlyky, "mě pozvala kolegyně z úřadu na balet. Měly jsme lóži. V šeru jsem myslela, že se musím mýlit. Když se ale o přestávce světla rozsvítila, viděla jsem, že to jsi opravdu ty. Nevyržela jsem tam."

Předstírala jsem, že mě rozbolela hlava a rychle jsem odešla."

Otřela si oči. Záchvat pláče minul.

"Adame," zeptala se po chvíli, "oženil ses?"

"Ano," odpověděl. "Za dlouho po Berlíně. Ale nefungovalo to. Před lety jsme se rozvedli."

Podánilo se jí usmát se. "Jsem ráda," řekla. "Jsem ráda, že neexistuje žádná, jiná. To není moc logické, vid'?"

Také se usmál.

"Ne," řekl. "Není. Ale dobře se to poslouchá. Můžeme se vídat? V budoucnu?"

Její úsměv pohasl a v očích se objevil uštváný výraz. Zavrtěla tmavou hlavou.

"Ne, moc často ne, Adame," řekla. "Důvěřuji mi, jsem privilegovaná, ale kdyby mě v bytě navštívil cizinec, brzy by si toho všimli a ohlásili by to. Totéž platí o tvém bytě. Diplomaté jsou sledováni, to přece víš. Hotely jsou také pod kontrolou. Není možné najmout si byt bez úředních formalit. Není to možné, Adame, prostě to není možné."

"Valentino, ty jsi tuhle schůzku vyvolala, byla to tvoje iniciativa. Jen kvůli starým časům? Jestliže nenávidíš život tady, jestli nenávidíš lidi, pro které pracuješ... Ale když nemůžeš odjet kvůli Sašovi, co tedy vlastně chceš?"

Ovládla se, zklidnila a pár vteřin uvažovala. Když promluvila byla naprosto vyrovnaná.

"Adame, chci se pokusit zastavit je. Chci zastavit to, co dělají. Asi jsem to chtěla už několik let, ale když jsem tě zahlédla v divadle, vzpomněla jsem si na tu svobodu, kterou jsme měli v Berlíně, a začala jsem na to myslet čím dál tím víc. Teď jsem si jistá. Pověz mi, jestli můžeš, je na vašem velvyslanectví zpravodajský důstojník?"

Munro byl šokován. V minulosti měl co dělat se dvěma přeběhly. Jeden byl ze sovětského velvyslanectví v Mexico City, druhý ve Vídni. První byl motivován tím, že jeho oddanost se proměnila v nenávist k vlastnímu režimu, jako u Valentiny, druhý zatrpkl, protože ho nepovyšovali. Ten první případ byl mnohem složitější.

"Asi ano," řekl rozvázně. "Asi tam musí být."

Valentina prohrábla kabelku položenou v jehličí u jejich nohou. Zřejmě se definitivně rozhodla, že do toho půjde, že zradí své mocipány. Vytáhla tlustě naplněnou obálku.

"Chci, abys mu předal tohle, Adame. Slib mi, že mu nikdy neprozradíš, od koho to máš. Prosím tě, Adame, děsím se toho, co dělám. Nemohu věřit nikomu, jen tobě."

"Slibuji," řekl. "Musím tě ale znovu vidět. Nemohu se jen dívat, jak odcházíš průrvou ve zdi jako minule."

"Ne, ani já bych nemohla znovu tak odejít. Nesmíš se ale pokusit jít za mnou ke mně do bytu. Je to zdi obehnaný objekt pro vysoké funkcionáře, ve zdi je jediná brána a u té stojí stráž. Nesmíš mi ani telefonovat. Telefony jsou odposlouchávané. A já se nesejdu s nikým z vašeho velvyslanectví ani s tím pověřeným zpravodajem."

"Souhlasím," řekl Munro. "Kdy se tedy setkáme?"

Chvilí přemýšlela. "Mohu se uvolnit jen velmi obtížně. Saša mi zabírá veškerý volný čas. Mám ale vlastní auto a nesledují mě. Zítra odjízdim na dva týdny. Sejdeme se tady, čtvrtou nedělí ode dneška." Podívala se na hodinky.

"Musím jít, Adame. Jsem se společností na jedné dače, pár kilometrů odtud."

Políbil ji na ústa, tak jako kdysi. A bylo to stejně sladké, jako to vždycky bývalo. Vstala a odcházela úvozem. Na okraji lesa na ni zavolal.

"Valentino, co je v tomhle?" Zvedl balíček.

Zastavila se a obrátila. "Moje povinnost je pořizovat doslovné přepisy schůzí politbyra, pro každého člena jeden exemplář. A stručný obsah pro kandidáty na členství. Přepisuje se to z magnetofonových pásek. Tohle je přepis záznamu z porady, která se konala desátého června."

Pak zmizela mezi stromy. Munro si dřepel na náhrobek a civěl na balíček.

"Krucifix," řekl.

poslouchal poslední věty záznamu z magnetofonu ležícího před ním. Místnost byla zabezpečena proti jakémukoli elektronickému odposlechu Rusů, a proto si ji na pár hodin vypůjčil od prvního rady velvyslanectví.

"... není třeba zdůrazňovat, že tato zpráva není k dispozici pro nikoho kromě zde přítomných. Příští porada se koná ode dneška za týden."

Hlas Maxima Rudina zmlkl, páska v přístroji zasyčela a zastavila se. Munro vypnul magnetofon. Opřel se v křesle a dlouze, předlouze si pískl.

Jestli to bylo právě, bylo to obrovské, větší než cokoli přinesl před dvaceti lety Oleg Peňkovskij. Příběh Peňkovského byl folklor SIS a CIA a jedna z nejtrpčích vzpomínek KGB. Peňkovskij byl brigádní generál GRU a měl přístup k nejdůvěrnějším zdrojům.

Kremelská hierarchie ho hluboce zklamala a roztrpčila a nabídl nejdřív Američanům a pak Britům, že jim poskytne informace.

Američané ho odmítli, domnívali se, že je to léčka. Britové jeho nabídku přijali a dva a půl roku ho "řídili", až posléze ho KGB chytlo, odhalilo a zastřelilo. Po dobu své spolupráce přinesl zlatou žeh tajných informací, ale ze všeho nejdůležitější byl říjen 1962, Kubánská raketová krize. Celý svět tehdy tleskal mimořádně úspěšnému postupu prezidenta Kennedyho při jeho čelním střetu s Niknou Chruščovem kvůli umístění sovětských raket na Kubě. Co však svět nevěděl, bylo, že Američané znali přesně sílu i slabost ruského vůdce, a to díky Peňkovskému.

Když to celé skončilo, sovětské rakety na Kubě nebyly, Chruščov byl poražený a ponížený, Kennedy byl hrdinou a Peňkovskij v podezření. V listopadu ho zatkl. Do roka po monstprocesu byl mrtvý. A do roka padl i Chruščov, svržený vlastními kolegy, oficiálně kvůli neúspěchu v zemědělské politice, ve skutečnosti, protože je k smrti vyděsil svým avanturismem. A téhož roku v zimě roku 1963 zemřel také Kennedy, pouhých třináct měsíců po svém triumfu. Demokrat, despota a špion zmizeli ze scény. Ale ani Peňkovskij nepronikl přímo do politbyra.

Munro vyjmul pásku z přístroje a opatrně ji zabalil. Hlas profesora Jakovleva samozřejmě neznal a téměř celý pásek zabíralo čtení jeho zprávy. Ale v následné diskusi se ozvalo deset hlasů a nejméně tři byly identifikovatelné. Hluboký chraplavý hlas Rudina byl dost dobře známý, vysoký hlas Višňajeva slyšel, když sledoval televizi přenášející projevy ze stranických sjezdů. A štěkáni maršála Kerenského si pamatoval z oslav Prvního máje a také z filmů a magnetofonových nahrávek.

Jeho problém byl, jak utajit svůj zdroj, až odveze pásku do Londýna k hlasové analýze, což bylo nutné. Věděl, že kdyby přiznal tajnou schůzku v lese, k níž byl vyzván lístkem vloženým do ručníku, zeptali by se ho: "Proč vy, Munro? Jak vás znala?" Nebylo možné vyhnout se takové otázce a stejně nemožné bylo na ni odpovět. Jediné řešení bylo vymyslet jiný zdroj, důvěryhodný a nekontrolovatelný.

Byl v Moskvě teprve šest týdnů, ale jeho nikým netušená dokonalá znalost i slangové ruštiny mu už několikrát přinesla ovoce. Na diplomatické recepci na českém velvyslanectví se bavil s indickým atašé, když za sebou zaslechl tlumený rozhovor dvou Rusů. Jeden z nich řekl: "Je to zatrpklý mizera. Chtěl by se vyšplhat až nahoru."

Sledoval pohled těch dvou a postřehl, že pozorují a zřejmě hovoří o Rusovi na druhé straně místnosti. Na seznamu hostů později zjistil, že to byl Anatolij Krivoj, osobní tajemník a pravá ruka ideologa strany Višňajeva. Proč měl být zatrpklý mizera? Munro prošel svoje záznamy a našel spis Krivého. Pracoval ve stranické organizaci ústředního výboru. Krátce potom, co povýšili Petrova, se Krivoj objevil u Višňajeva. Urazil se a odešel? Neshodl se s Petrovem? Roztrpčilo ho, že ho přeskočili? Všechno bylo možné a všechno zajímavé pro šéfa zpravodajské služby v zahraničí. Tak Krivoj... možná... uvažoval Munro. Možná Krivoj by měl přístup k Višňajevově kopii zápisu, třeba i k magnetofonové páске. A pravděpodobně byl v Moskvě. Jeho nadřízený šéf setrval v Moskvě docela určitě. Višňajev byl přítomný, když přijel minulý týden východoněmecký předseda vlády.

"Promiň, Anatoliji, právě jsi přeběhl k nepříteli," pravil Munro, zasunul tlustou obálku do náprsní kapsy a vyšel po schodech nahoru k prvnímu radovi.

"Bohužel budu muset letět do Londýna se střeďeční diplomatickou poštou," řekl diplomatovi. "Je to nutné a neodkladné."

První rada se na nic neptal. Znal Munrovo poslání a slíbil, že všechno zařídí. Diplomatická pošta sestává v podstatě z několika plátěných pytlů, létá do Londýna každou středu a vždycky britskými aerolinkami, nikdy Aeroflotem. O poštovní zásilky se stará "Královnin kurýr", jeden ze skupiny mužů, kteří neustále létají po světě, sbírají pytle s poštou a jsou chráněni insigniemi Koruny a chrta. Přísně tajný materiál se dopravuje v pevné schránce, která je řetízem připevněna k levému zápěstí kurýra. Běžné zásilky jsou v plátěných pytlích a jsou do letadla ukládány pod osobní kontrolou kurýra. Jakmile je pošta na palubě letadla, je na britském území. V Moskvě doprovází poštu ještě navíc zaměstnanec velvyslanectví.

Eskortovat poštu je úkol oblíbený a vítaný, je to vlastně krátký výlet domů, do Londýna, výlet na nákup a příjemný večer. Tentokrát byl na řadě druhý tajemník a když o výlet přišel, rozmrzel se, ale nevyptával.

Následující středu se aerobus 300B Britských aerolinií zvedl z nového letiště Šeremet'jevo, postaveného pro Olympiádu 1980, a namířil k Londýnu. Královnin kurýr, který seděl vedle Munra, pohledný, jako ze škatulky upravený vysloužilý armádní major, se okamžitě zahloubal do své záliby: sestavoval křížovky pro jednu větší noviny.

"Člověk se musí něčím zabývat při těch nekonečných cestách," vysvětloval Munrovi. "Všichni máme nějaké koníčky, kterým se během letu věnujeme."

Munro zabručel a přes křídlo letadla se ohlédl zpátky na Moskvu. Někde, tam dole, ve vyprahlých ulicích, pracovala milovaná žena, pracovala a žila mezi lidmi, které hodlala zradit. Byla tam sama, sama v první bojové linii.

Norsko samo o sobě, bez svého východního souseda Švédska, vypadá jako velikánská prehistorická zkamenělá lidská ruka naprahující se od Severního ledového moře k Dánsku a Británii. Je to pravá ruka, s dlaní dolů k oceánu, krátký

tlustý palec přitisknutý k ukazováku směrem na východ. Ve štěrbině mezi palcem a ukazovákem leží hlavní město Oslo. K severu se zlomené kosti předloktí napínají k Tromsu a Hammerfestu hluboko v arktické oblasti a jsou tak úzké, že v některých místech měří od moře ke švédské hranici jen zhruba kolem šedesáti kilometrů. Na trojrozměrné, plastické mapě ta ruka vypadá, jako by do ní prásklo gigantické kladivo bohů a roztřískalo kosti a klouby na tisíce kousíčků. Rozsápaná hrana ruky tvoří západní pobřeží.

Země tu je rozmlácená do tisíců úlomků a moře, které ty střepiny obeplouvá a zalévá, tu stvořilo miliony zálivů, roklinek, hrází a strží, útlých kroucených soutěsek, jimiž příkré skály spadají do přebleskující vody. To jsou fjordy a právě z jejich horních toků vzešlo před patnácti sty roky plémě nejlepších mořeplavců, kteří kdy spustili loď na vodu nebo plachtu po větru. Ve své době se plavili do Grónska a Ameriky, dobyli Irsko, zabydleli Británii a Normandii, štváli se do Španělska a Maroka a putovali od Středozemního moře k Islandu. Byli to Vikingové a jejich potomci stále ještě žijí a rybaří podél norských fjordů.

A takový byl Thor Larsen, námořní kapitán a kapitán obchodní lodi, který onoho odpoledne vpůli července kráčel kolem Královského paláce hlavního švédského města Stockholmu. Vracel se z vedení společnosti, u níž pracoval, zpátky do hotelu. Lidé se mu bezděky vyhýbali, byl vysoký bez dvou centimetrů dva metry, široký přes celou šířku chodníku starého města, modrooký, voustatý. Protože byl toho času vázán povinnostmi na pevnině, měl civilní šaty a byl šťastný, protože po návštěvě ředitelství Nordia Line, z níž právě odcházel po Ship Quay, získal naději, že bude brzy pověřen vedením další lodi.

Absolvoval lodní společností placený šestiměsíční kurs o složitostech radarů, o řízení lodi počítačem a o technologii supertankerů a umíral touhou vrátit se zase na moře. Na ředitelství ho povolala osobní sekretářka majitele, předsedy a generálního ředitele společnosti Nordia Line a vlastnoručně mu předala pozvání na večeři, která se měla ten den konat. Pozvána byla i Larsenova manželka, jíž to sdělili po telefonu, a měla přiletět z Norska na účet společnosti. Starý pán si nějak vyhazuje z kopýtky, pomyslel si Larsen. Určitě se něco chystá.

Auto, které měl najaté, si vyzvedl na parkovišti hotelu na druhé straně Nybrovikenského mostu a vyjel na sedmatřicetkilometrovou cestu k letišti. Jakmile se Lisa Larsenová s cestovní kabelou objevila v hale, přivítal ji Larsen s něhou rozradostněného bernardýna. Zvedl ji do výšky jako malou holčičku. Byla drobná a hezounká, měla jasné tmavé oči, měkké ořechově hnědé vlnité vlasy a pružnou postavu, podle níž by jí nikdo nehádal jejich osmatřicet. A Larsen ji zbožňoval.

Seznámil se s ní před dvaceti lety, jednoho mrazivého zimního dne v Oslu, když byl pětadvacetiletý vyčouhlý druhý lodní důstojník. Uklouzla na ledě a Larsen ji zvedl a postavil jako panenku. Pod kožešinou lemovanou kapucou nebyl její drobný obličejík s červeným nosem téměř vidět, a když mu děkovala, viděl jen její oči, které na něj hleděly ze sněhem obalené kožešiny jako zářivé oči polární myšky v zimním lese. A od té doby, když se jí dvoril, a před svatbou i po svatbě, celá ta léta ji říkal myšičko.

Odvezl ji do centra Stockholmu a cestou se jí vyptával na jejich dům v Alesundu, daleko na norském západním pobřeží, a na obě dospívající děti. Jižně od nich je míjel autobus Britských aerolinek na dlouhém okruhu z Moskvy do Londýna. Thor Larsen to nevěděl a nezajímalo ho to.

Večeře se měla konat ve slavné Auroře, ve sklepení pod jedním ze starých paláců ve středověké části města. Když přijel Thor Larsen s Lisou, byli uvedeni po úzkých schodech dolů do sklepení a tam na ně čekal majitel podniku Leonard.

"Pan Wennerstrom už tu je," oznámil a otevřel dveře jedné z oddělených prostor. Byla to malá intimní místnost s pět set let starou klenbou, uprostřed s masivním stolem z leštěného starodávného dřeva, osvětlená svíčkami ve svícnech z tepaného železa. Když vstoupili, Harald Wennerstrom, Larsenův zaměstnavatel, se s námahou zvedl, objal Lisu a potřásl rukou jejímu manželovi.

Harald "Harry" Wennerstrom byl mezi skandinávskými mořeplavci živoucí legendou. Pětasedmdesátiletý, prošedivělý, větrem ošlehaný s huňatým obočím. Když se po druhé světové válce vrátil do rodného Stockholmu, zdědil po svém otci půl tuctu malých nákladních lodí. Za pětatřicet let vybudoval největší nezávislé loďstvo tankerů konkurující Řekům a Číňanům z Hongkongu. Nordia Line bylo jeho dílo, jeho výtvor. V polovině padesátých let přešel z obyčejných nákladních lodí na tankery. Investoval, nešetřil na výdajích, stavěl lodě pro ropný boom šedesátých let, spoléhal se na vlastní úsudek, často šel proti běžnému trendu.

Seděli a jedli a Wennerstrom rozprávěl o nepodstatných maličkostech, vyptával se na jejich rodinu. Jeho vlastní čtyřicetileté manželství skončilo před čtyřmi lety smrtí manželky, neměli děti. Kdyby ale měl syna, byl by si přál, aby vypadal jako tento mohutný Nor sedící u stolu proti němu, námořník všech námořníků, a Lisu měl také rád.

Losos marinovaný ve slané nálevu s koprem po skandinávsku byl vynikající, křehká kachna ze stockholmských slatin byla také výborná. Teprve když popíjeli víno - Wennerstrom nešťastně uskrával minerálku, sodovku, protože "nic jiného mi ti zatracení felčari nedovolili" - přistoupil k věci.

"Před třemi lety, v devětasedmdesátém jsem Thore, předpověděl tři věci. První byla, že se v roce 1982 zhroutí soudržnost organizace zemí vyvážejících ropu OPEC. Druhá, že neuspěje záměr amerického prezidenta omezit spotřebu ropy a ropných výrobků. Třetí, že se Sovětský svaz změní z vývozce ropy na dovozce ropy. Říkali mi, že jsem se zbláznil, ale měl jsem pravdu."

Thor Larsen přikývl. Zřízení OPECu a následný čtyřnásobný vzestup cen ropy v zimě 1973 vyvolalo světovou krizi, která málem zničila ekonomiku západního světa. Sedm let upadal obchod s ropnými tankery, miliony tun rozestavěných tankerů leželo neužitečně, nehospodárně, ztrátově. Jen někdo velmi zdatný mohl s předstihem tří let odhadnout, co se bude dít mezi lety 1979 až 1982: rozpad OPECu, který nastal, když se arabský svět rozštěpil na válčící frakce, když došlo k druhé revoluci v Íránu, dezintegraci Nigerie, náporu radikálních ropu těžících států, které prodávaly ropu za jakoukoli cenu, aby mohly financovat horečnatý nákup zbraní, k spirálově stoupající americké spotřebě ropy založené na

přesvědčení řadového Američana, že mu bylo Bohem dáno právo drancovat přírodní zdroje v zájmu vlastního pohodlí, k zubožení ruské technologie, které donutilo Rusy znovu dovážet ropu, protože jejich vlastní výroba dosáhla dna. Ty tři faktory vyvolaly tankerový boom, do něhož teď, v létě 1982, začali nastupovat.

"Jak víte," pokračoval Wennerstrom, "minulé září jsem podepsal s Japonci smlouvu na nový supertanker. Všichni prohlašovali, že jsem se pomátl: polovina mých lodí kotvila v Stromstadském zálivu a já jsem objednával novou loď. Ale nepomátl jsem se. Znáte ten příběh East Shore Oil Company?"

Larsen znovu přikývl. Malá americká naftařská společnost založená před deseti lety v Lousianě přešla do rukou dynamického Clinta Blaka. Za deset let vyrostla a rozšířila se, a to do té míry, že se začalo uvažovat o jejím připojení k Seven Sisters, mastodontu mezi světovými naftovými kartely.

"A následující rok 1983, v létě, vpadl Clint Blake do Evropy. Evropa je tvrdý, přeplněný trh, ale Blake myslí, že ho ovládne. Staví podél evropských dálnic tisíce benzinových stanic a v nich prodává vlastní benzin a naftu. Proto bude potřebovat tonáž tankerů. A já ji mám: sedmiletou smlouvu na přepravu suroviny ze Středního východu do západní Evropy. Blake už buduje v Rotterdamu vlastní rafinerii, vedle Essa, Mobilu a Chevronu, a tomu účelu bude sloužit můj nový tanker. Je velký, ultramoderní a drahý, ale vyplatí se. Za rok podnikne pět nebo šest cest z Arabského zálivu do Rotterdamu a do pěti let se investice umoří. To ale není důvod proč ho stavím. Bude největší a nejlepší, bude to moje vlajka, můj památník. A vy budete jeho kapitán."

Thor Larsen mlčel. Lisina ruka se přikradla po stole, položila se na jeho ruku a lehce ji stiskla. Larsen věděl, že před dvěma roky by v žádném případě nemohl velet lodí se švédskou vlajkou. Ale po Gothenburské dohodě z loňského roku - Wennerstrom ji pomáhal prosadit - mohl švédský loďař požádat o čestné občanství pro výjimečné skandinávské, ale nešvédské důstojníky, které zaměstnával, aby jim pak nabídl funkci kapitána. V případě Larsena uspěl.

Přinesli kávu a všichni spokojeně upijeli.

"Tanker mi stavějí v Japonsku v docích Išikawajima - Harima. Jsou to jediné doky na světě, které ho pojmu. Mají suché doky."

Oba muži věděli, že časy, kdy se lodě stavěly na skluzu a pak se jen nechaly sjet do vody, patří dávné minulosti. Rozměry a váha současných lodí byly příliš velké. Obří lodě se nyní stavěly v rozsáhlých suchých docích, a když byly hotové, vpustilo se moře propustí do doku a loď se sesmekla ze zátarasu a vplula na vodu uvnitř doku.

"Se stavbou lodí jsme začali minulý listopad, čtvrtého," pokračoval Wennerstrom. "Lodní páteř byla hotová třicátého ledna. Teď už dostává fazonu. Spustíme ji na vodu příští první listopad, tři měsíce ji budou v přístavišti vybavovat a podrobovat testům a na moře vypluje druhého února. A vy budete stát na můstku, Thore."

"Děkuji," řekl Larsen. "Jak se bude jmenovat?"

"Ano, ano, myslel jsem na to. Pamatujete ságy? Pojmenujeme ji, abychom potěšili Njörda, boha moře," odpověděl Wennerstrom Lise. Svíral sklenici vody a hleděl do plamenů svíčky, která stála v železném tepaném svícnu před ním. "Protože Njörd je pán ohně a vody, a to jsou dvě nebezpečí kapitána tankerů: exploze a samo moře."

Oči starého pána se odrážely ve vodě ve sklenici a v plameni svíčky, jako se kdysi v jeho očích odrážel oheň a voda, když v roce 1942 bezmocně seděl v záchranném člunu uprostřed Atlantiku - zhruba sedm set metrů od hořícího tankeru, první lodí, které velel, a pozoroval, jak se v moři kolem něj za živa škařví jeho posádka.

Thor Larsen hleděl na svého patrona, pochyboval, že starý pán opravdu věřil mytologii, Lisa, protože byla žena, věděla, že každé slovo myslel opravdově. Po dlouhé chvíli se Wennerstrom znovu pohodlně opřel, netrpělivým gestem odstrčil sklenici a nalil si do jiné sklenice červené víno.

"A tak ji pojmenujeme po Njördově dceři, Freyje, nejkrásnější z bohyň. Bude se jmenovat Freyja." Pozvedl sklenku.

"Na Freyju."

Všichni tři se napili.

"Až vypluje," řekl Wennerstrom, "nevyrovná se jí žádná loď na celém světě. A až jednou přestane plout, pořád ještě se jí žádná loď hned tak nevyrovná a žádnou takovou už svět nespattí."

Larsen věděl, že dva největší světové tankery byly Bellamya a Batillus francouzského Shella. Oba s výtakem více než 500 000 tun.

"Jakou bude mít Freyja tonáž?" zeptal se Larsen. "Kolik ropy unese?"

"Ano, o tom jsem se zapomněl zmínit," řekl starý rejdař lišácky. "Unese milion tun ropy."

Thor Larsen zaslechl, jak jeho manželka prudce vydechla.

"To je hodně," řekl konečně. "To je sakra hodně."

"Největší tanker, jaký kdy existoval."

Dva dny poté přistálo na letišti Heathrow tryskové obří letadlo z Toronta. Jeden z cestujících byl Azamat Krim, v Kanadě narozený syn emigranta. Stejně jako Andrew Drake měl poangličtělé jméno na Arthur Crimmins. Byl z těch, které si Drake před lety poznamenal, že zcela a bez výhrad sdílají jeho přesvědčení.

Drake na něj čekal před celnicí, aby ho uvítal, a spolu pak odjeli do Drakova bytu za Bayswater Road.

Azamat Krim byl krymský Tatar, malý, tmavý a pružný. Na rozdíl od Drakova otce jeho otec bojoval ve druhé světové válce v Rudé armádě a ne proti ní. Věrnost Rusku mu nepřinesla nic. V bitvě ho zajali Němci a Stalin pak obvinil jeho i jeho národ z kolaborace s Němci, což bylo obvinění zcela neopodstatněné, ale Stalinovi stačilo k tomu, aby deportoval všechny Tatary, celý národ do východní divočiny. Desetitisíce jich zemřelo v nevytopených dobytých vagonech, další tisíce na zmrzlých pláních pustého Kazachstánu a Sibíře - neměli jídlo ani oblečení.

Čingiz Krim se o smrti celé rodiny dozvěděl v německém táboře nucených prací. V roce 1945 ho osvobodili Kanaďané a měl štěstí, že ho neposlali zpátky Stalinovi, který by ho popravil nebo uvrhl do otrockých táborů. Spřátelil se s ním

kanadský důstojník, dřívější jezdec rodea z Calgary, který jednou s obdivem zahlédl, jak brilantně ten tatarský voják jezdil na koni a jak s koňmi zacházel. Kanadčan zařídil, aby Krim dostal povolení zůstat v Kanadě, kde se oženil a kde se mu narodil syn. A tím byl teď třicetiletý Azamat nenávidějící Kreml za utrpení národa svého otce, stejně jako Drake. Doma v bytě vysvětlil Drake Tatarovi svůj plán a ten přislíbil účast. Spolu pak doplnili pár podrobností k plánu, jak zajistit potřebné finance tím, že vyloupí banku v severní Anglii.

Muž, u kterého se Adam Munro na ústředí hlásil, byl Barry Ferndale, ředitel sovětské sekce. Před pár lety odvedl Ferndale svůj kus práce v terénu a asistoval při vyčerpávajících vytěžujících výsledcích Olega Peňkovského, když tento ruský odpadlík navštívil Británii jako člen sovětské obchodní delegace.

Ferndale byl malý a kulatý, růžovolící a veselý. Za jeho navyklou žoviálností a zdánlivou naivitou se skrýval bystrý mozek a dokonalá znalost sovětské problematiky.

Ve své kanceláři na čtvrtém poschodí hlavního stanu firmy vyslechl celou nahrávku. Když nahrávka skončila, začal zuřivě leštit brýle a nadsakoval nadšením.

"Proboha svatého, člověče. Adame, milý, drahý Adame, to je absolutně mimořádné. K nezaplacení."

"Pokud je to pravda," řekl Munro opatrně.

Ferndale ustrnul, jako by ho něco podobného nikdy nemohlo napadnout.

"Ano, samosebou. Pokud to je pravda. Teď mi musíš povědět, jak ses k tomu dostal."

Munro velmi obezřetně vyprávěl svou historku. Byla pravdivá v každé podrobnosti, až na to, že uvedl jako zdroj Anatolije Krivého.

"Krivoj, ano, ano, ovšem, znám ho," řekl Ferndale. "Teď to dáme přeložit do angličtiny a ukážeme to šéfovi. Tohle by mohlo být něco ohromného. Nemůžeš se vrátit do Moskvy už zítra. Máš kde spát? Ve svém klubu? Výborně.

Prvotřídně. Tak utíkej a dej si dobrou večeři. Pár dní zůstaneš v klubu."

Ferndale zatelefonoval manželce, že se večer nevrátí do jejich skromného domu v Pinner, že přespí ve městě. Zнала jeho práci a byla na podobné nepřítomnosti zvyklá.

Celou noc pracoval na překladu pásky, sám ve své kanceláři. Uměl plynne rusky, bez onoho ultracitlivého sluchu pro intonaci, jaký měl Munro a který má jen opravdový lingvista. Ovládal ale ruštinu dobře. Neuniklo mu nic z Jakovlevovy zprávy, ani následující krátká a ohromená reakce třinácti členů politbyra.

Nazítří v deset hodin dopoledne, Ferndale nevyspalý, ale oholený a po snídani růžový a svěží jako vždycky, zavolal přímou linkou sekretářku sira Nigela Irvina a požádal o slyšení. Za deset minut seděl u generálního ředitele.

Sir Nigel si v tichosti přečetl přepis, odložil ho a podíval se na magnetofonový pásek ležící před ním.

"Je to pravé?" zeptal se.

Z Barryho Ferndala opadla jeho žoviálnost - Nigela Irvina znal léta jako kolegu a přítele. Přítelův vzestup na místo nejvyšší, včetně udělení šlechtického titulu, v ničem jejich vztah nepoznamenal.

"Nevím," pravil zamyšleně. "Budeme to muset důkladně prověřit. Možné to je. Adam mi řekl, že se s tím Krivým krátce sešel na českém velvyslanectví asi před dvěma týdny. Jestli Krivoj už tehdy uvažoval o přeběhnutí, byla to pro něj šance. Peňkovskij postupoval úplně stejně: setkal se s diplomatem na neutrální půdě a dohodl s ním tajnou schůzku. Chovali jsme k němu ovšem silné podezření, dokud jsme si jeho informace neprověřili. A to musíme podniknout i v tomto případě."

"Vysvětlí mi postup," řekl sir Nigel.

Ferndale začal znovu leštit brýle. Rychlost krouživých pohybů kapesníkem po sklech byla obvykle přímo úměrná cvalu jeho myšlenek, a teď leštil zuřivě.

"Za prvé, Munro," řekl. "Přeju si, pro případ, že to je past, která by měla sklapanout při příští schůzce, aby tu zůstal na dovolené, dokud záznam dokonale neprověříme. Musíme mít na paměti, že by se protivník mohl pokusit vnést rozkol mezi vlády - je to samosebou pouhá eventualita."

"Má nárok na dovolenou?" zeptal se sir Nigel.

"Ano, vlastně ano. Koncem května ho přeložili do Moskvy tak rychle, že si nestačil vybrat čtrnáct dní letní dovolené."

"Ať si ji tedy vezme teď. Musíme s ním ale zůstat ve spojení a nesmí se vzdálit z Británie. Žádné cestování dokud tohle nevyřídíme."

"Pak ta páska samotná," řekl Ferndale. "Sestává ze dvou částí. Je tam Jakovlevova zpráva a hlasy členů politbyra. Pokud vím, neslyšeli jsme nikdy Jakovleva mluvit. Také nebude možné testovat jeho hlas na záznamu. Ale to, co říká, je nanejvýš technické. Chci to konfrontovat s odborníky na technologii chemické úpravy zní. Na ministerstvu zemědělství je oddělení, které se tím zabývá. Nikdo nepotřebuje vědět, k čemu to chceme, ale musíme se přesvědčit, že ten případ s vadným ventilem je přijatelný."

"Máš na mysli tu složku, co nám bratřenci před měsícem půjčili?" otázal se sir Nigel. "Ty snímky z družic Condor?"

"Právě tak."

"Porovnej nálezy ze snímků s vysvětlením, které se teď nabízí. Co dál?"

"Hlasy z druhé části záznamu podrobíme testům," řekl Ferndale. "Chtěl bych ten pásek rozstříhat na kousky, aby nikdo nepoznal o čem je řeč. Jazyková laboratoř v Beaconsfieldu může prověřit frazeologii, syntax, místní výrazy, oblastní dialekt a podobně. Zásadně důležité a rozhodující bude srovnání otisků hlasů na záznamu."

Sir Nigel přikývl. Oba muži věděli, že lidský hlas rozložený na sérii elektronicky kontrolovaných akustických signálů a rytmických impulzů je stejně individuální jako otisky prstů. Žádné dva hlasy nejsou nikdy úplně stejné.

"Dobrá," řekl sir Nigel. "Ale Barry, trvám na dvojím. Do téhle chvíle o tom neví nikdo kromě tebe, mne a Munra.

Nechceme vzbudit falešné naděje, kdyby to nebylo pravdivé. Jestli to je autentické, je to materiál vysoce výbušný."

Nikdo z techniků nesmí znát všechno. Už nechci zaslechnout jméno Anatolij Krivoj. Vymyslete krycí jméno, a v budoucnu pracujte výhradně s krycím jménem."

O dvě hodiny později zavolal Barry Ferndale Munra, který obědval ve svém klubu. Vzhledem k tomu, že hovořili na normální otevřené telefonní lince, užívali obvyklou obchodní terminologii.

"Generálního ředitele velmi potěšila zpráva o výsledcích prodeje," řekl Ferndale Munrovi. "Upřímně si přeje, aby sis vzal dva týdny dovolené. Mezitím to účetně rozpracujeme a stanovíme další postup. Máš nějakou představu, kam by sis jel odpočinout?"

Munro neměl, ale rozhodl se. Protože to byl rozkaz, ne žádost.

"Rád bych se na chvíli vrátil do Skotska," řekl. "Vždycky jsem si přál projít si v létě trasu nahoru po pobřeží od Lochaber do Sutherlandu."

Ferndale byl nadšený. "Vysočina, horská údolí krásného Skotska. Nádherná v tuhle dobu. Já jsem si na sportování nikdy moc nepotrpěl, ale pro tebe je to perfektní. Zůstaneme ve spojení, řekneme každý druhý den si zavoláme. Máš moje číslo domů, vid'?"

Následující týden přijel do Anglie Miroslav Kaminskyj, na cestovní doklady vydané Červeným křížem. Jel přes celou Evropu vlakem, jízdenku mu zaplatil Drake, který byl pomalu v koncích s financemi.

Kaminskyj se seznámil s Krimem a dostal příkazy. "Budeš se učit anglicky," nařídil mu Drake. "Ráno, v poledne, večer. Z knih a z gramofonových desek a budeš se učit tak rychle jako nikdy předtím. Já ti zatím obstarám nějaké slušné papíry. Nemůžeš věčně cestovat na doklady Červeného kříže. Dokud ti je neobstarám a dokud se nedomluvíš anglicky, nevycházej z bytu."

Adam Munro putoval deset dní po vysočině přes Inverness, Ross a Cromarty a konečně dorazil do hrabství Sutherland, do malého městečka Lochinver, odkud směřují vody North Minch na západ k ostrovu Lewis. Z městečka zatelefonoval po šesté Barrymu Ferndalovi do jeho domu na předměstí Londýna.

"Jsem moc rád, že voláš," řekl Ferndale. "Mohl by ses vrátit do úřadu? Provozní ředitel by si s tebou chtěl promluvit." Munro slíbil, že se do hodiny vypraví, tak aby byl co nejdřív v Inverness. Odtud poletí do Londýna.

V domku na předměstí Sheffieldu, toho velkého ocelářského města v Yorkshiru, políbil pan Norman Pickering onoho zářivého, pozdně červencového rána svou manželku a dceru, rozloučil se s nimi a odjel do banky, jejímž byl ředitelem. O dvacet minut později zastavila před domkem malá dodávka s označením elektroinstalační firmy a z ní vystoupili dva muži v bílých pláštích. Jeden dopravil k domovním dveřím velkou lepenkovou krabici. Jeho společník, který šel před ním, nesl velkou desku s úchytkami. Paní Pickeringová otevřela a muži vešli do domu. Nikdo v sousedství si jich nevšiml.

Ten s deskou za deset minut vyšel a odjel. Jeho společník zůstal, zřejmě aby instaloval a vyzkoušel dodané zařízení. Za půl hodiny parkovala stejná dodávka dva bloky za bankou a řidič, tentokrát bez bílého pláště, v tmavěšedém obleku nenesl žádnou desku, ale velkou aktovku. Vstoupil do banky a zdvořile předložil jedné z úřednic jakousi obálku, úřednice se na ni podívala, zjistila, že je adresovaná panu Pickeringovi osobně, a odnesla mu ji. Byznysmen trpělivě čekal.

Za dvě minuty otevřel ředitel dveře své kanceláře a vyhlédl ven. Spatřil čekajícího podnikatele.

"Pan Partington?" tázal se. "Pojďte, prosím, dál."

Andrew Drake nepromluvil, dokud se za ním nezavřely dveře. A když promluvil, nezazněla v jeho hlase ani stopa rodné yorkshirštiny, hrdelní výslovnost ukazovala spíše na Evropana. Vlasy měl ostře zrzavé a nazelenalá skla brýlí se silnými obroučkami zakrývala oči.

"Chtěl bych si tu otevřít účet," řekl. "A vyzvednout peníze v hotovosti."

Pickering nechápavě mlčel, takovou transakci mohl vyřídit přednosta jeho kanceláře.

"Jde o velký obnos a velkou transakci," řekl Drake. Hodil na stůl šek. Normální bankovní šek, jaký se dostane u bankovní přepážky. Byl z pobočky Pickeringovy banky v Holbornu, v Londýně a zněl na 30 000 liber.

"Chápu," řekl Pickering. Tolik peněz nebylo rozhodně v kompetenci jeho úředníka. "A kolik si chcete vyzvednout?"

"Dvacet tisíc v hotovosti."

"Dvacet tisíc v hotovosti?" opakoval Pickering. Sáhl po telefonu. "Musím samozřejmě zavolat do Holbornu a ..."

"Myslím, že to nebude nutné," řekl Drake a přisunul Pickeringovi přes stůl ranní vydání londýnských Timesů.

Pickering civěle ustrnul do novin. Nad tím, co mu podal Drake potom, ustrnul ještě víc. Byla to polaroidní fotografie. Rozpoznal na ní svou manželku, se kterou se před devadesáti minutami rozloučil. Seděla s vyděšenými očima v křesle u krbu. Rozpoznal i část jejich obývacího pokoje. Manželka k sobě jednou rukou tiskla dítě. Na kolenou ji ležel stejný výtisk Timesů.

"Vyfotografovali jsme to před šedesáti minutami," řekl Drake.

Pickeringovi se sevřel žaludek. Fotografie by v žádném případě nezískala žádnou uměleckou cenu, ale ramena muže v popředí a upilovaná hlaveň střelné zbraně mířící na jeho rodinu byla přesně zřetelná.

"Jestliže spustíte poplach," řekl Drake tiše, "přijde policie sem, ne k vašemu domu. Než se dostanou dovnitř, bude po vás. A jestli do šedesáti minut nezatelefonuju, že jsem v bezpečí i s penězi, tenhle člověk zmáčkne spoušť. Neberte to, prosím, na lehkou váhu, jsme připraveni zemřít, když to bude nutné, jsme frakce Rudých brigád."

Pickering ztěžka polkl. Pod stolem třicet centimetrů od jeho kolena bylo tlačítko poplašného zařízení, jehož tiché stisknutí by vyvolalo poplach. Znovu se podíval na fotografii a odsunul koleno.

"Zavolejte přednostu kanceláře," řekl Drake. "Nařídte mu, aby otevřel na tenhle šek účet a pak z něj vydal dvacet tisíc."

Řekněte mu, že jste volal do Londýna, a že je všechno v pořádku. Kdyby ho to překvapilo, vysvětlíte mu, že to jsou peníze na velkou obchodní propagační kampaň. S kampaní je spojené slosování výhry a výhra se vyplácí v hotovosti. Vzpohpte se a předved'te to, jak se patří."

Přednosta kanceláře byl překvapený, jeho ředitel se však tvářil klidně, možná trochu unaveně, ale jinak úplně normálně. A muž v tmavém obleku, který tam seděl, byl přátelský a nenucený. Před každým z nich stála dokonce sklenka sherry ačkoliv ten obchodník měl na rukou světlé rukavice, a to bylo v tom horku zvláštní. Za půl hodiny přinesl pokladník peníze z trezoru, položil je na stůl a odešel.

Drake je beze spěchu srovnal do aktovky.

"Zbývá třicet minut," řekl Pickeringovi. "Za pětadvacet minut zatelefonuji. Můj kolega odejde z vašeho domu a neublíží vaší manželce ani dítěti. Kdybyste vyvolal poplach dřív, zastřelí je a s policií se vyrovná až potom."

Když odešel, seděl pan Pickering půl hodiny jako zkamenělý. Drake ve skutečnosti zavolal už za pět minut z telefonní budky. Krim zvedl sluchátko, usmál se na ženu ležící na podlaze se svázanýma rukama a nohama a odešel. Ani jeden z nich nepoužil dodávku, kterou předešlý den ukradli. Krim odjel na motocyklu nachystaném kousek dál v ulici. Drake vzal z dodávky helmu, aby zakryl zrzavé vlasy a odjel na druhém motocyklu zaparkovaném vedle dodávky. Do třiceti minut opustili oba Sheffield. Motocykly nechali v severním Londýně a setkali se u Draka v bytě, kde si Drake opláchl z vlasů červenou barvu a rozbil brýle na kousky.

Munro stihl nazítří ráno let z letiště na jihu Inverness. Po snídani, když stevardka odnesla plastové podnosy, nabídla cestujícím noviny, které právě došly z Londýna. Munro seděl až vzadu, a proto se na něj nedostaly Timesy, ani Telegraph, ale získal výtisk Daily Expresu. Tituly na první straně hlásaly, že dva nezjištění muži, pravděpodobně Němci z frakce Rudých brigád, uloupili ze sheffieldské banky dvacet tisíc liber.

"Zatracení pacholci," pravil anglický naftář z těžebních vrtů v Severním moři sedící vedle Munra. Cvrnkl do titulku v záhlaví Expresu. "Zatracení komunisti. Všechny bych pověsil."

Munro souhlasil, že by se v budoucnu dalo o věšení uvažovat.

Na Heathrow si vzal taxík. Vystoupil poblíž úřadu a okamžitě byl uveden do kanceláře Barryho Ferndala. "Adame, chlapče, vypadáš jako znovuzrozený." Usadil Munra a nabídl mu kávu.

"Tak a teď k tomu magnetofonovému pásku. Určitě umíráš zvědavostí. Pravda je, chlapče, že záznam je pravý.

Naprosto bez pochyb. Všechno souhlasí. Na sovětském ministerstvu zemědělství byl ukrutný průšvih. Šest nebo sedm vysokých funkcionářů vyhodili, včetně toho nešťastníka, který, jak se domníváme skončil v Lubjance.

I to potvrzuje souvislost. Hlasy jsou autentické. Chlapci z laboratoří vylučují jakékoli pochyby. A co je velmi důležité: jednomu z našich chlapců, který pracuje v Leningradu, se podařilo vyjet z města. Tam na severu není moc pšenice, ale nějaká přece. Zastavil, aby se vyčůral, a utrlh stéblo vadné pšenice. Před třemi dny to přivezli v pytlí. Včera večer jsem dostal zprávu z laboratoře. Potvrdili mi, že v kořínku výhonku je větší množství Lindanu.

Takže to bychom měli. Trefil jsi na to, čemu naši američtí bratřenci říkají placené svinstvo. Fakticky to je čtyřicetiletý zlatý. Mimochodem, chce s tebou mluvit nejvyšší šéf. Dnes večer letíš zpátky do Moskvy."

Munrova schůzka se sirem Nigelem Irvinem byla přátelská, ale stručná.

"Výborně," řekl šéf. "Pokud jsem správně pochopil, příští schůzku máte za čtrnáct dní." Munro přikývl. "Mohla by z toho vzejít dlouhodobá akce," shrnul výsledky sir Nigel. Proto je dobře, že jste v Moskvě nový. Nikdo se nebude divit, když tam pár let zůstanete. Ale pro případ, že by ten chlápek změnil názor, přeji si, abyste z něj vytěžil maximum.

Potřebujete pomoc nebo krytí?"

"Ne, děkuji," řekl Munro. "Když ten člověk sebral odvahu vrhnout se do toho střemhlav, trval na tom, že bude ve styku jen se mnou. Rozhodně bych ho nechtěl v téhle etapě vyděsit tím, že bych do toho vtáhl další lidi. Také nemyslím, že může cestovat, jako Peňkovskij. Višňajev necestuje nikdy a není proto žádný důvod, aby cestoval Krivoj. Musím jednat sám."

Sir Nigel přikývl. "Dobře, je to na vás."

Munro odešel a sir Nigel Irvine otevřel složku ležící na psacím stole před ním - byl to Munrův osobní spis. Sir Nigel měl své obavy a pochybnosti. Ten člověk byl vlk samotář, nerad pracoval v týmu. Člověk, který jako relaxaci putoval sám po skotských horách!

Ve firmě bylo takové úsloví: jsou staří agenti a odvážní agenti, ale neexistují staří odvážní agenti. Sir Nigel byl starý agent a vážil si opatrnosti. Tenhle se zničehož nic vynořil z týla, nečekaně, bez přípravy. A postupuje ostrým tempem. Ale záznam z magnetofonu byl docela nepochybně autentický. A stejně autentické bylo na jeho stole ležící pozvání na dnešní večer k premiéře do Downing Street. Sir Nigel samozřejmě informoval ministra zahraničí, když záznam obstál v testech. A tohle byl výsledek.

Černé dveře Downing Street číslo deset, sídlo britské předsedkyně vlády, jsou snad nejznámější dveře na světě. Sídlí je vpravo, ve dvou třetinách cul-de-sac z Whitehallu, v malinké uličce, vklíněné mezi impozantním sloupovým Úřadem vlády a ministerstva zahraničí.

Přede dveřmi označenými prostou bílou desítkou a mosazným klepadlem a střeženými jedním neozbrojeným policistou se shromažďují turisté, navzájem se fotografují a pozorují, jak vcházejí a vycházejí kurýři a známé osobnosti.

Ve skutečnosti vcházejí předními dveřmi ti méně důležití, ti vlivní dávají přednost spíš vedlejšímu vchodu. Dům, kterému se říká číslo deset, je v devadesáti stupních natočený k vládnímu bloku za černým zábradlím ohraničujícím malý kus trávníku - jejich zadní trakty se téměř dotýkají. V úžlabí, kde si jsou domy nejbližší, je průchod k malým postranním dveřím, a právě těmito dveřmi vstoupil onoho posledního červencového večera generální ředitel SIS, doprovázen sirem Julianem Flannerym, tajemníkem vlády. Oba dva byli ihned uvedeni do druhého poschodí, kolem

zasedacího sálu vlády do osobní pracovny premiérky.

Premiérka si přečetla přepis magnetofonového záznamu, který jí předal ministr zahraničí.

"Informovali jste o tom Američany?" zeptala se okamžitě.

"Ještě ne, madam," odpověděl sir Nigel. "Teprve tři dny víme, že záznam je určitě pravý."

"Byla bych ráda, kdybyste je informoval vy osobně," řekla premiérka. Sir Nigel přikývl. "Politické důsledky toho hrozícího hladomoru v Sovětském svazu jsou nesmírné. Spojených států amerických, které disponují největším množstvím pšenice, se to bezprostředně týká."

"Nepřeji si, aby se bratraci přiblížili k našemu agentovi," řekl sir Nigel. "Kontakt s ním bude mimořádně choulostivý. Myslím, že bychom měli jednat sami."

"Budou se do toho chtít vmísit?" ptala se premiérka.

"Možná ano, madam. Peňkovského jsme řídili společně, ačkoliv jsme to byli my, kdo ho získal. Byly pro to ale důvody. Tentokrát se domnívám, že bychom měli jednat výhradně sami."

Premiérka rychle pochopila politický význam řízení agenta, který měl přístup k přepisům záznamů z politbyra.

"Pokud by na vás naléhali," pravila, "ohlašte mi to a já si promluvím osobně s prezidentem Matthewsem. Teď si ale přeji, abyste zítra letěl do Washingtonu a abyste jim předal magnetofonový pásek nebo alespoň doslovný přepis záznamu. Na každý pád večer zatelefonuji prezidentu Matthewsovi."

Sir Nigel a sir Julian se zvedli k odchodu.

"A ještě něco," řekla premiérka. "Plně chápu, že nesmím znát jméno agenta. Robertu Bensonovi povíte, kdo to je?"

"Rozhodně ne, madam," generální ředitel SIS odmítl jednoznačně nejen informovat svou premiérku a ministra zahraničí o totožnosti Rusa, ale nepověděl jim ani o Munrovi, který agenta řídil. Američané se dozvědí o Munrovi, ale v žádném případě se nedozví, koho řídí. Bratraci nesmí sledovat v Moskvě Munra, na to také dohlédne.

"Ruský zběh má jistě krycí jméno. Smím ho znát?" tázala se premiérka.

"Ovšem, madam. Zběh je teď ve všech materiálech vedený jako Slavík."

Slavík byl náhodou první zpěvný pták pod písmenem S na seznamu ptáků, podle něhož byla volena krycí jména všech sovětských agentů, ale to premiérka nevěděla. Poprvé se usmála.

"Velmi vhodné jméno."

5

V deset hodin dopoledne, za deštivého prvního srpna, odstartovalo ze základny v Lyneham ve Wiltshiru staré, ale pohodlné čtyřmotorové tryskové letadlo VC-10 úderní skupiny Královského letectva a zamířilo na západ k Irsku a nad Atlantik. Na palubě bylo pramálo cestujících: jeden armádní generál leteckých sil, kterému předchozí večer sdělili, že je nanejvýš vhodné, aby navštívil Pentagon ve Washingtonu, kde se měl účastnit porady o nadcházejícím taktickém cvičení bombardérů USAF - RAF, a civilista v omšelém převlečnicku.

Armádní generál se představil nečekanému civilistovi a na oplátku se dozvěděl, že jeho společník je pan Barrett z ministerstva zahraničí, který má nějaké jednání na britském velvyslanectví na Massachusetts Avenue a že mu doporučili tenhle výhodný let VC-10, aby uspořili daňovým poplatníkům peníze za zpáteční letenku. Důstojník letectva se nikdy nedozvěděl, že to ve skutečnosti s tímhle letem RAF bylo úplně obráceně.

Na jiné letové dráze, jižně od VC-10, odstartovalo z Heathrow tryskové obří letadlo Boeing Britských aerolinií na trase do New Yorku. Mezi více než třemi sty pasažéry cestoval Azamat Krim alias Arthur Crimmins, kanadský občan. Letěl na západ s kapsou plnou peněz, aby nakupoval.

Po osmi hodinách přistálo VC-10 perfektně na Andrewsově letecké vojenské základně v Marylandu, deset mil jihovýchodně od Washingtonu. Když ztichlo řvání motoru, přišlo se pod schůdky služební auto Pentagonu a z něj vystoupil dvouhvězdičkový generál USAF. Dva příslušníci vojenské policie ztuhli v pozoru, když armádní generál sestupoval po schůdkách k uvítacímu výboru. Za pět minut bylo po všem. Limuzína Pentagonu odjela do Washingtonu, policejní "hlídky" odpochodovaly a lelkuující zvědavci se odloukali ke svým povinnostem. Skromně obyčejnému sedanu se soukromou poznávací značkou, který o deset minut později zastavil u VC-10 nevěnoval nikdo pozornost, alespoň nikdo tak bystrý, že by postřehl na střeše podivně utvářenou anténu prozrazující vůz CIA. Nikoho nezajímalo civil v pomačkaném plášti, který seběhl po schůdkách rovnou do auta, a nikdo neviděl auto odjíždět ze základny.

Zpravodajský pracovník na americkém velvyslanectví na Grosvenor Square v Londýně byl informován předchozí večer a šifrou odeslanou do Langley obstaral to auto. Řidič měl civilní oblek a nízkou šarži, ale muž sedící vzadu, který hosta z Londýna přivítal, byl šéf západoevropské divize, jeden z oblastních náměstků výkonného ředitele. Vybrali ho, aby uvítal Angličana, protože kdysi řídil CIA v Londýně a dobře ho znal. Nikdo nemá rád náhradníky. "Jsem rád, že tě zase vidím, Nigeli," řekl, když mu bylo jasné, že přichází byl opravdu ten, koho očekával.

"Jsi laskavý, že jsi pro mě přijel, Lanci," odvětil sir Nigel Irvine, dobře si vědom, že na tom nic laskavého nebylo, byla to povinnost.

Během jízdy hovořili o Londýně, rodině, počasí. Žádná otázka "co tu děláš" nepadla. Auto minulo Capital Beltway směrem k mostu Woodrowa Wilsona nad Potomakem a zamířilo na západ do Virginie.

Na předměstí Alexandrie vjel řidič rovnou na George Washington Memorial Parkway, táhnoucí se po celém západním břehu řeky. Když projížděli kolem letiště a Arlingtonského hřbitova, ohlédl se sir Nigel Irvine doleva na obrysy

Washingtonu, kde před léty pracoval na britském velvyslanectví jako spojovací důstojník SIS a CIA. Byly to svízelné dny, údobí poznamenané aférou Philbyho, kdy - co se Angličanů týkalo - byla označována jako přísně tajná, i zpráva o počasí. Pomyslel na to, co nesl v aktovce, a neubrnil se úsměvu.

Po třiceti minutách jízdy odbočili z hlavní dálnice, znovu se přes ni přehoupali a zamířili do lesa. Pamatoval tu malou ceduli BPR-CIA a podivil se, jako pokaždé, proč to vůbec označovali. Buď člověk věděl, kde to bylo, nebo nevěděl, a když nevěděl, znamenalo to, že tu nemá co dělat.

Langley je obehnané masivním kovovým dvoumetrovým plotem. Do objektu vedou bezpečnostní vrata a u těch zastavili, Lance ukázal propustku, vjeli dovnitř a doleva, kolem toho příšerného konferenčního centra, kterému se říká Iglú, protože přesně tak vypadá.

Hlavní stan "Společnosti" se skládal z pěti budov: jedna je uprostřed a čtyři kolem ní, každá proti jednomu jejímu rohu jako nedodělaný kříž svatého Ondřeje. Iglú stojí proti rohu nejbližší hlavní bráně. Když budovu objeli, všiml si sir Nigel impozantních domovních dveří a velikého znaku Spojených států, vydlážděného u vchodu před vstupem. Věděl ale, že tenhle vchod je pro kongresmany, senátory a jiné méně důležité. Auto pokračovalo v jízdě kolem objektu doprava a dozadu.

Zde je krátká rampa, chráněná ocelovou padací mříží, a to až dolů k úrovni prvního suterénu, kde je vyhrazené parkoviště pro pouhých deset vozů. Černý sedan se zastavil a muž nazývaný Lance předal siru Nigela svému nadřízenému Charlesu "Chip" Allenovi, zástupci ředitele operací. Sir Nigel se s ním také dobře znal.

Ve zdi za parkovištěm je ocelovými dveřmi uzavřený a dvěma ozbrojenci strážný malý výtah. Chip Allen ohlásil jméno svého hosta, potvrdil příchod podpisem a otevřel dveře výtahu pomocí plastické karty. Výtah se tiše vznesl do suity místností ředitele v sedmém poschodí. Další magnetická karta je vypustila z výtahu do chodby, z níž vedly troje dveře. Chip Allen zaklepal na prostřední a Bob Benson osobně uvítal zdola avizovaného britského návštěvníka ve svých prostorách.

Benson se sirem Nigelem prošli kolem velkého psacího stolu do zákoutí s křesly a pohovkou před krbem z běžového mramoru. V zimě v krbu obvykle praskala velká hořící polena dřeva, Benson to měl rád, ale srpen ve Washingtonu ohni v krbu naprosto nepřeje a klimatizace běžela na plné obrátky. Benson roztáhl přes místnost paraván z tuhého, pomalovaného papíru, aby oddělil zákoutí od kanceláře, a posadil se proti hostu. Objednal kávu, a když byli sami, konečně se otázel: "Copak tě přivádí do Langley, Nigele?"

Sir Nigel se napil kávy a pohodlně se rozložil v křesle.

"Získali jsme," řekl klidně a nedramaticky, "nového spolupracovníka."

Hovořil asi deset minut, než ho ředitel Ústřední zpravodajské služby přerušil.

"Přímo v politbyru?" tázel se nedůvěřivě. "Chceš říct, uvnitř politbyra?"

"Přesněji řečeno: s možností přístupu k zápisům z porad politbyra," vysvětlil sir Nigel.

"Měl byste něco proti tomu, abych přizval Chupa Allena a Bena Kahna?"

"Naprosto ne, Bobe. Stejně by se to nejpozději za hodinu dozvěděli. Alespoň se nemusím opakovat."

Bob Benson se zvedl, přistoupil k telefonu na malém stolku a zavolal svou osobní sekretářku. Když domluvil, zahleděl se z velkého okna rámujeícího krásnou vyhlídku do lesní zeleně. "Kristepane," vydechl.

Sira Nigela Irvina nerozmrzelo, že oba jeho staří známí ze CIA budou přítomni oficiálnímu předání informací. Všechny čisté zpravodajské instituce, na rozdíl od policejních organizací, které plní úlohu tajné policie i zpravodajské služby, jako je KGB, sestávají ze dvou složek. Jedna je operativní, ta má za úkol přímé získávání informací, druhá je analytická, ta musí porovnávat, a kriticky třídit, doplňovat, vysvětlovat a analyzovat obrovské množství základních nezpracovaných informací.

Obě složky musejí být dobré. Jestliže je nesprávná informace, ani ta nejlepší analýza na světě z ní nevytáhne nic než nesmysl. Pokud není analytická skupina, na úrovni, veškerá snaha těch, co pracují na vytěžení informací, je marná. Státníci potřebují vědět, čím se jiné státy, přátelské i případní nepřátelé, zabývají a pokud možno, čím se hodlají zabývat. Čím se zabývají, je dnes často očividné a zřejmé, čím se hodlají zabývat zřejmé není. A to je důvod, proč všechny snímkovací aparatury obíhající zeměkouli nemohou nikdy nahradit brilantní analýzu zpracovanou na základě materiálů získaných z tajných zdrojů protivníka.

CIA vládou dva muži, podřízení řediteli Ústřední zpravodajské služby - ten může být politická osobnost. Jsou to zástupce ředitele operativní sekce a zástupce ředitele analytické sekce. Operativní sekce je ta, která inspiruje spisovatele detektivek. Analytika je práce v pozadí, únavná, pomalá, metodická, často nudná, ale nedocenitelná. DDO a DDI musí pracovat ruku v ruce jako Tweedledum a Teedledee a musejí si věřit. Benson, politická osobnost, měl štěstí. Jeho DDO byl Chip Allen, WASP a bývalý fotbalista, jeho DDI byl Ben Kahn, Žid a bývalý šachový mistr, hodili se k sobě jako ruka k rukavici. V pěti minutách seděli oba s Bensonem a Irvineem v zákoutí. Káva byla zapomenuta.

Britský vládce špiónů hovořil bez přerušení téměř celou hodinu. Nikdo ho nepřerušil. Pak si Američani přečetli Slavíkův přepis a rozdychtěně si prohlédli magnetofonový pásek uložený v polyetylenovém sáčku. Když Irvine skončil, nastalo na chvíli ticho. Pak promluvil Chip Allen.

"To překonalo Peňkovského," řekl.

"Budete si to chtít prověřit," řekl sir Nigel nevzrušeným hlasem. Nikdo neodporoval. Přátelé jsou přátelé, ale...

"Pracovali jsme na tom deset dní, ale určitě jsme se v ničem nezmýlili. Hlasové záznamy odpovídají. Všechny. Už jsme se telegraficky informovali o průsvihu na sovětském ministerstvu zemědělství a máte samozřejmě snímky z Condorů. Ale ještě něco..."

Vytáhl z tašky malý polyetylenový sáček s výhonkem mladé pšenice.

"Jeden náš mládenec to utrhl na poli za Leningradem."

"Předáme to našemu ministerstvu zemědělství. Ať se na to podívají," řekl Benson. "Máš ještě něco, Nigele?"

"Vlastně už nic," řekl sir Nigel. "Možná pár maličností..."

"Ven s tím." Sir Nigel se nadechl.

"Ruské posily v Afghánistánu. Domníváme se, že by z toho mohl být nástup na Pákistán a Indii přes průsmyky.

Potřebujeme to ověřit. Kdybyste zařídili, aby se na to podíval Condor..."

"Máš to mít," řekl Benson bez zaváhání.

"A pak," pokračoval sir Nigel. "Ten sovětský zběh, co jste ho před dvěma týdny přivezli ze Ženevy. Vypadá, že toho ví dost o sovětských agentech v našich odborech."

"Poslali jsme vám protokol," spěšně upozornil Allen.

"Dali bychom přednost přímému kontaktu," řekl sir Nigel.

Allen se podíval na Kahna. Kahn pokrčil rameny.

"Oukej," řekl Benson. "Můžeme kontaktovat Slavíka?"

"Bohužel ne," řekl sir Nigel. "To je něco jiného. Slavík je zatraceně choulostivý, je přímo v terénu, v první linii. Nerad bych toho ptáčka poplašil, aby si to nerozmyslel. Dostanete všechno, co získáme my, a to okamžitě. Ale není možné, abyste do toho vstoupili. Snažím se urychlit získané zprávy a doufám, že jich bude hodně, ale nějaký čas to zabere a je nezbytná nesmírná opatrnost."

"Kdy očekáváte příští zásilku?" tázal se Allen.

"Ode dneška za týden. Alespoň tehdy se má konat schůzka. A já doufám, že něco dostaneme."

Sir Nigel Irvine strávil noc v bezpečnostně zajištěném domě CIA na venkově ve Virginii a nazítří letěl "pan Barrett" zpátky do Londýna, zase společně se svým maršálem od letectva.

O tři dny později vyplul Azamat Krim z přístaviště 49 newyorského přístavu na stařícké Queen Elizabeth II. do Southamptonu. Dospěl k názoru, že bude lépe dopravit se lodí než letět, protože se na moři spíš vyhne rentgenové kontrole zavazadla.

Nakoupil všechno, co potřeboval. Jedno jeho zavazadlo byla obyčejná hliníková brašna přes rameno, jakou používají profesionální fotografové, aby chránili své fotoaparáty a objektivy. Brašna se nedala rentgenovat, musela by se prohlédnout ručně. Vytvarovaná plastická měkká vložka, která chránila fotoaparáty a objektivy, aby do sebe nenarážely, byla přilepená ke dnu brašny, ale pět centimetrů nad skutečným dnem. Ve vzniklé dutině ležely dvě pistole se střelivem.

Další zavazadlo, zahrabané v hloubi malého lodního kufru plného šatstva, byla hliníková rourka se šroubovacím uzávěrem. Rourka obsahovala něco, co vypadalo jako dlouhé kuželovité teleobjektivy asi deset centimetrů v průměru. Krim předpokládal, že každý, kdo by to případně prohlížel, pokud by to nebyl nějaký výjimečně podezřivý celník, by to pokládal za ten druh objektivů, který fotografičtí nadšenci užívají při fotografování na velké vzdálenosti. Hned vedle objektivů byly v kufru uloženy knihy s fotografiemi ptactva a divokých zvířat, jejich úkolem bylo potvrdit, že v rource jsou opravdu objektivy.

Ve skutečnosti to byl zesilovač jasu obrazu, nazývaný noční zaměřovač. Ve Spojených státech se prodává bez povolení, v Británii ne.

V sobotu, osmého srpna bylo v Moskvě ukrutné horko a ti, kdo se nedostali na pláž, se tísnili na mnoha městských koupalištích, zvláště v prostorách nového stadionu, postaveného pro Olympijské hry v roce 1980. Zaměstnanci britského velvyslanectví spolu s tuctem jiných zahraničních kolegů byli na pláži u řeky Moskvy, nahoře nad Uspenským mostem. Adam Munro tam byl s nimi.

Snažil se vypadat stejně bezstarostně jako ostatní, dařilo se mu to jen s obtížemi a nevalně. Příliš často se díval na hodinky, až se konečně oblékl.

"Přece se, Adame, už nechceš vrátit? Do soumraku je ještě hodně času," volala na něj jedna ze sekretářek.

Vynutil posmutnělý úsměv. "Povinnost volá, lépe řečeno volají plány pro návštěvu z Obchodní komory z Manchesteru," křikl na ni zpátky.

Prošel lesem ke svému autu, hodil dovnitř věci na koupání, nenápadně se rozhlédl, jestli se o něj někdo nezajímá, a zamkl auto. Všude byla spousta mužů v sandálech, sportovních kalhotách a rozhalenkách, nebyl tedy nijak nápadný a poděkoval dobrým hvězdám, že příslušníci KGB si nikdy nesvlékají saka. Široko daleko nikdo ani v nejmenším nepřipomínal nepřítele. Vydal se porostem stromů k severu.

Valentina na něj čekala. Stála vzadu, ve stínu křovin, žaludek se mu svíral úzkostí, ale byl rád, že ji vidí. Neměla odborné znalosti, aby zjistila, jestli ji někdo sleduje - klidně za ní mohl kdokoli jít. Kdyby ji sledovali, ochránil by ho status diplomata - nemohlo se mu stát nic horšího, než že by ho vyhostili, důsledky by však byly dalekosáhlé. Ani to ho ale tolik netrápilo jako představa, co by se stalo s ní, kdyby ji chytili. Ať byla její motivace jakákoli, to, čeho se dopustila, se nazývalo velezrada.

Vzal ji do náruče a políbil ji. Opětovala polibek a chvěla se v jeho objetí.

"Máš strach?" zeptal se jí.

"Trochu," přikývla. "Poslechl sis záznam?"

"Ano, poslechl. Předtím než jsem ho odevzdal. Možná, že jsem neměl, ale poslechl jsem si ho."

"Tak víš, že nás čeká hladomor. Adame, jako malá holka jsem v téhle zemi zažila hladomor, hned po válce. Bylo to zlé, ale způsobila to válka, způsobili to Němci. Dokázali jsme to překonat. Naši vůdci byli na naší straně, byli s námi a věřili jsme, že to spraví, že to zvládnou."

"Třeba to tentokrát také spraví," řekl Munro nejistě.

Valentina zavrtěla hněvivě hlavou. "Ani se o to nepokoušejí," vybuchla. "Seděla jsem tam a poslouchala je, když jsem přepisovala ten záznam. Jenom se hádají a dohadují a chtějí zachránit vlastní kůži."

"A strýc tvého manžela, maršál Kerenskij?" zeptal se opatrně.

"Je zrovna tak špatný jako ostatní. Když jsem se vdávala, strýc Nikolaj byl na svatbě a připadal mi srdečný, laskavý. To bylo ovšem v soukromí. Teď ho poslouchám, když mluví pro veřejnost. Je stejný jako všichni, bezohledný a cynický. Perou se mezi sebou o moc a na lidi kašlou. Asi bych měla být jedna z nich, ale nemohu. Teď už ne."

Munro hleděl do borovic za úvozem, ale viděl olivovníky a slyšel chlapce v uniformě, jak křičí: "Nepatřím vám, nejsem váš majetek." Zvláště, uvažoval, jak všemocné vlády ztratí někdy veškerou moc nad svými služebníky jen proto, že tu moc zneužijí, že nerozpoznají míru a překročí ji. Ne vždycky, ne často, ale někdy.

"Mohu tě dostat ven, Valentino," řekl. "Znamenalo by to, že bych opustil diplomatické služby, ale takové věci se stávají. Saša je mladý a přizpůsobil by se nové zemi."

"Ne, Adame. Je to lákavé, ale nemohu. Ať to dopadne jak chce, patřím sem, jsem částí Ruska. Musím tu zůstat. Možná někdy... nevím."

Chvilí seděli mlčky a drželi se za ruce. Konečně promluvila do ticha.

"Poslali vaši... zpravodajci ten magnetofonový záznam do Londýna?"

"Myslím že ano. Předal jsem to člověku, o kterém předpokládám, že zastupuje na vyslanectví zpravodajce. Ptal se, jestli dostanu ještě něco."

Ukázala hlavou na svou tašku.

"Je to jen přepis. Samotný záznam už nedokážu vzít. Po přepisu ho ukládají do trezoru a já nemám klíč. Tyhle papíry jsou z dalšího zasedání politbyra."

"Jak je vynášíš ven, Valentino?" ptal se.

"Po zasedání," vysvětlovala, "se magnetofonové a stenografické záznamy převezou pod dozorem do budovy ústředního výboru. Tam je přepisujeme v uzamčené místnosti, ve které pracuji já a pět dalších žen. Máme svého nadřízeného. Po přepsání se magnetofonové pásky zamknou do trezoru."

"Jak jsi tedy dostala tu minulou?"

Pokrčila rameny.

"Minulý měsíc nám vyměnili šéfa. Je nový. Ten starý byl nedbalejší. Vedle naší místnosti je nahrávací studio a tam se páska ještě jednou zkopíruje předtím, než se zamkne do trezoru. Nedávno jsem tam zůstala chvíli sama a podařilo se mi sebrat tu druhou pásku a dát místo ní prázdnou."

"Prázdnou?" vyhrkl Munro. "Zjistí to, jakmile si to budou chtít přehrát."

"To není pravděpodobné," řekla. "Když se obě nahrávky zkontrolují a jsou v pořádku, uloží se do archivu. S tou páskou jsem měla štěstí. Vynesla jsem ji v nákupní tašce pod potravinami, které jsem nakoupila v nákupně ústředního výboru."

"Copak vás neprohledávají?"

"Málokdy. Věří nám, Adame. Jsme elita nového Ruska. S papíry je to jednodušší. Při práci mám oblečenou staromódní zástěru. Zápis z posledního červnového zasedání jsem kopírovala na kopírovacím stroji s jednou kopií navíc. Pak jsem přetočila evidenční číslo o jednu číslici zpátky. Kopii navíc jsem strčila do zástěry. Nebyla tak tlustá, aby si jí někdo všiml."

Munrovi se sevřel žaludek nad rizikem, které podstupovala.

"O čem mluvili na tom posledním zasedání?" otázal se a ukázal na její brašnu.

"O tom, co by se mohlo stát," řekla, "co by mohlo následovat, kdyby vypukl hladomor. Co by s nimi provedl ruský lid. Ale Adame... pak bylo ještě jedno zasedání. Na začátku července. Nemohla jsem pořídit kopii, měla jsem dovolenou, bylo by to nápadné. Když jsem se vrátila, potkala jsem dívku, která to přepisovala. Byla bílá jako stěna a nechtěla o tom mluvit."

"Dalo by se to získat?" zeptal se Munro.

"Zkusím to. Musila bych počkat, až v kanceláři nikdo nebude, a pak bych to okopírovala. Umím kopírku přetočit, aby se nepoznalo, že se na ní pracovalo. Ale ne dřív než začátkem příštího měsíce, do té doby nemám noční směnu, při které jsem tam sama."

"Tady bychom se už neměli setkat," řekl Munro. "Opakování je nebezpečné."

Další hodinu jí vysvětloval profesionální postup, který musela znát, jestliže by pokračovali ve schůzkách. Nakonec jí dal hustě strojem popsaný papírek, který měl zastrčený v pase, pod volnou košili.

"Všechno tu máš napsané, miláčku. Nauč se to nazpaměť a spal to. Popel spláchni do záchodu."

Pak, za pár minut, vytáhla z tašky svazeček tenounkých listů popsaný úhlednou azbukou, podala mu ho a odběhla lesem ke svému autu zaparkovanému asi kilometr odtud, na cestě vyjeté v písku.

Munro zašel do šera klenby nad postranním vchodem do kostela. Vydal z kapsy kotouček lepicí pásky, spustil kalhoty ke kolenům a přilepil si složku papíru ke stehnu. Pak kalhoty znovu natáhl a zapnul. Při chůzi cítil papíry otírající se mu o stehno, ale pod pytlivými kalhotami ruského stylu nebylo nic vidět.

O půlnoci, v tichu svého bytu si to celé tucetkrát důkladně přečetl. Následující středu letěla složka přepisu do Londýna v kufříku řetězem připevněném k zápěstí kurýra. Byla zapečetěná v silné obálce, označená šifrou, že je balíček určen výhradně do rukou spojovacího důstojníka SIS na ministerstvu zahraničí.

Skleněné dveře do rozária byly pevně zavřené a ticho v Oválném pokoji Bílého domu rušilo jen vrnění klimatizace. Příjemné červnové dny plné vůně dávno minuly a parné vedro washingtonského srpna nedovolovalo otevírat dveře ani okna.

Na opačné straně budovy, na Pennsylvania Avenue, obdivovali zpacení a určení turisté známý pohled na hlavní vchod do Bílého domu s jeho sloupovím, vlajkou a obloukem příjezdové cesty. Nebo čekali ve frontě na průvodcem řízenou prohlídku této nejposvátnější z amerických svátostí. Nikdo nemohl proniknout do malé budovy v západním křídle, kde seděl prezident Matthews v přísné izolaci se svými poradci.

Byli tu s ním Stanislav Poklewski a Robert Benson. Připojil se k nim ministr zahraničí David Lawrence, právník z Bostonu a opora establishmentu na americkém východě.

Prezident Matthews zaklapl složku ležící před ním. První přepis ze zasedání politbyra přeložený do angličtiny už měl pečlivě prostudovaný, to, co teď dočetl, bylo odborné vyhodnocení přepisu. "Bobe, byl jsi pozoruhodně blízko, když jsi odhadl, že jim bude chybět třicet milionů tun," řekl. "Teď to vypadá, že se na podzim Rusům bude nedostávat pětapadesát milionů tun. Jsi přesvědčený, že tenhle přepis pochází přímo z politbyra?"

"Prověřili jsme to, pane prezidente, dokonale a ze všech hledisek. Hlasy jsou pravé, stopy příliš velkého množství Lindanu v kořincích pšeničného výhonku jsou nepochybné, masakr na sovětském ministerstvu zemědělství je potvrzený. Nedomníváme se, že bychom měli mít jakékoli opodstatněné pochybnosti, že magnetofonový záznam nepochází ze zasedání politbyra."

"Musíme zvolit správný postup," uvažoval prezident. "V tomhle případě se nesmíme dopustit žádné chybičky. Taková příležitost se ještě nenaskytla."

"Pane prezidente," pravil Poklewski. "Tohle znamená, že Sovětům nehrozí jen nedostatek, jak jsme předpokládali, když jste minulý měsíc uplatnil Schannonův zákon. Hrozí jim hladomor."

Aniž by věděl, opakoval to, co řekl před dvěma měsíci v Kremlu Petrov Ivaněnkovi mezi čtyřma očima. To ovšem na záznamu nebylo. Prezident Matthews pomalu přikývl.

"S tím musíme souhlasit, Stane. Otázka zní, co s tím uděláme?"

"Nechme je na pospas hladomoru," řekl Poklewski. "Tohle je největší chyba, které se dopustili od té doby, co na jaře 1941 Stalin odmítl uvěřit varování Západu, že nacisté soustřeďují armádu na hranicích Sovětského svazu. Tentokrát jim hrozí nebezpečí přímo uvnitř Svazu. Ať si s tím poradí po svém."

"Davide?" oslovil prezident ministra zahraničí.

Státní sekretář Lawrence zavrtěl hlavou. Rozdílné názory jestřába Poklewského a obezřetného Bostoňana byly pověstné.

"Nesouhlasím, pane prezidente," řekl rozvážně. "Především se domnívám, že jsme neuvážili dost důkladně všechny možné důsledky, co všechno by se mohlo stát, kdyby příští jaro Sovětský svaz propadl chaosu. Podle mého názoru by bylo příliš jednoduché a prostomyslné nechat Sovětský svaz, aby se škvařil ve vlastní šťávě. Následky by mohly ohrozit celý svět."

"Bobe?" řekl prezident Matthews. Jeho ředitel Ústřední zpravodajské služby byl hluboce zamyšlený.

"Čas pracuje pro nás, pane prezidente," řekl. "Vědí, že jste minulý měsíc uplatnil Shannonův zákon. Vědí, že jestli budou chtít obilí, musejí přijít za vámi. Jak uvedl státní sekretář Lawrence, opravdu bychom měli prostudovat případné důsledky hladomoru v Sovětském svazu. To by měl být první krok. Dříve nebo později musí Kreml vstoupit do hry. Až vstoupí, máme všechny trumfy. Víme, v jaké jsou tísní, známe jejich obrovský problém, oni nevědí, že my to víme. Máme pšenici, máme Condory, máme Slavíka a máme čas. Máme všechna esa. Zatím nepotřebujeme rozhodnout, jak je vyneseme."

Lawrence přikývl a podíval se s respektem na Bena. Poklewski pokrčil rameny. Prezident Matthews rozhodl.

"Stane, přeji si, abys okamžitě sestavil ad hoc skupinu v rámci Rady pro národní bezpečnost. Musí být jen malá a absolutně tajná: Ty, Bob a David, šéfové ministerstva obrany, financí a zemědělství. Chci vědět, co se stane, jaké by byly celosvětové důsledky hladomoru v Sovětském svazu. Musím to vědět a musím to vědět brzy."

Zazvonil jeden z telefonů na jeho stole. Byla to přímá linka z ministerstva zahraničí. Prezident Matthews se tázavě podíval na Davida Lawrence.

"Voláš mě, Davide?" usmál se.

Ministr zahraničí vstal a zvedl sluchátko, pár minut poslouchal a pak telefon položil.

"Pane prezidente, začíná to nabírat tempo. Před dvěma hodinami pozval ministr zahraničí Rykov velvyslance Donaldsona na ministerstvo zahraničí v Moskvě. Jménem sovětské vlády požádal, aby Spojené státy prodaly Sovětskému svazu příští jaro padesát pět milionů tun smíšených obilovin."

Několik vteřin nebylo v Oválném sále slyšet nic než pozlacené sloupkové hodiny nad mramorovým krbem.

"Co odpověděl velvyslanec Donaldson?" zeptal se prezident.

"Samozřejmě odpověděl, že postoupí žádost k uvážení do Washingtonu," řekl Lawrence. "A že vaši odpověď zcela nepochybně obdrží včas."

"Pánové," řekl prezident, "potřebuji to, co jsem vám uložil, a to hodně rychle. Mohu svou odpověď pozdržet nanejvýš o měsíc, nejspíše do patnáctého září musím odpovědět. A tehdy musím také vědět, o co jde. Musím znát každou eventualitu."

"Pane prezidente, za pár dní možná dostaneme druhou zásilku informací od Slavíka. Ta nám ukáže, jak vidí tenhle problém Kreml."

Prezident Matthews pokývl. "Bobe, jestliže zásilka přijde a jakmile přijde, chci ji mít okamžitě na stole, přeloženou do angličtiny."

Když za soumraku skončila ve Washingtonu porada u prezidenta, byla v Británii dávno tma. Později ukázaly policejní záznamy, že v noci z jedenáctého na dvanáctého srpna byla spáchána řada vloupání, ale vloupání, které zneklidnilo sommersetskou policii, byla krádež v obchodě se sportovními zbraněmi ve městě Taunton.

Zloději si zřejmě obchod obhlédli za denního světla předchozího dne, protože poplach byl šikovně a odborně přestřížený někým, kdo věděl, kudy vede kabel. Když zloději vyřadili z provozu poplach, přeštlípli silnými nůžkami na ocel mříž na okně v uličce vzadu za obchodem.

Obchod nezdevastovali a neodnesli obvyklou kořist, což bývaly brokovnice na přepadení bank, ztratila se, jak vypověděl majitel, jediná lovecká puška, velice přesná, jedna z nejlepších, vyrobená ve Finsku. Kromě ní zloději sebrali dvě krabice střeliva do této pušky, remingtonky s tupou hlavní, ráží 45 s vysokou průrazností a značnou tříštivostí při nárazu.

V Drakově bytě v Bayswater seděl Andrew Drake s Miroslavem Kaminským a Azamatem Krimem a prohlíželi si kořist rozloženou na stole v obývacím pokoji. Měli dvě pistole, každou s plným zásobníkem, pušku se dvěma krabicemi nábojů a noční zaměřovač.

Existují dva základní typy nočního zaměřovače: infračervený teleskop a zesilovač jasu obrazu. Ti, kdo střílejí v noci, dávají přednost zesilovači, a Krim vzhledem ke svým zkušenostem z lovu v západní Kanadě a třem rokům u parašutistů vybral dobře.

Infračervené hledí je založené na principu vyslání infračerveného světla po dráze střely, aby se osvětlil cíl, který se v noci jeví jako zelený obrys. Ale protože hledí vyzařuje světlo, dokonce světlo pouhému oku neviditelné, potřebuje infračervené hledí silný energetický zdroj. Princip zesilovače jasu obrazu tkví v tom, že sbírá všechny drobné prvky světla přítomné v "tmavém" prostředí, soustřeďuje je jako obrovská sítnice sovy pálené. Ta soustředí veškeré světlo, aby viděla pohybující se myš tam, kde lidské oko nevidí nic. Nepotřebuje žádný energetický zdroj.

Malý ruční zesilovač byl původně vyvinutý pro vojenské účely a v sedmdesátých letech se o něj začal zajímat rozsáhlý americký bezpečnostní průmysl. Kupovali ho pro ostrahu továren a pro podobné účely. Brzy se dostal na komerční trh. Začátkem osmdesátých let bylo možné koupit v Americe v obchodě větší formát zesilovače, který se dal namontovat na pušku. A tu koupil Azamat Krim.

Puška měla na horní straně hlavně drážky na namontování teleskopu pro střelbu na cíl. Krim pracoval pilníkem a svěrákem přišroubovaným k hraně kuchyňského stolu a začal upravovat svorky zesilovače, aby zapadly do drážek.

Zatímco Krim pracoval, o půldruhého kilometru dál, na Grosvenor Square navštívil Barry Ferndale velvyslanectví Spojených států amerických. Podle předchozího ujednání šel za šéfem operací CIA v Londýně, což byl formálně diplomat pracující na velvyslanectví svého státu.

Schůzka byla krátká a srdečná. Ferndale vytáhl z aktovky složku papírů a předal ji.

"Čerstvě vytištěná, přáteli," řekl Američanovi. "Bohužel, je to dost tlusté. Ti Rusové hrozně žvaní, vidíte! Každopádně - hodně štěstí."

Papíry byly druhá dodávka od Slavíka přeložená do angličtiny. Američan věděl, že je bude muset sám zašifrovat a sám odeslat. Nikdo jiný je nesměl vidět. Poděkoval Ferndalovi a usadil se k dlouhé noci náročné práce.

Nebyl jediný kdo té noci málo spal.

Daleko odtud, ve městě Ternopol na Ukrajině, vyšel v civilu oblečený agent KGB z poddůstojnického klubu a jídelny a vydal se na cestu domů. Jako poddůstojník neměl nárok na auto a jeho soukromý vůz stál zaparkovaný poblíž jeho bydliště. Nevadilo mu to, noc byla teplá a příjemná a v klubu si užil veselý večer s kolegy.

Což bylo zřejmě příčinou, proč nepostřehl dvě postavy přede dveřmi domu na druhé straně ulice. Postavy sledovaly východ z klubu a kývly na sebe.

Mínula půlnoc a Ternopol nehyří ani za teplé srpnové noci nočním životem, který by stál za řeč. Cesta odvedla tajného policistu z hlavní ulice do rozlehlého Ševčenkova parku, jehož úzké pěšiny byly téměř zakryté košatým listovým stromů. Byla to ta nejdelší zkratka, jakou si kdy zvolil. Vpůli cesty za sebou zaslechl dusající nohy, otočil se a rána obuškem mířená zezadu na jeho hlavu mu dopadla na spánek. Sesul se bezvládně na zem.

Vzpamatoval se těsně před rozedněním. Ležel v křoví, kam ho zavlékli a ukradli mu náprsní tašku, peníze, klíče, lístky na potraviny a legitimaci. Policie a KGB vyšetřovala to neobvyklé přepadení několik týdnů, ale pachatele nevypátrala.

Oba totiž už za svítání nastoupili do vlaku z Ternopolu a dávno seděli doma ve Lvově.

Poradě komise ad hoc, která prostudovala druhou dodávku od Slavíka, předsedal osobně prezident Matthews a byla to schůze uvážlivě ztichlá.

"Moji analytici mi už předložili několik možných důsledků, které by mohly v Sovětském svazu nastat v zimě a na jaře, kdyby tam došlo k hladomoru," oznámil Benson osmi mužům v Oválném pokoji. "Ale nemyslím, že by se někdo z nich odvážil jít tak daleko jako samo politbyro, když předpovídalo všeobecné zhroucení zákonnosti a pořádku. V Sovětském svazu to je neslýchané."

"Totéž platí o mých lidech," souhlasil David Lawrence z ministerstva zahraničí. "Politbyro tu hovoří o tom, že by KGB nedokázalo udržet disciplínu. Tak dalekosáhlou prognózu bychom byli nestanovili."

"Co tedy odpovím Maximu Rudinovi na jeho žádost, o koupi padesáti pěti milionů tun obilí?" zeptal se prezident.

"Odmítněte ho, pane prezidente," naléhal Poklewski. "Máme příležitost, jakou jsme nikdy neměli a možná nikdy mít nebudeme. Maxim Rudin a celé politbyro je nám vydáno na milost a nemilost. Všechny americké vlády po celých dvacet let vytahovaly Sověty z bryndy, pokaždé, když se dostali do problémů s ekonomikou. A pokaždé se na nás obraceli znovu a znovu a byli čím dál tím agresivnější. Opláceli nám tím, že stupňovali vměšování v Africe, v Asii, Latinské Americe. Přesvědčovali třetí svět, že Sovětský svaz překonal nezдарy vlastní silou, protože marxistický ekonomický systém je funkční a úspěšný."

Tentokrát bude světu úplně a bez pochyb jasné, že marxistický ekonomický systém není funkční a nikdy funkční nebude. Naléhavě vás žádám, abyste jim přibouchl dveře před nosem a pořádně s nimi praštil. Můžete žádat ústupek za

každou tunu pšenice. Můžete žádat, aby vypadli z Asie, Afriky a Ameriky. A když ne, Rudin vaší zásluhou padne."

"Může kvůli tomuhle," prezident Matthews poklepal na Slavíkovu zprávu, "Rudin padnout?"

Odpověděl mu David Lawrence a všichni s ním souhlasili.

"Kdyby se v Sovětském svazu skutečně stalo to, co tu líčí členové politbyra, pak ano, Rudin by upadl v nemilost, právě tak jako Chruščov," řekl.

"Uplatněte proto naši moc a sílu," přemlouval Poklewski. "Uplatněte ji. Rudin nemá na vybranou. Nemá jinou možnost než přistoupit na nové podmínky. Kdyby nepřistoupil, svrhnete ho."

"A jeho nástupce...", řekl prezident.

"Uvidí, co se stalo s Rudinem a poučí se z toho. Každý, kdo nastoupí po Rudinovi, bude muset přistoupit na naše podmínky."

Prezident Matthews vyslechl názory ostatních účastníků porady. Všichni kromě Lawrence a Bensona souhlasili s Poklewským. Prezident Matthews rozhodl, jestřábi zvítězili.

Sovětské ministerstvo zahraničí je jedna ze sedmi téměř stejných budov postavených v architektonickém stylu poschodového svatebního dortu, v němž našel Stalin zalíbení: neogotika stvořená šíleným cukrářem, vyvedená z hnědého pískovce a umístěná na Smolenském bulváru na rohu Arbatu.

Předposlední den v měsíci přisvištěl na parkoviště před hlavním vchodem vůz amerického velvyslance v Moskvě Fleetwood Brougham Cadillac a pan Morton Donaldson byl uveden do čtvrtého poschodí, kde měl luxusní kancelář Dmitrij Rykov, starý sovětský ministr zahraničí. Donaldson se s Rykovem dobře znal. Vyslanec Donaldson pracoval nějaký čas ve Spojených národech, kde Dmitrij Rykov byl známá osobnost. Často tam spolu přátelsky popíjeli, právě tak jako tady, v Moskvě. Dnešní setkání ale bylo oficiální. Donaldsona doprovázel první rada velvyslanectví a Rykova pět vysokých úředníků.

Donaldson přečetl své poselství pečlivě slovo za slovem v angličtině, jak bylo napsané. Rykov rozuměl a uměl anglicky, ale pobočník mu rychle a plynně šeptal překlad do pravého ucha.

Poselství prezidenta Matthewse se nezmiňovalo o pohromě, která postihla sovětskou sklizeň, a nevyjadřovalo žádné překvapení nad žádostí, kterou začátkem měsíce Sovětský svaz projevil, a to o nákup šokujícího množství pětadesáti milionů tun obilnin. Prezident uměřeně vyjádřil politování, že Spojené státy americké nemohou prodat Sovětskému svazu žádané množství pšenice.

Velvyslanec Donaldson pak téměř bez odmlky pokračoval druhou částí dopisu. V této části, zdánlivě nesouvisející s první, ačkoli na ni bezprostředně navazovala, prezident litoval neúspěchu při jednání o omezení strategických zbraní, známém jako SALT 3, ukončeném v zimě roku 1980. Tato jednání by byla zmírnila napětí ve světě. Proto prezident doufal, že SALT 4, plánované na příští podzim a zimu, dosáhne většího úspěchu a pokročí k spravedlivému a trvalému míru. To bylo vše.

Velvyslanec Donaldson položil text poselství na Rykovův stůl, přijal formální poděkování, které s nehnutou tváří vyslovil šedovlasý a i ve tváři zšedlý sovětský ministr zahraničí, a odešel.

Andrew Drake strávil většinu dne nad knihami. Azamat Krim, jak věděl, byl někde v kopcích Walesu a zastřeloval novou loveckou pušku, na jejíž hlavě našrouboval noční hledí. Miroslav Kaminský stále pracoval na své setrvalé se zlepšující angličtině. Drakův problém byl jihoukrajinský přístav Oděsa.

První, co prostudoval, byl Lloydův seznam nákladní dopravy. Byl to červeně vázaný týdeník zabývající se loďmi nakládajícími zboží v evropských přístavech a dopravujícími ho po celém světě. Z věstníku zjistil, že neexistuje pravidelná linka ze severní Evropy do Oděsy. Našel ale malou, nezávislou společnost se sídlem u Středozemního moře, která dopravovala zboží i do několika přístavů v Černém moři. Společnost se jmenovala Salonika Line a měla dvě lodě. Pak si vzal modře vázaný Lloydův loďařský rejstřík a pečlivě probíral jeho sloupce, dokud nenarazil na obě zmíněné lodě. Usmál se. Předpokládání majitelé lodí, jejichž obchodům Salonika sloužila, byly společnosti registrované v Panamě. Každá měla jednu loď. To zcela nepochybně znamenalo, že vlastnická "společnost" nebyla v obou případech nic jiného než mosazná cedule na zdi nějakého panamského právníka.

Třetí zdroj informací, hnědě vázaná kniha nazvaná "Seznam řeckých majitelů" potvrdil, že výkonní zástupci byli registrováni jako řecká firma, a že jejich kanceláře byly v Pireu, což je athénský přístav. Věděl, jak to bylo doopravdy. V devětadevadesáti případech ze sta, pokud člověk hovoří s manažery lodě, která pluje pod panamskou vlajkou a jsou to Řekové, hovoří se skutečnými vlastníky lodí. Vydávají se za pouhé manažery, aby využili toho, že nemohou být právně odpovědní za prohřešky provozovatelů. K takovým prohřeškům patří menší platy a neodpovídající podmínky pro posádku, špatný stav lodí, nedostatečná bezpečnostní opatření, ale dokonalé vyčíslení ztrát pro pojišťovny a občas i nedbalost při úniku ropy do moře.

Kvůli tomu všemu se Drakovi Salonika Line zalíbila: v Řecku registrovaná loď by nevyhnutelně směla zaměstnávat jako vyšší důstojníky pouze Řeky, ale posádka mohla být kosmopolitní, ať už by člověk měl nebo neměl oficiální propouštěcí list. Stačí pas. Lodě Salonika Line navštěvovaly pravidelně Oděsu.

Maxim Rudin se předklonil, položil na malý odkládací stolek ruský překlad zamítavé odpovědi prezidenta Matthewse, kterou doručil velvyslanec Donaldson, a pohlédl na své tři hosty. Venku byla tma a Rudin si ve své pracovně na severní straně kremelského Arzenálu potpěl na tlumená světla.

"Vydírání," řekl Petrov vztekle. "Setsakra vydírání."

"Samozřejmě," řekl Rudin. "Co jste čekali? Že nám půjdou na ruku?"

"Za tím je ten mizera Poklewski," řekl Rykov. "Tohle ale nemůže být Matthewsova konečná odpověď. Z jejich Condorů

a z naší nabídky, že koupíme pětapadesát milionů tun obilí, jim musí být jasné, v jaké jsme situaci."

"Budou s námi časem mluvit? Budou ochotni vyjednávat?" tázal se Ivaněnko.

"Ale ano, budou mluvit," řekl Rykov. "Ale budou to zdržovat a odkládat co možná nejdéle, budou to protahovat, čekat, až nás začne užírat hladomor, a pak prodají obilí za ponižující ústupky."

"Snad ne příliš ponižující," zabručel Ivaněnko. "Máme v politbyru většinu sedm ku šesti a co se mne týká, rád bych ji udržel."

"Přesně můj problém," chřaptivě přitakal Rudin. "Dřív nebo později budu muset poslat Dmitrije Rykova za jednací stůl, aby se za nás popral, a nemám jedinou ztracenou zbraň, kterou bych mu poskytl."

Jednoho dne koncem měsíce letěl Andrew Drake z Londýna do Athén, aby zahájil pátrání po lodi, která by ho dopravila do Oděsy.

Tentýž den vyrazila z Londýna do Doveru malá dodávka přestavěná na jakousi maringotku se dvěma lůžky, takovou, v jakých putují studenti o prázdninách po Evropě. Z Doveru namířila dodávka do Francie a pak do Athén. Pod podlahou měla zbraně, střelivo a zesilovač jasu obrazu. Většina zásilek drog naštěstí směřuje opačným směrem: z Balkánu do Francie a Británie. Celní kontrola v Doveru a Calais byla proto zběžná.

Za volantem seděl Azamat Krim se svým kanadským pasem a mezinárodním řidičským průkazem. Vedle něj s novými, byť ne zcela náležitými britskými cestovními doklady, seděl Miroslav Kaminskyj.

6

Blízko mostu přes řeku Moskvu v Uspenském je restaurace Ruská jizba. Je postavená ve stylu roubených chalup, v jakých žijí ruští venkované, a kterým se říká izby. Interiér i exteriér je z borových kmenů přitlučených k dřevěným stojkám. Mezery mezi kmeny jsou vyplněny říčním jilem. Tak trochu to připomíná kanadské sruby.

Tyhle izby možná vypadají jednoduše a z hlediska samotného vybavení jsou často primitivní, ale v ruských zimách jsou mnohem teplejší než zděné nebo betonové stavby. Restaurace Izba je útulná a teplá a je přepažena na dvanáct malých uzavřených místností, každá z nich většinou pro jednu společnost. Na rozdíl od restaurací v centru Moskvy mají zaměstnanci podíl na zisku. Výsledkem je velmi chutné jídlo, příjemná a rychlá obsluha, velice rozdílná od běžných ruských restaurací.

Tento podnik zvolil Adam Munro za místo příští schůzky s Valentinou v sobotu čtvrtého září. Valentina si dohodla večeři s jakýmsi přítelem a přemluvila ho, aby ji zavedl právě do téhle restaurace. Munro pozval na večeři sekretářku z velvyslanectví a rezervoval stůl na její jméno, ne na svoje. Písemné rezervace tedy nezaznamenaly, že by tu večeřel Munro nebo Valentina.

Večeřeli každý v jiné místnosti a na vteřinu přesně v devět hodin se oba svým společníkům omluvili, že si odskočí na toaletu. Setkali se na parkovišti, Munrovo auto s poznávací značkou velvyslanectví bylo příliš nápadné, a proto následoval Valentinu do jejího osobního Žiguli kombi. Valentina byla ztichlá a nervózně kouřila.

Munro už poznal pár ruských přeběhlíků, kteří pracovali uvnitř země, a chápal, že se po pár týdnech utajování a úskoků dostaví stres vyčerpávající nervovou soustavu.

"Podařilo se mi to," řekla konečně. "Před třemi dny. To zasedání ze začátku července. Málem mě chytli."

Munro ztuhl. Ať si myslela co chtěla o tom, že jí partajní mašinerie věří, Moskva nevěří nikomu, vůbec nikomu.

Balancovali nad propastí, ona i on. Rozdíl byl, že on měl záchrannou síť: status diplomata.

"Co se stalo?" tázal se.

"Někdo vešel. Strážný. Zrovna jsem vypnula kopírku a seděla jsem zase u svého psacího stroje. Strážný se choval přátelsky, opřel se o kopírku, a ta byla ještě teplá. Asi si ničeho nevšiml, ale polekala jsem se. Přepis jsem si mohla přečíst teprve doma. Při kopírování jsem neměla čas. Je to strašné, Adame."

Vzala klíče od auta, odemkla odkládací přihrádku, vytáhla tlustou obálku a podala ji Munrovi. Okamžik předání je obvykle chvíle, kdy pronásledovatelé zasáhnou, pokud tam jsou, je to ta chvíle, kdy uslyšíš dupot nohou po štěrku, kdy se rozrazí dveře a oběti jsou vyvečeny ven. Nestalo se nic.

Munro se podíval na hodinky. Téměř deset minut. Příliš dlouho. Zasunul obálku do náprsní kapsy.

"Snažím se získat povolení, abych tě dostal ven," řekl. "Takhle nemůžeš pokračovat do nekonečna. Nemůžeš

pokračovat už ani krátkou dobu. A nemůžeš se vrátit a žít, jako jsi žila doposavad, teď už ne. S tím, co jsi poznala. A já to také nedokážu, když vím, že jsi kdesi ve městě a že se milujeme. Příští měsíc mám krátkou dovolenou. Zeptám se na to v Londýně."

Tentokrát nic nenamítala, a to byla první známka, že jí začínají povolovat nervy.

"Dobře," řekla a za pár vteřin zmizela v temnotě parkoviště. Díval se za ní, viděl obrys světla, když otevřela dveře restaurace a vstoupila dovnitř. Počkal další dvě minuty a vrátil se ke své netrpělivé společnosti.

Byly tři hodiny ráno, když Munro dočetl Plán Boris - scénář maršála Nikolaje Kerenského na dobytí západní Evropy. Nalil si dvojitou brandy a seděl a civěl do papírů na stole v obývacím pokoji. Valentinin srdečný, laskavý strýc Nikolaj to tedy setsakra nalinkoval, pomyslí si. Dvě hodiny studoval Munro pečlivě mapu Evropy a když začínalo svítat, byl stejně jako Kerenskij přesvědčený, že při použití konvenčních zbraní by se ten plán podařil. Za druhé si byl jistý, že pravdu měl i Rykov, následovala by termonukleární válka. A za třetí mu bylo jasné, že neexistuje způsob, jak to

vysvětlit opozici v politbyru. Přesvědčil by je až skutečný holocaust.

Vstal a šel k oknu. Na východě, nad věžemi Kremlu začínalo svítat. Moskvanům nadcházela obyčejná neděle, jaká začne za dvě hodiny pro Londýňany a za pět hodin pro Newyorčany.

Po celý jeho dospělý život závisela jistota a záruka, že letní neděle zůstane obyčejnou letní nedělí, na víře v rovnováhu: byla to víra v rovnováhu moci a vůle nepřátelských velmocí, v rovnováhu důvěry, byla to i víra v rovnováhu strachu. Rozechvěl se zčastí ranním chladem, mnohem víc jím však otřásla víze, že se konečně z temnot vynořila ta stará noční můra, ten starý děs: rovnováha se hroutí. Papíry ležící na stole za ním to dokazovaly.

Nedělní rozednění zastihlo Andrewa Draka v mnohem lepší náladě, protože v sobotu večer získal úplně jinou informaci. Každá oblast lidského vědění, jakkoli malá, jakkoli utajená, má své odborníky a své stoupence. A ti se obvykle shromažďují na určitém místě, aby si popovídali, vyměnili zprávy a sdělili nejnovější zprávy a klevety.

Pohyby lodí po východním Středomoří je stěží předmět, z něhož by se získával doktorát, ale těší se velkému zájmu nezaměstnaných námořníků, za takového se Andrew Drake vydával. Informační centrum je v malém hotelu jménem Cavo d'Oro tyčícím se v přístavu Pireus, nad přístavní zátokou jachet.

Drake už nějaký čas pozoroval kancelář manažerů a pravděpodobných vlastníků Salonika Line, ale věděl, že poslední, čeho by se měl dopustit, by bylo navštívit je. Místo toho se ubytoval v hotelu Cavo d'Oro a trávil čas v hospůdce, kde kapitáni, důstojníci, bocmani, manažeři, přístavní povaleči, pomlouvači a nezaměstnaní shánějící práci vysedávali u sklenic a sdělovali si střípky informací. V sobotu večer našel Drake svého člověka: bocmana, který kdysi pracoval pro Salonika Line. Informace stála Draka láhev retsiny.

"Do Oděsy jezdí nejčastěji Sanadria," dozvěděl se. "Je to stará bedna. Kapitán je Nikos Thanos. Myslím, že teď kotví v přístavu."

Sanadria skutečně v přístavu kotvila a Drake ji našel kolem desáté dopoledne. Byla to středomořská nákladní loď s tonáží pět tisíc tun, s mezpalubím, rezavá a nijak zvlášť čistá, ale jestli měla opravdu namířeno na své příští cestě na Černé moře do Oděsy, Drakovi by bylo nevadilo, ani kdyby byla úplně děravá.

Navečer našel i jejího kapitána, předtím zjistil, že Thanos a všichni jeho důstojníci pocházejí z ostrova Chios. Většina posádek řeckých obchodních lodí bývá rodinná záležitost - všichni pocházejí ze stejného ostrova a často jsou příbuzní. Drake nemluvil řecky, ale angličtina je našťásti lingua franca mezinárodního námořního společenství, dokonce i v Pireu, a tak spatřil kapitána Thanose, ještě než se setmělo.

Severoevropané jdou po práci domů, k ženě a rodině. Obyvatelé východního Středomoří zamíří do kaváren mezi přátele, na kus řeči. Kavárenská Mekka přístavu Pireus je ulice Akti Miaouli, vede po nábřeží a v jejím okolí není téměř nic než kanceláře lodních společností a kavárničky.

Každý pravidelný návštěvník tu má svou oblíbenou kavárničku a ve všech je plno. Kapitán Thanos se, pokud byl na souši, vyskytoval v hospůdce se stolky venku, na způsob zahradní restaurace, jmenovala se U Mikiho. Tady ho Drake našel nad nevyhnutelným šálkem černé kávy, sklenicí studené vody a pohárkem uza. Byl nevelký, širokoramenný, snědý s černými vlnitými vlasy a několikadenním porostem na tváři.

"Kapitán Thanos?" oslovil ho Drake. Muž vzlhl, podezíravě si Angličana změřil a přikývl.

"Nikos Thanos ze Sanadrie?" Námořník znovu přitakal. Jeho tři společníci zmlkli a zpozorněli.

Drake se usmál. "Jmenuji se Andrew Drake. Mohu vás pozvat na skleničku?"

Kapitán Thanos kývl ukazovákem na svou sklenku i na sklenky svých přátel. Drake, který zůstal stát, zavolal číšníka a objednal pětkrát uzo. Thanos mávl k prázdné židli a tím Draka vybídl, aby se k nim připojil. Drake věděl, že postup bude pomalý, může trvat i několik dní. Nesmí spěchat. Našel svou loď.

Porada v Oválném pokoji se konala po pěti dnech a v atmosféře mnohem napjatější. Bylo přítomno všech sedm členů ad hoc komise při Radě pro národní bezpečnost s prezidentem Matthewsem v čele. Všichni strávili polovinu večera četbou přepsaného záznamu ze schůze politbyra, na které maršál Kerenskij předložil svůj válečný plán a Višňajev se pokusil uchopit moc. Všechny osm mužů bylo otřeseno. Pozornost přítomných se soustředila na předsedu náčelníků hlavních štábů generála Martina Craiga.

"Otázka zní, generále," tázal se prezident Matthews. "Je to uskutečnitelné?"

"Uvažujeme-li o konvenční válce v západní Evropě od železné opony až po přístavy u kanálu La Manche, a to i při užití taktických nukleárních zbraní a raket, ano, pane prezidente, je to reálné, je to uskutečnitelné."

"Dokázal by Západ do příštího jara zvýšit svou obranyschopnost natolik, že by ten plán nemohl uspět?"

"To je horší, pane prezidente. Samosebou, že bychom mohli do Evropy poslat víc mužů, víc válečného materiálu. To by dalo Sovětům výtečnou omluvu, aby zmnožili své síly, kdyby ovšem nějakou omluvu pokládali za potřebnou. Co se našich evropských spojenců týká, ti nemají takové rezervy jako my, deset let už snižují stavby svých armád, zbraní a bojeschopnost, a to do té míry, že nerovnováha konvenčních armád a výzbroje mezi NATO a Varšavským paktem je tak velká, že se nemůže změnit dřív než zhruba za devět měsíců. Výcvik mužstva, i kdybychom s tím začali ihned, výroba nových zbraní v nutné úrovni, to všechno se nedá stihnout dřív než za devět měsíců."

"Takže se opakuje devětatřicátý rok," řekl zachmuřeně ministr financí.

"A nukleární výzbroj?" tiše se otázel Bill Matthews.

Generál Craig pokrčil rameny.

"Kdyby Sověti udeřili plnou silou, byl by nukleární protiúder nevyhnutelný. Včasné varování je sice také výzbroj, ale skutečné vyzbrojení a výcvik trvá příliš dlouho. Protože jsme byli předem varováni, mohli bychom zpomalit postup Kerenského na západ a narušit mu časový plán, který počítá s tím, že celá akce by trvala sto hodin. Ale jestli bychom ho mohli úplně zastavit, celou zatracenou sovětskou armádu, námořnictvo a letectvo, to je jiný problém. Odpověď

bychom znali pravděpodobně, teprve až by bylo pozdě. To znamená, že bychom se nemohli vyhnout použití nukleárních zbraní. Pokud bychom ovšem nevzdali Evropu včetně tří set tisíc našich mužů."

"Davide?" ptal se prezident.

Ministr zahraničí David Lawrence poklepal na složku ležící před ním.

"Asi poprvé v životě souhlasím s Dmitrijem Rykovem. Není to jen otázka západní Evropy. Jestliže padne Evropa, nemůže se udržet Balkán, východní Středomoří, Turecko, Irán ani arabské státy. Před deseti lety jsme dováželi pět procent ropy, před pěti lety stoupl dovoz na padesát procent. Teď je to dvašedesát procent a stále to stoupá. Celá Amerika, sever i jih, nedokáže uspokojit víc než pětadesát procent naší spotřeby i při maximální výrobě. Musíme mít arabskou ropu. Bez ní jsme ztraceni stejně jako Evropa, a to aniž by padla jediná rána."

"Vaše návrhy, pánové," vyzval prezident.

"Slavík je cenný, ale ne nepostradatelný, teď už ne," řekl Stanislav Poklewski. "Proč bychom se nemohli sejít s Rudinem a vyložit karty na stůl? Známe Plán Boris a známe jejich úmysly a učiníme kroky, abychom ten úmysl překazili, aby se nemohl uskutečnit. Rudin bude informovat politbyro, a to pochopí, že ztratili okamžik překvapení, že válku nelze uskutečnit. Znamená to konec Slavíka, ale také konec Plánu Boris."

Bob Benson ze CIA důrazně vrtěl hlavou. "Nemyslím, že by to bylo tak jednoduché, pane prezidente. Podle mého názoru není důležitá otázka přesvědčit Rudina nebo Rykova. Víme, že v politbyru teď zuří boj o moc. V sázce je Rudinovo postavení. A nad jejich hlavami visí hrozba hladomoru."

Višňajev a Kerenskij navrhli omezenou válku, jednak aby získali přebytky potravin v západní Evropě, a jednak aby zavedli znovu kázeň a poslušnost. Odhalme Rudinovi, co víme, a nic se nezmění. Mohlo by to i přivodit jeho pád. Moc by uchopil Višňajev se svou frakcí, vůbec neznají Západ, ani jak my Američané reagujeme, když jsme napadeni. I kdybychom je zbavili momentu překvapení, dokud jim hrozí hladomor, zkusili by to s tou válkou."

"Souhlasím s Bobem," řekl David Lawrence. "Máme tu paralelu se situací v Japonsku před čtyřiceti lety. Ropné embargo přivodilo pád umírněných stoupenců Konoeho. Místo něj nastoupil generál Tojo, a to vedlo k Pearl Harbouru. Kdyby padl Maxim Rudin, mohli bychom místo něj mít Jeffreya Višňajeva. A vezmeme-li v úvahu tyto papíry, znamenalo by to pravděpodobně válku."

"Maxim Rudin tedy nesmí padnout," prohlásil prezident Matthews.

"Já protestuji, pane prezidente," zlostně se ozval Poklewski. "Mám tomu snad rozumět tak, že Spojené státy vynaloží veškeré úsilí, aby zachránily Rudinovi kůži? Cožpak jste zapomněli, čeho se dopustil, na ty, co za svého režimu zlikvidoval, aby se dostal na vrchol moci v Sovětském svazu?"

"Lituji, Stane," řekl prezident Matthews s konečnou platností. "Minulý měsíc jsem dal plnou moc k tomu, aby Spojené státy odmítly dodat Sovětskému svazu obilí, které potřebuje k záchraně před hladomorem. Alespoň do té doby, než bych se dozvěděl, jaké by byly důsledky hladomoru. Nemohu pokračovat v zamítavé politice, protože teď víme, co by ty důsledky obnášely."

Pánové, ještě dnes načrtnu osobní dopis prezidentu Rudinovi a navrhu v něm, aby se David Lawrence a Dmitrij Rykov sešli na neutrální půdě a promluvili si spolu. A že budou hovořit také o nové smlouvě o omezení zbraní SALT 4 a dalších předmětech zájmů."

Když se Andrew Drake vrátil z druhého posezení s kapitánem Thanosem, čekal na něj v Cavo d'Oro vzkaz od Azamata Kríma. Sděloval mu, že se spolu s Kaminským právě ubytovali v hotelu, na kterém se předem dohodli.

Za hodinu byl Drake u nich. Dodávka dorazila v naprostém pořádku. V průběhu noci dal Drake přenést zbraně a střelivo kus za kusem do svého vlastního pokoje v Cavo d'Oro. Kaminský a Krim to nosili, jako by Draka střídavě navštěvovali. Když bylo všechno bezpečně pod zámek, vzal je na večeři. Nazítří ráno letěl Krim zpátky do Londýna, do Drakova bytu, kde měl čekat, až ho telefonicky zavolají. Kaminský zůstal v malém penzionu v zapadlé uličce v Pireu. Penzion nebyl pohodlný, ale byl anonymní.

Americký ministr zahraničí večeřel s irským velvyslancem ve Washingtonu. V průběhu večeře se konala důvěrná a tajná porada. Večeře nebyla důležitá, porada ano.

"Jestli má moje schůzka s ministrem zahraničí Rykovem dobře dopadnout," řekl David Lawrence, "potřebujeme soukromí. Diskrétnost musí být absolutní. Islandský Reykjavík je pro ten účel moc na očích. Naše základna na Keflavíku je vlastně americké teritorium. Schůzka se musí konat na neutrální půdě. Ženeva je středem pozornosti, totéž platí o Stockholmu a Vídni. I Helsinky by stejně jako Island byly příliš nápadné. Irsko je vpůli cesty mezi Moskvou a Washingtonem, a vy stále ještě ctíte kult soukromí."

Té noci si Dublin a Washington vyměnily šifrované zprávy. Do čtyřiařiceti hodin souhlasila vláda v Dublinu, že se stane hostitelem schůzky, a předložila oběma stranám plány letového spojení. Za pár hodin byl do Moskvy odeslán osobní a soukromý dopis prezidenta Matthewse velvyslanci Donaldsonovi pro prezidenta Maxima Rudina.

Andrewovi Drakovi se na třetí pokus podařilo setkat se s kapitánem Nikosem Thanosem k soukromému rozhovoru. Starému Řekovi už bylo vcelku jasno, že od něj mladý Angličan něco chce, ale nedal najevo pražádnou zvědavost. Drake jako obvykle objednal kávu a uzo.

"Kapitáne," řekl Drake. "Mám problém a domnívám se, že vy mi můžete pomoci."

Thanos pozdvihl obočí, ale dál studoval svou kávu.

"Někdy koncem měsíce popluje Sanadria z Pirea do Istanbulu a na Černé moře. Myslím, že se zastavíte v Oděse."

Thanos přikývl. "Musíme vyplout třicátého," řekl. "Ano, vyložíme nějaké zboží v Oděse."

"Chci jet do Oděsy," řekl Drake. "Musím se dostat do Oděsy."

"Jste Angličan," řekl Thanos. "Do Oděsy jezdí turistické výpravy. Můžete tam letět. Sovětské lodě pořádají okružní plavby z Oděsy. Můžete se účastnit."

Drake zavrtěl hlavou.

"Tak snadné to není," řekl. "Kapitáne Thanosi, já bych nezískal vstupní vízum do Oděsy. O mé žádosti by rozhodovala Moskva a nevyhověla by mi."

"A proč tam chcete jet?" podezřívavě se tázal Thanos.

"Mám v Oděse děvče," řekl Drake. "Snoubenku. Chci ji dostat ven."

Kapitán Thanos zavrtěl nesmlouvavě hlavou. On i jeho předkové z Chiosu pašovali zboží po východním Středomoří už v dobách, kdy se Homér učil mluvit. Věděl, že se do Oděsy a z Oděsy čile a výnosně pašovalo, a že jeho vlastní posádka si bokem přivydělávala pěkné peníze tím, že dovážela na ukrajinský černý trh luxusní zboží, jako byly nylonky, parfémy a kožené kabáty. Pašovat lidi ale bylo něco jiného, a do toho se nehodlal zaplést.

"Vy mi asi nerozumíte," řekl Drake. "Nepřichází v úvahu, že bych ji chtěl dostat ven na Sanadrii. Vysvětlím vám to."

Vytáhl fotografii, na níž byl on s mimořádně hezkou dívkou. Seděli na balustrádě Potěmkinových schodů, spojujících město s přístavem. Thanos okamžitě ožil, dívka rozhodně stála za podívání.

"Vystudoval jsem ruštinu na univerzitě v Bradfordu," řekl Drake. "Vloni jsem jel na výměnnou šestiměsíční stáž na univerzitu v Oděse. Tam jsem se seznámil s Larisou. Zamilovali jsme se do sebe. Chtěli jsme se vzít."

Nikos Thanos, jako většina Řeků, byl hrdý na to, že je romantik. Drake mu mluvil ze srdce.

"A proč jste se nevzal?"

"Sovětské úřady to nedovolily," řekl Drake. "Samozřejmě jsem chtěl odvézt Larisu do Anglie, oženit se s ní a žít s ní v Anglii. Požádala o povolení odjet, a odmítli. Já jsem opakovaně žádal z Londýna. Bez úspěchu. Potom, minulý červenec, jsem podnikl to, co mi teď radíte: jel jsem na turistický zájezd na Ukrajinu, do Kyjeva, Ternopolu a Lvova." Zalistoval ve svém cestovním pase a ukázal Thanosovi razítko z kyjevského letiště.

"Přijela za mnou do Kyjeva. Milovali jsme se. Teď mi napsala, že se mnou čeká dítě. Musím se s ní tedy rozhodně oženit."

Kapitán Thanos znal řád, který v jeho společnosti platil od nepaměti. Znovu se podíval na fotografii. Nikdy se nedozvěděl, že dívka byla Londýňanka, která pózovala ve fotoateliéru blízko stanice Kings Cross, ani že pozadí Potěmkinových schodů byl zvětšený detail turistického plakátu zakoupeného v londýnské kanceláři Inturistu.

"A jak byste ji chtěl dostat ven?" zeptal se.

"Příští měsíc," řekl Drake, "vyplouvá z Oděsy sovětská dopravní loď Litva s velkou skupinou členů sovětského Svazu mládeže, Komsomolu, na vzdělávací turné po Středozemním moři."

Thanos přikývl. Litvu dobře znal.

"Protože jsem kvůli Larise tak vyváděl, sovětské úřady mi nedají vstupní vízum. Larisu na tu cestu oficiálně také nepustí. Ale na místní úřadovně ministerstva vnitra pracuje funkcionář, který rád žije nad poměry. Pomůže Larise, zařídí, aby měla doklady, a až loď zakotví v Benátkách, budu tam na ni čekat. Úředník chce deset tisíc dolarů. Já ty peníze mám, ale musím ji je předat."

Kapitán Thanos to beze zbytku chápal. Znal korupci úředníků, typickou pro jižní pobřeží Ukrajiny, Krymu a Gruzie, komunismus - nekomunismus. Že by úředník "zařídil" pár dokladů za dostatečný obnos západní měny, aby si zlepšil životní úroveň, bylo úplně normální.

Za hodinu byla úmluva zpečetěna. Za dalších pět tisíc dolarů přijme Thanos Draka na výpomoc jako nekvalifikovaného lodníka, a to právě jen na tuto plavbu.

"Vyplouváme třicátého," řekl. "A v Oděse bychom měli být mezi devátým a desátým. Buďte v šest ráno v přístavu, kde kotví Sanadria. Počkejte, až odejde manažerův zástupce, a pak přijďte na palubu, abyste tam byl před úředníky z imigračního."

O čtyři hodiny později Azamat Krim v Drakově bytě v Londýně přijal hovor z Pirea. Dozvěděl se datum, které musel sdělit Miškinovi a Lazarevovi.

Dvacátého obdržel prezident Matthews odpověď Maxima Rudina. Byl to osobní dopis, stejně jako byl dopis prezidenta Matthewse sovětskému vůdci. Rudin souhlasil s tajnou schůzkou Davida Lawrence s Dmitrijem Rykovem čtyřicátého v Irsku.

Prezident Matthews přisunul dopis k Lawrencovi přes stůl.

"Neztrácí čas," podotkl.

"Nemůže ztrácet čas," odvětil ministr zahraničí. "Všechno je připravené. Mám v Dublinu dva muže, kteří na všechno dohlédnou. Zítra se kvůli tomu dopisu sejdou v Dublinu náš velvyslanec se sovětským. Upřesní konečné podrobnosti."

"Je to na tobě, Davide," řekl americký prezident.

Problém Azamata Krima byl, jak poslat Miškinovi dopis nebo pohled zevnitř Sovětského svazu, ruský napsaný a s ruskou známkou, aniž by musel podstoupit nutné zdržení tím, že by čekal na vstupní vízum udělované konzulátem v Londýně. To by trvalo třeba i čtyři týdny. S Drakovou pomocí to vyřešil poměrně jednoduše. Před rokem 1980 bylo hlavní moskevské letiště, Šeremet'jevo, malé, zchátralé a špinavé. Pro Olympijské hry ale sovětská vláda nařídila vybudovat velkolepou novou odbavovací budovu, které Drake věnoval pozornost.

Nová odbavovací hala pro veškeré dálkové spoje z Moskvy byla vynikající. Po celém letišti se skvěly nesčetné plakáty chvalořečící úspěchy sovětských techniků, nepadla však žádná zmínka, že Moskva musela pověřit stavbou západoněmeckou firmu, protože žádný sovětský stavební podnik by nedokázal zajistit náležitou úroveň ani požadovaný termín dokončení. Západní Němci dostali dobře zapláceno v tvrdé měně, ale smlouva obsahovala přísná

ustanovení o sankcích pro případ, že by letiště nebylo hotové do Olympijských her 1980. Z toho důvodu použili Němci z místních ruských zdrojů jen dvojí: písek a vodu. Všechno ostatní se dopravovalo ze západního Německa, aby se zajistil včasný přísun.

Ve velké tranzitní hale a v odbavovacích halách postavili poštovní schránky pro cestující, kteří zapomněli poslat své poslední pohlednice před odjezdem z Moskvy. KGB kontroluje každý dopis, pohlednici, telegram i telefon do Sovětského svazu i ven. Je to obrovský úkol, ale Sověti to dokážou. Nové odbavovací haly na Šeremetěvu slouží kromě mezinárodních letů i dálkovým vnitrostátním letům.

Krim získal pohlednici v kanceláři Aeroflotu v Londýně. Nejnovější sovětské známky dostačující na vnitrostátní poštovní zakoupil bez jakýchkoli potíží v londýnském obchodním středisku známek Stanley Gibbons. Na pohlednici s fotografií nadzvukového tryskového dopravního letadla Tupolev 144 napsal rusky: "Právě odjíždím se skupinou z naší továrny na výpravu do Chabarovska. Je to bezvadné. Málem jsem ti zapomněl napsat. Všechno nejlepší k Tvým narozeninám desátého. Tvůj bratranec Ivan."

Chabarovsk je nejzazší východní výspa Sibíře u Japonského moře. Skupina, která by tam letěla Aeroflotem, by byla odbavována ze stejné haly jako lety do Japonska. Pohled byl adresovaný Davidu Miškinovi na jeho adresu do Lvova. Azamat Krim letěl Aeroflotem z Londýna do Moskvy, a tam přestoupil na let z Moskvy do Tokia, na letiště Narito. Měl otevřenou zpáteční letenku. Kromě toho musel čekat dvě hodiny v tranzitní hale v Moskvě. Tady vhodil pohlednici do schránky a pokračoval do Tokia. V Tokiu přestoupil na japonskou linku a vrátil se do Londýna.

Poštovní kontrola KGB na moskevském letišti prohlédla pohlednici, zjistila, že ji posílá nějaký Rus svému ukrajinskému bratranci, přičemž oba žijí a pracují v Sovětském svazu, a pohlednici propustila. Pohlednice došla do Lvova za tři dny.

Zatímco se unavený a z rychlých změn klimatu popletený krymský Tatar vracel z Japonska, malé tryskové letadlo norských vnitrostátních aerolinií Braathens - SAFE se ve výšce naklánělo nad rybářským městem Alesund a začalo se snášet na místní letiště na plochem ostrově na druhé straně zálivu. Z jednoho okénka vykoukl Thor Larsen se vzrušením, které se ho zmocnilo pokaždé, když se vracel do malé obce, kde vyrostl, a která mu vždycky zůstane domovem.

Na svět přišel v roce 1935 v rybářském domku ve starém, dávno zbořeném Buholmenu, na jeho místě postavili dálnici. Před válkou byl Buholmen rybářská vesnička, houf dřevěných šedých, modrých a okrových domků. Domek jeho otce měl, tak jako ostatní domky v řadě, dvorek, který se táhl od zadní verandy až dolů k průlivu.

Tam byla vratká dřevěná mola, k níž samostatní rybáři, jako byl jeho otec, přivazovali své malé loďky, když se vraceli z moře domů, všude to vonělo vůněmi jeho dětství: dehtem, smolou, lakem, solí a rybami.

Jako dítě sedával na otcově molu a pozoroval velké loď pomalu vplouvající do přístaviště ve Storneskaia a snil o krajích daleko za západním oceánem, které navštíví. V sedmi letech doplul na své vlastní malé loďce pár set metrů od buholmenského břehu, přes zářivý fjord, do něhož vrhá svůj stín prastará hora Sula.

"Bude z něj námořník," říkával jeho otec a spokojeně ho pozoroval ze svého mola. "Žádný rybář lopotící se ve zdejších vodách. Bude námořník."

Bylo mu pět, když do Alesundu vtrhli Němci, statní chlapi v šedých uniformách, dusající v těžkých botách všude kolem. Teprve v sedmi letech ale zažil skutečnou válku. Bylo léto, jeho škola Norvoy měla prázdniny a otec ho vzal s sebou na rybolov. Spolu s ostatními rybářskými čluny se vypravili daleko do moře střežení německým E-člunem. V noci ho probudil ruch na lodi. Na obzoru směrem na západ blikala světla na vrcholech stěžňů orknejského loďstva.

Vedle otcovy lodi poskakovala malá veslice a posádka přerovnávala bedny od sledů. Před užaslými očima dítěte se zpoza beden v nákladovém prostoru vynořil bledý a vyčerpaný mládenec a rybáři mu pomáhali do veslice. Za pár minut se veslice mířící k Orknejím ztratila ve tmě. Další odbojář, radiista, byl na cestě do Anglie, kde měl absolvovat výcvik.

Thor musel otci slíbit, že se nikdy nezmíní o tom, co viděl. Jednoho večera o týden později, zarachotila v Alesundu střelba z pušek. A matka mu řekla, aby se před spaním hodně pomodlil, protože zemřel jeho učitel.

Mezi desátým a patnáctým rokem vyrůstal ze šatů rychleji, než mu je matka stačila šít, a také propadl radioamatérské vášni. Do dvou let si sestavil vlastní vysílačku a přijímač. Jeho otec si prohlížel přístroj s úžasem, zcela se to vymykalo jeho chápání. Thorovi bylo šestnáct, když den po Vánocích roku 1951 zachytil volání SOS lodi v nouzi uprostřed Atlantiku. Byla to Flying Enterprise. Její náklad se sesunul a loď se na bouřlivém moři nebezpečně nakláněla.

Šestnáct dní svět a mladý norský chlapec sledovali a se zatajeným dechem naslouchali, jak v Dánsku narozený americký kapitán Kurt Carlsen odmítá opustit potápějící se loď a s nevýslovnou trpělivostí a v útrapách bouře se ji snaží dopravit na východ, k jihu Anglie. Thor Larsen proseděl hodiny nahoře na půdě se sluchátkem na uších, hleděl vikýřem na divoký oceán za ústím fjordu a vášnivě si přál, aby to ta stará nákladní loď dokázala, aby dojela do přístavu. Desátého ledna 1952 se loď konečně potopila, pouhých sedmapadesát mil od přístavu Falmouth.

Larsen slyšel, jak klesá, slyšel, jak remorkéry, které loď sledovaly, hlásí její smrt, a slyšel, jak zachránili nezdolného kapitána. Sňal sluchátka, odložil je a šel dolů ke svým rodičům, kteří seděli u stolu.

"Rozhodl jsem se," řekl, "čím budu. Budu námořním kapitánem."

Za měsíc nastoupil k obchodnímu loďstvu.

Letadlo si sedlo a rolovalo až před nedalekou odbavovací halu, u níž byl rybníček s kachnami a parkoviště: Jeho manželka Lisa na něj čekala i se šestnáctiletou dcerou Kristinou a čtrnáctiletým synem Kurtem. Během krátké jízdy přes ostrov k přivozu a přes průliv do Alesundu a domů do jejich pohodlného domu postaveného ve stylu ranče na odlehlém předměstí Bognesetu štěbetaly obě děti jako straky.

Bylo dobré vrátit se domů. Zarybaří si s Kurtem na Borgundském fjordu, jako rybařil v mládí se svým otcem a za posledních letních dní se vypraví na piknik na malé jachtě nebo zajedou na pahorkovité zelené ostrůvky, jimiž byl průliv posetý. Měl tři týdny dovolené, pak Japonsko a v únoru ho čeká funkce kapitána na největší lodi, jakou kdy

svět spatřil. Došel daleko z toho dřevěného domku v Buholmen, ale jeho domovem zůstával Alesund. Pro tohoto potomka Vikingů neexistovalo nic, co by se Alesundu vyrovnalo.

V noci na třiadvacátého září vzlétl z Andrewsovy letecké základny Grumman Gulfstream, patřící dobře známé obchodní společnosti a zamířil na východ přes Atlantik na shannonské letiště. Letadlo bylo ohlášeno irské letové kontrole jako soukromý charterový let. Když přistálo v Shannonu, navedli ho ve tmě na stranu letiště vzdálenou od mezinárodní letištní budovy, a obklopilo ho šest černých limuzín se staženými záclonkami.

Americký velvyslanec a první rada velvyslanectví uvítal ministra zahraničí Davida Lawrence s jeho pětičlenným doprovodem a všech pět limuzín vyjelo postranní branou. Spící krajinou zamířili na severovýchod k hrabství Meath. Tryskové dvoumotorové letadlo Aeroflotu doplnilo téže noci na východoevropském Schönefeldském letišti zásobu pohonných hmot a vzneslo se nad Hornoněmecko k Británii a Irsku. Bylo hlášeno jako speciální let Aeroflotu, dopravující obchodní delegaci do Dublinu. Jako takové ho britská letová kontrola předala svým irským kolegům, jakmile opustilo pobřeží Walesu. Nad Irskem ho převzala kontrola vojenské letecké dopravy, a dvě hodiny před svítáním přistálo na vojenské základně v Baldonnelu u Dublinu.

Tupolev zaparkoval mezi dvěma hangáry, z dohledu hlavní letištní budovy, a čekal tu na něj sovětský velvyslanec, náměstek irského ministra zahraničí a šest limuzín. Ministr zahraničí Rykov se svým doprovodem nastoupili do limuzín se zataženými záclonkami a všichni odjeli z letiště.

Vysoko nad břehy řeky Boyne v překrásné přírodě a nedaleko obchodního města Slane v hrabství Meath stojí zámek Slane, rodinné sídlo hrabat Conynghamů. Irská vláda požádala diskrétně mladého hraběte, aby i se svou hraběnkou přijal týdenní pobyt v luxusním hotelu na západě a aby zapůjčil zámek na pár dní vládě. Hrabě souhlasil. Na zámeckou restauraci byla pověšena tabulka Z technických důvodů uzavřeno, zaměstnanci dostali týdenní dovolenou a na jejich místa nastoupila vládní obsluha, kolem celého zámku se nenápadně roztoupili irští policisté v civilu. Poté co obě kavalkády limuzín vjely na zámecký pozemek, se hlavní brána uzavřela. Pokud si místní obyvatelé něčeho všimli, byli tak zdvořilí, že o tom nemluvili.

V georgiánské jídelně s mramorovým krbem od Adama se oba státníci setkali k bohaté snídani.

"Jsem rád, že tě zase vidím, Dmitriji," řekl David Lawrence a podal Rykovovi ruku.

Rykov mu rukou srdečně potřásl. Rozhlédl se po stříbrných darech krále Jiřího Čtvrtého a po rodových portrétech Conynghamů visících na zdech. "Tak takhle si žijete vy dekadentní buržoazní kapitalisté," řekl.

Lawrence se rozchechtal: "Kéž by, Dmitriji, kéž by."

V jedenáct hodin zasedli oba muži, obklopeni svými tajemníky, k jednání v Johnsonově nádherné gotické okrouhlé knihovně. Žertování skončilo.

"Pane ministře zahraničí," řekl Lawrence. "Myslím, že oba máme problémy. Náš problém se týká stupňování závodů ve zbrojení mezi našimi státy. Zatím se nepodařilo tempo zbrojení zpomalit ani zastavit, a to nás velmi moutí. Váš problém se zřejmě týká příští sklizně obilí v Sovětském svazu. Doufám, že společně najdeme způsob, jak, alespoň částečně, vyřešit oba problémy."

"Také doufám, pane ministře," řekl Rykov opatrně. "Co navrhuje?"

Letecké spojení mezi Athénami a Istanbulem je jen jedenkrát týdně, v úterý, a to Sabenou, která odlétá z athénské letiště Hellenikon ve 14.00 a přistává v Istanbulu v 16.45. V úterý osmadvacátého září seděl v letadle Miroslav Kaminskyj s příkazem opatřit Andrewu Drakovi zásilku beránčích a semišových bund na prodej v Oděse.

Téhož odpoledne dokončil v Oválném pokoji ministr zahraničí Lawrence přednes své zprávy komisi ad hoc při Radě pro národní bezpečnost.

"Pane prezidente, pánové, myslím, že se nám to podařilo. Pokud ovšem Maxim Rudin zvládne politbyro a zajistí souhlas."

Navrhli jsme, abychom my i Sověti vyslali každý svůj tým vyjednávačů, kteří by znovu obnovili přerušenu konferenci o omezení strategických zbraní. Konala by se v Irsku. Irská vláda je ochotna postarat se o vyhovující konferenční sál i ubytování, jestliže ji k tomu vyzveme my i Sověti.

Týmy budou sedět proti sobě, na každé straně stolu jeden tým, a budou jednat o rozsáhlém programu omezení zbrojení. A tohle je velký úspěch: získal jsem ústupek Dmitrije Rykova v tom smyslu, že z okruhu diskuse nebudou vyloučeny termonukleární zbraně, strategické zbraně ani obranná vojska, mezinárodní kontrola, taktické nukleární zbraně, konvenční zbraně a počty vojsk ani rozložení armád podél linie `železné opony`."

Ozvalo se souhlasné a překvapené mumlání všech přítomných. Žádná dřívější americko-sovětská konference o odzbrojení se nezabývala tak širokým rozsahem jednání. Kdyby se ve všech oblastech pokročilo ke skutečné a kontrolovatelné dohodě, rovnalo by se to mírové smlouvě.

"Oficiálně to budou rozhovory v rámci konference a budou nezbytné i obvyklé zprávy pro tisk," pokračoval státní sekretář Lawrence. "A stranou tohoto hlavního jednání se bude druhé shromáždění technických odborníků zabývat prodejem pětadesáti milionů tun obilí Sovětskému svazu za ceny, které se teprve stanoví, ale pravděpodobně budou nižší než světové ceny - dále prodejem technologie spotřebních výrobků, počítačů a technologie těžby ropy. Jednání obou týmů, hlavního i vedlejšího, bude v každé etapě propojeno styčnými důstojníky. Oni ustoupí ve zbrojení, my ustoupíme ve výši cen."

"Kdy se to má konat?" zeptal se Poklewski.

"A to je velké překvapení," řekl Lawrence. "Rusové normálně pracují pomalu. Teď to vypadá, že spěchají. Chtějí začít

za dva týdny."

"Proboha do dvou týdnů se nedokážeme nachystat na start," vyhrkl ministr obrany, kterého se to bezprostředně týkalo.

"Musíme," řekl prezident Matthews. "Taková šance se už nikdy nenaskytne. Kromě toho je náš tým SALT připravený a vyškolený. Jsou připraveni už celé týdny. Musíme připojit zástupce zemědělství, obchodu a technologie, a to rychle. Musíme sestavit tým, který bude schopný jednat o obojí, obchodně-technologický tým. Pánové, prosím, zařídte to. Okamžitě."

Maxim Rudin to nazítří politbyru předložil úplně jinak.

"Zakousli se do návnady," pronesl ze svého křesla v čele stolu. "Když v jedné konferenční místnosti ustoupí v prodeji pšenice nebo technologie, my v druhé místnosti ustoupíme o absolutní minimum. Dostaneme své obilí, soudruzi, náš lid bude mít co jíst, zabráníme hladomoru, a to za nepatrnou cenu. Američanům se přece nikdy nepodařilo mít převahu při jednání s Rusy."

Místnost souhlasně zabručela.

"Jaké ústupky?" vyštěkl Višňajev. "Jak daleko odsunou ty ústupky Sovětský svaz a vítězství marxismu-leninismu?"

"Co se týče vaší první otázky," odpověděl Rykov. "To nemůžeme vědět, dokud nezačneme jednat. Co se týče druhé otázky, odpověď zní: rozhodně ne tam, kam by nás dostal hladomor."

"Dřív než se rozhodneme, jestli máme jednat nebo ne, musíme mít jasno ve dvou bodech," řekl Rudin. "Za prvé musí být politbyro přesně informováno o průběhu každé etapy jednání. Kdyby tedy nastala chvíle, že by cena byla příliš vysoká, měla by rada právo okamžitě konferenci ukončit a já přistoupím na plán soudruha Višňajeva, na válku příští jaro. Druhý bod je, že žádný ústupek, který přijmeme, nemusí platit příliš dlouho po dodání obilí."

Kolem stolu se úsměvně rozšklebilo několik soudruhů. Tohle byl druh reálné politiky na jakou byli zvyklí, to předvedli, když proměnili Helsinskou dohodu ve frašku.

"Výborně," řekl Višňajev. "Myslím ale, že bychom měli zástupcům pověřeným jednáním stanovit přesné meze, k čemu jsou zmocnění a v čem mohou ustoupit."

"Nemám námitky," řekl Rudin.

Porada pokračovala ještě půldruhé hodiny. Při hlasování zvítězil Rudinův návrh na jednání stejnou většinou jako předtím: sedm proti šesti.

Posledního dne toho měsíce stál Andrew Drake ve stínu jeřábu a pozoroval, jak Sanadria utěšňuje nákladové jicny. Na první pohled mu do oka padly na palubě naskládané vakuátory určené pro Oděsu. Jsou to silné sací stroje na způsob vysavačů a slouží nasávání zrn z nákladového prostoru lodi rovnou do obilního sila. Sovětský svaz se zřejmě snaží zlepšit technologii vykládání z lodi, napadlo ho. Pod palubou na návětrné straně byly vidlicové zdvižné vozíky pro Istanbul a zemědělské stroje pro bulharskou Varnu. Veškeré zboží bylo dopraveno z Ameriky do Pirea.

Pozoroval, jak manažerův pověřenec opouští loď, ještě naposledy si potřásl rukou s Thanosem. Thanos se pátravě rozhlédl po hrázi a rozpoznal Draka, který se k němu loudal s tornou přes jedno rameno a s kufrem v druhé ruce.

Drake předal kapitánovi v jeho obytné kajutě svůj pas a potvrzení o očkování. Podepsal lodní řád a stal se členem posádky. Zatímco si dole ukládal své věci, zapsal kapitán Thanos jeho jméno do seznamu těsně předtím, než se dostavil řecký imigrační důstojník. Oba muži se spolu po starém zvyku napili.

"Máme jednoho člena posádky navíc," zmínil se Thanos mimochodem. Imigrační důstojník zběžně přehlédl seznam a hromádku propouštěcích listů a pasů, které před něj Thanos vyrovňal. Většinu mužstva tvořili Řekové, jen šest bylo neřeckých. Drakův britský pas bil do očí. Imigrační důstojník ho uchopil a zalistoval v něm. Vypadla padesátidolarová bankovka.

"Nezaměstnaný," řekl Thanos. "Chce se dostat do Turecka a na Východ. Myslím, že byste se ho rádi zbavili." Za pět minut se doklady vrátily na dřevěný podnos a lodní papíry dostaly propouštěcí razítko k odjezdu. Nadešel soumrak, když Sanadria uvolnila lana, sklouzla z kotviště a zamířila k jihu, předtím než se obrátí severovýchodně k Dardanelům.

V podpalubí se posádka shromáždila kolem masivního stolu. Jeden z mužů doufal, že se mu nikdo nepodívá pod matraci, kde měl uloženou pušku Sako Hornet. Jeho cíl v Moskvě usedal k večeri.

7

Zatímco se vysocí státní představitelé a zpravodajci ve Washingtonu a v Moskvě zmítali v náporech práce, stará Sanadria se nevzrušeně kolébala k severovýchodu, k Dardanelům a Istanbulu.

Příští den pozoroval Drake kolem lodi plynoucí holé hnědé skály Gallipolských výšin a Marmarské moře, které rozdělovalo evropské a asijské Turecko. Kapitán Thanos, který tyhle vody znal jako vlastní dvorek na Chiosu, řídil loď sám.

Přehučely kolem nich dva sovětské křižníky mířící od Sevastopolu do Středomoří, kde budou sledovat manévry americké šesté námořní flotily. Po západu slunce se na obzoru objevila přebleskující světla Istanbulu a most Galatea klenoucí se nad Bosporem. Sanadria zakotvila na noc a do istanbulského přístavu vplula druhý den ráno.

Zatímco skládali vidlicové zdvižné vozíky, vyzvedl si Andrew Drake od kapitána Thanose svůj pas a vyklouzl na břeh.

Na předem určeném místě v centru Istanbulu se setkal s Miroslavem Kaminským a převzal balík beránčích a semišových pláštů a sak. Když se vrátil na loď, pózvedl kapitán Thanos obočí.

"To je na zahřátí pro tvou dívku?" zeptal se kapitán.

Drake zavrtěl hlavou a usmál se. "Chlapci z posádky povídali, že tohle vozi námořníci do Oděsy," řekl. "Napadlo mě, že tak nejsnáz pronesu svůj balíček."

Řeckého kapitána to nepřekvapilo. Věděl, že půl tuctu jeho námořníků si takové zboží na loď přinese, aby módní pláště a džíny prodali s pětinásobným ziskem čachrářům na černém trhu v Oděse.

Po třiceti minutách proplula Sanadria Bosporem, nechala za sebou Golden Horn a kuckala s traktory na sever k Bulharsku.

Na západ od Dublinu leží hrabství Kildare, v němž leží středisko irského dostihového sportu Curragh a ospalé obchodní městečko Celbridge. Na předměstí Celbridge stojí největší a nejkrásnější majestátní palladiovské sídlo v Irsku, Castletown House. Se souhlasem amerického a sovětského vyslance navrhla irská vláda Castletown jako místo schůzky pro konferenci o odzbrojení.

Celý týden, ve dne v noci, pracovali malíři, štukatéři, elektrikáři a zahradníci, aby upravili do konečné podoby obě místnosti, v nichž se měly konat souběžně konference, ačkoliv nikdo nevěděl, o čem má vlastně ta druhá konference jednat.

Průčelí samotné hlavní budovy je široké a z každého vedou kryté chodby se sloupovým do dalších částí budovy. V jednom křídle jsou kuchyně a byty zaměstnanců a zde také měly být ubytovány americké bezpečnostní jednotky. Ve druhém křídle byly stáje a nad nimi další byty určené pro ruskou osobní stráž.

Hlavní budova měla sloužit jednak jako konferenční středisko a jednak pro ubytování nižších diplomatických šarží. Pro ně bylo připraveno několik pokojů pro hosty a pokoje na horním poschodí. Oba hlavní vyjednávači se svými tajemníky se budou každý večer vracet na svá velvyslanectví, která byla vybavena šifrovacím zařízením spojeným s

Washingtonem a Moskvou.

Tentokrát se nemělo nic utajovat kromě předmětu jednání druhé konference. Ve světle reflektorů masmedií dorazili ministři zahraničí David Lawrence a Dmitrij Rykov do Dublinu. Uvítal je irský prezident a předseda irské vlády. Po obvyklém stisku rukou určeném pro televizní diváky a po vzájemném připitku odjeli ve dvou kavalkádách z Dublinu do Castletownu.

V poledne osmého října vstoupili oba státníci se svými poradci do rozlehlé Long Gallery, vytapetované ve wedgewoodské modři a v pompejském stylu, dlouhé čtyřicet metrů. Střed sálu zabíral zářivě lesklý georgiánský stůl, po jehož stranách se rozesadily delegace. Každý ministr měl vedle sebe odborníky na obranu, na systémy výzbroje, nukleární technologii, obranná vojska a obrněné divize.

Oba státníci věděli, že tam jsou jen proto, aby formálně zahájili konferenci. Po zahájení a poté co bude schválena agenda, odletí zpátky domů a přenechají rozhovory v rukou vedoucích delegací, profesora Ivana I. Sokolova za Sovětský svaz a bývalého náměstka ministra zahraničí Edwina J. Campbella.

Zbývající místnosti na poschodí byly dány k dispozici stenografům, písarkám a vědeckým pracovníkům.

O poschodí níž, v přízemí, ve velké castletownské jídelně, jejíž záclony byly zataženy před pozdním sluncem zalévajícím jihovýchodní stranu sídla, se v tichosti seskupili účastníci druhé konference, aby zaujali svá místa. Byli to především technologové, odborníci na obilniny, ropu, počítače a průmyslové zařízení.

Dmitrij Rykov a David Lawrence se v horním poschodí krátkými projevy vzájemně uvítali a vyjádřili naději a důvěru, že konference s úspěchem zmírní problémy trpícího světa. Pak se rozešli na oběd.

Po obědě se profesor Sokolov setkal v soukromí s Rykovem před jeho odletem do Moskvy.

"Znáte naši situaci, profesore," řekl Rykov. "Upřímně řečeno není dobrá. Američani se pokusí získat co nejvíc. Váš úkol je bojovat o každý krok, aby ústupky byly minimální. Obilí ale musíme mít. Nicméně každý ústupek v úrovni vyzbrojení a rozložení armád se musí ohlásit a projednat s Moskvou. Politbyro trvá na tom, že udělí souhlas nebo zamítnutí v citlivých oblastech."

Chránil se dodat, že citlivé oblasti jsou ty, které by mohly v budoucnu vyvolat útok Sovětského svazu na západní Evropu a že osud Maxima Rudina visí na vlásku.

Na druhém konci sídla Castletown hovořil David Lawrence s Edwinem Campbellem v místnosti, kterou důkladně prohledali američtí elektroničtí odborníci, aby zjistili, jestli v ní nejsou "štěnice". Stejně postupovali Rykovovi lidé v jeho salonu.

"Je to na tobě, Ede," řekl David Lawrence. "Tentokrát to bude jinak než v Ženevě. Sovětům nedovolí jejich problémy nekonečné protahování, odročování a týdny dlouhé konzultace s Moskvou. Soudím, že potřebují mít dohodu do šesti týdnů. Buď - anebo nedostanou obilí."

Sokolov bude ovšem bojovat o každý centimetr. Víme, že ústupky v odzbrojení musí projednat Moskva, ale musí rozhodnout rychle tak či onak, aby pro ně nebylo pozdě.

A ještě něco. Na Maxima Rudina nesmíme příliš tlačit. Kdybychom to přehnali, byl by to jeho konec, padl by. Když ale nedostane pšenici, padne taky. Vtip je v tom, najít správnou míru, získat co nejvíc ústupků, aniž bychom vzbouřili politbyro."

Campbell si sundal brýle a promnul si kořen nosu. Čtyři roky strávil mezi Washingtonem a Ženevou v zatím neúspěšných rozhovorech SALT a v problematice jednání s Rusy nebyl žádný zelenáč.

"Safra, Davide, zní to dobře. Ale víš, že nikdy neustupují ze svých pozic. Zatraceně by nám pomohlo, kdybychom věděli, kam až je můžeme tlačit a kde je krajní mez."

David Lawrence otevřel aktovku a vytáhl složku papírů. Podal je Campellovi.

"Co je to?" zeptal se Campbell.

Lawrence volil opatrně slova.

"Před jedenácti dny politbyro v Moskvě pověřilo Maxima Rudina a Dmitrije Rykova, aby zahájili rozhovory. Ale odhlasovali to jen v poměru sedm ku šesti. Uvnitř politbyra je opoziční frakce, která chce rozhovory přerušit a svrhnout Rudina. Když byly rozhovory odsouhlaseny, stanovilo politbyro přesné parametry, v čem smí nebo nesmí profesor Sokolov ustoupit a co politbyro Rudinovi povolí, nebo nepovolí. Překročíš-li určené parametry, svrhneš Rudina. A pak by nám nastaly velice, velice zlé problémy."

"A co tedy je to za papíry?" zeptal se znovu Campbell držící složku v ruce.

"Včera večer přišly z Londýna," řekl Lawrence. "Je to doslovný přepis záznamu ze schůze politbyra." Campbell užasle civěl na papíry.

"Ježíši," vydechl. "My si můžeme diktovat podmínky."

"Ne tak docela," opravil ho Lawrence. "Můžeme žádat maximum, které unese umírněná frakce politbyra. Chtěj víc, a zbydou nám jen oči pro pláč."

Návštěvu britské premiérky a jejího ministra zahraničí ve Washingtonu, k níž došlo o dva dny později, označil tisk za neformální. Oficiální důvod byl, že první dáma Británie osloví shromáždění Unie anglicky hovořících států, a při té příležitosti vykoná zdvořilostní návštěvu u prezidenta Spojených států.

Chvilku pravdy nastala v Oválném pokoji, kde prezident Bill Matthews doprovázen svým osobním poradcem pro bezpečnost Stanislavem Poklewskym a ministrem zahraničí Davidem Lawrencem, předložil britské návštěvnici vyčerpávající zprávu o nadějném začátku konference v Castletownu. Uvedl, že obě strany se shodly na programu jednání mimořádně a neobvykle rychle. Tým vymezily nejméně tři hlavní okruhy diskuse, a to jen s minimálními výhradami Sovětů, kteří se dřív přeli o každou tečku a čárku.

Prezident Matthews vyslovil naději, že po létech frustrace by z konference v Castletownu mohlo konečně vzejít obsažené omezení zbrojení a rozložení armád podél železné opony od Baltu až k Egejskému moři.

Zaskřípalo to až v závěru schůzky obou hlav států. "Pokládáme za životně důležité, madam, abychom k informacím, které máme a bez nichž by konference ztroskotala, získali ještě informace další."

"Máte na mysli Slavíka?" odměřeně se zeptala britská premiérka.

"Ano, madam," řekl Matthews. "Považujeme za nepostradatelné a nezbytné, aby Slavík pokračoval."

"Chápu vaše stanovisko, pane prezidente," odpověděla premiérka klidně. "Pokud vím, je to operace s velkým rizikem. Já nepřikazuji siru Nigelu Irvinovi, jak má nebo nemá řídit svůj úřad. Na to si příliš vážím jeho úsudku. Udělám ale, co bude možné."

Stanislav Poklewski dal průchod svým citům teprve po tradiční ceremonii rozloučení před hlavním průčelím Bílého domu, Američané tam doprovodili britské návštěvníky, všichni vysekli úsměv pro fotografy, Britové nastoupili do limuzín, a tím to skončilo. "Žádné ohrožení ruského agenta se nedá srovnávat s úspěchem nebo neúspěchem rozhovorů v Castletownu," řekl Poklewski.

"Souhlasím," řekl Bill Matthews. "Ale Bob Benson mi vysvětlil, že teď je riziko právě v odhalení Slavíka. Kdyby k tomu došlo a přistihli by nás, politbyro by se dozvědělo, co nám bylo předáno. A to by byl konec Castletownu. Slavík musí být buď umlčen, nebo ho musíme dostat ven, ale ne, dokud není uzavřena a podepsána dohoda. A to může trvat ještě šest měsíců."

Téhož večera, kdy na Washington ještě svítilo slunce, nad oděským přístavem, kde se Sanadria chystala zakotvit, slunce zapadalo. Ustalo chřestění kotevního řetězu a nákladní loď ztichla. Klid přerušovalo jen tlumené bručení generátorů ve strojovně a syčení ucházející páry na palubě. Andrew Drake se opřel o zábradlí na přídi a pozoroval světla, která se začínala rozblíkávat v přístavu i ve městě.

Na západ od lodě, v severním cípu přístavu, se rozkládalo kotviště vyhrazené manipulaci s ropou a byla tam i rafinerie, celé to bylo obehnané železným plotem. Na jihu ohraničovala prostor ochranná paže velkého, do moře vysunutého mola. Deset mil za molem se do moře vlévala bažinatým ústím řeka Dněstr, kde před pěti měsíci Miroslav Kaminský ukradl loďku a vydal se na zoufalou plavbu za svobodou. Díky jemu se teď Andrew Drake, Andrij Drač, vrátil do země svých předků. Tentokrát ale přišel se zbraní v ruce.

Večer informovali kapitána Thanose, že ho nazítří ráno navedou do přístavu, kde zakotví. Pracovníci přístavní zdravotní služby a celníci sice Sanadrii navštívili, ale strávili hodinu v kabině kapitána Thanose a pochutnávali si na jeho vynikající skotské whisky, kterou měl nachystanou právě pro takové příležitosti. Žádná důkladná prohlídka lodi se nekonala. Drake se díval, jak člun kontroly odrazil od boku lodi, a uvažoval, jestli ho Thanos nezradil. Bylo by to pro něj docela výhodné. Draka by zatkl a uvěznil a Thanos by odpůl se svými pěti tisíci dolary.

Všechno záviselo na tom, přemítal Drake, jestli Thanos uvěřil jeho historce, že veze peníze pro snoubenku. V případě, že uvěřil, neměl důvod ho udat, protože to, co Drake podnikal, bylo úplně běžné: Thanosovi námořníci vozili do Oděsy kontraband při každé cestě a dolary nebyly v podstatě nic jiného než jiný druh kontrabandu. A kdyby se byla našla puška a pistole, nejjednodušší by bylo naházet všechno do vody a Draka pak v Pireu vykázat z lodi. Přesto ale nedokázal jist ani spát.

Hned po rozednění dorazil lodivod, Sanadria zvedla kotvu a zařadila se za vlečnou loď a v jejím sledu proplovala vlnobitím do svého kotviště. Draka poučili, že zakotvení v tomto nejfrekventovanějším sovětském teplomořském přístavu se často zdrží. Tentokrát ale zřejmě potřebovali přivážené vakuvátory. Netušil, jak nutně. Jakmile jeřáby na břehu začaly vykládat zboží, směla posádka vystoupit na pevninu.

Drake se během plavby spřátelil s tesařem, zaměstnaným na Sanadrii. Byl to řecký námořník, který se kdysi dostal do

Liverpoolu a dychtil si procvičovat těch dvacet anglických slov, co znal. Pokaždé, když v průběhu cesty Draka potkal, opakoval je s bezmeznou radostí a Drake pokaždé zuřivě a povzbudivě kýval na souhlas. Vysvětlil Konstantinovi anglicky i řečí posunků, že má v Oděse dívku a že jí veze dárky. Konstantinovi se to zamlouvalo. Ještě s tuctem dalších seběhli po přístavním můstku a zamířili k bráně doků. Drake si oblékl nejlepší ze svých semišových plášťů s beránkem, ačkoliv bylo dost teplo. Konstantin měl přes rameno plátěnou tašku obtěžkanou lahvemi bezvadné exportní skotské whisky.

Celý přístav Oděsa je oddělen od města a jeho obyvatel kordonem vysokého železného plotu korunovaným ostnatým drátem a světelnými reflektory. Hlavní brána do doků je obvykle přes den otevřená a vchod je zatarasen napříč uloženou červenobílou pruhovanou tyčí. Ta označuje vjezd pro nákladní auta. U vjezdu stojí dva ozbrojení milicionáři a celníci.

Před vstupní branou je dlouhý, úzký přístřešek s jedněmi dveřmi od přístavu a s druhými zvenčí. Skupinka ze Sanadrie vstoupila prvními dveřmi. Vedl ji Konstantin. Uvnitř byl dlouhý pult s jedním celníkem a přepážka pro pasové odbavení s milicionářem a imigračním důstojníkem. Všichni tři vypadali neupraveně a mimořádně znuděně. Konstantin přistoupil k celníkovi a hodil na pult tašku. Úředník ji otevřel a vytáhl láhev whisky. Konstantin posunky naznačil, že to je dárek. Celník kývl jako by přátelsky a uložil láhev pod stůl.

Konstantin sevřel osmahlou paží Drakovo rameno a ukázal na něj.

"Drug," řekl a rozšklebil se v širokém úsměvu. Celník přitakal, že pochopil, že nově příchozí je kamarád řeckého tesaře a jako takový má být uznáván. Drake se také široce zaculil. Stál za Konstantinem a měřil si celníka, jako si měří krejčí zákazníka. Pak postoupil dopředu, shodil beránčí plášť, napřáhl ho k celníkovi a naznačil, že on a celník jsou přibližně stejně velcí. Úředník se nenamáhal, aby si plášť zkusil, byl to pěkný kabát, v hodnotě nejméně jednoho měsíčního platu. Uznale se usmál, uložil plášť pod stůl a odmávl celou skupinu.

Imigrační důstojník ani milicionář nejevili známky překvapení. Druhá láhev whisky byla pro ně. Posádka Sanadrie odevzdala své propouštěcí listy, Drake svůj pas imigračnímu důstojníkovi a na oplátku obdržel každý z kožené brašny, kterou měl důstojník na rameni, propustku na břeh. Za pár minut stála skupinka ze Sanadrie na slunci za přístřeškem. Drake si smluvil schůzku v malé přístavní kavárničce nedaleko Puškinova památníku mezi starými uličkami dlážděnými kočičími hlavami a stoupajícími od přístavu ke středu města. Rozloučil se se svými námořnickými kolegy pod záminkou, že se sejde se svou bájnou přítelkyní, a po třicetiminutovém bloudění našel kavárničku. Konstantin neměl proti jeho odchodu námitky, musel navázat spojení s kamarády z podsvětí, obchodujícími na černém trhu. Přivezl pro ně plný pytel džinových kalhot.

Těsně po poledni se dostavil Lev Miškin. Byl unavený, úzkostný, seděl sám a nedal najevo, že by Draka poznal. Dopil kávu, zvedl se a odešel z kavárny. Drake ho následoval. Teprve na širokém Primorském prospektu táhnoucím se podél nábreží, dovolil Miškin Drakovi, aby ho dostihl. Rozmlouvali v chůzi.

Drake se s Miškinem dohodl, že se večer vypraví s první dodávkou. Ponese pistole zasunuté za opaskem a noční zaměřovač v látkové tašce spolu se dvěma lahvemi whisky. V té době vyrazí na břeh spousta námořníků ze západních lodí - dopřejí si večer v přístavních barech. Drake si oblékne další beránčí plášť, aby zakryl pistole za opaskem. Večer bývá chladno, nebude tedy nápadné, že si plášť zapne. S Miškinem a jeho kamarádem Davidem Lazarevem se setkají ve tmě u Puškinova památníku a převezmou dodávku.

Pár minut po osmé se Drake vydal na cestu. Živoálně zasalutoval celníkovi, který na něj kývl, že může jít, a upozornil svého kolegu u pasové kontroly. Imigrační důstojník převzal Drakův pas, podal mu propustku a trhl bradou ke dveřím otevřeným do Oděsy. Drake byl venku. Došel už téměř k pomníku a hleděl na hlavu vztyčenou ke hvězdám, když se ze tmy mezi platany, kterých je na oděských prostranstvích plno, vynořily dvě postavy a připojily se k němu.

"Žádné problémy?" tázal se Lazarev.

"Ne, všechno je v pořádku," odvětil Drake.

"Dáme se do toho, ať to máme za sebou," řekl Miškin. Oba muži nesli aktovky, takové, jaké v Sovětském svazu nosí kdakdo. Aktovky, které zdaleka neslouží na uskladnění písemností, jsou pánskou verzí dámských sít'ovek, kterým se říká "nadějky". Název je odvozen z naděje, že osoba, která je s sebou nese, spatří zajímavé spotřební zboží a uchvátí ho dřív, než vznikne fronta. Miškin vzal noční zaměřovač a nacpal ho do větší aktovky. Lazarev sebral obě pistole, náhradní střelivo, krabici nábojů do pušky a uložil to do své aktovky.

"Odplouváme zítra večer," řekl Drake. "Pušku musím přinést ráno."

"Sakra," řekl Miškin. "Denní světlo je zlé. Davide, ty se v přístavu dobře vyznáš. Co navrhuješ?"

Lazarev uvažoval. "Mezi dvěma dílnami na údržbu jeřábů je úzká ulička, jakoby průchod."

Popsal obě dílny neurčitě hnědé barvy nedaleko doků. "Ulička je krátká a úzká. Jeden konec míří k moři, druhý k jakési zdi. Přijďte do uličky od moře přesně v jedenáct dopoledne. Já přijdu z druhé strany. Kdyby se tam vyskytl ještě někdo jiný, pokračujte dál, obejděte blok a zkuste to znovu. Když bude ulička volná, převezmu dodávku."

"Jak ji ponese?" ptal se Miškin.

"Zabalím ji do kožichů," řekl Drake. "A nacpu do námořnického pytle zhruba metr dlouhého."

"Musíme zmlčet," řekl Lazarev. "Někdo jde."

Když se Drake vracel na Sanadrii, vyměnila se směna celníků a podrobili ho osobní prohlídce. Neměl u sebe nic, byl čistý. Příští ráno požádal kapitána Thanose o mimořádné povolení vystoupit na břeh. Vysvětlil mu, že chce strávit se snoubenkou tolik času, kolik jen může. Thanos ho uvolnil z pracovních povinností na palubě a pustil ho. Na celnici nastala ošklivá chvíle, když Drakovi nařídili, aby ukázal obsah kapes. Odložil pytel na zem a poslušně vytáhl z kapes svazek čtyř desetidolarových bankovek. Celník, očividně ve špatné náladě, káravě Drakovi zahrozil a zkonfiskoval dolary. Torně nevěnoval pozornost. Beránčí kožichy tu zřejmě byly respektovaným kontrabandem, dolary ne.

V uličce nebyl nikdo, kromě Miškina a Lazareva přicházejících z jednoho konce uličky, zatímco Drake šel z druhé strany.

Miškin hleděl za Draka, k moři, a když se míjeli, zasyčel: "Ted", a Drake přehodil tornu Lazarevovi na rameno. "Hodně štěstí," řekl a pokračoval v chůzi. "Na shledanou v Izraeli."

Sir Nigel Irvine byl členem tří klubů v londýnském West Endu, ale na večeri s Barry Ferndalem a Adamem Munrem šel k Brooksům. K vážnému jednání přikročili, jak se sluší a patří, až když opustili jídelnu a odebrali se do salonu vyhrazeného jen členům klubu, podávala se tu káva, portské a doutníky.

Sir Nigel požádal vrchního, který tu měl funkci majordoma, aby mu rezervoval jeho oblíbený kout u okna s vyhlídkou na St. James Street, a když vstoupili, čekaly je nachystané čtyři kožené klubovky. Munro si objednal brandy a vodu a Ferndale a sir Nigel karafu klubovního výborného portského. Mlčky si zapálili doutníky a upijeli kávu. Ze stěny na ně shlíželi "Diletanti" - lvi salonů osmnáctého století.

"A teď, můj milý Adame, co máme za problém?" otázal se konečně sir Nigel. Munro pohlédl na sousední stůl, u něhož hovořili dva státní úředníci. Pro dobré uši byli v doslechu. Sir Nigel pohled postřehl.

"Pokud nebudeme řvát," podotkl mírumilovně, "nikdo nás neuslyší. Gentlemani neposlouchají, co si jiní gentlemani povídají."

Munro o tom popřemýšlel. "My ano," namítl prostě.

"To je něco jiného," řekl Ferndale. "To je naše práce."

"Dobře," řekl Munro. "Chci dostat ven Slavíka."

Sir Nigel studoval konec svého doutníku.

"Á, ano," řekl. "Nějaký zvláštní důvod?"

"Jednak nervové napětí," řekl Munro. "Původní červencovou magnetofonovou nahrávku Slavík ukradl a na její místo uložil prázdný pásek. Může se na to přijít a Slavík to frustruje. Za druhé je možné, že ho přistihnou. Každým dalším vneseným zápisem se nebezpečí zvyšuje. Víme, že Maxim Rudin bojuje o svůj politický život a o svého nástupce. Kdyby byl Slavík neopatrný, nepozorný nebo měl smůlu, mohli by ho chytit."

"Adame, to je jen jedno z rizik zběhů," konstatoval suše Ferndale. "Patří to k věci. Peňkovského chytli."

"Právě proto," naléhal Munro. "Peňkovskij nám dal všechno, co mohl. Kubánská krize se vyřešila. Rusové nemohli podniknout nebo nepodniknout nic, co by napravilo škodu, kterou jim Peňkovskij způsobil."

"Podle mého názoru to je dobrý důvod, proč by měl Slavík zůstat na svém místě," usoudil sir Nigel. "Pořád ještě zbývá dost, co pro nás může vykonat."

"Nebo naopak," řekl Munro. "Jestli se Slavík dostane ven, Kreml se nikdy nedozví, co máme. Jestli ho chytnou, donutí ho, aby mluvil. To, co poví, může Rudina zničit. V současné době si Západ Rudinův pád rozhodně nepřeje."

"Ano, nepřeje," řekl sir Nigel. "Váš názor chápu a uznávám. Je to otázka zvážení šancí. Jestli dostaneme Slavíka ven, prověří KGB materiály, ke kterým měl přístup, a to pěkných pár měsíců nazpět. Se vši pravděpodobností objeví tu ztracenou pásku a z toho usoudí, že nám Slavík před svým zmizením předal další materiály. Kdyby ho chytili, bylo by to ještě horší. Dostanou z něj, co nám všechno předal. V důsledku toho by mohl Rudin padnout. I když by Višňajev také ztratil na prestiži, po jednání v Castletownu by byla veta. Třetí možnost: necháme Slavíka tam, kde je, dokud neskončí rozhovory v Castletownu a nepodepíše se dohoda o omezení zbraní. Pak bude frakce v politbyru bezmocná. To je vábná alternativa."

"Chtěl bych ho dostat ven," řekl Munro. "A když ne, nechme ho v klidu, ať už nic nepředává."

"Přál bych si, aby pokračoval," řekl Ferndale. "Alespoň než skončí Castletown."

Sir Nigel uvažoval o kladech a záporech alternativ.

"Strávil jsem odpoledne u premiérky," řekl konečně. "Premiérka mi předložila žádost, velice naléhavou žádost, za sebe a za prezidenta Spojených států. V této chvíli nemohu její žádost odmítnout, pokud by se neprokázalo, že Slavík je bezprostředně ohrožený. Američané trvají na tom, že pro úspěch dohody, která bude zahrnovat omezení zbrojení ve všech oblastech, je životně důležité, aby je Slavík s předstihem informoval o sovětském přístupu k jednání. Alespoň do Nového roku."

Povím vám, co udělám. Barry, připrav plán, jak dostat Slavíka ven. Něco, co se dá rychle uskutečnit, rychle zaktivizovat. Adame, jestli začne Slavíkovi hořet půda pod nohama, dostaneme ho ven, odvezeme ho a rychle. V této chvíli je důležité především jednání v Castletownu a zmaření intrik Višňajevovy frakce. Další tři nebo čtyři Slavíkovy materiály by mohly vést k završení jednání v Castletownu. Sověti nemohou zdržovat dohodu o obilí déle než do příštího února, nejpozději března. A pak, Adame, může Slavík na Západ a jsem přesvědčený, že mu Američané projeví vděčnost obvyklým způsobem."

Večere v soukromí Rudinova bytu v srdci Kremlu byla mnohem důvěrnější než ta v londýnském klubu Brook's.

Obezřetnost mužů v Kremlu nerušila úvaha o nedotknutelnosti gentlemanství vůči konverzaci jiných gentlemanů. Když se Rudin usadil do oblíbeného křesla ve své pracovně a vyzval Ivaněnka a Petrova, aby se také posadili, nebyl široko daleko nikdo, kromě mlčenlivého Míši.

"Co soudíš o dnešním zasedání?" zeptal se Rudin Petrova bez jakéhokoli úvodu.

Šéf kontroly stranické organizace Sovětského svazu pokrčil rameny. "Zvládli jsme to," řekl. "Rykovova zpráva byla mistrně napsaná. Přesto ale musíme přistoupit na pár dost velkých ústupků, jestli chceme tu pšenici. A Višňajev pořád baží po své válce."

Rudin zabručel.

"Višňajev baží po mé funkci," řekl bez obalu. "To je jeho cíl. Válku chce Kerenskij. Chce si zaválčit s těmi svými flintíčkami, než na to bude starý."

"V podstatě to je totéž," řekl Ivaněnko. "Kdyby tě Višňajev svrhnul, byl by Kerenskému tak zavázaný, že by mu

nemohl, a ani nijak zvlášť nechtěl odporovat v jeho receptu na vyřešení veškerých problémů Sovětského svazu. Povolil Kerenskému válku zjara nebo v létě příštího roku. Oba společně zničí všechno, čeho dosáhly dvě generace."

"Jaké jsou zprávy z tvého všerejšího brífinku?" otázal se Rudin.

Věděl, že Ivaněnko povolal dva sobě oddané významné představitele třetího světa k důvěrné poradě. Jeden z nich řídil podvrtné operace po celé Africe, druhý pracoval na stejné úrovni na Středním východě.

"Optimistické," řekl Ivaněnko. "Kapitalisté zvorali svou politiku v Africe tak, že se jejich postavení nedá nijak napravit. Ve Washingtonu a v Londýně jsou pořád v moci liberálové, alespoň co se zahraniční politiky týká. Soustředují se výhradně na Jižní Afriku, a to natolik, že snad ani nevnímají Nigerii nebo Keňu. Oba regiony nám už padají do klína. Obtížnější to je s Francouzi v Senegal. Na Středním východě počítáme, že Saúdská Arábie padne do tří let. Je téměř obklíčena."

"Časový plán?" tážal se Rudin.

"Pár let, dejme tomu nejpozději v devadesátém roce budeme účinně kontrolovat ropu a námořní cesty. Naše kampaň euforie ve Washingtonu a Londýně se vytrvale stupňuje a funguje to."

Rudin vydechl kouř a uhasil oharek cigarety v popelníku, který mu podal Míša.

"Já se toho nedočkám," řekl. "Ale vy dva ano. Do deseti let zajde Západ na podvýživu a nebudeme muset vypálit jedinou ránu. A to je další důvod, proč musíme Višňajeva zastavit, dokud je čas."

Čtyři kilometry jihozápadně od Kremlu, v příkrém ohbí řeky Moskvy a nedaleko Leninova stadionu stojí starý klášter Novoděvičí. Hlavní vchod je přímo proti obchodu Berjozka, v němž bohatí a privilegovaní nebo cizinci mohou za tvrdou měnu nakoupit luxusní zboží nedostupné pro obyčejné lidi.

Na pozemcích kláštera jsou tři jezera a hřbitov a pro pěší je tu na hřbitov branka. Vrátný jen málokdy zastaví návštěvníky přinášející květiny.

Adam Munro zaparkoval na parkovišti Berjozky. Poznávací značky aut prozrazovaly, že vozy patří privilegovaným.

"Kam schováte strom?" ptával se při vyučování jako instruktor. "Do lesa. A kam schováte oblázek? Na pláž. Vždycky se držte přirozeného a normálního stavu věcí."

Munro přešel ulici a s kyticí karafiátů procházel hřbitovem. Valentina na něj čekala u jednoho menšího jezírka. Pozdní říjen přivál z východních stepí první studený vítr a šedé mraky táhnoucí se oblohou. Hladina vody se čeřila a kolébala ve větru.

"Ptal jsem se v Londýně," oslovil ji láskyplně. "Odpověděli, že v současné době je to příliš riskantní. Kdybychom ti podle nich pomohli ven, vypátrali by tu ztracenou pásku a následně i to, že jsi nám předala záznam. Politbyro by pak určitě přerušilo jednání v Irsku a přijalo by Višňajevův plán."

Zachvěla se, nevěděl, jestli chladem z jezírka nebo strachem ze svých pánů. Položil jí paži kolem ramen a přitiskl ji k sobě.

"Asi mají pravdu," řekla tiše. "Teď alespoň politbyro jedná o potravě a míru a nechystá se na válku."

"Rudin a jeho lidé to zřejmě myslí upřímně," soudil.

Pohrdavě se zamračila. "Jsou stejně špatní jako ti druzí," řekla. "Bez nátlaku by v Irsku nebyli."

"Jsou ale neustále pod nátlakem," řekl Munro. "Jde jim o obilí. Dobře vědí, co by je jinak čekalo. Myslím, že svět získá mírovou smlouvu."

"Jestli ano, pak to, co jsem udělala, mělo cenu," řekla Valentina. "Nechci, aby Saša vyrůstal v sutinách, jako jsem vyrůstala já, ani aby žil se zbraní v ruce. A to by pro něj nachystali ti v Kremlu."

"Nedojde k tomu, neboj se," řekl Munro. "Věř mi, miláčku, Saša vyroste na svobodě, na Západě se svou matkou, s tebou a se mnou jako s nevlastním otcem. Moji nadřízení souhlasí, že se na jaře dostaneš ven."

Podívala se na něj a oči se jí rozzářily nadějí. "Na jaře! Adame, kdy na jaře?"

"Rozhovory nemohou trvat dlouho. Kreml potřebuje obilí nejpozději do dubna. Do té doby spotřebují zásoby i rezervy. Jakmile dohodu odsouhlasí, možná ještě dřív než ji podepíší, dopravíme ven tebe i Sašu. Zatím chci, abys zbytečně neriskovala. Přines jen nejdůležitější materiály, které se týkají jednání v Castletownu."

"Mám tu něco s sebou," řekla a pleskla do kabelky, kterou měla přes rameno. "Je to deset dní staré. Většinou tak technické, že tomu nerozumím. Týká se to počtu mobilních SS 20. O kolik povolíme snížení jejich počtu."

Munro zachmuřeně přikývl.

"Strategické rakety s nukleárními hlavicemi jsou velice přesné a jsou mobilní, převážejí se na pásových podvozcích a parkují mezi stromy a pod sítovinou po celé východní Evropě."

Do čtyřadvaceti hodin byl balíček na cestě do Londýna.

Tři dny před koncem měsíce kráčela stará paní Sverdlovovou ulicí v centru Kyjeva. Šla domů. Měla sice nárok na auto s řidičem, ale vyrostla na venkově v rolnické rodině a ještě v pětadesáti chodila raději na menší vzdálenost pěšky, než by jela autem. Její návštěva u přítelkyně dva bloky od jejího domu trvala tak krátce, že šoféra i s autem propustila domů. Něco po desáté hodině přecházela ulici ke svým domovním dveřím.

Nepostřehla to auto, jelo příliš rychle. V jedné chvíli stála úplně sama uprostřed silnice, nejbližší dva chodci byli vzdáleni asi sto metrů a v příští minutě se na ni řítilo auto s rozsvícenými reflektory a skřípějícími brzdami. Stála jako zkamenělá. Řidič jako by mířil přímo na ni, pak strhl auto stranou. Blatník vozu jí narazil do boku a povalil ji do bláta. Auto nezastavilo, s řevem zmizelo ke Kreščatiku na konci Sverdlovovy. Jen matně slyšela dupot nohou spěchajících jí na pomoc.

Téhož večera se Edwin J. Campbell, zastupující Spojené státy v castletownských rozhovorech, vrátil do velvyslanecké

rezidence v Park Fenix unavený a frustrovaný. Amerika upravila pro svou delegaci v Dublinu elegantní a moderně vybavené sídlo s pěknými pokoji pro hosty. Nejhezčí apartmá si Edwin Campbell zvolil pro sebe. Těšil se na dlouhou, horkou koupel a na odpočinek.

Když shodil plášť a pozdravil se s hostitelkou, podal mu jeden z velvyslaneckých kurýrů tlustou žlutou obálku. V důsledku toho se té noci moc nevyspal, ale stálo to za to.

Nazítíř zasedl v Long Gallery v Castletownu a nehnutě zíral přes stůl na profesora Ivana I. Sokolova.

V pořádku, profesore, uvažoval. Vím, v čem smíte ustoupit a v čem ne. Tak se do toho pustíme. Sovětskému zástupci trvalo osmačtyřicet hodin, aby souhlasil, že Varšavský pakt sníží počet strategických nukleárních raket na podvozcích ve východní Evropě na polovinu. A za dalších šest hodin se v jídelně dohodl protokol, podle něhož měly Spojené státy prodat Sovětskému svazu stroje pro ropné vrty a příslušnou technologii pro čerpání ropy v hodnotě 200 milionů amerických dolarů, a to za nejnižší ceny.

Stará paní byla v bezvědomí, když ji ambulance při vezla do všeobecné nemocnice v Kyjevě. Byla to Říjnová nemocnice v ulici Karla Liebknechta 39. V bezvědomí zůstala do následujícího rána. Když vysvětlila, kdo je, vedení nemocnice zpanikařilo a na vozíku ji odvezli z obyčejného nemocničního sálu do soukromého pokoje, který se rychle zaplnil květinami. V průběhu dne ji nejlepší ortopedický chirurg z Kyjeva operoval zlomenou stehenní kost.

Ivaněnko v Moskvě zvedl sluchátko podané mu jeho osobním tajemníkem a pozorně naslouchal.

"Rozumím," řekl okamžitě. "Informujte příslušné orgány, že přijedu ihned. Cože? Tak až se probere z narkózy. Zítra večer? Dobře, zařídte to."

Ten poslední říjnový večer byla mrazivá zima. Ulice Rosy Luxemburgové táhnoucí se za Říjnovou nemocnicí byla liduprázdná. Dvě dlouhé černé limuzíny parkovaly nenápadně a nepozorovaně u chodníku před zadním vchodem, kterým vešel šéf KGB, nevstoupil velkolepým sloupovým v průčelí.

Celý objekt stojí na mírném svahu mezi stromy. O kus dál, na druhé straně ulice byla rozestavěná přístavba nemocnice, nedokončené horní poschodí vyčnívalo nad zelení stromů. Hlídači, rozestouplí mezi zmrzlými pytli cementu, si třeli ruce, aby v nich rozproudili krev, a civěli na ta dvě auta přede dveřmi, chabě osvětlená jedinou žárovkou nadklenutým vchodem.

Když muž, jemuž zbývalo sedm minut života, scházel dolů ze schodů, měl na sobě dlouhý převlečník s kožešinovým límcem a tlusté rukavice, ačkoliv měl jen přejít chodník do tepla čekajícího auta. Strávil s matkou dvě hodiny, utěšoval ji a ujišťoval, že provinilci budou dopadeni, že se už našlo opuštěné auto, ve kterém přijeli.

Ivaněnkův pobočník běžel před svým šéfem, spěchal zhasnout světlo nade dveřmi. Dveře a chodník se ponořily do tmy. Teprve pak přikročil Ivaněnko ke dveřím, které mu otevřel jeden z jeho šesti tělesných strážců. Skupinka čtyř zbývajících tělesných strážců se venku rozestoupila, když se postava v kožichu vynořila, pouhý stín mezi stíny. Ivaněnko rychle přistoupil k nastartovanému ZILu u obrubně chodníku. Na vteřinu se zastavil u dveří auta, jež se otevřely, a zemřel kulkou z lovecké pušky, která mu provrtala čelo, roztržila temenní kost a vyšla zadní částí lebky, aby spočinula v rameni pobočníka.

Třesk pušky, úder vystřelené kulky a první výkřik plukovníka Jevgenije Kukuškina, Ivaněnkova vrchního tělesného strážce, to celé trvalo necelou vteřinu. Než se zhroutená postava dotkla země, plukovník v civilu ji popadl pod rameny a doslova zatahl do úkrytu na zadní sedadlo vozu a zaječel na šokovaného řidiče: "Jeď, jeď," ačkoliv dveře auta ještě nezaklaply.

Plukovník Kukuškin uložil krvácející hlavu na svůj klín, pneumatiky zaskřípěly a ZIL se odrazil od chodníku. Plukovník horečnatě přemýšlel. Problém nebyla nemocnice, ale která nemocnice pro někoho takového! Jakmile ZIL vyjel z ulice Rosy Luxemburgové, rozsvítil plukovník světlo uvnitř auta. Co viděl, a za své životní dráhy toho viděl hodně, ho přesvědčilo, že jeho velitel je mimo pomoc jakékoli nemocnice. Druhá myšlenka, která mu vytanula, byla pevně zakódovaná v jeho mozku i v jeho povolání: nikdo se nesmí dozvědět. To, co se stalo, bylo absurdní a neskutečné a nikdo se to nesmí dozvědět kromě těch, kdo mají právo a povinnost to znát. Ke svému povolání a vysoké funkci se Kukuškin dobral duchapřítomností. Podíval se, jak druhá limuzína, Čajka s tělesnými strážci, vyrazila za jeho autem z ulice Rosy Luxemburgové, a nařídil řidiči, aby našel tichou a tmavou ulici v okruhu zhruba tří kilometrů a aby tam zastavil.

Nechal znehynblý ZIL se zataženými záclonkami zaparkovaný u chodníku a obestoupený bariérou tělesných strážců, svlékl zakrvácený plášť a vydal se pěšky. Nakonec se dovolal z kasáren milice, kde mu jeho legitimace a hodnost zajistily okamžitý přístup do kanceláře velitele a k telefonu. Měl tam k dispozici přímou linku. Do patnácti minut dostal spojení.

"Musím mluvit se soudruhem generálním tajemníkem Rudinem v naléhavé záležitosti," oznámil operátorce kremelské ústředny.

Telefonistka poznala podle linky, ze které volal, že nejde ani o žert ani o drzost. Spojila hovor k pobočníkovi v budově Arzenálu, ten podržel sluchátko a zavolal domácí linkou Maxima Rudina. Rudin souhlasil, aby hovor přepojili.

"Ano," zavrčel do telefonu. "Rudin."

Plukovník Kukuškin s ním nikdy předtím nehovořil, ačkoliv ho v budově mnohokrát vídal a slyšel. Věděl, že to je Rudin. Ztěžka polkl, zhluboka se nadechl a promluvil.

Rudin na druhém konci aparátu naslouchal a pak položil dvě krátké otázky, vyštěkl sled rozkazů a položil sluchátko.

Obrátil se k Vasiliji Petrovovi, který u něj seděl, naklonil se k němu rozčilený a ustaraný.

"Je mrtvý," řekl Rudin nevěřícně. "Žádný srdeční záchvat. Zastřelili ho. Jurije Ivaněnka. Někdo právě spáchal atentát na šéfa KGB."

Za oknem odbily hodiny na věži nad bránou Spasitele půlnoc.

8

Oficiálně podléhá KGB sovětské radě ministrů. Ve skutečnosti politbyru.

Každodenní práce KGB, každé jmenování důstojníků, každé povýšení a přísný výcvik každého zaměstnance, to všechno podléhá politbyru prostřednictvím oddělení stranických organizací ústředního výboru. Kariéra příslušníků KGB je průběžně a neustále sledována, shromažďují se o nich materiály, podávají hlášení. I hlídací psi Sovětského svazu jsou hlídáni. Proto je téměř vyloučeno, že by se tato nejmocnější a nekontrolovanější kontrolní mašinerie někdy vymkla kontrole.

Po atentátu na Jurije Ivaněnka převzal velení nad utajenou operací přímo a osobně Maxim Rudin, který utajení nařídil. V onom telefonickém rozhovoru poručil Rudin plukovníkovi Kukuškinovi, aby přivezl kavalkádu dvou limuzín rovnou zpátky do Moskvy, aby nikde nezastavovali, nejedli, nepili, nespali, aby jeli celou noc, benzín do ZILu, vezoucího Ivaněnkovo tělo se musel dolévat z kanystrů dopravovaných k autu Čajkou - neustále z dohledu kolemjedoucích a kolemjdoucích.

Když oba vozy dorazily do Moskvy, dostaly rozkaz, aby zamířily k soukromé klinice politbyra v Kuncevu. Mrtvé tělo s roztržitou hlavou bylo v tichosti pohřbeno v neoznačeném hrobě uprostřed borového lesa v prostoru kliniky.

Pohřební skupina sestávala z Ivaněnkových tělesných strážců, všichni pak byli izolováni v domácím vězení v jedné z vil v lese patřících Kremlu. Nehlíдалo je KGB, ale kremelská palácová stráž. Volný zůstal jen plukovník Kukuškin.

Pozvali ho do Petrovovy kanceláře v budově ústředního výboru.

Plukovník se vyděsil a neméně vyděšený byl, když odcházel od Petrova. Petrov mu poskytl jedinou šanci, jak zachránit kariéru a život: byl pověřen velením nad operací utajení Ivaněnkovy smrti.

Zorganizoval uzavření celého jednoho oddělení na kuncevske klinice a převedl sem na ostrahu mužstvo KGB z Dzeržinského náměstí. Do Kunceva byli přeloženi dva lékaři KGB, aby střežili jediného pacienta v onom uzavřeném oddělení, pacientem byla ve skutečnosti jen prázdná postel. Do oddělení nesměl nikdo kromě těch dvou lékařů a ti byli z toho, co věděli, strachem bez sebe. Do uzavřeného oddělení si nastěhovali veškeré zařízení, přístroje a léky potřebné při srdečním záchvatu. Do čtyřadvaceti hodin přestal Jurij Ivaněnko existovat, existoval jen v uzavřeném oddělení tajné kliniky na cestě odbočující ze silnice z Moskvy do Minska.

Do tajemství byl v těch prvních hodinách zasvěcen jediný další člověk. Mezi šesti Ivaněnkovými náměstky, kteří měli úřadovny poblíž jeho kanceláře na třetím poschodí ústředí KGB, byl jeden ve funkci nominálního náměstka předsedy KGB. Petrov zavolał generála Konstantina Abrasova k sobě do kanceláře a informoval ho, co se stalo. Generálem ta informace otřásla jako nic za třicet let jeho praxe v tajné policii. Samozřejmě souhlasil, aby se v té maškarádě pokračovalo.

Matku mrtvého muže ležící v Říjnové nemocnici v Kyjevě obklopili místní příslušníci KGB a stará žena dostávala nadále každý den utěšlivé dopisy a písemné vzkazy od syna.

A konečně tři dělníci pracující na přestavbě nemocnice, kteří našli pušku a noční zaměřovač, když se ráno po střelbě dostavili do práce, byli i s rodinami deportováni do tábora v Mordovii. Z Moskvy přiletěli dva kriminalisté, aby pátrali po pachatelích chuligánského výtržnictví. Plukovník Kukuškin přiletěl s nimi. Vysvětlil jim, že někdo vystřelil na jedoucí auto stranického funkcionáře. Střela proletěla oknem a uvízla v čalounění. Předložili jim řádně umytou kulku vyňatou z ramene strážného KGB. Dostali rozkaz vypátrat a identifikovat chuligány, a to v naprosté tajnosti. Poněkud zmatení a frustrovaní se pustili do pátrání. Práce na přestavbě byly zastaveny, napůl dokončený dům byl zapečetěn a dostali veškeré forezní pomůcky, jaké požadovali. Jediné, čeho se jim nedostalo, bylo pravdivé vysvětlení.

Když byl poslední kousek skládanky na místě, ohlásil se Petrov osobně u Rudina. Na starého šéfa připadl nejhorší úkol, povědět politbyru, co se skutečně událo.

Zpráva dr. Myrona Fletchera z ministerstva zemědělství, kterou Fletcher připravil neoficiálně a výhradně pro prezidenta Billa Matthewse a o dva dny později mu ji předal, byla mnohem optimističtější, než v jakou komise ad hoc pod osobním předsednictvím prezidenta doufala. Nejenže příznivé počasí přineslo Severní Americe bohatou sklizeň všech obilovin, sklizeň překonala veškeré dosavadní rekordy. I když by se uspokojily veškeré pravděpodobné požadavky domácí spotřeby a udržela se stávající úroveň pomoci chudým zemím, přebytek sklizně Spojených států a Kanady měl být 60 milionů tun.

"Jste na tahu, pane prezidento," řekl Stanislav Poklewski. "Ten přebytek můžete koupit kdykoli si budete přát, a to za červencovou cenu. Vzhledem k příznivé situaci v Castletownu, nebude vám parlamentní výbor pro výkup stát v cestě."

"To doufám," řekl prezident. "Jestli bude Castletown úspěšný, snížení výdajů na zbrojení úspěšně vyrovná obchodní ztráty z obilí. A co sklizeň v Sovětském svazu?"

"Pracujeme na tom," řekl Bob Benson. "Condory jsou nad Sovětským svazem a naši analytici vyhodnocují výnosy ze sklizeného obilí oblast za oblastí. Předpokládáme, že vám předložíme zprávy do týdne. Koordinujeme své výsledky se zprávami od našich lidí z tamního vnitrozemí, takže jsou naše údaje téměř přesné, s chybou do pěti procent."

"Potřebuji znát přesně situaci v každé oblasti Sovětů," řekl prezident Matthews. "Tak brzy, jak to dokážete. Včetně reakce politbyra. Potřebuji znát jejich sílu a jejich slabosti. Obstarej mi to, Bobe, prosím."

Stěží by někdo z Ukrajiny té zimy mohl zapomenout na rozsáhlou perzekuci KGB a milice proti těm, u nichž se zjistil jen sebestmírnější náznak nacionalismu.

Zatímco plukovník Kukuškin a oba kriminalisté pečlivě vyslýchali chodce přítomné na Sverdlovově ulici té noci, kdy auto srazilo Ivaněnkovu matku, a přepečlivě a na kousky rozebírali ukradené auto, které starou paní zranilo a ujelo, a zatímco hloubali nad puškou a nočním zaměřovačem a probírali okolí nemocniční přístavby, generál Abrasov se pustil do nacionalistů.

Zadrželi jich stovky v Kyjevě, Ternopolu, Lvově, Kaněvu, Rovnu, Žitomiru a Vinnici. Výsledky vedlo místní KGB, posílené o týmy z Moskvy a oficiálně se týkaly občasných výtržnictví chuligánů, jako bylo přepadení civilních příslušníků KGB v srpnu v Ternopolu. Pár vyšších kriminalistů smělo vědět, že cílem vyšetřování je i onen výstřel v Kyjevě koncem října, ale nic víc.

V zasněžených ulicích omšelé dělnické čtvrti Lvova Levandivce se v listopadu procházel David Lazarev s Lvem Miškinem na jednom ze svých řídkých setkání. Jejich otcové byli odvedeni do táborů, a oba proto věděli, že je jen otázka času, kdy přijde řada i na ně. V legitimaci měli razítko "Žid". Tak byly označeny celé tři miliony Židů v Sovětském svazu. Dřív nebo později se do středu pozornosti dostanou místo nacionalistů Židé. Na tom se v Sovětském svazu nic nezmění.

"Včera jsem poslal Andreji Drakovi pohlednici a potvrdil jsem, že jsme s úspěchem zvládli první cíl," řekl Miškin. "Jak to vypadá s tebou?"

"Zatím dobře," řekl Lazarev. "Snad se situace brzy trochu uklidní."

"Podle mého názoru, tentokrát ne," řekl Miškin. "Musíme vypadnout brzy, jestli máme vůbec vypadnout. Přístavy nepadají v úvahu. Musí to být letadlem. Příští týden. Uvidím, co zjistím na letišti."

Daleko na severu od nich burácelo tryskové letadlo SAS na své polární dráze ze Stockholmu do Tokia. Mezi cestujícími první třídy seděl kapitán Thor Larsen. Chystal se na novou velitelskou funkci.

Maxim Rudin přednesl zprávu politbyru svým chraplavým hlasem přímo a bez obalu. Žádný divadelní výkon na světě by ale nezaujal posluchače víc ani by je víc neohromil. Od chvíle, kdy armádní důstojník vypálil z pistole na limuzínu Leonida Brežněva, když před deseti lety projížděl kremelskou Borovickou branou, děsila je vize osamoceního muže se zbraní v ruce, který překoná bezpečnostní opatření kolem státní a stranické hierarchie. Teď se ta představa zhmotnila a civěla na ně ze zeleného sukna stolu.

Tentokrát nebyla v sále žádná sekretářka a na stolku v koutě se neotáčely kotouče magnetofonu. Nebyli tu tajemníci ani stenografové. Rudin skončil a předal slovo Petrovovi, který vyličil pracná a složitá opatření, která měla zamaskovat strašlivý čin. Vyličil také, jakým způsobem se postupuje k zjištění a likvidaci zabijáků a jejich pomocníků.

"Ale ještě jste je nenašli!" vyštěkl Stěpanov.

"Od útoku uplynulo teprve pět dní," odvětil Petrov klidně. "Ne, zatím ne. Samozřejmě je chytíme. Nemohou uniknout, ať je to kdokoli. A pak nám povědí o každém, kdo jim napomáhal. Generál Abrasov se o to postará. I ta nejposlednější osoba, která ví, co se té noci stalo v ulici Rosy Luxemburgové, bude zlikvidována, kdyby se schovávala kdekoli.

Nezbyde jediná stopa."

"A zatím?" zeptal se Komarov.

"Zatím," odpověděl Rudin, "musíme bezpodmínečně a nevyhnutelně všichni tvrdit, že soudruh Ivaněnko utrpěl silný srdeční záchvat a je v intenzivní lékařské péči. Jedno nám musí být jasné. Sovětský svaz v žádném případě nepodstoupí veřejné ponížení tím, že bychom dovolili, aby se svět dozvěděl o této události. V Rusku nejsou žádní Lee Harvey Oswaldové a nikdy nebudou."

Ozvalo se souhlasné zahučení. Žádný ze soudruhů nebyl ochotný nesouhlasit s Rudinovým tvrzením.

"Ve vši účtě, soudruhu generální tajemníku," ozval se Petrov. "I když nemůžeme podceňovat katastrofu, jakou by bylo, kdyby ta zpráva pronikla na veřejnost, je tu ještě jedno stejně závažné hledisko. Kdyby ta zpráva pronikla ven, začalo by se o tom hovořit mezi naším lidem. Brzy by z toho mohlo být víc než pouhé řeči. Důsledky ponechávám vaší představivosti."

Všichni věděli, jak úzce je spojen veřejný pořádek s přesvědčením o nedotknutelnosti a neporazitelnosti KGB.

"Kdyby ta zpráva pronikla ven," promluvil zamyšleně Gruzínek Ševnadze, "a kdyby pachatelé unikli, důsledky by byly stejně zlé jako hladomor."

"Nemohou uniknout," vyštěkl Petrov. "Nesmějí uniknout a neuniknou."

"A co jsou tedy zač?" zabručel Kerenskij.

"Ještě nevíme, soudruhu maršále," odpověděl Petrov. "Ale brzy se to dozvíme."

"Byla to přece západní zbraň!" naléhal Šuškin. "Mohl by v tom mít prsty Západ?"

"To pokládám téměř za vyloučené," prohlásil Rykov z ministerstva zahraničí. "Žádná západní vláda, ani žádná vláda třetího světa by nebyla tak šílená, aby takový násilný čin podporovala, stejně jako jsme my neměli nic společného s atentátem na Kennedyho. Emigranti, to ano. Protisovětské fanatici, ale ne vlády."

"Pátráme i mezi emigrantskými skupinami v zahraničí," řekl Petrov. "Diskrétně. Do většiny skupin jsme pronikli. Zatím od nich nic nepřišlo. Puška, střelivo a noční zaměřovač jsou západní výroby. Na Západě se běžně prodávají. Docela určitě to sem propašovali. To znamená, že to buď přivezli ti, kdo to pak použili, nebo měli pomoc zvenčí. Generál Abrasov se mnou souhlasí, že primární je najít pachatele, a ti poví, kdo zbraně přivezl. Pak to převezme oddělení V." Jefrem Višňajev sledoval jednání se živým zájmem, ale neúčastnil se rozpravy. Kerenskij znovu odsoudil disidenty. Ani jeden z nich nepožadoval další hlasování o jednání v Castletownu nebo o válce v roce 1983. Oba věděli, že při rovnováze hlasů rozhodne hlas předsedy. Rudin byl o krok blíže ke svému pádu, ale ještě nepadl.

Zasedání souhlasilo, aby orgány KGB a vysocí straníční funkcionáři byli informováni, že Jurij Ivaněnko utrpěl srdeční

záchvat a je v nemocnici. Až budou vrazi vypátráni a i se svými komplici zlikvidováni, Ivaněnko své nemoci podlehne. Rudin se chystal povolat do sálu sekretářky a pokračovat v agendě politbyra, když Stěpanov, který hlasoval původně pro Rudina a pro jednání s USA, zdvihl ruku.

"Soudruzi, považoval bych za vážné ohrožení naší země, kdyby vrazi Jurije Ivaněnka uprchli a oznámili světu, co spáchali. Kdyby se to stalo, nemohl bych nadále podporovat politiku jednání a další ústupky v omezení zbrojení výměnou za americké obilí. Svou podporu bych dal návrhu ideologa strany Višňajeva."

Rozhostilo se mrtvé ticho.

"Já také," pravil Šuškin.

Osm proti čtyřem, pomyslel si Rudin a nehnutě hleděl na přisedící. Osm proti čtyřem, jestli tihle parchanti teď přejdou na druhou stranu.

"Přijímám vaše stanovisko, soudruzi," řekl Rudin bez sebemenšího náznaku jakéhokoli hnutí mysli. "O tom, co se stalo, se nikdo nedozví. Absolutně nikdo."

Po deseti minutách byla schůze znovu zahájena jednohlasným projevem politování nad náhlým onemocněním soudruha Ivaněnka. Pak přišly na pořad jednání čerstvě doručené údaje o výnosech obilnin.

Limuzína ZIL Jefrema Višňajeva vyrazila od Borovické brány na severozápadním cípu Kremle rovnou přes Maněžní náměstí. Policista, který tam měl službu, byl předem vysílačkou upozorněn, že kavalkáda politbyra opouští Kreml, a zastavil veškerou dopravu. Za pár vteřin se dlouhá, černá, ručně vyráběná auta řítí ulicí Frunzeho kolem ministerstva obrany k domovům privilegovaných na Kutuzovově prospektu.

Maršál Kerenskij seděl vedle Višňajeva v jeho autě, přijal pozvání, aby jeli společně. Přepážka mezi prostornou zadní částí auta a řidičem byla zavřená a zvukotěsná. Záclony chránily cestující před zraky kolemjdoucích.

"Má namále," zabručel Kerenskij.

"Ne," řekl Višňajev. "Je o krok blíž pádu. A bez Ivaněnka je mnohem slabší, ale ještě není na dně. Nepodceňuj Maxima Rudina. Bude bojovat, jako když medvěda v tajze zaženeš do úzkých, ale nakonec padne, protože musí padnout."

"Nezbývá moc času," řekl Kerenskij.

"Méně než myslíš," řekl Višňajev. "Minulý týden došlo ve Vilniusu ke vzbouření kvůli nedostatku potravin. Náš přítel Vítautas, který v červenci hlasoval pro náš návrh, začíná být nervózní. Málem přešel na druhou stranu, ačkoliv jsem mu nabídl pěknou vilu v Soči, hned vedle mé. Teď zase drží krok a Šuškin a Stěpanov by mohli přeběhnout k nám."

"Ale jen když ti vrazi uprchnou a v zahraničí zveřejní, co se stalo," dodal Kerenskij.

"Přesně tak. A přesně to se musí uskutečnit."

Kerenskij se na zadním sedadle obrátil, ruměnný obličej pod kšticí bílých vlasů mu zbrunátněl.

"Zveřejnit pravdu? Před světem? To přece nemůžeme udělat," vybuchl.

"Ne, nemůžeme. Pravdu zná příliš málo lidí a pouhé řeči nestačí. Snadno by se vyvrátily a popřely. Našli by herce, který by vypadal přesně jako Ivaněnko, nacvičili by roli, objevil by se na veřejnosti. Někdo to musí udělat za nás. Absolutně a nepochybně. Stráže, které u toho tenkrát v noci byly, jsou v rukou kremelské elitní gardy. Zbývají jen samotní vrazi."

"Ale vždyť je nemáme," řekl Kerenskij. "A není pravděpodobné, že bychom je měli. KGB je dostane dřív."

"Asi ano, ale musíme se o to pokusit," řekl Višňajev. "Jedno nám musí být jasné, Nikolaji. Teď už nebojujeme o moc v Sovětském svazu, teď bojujeme o své životy, stejně jako Rudin a Petrov. Nejdřív pšenice, pak Ivaněnko. Ještě jeden skandál, Nikolaji, a je úplně jedno, kdo ho způsobí, říkám ti, ať to byl kdokoli. Rudin padne. Musí dojít k dalšímu skandálu. Musíme se o něj postarat."

Thor Larsen v montérkách a bezpečnostní helmě stál na kozovém jeřábu vysoko nad suchým dokem, uprostřed loděnice Išikawajima-Harima a hleděl dolů na obrovský masiv, z nějž bude jednou Frejja.

Ještě tři dny poté, co ji viděl poprvé, mu její rozměry braly dech. V dobách, kdy se on učil, nepřesáhly tankery třicet tisíc tun a teprve v roce 1956 byl spuštěn na vodu první tanker s větší tonáží. Tyhle lodě dostaly nové zařazení a byly nazvány supertankery. Když posléze někdo překonal strop padesáti tisíc tun, vznikla třída VLCC neboli Very Large Crude Carrier. Koncem šedesátých let byla zlomena hranice 200 tisíc tun a zrodil se Ultra Large Crude Carrier ULCC. Jednou na moři plul kolem Larsena francouzský pětisetpadesátitunový obr. Celá posádka vyběhla na palubu, aby se na něj podívala. To, co leželo teď pod ním, bylo dvakrát tak velké. Jak řekl tenkrát Wennerstrom - něco podobného svět ještě neviděl a hned tak neuvidí.

Loď byla dlouhá 515 metrů, to je 1689 stop, jako deset bloků domů. Široká byla 90 metrů neboli 295 stop od jednoho konce palubního odtoku k druhému a její palubní nástavba se tyčila do výše pěti poschodí. Dole pod částí paluby, kterou viděl, se nořila do hloubky 36 metrů neboli 118 stop k podlaží suchého doku. Každá z jejích šedesáti skladových prostor byla větší než biograf hned vedle v přístavu. V útrokách pod palubní nástavbou už byly instalovány čtyři parní turbíny obnášející celkem 90 tisíc koňských sil k pohonu dvojitých lodních šroubů, jejichž bronzové vrtule se vzdáleně leskly pod zádi.

Od jednoho konce k druhému se loď hemžila mravenčími postavičkami, řemeslníky, kteří se chystali, že loď dočasně opustí, než se dok naplní. Dvanáct měsíců, téměř na den, řezali a svařovali, pilovali, vrtali, sekali, plátovali a sbíjeli ji. Velké moduly z vysoce pevné oceli se přehoupaly z portálu jeřábů, aby padly na přesně určená místa a utvářely její trup. Když dělníci odklidili lana a řetězy, potrubí a kabely, kterými byla ověšena, zůstala obnažená, boky oproštěné od nejrůznější zátěže natřené dvaceti vrstvami protikoroziho nátěru, a čekala na vodu.

Nakonec zbyly jen kladnice, na kterých spočívala. Muže, kteří v Čitě u Nagoji na zálivu Ise tento největší suchý dok na světě vybudovali, nikdy nenapadlo, že uvidí výsledek své práce v provozu. Byl to jediný suchý dok, který mohl pojmout milionovou tonáž - první a poslední, již kdy pojme. Dostavilo se pár veteránů a nakukovali přes bariéru, aby se

stali svědky ceremonie.

Náboženský obřad trval půl hodiny: Kněz šintó požádal Boha o požehnání těm, kdo loď postavili, těm, kdo na ní budou ještě pracovat, a těm, kteří na ní jednoho dne vyplují, aby v bezpečí pracovali a v bezpečí se plavili. Obřadu se účastnil bosonohý Thor Larsen s hlavním inženýrem a hlavním důstojníkem, s vedoucím stavebního dozoru (lodním projektantem) majitele lodí, který se na práci na lodi podílel od samého začátku, a s hlavním inženýrem loděnice. Ti dva muži loď navrhli a postavili.

Krátce před polednem byly otevřeny výpustě a do suchého doku se s bouřlivým burácením začal vlévat západní Pacifik.

V předsedově kanceláři se konal formální oběd a hned po něm se Thor Larsen vrátil do doku. Připojil se k němu první důstojník Stig Lundkvist a hlavní inženýr Bjorn Erikson, oba Švédové.

"Nic se jí nevyrovná," řekl Lundkvist, když voda stoupala po bocích lodí.

Pár minut před soumrakem Freyja zasténala, jako obr probouzející se ze spánku, pohnula se o pár centimetrů, znovu zasténala, uvolnila se z podpěr pod hladinou, a vplula do přílivu. Čtyři tisíce japonských dělníků, kteří stáli v napjatém tichu kolem doku, propuklo v jásot. Do vzduchu létaly přepřšky bílých helem, k Japoncům se přidalo půl tuctu Evropanů ze Skandinávie, potřásali si rukama a plácali se do zad. Obr v hloubce pod nimi trpělivě čekal, jako by věděl, že jeho čas teprve nadejde.

Nazítí loď vyvlekli z doku k přístavní hrázi, kde ji vybaví, aby se stala provozuschopnou, tři měsíce bude znovu hostit tisíce drobných figurek pracujících jako d'asi, aby ji nachystali na moře za zálivem.

Sir Nigel Irvine dočetl poslední řádky Slavíkem předaného magnetofonového záznamu, zaklapl složku a opřel se v křesle.

"Tak co tomu říkáš, Barry?"

Barry Ferndale strávil většinu svého pracovního života studiem Sovětského svazu, sovětských vůdců a struktury sovětské moci. Ještě jednou si dýchl na brýle a s konečnou platností je doleštil.

"Je to další rána, kterou musí Maxim Rudin přežít," řekl. "Ivaněnko patřil k jeho nejspolehlivějším stoupencům. A byl mimořádně chytrý. Když je teď v nemocnici, ztratil Rudin velice schopného poradce."

"Zůstane Ivaněnkovi hlas v politbyru?" zeptal se sir Nigel.

"Možná by mohl hlasovat prostřednictvím zmocněnce, pokud by došlo k dalšímu hlasování," řekl Ferndale. "Ale to není podstatné. I kdyby hlasování politbyra o důležitých politických problémech dopadlo v poměru šest ku šesti, rozhodne hlas předsedy. Nebezpečí je v tom, že jeden nebo dva, kteří nejsou tak úplně pevní, by mohli přeběhnout na druhou stranu. Živý, silný Ivaněnko vzbuzoval značný strach, a to i na nejvyšších místech. Ivaněnko v kyslíkovém stanu už tolik ne."

Sir Nigel přesunul složku přes stůl k Ferndalovi. "Barry, chci abys to odvezl do Washingtonu. Samozřejmě to bude jen zdvořilostní návštěva. Ale snaž se povečeřet s Benem Kahnem mezi čtyřma očima a srovnějte si partitury. Začíná nebezpečně přituhovat."

"My to vidíme tak, Bene," řekl Ferndale o dva dny později po večeři v Kahnově domě, "že politická existence Maxima Rudina visí na vlásku, protože čelí padesáti procentům nepřátelského politbyra, a ten vlásek slábne víc a víc."

Náměstek ředitele CIA, v jehož kompetenci byla zpravodajská služba, natáhl nohy k ohni hořícímu v krbu z červených cihel a hleděl do sklenice s brandy, kterou otáčel v prstech.

"V tom ti nemohu odporovat, Barry," řekl zdrženlivě.

"Také se domnívám, že kdyby se Rudinovi nepodařilo přesvědčit politbyro, aby souhlasilo v Castletownu s tím, v čem nám ustupují, mohl by padnout. Frakční boj, který by následoval, by nakonec rozhodl ústřední výbor a v něm má bohužel Jefrem Višňajev velký vliv a mnoho přátel."

"To je pravda," řekl Kahn. "Ale to má Vasilij Petrov také. Možná větší než Višňajev."

"Nepochybně," souhlasil Ferndale. "A Petrov by se pravděpodobně prosadil, kdyby ho podpořil Rudin, pokud by Rudin odcházel z funkce, až by si to sám přál, a tak, jak by si to přál. A kdyby měl za sebou Ivaněnka, jehož KGB by pomohlo odrazit maršála Kerenského s jeho Rudou armádou."

Kahn se na svého návštěvníka usmál.

"Předvídáš mnoho tahů dopředu, Barry. Jaký ale je tvůj první tah?"

"Jen si chci srovnat partitury," řekl Ferndale.

"Dobrá, tak si srovnáme partitury. Po pravdě řečeno, my tady v Langley si myslíme víceméně totéž. David Lawrence z ministerstva zahraničí má stejný názor. Stan Poklewski chce Sověty v Castletownu tvrdě přitlačit ke zdi. Prezident je někde uprostřed jako obvykle."

"Castletown je pro něj hodně důležitý?" tázal se Ferndale.

"Velmi důležitý. Příští rok je jeho poslední v úřadě. Za třináct měsíců nastoupí nový prezident. Bill Matthews by rád odešel na úrovni, tak, aby po něm zůstala dohoda o výrazném odzbrojení."

"My jsme uvažovali..."

"Ano," řekl Kahn. "Asi jste uvažovali, že potáhnete jezdcem."

Ferndale se usmál na toho "jezdce". Měl to být generální ředitel jeho úřadu.

"... že by Castletown určitě zkrachoval, kdyby Rudin v tomto kritickém bodě ztratil kontrolu. A že by měl mít možnost použít něco, čím by přesvědčil nejisté stoupence na své straně, že má v Castletownu úspěch a že se vyplatí podporovat ho."

"Ústupky?" tázal se Kahn. "Minulý týden jsme získali konečnou analýzu sovětské sklizně. Máme je na dostřel, tak to

vyjádřil Poklewski."

"Má pravdu," řekl Ferndale. "Jenomže ten dostál se může každou chvíli zhroutit. A za ním čeká náš milý soudruh Višňajev se svým válečným plánem. Všichni víme, co by to obnášelo."

"Trefil jsi do černého," řekl Kahn. "Můj osobní výklad Slavíkových materiálů je téměř totožný. Připravuji teď pro prezidenta pár papírů. Dostane je příští týden, až se on a Benson sejdou s Lawrencem a Poklewskym."

"Tahle čísla," tázal se prezident Matthews, "představují konečný úhrn obilí sklizeného v Sovětském svazu před měsícem?"

Pohlédl na čtyři muže sedící před jeho stolem. Na vzdáleném konci místnosti praskal oheň v mramorovém krbu a vyvolával iluzi tepla, ačkoliv ústřední topení jelo naplno a bylo tu horko. Široký palouk za neprůstřednými jižními okny se bělal popraškem listopadové ranní jinovatky. Jižan Bill Matthews si potrpěl na teplo.

Robert Benson a dr. Myron Fletcher přitakali unisono. David Lawrence a Stanislav Poklewski studovali údaje.

"Podklady pro tyto údaje jsme čerpali ze všech našich zdrojů, pane prezidente, a získané informace jsme mimořádně pečlivě koordinovali," řekl Benson. "Zmýlit jsme se mohli nanejvýš o pět procent, o víc ne."

"A podle Slavíka se s námi shoduje i politbyro," vmísil se do debaty ministr zahraničí.

"Celkem sto milionů tun," přemítal prezident. "To jim vydrží do konce března a ještě si budou muset pořádně utáhnout opasky."

"V lednu začnou porážet dobytek," řekl Poklewski. "Příští měsíc budou muset v Castletownu pořádně vycouvat, jestli chtějí přežít."

Prezident odložil zprávu o obilí a zvedl spis, který mu předložil Ben Kahn a připravil ředitel Ústřední zpravodajské služby. Všichni čtyři přítomní ho už četli, právě tak jako on sám. Benson a Lawrence s ním souhlasili, dr. Fletchera se na názor neptali a jestřáb Poklewski kategoricky nesouhlasil.

"My víme a oni vědí, že jsou v zoufalé tísní," řekl Matthews. "Otázka je, kam až je donutíme ustoupit."

"Jak jste řekl před pár týdny, pane prezidente," řekl Lawrence. "Jestliže nevyvineme dostatečně silný nátlak, nezískáme pro Ameriku a pro svobodný svět tu nejlepší volbu. Pokud vyvineme příliš silný nátlak, donutíme Rudinu, aby jednání zastavil a zrušil a tak se zachránil před vlastními jestřáby. Je to otázka úměry. A já soudím, že bychom jim měli vyjít vstříc."

"Pšenici?"

"Krmivo pro dobytek, abychom jim pomohli zachránit nějaký dobytek," navrhl Benson.

"Doktore Fletchere?" vyzval prezident.

Zástupce zemědělství pokrčil rameny.

"Krmivo je k dispozici, pane prezidente," řekl. "Sověti mají nachystanou velkou část obchodního loďstva Sovfracht. Víme o tom, protože vzhledem k jejich subvencovaným cenám za dopravu by mohli být v plném provozu, ale nejsou. Mají lodě ve všech teplých přístavech Černého moře, až dolů k sovětským břehům Pacifiku. Na znamení z Moskvy vyplují do USA."

"Jaký je nejzazší termín pro rozhodnutí v tomto bodě?" tázal se prezident Matthews.

"Nový rok," odpověděl Benson. "Kdyby věděli, že mohou získat odklad, pozdrželi by porážku."

"Trvám na tom, že jim nesmíme povolit," domáhal se Poklewski. "V březnu budou zoufalí."

"Zoufalí natolik, že ustoupí ve zbrojení, aby bylo zajištěno desetiletí míru, nebo tak zoufalí, že půjdou do války?" zeptal se prezident Matthews dramaticky. "Pánové, sdělím vám své rozhodnutí na Štědrý den. Na rozdíl od vás musím tuhle záležitost projednat s pěti předsedy senátních subkomisí: obrany, zemědělství, zahraničí, obchodu a výkupu. O Slavíkovi se nesmím zmínit, že ne, Bobe?"

Šéf CIA zavrtěl hlavou.

"Ne, pane prezidente. O Slavíkovi ne. V senátu je příliš mnoho tajemníků, příliš mnoho možností úniku informací.

Kdyby se zveřejnilo, co doopravdy víme, byla by to katastrofa."

"V pořádku. Tedy na Štědrý den."

Patnáctého prosince se profesor Ivan Sokolov v Castletownu zvedl a začal číst připravený materiál. "Sovětský svaz," řekl, "věrný svým tradicím země oddané neustálému úsilí o světový mír vždycky dbal a opakovaně zdůrazňoval, jak velice je nakloněn mírové politice..."

Edwin J. Campbell seděl u stolu proti němu a pozoroval sovětského protivníka s pocitem účasti. Za dva měsíce, co pracovali do úplného vyčerpání, získal k tomu muži z Moskvy téměř srdečný a přátelský vztah, pokud to dovolovalo jejich postavení a povinnosti.

O přestávkách mezi rozhovory se navzájem navštěvovali v místnostech vyhrazených jim pro odpočinek. V sovětském přijímacím salonu, za účasti moskevské delegace, s nevyhnutelným doplňkem agentů KGB, byla konverzace příjemná, ale formální. Do místnosti, určené Američanům, přicházel Sokolov sám a uvolnil se do té míry, že ukazoval Campbellovi fotografie svých vnuků z prázdnin na pobřeží Černého moře. Jako vedoucí představitel Akademie věd byl profesor za svou věrnost straně a věci odměněn limuzínou s řidičem, bytem, dačou na venkově, chatou u moře a přístupem do obchodu s potravinami pro Akademii a do rozdělovny proviantu. Campbell si nedělal iluze, věděl, že Sokolov je placený za svou loajalitu, za schopnost věnovat svůj talent do služeb režimu, který uvrhl desetitisíce do pracovních táborů Mordovie, že je jedním z těch "tlustých koček" - načalstva, ale i načalstvo má vnuky.

Seděl a poslouchal Rusa s narůstajícím překvapením. Ty starý chudáku, myslel si. Platíš opravdu velkou cenu!

Když projev skončil, povstal Edwin Campbell a vážným hlasem poděkoval profesorovi za jeho prohlášení, které v zastoupení Spojených států amerických vyslechl velice pečlivě a pozorně. Navrhl odročení jednání, aby americká vláda

mohla uvážít svá stanoviska. Za hodinu seděl na velvyslanectví v Dublinu a vysílal Davidovi Lawrenceovi Sokolovův neobvyklý projev.

Za pár hodin zvedl David Lawrence na ministerstvu zahraničí ve Washingtonu jeden ze svých telefonů a zavolał vnitřní linkou prezidenta Matthewse.

"Musím vám sdělit, pane prezidento, že v Irsku před šesti hodinami Sovětský svaz projevil souhlas se šesti podstatnými body. Týkají se celkových počtů mezikontinentálních balistických raket s vodíkovými hlavicemi, konvenčních zbraní a rozložení vojsk podél Labe."

"Děkuji, Davide," řekl Matthews. "To jsou výborné zprávy. Měl jsi pravdu. Myslím, že bychom se jim měli revanšovat."

Březový a modřínový les jihozápadně od Moskvy, kde má sovětská elita své dači, pokrývá asi sto čtverečních mil. Mocipáni se rádi drží pohromadě. Silnice jsou tu kilometr za kilometrem lemovány zeleně natřeným ocelovým zábradlím, které ohraničuje pozemky nejvyšších funkcionářů. Ploty i příjezdové cesty vypadají opuštěné, ale každý, kdo by se pokusil přelést zábradlí nebo vjet na cestu, byl by ve vteřině zadržen strážemi, které se vynoří zpoza stromů. Střediskem oblasti za Uspenským mostem je malá vesnice jménem Žukovka. Říká se jí Žukovská ves, protože poblíž jsou ještě další a novější osady: Vládní Žukovka, kde má stranická hierarchie své víkendové vily a Akademická Žukovka, osídlená spisovateli a umělci, hudebníky a vědci, toho času v milosti Strany.

Ale za řekou leží poslední, ještě exkluzivnější obec Usovo. A zde, na stovkách akrů přísně střeženého lesa, je přepychové sídlo, kam jezdí odpočívát generální tajemník Komunistické strany Sovětského svazu, předseda prezidia Nejvyššího sovětu a politbyra.

Tady seděl Maxim Rudin večer před Vánocemi, což byly svátky, které padesát let neuznával. Seděl ve svém oblíbeném koženém ušáku s nohama nataženými k obrovskému krbu z hrubě opracovaných žulových kvádrů, v němž praskala metrová, napůl přeseknutá borová polena. Byl to stejný krb, u něhož se před ním hřál Leonid Brežněv a Nikita Chruščov.

Jasně žlutá zář plamenů přebleskovala po dřevem obložených stěnách pracovny a osvětlovala tvář Vasilije Petrova, usazeného na druhé straně krbu. U opěradla Rudinova křesla stál malý stoleček s popelníkem a sklenkou arménské brandy, na kterou pohlížel Petrov s nelibostí. Věděl, že jeho starý ochránce nemá pít. Nezbytnou cigaretu svíral Rudin mezi palcem a ukazovákem.

"Jak pokračuje pátrání?" tázal se Rudin.

"Pomalu," odpověděl Petrov. "Beze všech pochyb měli pachatelé pomoc zvenku. Víme, že noční zaměřovač koupili v obchodě v New Yorku. Finská puška byla ze zboží exportovaného z Helsink do Británie. Nevíme, ze kterého obchodu pochází, ale exportní objednávka zněla na sportovní pušky, byla to tedy objednávka soukromníka, neoficiální. Porovnali jsme otisky bot na staveništi s botami všech dělníků a našli jsme dvojce otisky, které nepatřily žádnému z nich a nemohou být identifikovány. Tu noc bylo vlhko a všude leželo plno cementového prachu, otisky bot jsou proto naprosto jasné. Jsme si téměř jisti, že to byli dva muži."

"Disidenti?" zeptal se Rudin.

"S největší pravděpodobností. A úplně šílení."

"Ne, Vasiliji, to vykládá na stranické schůzi. Šílenci fetují nebo se obětují. Tohle někdo naplánoval měsíce předem: někdo v Rusku, uvnitř Ruska, a toho musíme umlčet jednou provždy. Jeho tajemství nesmí spatřit světlo světa. Na koho se zaměřuješ?"

"Na Ukrajince," řekl Petrov. "Pronikli jsme do všech emigračních skupin v Německu, Británii a Americe... Nikdo o podobném plánu nezaslechl. Já osobně si myslím, že jsou pořád na Ukrajině. Nesporné je, že Ivaněnkova matka posloužila jako návnada. Kdo mohl vědět, že to byla Ivaněnkova matka? Žádný křikloun hesel v New Yorku. Žádný salonní nacionalista ve Frankfurtu. Nikdo, kdo rozdává letáky na ulici v Londýně. Byl to někdo místní se spojením se zahraničím. Soustředíme se na Kyjev. Vyslýcháme stovky bývalých vězňů, kteří byli propuštěni a vrátili se do Kyjeva."

"Najdi je, Vasiliji, najdi je a umlč je." Maxim Rudin změnil téma hovoru, aniž změnil tón hlasu, jak bylo jeho zvykem.

"Něco nového z Irska?"

"Američané obnovili rozhovory, ale neodpověděli na naši iniciativu," řekl Petrov.

Rudin odfrkl. "Ten Matthews je hňup. Jak daleko mystí, že můžeme jít, než to budeme muset zarazit?"

"Musí se handrkovat se senátory, kteří nenávidí Sověty," řekl Petrov. "A s tím katolickým fašistou Poklewskym. Kromě toho nemůže vědět, jak napjatá je situace v politbyru."

Rudin zakničel: "Jestli nám něco nenabídne do Nového roku, nezvládneme politbyro už v prvním týdnu měsíce ledna..."

Sáhl po sklenici, napil se brandy a vydechl.

"Myslíš, že bys měl pít?" zeptal se Petrov. "Lékaři ti to zakázali už před pěti lety."

"Čert vem doktory," řekl Rudin. "Vlastně proto jsem tě sem dnes zavolał. Sdělují ti beze všech pochybností, že nezemřu na alkoholismus nebo na jaterní kolaps."

"To rád slyším," řekl Petrov.

"Povím ti ještě něco. Třicátého dubna složím funkci a půjdu do důchodu. Překvapen?"

Petrov ztuhl rozčilením. Dvakrát ve svém životě zažil odchod těch nejvyšších. Chruščova, který ztroskotal, vyloučený a zneuctěný a jako by přestal existovat. Brežněva, který odešel, jak si přál. Byl jim tak blízko, že cítil dunivé hřmění, když jeden nejmocnější tyran světa střídal druhého. Ale takhle blízko nebyl nikdy. Tentokrát by převzal žezlo on, pokud by mu ho někdo jiný nevyrvál.

"Ano," řekl opatrně. "Jsem překvapený."

"V dubnu svolám schůzi celého ústředního výboru," řekl Rudin. "A oznámím své rozhodnutí odejít třicátého dubna. Na svátek Prvního máje bude uprostřed řady na mauzoleu stát nový vůdce. Chci, abys to byl ty. V červnu má zasedat sjezd strany. Nový generální tajemník přednese politickou linii strany. Chci, abys to byl ty. Říkal jsem ti to už před týdnem."

Petrov věděl, že si ho Rudin vybral, už od té schůzky v soukromí jeho bytu v Kremlu, když byl s nimi ještě Ivaněnko, cynický a obezřetný jako vždycky. Netušil ale, že to bude tak rychle.

"Nedonutím ústřední výbor, aby přijal tvé jmenování, pokud jim nedám něco, co chtějí. Obilí. Všichni znají už dlouhou situaci. Jestli se Castletown nepodaří, shrábne všechno Višňajev."

"Proč tak brzy?"

Rudin zvedl skleničku. Ze stínu se vynořil tichý a mlčenlivý Miša a dolil mu brandy.

"Včera jsem dostal výsledky vyšetření z Kunceva," řekl Rudin. "Pracovali na těch testech celé měsíce. Teď si jsou jisti. Žádné cigarety a žádná arménská brandy. Leukemie. Šest až dvanáct měsíců. Zkrátka příští Vánoce už neuvidím. A jestli budeme mít nukleární válku, neuvidíš je ani ty."

Do sta dnů musíme dostat od Američanů smlouvu o dodávce obilí a jednu pro vždycky sprovodit ze světa Ivaněnkovu aféru. Dochází nám čas. Karty leží a nemáme žádné eso."

Dvacátého osmého Spojené státy nabídly oficiálně Sovětskému svazu deset milionů tun krmiva pro dobytek. Krmivo mělo být dodáno okamžitě, za běžnou cenu. Obchod nesouvisel s probíhajícím jednáním v Castletownu. Byl na něm zcela nezávislý.

Na Nový rok odstartovalo z Ivovského letiště dvoumotorové tryskové letadlo Tupolev 134 na vnitrostátní lince do Minska. Severně od hranice mezi Ukrajinou a Běloruskem, vysoko nad Pripjaťskými bažinami se nervózně vypadající mladík zvedl ze sedadla a přistoupil ke stewardce, pár řad před ocelovými dveřmi vedoucími k pilotní kabině, hovořila s nějakým cestujícím.

Věděla, že toalety jsou na druhé straně letadla, a proto se napřímila, když se k ní mládenec přiblížil. V tu chvíli ji mládenec otočil, levým předloktím ji sevřel pod krkem, vytáhl pistoli a vrazil ji stewardce do žeber. Zaječela. Cestující začali v panice křičet a vrskat. Únosce vlekl dívku k zamčeným dveřím pilotní kabiny. Na pažení vedle dveří byl palubní telefon, který umožňoval stewardce hovořit s letovou posádkou. Nikomu jinému nesměla posádka otevřít dveře kvůli nebezpečí únosu.

Vpůli cesty se zvedl jeden cestující s pistolí v ruce. Přidřepł do uličky, oběma rukama svíral pistoli a mířil přímo na stewardku a na únosce za ní.

"Stůj," vykřikl. "KGB. Zůstaňte, kde jste!"

"Řekněte jim, aby otevřeli dveře," ječel únosce.

"V žádném případě," křičela ozbrojená stráž KGB.

"Jestli neotevřou, zabiju ji," vřiskal mládenec a držel stewardku.

Dívka byla velmi odvážná. Ohnala se nohama dozadu, kopla únosce do holeně, vyprostila se mu z rukou a rozběhla se k policistovi. Únosce po ní skočil přes tři řady cestujících. To byla chyba. Jeden cestující na sedadle u uličky vstal, otočil se a pěstí ho udeřil do zátylku... Muž se svalil obličejem k podlaze. Než se dokázal pohnout, vytrhl mu muž, který na něj zaútočil, zbraň. Únosce se obrátil, podíval se na pistoli, položil obličej do dlaní a začal tiše naříkat.

Příslušník KGB stále ještě se zbraní v ruce prošel kolem stewardky a přistoupil k jejímu zachránci.

"Co jste zač?" zeptal se.

Zachránce místo odpovědi sáhl do náprsní kapsy, vytáhl legitimaci a otevřel ji. Tajný policista KGB viděl legitimaci KGB.

"Vy nejste ze Lvova," řekl.

"Z Ternopolu," upřesnil ten druhý. "Letím domů na dovolenou, proto nemám zbraň. Mám ale dobrou pravou pěst," uchechtl se.

Agent ze Lvova přikývl.

"Díky, kamaráde. Drž ho na mušce!" šel k telefonu a rychle něco brebentil. Vysvětloval, co se stalo, a žádal policejní asistenci v Minsku.

"Můžeme ho vidět? Je to bezpečné?" ozval se kovový hlas zpoza dveří.

"Jistě," přitakal agent KGB. "Zneškodnili jsme ho."

Za dveřmi to zacvakalo, pak se otevřely a vykoukla hlava inženýra, trochu nejistého, ale velice zvědavého.

Agent z Ternopolu se zachoval podivně. Odvrátil se od muže na podlaze, praštil revolverem kolegu z KGB dozadu do lebky, odstrčil ho a vsunul nohu mezi dveře dřív než se mohly zavřít. Ve vteřině vnikl dovnitř a násilím vtlačil inženýra pozpátku do pilotní kabiny. Muž ležící na zemi vstal, uchopil revolver letecké stráže, pistoli Tokarev 9 mm, běžně užívanou KGB, následoval prvního muže do ocelových dveří a zabouchl je za sebou. Dveře se automaticky uzamkly. Za dvě minuty se Tupolev pod pistolemi Davida Lazareva a Lva Miškina obrátil na západ k Varšavě a Berlínu, přičemž Berlín byl nejzazším místem, kam mohli se stávající zásobou pohonných hmot doletět. U řízení letadla seděl kapitán Ruděnko s tváří bílou vztekem, a druhý pilot vedle něj, Vatutin, pomalu odpovídal na dotazy minské kontrolní věže kvůli změně kurzu.

Když letadlo přeletělo hranice do polského vzdušného prostoru, kontrolní věž v Minsku a čtyři další letadla na stejné vlnové délce věděly, že Tupolev je v rukou únosců. A když proletěl středem Varšavou kontrolované letové dráhy, věděla to i Moskva. Sto mil na západ od Varšavy se vznesla letka šesti sovětských bojových Migů-23 umístěných na polské základně a zamířila doprava za Tupolevem. Velitel letky udílel rychlé pokyny do své masky.

Maršál Nikolaj Kerenskij připal u svého psacího stolu na ministerstvu obrany ve Frunzeho ulici telefonát na lince spojující ho s hlavním stanem sovětských leteckých sil.

"Kde?" vyštěkl.

"Nad Poznaní," zněla odpověď. "Tři sta kilometrů od Berlína. Padesát minut letu."

Maršál uvažoval. Tohle by mohl být ten skandál, který si přál Višňajev. Nebylo pochyb, co by se mělo podniknout.

Tupolev by se měl sestřelit, a to se všemi cestujícími a celou posádkou. Pak by se vydalo prohlášení, že únosci stříleli v letadle a zasáhli nádrž s pohonnými hmotami. V uplynulých deseti letech se to přihodilo dvakrát.

Vydal rozkaz. Za pět minut ho vyslechl velitel bojového Migu, sto metrů od čela letky.

"Rozkaz, soudruhu plukovníku," odpověděl velitel základny. Po dvaceti minutách minulo letadlo hranici Odra-Nisa a začalo klesat nad Berlín. A Migy se elegantně a v pořádku odpojily, vklouzly do mraků a vracely se na svou základnu.

"Musím oznámit Berlínu, že přistaneme," upozornil kapitán Ruděnko Miškina. "Kdyby bylo na přistávací dráze jiné letadlo, shoříme jak věchet slámy."

Miškin hleděl dopředu na převalující se ocelové šedé zimní mraky. Ještě nikdy neletěl letadlem, ale to, co kapitán říkal, znělo rozumně.

"Dobře," řekl. "Ohlaste se a povězte Tempelhofu, že přistáváme. Žádné smlouvání, jenom to omamte."

Kapitán Ruděnko vytasil poslední kartu. Naklonil se dopředu, vytočil příslušný kanál a začal mluvit. "Tempelhof, západní Berlín. Tempelhof, západní Berlín. Tady je Aeroflot let 351..."

Mluvil anglicky, mezinárodním jazykem kontroly letecké dopravy. Miškin a Lazarev anglicky neznali téměř vůbec nic, kromě toho, co pochytili z vysílačky nějakého Ukrajince na Západě. Miškin vrazil pistoli Ruděnkovi do krku.

"Žádný podraz," řekl ukrajinsky.

Na kontrolní věži východoněmeckého letiště v Schönefeldu se na sebe dva důstojníci užasle podívali. Letadlo je volalo na jejich frekvenci, ale oslovovalo je jako Tempelhof. Žádné letadlo Aeroflotu by ve snu nenapadlo přistát v západním Berlíně. Kromě toho nebyl Tempelhof už deset let západoněmecké civilní letiště. Stala se z něj letecká základna amerického letectva a civilní leteckou dopravu přebíral Tegel.

Jeden z obou východních Němců, ten bystřejší, uchopil mikrofon. "Tempelhof pro Aeroflot 351, máte volnou dráhu. Přistávejte."

Kapitán Ruděnko v letadle ztěžka polkl a spustil přistávací klapky a podvozek. Tupolev se rychle snášel na hlavní letiště komunistického východního Německa. Ve třech stech metrech vyletěli z mraků a spatřili přímo před sebou světlá přistávací plochy. V pěti stech metrech se Miškin podezíravě zadíval mokrým sklem ven. Slýchal o západním Berlínu, o záplavě světél, přeplněných ulicích, davech nakupujících na Kurfürstendamu a Tempelhofské letiště mělo být přímo v srdci toho všeho. Tohle letiště bylo mimo město.

"Je to podraz," zaječel na Lazareva. "Jsme na Východě." Přitiskl zbraň Ruděnkovi do týla. "Zvedni to," křičel. "Zvedni to nebo střelím!"

Ukrajinský kapitán stiskl zuby a udržel kurs posledních sto metrů. Miškin se mu naklonil přes rameno a pokusil se zatáhnout zpátky řídicí páku. Dvě rány, které se ozvaly, byly téměř k nerozlišení. Miškin tvrdil, že tvrdé dosednutí na tarmak způsobilo, že vyšla rána z pistole, druhý pilot Vatutin tvrdil, že nejdřív střelil Miškin. Bylo to tak zmatené, že se k definitivní verzi nikdy nedospělo.

Kulka vyrvala v krku kapitána hlubokou ránu a okamžitě ho zabila. V pilotní kabině se vznášel modrý dým, Vatutin se vši silou opíral o páku a ječel na inženýra, aby přidal plyn. Tryskové motory řvaly o něco hlasitěji než cestující, když Tupolev, těžký jako nacucaný bochník, ještě dvakrát nadskočil, napřímil se, roloval a snažil se zvednout. Vatutin držel kymácející se letadlo, a modlil se, aby měl dost plynu, a kolem se mihlo předměstí východního Berlína a sama Berlínská zeď. Když se Tupolev dostal nad obzor, minul nejbližší domy o necelé dva metry.

Zsinalý, bledý druhý pilot s pistolí v zádech vrazil s letadlem na hlavní rolovací dráhu. Miškin držel krví zbrocené tělo kapitána Ruděnka, aby nepadlo na řídicí páku. Tupolev se konečně ve třech čtvrtinách rolovací dráhy zastavil, pořád ještě na kolech.

Štábní seržant Leroy Coker byl vlastenec. Seděl za volantem policejního džípu, zachumlaný na obranu proti zimě, kožesinou lemovanou kapuci staženou kolem obličeje a toužebně vzpomínal na teplo Alabamy. Měl strážní službu a bral ji vážně.

Když se přistávající letadlo kymácelo nad domy za letištěm s rozeřvanými motory, s vysunutými klapkami a podvozkem, zaječel "Co do prděle..." a prudce se napřímil. Nikdy nebyl v Rusku ani na Východě, ale četl o tom. Nevěděl toho taky moc o studené válce, ale věděl, že komunisti jsou schopni kdykoli a vlastně každou chvíli zaútočit, pokud nebudou muži jako Leroy Coker bděti a ostražiti. A samosebou poznal rudou hvězdu, když ji uviděl, a taky srp a kladivo.

Letadlo zastavilo, Coker odjistil karabinu, zamířil a střelil do pneumatiky předního kola.

Po třech hodinách se Miškin a Lazarev vzdali. Měli v úmyslu zadržet posádku, propustit cestující, vzít na palubu tři významné osoby ze západního Berlína a odletět do Tel Avivu. Ale nová přední kola pro Tupoleva nepřicházela v úvahu. Rusové by jim je nedali. A když se vedení základny USAF dozvědělo, že zabili Ruděnka, odmítli poskytnout vlastní letadlo. Tupoleva obklíčili ostřelovači. Oba muži nemohli žádným způsobem ani se zbraní v ruce zahnat kohokoli k jinému letadlu. Ostřelovači by je byli smetli. Hodinu se domlouvali s velitelem základny a pak vyšli s rukama nad hlavou.

Ještě téže noci byli oficiálně předáni orgánům západního Berlína, aby byli vzati do vazby a postaveni před soud.

Sovětský velvyslanec ve Washingtonu byl mrazivě zlobný, když druhého ledna stál proti Davidu Lawrencovi na ministerstvu zahraničí.

Americký ministr zahraničí ho přijal na žádost Sovětů, lépe řečeno na naléhání Sovětů.

Velvyslanec přečetl svůj formální protest nevýrazně monotónním hlasem. Když skončil, položil text na Američanův stůl. Lawrence, který přesně věděl, o čem jde, měl nachystanou odpověď, připravili mu ji jeho právní poradci a tři z nich stáli jako záštita za jeho křeslem.

Lawrence připustil, že západní Berlín skutečně není suverénní území, nýbrž město pod okupační správou čtyř velmocí. Nicméně západní spojenci už dávno souhlasili, že v jurisdikci mají rozhodovat orgány západního Berlína, a to v kauzách trestních i občanskoprávních, kromě takových, které spadají pod čistě vojenskou pravomoc západních spojenců. Únos letadla, pokračoval, je sice velice vážný trestný čin, ale nebyl spáchán americkými občany proti americkým občanům na americké základně v Tempelhofu. Proto spadá celý případ pod civilní jurisdikci. V důsledku toho zastává americká vláda názor, že nemůže legálně zadržet neamerické občany nebo neamerické svědky na území západního Berlína i když letadlo přistálo na americké vojenské základně. Musí tedy sovětský protest jednoznačně odmítnout.

Velvyslanec ho vyslechl v kamenném mlčení. Odvětil, že nemůže uznat americké vysvětlení a odmítá ho. V tom smyslu bude informovat svou vládu. Po tomto sdělení odešel, aby se vrátil na své velvyslanectví a podal zprávu do Moskvy.

V malém bytě na Bayswateru v Londýně seděli toho dne tři muži a prohlíželi změt' novin rozesetých po podlaze všude kolem.

"Katastrofa," vyštěkl Andrew Drake. "Strašlivá katastrofa. Teď už měli být v Izraeli. Po měsíci by byli propuštěni z vazby a mohli uspořádat tiskovou konferenci. Proč, ksakru, zastřelili toho kapitána?"

"Jestli přistával v Schönefeldu a odmítl letět do západního Berlína, byl by s nimi stejně konec," namítl Azamat Krim.

"Mohli ho jen omráčit," sykl Drake.

"V tu chvíli byli příliš rozčileni," řekl Kaminskyj. "Co podnikneme?"

"Mohou vysledovat ty pistole?" tázal se Drake Krima.

Drobný Tatar zavrtěl hlavou. "Možná že by se dal vypátrat obchod, kde je prodali," řekl. "Ale ke mně se nedostanou. Nemusel jsem uvádět totožnost."

Drake přecházel po koberci v hlubokém zamyšlení. "Myslím, že je nevydají," pronesl konečně. "Sověti je žádají kvůli únosu letadla, za zabití Ruděnka, že napadli příslušníka KGB na palubě letadla a samozřejmě i toho druhého, kterému vzali legitimaci. Vážný problém je zabití kapitána. Přesto nepředpokládám, že by západoněmecká vláda poslala dva Židy na jistou popravu do Sovětského svazu. Postaví je před soud a odsoudí. Pravděpodobně na doživotí. Miroslave, myslíš, že promluví o Ivaněnkovi?"

Ukrajinský utečenec zavrtěl hlavou.

"Jestli mají trochu rozumu, tak nepromluví," řekl. "Ne uprostřed Berlína. Němci by mohli změnit rozhodnutí a přece jen je poslat zpátky - pokud by jim věřili, a oni by jim nevěřili, protože by Moskva Ivaněnkovu smrt zapřela a na důkaz by se vytyasila s Ivaněnkovým dvojníkem. Moskva by jim ovšem věřila a zlikvidovala by je. Němci, kteří by jim nevěřili, by jim neposkytli žádnou zvláštní ochranu. Neměli by šanci. Budou mlčet."

"To nám nijak nepomůže," upozornil Krim. "Smyslem a cílem vši té námahy, kterou jsme podstoupili, bylo pokořit Sovětský svaz. Nemůžeme uspořádat žádnou tiskovou konferenci, neznáme podrobnosti, které by přesvědčily svět. To by dokázali jen Miškin a Lazarev."

"Tak se tamodtud musejí dostat," řekl Drake s konečnou rozhodností. "Musíme podniknout další akci a pomoci jim do Tel Avivu, kde budou bezpeční a svobodní. Jinak to všechno bylo k ničemu."

"Co tedy podnikneme?" opakoval Kaminskyj.

"Uvážíme to," řekl Drake. "Vymyslíme nějaký způsob, vypracujeme plán a vykonáme ho. Nebudou sedět a hnit v Berlíně, když mají v hlavě takové tajemství. Zbývá nám málo času. Moskvě nepotrvá dlouho, aby si dala dohromady dvě a dvě. Získali stopu a budou ji sledovat. Hodně brzy se dozvědí, kdo se zasloužil o Kyjev. A začnou plánovat pomstu. Musíme je předejít."

Mrazivá zloba sovětského velvyslance ve Washingtonu byla jen bledým odrazem vzteku jeho bonnského kolegy, když tento ruský diplomat o dva dny později stál tvář v tvář západoněmeckému ministru zahraničí.

Německá spolková vláda odmítla předat zločince a vrahy jak Sovětům, tak východním Němcům, což bylo flagrantní porušení doposud přátelských vztahů a ruský diplomat prohlásil, že to musí považovat za akt nepřátelství.

Západoněmeckému ministru zahraničí byla aféra velmi nepříjemná. On osobně by si byl přál, aby Tupolev zůstal na přistávací dráze ve východním Německu. Zdržel se upozornění, že Rusové vždycky tvrdili, že západní Berlín není součástí západního Německa, a že by tedy měli oslovit západoněmecký senát.

Velvyslanec opakoval po třetí své stanovisko: zločinci byli sovětsští občané, oběti byli sovětsští občané, letadlo bylo sovětské teritorium, k zločinu došlo v sovětském vzdušném prostoru a k vraždě buď na přistávací dráze hlavního východoněmeckého letiště nebo pár metrů nad ním. Zločin by tedy měl být souzen podle sovětských nebo přinejmenším podle východoněmeckých zákonů.

Ministr zahraničí poukázal tak zdvořile, jak jen dokázal, že podle všech precedentů mají být únosi letadla souzeni podle zákona země, v níž přistáli, pokud tato země hodlá své právo uplatnit. V žádném případě to nemělo znamenat znevážení spravedlnosti sovětského právního postupu...

To určitě! pomyslel si. Nikdo v západním Německu od vlády po tisk a po veřejnost ani v nejmenším nepochyboval, že kdyby vydali Miškina a Lazareva Rusům, znamenalo by to výslechy KGB, soudní maškarádu a popravní četu. A byli to Židé, což byl další problém.

Prvních několik lednových dnů nikdy neoplývá zprávami a západoněmecký tisk z celého příběhu udělal aféru. Konzervativní a mocné noviny Axela Springra hlásaly, že ať už se stalo cokoli, oba únosci letadla mají právo na spravedlivý soud, který jim může zaručit jen západní Německo. Stejný názor zastávala bavorská CDU, na níž byla závislá vládní koalice. Neurčitě zdroje poskytly tisku spoustu přesných a senzačních informací o posledních tvrdých perzekucích KGB v oblasti Lvova, odkud oba únosci pocházeli a dokazovaly, že jejich únik z teroru byl pochopitelný a oprávněný, i když byl spáchán odsouzenímhodným způsobem. A v neposlední řadě v důsledku nedávného odhalení dalšího komunistického agenta ve vysokém postavení státní správy, by nepřidalo vládě popularitu, pokud by vůči Moskvě postupovala vstřícně. Vzhledem k tomu, že se blíží volby...

Ministr měl své příkazy od kancléře. Miškin a Lazarev, sdělil ministr velvyslanci, budou co nejdříve postaveni před soud v západním Berlíně a jestliže budou odsouzeni, lépe řečeno až budou odsouzeni, vyměří jim soud náležité a odpovídající tresty.

Zasedání politbyra koncem týdne bylo bouřlivé. Konalo se znovu bez magnetofonů a bez stenografů.

"To je skandál," štěkal Višňajev. "Další skandál, který uráží a ponižuje Sovětský svaz v očích světa. K tomu nemělo nikdy dojít."

Naznačil, že k tomu došlo v důsledku slabého vedení Maxima Rudina.

"Nebylo by k tomu došlo," opáčil Petrov, "kdyby maršálova bojová letadla byla to letadlo sestřelila nad Polskem, jak se patřilo. Taková je praxe."

"Došlo k přerušení spojení mezi pozemní kontrolou a velitelem bojové letky," řekl Kerenskij. "Je to náhoda, která se stane jedenkrát z tisíců případů."

"Náhoda, která přišla vhod," podotkl Rykov chladně. Od vyslanců věděl, že soud s Miškinem a Lazarevem bude veřejný a že vyjde najevo, jak únosci nejdříve přepadli v parku poddůstojníka KGB, aby mu sebrali legitimaci, a pak se za něj vydávali, když pronikli na palubu letadla.

"Existuje nějaký náznak," zeptal se Petrjanov, stoupenec Višňajeva, "že by tihle dva muži mohli být ti, co zabili Ivaněnka?"

Atmosféra byla nabitá napětím.

"Naprostě žádný," pravil Petrov pevně. "Víme, že oba pocházejí ze Lvova, ne z Kyjeva. Jsou to Židé, kteří nezískali povolení k vystěhování do Izraele. Samozřejmě, že to vyšetřujeme, ale zatím neexistuje žádná spojitost."

"Kdyby se taková spojitost objevila, byli bychom jistě informováni," řekl Višňajev.

"Nepochybně, soudruhu," zachrchlal Rudin.

Byli povoláni stenografové a porada pokračovala diskusí o postupu v Castletownu a o nákupu deseti milionů tun krmného obilí. Višňajev neprojevil zájem. Rykov se namáhal zdůraznit, že Sovětský svaz získává takové množství pšenice, jaké umožní přežít zimu i jaro, a to s minimálními ústupky v ozbrojení. V tomto bodě mu odporoval maršál Kerenskij. Komarov byl nucen přiznat, že bezprostředně očekávaná dodávka deseti milionů tun krmiva pro dobytek na zimu umožní uvolnit okamžitě stejné množství zásob a zabrání hromadnému vybití zvířat. Skupina Maxima Rudina se svou na vlásku visící převahou nedoznala újm.

Když se schůze rozcházela, odtáhl starý sovětský šéf Vasilije Petrova stranou.

"Je nějaká souvislost mezi těmi dvěma Židy a Ivaněnkem?" tázal se.

"Mohla by být," připustil Petrov. "Víme samozřejmě, že přepadení v Ternopolu je jejich dílem, takže je jasné, že ze Lvova odjeli cílevědomě, aby nachystali útěk. Máme jejich otisky z letadla, souhlasí s otisky z jejich bytů ve Lvově. Nenašli jsme žádné boty, které by odpovídaly stopám na místě vraždy v Kyjevě. Ty boty hledáme. A poslední věc: z auta, které srazilo Ivaněnkovu matku, jsme sejmuli otisk dlaně. Snažíme se získat z Berlína celý otisk dlaně od těch dvou. Jestliže budou otisky totožné..."

"Připrav plán pro všechny případy. Prostuduj možnosti, co a jak by se dalo vykonat," nařídil Rudin, "pro jejich likvidaci ve věznicích v západním Berlíně. Abychom se pojistili. A ještě něco. Kdyby byli identifikováni jako vrazi Ivaněnka, řekni to mně, ne politbyru. Nejdříve je zlikvidujeme, teprve pak to povíme soudruhům," Petrov ztěžka polkl. Podvést politbyro byl v Sovětském svazu ten nejvyšší hazard. Malé uklouznutí a neexistovala by žádná záchrana. Vzpomněl si, co mu před čtrnácti dny světil Rudin u krbu v Usovu. S rozložením sil v politbyru šest ku šesti, s mrtvým Ivaněnkem a s těmi dvěma, kteří se chystali přeběhnout z Rudinovy šestice, neměli žádné trumpfy nazbyt.

"Dobře," řekl.

Západoněmecký kancléř Dietrich Busch přijal v druhé polovině měsíce ministra spravedlnosti ve své kanceláři v budově kancléřství, vedle starého paláce Schaumburg. Šéf vlády západního Německa stál u svého moderního okna s překrásnou vyhlídkou a díval se ven, do zmrzlého sněhu. V novém, moderním sídle vlády nad náměstím Spolkového kancléřství bylo příjemně teplo, stačily tu krátké rukávy, nepronikla sem ani špetka syrového, lezavého lednového mrazu z tohoto města na řece.

"Jak pokračuje záležitost s Miškinem a Lazarevem?" tázal se Busch.

"Je to podivné," přiznal ministr spravedlnosti, Ludwig Fischer. "Spolupracují víc, než jsme doufali. Vypadají, jako by přímo dychtili po rychlém odsouzení bez zbytečného prodlení."

"Výborně," řekl kancléř. "Přesně to chceme. Rychlé řízení. Ať to máme za sebou. Jakým způsobem spolupracují?"

"Pravice jim nabídla vynikajícího advokáta. Placeného z příspěvkového fondu pravděpodobně německých dárců, možná také z americké Ligy na obranu Židů. Odmítl ho. Chtěl z toho udělat velkolepou podívanou se spoustou podrobných informací o teroru KGB proti Židům na Ukrajině."

"Tohle že chtěl pravicový advokát?"

"Je to voda na jejich mlýn. Hrr na Rusy, a tak dále," vysvětloval Fischer. "Zkrátka a dobře, Miškin a Lazarev chtějí přiznat vinu a žádat o polehčující okolnosti. Trvají na tom. Kdyby při tom zůstalo a kdyby tvrdili, že ze zbraně vyšla střela nešťastnou náhodou, když letadlo narazilo v Schönfeldu na zem, svědčilo by to v jejich prospěch. Jejich nový obhájce žádá, aby se v tom případě změnilo obvinění z vraždy na trestný čin ublížení na zdraví s následkem smrti."

"To bychom jim zřejmě mohli zaručit," řekl kancléř. "Na kolik by to vypadalo?"

"S přihlédnutím k únosu letadla patnáct až dvacet let. Po odpykání třetiny trestu by samosebou mohli být podmíněně propuštěni. Ve třiceti by se dostali ven."

"To je za pět let," zabručel Busch. "Mně zajímá příštích pět měsíců. Vzpomínky vyblednou. Za pět let budou jen v archivech."

"Ke všemu se přiznávají, ale neustále opakují, že zbraň vystřelila nešťastnou náhodou. Tvrdí, že nechtěli nic než emigrovat do Izraele a jinak to prostě nešlo. Hodlají hned po zahájení řízení přiznat, že jsou vinni ublížením na zdraví s následkem smrti."

"Vyhovíme jim," řekl kancléř. "Rusům se to nebude líbit, ale nakonec to vyjde nastejno. Za vraždu by dostali doživotí, a to je teď vlastně dvacet let."

"Ještě něco. Po odsouzení si přejí být přeloženi do vězení v západním Německu."

"Proč?"

"Vypadá to, že se strašlivě bojí pomsty KGB. Myslí, že budou v západním Německu bezpečnější než v západním Berlíně."

"Nesmysl," odfrkl Busch. "Budou souzeni a vězněni v západním Berlíně. Rusy by ani ve snu nenapadlo vyrovnávat si účty uvnitř berlínské věznice. Neodvážili by se. Můžeme je přemístit třeba za rok nebo tak nějak. Zatím ne. Pusť se do toho, Ludwigu. Zaříd to rychle a čistě, když jsou ochotni spolupracovat. Ale teď před volbami mi chraň záda před novináři a před ruským velvyslancem."

Ranní slunce prozařovalo v Čitě palubu Freyji, která už dvaapůl měsíce spočívala u přístavní hráze, kde ji uváděli do provozuschopného stavu. Za těch pětasedmdesát dní se úplně proměnila. Ve dne v noci poslušně ležela, zatímco ta droboučká havěť, která ji stvořila, se hemžila po kašdické její pidi. Byla obtočena a provrtána stovkami kilometrů různých vedení: kabely, trubkami, trubičkami a šňůrami. Labyrint elektrického vedení byl zapojen a vyzkoušen, neuvěřitelně složitý systém pump instalován a testován.

Bylo instalováno zařízení zapojené na počítač, které bude regulovat plnění i vyprazdňování nákladních prostor, které ji pozeze vpřed nebo ji zarazí na kterémkoli místě na světě, a může tam zůstat celé týdny a nikdo se nepotřebuje dotknout kormidla. Může stát a pozorovat hvězdné nebe nad sebou a mořské hlubiny pod sebou.

Byly instalovány skřínky na potravu a mrazicí boxy, z nichž se mohla posádka živit celé měsíce. Navezl se nábytek, kliky ke dveřím, žárovky, záchody, kuchyňské sporáky, ústřední topení, klimatizace, biograf, sauna, tři restaurace, dvě jídelny, postele, pryčny, koberce a věšáky na šaty.

Její pětioschodová kostra se změnila z prázdné skořápky na luxusní hotel, její velitelské stanoviště, pracovna radistů a sál s počítači, zpočátku duté a rezonující ozvěnou, se rozbzučely databázemi, počítači a kontrolními systémy.

Když poslední řemeslník sebral své nářadí a opustil ji, byla vrcholným a jedinečným dílem co do rozměrů, síly, objemu, luxusu a technické dokonalosti, byla vrcholem všeho, co kdy člověk stvořil k plavbě.

Zbytek třicetileté posádky přiletěl letadlem před čtrnácti dny, aby se seznámil s kašdickým jejím centimetrem. Byli to velitel lodi kapitán Thor Larsen, první důstojník, druhý důstojník a třetí důstojník, hlavní inženýr, první inženýr, druhý inženýr a elektroinženýr v hodnosti "prvního", radista a hlavní stevard - také v hodnosti důstojníků. A počet doplňovalo dalších dvacet: šéfkuchař, čtyři stevardi, tři požárníci a strojní mechanici, jeden mechanik - opravář strojevný. Deset zdatných námořníků a jeden pumpař.

Dva týdny předtím, než měla vyplout, ji odvěkli od přístavní hráze doprostřed zálivu Ise. Tam se její velké dvojité lodní šrouby zakously do vody, aby ji vynesly do západního Pacifiku na testování na moři. Pro důstojníky a posádku, právě tak jako pro tucet japonských techniků, kteří se plavby účastnili, to znamenalo čtrnáct dní dřiny: kašdický systém a přístroj se musel přezkoušet, nic se nesmělo ponechat náhodě, žádné známé či možné nebezpečí se neriskovalo. Toho rána vyplulo z ústí zálivu 170 000 000 dolarů a malé lodě kotvíci za Nagojou s úctou přihlížely.

Dvacet kilometrů před Moskvou leží turistická vesnice a velkostatek Archangelskoje. Je tam muzeum a restaurace, proslavená pravými medvědími řízký. V posledním týdnu onoho mrazivého ledna si Adam Munro v restauraci rezervoval stůl pro sebe a svůj doprovod ze sekretariátu britského velvyslanectví.

Střídal dívky, které zval na večere, aby žádná nepostřehla nic nápadného, a jestli té mladé a nadějeplné dívky toho večera připadalo podivné, že si zvolil dlouhou cestu po zledovatělé silnici a v patnáctistupňovém mrazu, nijak to nekomentovala.

V restauraci bylo teplo a útulno a když se Munro omluvil, že si zajde do auta pro cigarety, přijala to dívka jako samozřejmost a nevěnovala tomu ani špetku pozornosti.

Na parkovišti se Munro roztrásl pod nápořem ledového větru a rozběhl se k vozu, jehož reflektory na okamžik zazářily do tmy.

Posadil se do auta vedle Valentiny, objal ji, přitiskl ji k sobě a políbil.

"Moc mě zlobí představa, že tu jsi s jinou, Adame," šeptala a položila hlavu k jeho hrdlu.  
"Vůbec nic na tom není," řekl. "Naprosto nic, jen záminka, abych sem mohl jet na večeri a abych nevzbudil podezření. Mám pro tebe překvapení."  
"O nás?" zeptala se.  
"O nás. Požádal jsem své lidi, aby ti pomohli ven, a oni souhlasí. Vypracovali plán. Znáš přístav Konstanci na rumunském pobřeží?"  
Zavrtěla hlavou.  
"Slyšela jsem o něm, ale nikdy jsem tam nebyla. Dovolenou trávím vždycky na sovětském pobřeží u Černého moře."  
"Mohla by sis tam zařídit dovolenou se Sašou?"  
"Asi ano," řekla. "Mohu jet na dovolenou, kam chci. Rumunsko je v socialistickém bloku. Nikdo by se nad tím nepozastavil."  
"Kdy začínají Sašovi jarní prázdniny?"  
"Myslím, že poslední týden v březnu. Je to důležité?"  
"Musí to být vpůli dubna," vysvětlil jí. "Naši lidé předpokládají, že by tě mohli rychlým člunem odvézt z pobřeží na nákladní loď, která by kotvila dál na moři. Mohla by sis v dubnu zařídit jarní prázdniny se Sašou v Konstanci nebo na plážích Mamaje?"  
"Pokusím se," řekla. "Pokusím se. Duben. Adame, to je hrozně brzy."  
"Je to brzy, lásko. Necelých devadesát dní. Vydrž ještě chvíli, buď trpělivá jako já a dokážeme to. Začneme úplně nový život."  
Za dalších pět minut mu dala přepis lednové schůze politbyra a zmizela do noci. Munro zasunul papíry za opasek pod sako a pod košili a vrátil se do tepla archangelské restaurace.  
Tentokrát, zapřísáhl se, zatímco zdvořile konverzoval se sekretářkou, nedopustí žádnou chybu, necouvne, nenechá ji odejít jako v roce 1961. Tentokrát to bude navždycky!

Edwin Campbell se pohodlně rozložil v křesle za georgiánským stolem v Long Gallery castletownského sídla a podíval se na profesora Sokolova sedícího proti němu. Skončil poslední bod agendy, s úsilím dospěli k posledním ústupkům. Kurýr z jídelny ve spodním patře ohlásil, že druhá konference v souladu s úspěchem v horním poschodí uzavřela obchodní dohody mezi Spojenými státy a Sovětským svazem.  
"Myslím, že jsme hotovi, Ivane, příteli," řekl Campbell. "Momentálně nemůžeme podniknout nic dalšího."  
Rus zvedl oči od papírů popsaných azbukou, od svých poznámek, ležících na stole před ním. Víc než sto dní se zuby nehty rval, aby zajistil své vlasti obilí, které by ji ochránilo před hladomorem, ale současně aby udržel maximální objem výzbroje od vnitrozemí až po východní Evropu. Věděl, že musí souhlasit s ústupky, které by před čtyřmi roky v Ženevě byly neslýchané, ale snažil se, jak nejlépe dokázal a kolik mu čas dovolil.  
"Asi máš pravdu, Edwine," odpověděl. "Měli bychom pro své vlády připravit koncept smlouvy o omezení zbraní."  
"A protokol o obchodních dohodách," řekl Campbell. "Ty budou asi také žádat."  
Sokolov si dovolil ironický úsměv.  
"Ten budou žádat docela určitě," pronesl.  
V následujícím týdnu připravily oba týmy tlumočnicků a stenografů smlouvu i protokol. Občas bylo zapotřebí, aby dva hlavní vyjednávači objasnili některé články, ale většinu překladů a přepisů řídili tajemníci. Když byly objemné dokumenty, každý s jednou kopií, konečně hotové, rozjeli se hlavní vyjednávači do svých hlavních měst, aby je předložili nadřízeným.

Andrew Drake odhodil časopis a opřel se v křesle. "To bych rád věděl," řekl.  
"Co?" tázal se Krim, který vstoupil do malého obývacího pokoje a nesl tři šálky kávy.  
Drake Tatarovi hodil časopis.  
"Přečti si ten první článek," řekl. Krim mlčky četl, zatímco Drake upíjel kávu. Kaminskyj je pozoroval.  
"Jsi blázen," řekl Krim když dočetl.  
"Nejsem," řekl Drake. "Jestli nesebereme odvahu, zůstaneme tu sedět dalších deset let. Mohlo by to vyjít. Podívej, Miškin a Lazarev budou do čtrnácti dnů stát před soudem. Výsledek je nabíledni. Klidně můžeme začít už dnes uvažovat o plánu. Stejně víme, že to musíme vykonat, jestli se mají z toho kriminálu dostat. Je na čase vymyslet strategii. Azamate, ty jsi sloužil v Kanadě u parašutistů?"  
"To se ví," řekl Krim. "Pět let."  
"Cvičili vás v práci s výbušninami?"  
"Jo. Demolice a sabotáž. Přechodně mě přeložili na tři měsíce k inženýrům do techniky."  
"A před pár roky jsem já byl fanda na elektroniku a rádio," řekl Drake. "Asi proto, že otec měl rádioopravnu, než umřel. Mohlo by se nám to podařit. Potřebovali bychom, aby nám někdo pomohl, ale mohlo by se to podařit."  
"Kolik osob?" zeptal se Krim.  
"Jednoho venku, jen aby poznal Miškina a Lazareva až budou propuštěni. To bude tady Miroslav. Na samotnou práci stačíme my dva a pět na hlídky."  
"O něco takového se nikdy nikdo nepokusil," namítl pochybovačně Tatar.  
"Tím spíš to bude nečekané a nebudou na to připraveni."  
"Nakonec nás chytanou," řekl Krim.  
"To není jisté. Kdyby to bylo nutné, kryl bych ústup. A kromě toho by se ten pokus stal senzací desetiletí. Až by Miškin s Lazarevem dorazili do Izraele, tleskal by jim celý svět. Problém svobodné Ukrajiny by byl zveřejněn v každých

novinách a časopisech vně sovětského bloku."

"Našel bys lidi, kteří by se k nám připojili?"

"Léta jsem shromažďoval jména," řekl Drake, "chlapů, kteří mají po krk tlachání. Kdyby se dozvěděli, co jsme už dokázali... ano, do konce měsíce jich pět přivedu."

"Dobře," řekl Krim. "Jestli se do toho máme pustit, pak začneme. Kam mám jet?"

"Do Belgie," řekl Drake. "Potřebuji velký byt v Bruselu. Přivedu tam své lidi a bude to základna celé skupiny."

Zatímco Drake hovořil, na druhém konci světa vycházelo slunce nad Čitou a loděnicí IHI. Freyja s vrticím motorem kotvila u dostrojovací hráze.

Předchozí večer se konala dlouhá porada v kanceláři předsedy IHI. Účastníci se jí hlavní inženýr loděnice i společnosti a dva revizoři účtů, dále Harry Wennerstrom a Thor Larsen. Oba techničtí odborníci potvrdili, že veškeré zařízení a vybavení obrovského tankeru je v dokonalém stavu. Wennerstrom podepsal konečné předání do provozu stvrzující, že Freyja je přesně to, za co zaplatil.

Fakticky zaplatil pět procent ceny při podpisu původní smlouvy na stavbu lodi, pět procent ceny při slavnostním dokončení trupu lodi, pět procent při spuštění tankeru na vodu a pět procent při oficiálním předání. Zbývajících osmdesát procent a úroky se měly splácet v průběhu příštích osmi let. Ale už teď mu loď patřila a mohl s ní nakládat, jak chtěl a jak zamýšlel. Vlajka loděnice byla slavnostně spuštěna a v ranním vánku se teď třepotal stříbromodrý emblém s helmou Vikingů, patřící společnosti Nordia Line.

Vysoko na můstku, který se tyčil nad rozlehlou plochou paluby, popadl Harry Wennerstrom Thora Larsena za paži, vtáhl ho do místnosti radistů a zavřel dveře.

"Je celá tvoje, Thore," řekl. "Mimochodem - nastala malá změna co se týče plánu na příjezd do Evropy. Nevyložíme náklad na volném moři. Ne na téhle první, panenské cestě. Tentokrát, jen tentokrát, popluješ do Europortu v Rotterdamu s plným nákladem."

Larsen nevěřícně civěl na svého zaměstnavatele. Dobře věděl, právě tak jako to věděl Wennerstrom, že plně naložené tankery ULCC nepluly do přístavů, zůstávaly v určité, značné vzdálenosti od přístavu, na volném moři, a vykládaly se tak, že vypustily větší část nákladu do dalších, menších tankerů, aby se snížil jejich ponor, než se dostanou do mělčích vod. Nebo zakotvily u "umělých mořských ostrovů": spleť potrubí a výztuží na stojkách na hlubokém moři, z nichž se ropa pumpovala na břeh. Představa dívky, milenky v každém přístavu, byl pro posádky supertankerů bohapustý šprým, často nezakotvili celý dlouhý rok ani poblíž nějakého města a na občasnou dovolenou je dopravovali z lodi letadlem. Což byl také důvod, proč ubytování posádky mělo vypadat jako opravdový domov mimo domov.

"Lamanšský průliv nám nepovolí vstup," řekl Larsen.

"Nepoplujete průlivem," vysvětlil Wennerstrom. "Poplujete západně od Irska, západně od Hebrid, severně od Pentlandského zálivu, mezi Orkneji a Shetlandy, pak na jih do Severního moře po dvacetisáhové trase. Zakotvíte v hlubinném kotvišti. Odtud vás lodivodi navedou hlavním průlivem do ústí řeky Maas. Remorkéry vás potáhnou z holandského Hooku do Europortu."

"Vnitrozemský průliv ji nepustí naloženou do Maas," odporoval Larsen.

"Ale pustí," prohlásil Wennerstrom bez zaváhání. "V posledních čtyřech letech prohloubili kanál na 115 stop. Ty potřebuješ 98 stop. Thore, kdyby se mě kterýkoli námořník na světě zeptal, kdo dokáže přivést miliontunku do Europortu, odpověděl bych že ty. Bude to setsakra náročné, ale dopřej mi tenhle poslední triumf. Chci tu loď ukázat celému světu, Thore. Svoji Freyju. Svět tam na ni bude čekat. Holandská vláda, tisk. Pozvu je jako své hosty a užasnou. Jinak by ji nikdo nikdy nespasil. Celý život stráví z dohledu pevné země."

"Tak dobře," váhavě souhlasil Larsen. "Jenom tentokrát a ta plavba mě bude stát deset let života."

Wennerstrom se zaculil jako malý kluk.

"Jen počkej, až ji uvidí," řekl. "Prvního dubna. Na shledanou v Rotterdamu, Thore Larsene."

Za deset minut byl pryč. V poledne se obrovitá Freyja odpoutala od břehu a zamířila do ústí zálivu. Nábřeží lemovali Japonci, přišli zamávat tankeru na rozloučenou. Ve dvě hodiny odpoledne, druhého února vyplula z ústí do Tichého oceánu a obrátila před na jih k Filipínám, Borneu a Sumatře. Vydala se na svou panenskou plavbu.

Desátého února se v Moskvě sešlo politbyro, aby uvážilo, schválilo nebo zamítlo návrh smlouvy a ke smlouvě připojený obchodní protokol. Oba dokumenty byly výsledky jednání v Castletownu. Rudin a jeho stoupenci věděli, že když se jim podaří na této schůzi prosadit podmínky smlouvy, budou následně dohody ratifikovány a podepsány, ledaže by se stalo něco zcela nepředvídaného.

Jeffrem Višňajev a jeho frakce jestřábů to věděla také. Schůze trvala dlouho a bojovalo se mimořádně tvrdě. Často se předpokládá, že světoví státníci, i když jsou jen mezi sebou, hovoří slušně a mírně a oslovují své kolegy a poradce zdvořile. Neplatilo to o několika amerických prezidentech a byla to naprostá nepravda o uzavřených zasedáních politbyra. Ruskými slovy o třech a pěti hláskách se to jen hemžilo. Jen distingovaný Višňajev držel jazyk na uzdě, i když jeho tón byl ostrý a on i jeho spojenci zápolili řádku po řádce o každý ústupek.

Umírněnou frakci vedl ministr zahraničí Dmitrij Rykov.

"Získali jsme," řekl, "zaručený nákup pětadesáti milionů tun obilí za rozumné ceny minulého července. Bez toho obilí by celý náš národ postihla katastrofa. Navíc máme nejmodernější technologii výroby spotřebního zboží, počítačů a těžby ropy v objemu téměř tři miliard dolarů. S tím můžeme překonat problémy, které nás sužují dvě desetiletí, a do pěti let se dát do pořádku. Proti tomu jsme museli přistoupit na minimální ústupky ve zbrojení a bojové připravenosti.

Zdůrazňuji, že tyto ústupky v ničem nenarušují ani nezpochybňují naše dominantní postavení ve třetím světě a jeho surovinových zdrojích v časovém úseku těch pěti let. Z katastrofy, která nám hrozila vloni v květnu, jsme vyšli vítězně,

díky moudrému vedení soudruha Maxima Rudina. Odmítnutí smlouvy by nás vrátilo zpátky k minulému květnu, dokonce by to bylo ještě horší. Ze sklizně roku 1982 nám zbývají zásoby na šedesát dní."

Schůze pak hlasovala o podmínkách smlouvy, ale v podstatě to bylo hlasování o vedení Maxima Rudina a výsledek šel ku šesti zůstal nezměněn. Proto rozhodl hlas předsedy.

"Teď ho může porazit jediná věc," řekl Višňajev maršálu Kerenskému s uvážlivou rozhodností, když spolu jeli večer domů ve Višňajevově limuzíně. "Kdyby se přihodilo něco vážného, co by od něj odradilo jednoho nebo dva z jeho lidí, a ti by se dali k nám, ještě předtím, než bude smlouva ratifikována. Jestli k tomu nedojde, ústřední výbor na základě doporučení politbyra smlouvu schválí a bude to hotové. Kdyby se podařilo dokázat, že Ivaněnka zabili ti dva zatracení Židé v Berlíně..."

Kerenskij nebyl ve své kůži. V hloubi duše začínal přemítat, jestli zvolil správnou stranu. Před třemi měsíci to vypadalo, že Američané budou od Rudina chtít příliš mnoho a příliš rychle, a že Rudin proto ztratí podporu u zeleného stolu. Ale Kerenskij patřil teď Višňajevovi, žádné obrovské manévry se do dvou měsíců ve východním Německu konat nebudou a musí to spolknout.

"Ještě něco," řekl Višňajev. "Kdyby k tomu bylo došlo před šesti měsíci, byl by dnes boj o moc vyřízený. Informátor z kuncevske kliniky mi pověděl zajímavou novinku. Maxim Rudin umírá."

"Že umírá?" opakoval ministr obrany. "A kdy by měl zemřít?"

"Ne dost brzy," pravil teoretik. "Dožije se dne schválení smlouvy, kamaráde. Utíká nám čas a nemůžeme s tím nic dělat. Jestli neshoří na aféru s Ivaněnkem."

V čase, kdy hovořili, plula Freyja Sundským průlivem. Po jejím levoboku leželo předhoří Jávy a daleko za pravobokem se zdvihal k noční obloze veliký masiv sopky Krakatoa. Řady spoře osvětlených přístrojů na zešeřelém velitelském stanovišti informovaly Thora Larsena, prvního důstojníka, hlídku a druhého důstojníka, o všem, co potřebovali vědět. Počítač v malé místnosti vzadu na můstku koreloval údaje tří samostatných navigačních systémů a jeho výsledky byly naprosto spolehlivé. Průběžné údaje kompasu, přesné na půl stupně, souhlasily s hvězdami, neměnnými a nezměnitelnými. Lidmi vyrobené umělé hvězdy, satelity, kroužící za každého počasí byly také monitorovány a výsledky se vkládaly do počítače. Jejich paměť spolykala příliv, vítr, spodní proudy, teplotu a vlhkost vzduchu. Nepřetržitě instrukce počítače je automaticky přenášely do gigantického kormidla, kmitajícího hluboko pod zadním příčnickem s citlivostí ocasu sardinky.

Vysoko nad můstkem kroužily neúnavně dvě radarové antény. Vnímaly pobřeží a hory, lodě a bóje a krmily jimi počítač, který informace zpracovával a byl připraven spustit poplašné zařízení při první známce nebezpečí. Sonary pod vodou vysílaly trojrozměrnou mapu mořského dna hluboko dole, zatímco předový sonar se z kulaté přídě rozhlížel na tři míle dopředu a dolů do černých vod, protože Freyja se dokázala z plné rychlosti zastavit až za třicet minut.

Před rozedněním minula Sundský průliv a počítače ji otočily na severozápad, sto sáhů dolů na jih od Cejlonu a do Arabského moře.

O dva dny později, dvanáctého, se shromáždilo osm mužů v bytě, který Azamat Krim najal na předměstí Bruselu. Drake přivedl pět nových účastníků. Znal je už pár let. Zajel za nimi a dlouze s nimi hovořil, než se rozhodl, že mohou sdílet sen o úderu proti Moskvě. Dva z pěti byli v Německu narození Ukrajinci, potomci velké ukrajinské komunity ve Spolkové republice. Jeden byl Američan z New Yorku, také syn ukrajinského otce, a zbývající dva byli britští Ukrajinci. Když uslyšeli, co provedli Miškin s Lazarevem šéfovi KGB, rozčileně se rozdebatovali. Drake pak prohlásil, že akce bude dokončena teprve, až oba partyzáni budou svobodní a v bezpečí. Všichni souhlasili. Hovořili celou noc a za svítání se rozdělili do čtyř týmů po dvou.

Drake a Kaminskij se měli vrátit do Anglie, nakoupit nezbytné elektronické zařízení, které, jak Drake soudil, potřebují. Jeden Němec spolu s Angličanem měli jet do Německa pro výbušniny. Druhý Němec měl kontakty v Paříži a spolu s druhým Angličanem dostal za úkol najít a koupit nebo ukrást výzbroj. Azamat Krim se spojil s kamarádem ze Severní Ameriky, aby vyhledali motorový člun. Američan zaměstnaný v rekreační loděnici na severu státu New York, se v člunech vyznal.

Za osm dní byl v přísně střeženém soudním sále v bezprostřední blízkosti Moabitské věznice v západním Berlíně zahájen proces s Miškinem a Lazarevem. Oba muži vyslechli tiše a pokorně obžalobu. Byli chráněni všemi možnými způsoby: počínaje ostnatým drátem nataženým po obvodu zdi, po ozbrojené strážce rozestoupené po celém sále. Deset minut trval výčet trestných činů, jichž se dopustili. Z přečpaných lavic tisku se ozval slyšitelný výdech překvapení, když oba muži přiznali, že jsou vinni ve všech bodech. Státní žalobce povstal, aby se ujal slova a přednesl soudnímu senátu svou verzi líčení, co se na Nový rok událo. Když skončil, soudci jednání odročili, aby se poradili o rozsudku.

Freyja postupovala pomalu a rozvážně Hormuzským průlivem do Arabského zálivu. Vánek se za rozednění ochladil a proměnil se ve studený vítr šamal, který foukal zřepředu od severovýchodu, byl plný písku a zastřel a zmlhavěl horizont. Posádka se v tomhle kraji dobře vyzнала, mnohokrát tu projížděla na cestách do zálivu za ropou. Byli to všechno ostřílení tankeři.

Jedním bokem se Freyja sunula jen asi dva kabely od holých, vyprahlých ostrovů Quoin, na druhé straně rozpoznali důstojníci na můstku tmavou, chmurnou měsíční krajinu poloostrova Musandam s jeho strmým skalnatým pohořím. Freyja plula rychle a bez problémů, protože průliv byl dost hluboký. Zpáteční cesta s naloženým tankerem bude jiná. Loď bude hluboce ponořená, popluje pomalu, oči posádky budou přibíte k hloubkoměru a budou sledovat plastickou mapu mořského dna, jen pár metrů pod kýlem, osmadvadesát stop pod hladinou.

Loď plula stále ještě naprázdno, jako celou cestu z Čity. Měla šedesát obrovských cisteren a nákladních prostor, tři vedle sebe v řadě po dvaceti po celé délce lodi. Jedna z nádrží byla na nečistotu, sloužila výhradně sběru nečistot z padesáti nádrží plných ropy. Devět bylo stálých zátěžových nádrží, které se neplnily ničím jiným než mořskou vodou, aby se loď vyrovnala, když plula bez nákladu.

Zbývajících padesát nádrží bylo na ropu. Každá na dvacet tisíc tun. Tanker plul do Abú Dhabí pro svůj první náklad, s naprostou důvěrou, že je zcela vyloučeno, aby došlo k nehodě, při níž by se moře znečistilo ropou.

V Rue Miollin v Paříži je malá, skromná hospůdka, kde se scházejí na skleničku malé ryby ze světa žoldáků a obchodníků se zbraněmi. Sem přivedla německo-francouzská spojka německého Ukrajince a jeho anglického kolegu. Několik hodin se Francouz tlumeně dohadoval s dalším francouzským kumpánem, až se nakonec vrátil k oběma Ukrajincům.

"Podle kamaráda prý to je možné," sdělil Ukrajinci z Německa. "Pět set dolarů za kus, americké dolary a na ruku. Včetně jednoho zásobníku na každý kus."

"Bereme to, jestli přidá pistoli s plným zásobníkem," řekl ten z Německa.

O tři hodiny později bylo do kufru auta Ukrajinců zaparkovaného v garáži soukromého domu poblíž Neuilly, uloženo v příkrývkách zabalených šest automatických pušek a jedna automatická desetimilimetrová pistole MAB. Peníze přešly z ruky do ruky. Za dvanáct hodin, těsně před půlnocí dvacátého čtvrtého února přijeli oba muži do Bruselu a uskladnili svá zavazadla na dno skříně.

Při východu slunce dvacátého pátého února brázdila Freyja na zpáteční cestě Hormuzský průplav a důstojníci upírající na můstku zrak na hloubkoměr si oddechli, když pozorovali, jak jim z očí mizí mořské dno a propadá se do oceánu. Údaje na digitálním displeji rychle překrmitaly z dvaceti na sto sáhů. Freyja nabrala patnáctiuzlovou rychlost odpovídající plnému nákladu a mířila na jihovýchod, dolů do Omanského zálivu.

Dopravovala těžký náklad, plnila úkol, pro který ji projektovali a postavili: vezla žíznivým evropským rafineriím a milionům jídelen, kluboven a restaurací milion tun ropy. Její ponor se ustálil na stanovených osmadvaceti stopách a poplašná zařízení ho nadále sledovala a byla naprogramována, jak si mají počínat, kdyby se mořské dno příliš přiblížilo. Devět zátěžových nádrží bylo teď prázdných a sloužily jako nadlehčující nádrže. Na vzdálené předové části první řada tří nádrží obsahovala plné nádrže ropy na levoboku i pravoboku, s jedinou odpadovou nádrží uprostřed. V další řadě byly první tři nádrže odlehčující. Druhá skupina tří byla uprostřed a třetí u paty palubní nástavby, v jejímž pátém poschodí předal kapitán Thor Larsen velení prvnímu důstojníkovi a šel dolů do své pěkné obytné kabiny, aby se nasnídal a trochu vyspal.

Ráno dvacátého šestého února po několikadenním přerušení jednání předseda senátu v moabitské soudní síni v západním Berlíně začal číst rozsudek, k němuž došel on a jeho dva kolegové. Četl několik hodin.

Miškin a Lazarev naslouchali ve své zabezpečené, přepážkami izolované kabině značně lhostejně. Občas se napili ze sklenic vody stojících na stolku před nimi. Novináři z celého světa, vmáčknutí do oddělení pro tisk, je sledovali stejně pozorně jako sledovali soudce, jejichž rozsudek byl předčítán. Jeden novinář z levicového německého týdeníku zřejmě věnoval větší pozornost sklenicím, z nichž pili než samotným vězňům.

Jednání bylo přerušeno na oběd a když se senát znovu sešel, novinářovo sedadlo zůstalo prázdné. Telefonoval z budky před sálem. Krátce po třetí hodině dospěl soudce k závěru. Oba muži byli vyzváni, aby povstali a vyslechli, že byli odsouzeni k patnácti letům vězení.

Byli odvedeni, aby si začali odpykávat trest v Tegelské věznici na severu Berlína. Za pár minut byla soudní budova prázdná. Nastoupila úklidová četa, která odnášela přeplněné odpadkové koše, sklenice a láhve. Jedna uklízečka středního věku pracovala uvnitř, v kabině odsouzených. Nikým nepozorována sebrala sklenice vězňů, každou zabalila do prachovky a uložila je do tašky spolu s prázdnými obaly od přesnídávky. Nikdo si toho nevšiml a nikoho to nezajímalo.

Poslední den v měsíci požádal Vasilij Petrou o osobní slyšení u Maxima Rudina a byl přijat v jeho bytě v Kremlu.

"Miškin a Lazarev," řekl bez úvodu.

"Co je s nimi? Dostali patnáct let. Měli je odstřelit."

"Náš člověk v západním Berlíně sebral sklenice, ze kterých během procesu pili. Jeden otisk dlaně se shoduje s otiskem sejmutým v autě, které v říjnu porazilo v Kyjevě Ivaněnkovu matku a ujelo."

"Tak to byli oni," řekl Rudin zachmuřeně. "K čertu s těmi parchanty. Vasiliji, znič je. Zlikviduj je tak rychle, jak dokážeš. Předěj je "mokřým akcím."

Obrovské a složité pole působnosti a organizace KGB sestává v zásadě ze čtyř hlavních správ, sedmi samostatných ředitelství a šesti samostatných oddělení.

Jádrem KGB jsou ale ty čtyři hlavní správy. Jedna z nich, První správa, se zabývá výlučně utajovanými aktivitami mimo Sovětský svaz.

Hluboko v jejím srdci je sekce známá prostě jako oddělení V (jako Viktor) neboli Výkonné oddělení, exekutiva. Tohle oddělení si KGB velice přeje skryt před světem mimo Sovětský svaz i uvnitř Svazu, protože jeho pracovní náplní jsou sabotáže, vydírání, únosy a atentáty. Podle zločineckého žargonu se tomu v KGB také říká oddělení mokryje děla neboli "mokré akce", a to proto, že ti, kdo útok plní, bývají zvlhlí krví. A tomuto oddělení V v První hlavní správě KGB měl Petrov dle rozkazu Maxima Rudina předat likvidaci Miškina a Lazareva.

"Už jsem jim to předal," řekl Petrov. "Uvažoval jsem, že bych tím pověřil Kukuškina, Ivaněnkova šéfa bezpečnosti. Má

osobní důvody pro to, aby uspěl, jednak si musí zachránit vlastní kůži a jednak by měl pomstít Ivaněnka i svoji potupu. Před deseti lety sloužil v "mokrých akcích", takže je zná. Také samozřejmě zná tajemství z ulice Rosy Luxemburgové, byl u toho, a mluví německy. Hlášení bude podávat jen generálu Abrasovovi a mně."

Rudin zamračeně přikývl.

"Dobře, dej mu to. Ať si sám vybere lidi. Abrasov mu poskytne všechno, co by potřeboval. Oficiální důvod je pomstít smrt kapitána letectva Ruděnka. Vasiliji, ať se mu to raději povede hned napoprvé. Jestli se o to pokusí a nepodaří se to, Miškin a Lazarev by mohli otevřít klapáčku. A po nezdařeném pokusu zabít je, by tomu mohl někdo i uvěřit. Višňajev určitě, a viš, co by to znamenalo."

"Vím," řekl tiše Petrov. "Podaří se to, vykoná to sám, osobně."

10

"Je to to nejlepší, co můžeme získat, pane prezidente," řekl ministr zahraničí David Lawrence. "Já osobně jsem přesvědčen, že Edwin Campbell byl v Castletownu úspěšný."

Před prezidentovým stolem v Oválném pokoji se shromáždili ministři zahraničí, obrany a financí spolu se Stanislavem Poklewskym a Robertem Bensonem ze CIA. Růžovou zahradu za francouzskými okny bičoval ostrý vítr. Sníh zmizel, ale první březem byl chmurný a nepříjemný.

Prezident Bill Matthews položil dlaň na tlustou složku před sebou, byl to návrh smlouvy o odzbrojení, výdobytek z jednání v Castletownu.

"Zčásti je to na mne příliš technické," přiznal prezident, "ale závěr ministerstva obrany na mě udělal velký dojem. Vidím to takhle: kdybychom to neschválili, poté co to schválilo politbyro, další jednání by nepřicházelo v úvahu. Pro Rusko by dodávky obilí za tři měsíce byly akademická záležitost. V té době by hladověli a Rudin by padl. Jefrem Višňajev by dostal svou válku, je to tak?"

"Jinak se to určitě nedá chápat," řekl David Lawrence.

"A co druhá stránka věci - naše ústupky?" zeptal se prezident.

"Tajný protokol o obchodu je samostatný dokument," řekl ministr financí. "Podle něj máme dodat padesát pět milionů tun obilovin za výrobní ceny a dále technologii výroby ropy, počítačů a spotřebního zboží v hodnotě téměř tři miliard dolarů, při podstatné dotaci. Spojené státy to přijde téměř na tři miliardy dolarů. Ovšem odzbrojení nám svými důsledky, to jest snížením nákladů na obranu, umožní získat ten obnos zpátky a možná něco navíc."

"Jestliže Sověti své prohlášení dodrží," dodal spěšně ministr obrany.

"Jestliže ho dodrží, a musíme věřit, že dodrží," argumentoval Lawrence, "tvrdí vaši odborníci, že nejméně pět let by Sověti nedokázali rozpoutat úspěšnou konvenční ani strategickou válku v Evropě."

Prezident Matthews věděl, že se příštích prezidentských voleb v listopadu nezúčastní jako kandidát. Ale jestliže odstoupí a nechá za sebou mír, třeba jen na pět let, jestliže by zdržel tempo závodů ve zbrojení, zatěžujících sedmdesátá léta, zaujal by místo mezi velkými prezidenty Spojených států. Ted' na jaře 1983 si to přál víc než cokoli jiného.

"Pánové," řekl. "Tuhle smlouvu musíme schválit jak stojí a leží. Davide, informuj Moskvu, že souhlasíme s podmínkami právě tak jako oni a že navrhujeme, aby se naši vyjednaváci znovu sešli v Castletownu a formulovali oficiální smlouvu, která se bude podepisovat. A my mezitím povolíme, aby se nakládalo obilí na lodě, které vyplují v den podpisu smlouvy. To je všechno."

Třetího března uzavřel Azamat Krim a jeho ukrajinsko-americký spolupracovník obchod, jímž získali důkladný a silný motorový člun. Bylo to plavidlo velice oblíbené u nadšených rybolovců na britském a evropském pobřeží Severního moře: s ocelovým trupem, čtyřicet stop dlouhé, pevné a z druhé ruky. Mělo belgickou registraci a objevili ho u Ostende.

Na předku mělo kabinu, jejíž střecha kryla předovou třetinu lodi. Kajutní schůdky vedly dolů do malé a stísněné ložnice se čtyřmi lůžky, s malinkým záchodem a tábornickým plynovým vařičem. Zád' za lodní přepážkou byla otevřená žvlům a pod palubou měla loď silný motor, schopný plavby po bouřlivém Severním moři k lovištím ryb a zpátky.

Krim se svým společníkem ji dopravil z Ostende do Blankenbergu, nahoru na belgické pobřeží, a když ji zakotvili v přístavišti rekreačních lodí, nevzbudila žádnou pozornost. Jaro vždycky přivábí na pobřeží houfy odvážných rybářů s jejich čluny a rybářskou výzbrojí. Američan se rozhodl, že bude bydlet na lodi a dá do pořádku motor. Krim se vrátil do Bruselu, kde zjistil, že Andrew Drake zabral kuchyňský stůl, přeměnil ho na řemeslnický ponk a byl hluboce zabrán do svých příprav.

Potřetí za své panenské cesty překročila Freyja rovník a sedmého března vstoupila do mozambického průplavu, míříc k jihu a jihozápadu k mysu Dobré naděje. Stále ještě sledovala svou stosařovou dráhu, pod kýlem měla šest set stop čirého oceánu a tato dráha ji vedla na širé moře, za hlavní lodní trasy. Pevninu nezahledla ode dne, kdy vyplula z Ománského zálivu, ale sedmého odpoledne proplula Komorskými ostrovy severně od kanálu u Mozambiku. Posádka využila mírného větru z pravoboku a mírného moře, aby se prošla po čtvrt míle dlouhé přídi nebo lenořila u zastíněného bazénu na palubě C. Prohlíželi si ostrov Grande Comore, jehož vysoký zalesněný vrchol byl zakryt mraky a kouř z hořícího porostu na jeho bocích se táhl po zelené vodní ploše. Před soumrakem se obloha zatáhla šedými mraky a rozfoukal se bouřlivý vítr. Před nimi se vzdouvalo vysoké moře mysu a poslední etapa cesty k severu, do Evropy a ke

slavnému přivítání.

Nazítí odpověděla Moskva oficiálně na návrh prezidenta Spojených států a vyjádřila potěšení nad jeho souhlasem s podmínkami navrhované smlouvy, připojila se k plánu, aby hlavní vyjednaváči z Castletownu se znovu sešli a sepsali konečnou verzi smlouvy. Průběžně zůstanou ve stálém spojení se svými vládami.

Téměř veškeré sovětské obchodní loďstvo Sovfrachtu spolu s mnoha dalšími loďmi najatými Sovětským svazem už vyplulo na americkou výzvu k Severní Americe, aby naložilo obilí. Do Moskvy docházely první zprávy, že se na venkovských trzích objevuje spousta masa, a to znamenalo, že se vybíjí dobytek, dokonce i na státních a družstevních farmách, kde to bylo zakázáno. Nezbyvaly už téměř žádné zásoby pro zvířata ani lidi.

V osobním dopise vyjádřil Maxim Rudin politování, že se ze zdravotních důvodů nemůže dostavit, pokud by se slavnostní podepisování nekonalo v Moskvě, aby vlastní rukou podepsal smlouvu za Sovětský svaz. Proto navrhl, aby smlouvu oficiálně podepsali ministři zahraničí desátého dubna v Dublinu.

Vítr na mysu byl strašlivý, jihoafrické léto skončilo a podzimní vichřice bouřily od Antarktidy a bičovaly Stolovou horu. Dvanáctého března byla Freyja v srdci proudu Agulhas a prodírala se útesy zelených vln k západu, s vichřicí mlátící ji od jihozápadu do levoboku.

Na liduprázdné palubě byla mrazivá zima. Za dvojitým sklem velitelského stanoviště stál kapitán Thor Larsen se svými dvěma důstojníky hlídky a s kormidelníkem, radistou a dvěma dalšími, nalahko, jen v košilích bez sak. Byli v teple, v bezpečí a obklopeni aurou nepřemožitelné technologie hleděli dopředu do dvanáctimetrových vln, které se v jihozápadním příboji o síle deset tyčily nad levobokem Freyji, pár vteřin hrozivě vzedmuté, a pak se bílá pěna zřítla na obrovskou palubu s myriádami potrubí a ventilů. Ve vlnobití bylo vidět jen přidřevou nástavbu daleko vpředu, jako by to byl samostatný a nezávislý celek. Když se pak zpěněná záplava rozpadla do krůpějí, Freyja se otřásla a vnořila se do náporu další mořské hory. Třicet metrů pod muži na velitelském stanovišti pohánělo devadesát tisíc koňských sil milion tun ropy o dalších pár metrů k Rotterdamu. Vysoko nad nimi kroužilo a plachtilo ptactvo mysu, albatrosi, jejichž křik nepronikl plexisklem můstku, kam právě přinesl stevard kávu.

O dva dny později v pondělí, čtrnáctého vyjel Adam Munro z nádvoří obchodní sekce britského velvyslanectví a zahrnul ostře doprava na Kutuzovův prospekt, směrem do centra. Mířil do hlavní budovy velvyslanectví, kam ho povolal první rada. Po telefonu, zcela určitě odposlouchávaném KGB, vysvětlil, že je třeba objasnit pár drobných detailů o nadcházející návštěvě obchodní delegace z Londýna. Ve skutečnosti to znamenalo, že Munro čeká v místnosti šifrantů zpráva.

Pracovna šifrantů v budově velvyslanectví na nábřeží Maurice Thoreze je v suterénu, je to bezpečná místnost, pravidelně kontrolovaná "čističkami", jejichž úkolem není odstraňovat prach a nečistotu, nýbrž odposlouchávací zařízení. Šifranti jsou diplomaté prověřeni na nejvyšší úrovni. Někdy však přicházejí zprávy označené, že nemohou a nesmějí být dešifrovány běžným postupem. Jmenovka na těchto sděleních upozorňuje, že zpráva má být předána jednomu určitému šifrantovi, člověku, který je oprávněn zprávu přijmout, protože ji potřebuje. Takovou zprávu dostával občas, a také právě dnes, Adam Munro. Odpovědný šifrant znal Munrovo skutečné postavení, musel ho znát: kdyby pro nic jiného, tak aby ho chránil před těmi, kdo to nevěděli.

Munro vstoupil do pracovní místnosti šifrantů a úředník ho zahlédl. Pooděšili do malého přístěnku a šifrant, přesný, pedantický úředník s bifokálními brýlemi vytáhl z opasku klíč, kterým odemkl zvláštní dešifrovací stroj. Vsunul do něj zprávu z Londýna a stroj vyplivl překlad. Šifrant se na něj nepodíval, odvrátil oči a Munro o kousek odstoupil. Munro si přečetl zprávu a usmál se. Za pár vteřin uměl zprávu nazpaměť a vhodil papír rovnou do drtičky, a ta ho rozmělnila na droboulinké kousíčky zvící prachu. Munro šifrantovi poděkoval a odešel se srdcem překypujícím štěstím. Barry Ferndale ho informoval, že ruskoamerická smlouva je na spadnutí, a v tom případě by Slavík mohl být diskretně dopraven ven, kde bude vítán a nepochybně odměněn. V úvahu přicházel týden mezi šestnáctým a dvacátým třetím dubnem, místo odjezdu by bylo poblíž Konstancé na rumunském pobřeží. Uvedeny byly i další podrobnosti odjezdu. Ferndale ho žádal, aby se poradil se Slavíkem a oznámil, zda Slavík souhlasí a přijímá.

Když prezident Matthews obdržel osobní poselství Maxima Rudina, podotkl k Davidu Lawrencovi: "Vzhledem k tomu, že tohle je víc než pouhá dohoda o omezení zbrojení, měli bychom to nazvat smlouvou. A protože bude zřejmě podepsána v Dublinu, pojmenujeme ji Dublinská smlouva."

Lawrence se poradil s vládou Irské republiky, a ta s neskrývaným potěšením souhlasila, že jí bude ctí stát se hostitelskou zemí pro slavnostní podepsání smlouvy Davidem Lawrencem za Spojené státy a Dmitrijem Rykovem za SSSR. Slavnost se bude konat desátého dubna v sále svatého Patrika na dublinském zámku.

Šestnáctého března proto prezident Matthews odpověděl Maximu Rudinovi, že s místem i datem souhlasí.

V horách před Ingolstadtem v Bavorsku jsou dva poměrně velké kamenolomy. V noci na osmnáctého března přepadli nočního hlídače čtyři maskovaní muži, nejméně jeden z nich byl ozbrojený pistolí, jak později sdělil noční hlídač policii. Muži zřejmě věděli, co hledají. Vzali mu klíče a vnikli do skladu dynamitu a ukradli dvě stě padesát kilogramů výbušnin TNT na odstřel skal a několik elektrických rozbušek. Zmizeli dávno před rozedněním, a protože byla následující den sobota devatenáctého, byl svázaný noční hlídač vyproštěn a krádež zjištěna skoro až před polednem. Policie pak pátrala po pachatelích velmi intenzivně a soustředila se především na bývalé zaměstnance kamenolomu, vzhledem k tomu, že se lupiči zřejmě vyznali v topografii lomu. Policie pátrala po extrémních levičácích a jménu Klimčuka, který byl v kamenolomu zaměstnán před třemi roky, nevěnovali žádnou zvláštní pozornost. Předpokládali, že to je Polák. Ve

skutečnosti to je ukrajinské jméno. V sobotu večer se obě auta s výbušninami vrátila do Bruselu. Německo-belgickou hranici překročili na dálnici Aachen-Liege. Nikdo je nezastavil. Víkendový provoz byl mimořádně hustý.

Večer dvacátého byla Freyja daleko za Senegalem. Příznivý, jihovýchodní vítr a příznivé proudy jí pomohly dodržet čas. Na severní Evropu bylo ještě brzy, ale pláže Kanárských ostrovů se už hemžily rekreaty trávícími tu dovolenou. Freyja byla západně od ostrovů, ale po svítání jednadvacátého důstojníci na můstku rozpoznali vulkanický vrchol Pico del Teide na Tenerife - první zem, kterou spatřili po rozervaném pobřeží mysu Province. Když odplynuly hory Kanár, věděli důstojníci, že možná ještě uvidí vrchol Madeiry, ale pak už jen světla varující je, aby se nepřibližovali k divokým břehům Maya a Donegalu.

Týden čekal Adam Munro netrpělivě na ženu, kterou miloval, ale neměl žádnou možnost, jak se k ní dostat dřív než na původně smluvené schůzce dvacátého prvního. Za místo schůzky určil znovu Výstavu hospodářských úspěchů, rozloženou na dvě stě třiceti osmi hektarech parků a pozemků a splývající s Ústředními botanickými zahradami Akademie věd SSSR. Valentinu tu našel před polednem. Čekala na něj venku, skryta v arboretu. Nepolíbil ji, jak by si byl přál, protože je mohl zahlédnout náhodný kolemjdoucí. Místo toho jí s těžko ovládaným vzrušením pověděl o zprávě z Londýna. Byla přešťastná.

"Mám pro tebe novinku," řekla mu. "V první polovině dubna se vypraví bratrská delegace na sjezd Rumunské komunistické strany a mně požádali, abych delegaci doprovázela. Sašovi začínají prázdniny dvacátého devátého a do Bukurešti vyjedeme pátého. Bude vypadat úplně normálně, že po deseti dnech odvezu nudícího se malého chlapce na týden na rekreační pláž."

"Dohodnu to tedy na noc v pondělí, osmnáctého dubna. Získáš tak několik dní v Konstanci, aby ses zorientovala. Musíš si najmout nebo půjčit auto a koupit hodně silnou baterku. A teď, má lásko, ti vysvětlím podrobnosti. Nauč se je nazpaměť, nesmíš se dopustit žádné chyby.

Na sever od Konstance leží oblíbené rekreační místo Mamaja, kam jezdí skupinové výpravy západních turistů. Večer osmnáctého se vypravíš na sever od Konstance, přes Mamaju. Přesně šest mil na sever od Mamaje odbočuje ze silnice, vedoucí podél pobřeží, cesta přímo na pláž. Na křižovatce na mysu uvidíš kamennou věž, její spodní část je bíle natřená. Je to označení pro rybáře. Nech auto daleko za cestou a sestup po útesu na pláž. Ve dvě hodiny ráno uvidíš na moři světlo: tři dlouhé záblesky a tři krátké. Vezmeš svoji baterku, kornoutem z tvrdého papíru zúžíš její paprsky a namíříš ji rovnou k tomu světlu. Opétuješ signál v opačném pořadí, tři krátké a tři dlouhé. Pak pro tebe a pro Sašu připluje rychlý člun.

Na člunu bude muž, který mluví rusky, a dva námořníci. Ohlásí se větou: „Zpívá slavík na Berkeley Square? ` Máš to?“

"Ano, Adame, kde je Berkeley Square?"

"V Londýně. Je to moc krásné malé náměstí, krásné jako ty. Je tam spousta stromů."

"A zpívají tam slavíci?"

"Podle té písničky tam jeden zpíval. Miláčku, je to už tak brzy. Ode dneška za čtyři týdny. Až přijedeme do Londýna, ukážu ti Berkeley Square."

"Pověz mi něco, Adame. Zradila jsem svůj národ, zradila jsem Rusko?"

"Ne," řekl rozhodně. "Nezradila. Jejich vůdci je málem zradili. Kdybys nebyla vykonala to, co jsi vykonala, Višňajev a tvůj tchán by byli mohli rozpoutat svou válku. Rusko by bylo zničené, zničená by byla většina Ameriky, moje vlast a západní Evropa. Ty jsi nezradila lid své země."

"Oni by to ale nikdy nepochopili, nikdy by mi to neodpustili," řekla. V jejích tmavých očích se zaleskly slzy. "Budou tvrdit, že jsem zrádce. A budu v exilu."

"Tohle šílenství snad jednou skončí. Lásko, nemůžeme se tu už zdržovat. Je to příliš riskantní. Ještě něco. Potřebuji tvé soukromé číslo. Ano, vím, že jsme se dohodli, že ti nikdy nebudu telefonovat. Ale příště tě uvidím až na Západě, až budeš v bezpečí. Kdyby se nějakou náhodou změnil plán nebo datum, muset bych se s tebou nutně spojit. Pokud ano, předstíral bych, že jsem tvůj přítel Grigorij, vysvětlil bych, že nemohu přijít na večeři, kterou pořádáš. A ty by ses okamžitě sebrala a přijela za mnou na parkoviště u hotelu Možajský na konci Možajského prospektu směrem z města ven."

Nejistě pokývla a pověděla mu své číslo. Políbil ji na tvář.

"Sejdeme se v Londýně, miláčku," řekl jí a zmizel mezi stromy. Co se jeho týkalo, věděl, že bude muset rezignovat na svou funkci a čelit mrazivému hněvu sira Nigela Irvina, až vyjde najevo, že Slavík není Anatolij Krivoj, ale žena a jeho budoucí manželka. To už bude ale příliš pozdě na to, aby s tím sir Irvine cokoli podnikl.

S narůstajícím strachem civěl Ludwig Jahn na dva muže, kteří se usadili v křeslech jeho upraveného staromládeneckého bytu ve Weddingu, což byla dělnická čtvrt' v západním Berlíně. Byli z toho druhu, který kdysi dávno znal a který doufal, že už nikdy nespátí.

Ten, co mluvil, byl určitě Němec, o tom nepochyboval. Nevěděl ale, že se jmenoval major Schulz a patřil k východoněmecké tajné policii, obávané Staatssicherheitsdienst, krátce jen SSD, jméno neznal, ale povolání dokázal uhodnout.

Také uhodl, že SSD má podrobné spisy o každém východním Němci, který kdy uprchl do západního Německa, a to byl jeho problém. Před třiceti lety, když mu bylo osmnáct, se Jahn podílel na vzpouře stavebních dělníků ve východním Berlíně. Vzpouře se rozšířila do celého východního Německa a změnila se v povstání. Jahn měl štěstí. Ačkoliv ho při zátahu sebrala ruská policie se svými komunistickými východoněmeckými přísluhovači, neuvěznili ho. V paměti mu ale navždy zůstal zápach celý prvního zadržení a ti, kteří mu vládli. Jeho návštěvníci z dvaadvacátého března, po třech

desetiletích, k nim patřili.

Po roce 1953 se osm let držel při zemi a v pozadí a pak v roce 1961, těsně předtím, než dostavěli Zeď, v tichosti přešel na Západ. Patnáct let zastával dobrou práci u západoněmecké státní správy, začal jako vězeňský strážný a postoupil až na oberwachmeistra, velitele druhého bloku v Tegelské věznici.

Druhý muž z obou, kteří ho ten večer navštívili, mlčel. Jahn se nikdy nedozvěděl, že to byl sovětský plukovník Kukuškin a že při té návštěvě zastupoval oddělení "mokrých akcí" při KGB.

Jahn zděšeně hleděl na fotografie, které Němec vytáhl z velké obálky a pomalu před něj kladl, jednu po druhé. Byla na nich jeho ovdovělá matka v cele, vyděšená, zestárlá, vypadala na osmdesát. Poslušně se dívala do objektivu v naději, že ji pak pustí. Byli tam jeho dva mladší bratři s pouty na zápěstí, každý v jiné cele. Fotografie byly velmi ostré, přesně odrážely zdívo cel.

"Pak tu máme vaše švagrové a tři roztomilé neteřinky. Ano, ano, víme o vašich vánočních dárkách. Jakpak že vám říkají? Strýček Ludo? Hezounké. Povězte mi, viděl jste někdy taková zařízení?"

Ukázali mu ještě další fotografie, obrázky, které spokojeně buclatého Jahna donutily na pár vteřin zavřít oči. Podivné mrtvolné postavy, oblečené v hadrech. Jejich obličejové vychrtlý na kostnaté lebky, které tupě zíraly do objektivu. Krčili se, choulili se, šourali se, balili si nemocné nohy do hadrů na ochranu proti polární zimě. Byli zarostlí, vrásčítí, lidem nepodobní. Byli to vězni z táborů otrocké práce v oblasti Kolymy, daleko ve východním cípu Sibíře, na sever od poloostrova Kamčatka, kde se kolem polárního kruhu těží zlato.

"Doživotní tresty v těchto... rekreačních zařízeních jsou jen pro nejhorší nepřátele státu, Herr Jahn. Ale tady můj kolega může zajistit doživotní tresty celé vaší rodině, ano i vaší drahé matce. Stačí mu na to jediný telefonní rozhovor. Povězte mi, přejete si, aby zatelefonoval?"

Jahn pohlédl do očí muže, který doposavad mlčel. Ty oči byly stejně chmurné jako kolymské tábory. "Nein," zašeptal.

"To si nepřejí. Co chcete?" Odpověděl mu Němec.

"V Tegelské věznici jsou ti dva únosci letadla, Miškin a Lazarev. Znáte je?"

Jahn přikývl.

"Ano. Přivezli je před čtyřmi týdny. Byly toho plné noviny."

"Kde přesně jsou?"

"Blok dvě. Poslední poschodí, východní křídlo. Na jejich vlastní přání jsou na samotkách. Bojí se jiných vězňů.

Alespoň to tvrdí. Nemají k tomu důvod. Důvod mají ti, co ublíží dítěti, ale tihle ne. Přesto na tom trvají."

"Vy k nim ale můžete, Herr Jahn? Máte k nim přístup?"

Jahn mlčel. Začal se bát, co s těmi únosci letadla tihle muži chtějí? Přišli z Východu, únosci tamodtud uprchli. Nezdálo se, že by jim vezli dárky k narozeninám.

"Podívejte se znovu na ty fotografie, Herr Jahn. Dobře si je prohlédněte než vás napadne, že byste nám mohli odporovat."

"Ano, mám k nim přístup. Když obcházím cely. Ale jen v noci. Ve dne jsou na chodbě tři strážníci. Jeden z nich by mě musel doprovodit, kdybych za nimi šel. Ve dne nemám důvod jít k nim. Jen když je kontroluji během noční směny."

"Máte teď noční směnu?"

"Ne. Denní."

"Od kdy do kdy trvá noční směna?"

"Od půlnoci do osmi ráno. Zhasíná se v deset. Směny se mění o půlnoci. Pak ráno v osm. Během noci obcházíme blok třikrát, doprovází mě důstojník, který má službu na onom poschodí."

Bezejmenný Němec chvíli uvažoval.

"Tady můj přítel je chce navštívit. Kdy nastupujete noční směnu?"

"V pondělí čtvrtého dubna," odpověděl Jahn.

"Výborně," řekl východní Němec. "Uděláte tohle."

Poručil Jahnovi, aby vzal ze skříňky kolegy, který měl dovolenou, uniformu a propustku. V pondělí čtvrtého dubna, ve dvě hodiny ráno, sejde do přízemí a vpustí Rusa vchodem pro zaměstnance. Doprovodí ho do horního poschodí a schová ho v místnosti pro zaměstnance, kteří pracují ve dne, k té místnosti musí mít klíč. Zařídí, aby důstojník, pověřený noční službou na horním poschodí za nějakým účelem odešel, aby zmizel, a po dobu jeho nepřítomnosti za něj převezme službu Jahn. Umožní Rusovi přístup na chodbu, kde jsou samotky a dá mu klíč k oběma celám. Až Rus vykoná "návštěvu" u Miškina a Lazareva, postup se obrátí. Rus se zase schová, dokud se nevrátí důstojník ve službě. Potom Jahn doprovodí Rusa zpátky ke vchodu pro zaměstnance a vypustí ho.

"Nepodaří se to," zašeptal Jahn, vědomý si, že by se to podařilo.

Konečně promluvil i Rus, německy.

"Raději by se to mělo podařit," řekl. "Jestliže se to nepodaří, postarám se, aby celá vaše rodina nastoupila do Kolymy za podmínek, vedle kterých jim bude "mimořádně přísný" režim připadat jako líbánek v hotelu Kempinski."

Jahn cítil, že se mu útroby stahují ledovým krunýřem. Tenhle muž neměl obdoby ani mezi těmi nejsurovějšími ze "speciálního" bloku. Polkl.

"Udělám to," zašeptal.

"Můj přítel se sem vrátí v neděli v šest hodin večer třetího dubna," řekl východní Němec. "Žádný uvítací policejní výbor, prosím. Nebylo by to k ničemu. Oba máme diplomatické pasy na falešná jména. Všechno zapřeme a nikdo nás nezadrží. Normálně odejdeme. Připravte uniformu a propustku."

Za dvě minuty tam už nebyli. Odnesli si i ty fotografie. Nezbylo po nich vůbec nic. Nepomohlo to. Jahnovi se vracel každý detail té návštěvy jako noční můra.

Dvě stě padesát lodí, první vlna vyčkávajícího obchodního loďstva kotvila třicátého března ve třiceti přístavech od St. Lawrence v Kanadě, dolů po východním pobřeží Severní Ameriky, do Karoliny. Na St. Lawrence byl ještě led, ale ledoborce ho roztříštily do mozaiky, již proplyvaly lodě s obilím do přístaviště v blízkosti sil.

Většina lodí patřila ruskému Sovfrachtu, po nich co do četnosti následovaly lodě s americkou vlajkou, protože jedna z podmínek prodeje byla, že americké nákladní lodě uzavřou přednostní smlouvy na přepravu obilí.

Do deseti dnů začnou vyplouvat na východ přes Atlantik do Archangelska a Murmanska v polární oblasti Sovětského svazu, do Leningradu, na konci Baltu a do teplých přístavišť Oděsy, Simferopolu a Novorossijska v Černém moři. Mezi americkými a sovětskými vlajkami plápolaly vlajky deseti dalších států v největší přepravní akci od dob druhé světové války. Ze stovek sil od Winnipegu k Charlestonu dmýchaly pumpy do útroh lodí zlatavý příliv pšenice, ječmene, ovesa, žita a kukuřice. Do měsíce měly nasytit miliony hladových Rusů.

Dvacátého šestého se Andrew Drake zvedl od práce u kuchyňského stolu v bytě na předměstí Bruselu a prohlásil, že je hotov.

Výbušniny byly zabalené v deseti vulkánových kufrech, automatické pušky obtočené ručníky a nacpané do ruksaků. Azamat Krim uložil rozbušky do pouzdra na doutníky vystlaného vatou a nosil pouzdro neustále při sobě. Když se setmělo, odtahali zavazadla postupně dolů do ojeté dodávky s belgickou registrační značkou a vyrazili do Blankenburgu.

Malé přímořské letoviště u Severního moře bylo tiché, přístav doslova vylidněný, když přenášeli svou výzbroj pod záštitou tmy do podpalubí motorového člunu. Byla sobota a ačkoliv si nějaký člověk, který na nábřeží venčil psa, všiml, jak pracují, nevěnoval tomu pozornost. Skupiny chystající se na víkendové rybaření se tu vyskytovaly běžně, ačkoliv bylo trochu časně roční období a dost chladno.

V neděli sedmadvacátého se s nimi rozloučil Miroslav Kaminskyj, vzal vůz a odejel zpátky do Bruselu. Jeho úkol byl vyčistit byt v Bruselu odshora dolů, z jednoho konce na druhý, vypovědět nájem a odvézt auto na předem domluvené místo schůzky na holandském pobřeží. Tam auto zanechá, klíče od auta uloží také na dohodnutém místě. Nastoupí na trajekt z Hook do Harwiche a z Harwiche odjede do Londýna. Cestovní plán ovládal dokonale a byl přesvědčen, že své pověření splní beze zbytku.

Ostatních sedm mužů opustilo přístav a pluli zvolna vzhůru kolem pobřeží, aby se ztratili na ostrovech Walcheren a v Severním Bevelandu, hned za hranici s Holandskem. Tam zakotvili, okázale vytáhli rybářské pruty a čekali. Dole v kabině se hrbil Andrew Drake u silného rádia a naslouchal na vlnové délce kontrolního střediska v ústí řeky Maas neutuchající volání lodí mířících do Europortu a Rotterdamu.

"Plukovník Kukuškin se v noci ze třetího na čtvrtého dostane do Tegelské věznice a splní úkol," sdělil Vasilij Petrov Maximu Rudinovi v Kremlu, v neděli dopoledne. "Pracuje tam vrchní dozorce, který mu umožní vstup, dovede ho k celám Miškina a Lazareva a až bude po všem, vypustí ho vchodem pro zaměstnance."

"Ten dozorce je spolehlivý? Je to náš člověk?" tázal se Rudin.

"Není. Má ale rodinu ve východním Německu. Přemluvili jsme ho, aby nám vyhověl. Kukuškin mě informoval, že není nebezpečí, že by to ohlásil policii. Bojí se."

"Pak ale zná, pro koho pracuje. Znamená to, že ví příliš mnoho."

"Kukuškin ho umlčí, jakmile vyjde ze dveří. Nezbyde žádná stopa," řekl Petrov.

"Osm dní," zamručel Rudin. "Ať kouká, aby se mu to podařilo."

"Podaří se mu to," řekl Petrov. "Má taky rodinu. Od zítřka za týden budou Miškin s Lazarevem mrtvi, zemřou se svým tajemstvím. Ti, kdo jim pomáhali, budou mlčet, aby si zachránili život. I kdyby promluvili, nevypadalo by to věrohodně. Hysterické výmysly. Nikdo by jim nevěřil."

Devěťadvacátého při východu slunce se jeho první paprsky odrážely od masivu Freyji, dvacet mil za Irskem. Plula severoseverovýchodně, v zeměpisné délce jedenácti stupňů podél vnějších břehů Hebrid.

Citlivé radary nahmataly před hodinou ve tmě rybářské loďstvo a důstojník, který měl hlídku, lodě pečlivě zaznamenal. Nejbližší byla na východ od tankeru, směrem k pevnině.

Slunce přebleskovalo po skalách Donegalu, rysujících se jako tenounká čárka na východním horizontu. Viděli je jen muži na můstku, protože byli o osmdesát stop výš než zbytek lodí. Sluneční paprsky se zachytily na malých rybářských plachticích z Killybegs, poháněných větrem po západních mořích, kde rybáři lovili makrely, sledě a tresky. Slunce pozlatilo i obrovitost Freyji postupující jako zemský masiv, který se přihnál z jihu a sunul se kolem plachtících rybářů a jejich nadskakujících sítí.

Christy O'Byrne stál v malé kormidelně plachetnice Bernadette, kterou vlastnil spolu se svým bratrem. Několikrát zamrkal, odložil hrneček s kakaem a vystoupil po třech schodech z kormidelny k zábradlí. Jeho loď byla tankeru nejbližší. Rybáři, kteří pluli za ním a spatřili Freyju, zatáhli za šňůry sirén a tenounké kvílení přetřelo ticho svítání. Thor Larsen na můstku Freyji kývl na druhého důstojníka, za pár vteřin odpověděla Freyja killybegským lodím dunivým býčím zařváním.

Christy O'Byrne se opřel o zábradlí a hleděl jak Freyja zastřela obzor, slyšel její hřmící sílu pod hladinou moře a cítil, jak se Bernadetta rozhoupala v široké brázdě za tankerem.

"Svatá Panno," zašeptal. "Jen se podívej, jak je obrovská."

Spoluobčané Christyho O'Byrna pracovali toho rána na východním břehu Irska v dublinském zámku, který byl sedm set let sídlem britské moci. Jako malý chlapec usazený na ramenou svého otce pozoroval Martin Donahue, jak poslední

oddily britského vojska navždycky vypochoďovaly ze zámku po podpisu mírové smlouvy. O třiašedesát let později, těsně před odchodem ze státní služby do důchodu tu uklízel, posunoval vysavač po ostře modrém koberci v sále svatého Patrika.

Neměl nárok na účast při inauguraci kteréhokoli z irských prezidentů, jak následovali jeden po druhém pod nádherným malovaným stropem Vincenta Waldre z roku 1778, a nemůže se účastnit ani, až tu za dvanáct dní budou obě supervelmoci podepisovat Dublinskou smlouvu pod nehybnými erbovními standartami dávno zemřelých knížat svatého Patrika. Čtyřicet let pro ně jen zbavoval síň prachu.

Rotterdam se také chystal, ale na jinou slavnost. Harry Wannerstrom přijel třicátého a ubytoval se v nejlepších pokojích hotelu Hilton.

Přiletěl svým osobním ředitelským tryskovým letadlem, teď zaparkovaným na Schiedamském letišti za městem. Celý den kolem Wennerstroma poskakovaly čtyři sekretářky v přípravách na skandinávské a holandské hodnostáře, velmože světa ropy a loďařiny a houfy novinářů, pozvané na večerní recepci prvního dubna. Pořádal ji na počest kapitána Thora Larsena a jeho důstojníků.

Vybraná skupina známých osobností a novinářů bude hosty na rovné střeše moderní budovy kontrolního střediska Maas, postavené na samém cípu písečného pobřeží v holandském Hooku. Dobře ochráněni před studeným jarním větrem budou přihlížet ze severního břehu ústí řeky Maas, jak šest remorkérů táhne a strká Freyju těch posledních pár mil z ústí do kanálu Caland, odtud do kanálu Beer a nakonec do srdce Europortu, k nové rafinerii Clinta Blaka.

Až Freyja odpoledne vypne motory, všichni se v kavalkádě limuzín vrátí do centra Rotterdamu, pětadvacet mil nahoře po řece, aby se účastnili večerní recepce. Recepci bude předcházet tisková konference, na níž Wennerstrom představí světu Thora Larsena.

Wennerstrom věděl, že noviny i televize už najaly vrtulníky, které budou podrobně sledovat každou z posledních pár mil Freyji a posléze i její zakotvení.

Harry Wennerstrom byl spokojený starý pán.

V časných ranních hodinách třicátého března projela Freyja v pořádku průplavem mezi Orkneji a Shetlandami. Obrátila se na jih, do Severního moře. Jakmile se dostala do frekventovaných pravidelných lodních tras Severního moře, ohlásila se a spojila se s první pobřežní stanicí dohlížející na lodní dopravu ve Wick, na pobřeží Caithness na nejzazším severu Skotska.

Kvůli svým rozměrům a ponoru byla kvalifikována jako "nadměrné plavidlo". Snížila rychlost na deset uzlů a sledovala příkazy z Wicku hlášené radiotelefonem. Všude kolem ní ji zaznamenávaly neviditelné stanice kontroly svými velice přesnými radary, obsluhovanými kvalifikovanými operátory. Tahle střediska jsou vybavena počítačovými systémy, schopnými rychle se přizpůsobit počasí, přílivu a odlivu a hustotě dopravy.

Menší loď plující před Freyjou, která se sunula po trase na jih, dostaly stručný příkaz uhnout Freyje z cesty. O půlnoci minula Flamborough Head na pobřeží Yorkshiru a postupovala dál k východu od britských břehů k Holandsku. Plula stále kanálem hlubokým nejméně dvacet sáhů. Ačkoliv byla loď řízena příkazy ze souše, její důstojníci na velitelském stanovišti hlídali údaje sonaru a pozorovali úskalí a písčiny koryta Severního moře po obou bocích lodí.

Těsně před západem slunce jednátřicátého března, přesně patnáct námořních mil východně od Gabbardského majáku, při rychlosti pouhých pěti uzlů, se obr pomalu otočil k východu na své stanoviště, v němž měl setrvat přes noc a zakotvil v hlubokém ponoření na padesátém druhém stupni severní šířky. Freyja zůstala sedmadvacet námořních mil na západ od ústí řeky Maas, sedmadvacet mil od slavného návratu.

V Moskvě byla půlnoc. Adam Munro se rozhodl, že půjde pěšky z diplomatické recepce, která se konala na velvyslanectví. Na recepci ho svezl obchodní konzul, Munrovo vlastní auto zůstalo zaparkované na Kutuzovově prospektu.

Vpůli Serafimovského mostu se zastavil a zahleděl se dolů do řeky Moskvy. Napravo viděl osvětlenou krémovobílou štukovou fasádu velvyslanectví, nalevo se hrozivě tyčily tmavočervené zdi Kremlu a nad nimi horní poschodí a kopule Paláce velkého cara.

Uplynulo zhruba deset měsíců ode dne, kdy přiletěl z Londýna, aby nastoupil na své nově přidělené místo. Za tu dobu se mu zdařil nejbravumější špionážní tah posledních několika desetiletí - řídil jediného špiona, který kdy pracoval přímo v srdci Kremlu. Podají si ho za to, že porušil pravidla a nepřiznal jim, kdo to je, ale nemohli zmenšit význam celé akce.

Ještě tři týdny a Valentina bude pryč odtud, v bezpečí v Londýně. On bude také pryč, vzdá se diplomatické služby a začne nový život někde úplně jinde, s jedinou ženou, kterou kdy opravdu miloval a kterou kdy bude milovat.

Moskvu opustí rád, tu Moskvu plnou utajování, plnou nekonečné záludnosti, její otupující zšedlou pustotu. Za deset dní získají Američané smlouvu o omezení zbrojení, Kreml obilí a technologii a zpravodajské službě se dostane vděčnosti a díky Downing Street i Bílého domu. Uplyne další týden a on bude mít svou nastávající manželku a ona svobodu. Zachumlal se do tlustého pláště s kožešinovým límcem a přešel přes most.

Když je v Moskvě půlnoc, na Severním moři je deset hodin večer. Ve 22.00 Freyja odpočívala konečně bez pohnutí. Přepřela sedm tisíc osm set pět mil z Čity do Abú Zabí a dalších dvanáct tisíc patnáct mil tamodtud až k místu, kde teď stanula. Ležela po proudu a bez pohnutí. Z přídě padal dolů k mořskému dnu jediný kotevní řetěz, upevněný na palubě pěti zámky. Každý článek kotevního řetězu byl téměř metr dlouhý, z oceli hustší než lidské stehno.

Protože byla loď klasifikována jako nadměrné plavidlo, řídil ji z Orkneji sám kapitán Larsen, asistovali mu dva navigační důstojníci a kormidelník. I při zakotvení nechal Larsen přes noc na velitelském stanovišti prvního důstojníka Stiga

Lundkvista, třetího důstojníka Toma Kellera, jednoho z dánských Američanů a jednoho námořníka první třídy.

Důstojníci budou držet nepřetržitou kotevní stráž, jeden námořník měl pravidelně obcházet palubu.

Ačkoliv byly motory Freyji vypnuté, její turbíny a generátory rytmicky bzučely, chrčely pohon pro celý lodní systém, do něhož patřilo nepřetržitě sledování přílivu a odlivu a počasí. Poslední zprávy o počasí byly optimistické. Mohly se tu totiž vyskytnout hrozivé víchřice. V tomto ročním období neobvyklá oblast vysokého tlaku znehybnělá nad Severním mořem a kanálem La Manche přinesla místo víchřice vláhé jarní počasí. Moře bylo téměř bez pohybu, mořský proud o síle jednoho uzlu mířil od lodi k Frisku. Obloha byla celý den modrá a bez mráčku a i když v noci trochu mrzlo, vypadalo to, že nazítří bude stejně pěkně.

Kapitán Larsen popřál důstojníkům dobrou noc, opustil velitelské stanoviště a sestoupil o jedno poschodí na palubu D. Tady, na vzdáleném konci pravoboku, měl své místnosti. Čtyři okna prostorné a pěkně vybavené obytné kabiny hleděla dopředu podél lodi a dvě byla obrácena na pravobok, za obytnou kabinou byla ložnice s koupelnou. Ložnice měla také dvě okna, obě na pravobok. Všechna okna byla napevno uzavřená, kromě jediného v obytné kabině, jehož panty byly na šrouby a daly se snadno odšroubovat, aby se okno otevřelo.

Za vzduchotěsně uzavřenými okny na před' spadalo příkře na palubu průčelí palubní nástavby. Za okny k pravoboku byla deset stop široká ocelová podesta, za ní zábradlí pravoboku a pak už moře. Pět ocelových žebříků se táhlo od nejnižší paluby A přes pět poschodí k nástupu na velitelské stanoviště nad Larsenovou hlavou, každý úsek žebříků končil širší ocelovou podestou. Soustava žebříků s odpočívadly byla pod volnou oblohou, přístupná živlům, používala se zřídka, protože vnitřní schodiště bylo vytápěné a teplé.

Thor Larsen zvedl ubrousek z talíře s kuřetem a salátem, který mu tam nechal vrchní stevard, toužebně pohlédl na láhev skotské v barové skřínce a posadil se ke kávě z kávovaru. Po jídle se rozhodl, že v noci znovu prostuduje mapy průlivu kvůli ranní plavbě do přístavu. Manipulační prostor pro loď bude velmi těsný a chtěl znát průliv stejně dobře, jako dva holandské lodivodi, kteří přiletí v 7.30 hodin vrtulníkem z amsterdamského Schifolského letiště, aby loď navedli. Předtím, jak věděl, v 7.00 hodin přijede z pobřeží člunem skupina deseti mužů, četa námořníků, montážníků, zajišťujících zakotvení po technické stránce.

Když odbila půlnoc, usadil se Thor Larsen k širokému stolu ve své obytné kabině, rozložil mapy a začal je studovat.

Deset minut před třetí hodinou ráno venku mrzlo, ale bylo jasno. Lehounce zvlněné moře se lesklo v paprscích srpku měsíce. Stig Lundkvist a Tom Keller na velitelském stanovišti popijeli kávu. Námořník první třídy prohlížel zářící obrazovku na stěně podél velitelského stanoviště.

"Pane," zavolal. "Blíží se nějaký člun."

Tom Keller se zvedl a přistoupil k obrazovce radaru, na niž námořník ukazoval. Obrazovka radaru ukazovala řadu bodů, některé ustálené, jiné se pohybovaly, ale všechny dost daleko od Freyji. Jeden drobný jako by se blížil od jihovýchodu.

"Asi nějaký rybářský člun, který chce být už za svítání na lovišti ryb," řekl Keller.

Lundkvist mu hleděl přes rameno. Zvětšil obraz.. "Je už hodně blízko," řekl.

Člun na moři musel obrovskou Freyju vidět. Tanker měl kotevní světlo nad před'ovou nástavbou a na zádi. Kromě toho byla paluba osvětlená a palubní nástavba zářila světly z obývacích prostor jako vánoční stromček. Člun místo aby se vyhnul, začal zatáčet k zádi Freyji.

"Jako by chtěli nastoupit na loď," řekl Keller.

"Posádka pověřená zakotvením to nemůže ještě být," řekl Lundkvist. "Mají připlout až v sedm."

"Možná, že nemohli spát a rozhodli se připlout s dostatečným předstihem," řekl Keller.

"Jdi dolů k žebříku," řekl Lundkvist námořníkovi. "A pověz mi, co vidíš. Až tam dojdeš, nasad' si sluchátka s mikrofonom a zůstaň ve spojení."

Spouštěcí schůdky byly uprostřed lodi. Na velké lodi jsou tak těžké, že se buď spouštějí ze zábradlí lodi k hladině moře nebo se zvedají, aby ležely souběžně se zábradlím pomocí elektricky poháněných ocelových kabelů. Na Freyji, i když byla plně naložená, bylo zábradlí třicet stop nad mořem, což vylučovalo, aby někdo skočil dolů - a schůdky byly úplně vytažené.

Za pár vteřin viděli oba důstojníci jak námořník vychází z palubní nástavby pod nimi a kráčí zvolna po palubě. Když došel ke spouštěcím schůdkům, vylezl na malou plošinu čnicí nad mořem a podíval se dolů. Přitom vytáhl z nepromokavé krabice sluchátka a zasunul si je na hlavu. Lundkvist na velitelském stanovišti stiskl vypínač a rozžal silné světlo, které ozářilo postavu námořníka naklánějícího se nad černé moře. Člun zmizel z obrazovky radaru. Byl už příliš blízko.

"Co tam vidíš?" zavolal Lundkvist do mikrofону.

Námořníkova odpověď se rozezvučela po stanovišti: "Nic, pane."

Člun zatím obeplul Freyju zezadu, pod převísem její zádi. Na pár vteřin zmizel z dohledu. Zábradlí paluby A bylo z obou stran zádi nejbližší moři, jen devatenáct a půl stopy nad vodou. Dva muži stáli na střeše kabiny člunu a tím tu vzdálenost zkrátili na deset stop. Když se člun vynořil ze stínu příčného trámu, oba muži vymrštili kotvice se třemi hroty, které drželi v rukou, háky kotvice byly obalené v černé gumové hadici.

Každá kotvice vlekoucí za sebou lano se vyšvihla do dvaceti stop, spadla přes palubní zábradlí a pevně se zasekla.

Jakmile se člun pohnul, oba muži byli smeteni ze střešky kabiny a viseli na laně, kotníky ponořené do vody. Pak začali rychle šplhat, ruka za rukou, šplhali rychle, přestože měli na zádech připevněné samopaly. Ve dvou vteřinách se člun objevil ve světle a plul podél Freyji k osvětlenému žebříku.

"Už ho vidím," volal námořník nahoře. "Vypadá to jako rybářský člun."

"Drž schůdky nahoře, dokud se neprokáží," nařídil Lundkvist z velitelského stanoviště.

Daleko za ním a pod ním přelezli oba útočníci přes zábradlí. Uvolnili kotvice a hodili je do moře, kotvice klesly ke dnu i s lanem. Muži se dali do klusu kolem pravoboku rovnou k ocelovému žebříku. V neslyšných stěvících s gumovou podrážkou se rychle pustili nahoru.

Člun se zastavil pod žebříkem zvednutým šestadvacet stop nad stísněnou kabinou, v níž se krčili čtyři muži. Muž u kormidla vzhlížel mlčky k námořníkovi nad sebou.

"Kdo jste?" volal námořník. "Ohlašte se."

Žádná odpověď. Muž v černé vlněné kukle hluboko dole jen civěl do zářícího světla.

"Neodpovídá," řekl námořník do mikrofonu. "Posviť na něj reflektorem," nařídil Lundkvist. "Jdu se tam podívat."

Během rozhovoru soustředil Lundkvist a Keller pozornost na levou a přední část velitelského stanoviště. Z pravoboku se náhle otevřely dveře a vpustily závan ledového vzduchu. Oba důstojníci se prudce otočili. Dveře se zavřely. Proti důstojníkům stáli dva muži v černých kuklách, v černých rolákových svetrech, v černých teplákových kalhotách a gumovkách. Mířili na důstojníky samopaly.

"Nařídte námořníkům, aby spustili schůdky," řekl jeden z nich anglicky. Důstojníci na ně nevěřicně zírali. Bylo to neskutečné.

Muž se samopalem zdvihl zbraň a zacíлил hledí na Kellera. "Dávám vám tři vteřiny," řekl Lundkvistovi. "Pak ustřelím vašemu kolegovi hlavu."

Lundkvist, tmavě rudý vzteky, se naklonil k mikrofonu.

"Spusťte schůdky," nařídil námořníkovi.

Neosobní hlas zaprotestoval. "Ale, pane..."

"Je to v pořádku, chlapče," řekl Lundkvist. "Udělej, co ti nařizuji." Námořník pokrčil rameny a stiskl knoflík na malé konzole nad žebříkem. Motor zahučel a schůdky zvolna klesaly k hladině moře. Za dvě minuty hnali čtyři černě odění muži námořníka zpátky po palubě, zatímco pátý muž zajišťoval člun. Další dvě minuty a šest mužů vystoupilo z levoboku na velitelské stanoviště. Námořník, kterého muži vedli s sebou, měl oči rozšířené děsem. Když vystoupil na stanoviště, spatřil dva ostřelovače mířící na důstojníky.

"Jak proboha...?" zeptal se námořník.

"Klid," nařídil Lundkvist. Ostřelovače, který předtím promluvil, se anglicky zeptal. "Co chcete?"

"Chceme mluvit s vaším kapitánem," řekl muž zpoza masky. "Kde je?"

Dveře z kormidelny k vnitřnímu schodišti se otevřely a Thor Larsen vstoupil na velitelské stanoviště. Spatřil tři muže své posádky s rukama za hlavou a sedm černě oděných teroristů. Obrátil se k muži, který se po něm prve ptal, a jeho oči byly stejně modré a přívětivé jako dvě ledové kry.

"Jsem kapitán Thor Larsen, velitel Freyji," pronesl. "A kdo, ksakru, jste vy?"

"Na tom nezáleží," řekl vůdce teroristů. "Právě jsme převzali vaši loď. Jestliže nebudou důstojníci a vaši muži plnit naše rozkazy, ukážeme vám, co uděláme. Například s jedním námořníkem. Který by to měl být?"

Larsen se pomalu rozhlédl. Tři samopaly mířily přímo na osmnáctiletého křídově bílého lodníka.

"Pane Lundkviste," řekl Larsen formálním tónem. "Vyhovte těm mužům." Pak se obrátil zpátky k vůdci a zeptal se: "Co přesně zamýšlíte s Freyjou?"

"Je to jednoduché," odpověděl terorista bez zaváhání. "Vám osobně nechceme ublížit, ale jestli nebudou naše požadavky splněny přesně do písmene, učiníme, co bude nutné, abychom si souhlas vynutili."

"A to je co?" zeptal se Lundkvist.

"Do třiceti hodin propustí vláda západního Německa dva naše přátele z vězení v západním Berlíně a nechá je odletět do bezpečí. Jestli to neučiní, vyhodíme do vzduchu vás, vaši posádku, vaši loď a milion tun ropy."

11

3.00 až 9.00

Vůdce sedmi maskovaných teroristů nařídil svým mužům metodicky a přesně, co mají dělat, nepochybně věnoval svému plánu spoustu času a důkladně si ho promyslel. Vydal rozkazy v překotném proudu řeči, které kapitán Larsen ani jeho důstojníci ani mladý lodník nerozuměli.

Pět maskovaných mužů zahnal oba důstojníky a námořníka dozadu do místnosti v náležité vzdálenosti od řídicího panelu a obstoupili je.

Vůdce mávl pistolí ke kapitánu Larsenovi a řekl anglicky: "Do vaší kabiny, prosím, kapitáne!"

Sestupovali husím pochodem. Kapitán Larsen první, za ním vůdce teroristů a jeho pochop se samopalem vzadu.

Sestupovali z velitelského stanoviště po schodech dolů na palubu D, o poschodí níž. V záhybu vpůli schodiště se Larsen otočil na své dva vězňatele, aby odhadl, jak jsou od něj vzdáleni a jestli by je přemohl.

"To vás nesmí ani napadnout," ozval se mu přes rameno hlas zpod masky. "Jen šílenec by se pustil do potyčky, se samopalem tři kroky od těla."

Larsen je vedl dál, dolů po schodech. Na palubě A byli ubytováni vyšší důstojníci. Kapitánovy prostory byly až na konci pravoboku, v cípu rozlehlé palubní nástavby. Směrem k levoboku následovala malá knihovna map, jejímiž otevřenými dveřmi byly vidět nesčetné přihrádky nanejvýš dokonalých námořních map, podle kterých mohl plout v každém oceánu, do každého zálivu a do každého prostoru po celém světě. Byly to kopie originálů pořízených Britskou

admiralitou, nejlepší, jaké kdy existovaly.

Pak přišel konferenční sál, prostorná kabina, v níž mohl kapitán nebo majitel lodi kdykoli přijmout značné množství návštěvníků. Vedle konferenčního sálu byly místnosti vyhrazené majiteli lodi, zamčené a prázdné, rezervované pro předsedu společnosti, kdyby se někdy rozhodl pobývat na lodi. Na konci levoboku byla další řada kabin, stejná jako byt kapitána, ale v obráceném pořadí. Tam bydlel hlavní inženýr.

Za kabinami kapitána byl menší byt pro prvního důstojníka a za prvním důstojníkem bydlel hlavní stevard. Celý komplex tvořil jakýsi čtverec, jehož středem vedlo točité schodiště přes tři poschodí až k palubě A.

Thor Larsen zavedl teroristy do svých prostor a zůstal stát v obytné kabině. Vůdce teroristů vstoupil za ním a rychle proběhl všemi místnostmi, ložnicí a koupelnou. Nikdo tam nebyl.

"Sedněte si, kapitáne," řekl hlasem tlumeným maskou. "Zůstaňte tu, dokud se nevrátím! Položte ruce na stůl, dlaněmi dolů a nehýbejte se, prosím!"

Následovala další kaskáda příkazů v cizí řeči a samopalník zaujal postavení zády k pažení kabiny, dvanáct stop od Thora Larsena a čelem k němu, s hlavní zbraní mířící přímo na rolák Larsenova bílého svetru. Vůdce zkontroloval, jestli jsou všechny záclony zatažené, pak odešel a zavřel za sebou dveře. Oba další obyvatelé paluby spali ve svých kabinách a neslyšeli vůbec nic.

Za pár minut byl vůdce zpátky na velitelském stanovišti. "Vy," namířil na mladičkého námořníka. "Pojďte se mnou!" Chlapec se prosebně zadíval na prvního důstojníka Stiga Lundkvista.

"Jestli tomu chlapci ublížíte, vlastníma rukama vás roztrhnu jako hada," řekl Tom Keller svou hrdelní američtinou. V rukou mužů kolem něj se pohnuly dva samopaly.

"Vaše kavalírství je obdivuhodné, váš smysl pro realitu stojí za bačkoru," pronesl hlas za vůdcovou maskou. "Nikomu neublížíme, pokud se nepokusíte o nějakou pitomost. Pak by tekla krev proudem a vy byste stáli rovnou pod kohoutkem."

Lundkvist kývl na námořníka.

"Jdi s nimi," řekl. "Udělej, co budou chtít."

Námořníka eskortovali dolů po schodech. Na palubě D ho terorista zastavil.

"Kdo kromě kapitána bydlí na téhle palubě?" tázal se.

"Támhle bydlí hlavní inženýr," řekl námořník. "Tady první důstojník, ale ten je teď na můstku, a tady hlavní stevard."

Za žádnými dveřmi se vůbec nic neozývalo.

"Kde je skladiště nátěrů?" tázal se terorista. Námořník se beze slova otočil a zamířil dolů po schodech. Prošli palubu C a palubu B. Jednou zaslechli mumláni hlasů zpoza dveří námořní jídelny, kde čtyři muži, kteří nemohli spát, popíjeli a hráli karty.

Dorazili až k základně palubní nástavby na palubě A. Námořník otevřel venkovní dveře a vykročil ven. Terorista ho následoval. Po teplu uvnitř budovy se oba roztřásl chladným nočním vzduchem. Byli teď za palubní nástavbou. Na jedné straně dveří, z nichž vyšli, se tyčily do výšky jednoho sta stop vzhůru ke hvězdám mohutné obrysy komínu. Námořník vedl teroristu přes zád k malé ocelové konstrukci. Měřila šest krát šest stop a byla šest stop vysoká. Na jedné její straně byly ocelové dveře, uzavřené zvenčí dvěma velkými kuželovitými maticemi.

"Tady dolů," řekl námořník.

"Tak tam jdi," nařídil terorista. Chlapec otočil dvojítymi kuželovitými držáky, odšrouboval zajišťovací klíny a odtáhl je. Uchopil kliku dveří a otevřel. Ve světle uvnitř spatřili malé odpočívadlo a ocelové schodiště vedoucí dolů do útroby Freyji. Námořník postrčený hlavní samopalou zamířil dolů s teroristou v patách.

Schody se táhly sedmdesát stop kolem několika ochozů, z nichž odbočovaly ocelové dveře. Když dorazili až na dno, ocitli se pod hladinou moře a pod nohama neměli nic než kýl a kovovou lodní obšívku. Byli v uzavřeném prostoru se čtyřmi ocelovými dveřmi. Terorista kývl na dveře směrem k zádi.

"Kam vedou?"

"Tam je kormidelní zařízení."

"Koukneme se."

Otevřené dveře odhalily velkou klenutou, světlezeleně natřenou, kovovou, dobře osvětlenou místnost. Větší část středu zabíral masiv zapouzdřených přístrojů a zařízení, které, poté co obdržely příkazy od počítačů z velitelského stanoviště, nasměrovaly kormidlo. Stěny byly oblé podle zaoblení spodní části lodního trupu. Za touto komorou a pod ocelí čnělo do černých vod Severního moře velké kormidlo Freyji. Terorista nařídil námořníkovi, aby dveře zase zavřel. Na levoboku i pravoboku strojovny byly sklady chemikálií a nátěrů. Sklad chemikálií terorista ignoroval, nehodlal námořníky uvěznit nikde, kde by mohli manipulovat s kyselinou. Sklad nátěrů byl lepší. Byl dost prostorný, vzdušný, ventilovaný a jeho vnější stěnu tvořil trup lodi.

"Kam vedou ty čtvrté dveře?" tázal se terorista. Čtvrté dveře jako jediné neměly žádnou kliku.

"Dozadu do strojovny," vysvětlil námořník. "Jsou zamčené z druhé strany."

Terorista se opřel do ocelových dveří. Byly skálopevné. Zatvářil se spokojeně.

"Kolik mužů je na lodi?" tázal se. "Nebo i žen? A čistou pravdu. Kdybychom našli jedinou osobu navíc než přiznáš, zastřelíme ji."

Chlapec si olízl suché rty.

"Ženy tu nejsou," řekl. "Příští plavby se možná účastní i manželky, ale ne této první. Je tu třicet mužů, včetně kapitána Larsena."

Terorista se dozvěděl, co potřeboval, strčil ustrašeného chlapce do komory na uskladnění nátěrů, zavřel a zasunul jednu ze dvou závor. Pak vyšplhal zpátky po žebříku.

Vylezl na zadní palubu, ale vyhnul se schodišti a běžel k venkovnímu žebříku vedoucímu na velitelské stanoviště, takže

se ke vstupu na můstek dostal zvenčí, stejně jako předtím.

Kývl na svých pět společníků, kteří neustále drželi na mušce oba důstojníky, a vychrlil proud dalších rozkazů. Za pár minut teroristé odvedli do skladu náterů dva důstojníky z velitelského stanoviště, spolu s hlavním stevardem a hlavním inženýrem, které vytáhli z jejich lůžek na palubě D pod velitelským stanovištěm. Většina posádky spala na palubě B, kde bylo nejvíc kabin, mnohem menších než ubytovací prostory důstojníků na horních palubách C a D.

Když hnali důstojníky dolů, ozvaly se protesty, výkřiky a nadávky. Vůdce teroristů je ale pokaždé varoval, že jejich kapitán je uvězněn ve své kabině a že zemře, jestliže budou klást odpor. Důstojníci i mužstvo pak uposlechli rozkazy.

Dole ve skladu náterů teroristé posádku spočítali. Bylo jich dvacet devět. První kuchař a dva ze čtyř stewardů se směli vrátit do kuchyně na palubě A, aby přinesli dolů do skladu podnosy s pečivem, bedny citrusové limonády a plechovky s pivem. Dali jim tam také dva kbelíky, které měly sloužit jako záchody.

"Udělejte si tu pohodlí," řekl vůdce teroristů devěťadvaceti hněvivým mužům, kteří na něj hleděli z komory. "Nebudete tu dlouho. Nanejvýš třicet hodin. A ještě něco. Váš kapitán chce mluvit s pumpařem, který z vás to je?"

Předstoupil Švéd jménem Martinsson. "Já jsem pumpař," ohlásil se.

"Pojďte se mnou." Bylo 4.30.

Paluba A v přízemí palubní nástavby byla celá vyhrazena obsluze námořního obra. Byla tam hlavní kuchyně, mrazárna a chladárna, místnost, kam se ukládalo špinavé prádlo, automatizovaná prádelna, místnost na kontrolu nákladů, včetně kontroly inertního plynu, kontrola protipožárního zařízení, které se říkalo pěnová komora.

Nad palubou A byla paluba B, na níž byla ubytována posádka kromě důstojníků, dále tu byl biograf, klubovna, čtyři rekreační sály a tři restaurace.

Na palubě C byly kabiny důstojníků kromě těch čtyř nahoře, plus důstojnická jídelna a kužárna a klub posádky s verandou, bazénem, saunou a tělocvičnou.

Teroristu zajímala kontrola nákladu na palubě A a nařídil pumpaři, aby ho tam zavedl. V této místnosti nebyla okna, ale byla ústředně vytápěná, klimatizovaná, tichá a dobře osvětlená. Zamaskované oči šéfa teroristů přeběhly po řadách spinačů a utkvěly na přepážce vřadu. Tam, za kontrolní přístrojovou deskou seděl teď pumpař před devět stop širokým a čtyři stopy vysokým displejem zabírajícím celou stěnu. Displej mapoval rozložení nádrží s ropou v nákladových prostorách Freyji.

"Kdybys mě chtěl podvést," řekl terorista pumpaři, "mohlo by mě to stát život jednoho z mých mužů, ale určitě bych to zjistil. A pak bych nezastřelil tebe, ale kapitána Larsena. A teď mi ukaž, kde jsou zátěžové nádrže a kde cisterny na ropu."

Martinsson si nehodlal zahrávat se životem kapitána. Bylo mu kolem pětadvaceti a Thor Larsen byl o generaci starší, Martinsson s ním plul už dvakrát předtím, včetně své vůbec první plavby, na níž byl pumpařem, a stejně jako všichni obrovského Nora respektoval a obdivoval a zbožňoval, protože kapitán se choval k posádce vždycky ohleduplně a byl to nejlepší námořník v celém loďstvu Nordia Line. Martinsson ukázal na diagramy před sebou.

Šedesát nádrží bylo rozloženo v sadách po třech po šíři Freyji, v každé sadě jich bylo dvacet.

"Tady nahoře vepředu," řekl Martinsson, "jsou nádrže na levoboku i pravoboku plné ropy. Uprostřed je nádrž na odpad, prázdná jako odlehčující nádrž, protože jsme ještě nesložili náklad. Nebylo tedy třeba vyčistit cisterny na ropu a napumpovat tam odpad. V další řadě jsou všechny tři zátěžové nádrže, když jsme pluli z Japonska do Golfu, byly plné slané vody, teď jsou plné vzduchu."

"Otevřete šoupátka," nařídil terorista, "mezi třemi zátěžovými nádržemi a nádrží na nečistoty." Martinsson váhal.

"Hněte sebou!"

Martinsson stiskl tři čtvercová plastická tlačítka na panelu před sebou. Za panelem to zabzučelo. Čtvrt míle před nimi, dole pod ocelovou palubou, se otevřela šoupátka velká jako normální vrata garáže a vytvořila spojenou jednotku čtyř tanků, každý o obsahu dvaceti tisíc tun tekutiny. Nejen vzduch i jakákoli tekutina by teď volně přetékala z jednoho do dalších tří nádrží.

"Kde jsou další zátěžové nádrže?" tázal se terorista. Martinsson ukázal prstem dolů, do poloviny lodního trupu.

"Tady uprostřed jsou tři v řadě, jedna vedle druhé," řekl.

"Nechte je být," řekl terorista. "Kde jsou další?"

"Zátěžových nádrží je celkem devět," řekl Martinsson. "Poslední tři jsou tady, normálně vedle sebe, rovnou u palubní nástavby."

"Otevřete šoupátka, aby se spojily."

Martinsson poslechl.

"Dobrá," řekl terorista. "A teď, mohou se zátěžové nádrže spojit přímo s cisternami na ropu?"

"Ne," řekl Martinsson, "to není možné. Zátěžové nádrže jsou jen pro zátěž, to jest mořskou vodu nebo vzduch, ale nikdy na ropu. U cisteren na ropu je to naopak. Oba systémy není možné vzájemně propojit."

"V pořádku," řekl maskovaný muž. "Můžeme to celé změnit. A poslední věc. Otevřete šoupátka mezi všemi cisternami na ropu, napříč i podél, aby bylo těch padesát propojeno."

Trvalo patnáct vteřin než se stiskla příslušná ovládací tlačítka. Hluboko dole v melasovité černi ropy se otevřela řada velikánských šoupátek a vytvořila jednu obrovitou nádrž s milionem tun ropy. Martinsson hleděl na svůj výtvar v hrůze.

"Kdyby šla ke dnu a jediná nádrž praskla," zašeptal. "Vyteklo by celých milion tun."

"Proto by se úřady měly postarat, aby nešla ke dnu," řekl terorista. "Kde je hlavní zdroj energie do tohoto ovládacího panelu k hydraulickým pumpám, které ovládají šoupátka?"

Martinsson ukázal na rozvodnou skříň na stěně u stropu. Terorista se napřáhl, otevřel dvířka a zatáhl za páku, aby vypnul elektriku. Pak vyjmul deset pojistek a dal si je do kapsy. Pumpař ho pozoroval se strachem v očích. Otevření

šoupátek bylo teď nezvratné. Věděl sice, kde jsou uloženy náhradní pojistky, ale i jeho zavřou do skladu nátěrů. Nikdo jiný se v jeho svatyni nevyzná a nenašel by je, aby mohl zavřít životně důležitá šoupátka.

Bengt Martinsson věděl, protože to byla jeho povinnost vědět, že tanker se nemůže naložit ani vyložit nazdařbůh.

Kdyby se naplnily všechny cisterny na pravoboku a ostatní zůstaly prázdné, loď by se překotila a klesla by ke dnu.

Kdyby se naplnily nádrže na levoboku, překotila by se na druhou stranu. Kdyby se naplnily cisterny na přídi, ale nevyrovnaly by se na zádi, převrátila by se loď dopředu se zádi čnicí vysoko do vzduchu a naopak, kdyby byla zadní polovina plná tekutiny a před prázdná, převrátila by se loď dozadu.

Když se do zádi a do záďových zátěžových nádrží napustí voda a prostřední část je odlehčována vzduchem, nahrbí se loď jako akrobat chystající se k přemetu vzad. Tankery nepočítají s takovým náporům, mohutná páteř Freyji by se zlomila vpůli.

"A ještě něco," řekl terorista. "Co by se stalo, kdybychom otevřeli všech padesát inspekčních průlezů k cisternám na ropu?"

Martinsson byl ve velkém pokušení poradit jim, aby to zkusili. Před zrakem mu však vytanul kapitán Larsen, který seděl vysoko nad nimi a před hlavní samopal. Polkl.

"Zemřeli byste," řekl, "pokud byste neměli dýchací přístroje."

Vysvětlil maskovanému muži, že když jsou nádrže tankeru plné, nesahá ropa nikdy až ke stropu nádrže. V mezeře mezi svažující se hladinou ropy a stropem nádrže vznikají plyny. Jsou to těkavé plyny, vysoce výbušné. Kdyby se neodčerpaly, roztrhly by loď jako bomba.

Před lety se plyny odpouštěly plynovým potrubím opatřeným tlakovými ventily, takže plyny mohly vyprchat do atmosféry nad palubou a stoupat přímo vzhůru, protože byly lehké. Nedávno byl vynalezen mnohem bezpečnější systém, inertní plyny z výfuku hlavního motoru se odvedly do nádrží, aby se vyloučil kyslík a izoloval povrch ropy. Inertní plyny obsahovaly převážně kyslíčník uhelnatý.

Tím, že se vytvořila atmosféra bez kyslíku, zabránilo se ohni i jiskření, které potřebuje kyslík. Každá nádrž měla však metrový okrouhlý inspekční průlez, který vedl na hlavní palubu. Kdyby ho neopatrný návštěvník otevřel, obklopil by ho okamžitě oblak inertního plynu, sahal by mu až nad hlavu. Zemřel by udušením v atmosféře naprosto bez kyslíku.

"Děkuji," řekl terorista. "Kdo má na starosti dýchací přístroje?"

"První důstojník," řekl Martinsson. "Umíme s nimi zacházet všichni. Podrobili jsme se výcviku."

Za další minuty se ocitl ve skladu nátěrů, u ostatní posádky. Bylo pět hodin.

Zatímco byl vůdce teroristů s Martinssonem u panelů ovládajících nákladový prostor a druhý vedoucí terorista střežil Thora Larsena uvězněného v kabině, zbylých pět vykládalo člun. Deset kufrů s výbušninami leželo na palubě uprostřed lodi, nahoře nad spouštěcími schůdky a čekalo na povel, kam budou uloženy. Pověly byly přesné a stručné. Na vzdálené přídi byly odšroubovány a odsunuty inspekční průlezy zátěžových nádrží na levoboku a pravoboku a pod nimi se objevil jediný ocelový žebřík spadající osmdesát stop dolů do černých útrob zatuchlého vzduchu.

Azamat Krim sejmul masku, strčil ji do kapsy, vzal baterku a slezl do prvního jícnu. Dva kufry zavěšené na dlouhých lanech spustili za ním. Při světle lampy se pustil do práce v nákladovém prostoru. Jeden celý kufr umístil na vnější stranu trupu Freyji a přivázal ho lanem k vodorovné mřížové tyči. Druhý kufr otevřel a jeho obsah rozdělil na dvě poloviny. Jednu polovinu umístil k pažení přídě, za níž bylo dvacet tisíc tun ropy, druhou polovinu připevnil za pažení záďě, kde bylo dalších dvacet tisíc tun ropy. Pytle s pískem, také vynesené z člunu, natěsna kolem náloží, aby se výbuch zkoncentroval. Když se Krim ujistil, že rozbušky jsou na svém místě a připojeny k spouštěcímu zařízení, vrátil se na pravobok.

Stejně postupoval i na druhé straně Freyji a dvakrát u zátěžových nádrží na levoboku i pravoboku, poblíž palubní nástavby. Do čtyř zátěžových nádrží dal osm kufrů dynamitu. Pátou nálož umístil doprostřed lodi do středové zátěžové nádrže. Tato nálož měla rozlomit páteř lodi, nejen prorazit díru do vyčkávacího moře.

Desátou nálož odnesl dolů do strojovny. Tady ji uložil do zakřivení trupu Freyji poblíž pažení skladu nátěrů. Byla tak silná, že by dokázala roztrhnout trup lodi i dvacet centimetrů silné ocelové pažení skladiště. Ti, kdo by ve skladišti přežili výbuch, by se utopili v moři, které by sem vniklo pod nesmírným tlakem osmdesát stop pod hladinou.

Bylo 6.15 hodin a nad ztichlými palubami Freyji svítalo, když Azamat Krim hlásil Andrewovi Drakeovi:

"Nálože jsou položeny a zapojeny, Andriji," řekl. "Modlím se k Bohu, abychom je nemuseli odpálit."

"Nebudeme muset," odpověděl Drake. "Potřebujeme ale přesvědčit kapitána Larsena. Uvěří nám teprve, až to uvidí, pak to vysvětlí odpovědným osobnostem. Budou muset vyhovět našim požadavkům. Nemají jinou možnost."

Ze skladiště vyvedli dva členy posádky, ti si museli obléct ochranné obleky a ochranné masky s kyslíkovými bombami. Sestoupili dolů z příďové nástavby pod palubou a otevřeli každý z padesáti inspekčních průlezů cisteren s ropou. Když byli hotovi, vrátili se do skladiště. Ocelové dveře se zavřely, závory byly zašroubovány zvenčí a neměly být otevřeny, dokud se oba vězni nedostanou do Izraele.

V 6.30 hodin se Andrew Drake, stále ještě maskovaný, vrátil ke kapitánovi do jeho kabiny. Unaveně se posadil proti Thoru Larsenovi a pověděl mu od začátku do konce, co všechno na lodi zařídili. Nor, na kterého neustále z rohu místnosti mířila hlaveň samopal, na něj hleděl lhostejně a bez mrknutí oka.

Když Drake domluvil, zvedl černý přístroj z umělé hmoty a ukázal ho Larsenovi. Nebylo to větší než dvě dlouhé cigarety, svázané dohromady. Vepředu to mělo červené tlačítko a shora vyčnívala deseticentimetrová ocelová anténa.

"Víte, co to je, kapitáne?" zeptal se maskovaný Drake. Larsen pokrčil rameny. Vyznal se v rádiovém spojení natolik, že poznal malý tranzistorový přenašeč.

"Je to oscilátor," řekl Drake. "Když se stiskne ten malý červený knoflík, vydá to jediný vysokofrekvenční tón, který se zvyšuje až do jekotu neúměrného pro naše uši. Ke každé náloži na lodi je připojený přijímač, který může a bude zvuk vnímat. Stoupající tóny zaznamenávají ručičky ciferníku, které se otáčejí až do nejzazší polohy. Když dosáhnou nejzazší

polohy, přístroj vyrazí pojistky a tím přeruší proud. Přerušení proudu přenese každý přijímač rozbuškám, a ty se zaktivizují. Víte, co by to znamenalo?"

Larsen hleděl na maskovaného muže, který seděl za stolem proti němu. Jeho loď, jeho milovaná Freyja byla znásilňována a on proti tomu nemohl učinit vůbec nic. Jeho posádku nacpali do ocelové rakve oddělené dvoucentimetrovým ocelovým pažením od nálože, která by je všechny rozmetala a v několika vteřinách pohrbila v ledovém moři.

V duchu to peklo viděl. Kdyby nálože vybuchly, vyrvaly by ve čtyřech zátěžových nádržích na levoboku i pravoboku veliké otvory. V několika minutách by se hory moře vřítily do vnějších a středových zátěžových nádrží. Protože mořská voda je těžší než ropa, má také větší tlak, zejícími otvory v cistnách by pronikla do přilehlých nákladových prostor a vytlačila by ropu vzhůru inspekčními průlezy, takže by se vodou naplnilo dalších šest nádrží. To by se odehrálo nahoře v předním kolizním prostoru lodního trupu a vzadu na zádi pod jeho nohama. Za několik minut by stroje zaplavily desetitisíce tun zelené vody. Příd' i záď by klesly nejméně o tři metry, ale odlehčená střední část by se zvedla, protože její zátěžové nádrže by zůstaly nedotčené. Freyja, nejkrásnější mořská bohyně, by se v bolestech nahrbila a rozlomila vedví. Obě poloviny by rovnou, aniž by se převrátily, klesly ke dnu do hloubky pětadvaceti stop a tam by ležely se vzhůru čnicími padesáti otevřenými inspekčními průlezy a milion tun ropy by vybublalo na povrch Severního moře. Mocná bohyně by klesala možná celou hodinu, ale neodvratně. Možná, že by její můstek v mělkých vodách čněl nad hladinou, ale loď by se už nikdy nespravila. Naložená ropa by vytékala třeba i tři dny, ale žádný potapěč by se nemohl pohybovat ani cokoli činit mezi padesáti sloupci stoupající ropy. Nikdo by nedokázal zavřít průlezy. Únik ropy, právě tak jako zkáza lodi, by byl neodvratný.

Hleděl na maskovaného muže, ale neodpověděl. Žhnul v něm veliký hněv, každou minutu ho stravoval víc a víc, ale jeho tvář zůstala nehnutá.

"Co chcete?" vyštěkl. Terorista se podíval na digitální ciferník na stěně. Ukazoval třičtvrtě na sedm.

"Půjdem do místnosti radistů," řekl. "Zavoláme Rotterdam. Lépe řečeno, vy zavoláte Rotterdam."

Šestadvacet mil na východ zastřelo vycházející slunce vysoký žlutý plamen šlehající ve dne v noci z rafinerií Europortu. V noci byly z můstku Freyji vidět ty plameny vystupující proti tmavé obloze nad Chevronem, Shellem a British Petroleum. Daleko za nimi zářilo studené osvětlení rotterdamských ulic.

Rafinerie a labyrint Europortu, největšího ropného odbytiště na světě leží na jižním břehu ústí řeky Maas. Na severním pobřeží je holandský Hook s přístavem trajektů a tam, pod bzučícími anténami radarů stojí kontrolní budova.

V téhle budově se ráno v 6.45 prvního dubna probudil dozorčí důstojník Bernard Dijkstra, zívá a protáhl se. Za patnáct minut půjde domů na zaslouženou snídani. Později, až se prospí, sem znovu zajde ze svého domu v Gravenzande, aby se podíval, jak ten nový supertanker propluje ústím. Bude to zážitek.

Jako v odpověď na jeho úvahy ozil mikrofon na stole před ním. "Kontrolní středisko Maas, kontrolní středisko Maas, hlásí se Freyja."

Supertanker se hlásil na kanálu dvacet, což byl obvyklý kanál, na kterém běžně volaly tankery na moři radiotelefonem dozorčí útvar Maas. Dijkstra se naklonil a stiskl tlačítko.

"Freyjo, tady je dozorčí Maas. Mluvte."

"Dozorčí Maas, tady je Freyja. Hovoří kapitán Thor Larsen. Kde je člun, který nás má navést do přístaviště?"

Dijkstra prostudoval návěští vlevo od panelu.

"Freyjo, tady je dozorčí Maas. Vypluli z Hook víc než před hodinou. Do dvaceti minut by měli být u vás!"

Co následovalo, vystřelilo Dijkstra rovnýma nohama z křesla do stoje spatného.

"Freyja volá dozorčí útvar Maas. Spojte se okamžitě s člunem a naříd'te, aby se vrátil do přístavu. Nemůžeme ho přijmout. Informujte lodivody Maas, aby nevyplouvali. Nemůžeme je přijmout. Jsme ve stavu nouze, opakuji. Jsme ve stavu nouze."

Dijkstra zakryl mluvítko dlaní a zaječel na kolegu ve službě, aby přepnul hovor na magnetofon. Když se magnetofon začal otáčet, Dijkstra odkryl mluvítko a opatrně řekl: "Freyjo, tady je dozorčí Maas. Rozumíme, že si nepřejete, aby k vám připlul lodivod. Potvrďte, prosím!"

"Dozorčí Maas, tady je Freyja. Potvrzujeme. Potvrzujeme."

"Freyjo, prosím, udejte podrobnosti o stavu nouze."

Nastalo desetivteřinové ticho, jako kdyby se na můstku Freyji na vzdáleném moři, radili. Pak se dozorčí místnost znovu rozduňela hlasem Larsena.

"Dozorčí Maas, volá Freyja. Nemohu udat povahu stavu nouze. Jestliže se ale někdo pokusí přiblížit k Freyje, zemřou lidé. Prosím nepřibližujte se. Nepokoušejte se spojit s Freyjou rádiem ani telefonicky. Freyja se s vámi spojí přesně v 9.00. Ať se do dozorčí místnosti dostaví předseda správní rady přístavu. Končím."

Hlas zmlkl a ozvalo se hlasité cvaknutí. Dijkstra se dvakrát nebo třikrát pokusil znovu zavolat Freyju. Pak se podíval na svého kolegu. "Co to ksakru mělo znamenat?"

Důstojník Schipper pokrčil rameny. "Moc se mi to nelíbilo," řekl. "Kapitán Larsen mluvil, jako by byl v nebezpečí."

"Říkal, že by zemřeli lidé," pravil Dijkstra. "Jak by zemřeli? Co se tam děje? Vzpoura? Někdo zešílel?"

"Radši uděláme, co si přeje, a uvidíme," řekl Schipper.

"Ano," řekl Dijkstra. "Zavolej předsedu. Já se spojím s člunem a s oběma lodivody ze Schipholu."

Člun s posádkou lodivodů supěl rychlostí deseti uzlů po klidném moři k Freyje. Zbývaly mu ještě tři míle. Rozednívalo se do krásného jarního rána a na tohle roční období bylo poměrně teplo. Trup obrovského tankeru se začínal vzdáleně rýsovat a deset Holanďanů, kteří měli loď navést, a kteří ji ještě neviděli, natahovalo krky, když se k lodi blížili.

Nikdo nic nepodezíval, když rádio spojující člun s pobřežím zapištělo a zachrčelo vedle kormidelníka. Kormidelník

uchopil sluchátko a přiložil ho k uchu. Zamračil se, vypnul motor a požádal, aby hlášení opakovali. Když mu vyhověli, otočil kormidlem lodi o půlkruh.

"Vracíme se," řekl mužům, kteří ho ušasle pozorovali. "Něco se děje. Kapitán Larsen nás nemůže přijmout, není na nás ještě připravený."

Freyja se znovu ztrácela za horizontem a člun se vracel do Hook.

Nahoře na Shipholském letišti jižně od Amsterdamu kráčeli dva piloti, kteří naváděli lodě do ústí řeky Maas, k vrtulníku, který patřil vedení přístavu a měl je odvézt na palubu tankeru. Byl to běžný postup, vždycky létali k lodím.

Hlavní pilot, prošedivělý veterán, který měl odslouženo dvacet let na moři jako velitel lodi a patnáct let jako pilot Maasu nesl "hnědou skřínku" - přístroj, který by mu umožnil přistát na metr přesně, kdyby to potřeboval. Dnes ráno bude přístroj potřebovat vzhledem k tomu, že Freyja proplouvala ve vzdálenosti dvaceti stop od písčin a vnitřní kanál byl jen o necelých padesát stop širší než ona.

Když sehnuli proběhli pod vířícími lopatkami vrtule, pilot se vyklonil a varovně zakýval prstem.

"Něco není v pořádku," zaječel do rozeřvaného motoru. "Musíme čekat. Vypínám motor."

Motor zmlkl, vrtule se zastavila.

"Co se ksakru děje?" zeptal se druhý pilot.

Letec z vrtulníku pokrčil rameny. "Mně se neptej," řekl. "Teď jsem dostal hlášení z Maas. Lod' na nás není připravena."

Dirk van Gelder, předseda správní rady přístavu, snídal ve svém hezkém domě u Vlaardingen, když pár minut před osmou zazvonil telefon.

Zvedla ho jeho manželka. "Pro tebe," zavolala a vrátila se do kuchyně, kde připravovala kávu. Van Gelder se zvedl od stolu se snídání, odhodil noviny na křeslo a přišoural se v trepkách do haly.

"Van Gelder," ohlásil se do telefonu. Naslouchal a ztuhl a svažtil obočí.

"Jak to myslíte, že by zemřeli?" tázal se. Následoval další příval slov. "Dobře," řekl van Gelder. "Zůstaňte tam. Za patnáct minut jsem u vás."

Praštil sluchátkem, skopl trepky, obul si boty a oblékl sako. Za dvě minuty stál u vrat garáže. Když nastupoval do svého mercedesu a couval po šterkové příjezdové cestě, zápasil se svou setrvalou a věčnou noční mřou.

"Dobrý Bože, ať to není únos. Prosím tě, ať to není únos."

Kapitán Thor Larsen odložil na můstku Freyji vysokofrekvenční radiotelefon a pak ho odvedl pod hlavní pušky na obchůzku po jeho vlastní lodi. Baterkou mu posvětili na zátěžové nádrže na přídi lodi a na objemné balíčky přivázané dole pod úrovní mořské hladiny.

Když se vracel dolů po palubě zahlédl člun s lodivody vzdálený tři míle, jak se obrací a pluje zpátky k pobřeží. Na moři je mýjela malá nákladní loď mířící na jih a pozdravila kotvíciho obra veselým zahoukáním. Pozdrav nebyl opětován.

Viděl nálož v zátěžové nádrži uprostřed lodi a další nálož v zátěžových nádržích na zádi u palubní nástavby. Skladiště nářtů nepotřeboval vidět. Věděl, kde bylo, a dovedl si představit, jak blízko byly nálože umístěny.

V 8.30, když Dirk van Gelder vstupoval do budovy kontrolního střediska Maas, aby si poslechl záznam z magnetofonu, byl Thor Larsen eskortován zpátky do kabiny. Všiml si jednoho teroristy, který, zachumlaný na ochranu proti chladu, seděl nahoře na příďové nástavbě a pozoroval oblohu moře před lodí. Druhý byl vysoko na vrcholu komínu čnicího do výšky třiceti metrů. Odtud hlídal celé moře kolem dokola. Třetí byl na velitelském stanovišti a kontroloval panel radarových obrazovek, které díky své vysoké technické úrovni zachytily okruh osmačtyřiceti mil oceánu kolem lodi a valnou část moře pod ní.

Dva ze zbývajících čtyř teroristů, vůdce a ještě jeden, byli s Larsenem. Dva museli být někde dole.

Vůdce teroristů ho vyzval, aby se posadil za stůl ve své kabině. Poklepal na oscilátor připevněný k opasku. "Žádám vás, kapitáne, abyste mě nenutil stisknout tenhle červený knoflík. A nemyslete si, že bych ho nestiskl kdyby se někdo na lodi pokusil o jakýkoli hrdinský čin nebo kdyby nebyly splněny naše požadavky. Teď si, prosím, přečtete tohle."

Podal kapitánovi Larsenovi složku tří archů kancelářského papíru popsaného strojopisem v angličtině. Larsen ho rychle přečetl.

"V 9.00 přečtete do rádiového spojení z lodi na pobřeží toto poselství předsedovi správní rady přístavu Rotterdam. Nic víc a nic méně. Ani slovo holandsky nebo norsky. Žádné další otázky. Jen to poselství. Rozumíte?"

Larsen zamračene kývl. Otevřely se dveře a vstoupil maskovaný terorista. Zřejmě byl v kuchyni. Nesl podnos se smaženými vejci, máslem, džemem a kávou a položil ho na stůl mezi nimi.

"Snídaně," řekl vůdce teroristů. Kývl na Larsena: "Můžete se najíst."

Larsen zavrtěl hlavou. Napil se jen kávy. Byl vzhůru celou noc a předchozí den vstával v sedm ráno. Šestadvacet hodin beze spánku a další ho čekaly. Nesměl ztratit pozornost a černá káva mu pomůže. Spočítal si, že teroristé sedící proti němu nespali také tak dlouho.

Terorista dal druhému ozbrojenci pokyn, aby odešel. Když se zavřely dveře, zůstali sami, ale široký stůl mezi nimi zajišťoval značný odstup. Terorista nebyl v dosahu Larsena. Zbraň ležela pár centimetrů od teroristovy ruky a oscilátor měl u pasu.

"Myslím, že nebudeme zneužívat vaši pohostinnost déle než třicet, možná čtyřicet hodin," prohlásil maskovaný muž.

"Kdybych měl celou tu dobu na obličej masku, udusil bych se. Nikdy jste mě neviděl a po zítřku mě nikdy neuvídíte."

Levou rukou si stáhl z hlavy černou bavlněnou kuklu. Larsen zjistil, že hledí na muže kolem třicítky, s hnědými očima a středně hnědými vlasy. Ten muž mluvil jako Angličan a choval se jako Angličan. Ale Angličané přece neunášejí tankery. Že by to byl Ir? IRA? Hovořil ale o přátelích ve vězení v Německu. Arab? V Německu byli vězňové palestínští

teroristé. A se svými společníky mluvil podivnou řečí. Neznělo to jako arabština, ale arabština měla nesčetná nářečí a Larsen znal jen arabštinu z Golfu. Asi to byla přece jen irština.

"Jak vám mám říkat?" zeptal se muže, o němž se nikdy nedozvěděl, že to byl Andrij Drač nebo Andrew Drake.

Muž jedl a chvíli uvažoval. "Můžete mi říkat Svoboda," řekl po chvíli. "V mé řeči je to běžné jméno. Ale je to také slovo. Znamená svobodu."

"To není arabsky," řekl Larsen. Muž se poprvé usmál.

"Samozřejmě, že ne. Nejsme Arabové. Jsme ukrajinští bojovníci za svobodu. A jsme na to hrdí."

"A domníváte se, že úřady propustí vaše přátele z vězení?" zeptal se Larsen.

"Budou muset," řekl Drake sebevědomě. "Nemají jinou možnost. Pojdte, bude devět."

12

9.00 až 13.00

"Dozorčí středisko Maas, dozorčí středisko Maas, volá Freyja."

Baryton kapitána Thora Larsena se rozléhal hlavní dozornou podsatité budovy v cípu holandského města Hook.

V kanceláři v prvním poschodí, jejíž velká okna vyhlížela na Severní moře a teď byla zatažena záclonami, které chránily obrazovky radaru před jasným ranním sluncem, sedělo a čekalo pět mužů.

Dijkstra a Schipper zůstávali ve službě, myšlenky na odpočinek je dávno přešly. Dirk van Gelder stál za Dijkstrem, připravený převzít spojení až se Freyja ozve. U druhého panelu se staral další důstojník o běžnou lodní dopravu, řídil příjezdy a odjezdy lodí tak, aby se vyhýbaly Freyje, jejíž bod na obrazovce radaru byl na hranici viditelnosti, ale přesto intenzivnější než ostatní. Byl přítomen i vysoký důstojník bezpečnostní služby kontrolního střediska.

Když se Freyja ozvala, Dijkstra vyklouzl z křesla před mikrofonem a van Gelder se posadil. Uchopil podstavec mikrofonu na stole, odkašlal si a stiskl tlačítko "Přenos".

"Freyjo, hlásí se dozorčí středisko Maas. Mluvte, prosím."

Za hranicemi budovy, která se světu jevila jako useknutá věž letové kontroly usazená v písku, naslouchaly i jiné uši.

Část předchozího rozhovoru přenášeného rádiem zachytily dvě další lodě a mezi radisty se rozproudila v té devadesátiminutové přestávce živá konverzace. Teď dychtivě naslouchalo nejméně tucet lodí.

Larsen na Freyje věděl, že by mohl přepnout na šestnáctý kanál na Radio Scheveningen, požádat o spojení do kontrolního střediska Maas a zajistit si větší soukromí, ale naslouchající by si brzy našli i tenhle kanál. Zůstal tedy na dvacátém.

"Freyja volá dozorčí útvar Maas, chci mluvit osobně s předsedou správní rady přístavu."

"Hlásí se dozorčí útvar Maas. Hovoří Dirk van Gelder, jsem předsedou správní rady přístavu."

"Tady je Thor Larsen, velitel Freyji."

"Ano, kapitáne Larsene, poznali jsme váš hlas. Jaký máte problém?"

Drake, na druhém konci, na můstku Freyji dloubl hrotem pušky do písemného prohlášení, které držel Larsen v ruce.

Larsen kývl, zmáčkl tlačítko "Vysílání" a začal předčítat do radiotelefonu.

"Čtu připravené prohlášení. Prosím, nepřerušujte mne a nekladte mi otázky."

Dnes ráno, ve tři nula nula, převzali Freyju ozbrojení muži. Já osobně mám dostatečné důvody k tomu, abych byl přesvědčený, že jejich úmysly jsou smrtelně vážné a že uskuteční všechny své výhrůžky, jestliže nebudou splněny jejich požadavky."

Za zády van Geldera na kontrolní věži na písčném břehu se ozvalo prudké nadechnutí. On sám vyčerpaně zavřel oči. Léta naléhal, že je třeba zařídit bezpečnostní opatření na ochranu těch plovoucích bomb proti únosům. Ignorovali ho, a teď se to stalo. Hlas z mikrofonu pokračoval a kotouče magnetofonu se neúčastně otáčely.

"Celá moje posádka je toho času zamčená ve spodní části lodi, za ocelovými dveřmi a nemůže se tamotud vyprostit."

Zatím jim nikdo neublížil. Na mne míří hlaveň automatické pušky tady na můstku.

V noci byly na strategických místech trupu Freyji umístěny nálože výbušniny. Já sám jsem si je prohlédl a mohu potvrdit, že jejich odpálení by Freyju roztrhlo, okamžitě by zabilo posádku a do Severního moře by vyteklo milion tun ropy."

"Panebože," zasténal hlas za van Gelderem. Van Gelder mávl netrpělivě rukou, aby přítomné umlčel.

"Toto jsou požadavky mužů, kteří drží Freyju v zajetí. Požadavky mají být splněny neprodleně. Za prvé: vyklidit prostor ohraničený linií 45° severně od východního směru a 45° na jih od tohoto východního směru, to jest v prostoru devadesáti stupňů od Freyji k holandskému pobřeží. Za druhé: žádné námořní ani podmořské plavidlo se nepokusí přiblížit k Freyje v uvedené poloze a v okruhu pěti mil. Za třetí: nad Freyjou neproletí žádné letadlo v okruhu pěti mil a ve výšce méně než deset tisíc stop. Je to jasné? Odpovězte!"

Van Gelder stiskl pevně mikrofon.

"Freyjo, hlásí se dozorčí útvar Maas. Hovoří Dirk van Gelder. Ano, je to jasné. Dám příkaz k vyklizení prostoru v úhlu devadesáti stupňů mezi Freyjou a holandským pobřežím a v okruhu pěti námořních mil kolem Freyji. Sdělím kontrolnímu středisku letiště Schiphol, aby zastavilo pohyb letadel v okruhu pěti mil a ve výšce pod deset tisíc stop. Konec."

Nastala pomlka a pak se znovu ozval Larsen.

"Jsem informován, že kdyby došlo k porušení těchto příkazů, budou okamžitě následovat sankce, bez předchozího

varování. Buď vypustí Freyja ihned dvacet tisíc tun ropy nebo bude jeden námořník ... popraven. Rozumíte? Odpovězte!"

Dirk van Gelder se obrátil ke svým důstojníkům. "Ježíšikriste, rychle tamodtud vyklidte všechna plavidla. Spojte se se Schipholem a povězte jim to, žádné vrtulníky, které by fotografovaly, nic. Hněte sebou!"

Do mikrofonu řekl: "Rozumíme, kapitáne Larsene. Ještě něco?"

"Ano," řekl odhmotnělý hlas. "S Freyjou nebude žádné spojení do 12.00. Ve 12.00 vás Freyja znovu zavolá. Budu si přát hovořit přímo a osobně s předsedou vlády Holandska a s velvyslancem západního Německa. Oba musí být přítomni. To je všechno."

Radiotelefon ztichl. Drake na velitelském stanovišti Freyji vzal Larsenovi z rukou mikrofon a odklidil ho. Pak Norovi naznačil, že se vrátí do kabiny. Když se posadili proti sobě k dvoumetrovému stolu, Drake odložil zbraň a opřel se v křesle. Pod vykasáným svetrem zahlédl Larsen smrtící oscilátor připnutý k opasku.

"Co teď?" tázal se Larsen.

"Budeme čekat," řekl Drake. "A Evropa začne tiše šílet."

"Zabijí vás, měl byste si to uvědomit," řekl Larsen. "Dostali jste se na loď, ale nikdy se už nedostanete z lodi. Možná, že splní to, co žádáte, ale pak si na vás počkají."

"To vím," řekl Drake. "Ale mně nevadí, že zemřu. Samozřejmě že bojuji o přežití, ale raději zemřu a budu zabíjet, než bych dovolil, aby zničili můj sen, můj plán."

"Tolik si přejete osvobodit ty dva muže z Německa?" tázal se Larsen.

"Ano, tolik. Nemohu vám vysvětlit proč, a kdybych vám to vysvětlil, nepochopili byste to. Moje země, moji lidé byli léta okupováni, pronásledováni, vězněni, zabíjeni. A nikoho to za mák nezajímalo. Teď hrozím, že zabiju jediného muže nebo praštím přes kapsu západní Evropu a uvidíte, jak to s nimi pohne. Najednou to je katastrofa. Pro mne je ale katastrofa ztotožnění mé země."

"Ten váš sen - co to vlastně je?"

"Svobodná Ukrajina," řekl Drake prostě. "A to se může uskutečnit, jen když povstanou miliony lidí."

"V Sovětském svazu," řekl Larsen, "se to nemůže stát. Není to možné."

"Mohlo by," odpověděl Drake. "Mohlo by se to stát. Stalo se to ve východním Německu, v Maďarsku, v Československu. Nejdřív se ale musí zlomit přesvědčení těch milionů, že nemohou nikdy vyhrát, že jejich útlak je neporazitelný. Jestliže by se tohle přesvědčení jedenkrát zlomilo, otevřela by se brána ke svobodě."

"Tomu nikdo neuvěří," řekl Larsen.

"Nikdo na Západě, to ne. Ale zvláštní věc. Tady na Západě by lidé řekli, že jsem se přepočítal, že to nedokážu. V Kremlu ale vědí, že mám pravdu."

"A pro to... lidové povstání jste ochoten zemřít?" tázal se Larsen.

"Když budu muset. Je to můj sen. Ta země a lidé, které miluji víc než život. A v tom je moje výhoda. V okruhu sta mil kolem nás neexistuje nikdo, kdo miluje něco víc než svůj život."

Ještě včera by Thor Larsen možná s tím fanatikem souhlasil. Ale v tom velkém, rozvázném Norovi se dělo něco, co ho překvapovalo. Poprvé v životě nenáviděl člověka tolik, že by ho zabil. Tichý hlas v jeho srdci mu našeptával. "Sen o vaší Ukrajině mi je lhostejný, pane Svobodo. Moji loď a moji posádku nezabijete."

Ve Felixstowe, na pobřeží Suffolku, se důstojník pobřežní stráže rychle odvrátil od svého přijímače a zvedl telefon.

"Spojte mě s ministerstvem pro životní prostředí v Londýně," požádal operátora.

"Panebože, Holanďani jsou tentokrát v pěkné bryndě," řekl jeho náměstek, který spolu s ním vyslechl rozhovor mezi Freyjou a dozorcím útvarem Maas.

"Nejen Holanďani, koukni se na mapu," řekl vyšší strážný.

Na zdi visela mapa celé jižní části Severního moře a severního úseku kanálu La Manche. Pobřeží Suffolku se rýsovalo přímo proti ústí řeky Maas. Důstojník pobřežní stráže vyznačil tužkou polohu Freyji na místě, kde v noci kotvila, což bylo přesně uprostřed obou pobřeží.

"Jestli bouchne, bude na našem pobřeží od Hullu až k Southamptonu půl metru ropy."

Za pár minut mluvil s úředníkem v Londýně, s jedním z pracovníků oddělení, které se zabývalo speciálně problémy znečištění ropou. To, co řekl, způsobilo, že úředníkům v Londýně vystydl první šálek ranního čaje.

Dirkovi van Gelderovi se podařilo zastihnout předsedu vlády v jeho sídle právě, když se chystal odejít do úřadu.

Předseda správní rady přístavu naléhal tolik, že nakonec přemluvil mladého tajemníka Úřadu vlády, aby předal telefon premiérovi.

"Jan Grayling," ohlásil se. Naslouchal a obličej mu ztuhl.

"Kdo jsou - kdo to je - co jsou zač?" zeptal se.

"Nevíme," řekl van Gelder. "Kapitán Larsen četl připravené prohlášení. Nedovolili mu, aby se odchýlil od textu nebo aby odpovídal na otázky."

"Jestliže byl v ohrožení, možná, že mu nezbylo než potvrdit umístění náloží. Třeba blafuji," řekl Grayling.

"Myslím že ne," odporoval van Gelder. "Chtěl byste si poslechnout magnetofonový záznam?"

"Ano, okamžitě, ve vašem autě," řekl premiér. "Jeďte rovnou do Úřadu vlády."

Položil telefon a šel ke své limuzíně s hlavou plnou zmatku. Jestliže by výhrůžky byly pravdivé, přineslo mu dnešní jarní ráno největší krizi v jeho vládním údobí. Když se limuzína rozjela, zaklonil se, podepřel si hlavu a pokoušel se utřídit chaos myšlenek. Samosebou, že ihned svolá vládní kabinet. Tisk si určitě pospíší. Ten rozhovor mezi lodí a pobřežím vyslechlo jistě hodně uší a dopoledne podá někdo zprávu tisku.

Musí informovat zahraniční vlády prostřednictvím velvyslanectví. Musí ustavit komisi odborníků, která bude zmocněna řešit krizi. Naštěstí pár odborníků poznal před několika lety při únosu, kterého se dopustili Jihomolčané. Když auto zastavilo před úřadovnou předsedy vlády, podíval se na hodinky. Bylo 9.30..

O "krizovém výboru" uvažoval také Londýn, i když to zatím nikdo nevyslovil. Sir Rupert Mossbank, stálý druhý tajemník ministerstva pro životní prostředí telefonoval tajemníku vlády siru Julianu Flannerymu.

"Ovšem že je to předčasné," řekl sir Rupert. "Nevím, kdo jsou, kolik jich je, jestli to myslí doopravdy ani jestli jsou na lodi vůbec nějaké bomby. Kdyby se ale ta ropa vylila, bylo by to zlé."

Sir Julian chvíli přemýšlel a hleděl z okna své kanceláře v prvním poschodí Whitehallu.

"Jsi hodný, že jsi mě hned zavola, Ruperte," řekl. "Myslím, že bych měl okamžitě informovat premiérku. Ty bys zatím mohl preventivně požádat pár našich nejlepších mozků, aby sestavili memorandum, jaké by byly důsledky, kdyby loď vybuchla. Co se týče znečištění ropou: rozsah znečištění, rychlost a směr, rozloha pobřeží, které by bylo zasaženo. Něco takového. Premiérka to určitě bude vyžadovat."

"Už se na tom pracuje, kamaráde."

"Dobrá," řekl sir Julian. "Výborně. Pospěš si. Premiérka to zcela jistě bude chtít znát. Vždycky chce znát všechny problémy."

Pracoval pod třemi premiéry a ta poslední byla daleko nejtvrďší a nejrozhodnější. Léta tu koloval vtip, že ve vládě je plno starých ženských obou pohlaví, ale naštěstí ji řídí opravdový chlap. Jmenovala se Joan Carpenterová. Tajemník Úřadu vlády získal slyšení během několika minut a beze spěchu a cílevědomě, jak bylo jeho zvykem, kráčel v jasném jamím dopoledni přes trávník domu číslo deset.

Když vstoupil do osobní kanceláře premiérky, seděla za stolem, a to už od osmi hodin. Kávoový servis stál na malém stole a na zemi ležely otevřené tři červené kurýrní krabice. Sir Julian musel přiznat, že ta ženská probírala dokumenty jako stroj na drcení odpadu a kolem desáté dopoledne byly papíry vyřízené - schválené, nebo odmítnuté nebo odbavené se stručnou žádostí o další informace nebo označené několika trefnými otázkami.

"Dobré jitro, paní premiérko."

"Dobré ráno, sire Juliane. Je překrásný den."

"Ano, madam, je. Bohužel přinesl nepříjemnou zprávu."

Na premiérčin pokyn se posadil a přesně a podrobně vyličil aféru v Severním moři do té míry, jak ji znal. Premiérka naslouchala pozorně a s hlubokým zaujetím.

„Jestli to je pravda, tak by ta loď Freyja mohla způsobit ekologickou katastrofu," konstatovala.

"Ano, nepochybně, i když nevíme, jestli je možné potopit tak obrovskou loď jen průmyslovými výbušninami.

Samozřejmě, že máme odborníky, kteří to určí."

"Pokud by to byla pravda," řekla premiérka, "měli bychom sestavit krizový štáb, který by zvážil možné důsledky. Když to pravda není, máme příležitost vyzkoušet si, jak by to vypadalo."

Sir Julian pozvedl obočí. Nenapadlo ho, že by se jen na zkoušku vyplašily desítky ministerských oddělení a sekcí. Ale znělo to docela zajímavě.

Půl hodiny sestavovala premiérka se svým tajemníkem vlády seznam oblastí, pro které bude nutné zajistit odbornou expertizu, aby se poznaly veškeré v úvahu přicházející důsledky únosu velkého tankeru v Severním moři.

Co se týkalo samotného supertankeru, byl pojištěný u Lloydů a ti budou mít podrobný plán lodi. Co se týkalo konstrukce tankeru, lodní oddělení British Petroleum má odborníka na konstrukci tankerů, ten prostuduje plán lodi a přesně zjistí, zda je možné ji zničit.

Na problém úniku ropy povolají vedoucího výzkumného pracovníka z laboratoří Warren Springs, které spadají pod ministerstvo obchodu a průmyslu a pod ministerstvo zemědělství, rybolovu a potravin a sídlily v Sevenage u Londýna. Z ministerstva obrany si vyžádají důstojníka Královských technických služeb, odborníka na výbušniny, který vyhodnotí tuhle stránku věci, a ministerstvo životního prostředí má lidi, kteří vypočítají rozsah případné ekologické katastrofy v Severním moři. Trinity House, hlavní autorita v kontrole britského pobřeží, dodá informace o rychlosti přílivu a odlivu. Spolupráce s vládami jiných států spadá do rezortu ministerstva zahraničí, které vyšle svého pozorovatele. V půl jedenácté byl seznam hotový. Sir Julian se chystal k odchodu.

"Myslíte, že se tou záležitostí bude zabývat výhradně holandská vláda?"

"Zatím to nemůžeme vědět, madam. V současné době chtějí teroristé předložit své požadavky v poledne osobně panu Graylingovi, tedy za devadesát minut. Nepochybuji o tom, že Haag je přesvědčený, že si s tím poradí. Kdyby ale nemohli požadavky splnit nebo kdyby loď přesto vybuchla, pak by to byla i naše záležitost, vzhledem k blízkosti našeho pobřeží.

Kromě toho máme nejpokročilejší metody a technologii pro zacházení s únikem ropy, proto nás možná požádají spojenci o pomoc."

"Čím dřív tedy budeme připraveni, tím líp," prohlásila premiérka. "Ještě něco, sire Juliane. Pravděpodobně k tomu nedojde, ale kdyby nebylo možné vyhovět požadavkům, museli bychom uvážit nutnost vtrhnout na loď, osvobodit posádku a zneškodnit nálože."

Poprvé se sir Julian necítil ve své kůži. Celý život byl profesionální úředník, ode dne, kdy absolvoval s výborným prospěchem Oxford. Věřil, že problémy se řeší slovem napsaným nebo vyřčeným a časem se takovým způsobem vždycky vyřeší. Násilí ho děsilo.

"Ehm, ano, madam. To by ovšem byla ta úplně poslední eventualita. Myslím, že se tomu říká tvrdý postup."

"Izrael zaútočil na letadlo v Entebbe," přemítala premiérka. "Němci přepadli letadlo v Mogadišu. Holanďani vlak v

Assen - když jim nic jiného nezbylo. Je možné, že se to bude opakovat."

"Ano, madam, možná že ano."

"Zvládlo by holandské námořnictvo takovou akci?"

Sir Julian volil opatrně slova. V duchu viděl hromotlucné mariňáky dusající po Whitehallu. Tihle lidé by si měli své smrtenosné hry odbyvat někde co možná nejdál, kolem Exmooru.

"Kdyby se mělo zaútočit na loď na moři," řekl, "myslím, že by nepřicházelo v úvahu, aby se na lodi pokusil přistát vrtulník. Hlídka na palubě by ho zpozorovala a kromě toho má loď radar, takže by zpozorovali i každý blížící se objekt. Tohle není letadlo na letištní ploše ani stojící vlak. Tohle je loď vzdálená pětadvacet mil od pevniny."

Doufal, že to řekl dost jasně.

"A co ozbrojení potápěči nebo žabí muži?"

Sir Julian zavřel oči. Ozbrojení žabí muži, to tedy určitě! Pomyslel si, že státníci čtou příliš mnoho románů a že jim to nesvědčí.

"Ozbrojení žabí muži, madam?"

Modré oči na druhé straně stolu ho pozorně sledovaly. "Pokud je mi známo," řekla jasně, "v tomto směru patříme k nejvyspělejším státům Evropy."

"Věřím, že ano, madam."

"A kdo jsou tihle experti?"

"Zvláštní člunová služba, paní předsedkyně."

"Kdo ve Whitehallu spolupracuje s našimi zvláštními službami?" tázala se.

"Na obraně to je plukovník Královského loďstva," připustil. "Jmenuje se Holmes."

Bylo mu jasné, že z toho nevzejde nic dobrého. V Mogadišu a při obklíčení Balcombe Street pomáhali Němcům jejich pozemní SBS, lépe známé jako Speciální vzdušné síly SAS. Harold Wilson vždycky chtěl vědět všechno o smrtenosných hrách, které ti grázlové hráli se svými protivníky. A teď by měla začít další jamesbondovská fantazie.

"Požádejte plukovníka Holmese, aby se účastnil zasedání krizového štábu. Samozřejmě jen jako poradce."

"Ovšem, madam."

"A připravte UNICORNE. Očekávám, že zasednete v poledne, až budou známe požadavky teroristů."

Tři sta mil odtud, na druhé straně Severního moře, v Holandsku, panovala hektická činnost.

Premiér Jan Grayling se svým štábem organizoval ze svého sídla v hlavním městě Haagu stejný krizový štáb, jaký měla na mysli paní Carpenterová v Londýně. Především bylo třeba znát přesné perspektivy každé v úvahu přicházející lidské nebo ekologické tragédie, k níž by došlo, kdyby byla na moři poškozena loď jako Freyja, a zjistit, co všechno z toho plyne pro holandskou vládu.

K tomu účelu byli povoláni odborníci specializovaní na lodě, únik ropy, mořské proudy, jejich rychlost, směr, předpovědi počasí a také možnosti vojenského zákroku.

Dirk van Gelder doručil magnetofonový pásek se záznamem prohlášení Freyji z deváté hodiny a podle příkazu Jana Graylinga se vrátil do dozorčího střediska Maas, aby seděl u vysokofrekvenčního radiotelefonu pro případ, že by se Freyja znovu ozvala dřív než v poledne.

On to byl, kdo přijal v půl jedenácté telefonát Harryho Wennerstroma. Starý loďařský magnát dosnídal ve svém zvláštním apartmá v posledním poschodí rotterdamského hotelu Hilton a ještě nevěděl o katastrofě, která postihla jeho loď. Zkrátka a dobře, nikoho nenapadlo zavolat mu.

Wennerstrom telefonoval, aby se zeptal, jak postupuje Freyja, která podle jeho názoru měla v tuhle dobu být ve Vnějších kanálech a pomalu a opatrně se měla blížit k Vnitřnímu kanálu, několik mil za prvním ochranným pásmem, na přesném kurzu nula-osm-dva a půl stupně. Předpokládal, že on sám se vydá z Rotterdamu s doprovodem prominentů, aby byli přítomni okanzíku, kdy při vysokém přílivu kolem poledne - spatří připlouvající Freyju.

Van Gelder se omluvil, že mu nezatelefonoval do Hiltonu, a šetrně mu vysvětlil, co se stalo mezi 7.30 a 9.00. Hilton neodpověděl, linka na hiltonském konci zmlkla. První Wennerstromova reakce by se byla mohla týkat skutečnosti, že za západním obzorem je držena v zajetí loď v hodnotě sto sedmdesát milionů dolarů. Když však konečně promluvil, hovořil o lidech.

"Tam venku je třicet mých námořníků, pane van Geldere. A rovnou vám řeknu, že kdyby se komukoli z nich něco stalo, protože nevyhovíte jejich požadavkům, poženu k odpovědnosti holandskou vládu."

"Pane Wennerstrome," řekl van Gelder, který za své životní dráhy kromě jiného také velel lodí. "Děláme, co je v našich silách. Splnili jsme zatím do písmene požadavky teroristů, aby se k Freyje nic a nikdo nepřiblížil do dané vzdálenosti. Hlavní požadavky ale ještě nestanovili. Předseda vlády je ve svém úřadu v Haagu a organizuje, co je nutné. Přijede sem v poledne, aby vyslechl zprávu Freyji."

Harry Wennerstrom položil sluchátko a velkými okny pokoje se zahleděl na oblohu na západě, kde na širém moři kotvila jeho vysněná loď v zajetí ozbrojených teroristů.

"Zrušte doprovod do dozorčího střediska Maas," nařídil náhle jedné ze svých sekretářek. "Zrušte oběd se šampaňským. Zrušte večerní recepci. Zrušte tiskovou konferenci. Odjíždím!"

"Kam, pane Wennerstrome?" zeptala se užasle dívka.

"Do dozorčího střediska Maas. Sám. Ať je můj vůz připravený, jakmile dojdu do garáže."

S tím starý pán odpěchal z pokojů k výtahu.

Moře kolem Freyji se vyprázdnilo. Holanští důstojníci námořní dopravní kontroly v úzké spolupráci s britskými kolegy z Flamborough Head a z Felixstowe odvraceli lodě na trasy západně od Freyji, nejbližší byla vzdálena víc než pět

mil.

Veškerá doprava na pobřeží na východ od zadržované lodě byla zastavena nebo vrácena a zastavily se i příjezdy a odjezdy z rotterdamského Europortu. Rozčileným loďním kapitánům, jejichž hlasy hulákaly do dozorčího útvaru a žádaly vysvětlení, bylo řečeno jen, že nastala mimořádná situace a že se za každou cenu musejí vyhnout oblasti, jejíž přesné souřadnice jim přečetli.

Utajovat cokoli před tiskem bylo vyloučeno. V Rotterdamu už bylo plno zahraničních novinářů z technických a námořních časopisů a dopisovatelů velkých deníků, zabývajících se loďařinou. Přijeli na recepci pořádanou na oslavu triumfální plavby Freyji. Jejich zvědavost vzbudilo v 11.00 jednak zrušení cesty do Hooku, kde měli očekávat, až se Freyja vynoří na obzoru, a jednak je upozornilo jejich vedení, s nímž se spojili nesčetní radioamatéři, kteří si libují v poslechu námořních rozprav.

Krátce po 11.00 začali proudit do pokojů jejich hostitele Harryho Wennerstroma telefonní dotazy, ale Wennerstrom tam nebyl a jeho sekretářka nevěděla vůbec nic. Další telefonáty přicházely do dozorčího útvaru Maas a byly odkázány do Haagu. V holandském hlavním městě přepínala ústředna hovory premiérovi osobnímu tiskovému tajemníkovi, a to na příkaz pana Graylinga, a utrpený mládenec je odrážel, seč mu síly stačily.

Nedostatek informací vzrušil a zaujal tisk a reportéři okamžitě hlásili svým vydavatelům, že se kolem Freyji děje něco velmi vážného. Vydavatelé vyslali další novináře, a ti se začali shromažďovat v Hooku před budovou maaského dozorčího střediska. Za zelený plot obklopující budovu nedokázali však proniknout. Jiní se houfovali v Haagu před všemi ministerstvy, hlavně před úřadovnou ministerského předsedy.

Vydavatel Telegrafu dostal od nějakého radioamatéra hlášku, že na palubě Freyji jsou teroristé, kteří v poledne vyhlásí své požadavky. Okamžitě nařídil, aby začali monitorovat dvacátý kanál a aby nahráli celou výzvu teroristů.

Jan Grayling osobně zatelefonoval západoněmeckému velvyslanci Konradu Vossemu a důvěrně mu sdělil, co se stalo. Voss volal okamžitě Bonn a do třiceti minut odpověděl holandskému premiérovi, že ho samozřejmě ve dvanáct hodin doprovodí do Hook, podle přání teroristů. Spolková vláda Německa, ujistil Holanďana, učiní všechno, aby pomohla. Holandské ministerstvo zahraničí ze zdvořilosti informovalo všechny vyslance států, jichž se záležitost byt' vzdáleně týkala: švédsko, pod jehož vlajkou Freyja plula a jehož námořníci byli na lodi, Norsko, Finsko a Dánsko, které tam měli také své námořníky, USA - čtyři námořníci byli skandinávští Američané s americkými pasy a dvojím občanstvím, Británii, jednak jako pobřežní stát a jednak, protože britská pojišťovna Lloyd pojistila loď i náklad, Belgii, Francii a západní Německo jako pobřežní státy.

V devíti evropských zemích vyzváněly ministerské telefony. Volalo se z telefonních budek, z redakcí, pojišťoven, loďních agentur i soukromých bytů. Pro pracovníky vlády, bankovníctví, v loďařině, pojišťovnictví, pro pracovníky v ozbrojených silách a v tisku se naděje na klidný víkend toho pátečního rána ztratila v modrém oceánu, na němž v jarním slunci spočívala tiše a klidně miliontunová bomba jménem Freyja.

Harry Wennerstrom byl vpůli cesty z Rotterdamu do Hooku, když ho něco napadlo. Limuzína po dálnici k Vlaardingenu míjela Schiedam, a on si vzpomněl, že jeho soukromé tryskové letadlo je v Schiedamu na městském letišti. Sáhl po telefonu a zavolal svou hlavní sekretářku, která se v Hiltonu neustále snažila odrážet tisk. Když se s ní na třetí pokus spojil, dal jí řadu příkazů pro svého pilota.

"Ještě něco," dodal. "Zjistěte mi jméno a telefonní číslo na pracoviště náčelníka policie v Alesundu. Ano, Alesund v Norsku. Jakmile číslo zjistíte, zavolejte náčelníka a řekněte mu, aby zůstal tam, kde zrovna je, a čekal na můj hovor."

Lloydova vyšetřovací skupina byla informována krátce po desáté hodině. Nějaká britská nákladní loď se chystala vplout ústím řeky Maas do Rotterdamu, když se v 9.00 Freyja spojila s dozorčím střediskem. Radista vyslechl celý přenos, zapsal těsnopisem slovo od slova a ukázal zápis kapitánovi lodi. Za pár minut diktoval zápis manažerovi z Rotterdamu a ten ho postoupil ústředí v Londýně. Ústředí zavolovalo Colchester v Essexu a sdělilo zprávu Lloydům. Ti kontaktovali a informovali jednoho z předsedů pětadvaceti samostatných ručitelských firem. Konsorcium, které shromáždilo sto sedmdesát milionů dolarů na pojištění lodi, muselo být hodně velké, právě tak jako skupina firem kryjících milion tun ropy pro Clintu Blaka v Texasu. Ovšem největší pojistka, navzdory obrovité Freyje a obrovitému nákladu, zněla na ochranu života a zdraví pro členy posádky a na odškodnění za znečištění vody. Tyhle pojistky by stály nejvíc peněz, kdyby se Freyja roztřhla.

Krátce před polednem seděl prezident společnosti Lloyd ve své kanceláři vysoko nad městem a hleděl na pár výpočtů ve svém poznámkovém bloku.

"Kdyby došlo k nejhoršímu, jedná se o ztrátu tisíce milionů dolarů," podotkl ke svému osobnímu tajemníkovi. "Co je to, ksakru, za lidi?"

Vůdce těch lidí seděl v epicentru narůstající bouře a hleděl na zarostlého norského kapitána v kabině pod pravoboční stranou velitelského stanoviště Freyji. Záclony na oknech kabiny byly roztaženy a slunce příjemně hřálo. Za okny se rozprostírala panoramatická vyhlídka na ztichlé paluby přídě táhnoucí se čtvrt míle až k malé příděvé nástavbě.

Miniaturní zachumlaná mužská postavička se krčila vysoko na ploše přídě nad vnějším vazem a pozorovala třpytící se modré moře před sebou a kolem sebe. Modrá, klidná voda, jen občas mírně zčeřená, oblévala celou loď. V průběhu dopoledne odvanul lehounký vítr neviditelná oblaka jedovatých inertních plynů, které vystoupily z nákladového prostoru, když se otevřely inspekční průlezy. Teď už se dalo bezpečně chodit po palubě, jinak by tam nebyl ani ten muž na příděvé nástavbě.

Teplota v kabině byla stabilizovaná. Klimatizace vystřídalala ústřední vytápění, protože se vzduch zahřál sluncem pražícím do zdvojených skel oken.

Thor Larsen seděl tam, co seděl celé dopoledne, na jednom konci velkého stolu, s Andrewem Drakem na druhém konci. Od rozhovoru, který vedli mezi devátou a desátou hodinou, téměř pořád mlčeli. Čekáním v nich narůstalo napětí. Oba

věděli, že za vodou na obou stranách lodi se konají horečnaté přípravy, které měly ze všeho nejdřív zjistit a zhodnotit, co se vlastně na Freyje v noci stalo, a za druhé určit, jestli se s tím dá něco dělat.

Larsen předpokládal, že nikdo nic nepodnikne před polednem, kdy budou oznámeny požadavky. Po této stránce nebyl mládenec proti němu žádný hlupák. Rozhodl se, že nechá vlády v nejistotě, aby hádaly. Tím, že donutil Larsena, aby mluvil za něj, neposkytl žádné vodítko ke své identifikaci, ani ke svému původu. Nikdo za stěnami lodní kabiny, kde seděli, neznal ani jeho motivaci. A ti na odpovědných místech potřebují znát víc, budou chtít analyzovat magnetofonové záznamy, pořízené při přenosu prohlášení, identifikovat mluvu, etnický původ, to všechno dřív než přistoupí k akci. Muž, který se nazýval Svoboda, jim tuto informaci odepřel, narušil sebevědomí protivníků, které vyzval k boji.

Kromě toho, poskytl dost času tisku, aby se dozvěděl o katastrofě, ale ne o podmínkách, nechal je, aby odhadli rozsah katastrofy, k níž by došlo, kdyby Freyja vybuchla, takže bude ještě před vyhlášením požadavků připravený a schopný vyvinout tlak na odpovědné činitele. A až budou konečně ty požadavky vysloveny, budou jim připadat nicotné ve srovnání s alternativou katastrofy. Vlády se tak ocitly pod nátlakem tisku ještě dřív, než znaly podmínky teroristů. Larsen, který požadavky znal, neviděl, jak by je mohly vlády odmítnout. Alternativa odmítnutí byla strašlivá pro všechny. Kdyby byl Svoboda unesl nějakého politika nebo státníka, jako když skupina Baader-Meinhof unesla Hanse Martina Schleyera nebo Rudé brigády Alda Mora, byli by mohli odmítnout propuštění jeho přátel. Ale tenhle člověk chtěl zničit patero pobřeží, oceán, třicet životů a zmařit tisíc milionů dolarů.

"Proč jsou pro vás ti muži tak důležití?" zeptal se náhle Larsen.

Mladší muž se na něj zadíval. "Jsou to přátelé."

"Ne," řekl Larsen. "Vzpomínám si, že jsem v lednu četl, že dva lidé ze Lvova, kteří nedostali povolení emigrovat, unesli ruské letadlo a přinutili ho přistát v západním Berlíně. Jak může tohle vyvolat povstání lidu?"

"Nestarejte se," odpověděl jeho věznitel. "Je za pět minut dvanáct. Vrátime se na můstek."

Na velitelském stanovišti se nic nezměnilo, jen snad to, že tam bylo o jednoho teroristu víc, spal schoulený v koutě s puškou v ruce. Měl kuklu stejně jako ten, který hlídal u radarových a sonarových obrazovek. Svoboda se ho na něco zeptal v řeči, o níž teď Larsen věděl, že to je ukrajinština. Muž zavrtěl hlavou a odpověděl stejným jazykem. Na Svobodův povel namířil maskovaný muž zbraň na Larsena.

Svoboda přistoupil k obrazovkám a prostudoval je. Kolem Freyji, v okruhu pěti mil na západ, jih a sever bylo prázdné, volné moře. Na východě bylo volné až k holandskému pobřeží. Prošel dvěma vedoucími na ochoz, obrátil se a zavolal vzhůru. Larsen slyšel, jak se z výšky, z vrcholu komína, ozvala odpověď.

Svoboda se vrátil na velitelské stanoviště. "Pojďte," pobídl kapitána. "Vaši posluchači čekají. Jediný pokus o podraz, a zastřelím jednoho námořníka, jak jsem slíbil."

Larsen uchopil sluchátko radiotelefonu a stiskl tlačítko přenosu.

"Dozorčí středisko Maas, dozorčí středisko Maas, volá Freyja."

Nemohl vědět, že jeho volání zachytilo kolem padesáti různých institucí a úřadů. Naslouchalo pět větších zpravodajských ústředen, jejich zkušení posluchači sledovali pozorně dvacátý kanál. Proslov byl slyšen a přenášen simultánně do Rady národní bezpečnosti ve Washingtonu, SIS, francouzské SDECE, západoněmecké BND, Sovětského svazu a různých institucí v Holandsku, Belgii a Švédsku. Naslouchali radisté na lodích, radioamatéři a novináři.

Z holandského Hooku se ozval hlas: "Freyjo, hlásí se dozorčí středisko Maas. Začněte, prosím."

Thor Larsen předčítal ze svého papíru. "Hovoří kapitán Thor Larsen. Přeji si mluvit osobně s předsedou vlády Holandska."

Z Hooku se ozval nový, anglicky hovořící hlas.

"Kapitáne Larsene, zde je Jan Grayling. Jsem předseda vlády Království Nizozemského. Jste v pořádku?"

Na Freyje přitiskl Svoboda dlaň na mluvítko telefonu.

"Žádné otázky," řekl Larsenovi. "Jenom se zeptejte, jestli je přítomen západoněmecký velvyslanec a ať vám sdělí jeho jméno."

"Pane předsedo, nekladte mi, prosím, žádné otázky. Nemám dovoleno odpovídat. Je s vámi velvyslanec západního Německa?"

Na dozorčím středisku předali mikrofon Konradu Vossovi.

"Hovoří velvyslanec Spolkové republiky Německa," řekl. "Jmenuji se Konrad Voss."

Na velitelském stanovišti Freyji kývl Svoboda na Larsena.

"V pořádku," řekl. "Začněte číst."

Sedm mužů seskupených v dozorčím středisku Maas kolem stolu se zvukovým zařízením mlčky naslouchalo. Jeden předseda vlády, jeden velvyslanec, jeden psychiatr, radista pro případ, že by nastala porucha v přenosu, van Gelder za vedení přístavu a důstojník ve službě. Veškerá lodní doprava už byla odvrácena do náhradního kanálu. Kotouče magnetofonu tiše kroužily, zvuk byl nařízen na maximum, hlas Thora Larsena duněl místností.

"Opakuji, co jsem vám řekl dnes ráno. Freyja je v rukou partyzánů. Na lodi byly umístěny nálože výbušniny, aby ji v případě aktivizace roztrhly. Mohou být zaktivizovány jediným stisknutím knoflíku. Opakuji, stisknutím knoflíku. Nikdo se nesmí pokusit přiblížit se k lodi nebo na ni zaútočit. V tom případě by partyzáni stiskli knoflík okamžitě. Muži, o kterých hovořím, mě přesvědčili, že jsou ochotni raději zemřít než se vzdát.

Pokračuji: kdyby se někdo přiblížil k lodi plavidlem nebo letadlem, byl by jeden z mých námořníků popraven nebo by bylo vypuštěno dvacet tisíc tun ropy nebo obojí. Zde jsou požadavky partyzánů:

Dva vězni svědomí, David Lazarev a Lev Miškin, toho času ve věznici Tegel v západním Berlíně, musí být osvobozeni. Musí být dopraveni západoněmeckým civilním letadlem ze západního Berlína do Izraele. Předtím musí předseda

izraelské vlády veřejně zaručit, že nebudou nikdy repatriováni do Sovětského svazu, že nebudou vydáni zpět západnímu Německu ani uvězněni v Izraeli.

Osvobození musí být zítra za svítání. Záruka Izraele o jejich svobodě a bezpečí musí být dána dnes do půlnoci. V případě, že by požadavkům nebylo vyhověno, padá odpovědnost důsledků na ramena západního Německa a Izraele. To je vše. K dalšímu spojení nedojde, dokud nebudou splněny požadavky."

Radiotelefon cvakl a zmlkl. V budově dozorcího střediska zavládlo ticho. Jan Grayling pohlédl na Konrada Vosse. Zástupce západního Německa pokrčil rameny.

"Musím okamžitě zavolat Berlín," řekl.

"Konstatuji, že kapitán Larsen je pod značným tlakem," řekl psychiatr.

"Děkuji vám," řekl Grayling. "Já jsem také pod značným tlakem. Pánové, prohlášení se nepochybně stane do hodiny veřejnou záležitostí. Navrhují, abychom se vrátili do svých úřadů. Připravím prohlášení pro tisk a pro zprávy v jednu hodinu. Pane velvyslanče, obávám se, že nátlak se teď obrátí k Bonnu."

"Určitě," souhlasil Voss. "Co nejdřív musím být zpátky na velvyslanectví."

"Doprovodte mě tedy do Haagu," řekl Grayling. "Pojede s námi policejní konvoj a v autě si můžeme promluvit."

Tajemníci přinesli dvě magnetofonové pásky a skupinka se vydala na patnáctiminutovou cestu vzhůru po pobřeží, do Haagu. Když odešli, Dirk van Gelder vystoupil na plochu střechu, kde s Gelderovým dovolením uspořádal oběd Harry Wennerstrom. Jeho hosté popíjeli šampaňské a jedli chlebičky s lososem a dychtivě hleděli k moři, aby spatřili první obrysy obrovské lodi.

Možná, že se neobjeví už nikdy, napadlo van Geldera, když se také zahleděl na moře. On sám býval velitelem lodi, kapitánem holandského obchodního loďstva, než mu nabídli suchozemské zaměstnání, které slibovalo pravidelný život s manželkou a dětmi. Jako námořník myslel teď na posádku Freyji, zamknutou pod úrovní mořské hladiny, bezmocně čekající na osvobození nebo smrt. On, námořník, nebude pověřený jednáním. To bylo teď mimo jeho pravomoc. Jednání převezmou uhlazenější muži, takoví, pro které je směrodatná politika, ne lidé.

Myslel na toho norského kapitána, s nímž se nikdy nesetkal, ale viděl jeho fotografii. Čelí šilencům ozbrojeným puškami a dynamitem. Uvažoval, jak by se zachoval on sám, kdyby to bylo potkalo jeho. Upozorňoval a varoval, že k něčemu podobnému může jednou dojít, že supertankery byly příliš nechráněné a velmi nebezpečné. Peníze ale měly větší moc, nejpádnější argumenty byly zvýšení nákladů na instalaci nezbytných zařízení, která by tankery zabezpečila jako banky nebo sklady výbušnin, jimiž vlastně byly. Nikdo ho neposlouchal a neposlechně. Lidi se zajímali o letadla, protože letadla mohla spadnout na domy. Nezajímaly je tankery, protože je neviděli. Politici tedy o nic nežádali a obchodníci dobrovolně nic nenabízeli. A teď, protože bylo možné zajmout tankery tak snadno, jako by to byly dětské pokladničky, kapitán a devětadvacet členů posádky třeba zemřou jako krysy ve víru ropy a vody.

Zašlápl cigaretový nedopalek do asfaltu dehtové lepenky střechy a znovu se podíval na prázdný horizont.

"Chudáci uboží," řekl. "Vy ubožáci. Kdyby mě jen byli poslechlí."

13

13.00 až 19.00

Jestliže reakce médií na přenos v 9.00 byla tlumená a rezervovaná vzhledem k nejisté spolehlivosti informací, reakce na prohlášení z dvanácté hodiny byla frenetická.

Od 12.00 nebylo pochyb o tom, co se s Freyjou stalo, ani o tom, co přečetl kapitán Larsen do radiotelefonu v dozorcím útvaru na Maas. Vyslechlo to příliš mnoho lidí.

Celostránkové titulky nachystané pro polední vydání večerníků a připravované v 10.00 putovaly do odpadu. Ty, které šly do tisku ve 12.30, byly působivější v tónu i rozměrech. Věty už nekončily žádnými otazníky. Narychlo se napsaly úvodníky, byli povoláni dopisovatelé specialisté na záležitosti loďařiny a ekologie, aby do hodiny zhodnotili situaci. Po celé Evropě usedající k pátečnímu obědu byly přerušeny rozhlasové a televizní programy a posluchači a přihlížejíci byli obeznámeni se šokující zprávou.

Na vteřinu přesně, pět minut po dvanácté, vstoupil naprosto sebejistě do haly ve Fleet Street 85 muž v helmě motocyklisty, s velkými brýlemi a se šátkem omotaným přes dolní polovinu obličeje a nechal tam obálku adresovanou redaktorovi zpráv při Svazu novinářů. Později si nikdo nevybavil jeho podobu, takových poslíčků tam docházejí denně tucty.

Ve 12.15 otevřel redaktor zpráv obálku. Obsahovala přepis prohlášení, které čtvrt hodiny předtím četl kapitán Larsen, přepis musel být zhotoven předem. Redaktor zpráv ohlásil obálku šéfredaktorovi, a ten informoval městskou policii. To ale nezabránilo okamžitému odvysílání textu, postaraly se o to agentury PA a Reuter.

Miroslav Kaminskyj po odchodu z Fleet Street zahodil helmu, brýle a šátek do popelnice, vzal si taxík na letiště Heathrow a nastoupil na let 1415 do Tel Avivu.

Ve dvě hodiny se začal zvyšovat nátlak na holandskou a západoněmeckou vládu. Ani jedna z obou vlád neměla čas v klidu uvážit, jak by měly reagovat na požadavky teroristů. Úřady byly zaplaveny telefonáty naléhajícími, aby propustily Miškina a Lazareva a neriskovaly katastrofu hrozící zničením Freyji na širém moři.

Ve 13.00 hovořil německý velvyslanec v Haagu přímo se svým ministrem zahraničí v Bonnu Klausem Hagowitzem, který vyrušil kancléře při jeho uspěchaném obědě za psacím stolem. Larsenův text vysílaný ve 12.00 už měli i v Bonnu.

Jednou ho dodala zpravodajská služba BND a jednou Reuter telexem. Reuter rozeslal text také všem německým novinovým agenturám a telefonní linky do tiskového oddělení kancléřství byly beznadějně obsazeny. Ve 13.45 vydalo kancléřství prohlášení, že bylo na třetí hodinu svoláno zasedání vlády, které projedná vzniklou situaci. Ministři zrušili plány na víkendové návštěvy svých voličských obvodů, protože nesměli opustit Bonn. Málokomu chutnal oběd.

Dvě minuty po druhé hodině položil ředitel Tegelské věznice uctivě telefon. Nestávalo se často, aby spolkový ministr spravedlnosti porušil protokol stanovený primátorem západního Berlína a osobně se spojil s věznicí a s jejím ředitelem. Zvedl domácí linku a vydal rozkaz sekretářce. Nepochybně se s nimi co nevidět spojí Rada Berlína se stejnou žádostí, ale když je primátor někde na obědě a není k zastížení, on přání bonnského ministra neodmítne.

Za tři minuty vstoupil k němu do kanceláře jeden z vyšších dozorcích důstojníků.

"Poslouchal jste ve dvě hodiny zprávy?" zeptal se ho ředitel.

Bylo teprve půl třetí. Důstojník upozornil, že byl právě na obchůzce, když mu zapípalo v kapse pípátko na znamení, že se má okamžitě hlásit telefonem připevněným na stěně. Ne, zprávy neslyšel. Ředitel věznice mu pověděl o požadavcích teroristů na palubě Freyji. Důstojník překvapením otevřel ústa.

"Zní to jako román, vidíte," řekl ředitel. "Vypadá to, že za pár minut budeme ve zprávách. Takže spadne klec. Vydal jsem rozkaz pro hlavní bránu. Nesmí vpustit nikoho kromě zaměstnanců. Informace tisku podá radnice.

Co se týká Miškina a Lazareva. Dozor u nich na poschodí, speciálně na jejich chodbě se ztrojnásobí. Zrušte volna, potřebujeme větší počet pracovníků. Všechny ostatní vězně z té chodby přemístěte do jiných cel nebo na jiná poschodí. Chodbu uzavřete. Letí sem skupina zpravodajců z Bonnu. Chtějí se od nich dozvědět, kdo jsou jejich přátelé na Severním moři. Někjaké otázky?"

Dozorčí polkl a zavrtěl hlavou.

Ředitel pokračoval: "Nevíme, jak dlouho bude tahle pohotovost trvat. Kdy vám měla skončit služba?"

"Dnes večer v šest, pane."

"Vrátit jste se měl v pondělí ráno v osm?"

"Ne, pane. V neděli o půlnoci. Příští týden mám noční směnu."

"Musím vás požádat, abyste neodcházel a zůstal ve službě," řekl ředitel. "Samozřejmě dostanete později náhradní volno a pěknou prémii. Ale od téhle chvíle jste nepřetržitě ve službě. Souhlasíte?"

"Ano, pane. Jak si přejete. Hned to zařídím."

Ředitel, který se rád choval ke svým podřízeným přátelsky, obešel stůl a poklepal dozorcímu na rameno.

"Jste prima chlap, Jahne. Nevím, co bychom si bez vás počali."

Velitel perutě Mark Latham pozorující ranvej, uslyšel z druhé kontrolní věže svolení ke startu a kývl na druhého pilota. Ruka mladšího muže oblečená v rukavici pomalu povolovala čtyři rychlostní páky a na křídlech se rozeřvaly čtyři motory Rolls-Royce Spey, aby pohnuly s celkovým tahem pětáctýřiceti tisíc liber a Nimrod odstartoval z letiště RAF Kinloss a zamířil ze Skotska na jihovýchod k Severnímu moři a Kanálu.

Jedenáctiletý velitel letky pobřežní stráže věděl, že letí v nejlepší letadle na světě určeném pro kontrolu pohybu ponorek a lodí. Nimrod měl dvanáctičlennou posádku, lepší a výhodnější kontrolní přístroje. Mohl kontrolovat hladinu moře buď tak, že letěl nízko a pomalu a naslouchal švým elektronickým ušima pohybům pod vodou, nebo kroužil vysoko, hodinu za hodinou se dvěma motory úsporně zavřenými, a pozoroval nekonečný oceán pod sebou.

Jeho radary zachytily sebemenší pohyb kovu dole na vodní hladině, jeho kamery mohly fotografovat ve dne v noci, nevadily jim bouřka ani sníh, kroupy ani námraza, mlha ani vítr, světlo ani tma. Jeho počítače Datalink zpracovaly získané informace, identifikovaly, co viděly, a přenesly obraz vizuálně nebo elektronicky zpátky na základnu nebo k plavidlu Královského loďstva napojeného na Datalink.

V ten slunný jarní pátek dostal Nimrod rozkaz vzlétnout do výšky patnáct tisíc stop nad Freyju a kroužit tam, dokud nedostane povel k návratu.

"Ukazuje se na obrazovce, kapitáne," zavolal Lathamův operátor radaru do palubního telefonu. Vzadu v trupu Nimroda pozoroval operátor obrazovku zabírající volný prostor kolem Freyji na severní straně. Jak se přibližovali, postupoval velký bod od obvodu ke středu obrazovky.

"Zapněte kamery," řekl Latham klidně. V útrokách Nimroda se kamera F 126 otočila jako dělo, vyhledala Freyju a začala ji sledovat. Automaticky seřídila vzdálenost a clonu, aby záběr byl dokonalý. Členové posádky seskupení za ním v trupu letadla jako slepi krtci viděli, jak se Freyja sune na obrazovce. Teď mohlo letadlo letět kamkoli po obloze, kamery zůstaly zaměřeny na Freyju, přizpůsobily se vzdálenosti, změnám světla, točily se, aby vyrovnaly kroužení Nimroda. I kdyby se Freyja hnula, zůstaly by na ní jako upřené oko, dokud by nedostaly jiný příkaz.

"A vysílejte," řekl Latham.

Datalink začal přenášet fotografie zpátky do Británie do Londýna. Když byl Nimrod přímo nad Freyjou, naklonil se na levobok a Latham se ze svého sedadla na levé straně podíval dolů, aby ji viděl na vlastní oči. Za ním a pod ním vrčela kamera mnohem přesnější než lidské oko. Zabrala osamocenou postavu teroristy na předním kolizním prostoru, tvář v kukle obrácenou vzhůru na stříbrnou vlašťovku tři míle nad sebou. Zabrala druhého teroristu na vrcholu komína a vrčela, dokud černá kukla nazastřela celou obrazovku. Muž ve slunečním svitu hluboko pod letadlem hýčkal v náručí samopal.

"Támhle jsou ti parchanti," zavolal operátor. Nimrod se ustálil na pozvolném okruhu nad Freyjou, přepnul na automatického pilota, vypnul dva motory, snížil tah dvou dalších motorů, aby snížil spotřebu pohonných hmot, a pustil se do práce. Kroužil, pozoroval a čekal a hlásil všechno na základnu. Mark Latham nařídil druhému pilotovi, aby

převzal řízení. Pak rozeplnul přezky a odešel z pilotní kabiny dozadu do jídelny pro čtyři osoby. Navštívil záchod, umyl si ruce a sedl si k vyhřívané krabici s obědem. Vlastně to byla docela pohodlná cesta do války, pomyslel si.

Lesklé volvo policejního šéfa z Alesundu zvolna přijíždělo po šterkové cestě do Bognesetu, dvacet minut od středu města, k domku ve stylu rančerského srubu a zastavilo před verandou z hrubých kamenů.

Trygve Dahl byl vrstevník Thora Larsena. Vyrůstali spolu v Alesundu a Dahl nastoupil jako kadet k policii v době, kdy Larsen šel k obchodnímu loďstvu. Lisu Larsenovou znal, protože Thor Larsen přivezl po svatbě svou mladou ženu z Osla do Alesundu. Jeho děti si ve škole hrály s Kurtem a Kristýnou a o dlouhých letních prázdninách s nimi plachtily. Ztraceně, pomyslel si, když vylézal z volva, jak jí to k čertu mám povědět.

Telefon nikdo nezvedal, to znamenalo, že Lisa byla někde venku a děti ve škole. Jestli šla nakupovat, možná, že potkala někoho, kdo jí to už řekl. Znovu zavolať když se nic neozvalo, obešel dům dozadu.

Lisa Larsenová ráda zahradničila na své velké zeleninové zahradě a Dahl ji našel, jak krmí odřezky od mrkve Kristýnina oblíbeného králíčka. Zvedla hlavu a usmála se, když se objevil za domem.

Neví to, pomyslel si. Prostrčila zbytky mrkve pletivem klece, svlékla si rukavice a zamířila k němu.

"Trygve, to je od vás hezké, že jste se zastavil. Co vás sem přivedlo z města?"

"Liso, poslouchala jste ráno rádio?"

Lisa zauvažovala.

"Poslouchala jsem po snídani v osm hodin. Od té doby jsem venku v zahradě."

"Telefon jste nezvedala?"

Její jasné hnědé oči se mírně zachmuřily. Úsměv pohasl.

"Ne, na zahradě není telefon slyšet. Zvonil?"

"Podívejte, Liso, musíte zůstat klidná. Něco se přihodilo. Ne, dětem ne. S Thorem."

Její medově osmahlá pleť zbledla. Trygve Dahl jí opatrně vyličil, co se do časných ranních hodin událo daleko na jih od Rotterdamu.

"Pokud víme, je naprosto v pořádku. Nic se mu nestalo a nic se mu nestane. Němci oba muže určitě propustí a všechno bude zase v pořádku."

Neplakala. Stála nehnutě na jarním záhonu a řekla: "Chci za ním."

Policejnímu náčelníkovi se ulevilo. Mohl to od ní čekat, ale ulevilo se mu. Teď se pustí do organizování. To uměl líp.

"Za dvacet minut má přiletět na letiště soukromé letadlo Haralda Wennerstroma," oznámil jí. "Dovezu vás tam."

Telefonoval mi před hodinou. Napadlo ho, že byste chtěla letět do Rotterdamu, abyste byla blíž Thorovi. O děti nemějte strach, zastavím se pro ně ve škole, dřív než se to dozvědí od učitelů. Postaráme se o ně. Samozřejmě mohou zůstat u nás."

Za dvacet minut seděla na zadním sedadle Dahlova auta rychle ujíždějícího do Alesundu. Policejní náčelník zavolať vysílačkou na převozní trajekt proti letišti, aby zdržel jeho odjezd. Pár minut po půl druhé vyrazil Jetstream ve stříbrných a ledově modrých barvách Nordia Line po rozjezdové dráze, vznesl se nad hladinu zálivu a stoupal směrem na jih.

Od šedesátých let a zejména v sedmdesátých letech stanovila britská vláda v důsledku narůstajícího terorismu závazné směrnice pro postup proti terorismu, aby se usnadnil jeho postih. Základním principem bylo zřízení krizového štábu.

Když nastane krize natolik vážná, že zasahuje do oblasti několika ministerstev a útvarů, štáb, v němž jsou zastoupena ministerstva, jichž se krize týká, se sejde na ústředí v blízkosti Úřadu vlády, aby se shromáždily veškeré informace a aby se koordinovala rozhodnutí a akce. Ústředí je v bezpečně chráněných prostorách, dvě poschodí pod Úřadem vlády ve Whitehallu a pár kroků přes trávník od Downing Street 10. Zde se schází United Cabinet Office Review Group (National Emergency) neboli UNICORNE.

Kolem hlavní shromažďovací místnosti jsou menší kanceláře, zvláštní samostatná telefonní ústředna, která spojuje UNICORNE s každým ministerstvem přímými linkami, do kterých se nemůže nikdo vmísit ani s nimi manipulovat, místnost pro dálnopis vybavený tiskárnou hlavních tiskových agentur. Místnost pro telex a rádio a místnost pro sekretářku vybavená psacími stroji a kopírkami. Je tam dokonce i malá kuchyňka, kde spolehlivý sluha připravuje kávu a přesnídávky.

Muži, kteří se tu shromáždili pod předsednictvím tajemníka vlády sira Juliana Flanneryho v pátek po poledni, zastupovali všechna ministerstva, o nichž sir Julian předpokládal, že budou celou záležitostí postižena.

V této etapě nebyl přítomen žádný ministr, ačkoli každý poslal svého zmocněnce, nejméně na úrovni náměstka. Bylo tu ministerstvo zahraničí, vnitra, obrany, obchodu a průmyslu, životního prostředí a energetiky a ministerstvo zemědělství a rybolovu.

K dispozici měli skupinu specializovaných odborníků, včetně tří vědců různých oborů, především v oblasti výbušnin, lodí a úniku ropy, zástupce náčelníka hlavního štábu (viceadmirál), někoho z vojenské zpravodajské služby, z M15, ze SIS, kapitána Královského letectva, a plukovníka Královského námořnictva jménem Tim Holmes.

"Tak tedy, pánové," zahájil poradou sir Julian Flannery. "Měli jsme všichni čas přečíst si přepis poledního prohlášení kapitána Larsena. Především bychom měli vytknout pár základních a nesporných faktů. Začneme s tou lodí... ehm... Freyjou. Co o ní víme?"

Odborník na lodě, vyslaný za obchod a průmysl, zjistil, že oči všech jsou upřeny na něj.

"Dopoledne jsem zašel k Lloydům a získal plán Freyji," řekl krátce. "Mám ho tady. Je to plán podrobný do posledního šroubku."

Hovořil devět minut s plánem rozloženým na stole. Popisoval jasně a laicky srozumitelně rozměry, nosnost a konstrukci

Freyji.

Když skončil, vyzvali odborníka z ministerstva energetiky. Jeho tajemník přinesl ke stolu metr a půl dlouhý model supertankeru.

"Vypůjčil jsem si ho dopoledne," řekl. "Z British Petroleum. Je to model jejich supertankeru, britské Princezny, s nosností čtvrt milionu tun, ale rozdíly konstrukce jsou nepatrné. Freyja je jen větší."

Na modelu Princezny ukázal, kde je velitelské stanoviště, kde je kapitánova kabina, kde jsou pravděpodobně kontejnery s ropou a kde záložní nádrže, a dodal, že přesné umístění nádrží bude známo, jakmile pošle Nordia Line dokumentaci do Londýna.

Muži sedící kolem stolu sledovali předvedený model a pozorně naslouchali. Nejpozornější byl plukovník Holmes, ze všech přítomných by on byl ten, jehož kolegové námořníci by možná museli zaútočit na loď a zničit její únosce. Věděl, že než přijdou na palubu, budou muset znát každou škvíru a skulinu opravdové Freyji.

"Ještě něco," řekl vědecký pracovník z energetiky. "Je plná mubaraku."

"Panebože," řekl někdo z kolem sedících. Sir Julian Flannery na něj přátelsky pohlédl.

"Ano, doktore Hendersone?"

Muž, který se ozval, byl vědecký pracovník z laboratoří Warren Springs a doprovázel sem zástupce ministerstva zemědělství a rybolovu.

"Chtěl jsem jen říct," řekl doktor svým nepominutelně skotským přízvukem, "že mubarak je ropa z Abú Zabí a má některé vlastnosti dieselového paliva."

Vysvětlil, že když se ropa rozleje po moři, obsahuje jednak "lehké částice", které vyprchají do vzduchu, jednak "těžší částice", které nemohou vyprchat. Vidíme je pak vyvržené na plážích jako tlustý černý povlak.

"Chci jen upozornit," řekl závěrem, "že se ta ropa rozšíří všude kolem, od pobřeží k pobřeží, dřív než lehčí složky vyprchají. Na několik týdnů to otráví celé Severní moře a nepropustí pod hladinu kyslík nezbytný pro život v moři."

"Rozumím," řekl vážně sir Julian. "Děkuji vám, doktore."

Následovaly informace dalších odborníků. Odborník na výbušniny z Královského strojírenství vysvětlil, že průmyslový dynamit umístěný na správných místech by dokázal zničit i loď tak velkých rozměrů.

"Je to také otázka latentní síly, jakou představuje váha milionu tun ropy nebo čehokoli jiného. Jestliže se prorazí otvory na správně volených místech, nevyrovnaná tíha by loď roztrhla. Ještě něco. V prohlášení, které četl kapitán Larsen, zazněl výrok "stisknutí knoflíku". Tenhle výrok opakoval. Soudím, že musí být umístěno téměř dvanáct náloží. Výraz "stisknutím knoflíku" naznačuje spoušť rádiovým impulsem."

"Je to možné?"

"Naprostě možné," potvrdil pyrotechnik a vysvětlil funkci oscilátoru.

"Od každé nálože by přece musely vést dráty spojené s plunžrem," namítl sir Julian.

"To je ovšem problém zatížení," vysvětlil inženýr. "Dráty by musely být nepropustné, v plastickém opouzdření. Váha tak dlouhého vedení by potopila loďku, na které teroristé připluli."

Následovala další informace, jak zkázonosný je únik ropy, že šance na osvobození zajaté posádky je malá, a SIS přiznala, že nemá žádné informace, které by pomohly identifikovat teroristy.

Muž z MI5, který byl náměstkem ředitele oddělení C4, zabývajícím se terorismem, který zasáhl Anglii, zdůraznil podivný charakter požadavků únosců Freyji.

"Ti dva, Miškin a Lazarev," upozornil, "jsou lidé. Jsou to únosci letadla, kteří uprchli ze Sovětského svazu a nakonec zastřelili kapitána letadla. Musíme předpokládat, že ti, kdo je chtějí osvobodit, jsou jejich přátelé nebo obdivovatelé. Ukazuje to na jejich kolegy Židy. Jediní, kteří by patřili do téhle kategorie, jsou stoupenci Ligy na obranu Židů. Ta se doposavad vždycky omezila jen na demonstrace a vyhrožování. Ve spisech nemáme od dob Irgunu a Sternova gangu žádné Židy, kteří by vyhrožovali, že vyhodí někoho do povětří, aby vysvobodili přátele."

"Panebože, musíme jen doufat, že to nezačne znovu," podotkl sir Julian. "Kdo by to tedy mohl být, když ne tihle?"

Muž s C4 pokrčil rameny.

"Nevíme," přiznal. "V našich spisech jsme neměli nikoho, kdo by byl toho času pohřešován a ani v tom, co přečetl kapitán Larsen, jsme nevysledovali stopu, která by naznačila jejich původ. Dnes ráno jsem uvažoval o Arabech, dokonce i o Irech. Nikdo z nich by ale nezvedl prst na pomoc uvězněným Židům. Nemáme ponětí, co jsou zač."

Ještě přinesli fotografie pořízené před hodinou Nimrodem. Na některých byli vidět hlídkující maskovaní muži. Přítomní si je se zájmem prohlédli.

"MAT 49," pronesl stručně plukovník Holmes, když studoval samopal, který jeden z mužů držel v náručí. "Je to francouzský výrobek."

"Ale," řekl sir Julian. "Přece snad něco zjistíme. Mohli by ti darebáci být Francouzi?"

"Ne, to z toho nevyplyvá," řekl Holmes. "Tyhle věci si můžete koupit v podsvětí. Pařížské podsvětí je známé nákloností k samopalům."

V 15.30 sir Julian Flannery poradu uzavřel. Štáb se dohodl, že Nimrod bude nadále kroužit nad Freyjou. Zástupce náčelníka hlavního štábu navrhl, aby válečné loďstvo zaujalo pozice pět mil západně od Freyji a hlídalo pro případ, že by se teroristé pokusili za tmy uprchnout. Návrh byl schválen. Nimrod by je zaznamenal a upozornil by loďstvo. Válečná loď by snadno dostihla a přemohla by rybářský člun prozatím neustále přivázaný k boku Freyji.

Ministerstvo zahraničí slíbilo, že požádá západní Německo a Izrael, aby ho informovali o jakémkoli rozhodnutí o požadavcích teroristů.

"V této chvíli se nejeví, že by vláda Jejího Veličenstva mohla udělat cokoli dalšího," prohlásil sir Julian. "Rozhodnutí přísluší předsedovi vlády Izraele a kancléři západního Německa. Já osobně nevidím, co by mohli udělat jiného než pustit ty nešťastné mládence do Izraele, ať je představa kapitulace před vydíráním sebeodpudivější."

Když všichni odešli, zůstal v místnosti jen kapitán Holmes od námořnictva. Znovu se posadil a zadíval se na model čtvrtmiliontunového tankeru od British Petroleum, který měl před sebou.

A co když to neudělají, řekl si sám pro sebe. Pečlivě začal měřit vzdálenost od moře k hořejší části zádi lodi.

Švédský pilot Jetstreamu byl patnáct tisíc stop za Friskými ostrovy a chystal se přistát na Schiedamském letišti za Rotterdamem. Otočil se a zavolal něco na drobnou ženu, která s ním letěla jako pasažér. Odpoutala se a šla k němu. "Ptal jsem se, jestli chcete vidět Freyju," opakoval pilot. Žena kývla.

Jetstream se vrátil zpátky k moři a o pět minut později naklonil mírně jedno křídlo. Lisa Larsenová na svém sedadle přitiskla tvář k okénku v přední části letadla a podívala se dolů. Hluboko pod letadlem, na modrém moři jako šedivá sardinka přilepená k vodní hladině kotvila Freyja. Kolem ní neplula žádná loď. Byla osamocená ve svém zajetí. V jasném jarním vzduchu rozpoznala Lisa i z výšky patnácti tisíc stop, kde by mohlo být velitelské stanoviště a kde pravobok můstku. Věděla, že pod ním sedí její manžel tváří v tvář člověku, který mu míří puškou na hrud' a s dynamitovou náloží pod nohama. Nevěděla, jestli muž s puškou je šílený, brutální nebo hazardující. Věděla, že musí být fanatik.

Dvě slzy jí naplnily oči a skanuly po tvářích. Když zašeptala, její dech zamlžil kulaté plexisklo.

"Thore, miláčku, prosím tě, vyjdi tamodtud živý."

Jetstream se znovu otočil a začal dlouze klesat k Schiedamu. Nimrod vzdálený míle odtud, ho pozoroval.

"Kdo to byl?" ptal se operátor radaru vlastně jen sám sebe.

"Kdo byl co?" odpověděl operátor sonaru, který neměl nic na práci.

"Malé služební tryskové letadlo zakroužilo nad Freyjou, podívalo se a odletělo k Rotterdamu," řekl ten od radaru.

"Vlastník lodi si asi obhlédl majetek," ozval se posádkový vtipálek od stolu s rádiem.

Dva hlídači na Freyje sledovali z otvorů vystřižených pro oči drobnouký stříbřitý střípek kovu mířící vysoko nad jejich hlavami k holandskému pobřeží. Nehlásili to svému vůdci, letělo to nad deseti tisíci stop.

Zasedání západoněmecké vlády začalo po 15.00 v úřadu kancléřství. Jak mu bylo vlastní, šel rovnou k věci. Předsedal jako obvykle Dietrich Busch.

"Jedno nám musí být jasné. Tohle není nový Mogadišu. Tentokrát nemáme německé letadlo s německou posádkou a s většinou německých cestujících na nouzovém letišti, jehož orgány byly ochotny vyjít nám vstříc. Tohle je švédské plavidlo s norským kapitánem v mezinárodních vodách, posádka pochází z pěti států včetně USA, americký náklad je pojištěný u britské pojišťovací společnosti a zničení lodě by postihlo nejméně pět přímořských států, včetně nás. Ministr zahraničí?"

Hagowitz informoval své kolegy, že už obdržel zdvořilé dotazy z Finska, Norska, Švédska, Dánska, Holandska, Belgie, Francie a Británie. Vlády všech těchto států chtěly vědět, k jakému rozhodnutí spolková vláda dospěje. Konec konců, přece měli Miškina a Lazareva.

"Jsou zdvořilí a nevyvíjejí žádný nátlak, aby ovlivnili naše rozhodnutí, ale nepochybuji, že by nám hluboce zazlívali, kdybychom odmítli poslat Miškina a Lazareva do Izraele."

"Jakmile teroristům jednou vyhovíme, nikdy to neskončí," vložil se do debaty ministr obrany. "Dietrichu, vzdali jsme to před lety v případě Petera Lorenze a zaplatili jsme za to. Přesně titíž teroristé, které jsme pustili, se vrátili a začali znovu. V Mogadišu jsme jim čelili a vyhráli jsme. Postavili jsme se jim kvůli Schleyerovi a měli jsme v rukou mrtvolu. Ale všechno to alespoň byly německé aféry. Tahle není. Ohrožené životy nejsou německé, majetek není německý. A navíc nepatří únosci v Berlíně k německé teroristické skupině. Jsou to Židé a snažili se dostat z Ruska, jedinou cestou, kterou znali. Upřímně řečeno, jsme v zatraceně těžké situaci," uzavřel Hagowitz.

"Bylo by možné, že jen blafují? Že by ve skutečnosti nedokázali zničit Freyju ani zabít posádku?" otázal se kdosi. Ministr vnitra zavrtěl hlavou.

"Na to nemůžeme spoléhat. Fotografie, které nám Britové právě zaslali, ukazují, že ti maskovaní a ozbrojení muži jsou skuteční. Poslal jsem fotografie k vedoucímu GSG 9, abych zjistil, co si o nich myslí. Potíží je v tom, že nemají odborníky, aby zaměřili celou loď kolem dokola a pod ní a nad ní radarem a sonarem. Potřebovalo by to potápěče i žabí muže."

Mluvil o GSG 9, což byla západoněmecká jednotka zvláštního nasazení, rekrutovaná z pohraničního vojska. Tato jednotka zaútočila před pěti lety na letadlo v Mogadišu..

Debate pokračovala celou hodinu: jestli se má ustoupit požadavkům teroristů vzhledem k mezinárodnímu původu těch, kteří by se pravděpodobně stali obětmi odmítnutí, a přijmout nevyhnutelné protesty z Moskvy, nebo zda odmítnout a riskovat, že teroristé blafují, nebo se poradit s Brity o případném útoku na Freyju. Zdálo se, že získává převahu kompromis: taktika zdržování, získání času. Přítomní doporučovali, ověřit k čemu jsou únosci Freyji odhodláni. V 16.15 se ozvalo tiché zaklepání na dveře. Kancléř Busch se zamračil, neměl rád, když ho kdokoli vyrušil.

"Herein," zavolal. Vstoupil tajemník a naléhavě šeptal do kancléřova ucha. Tvář předsedy spolkové vlády zbledla.

"Du Neber Gott," vzdychl.

Když se lehké letadlo - později se zjistilo, že to byla soukromá Cessna na letu mimo letový plán z letiště Le Touquet na severním pobřeží Francie - začalo přibližovat, zaměřili ho ve třech různých zónách letové dopravní kontroly: v Heathrow, v Bruselu a Amsterdamu. Cessna letěla na sever a radary ji zaměřily v pěti tisících stopách ve směru Freyji. Éter se divoce rozezvučel.

"Neidentifikované lehké letadlo v poloze ... ohlašte se a leťte zpátky. Vstupujete do zakázané oblasti..."

Volali francouzsky a anglicky, později holandsky. Bez odezvy. Pilot buď vypnul rádio nebo ho měl nastavené na nesprávném kanálu. Operátor na souši začal střídát všechny vlnové délky.

Kroužící Nimrod zachytil letadlo na radaru a pokusil se s ním spojit.

Pilot na palubě Cessny se zoufale obrátil ke svému cestujícímu.

"Vezmou mi licenci," zaječel. "Tam dole se zbláznili."

"Vypněte to," křikl na něj cestující. "Nestarejte se, nic se nestane. Neslyšel jste je! Oukej?"

Cestující uchopil kameru a nařídil teleobjektiv na blížící se supertanker. Maskovaná hlídka na předním kolizním prostoru ztuhla a zašilhala do slunce, které teď bylo na jihozápadě. Letadlo se blížilo z jihu. Terorista ho pár vteřin pozoroval, pak vytáhl z torny vysílačku a ostře do ní promluvil.

Jeden z jeho kolegů na velitelském stanovišti ho uslyšel, podíval se dopředu panoramatickou vyhlídkou a spěšně vykročil na můstek. Odtud také zaslechl zvuk motoru. Vrátil se na velitelské stanoviště, zatřásl spícím kamarádem, vzbudil ho a vyštěkl ukrajinsky několik rozkazů. Muž běžel dolů ke dveřím kapitánovy kajuty a zaklepal.

Thor Larsen a Andrij Drač, oba neoholení a mnohem vyčerpanější než před dvanácti hodinami, seděli stále ještě v kabině u stolu, zbraň ležela u Ukrajincovy pravé ruky. Půl metru od něj stálo jeho silné tranzistorové rádio s posledními zprávami. Na jeho výzvu maskovaný muž vstoupil a promluvil ukrajinsky. Vůdce teroristů zaklel a nařídil muži, aby převzal hlídku v kabině.

Drake spěšně vyšel z kabiny, utíkal na můstek a ven na ochoz. Přitom si navlékl černou masku. Z můstku pozoroval Cessnu, jak ve výšce jednoho tisíce stop zakroužila nad Freyjou a pak, vytrvale stoupajíc, letěla nazpátek k jihu. Když se otáčela, zahlédl na sebe najíždějící velký objektiv kamery.

Nezávislý kameraman v letadle byl nadšený.

"Fantastické," volal na pilota. "Exkluzivní - jedinečné. Časopisy to zaplatí zlatem."

Andrij Drač se vrátil na můstek a vychrlil proud rozkazů. Vysílačkou nařídil muži nahoře na přídi, aby pokračoval v hlídce. Hlídku z můstku poslal dolů pro dva kolegy, kteří si zdřímli. Když přišli všichni tři, dal jim další instrukce. Vrátil se do kapitánovy kabiny a poslal pryč strážného, který ho zastoupil.

"Myslím, že je načase, abych ukázal těm pitomcům v Evropě, že si nedělám legraci," řekl Thorovi Larsenovi.

Po pěti minutách muž obsluhující kameru na Nimrodu zavolal palubním telefonem svého kapitána.

"Kapitáne, tam dole se něco děje."

Velitel letky Latham přešel z pilotní paluby do středu trupu letadla, kde se promítalo na obrazovky to, co kamery fotografovaly. Po palubě Freyji kráčeli dva muži, za nimi se tyčila vysoká stěna palubní nástavby, před nimi se rozprostírala dlouhá, opuštěná paluba. Jeden z nich, ten vzadu, byl od hlavy až k patě v černém a držel samopal. Muž vpředu měl tenisky, obyčejné kalhoty a nylonovou bundu se třemi vodorovnými pruhy na zádech. Hlavu měl schovanou v kapuci, chránil ho před chladným odpoledním větrem.

"Ten vzadu vypadá jako terorista, ale vpředu jde námořník," řekl operátor kamery. Latham přikývl. Barvy nerozeznal, obraz byl černobílý.

"Dej mi to blíž," řekl. "A jed!"

Kamera najížděla dokud nezabrala čtyřicet stop přidě. Oba muži pochodovali středem.

Kapitán Thor Larsen barvy rozeznal. Nevěřicně přihlížel širokým předním oknem své kabiny pod můstkem. Za Larsenem stál strážný se samopalem namířeným na bílý svět Nora.

Vpůli putování obou postav, zmenšených vzdáleností na droboučké figurky, se druhý muž, ten v černém, zastavil, zdvihl samopal a zamířil na záda muže před sebou. Půlvtéřinové zarachocení výstřelu bylo slyšet i přes dvojité sklo okna. Postavička v bundě, která barvou i tvarem připomínala poštovní schránku, se vypnula, jako by ji nakopl do páteře, rozhodila paže, naklonila se dopředu, jednou se překulila a zůstala ležet pod úzkým inspekčním můstkem, jenž ji zčásti stínil.

Thor Larsen zvolna zavřel oči. Když teroristé obsadili loď, jeho třetí důstojník, dánský Američan Tom Keller, měl oblečené běžové kalhoty a lehkou nylonovou, jasně červenou větrovku se třemi černými pruhy přes záda. Larsen opřel čelo o hřbet ruky položené na skle. Pak se napřímil, obrátil se k muži, kterého znal jako Svobodu a upřel na něj oči.

Andrij Drač mu pohled vrátil.

"Varoval jsem je," řekl zlostně. "Upozornil jsem je, co se stane, a oni mysleli, že si mohou zahrávat. Teď vědí, že nemohou."

Do dvaceti minut vycházely ze stroje uprostřed Londýna sekvence obrazů toho, co se událo na palubě Freyji. Za dalších dvacet minut drnčelo podrobné vyličení události v dálkopisu na spolkovém kancléřství v Bonnu. Bylo 16.30. Kancléř Busch se rozhlédl po členech vlády. "Bohužel, vám musím oznámit," pravil, "že před hodinou chtělo zřejmě soukromé letadlo vyfotografovat Freyju z blízkosti asi tisíce stop. Deset minut poté vyvedli teroristé jednoho člena posádky do poloviny paluby a popravili ho před objektivy britského Nimrodu. Jeho tělo leží zčásti pod můstkem, zčásti na slunci." Místnost zmlkla v hrůze.

"Je možné mrtvého identifikovat?" zeptal se jeden ministr tlumeným hlasem.

"Ne, tvář měl zakrytou kapucí bundy."

"Mizerové," řekl ministr obrany. "Teď bude trpět úzkostí třicet rodin po celé Skandinávii. Nejen jedna. Dávají si záležet."

"Po tomhle si dají záležet i čtyři skandinávské vlády a já budu muset odpovídat jejich vyslancům," řekl Hagowitz.

"Opravdu si myslím, že nemáme na vybranou."

Když se hlasovalo, zvedla se většina rukou pro Hagowitzův návrh: aby instruoval německého vyslance v Izraeli, že má okamžitě navštívit předsedu vlády státu Izrael a otázat se v zastoupení Německa, jestli je ochotný poskytnout záruku, jakou teroristé žádali. Jestliže ano, spolková vláda oznámí, že lituje, ale pokud chce zabránit dalšímu utrpení nevinných mužů a žen mimo Německo, nemá jinou alternativu než propustit Miškina a Lazareva do Izraele.

"K poskytnutí záruky dali teroristé předsedovi vlády Izraele lhůtu do půlnoci," řekl kancléř Busch. "A my bychom měli do svítání naložit ty únosce do letadla. Zdržíme své prohlášení do souhlasu Jeruzaléma. Dokud ho nemáme, nemůžeme stejně nic dělat."

V 17.00 se hlídky vyměnily. Muži z příďové nástavby a z vrcholu komína, kteří tam strávili deset hodin, se zmrzlí a ztuhlí směli vrátit do ubytovacích prostor, aby se najedli, zahřáli a vyspali. Do noci byli vysláni jiní, vybavení vysílačkami a silnými baterkami.

Spojenci NATO se dohodli, že RAF Nimrod zůstane jediným letadlem na obloze nad Freyjou, kde neúnavně kroužil, pozoroval, zaznamenával a posílal obrázky na základnu, kdykoli bylo něco vidět, fotografie šly okamžitě do Londýna a do státu, kterého se týkaly.

Dohoda spojenců se nevztahovala na plavidla. Každý pobřežní stát chtěl pozorovatele z vlastních námořních sil. V pozdním odpoledni se z jihu tiše přikradl francouzský lehký křižník Montcalm a zakotvil ve vzdálenosti něco přes pět námořních mil od Freyji. Ze severu připlula holandská raketová fregata Breda, která předtím brázdila vody poblíž Friských ostrovů a zakotvila šest námořních mil severně od bezmocného tankeru. K Bredě se připojila německá raketová fregata Brunner a obě fregaty kotvily pět kabelů od sebe a pozorovaly zešeřelé obrysy na jižním horizontu. Ze skotského přístavu Leith, kde byl na zdvořilostní návštěvě, vyplul HMS Argyll, a když se na bezoblačné obloze objevila první hvězda, zaujal postavení západně od Freyji. Argyll byl lehký křižník s řízenými raketami, známý jako DLG neboli pod šest tisíc tun, vyzbrojený bateriemi raket Exodus. Jeho moderní plynová turbína a parní motory umožnily, aby byl okamžitě spuštěn na vodu. Hluboko ve svém trupu měl počítač Datalink napojený na Datalink Nimroda kroužícího na stmívající se obloze ve výšce patnácti tisíc stop. Na zádi jeden schod nad zadní palubou měl vlastní vrtulník Westland Wessex.

Pod vodní hladinou obklopovaly Freyju ze tří stran uši sonaru válečných lodí, radar neustále sledoval oceán nad vodou. S Nimrodem nad hlavou byla Freyja obetkaná neviditelným elektronickým sítím, které ji bez přestání pozorovalo. Ležela tiše a nehybně a nad anglickým pobřežím zvolna zapadalo slunce.

V západní Evropě bylo pět hodin, ale v Izraeli sedm, když západoněmecký velvyslanec požádal o slyšení u premiéra Benjamina Golena. Velvyslanec byl okamžitě upozorněn, že před hodinou začal sabat, a že premiér, jako zbožný Žid, odpočívá ve svém domě. Nicméně mu žádost o přijetí předali, protože ani premiérův úřad, ani sám premiér nezůstali bez informací o tom, co se děje v Severním moři. Od 9.00, kdy se poprvé ozval Thor Larsen, izraelská zpravodajská služba Mossad informovala Jeruzalém. A v poledne, po zveřejnění požadavků týkajících se Izraele, byly připraveny obsáhlé a podrobné písemné rozbor situace. V šest hodin, předtím než začal oficiální sabat, premiér znal veškerou dokumentaci. "Nehodlám přerušit sabat a jet do úřadu," řekl premiér tajemníkovi, který mu telefonoval. "Přestože s vámi teď telefonuji. A je to dlouhá cesta. Řekněte velvyslanci ať mě osobně navštíví."

Za deset minut zastavilo auto německého velvyslanectví před asketicky skromným domem premiéra, na předměstí Jeruzaléma. Zástupci Německa se premiérovi omlouvali, když k němu byli uvedeni.

Po tradičním pozdravu, sabat šalom, řekl velvyslanec: "Za nic na světě bych vás, pane předsedo, nevyrušoval při sabatu, ale vím, že je dovoleno porušit sabat, když je v sázce lidský život."

Premiér Golen přikývl.

"Je to dovoleno, když je lidský život ohrožen nebo v nebezpečí," připustil.

"V tomto případě tomu tak je," řekl vyslanec. "Pravděpodobně víte, sire, k čemu došlo na palubě supertankeru Freyja v Severním moři v uplynulých dvanácti hodinách."

Premiér to nejen dobře věděl, události se ho hluboce dotýkaly, protože po poledním zveřejnění požadavků bylo jasné, že teroristé, ať byli kdokoli, nebyli Palestinci ani Arabové, a dokonce to mohli být i židovští fanatici. Ale jeho agentury, Mossad pro zahraničí a vnitrostátní Šerut Bitachon, podle svých iniciál nazvaný Šin Bet, nedokázaly najít žádný náznak, že by se tito fanatici byli vzdálili ze svých obvyklých úkrytů.

"Vím to, pane velvyslanče, a zarmucuje mě vražda námořníka. Co žádá Spolková republika od Izraele?"

"Pane předsedo, vláda mě ze dne zvažovala několik hodin celou situaci. Ačkoli pokládá ústupek vydírání teroristů za zavrženíhodný a kdyby se celá záležitost týkala výhradně Německa, byla by ochotna odmítnout, v tomto případě cítí, že musí teroristům vyhovět."

Naše vláda tedy žádá, aby stát Izrael souhlasil s tím, že přijme Lva Miškina a Davida Lazareva a aby zaručil, že nebudou trestně stíháni ani vydáni jinému státu. Tím bude splněn požadavek teroristů."

Premiér Golen po pravdě řečeno uvažoval již několik hodin o své odpovědi na takovou žádost. Žádost ho nepřekvapila. Jeho vláda byla vyvážená koalice a on sám si uvědomoval, že mnoho, pokud ne většina, jeho lidí je tak rozhořčena neustávajícím pronásledováním Židů a židovského náboženství v Sovětském svazu, že by Miškina a Lazareva stěží považovali za teroristy stejného druhu, jako byl gang Baader-Meinhof nebo PLO. Někteří s nimi dokonce sympatizovali za to, že se pokusili o útěk únosem sovětského letadla, a věřili, že rána z pistole vyšla náhodou.

"Musíte pochopit dvě věci, pane velvyslanče. První je, že ačkoliv Miškin a Lazarev jsou Židé, stát Izrael nemá nic společného ani s jejich trestnými činy ani se současnými požadavky na jejich osvobození."

Kdo tomu ale uvěří, jestli se ukáže, že teroristé jsou Židé, pomyslel si.

"Druhá věc je, že sám stát Izrael není přímo postižen utrpením posádky Freyji a nebyl by postižen ani důsledky jejího zničení. Stát Izrael není tedy pod nátlakem ani není vydírán."

"To vím, pane předsedo," řekl Němec.

"Jestliže tedy bude Izrael souhlasit s tím, že ty dva muže přijme, musí být zcela jasné a obecně známé, že tak učiní, aby vyhověl žádosti, kterou spolková vláda vyjádřila."

"Tuto žádost vám, sire, teď jménem své vlády předkládám."

Za patnáct minut byla dohoda uzavřena. Západní Německo veřejně oznámí, že z vlastního podnětu předložilo Izraeli žádost. Hned potom oznámí Izrael, že s určitým zaváháním žádosti vyhoví. Pak ohlásí západní Německo propuštění vězňů v 8.00 středoevropského času následující ráno. Prohlášení učiní Bonn a Jeruzalém koordinovaně v desetiminutových intervalech. Začnou do hodiny. V Izraeli bylo 19.30, v Evropě 17.30.

Poslední vydání odpoledních novin vířilo po ulicích kontinentu a šlo na dračku mezi jeho třemi sty miliony občanů sledujícími drama od dopoledních hodin. Poslední titulky ličily podrobnosti vraždy zatím neznámého námořníka a uvěznění nezávislého francouzského fotografa a pilota v Le Touquet.

Vysílání rozhlasu přineslo zprávy, že západoněmecký velvyslanec navštívil premiéra Golena v jeho domě o sabatu a zdržel se dvacet minut. O setkání nebylo vydáno žádné komuniké a kolovaly nejrůznější domněnky. Televize přinášela záběry všech, kdo byli ochotni jí vyhovět, a pár fotografií těch, kdo ochotni nebyli, což byli ti, kdo věděli, o co jde. Úřady nepovolily zveřejnění Nimrodem pořízených fotografií těla námořníka.

Deníky, které začínaly své vydání připravovat v půlnoci, rezervovaly přední stránky pro případ, že by Bonn nebo Jeruzalém vydal prohlášení nebo že by se znovu ozvala Freyja. Četné sloupce a stránky novin obsahovaly poučné články o Freyje, o jejím nákladu, o důsledcích úniku ropy, spekulace o původu teroristů a úvodníky naléhaly na propuštění obou únosců letadla.

Nádherně jarní den přecházel v tichý, vlahý soumrak, když sir Julian Flannery končil své resumé předsedkyni vlády v jejím úřadě na Downing Street 10. Resumé bylo vyčerpávající a přesto stručné, mistrovské dílo stylizačního umění.

"Musíme tedy vyvodit, sire Juliane," řekla konečně, "že teroristé skutečně existují, že nepochybně obsadili celou Freyju, že jsou schopni vyhodit ji do vzduchu a potopit ji, že by to nezaváhali vykonat a že finanční, ekologické a lidské důsledky by měly katastrofické následky obrovského rozsahu."

"Může se to, madam, jevit jako velice pesimistická interpretace, ale krizový štáb se domnívá, že nadějnější tón by byl ukvapený," odpověděl tajemník Úřadu vlády.

"Spatřeni byli jen čtyři teroristé, dvě hlídky a dva muži, kteří je střídali. Dalšího musíme předpokládat na můstku, jeden jistě hlídá vězně a pak tam je jejich vůdce. Takže jich je nejméně sedm. Je to dost málo na to, aby zabránili ozbrojenému útoku na loď, ale s tím se ovšem nesmí počítat. Mohlo by selhat zařízení, spouštějící nálož a možná že nemají náhradní zařízení, ale ani s tím nemůžeme počítat. Možná, že by nezabili další námořníky, také to je pouhá domněnka. A konečně, možná, že nejsou připraveni na to, aby opravdu vyhodili Freyju do vzduchu a zemřeli s ní, ale ani na to nemůžeme spoléhat. Váš štáb se domnívá, že by bylo nesprávné předpokládat víc než co nejméně, to znamená, že musíme předpokládat to nejhorší."

Zazvonil domácí telefon premiérky a ona zvedla sluchátko. Když ho zase položila, krátce se na sira Juliana usmála.

"Možná, že nás přece jen nečeká katastrofa," řekla. "Západoněmecká vláda právě oznámila, že přednesla žádost Izraeli. Izrael odpověděl, že vyhoví německé žádosti. Bonn pak oznámil že zítra ráno oba muže propustí."

Bylo dvacet minut po 19.00.

Stejná zpráva se ozvala z tranzistorového rádia v kabině kapitána Thora Larsena. Drake hodinu předtím v kabině rozsvítil a zatáhl záclony, Larsen měl přitom neustále na mušce. V kabině bylo světlo, teplo, skoro příjemně. Kávoval byl pětkrát vyprázdňen a znovu naplněn. Neustále bublal. Oba muži, námořník i fanatik byli zarostlí a unavení. Ale jednoho z nich plnil zármutek, žal nad smrtí kamaráda a hněv, druhý triumfoval.

"Všechny vlády souhlasí," řekl Drake. "Věděl jsem to. Měli by jen malou šanci na úspěch, kdyby nás napadli, a následky by byly zlé."

Thoru Larsenovi se mohlo ulevit, když se dozvěděl, že jeho loď bude zanedlouho zachráněna. Ale hněv, který v sobě tlumil, byl příliš palčivý, než aby se mohl zaradovat.

"Ještě to neskončilo," zahučel.

"Skončí to. Brzy. Moji přátelé budou v osm svobodni, do Tel Avivu dorazí v jednu, nejpozději ve dvě. Když dáme hodinu na ověření, hodinu na přípravu a odvysílání zprávy rozhlasem - zítra ve tři nebo ve čtyři bychom to měli vědět. Po setmění vás propustíme, zdravé a v pořádku."

"Kromě Toma Kellera, tam venku," vyštěkl Nor.

"Bohužel. Bylo nezbytné ukázat, že to myslíme vážně. Nedali mi jinou možnost."

Žádost sovětského velvyslance byla neobvyklá, velmi neobvyklá tím, že ji velvyslanec neochvějně opakoval a trval na ní, ačkoliv sovětsí velvyslanci zastupující domněle revoluční stát, obvykle úzkostlivě dodržují diplomatický rituál, který vymysleli a stanovili západní kapitalisté.

David Lawrence se znovu a znovu telefonicky tázal, jestli by se velvyslanec Konstantin Kirov nemohl setkat s ním jako s ministrem zahraničí USA. Kirov odpovídal, že zpráva je pro prezidenta Matthewse osobně, že je nanejvýš naléhavá a konečně, že se týká záležitosti, na kterou si přeje předseda Maxim Rudin upozornit přímo prezidenta Matthewse.

Prezident svolil, že Kirova přijme a v poledne přisvištěla dlouhá černá limuzína na pozemky Bílého domu. V Evropě bylo čtvrt na sedm, ale ve Washingtonu teprve třičtvrtě na dvě. Delegace byla uvedena rovnou do Oválného pokoje k prezidentovi, který nechápal, o co může jít, ale byl zvědavý. Vstupní formální náležitosti byly dodrženy, ale nikdo o ně moc nedbal.

"Pane prezidente," začal Kirov. "Jsem pověřen osobním příkazem předsedy Maxima Rudina, abych vás požádal o tento naléhavý rozhovor. Mám příkaz předat vám jeho doslovné poselství. Zní: „V případě, že by únosci a vrazi, Lev Miškin a David Lazarev, byli propuštěni z vězení a kdyby se upustilo od jejich spravedlivého potrestání, Sovětský svaz

nepodepíše ani za čtrnáct dní ani kdykoliv jindy Dublinskou smlouvu. Sovětský svaz smlouvu odmítne navždy." Prezident Matthews užasle civěl na sovětskou delegaci. Teprve za několik vteřin byl schopen šlova. "Chcete říct, že Maxim Rudin tu smlouvu jednoduše zničí?"

Kirov byl upjatý, nepohnutý, formální, jako by spolkl pravítko.

"Pane prezidente, to je pouze první část poselství, které mám za úkol vám přednést. Musím ještě dodat, že kdyby obsah poselství vyšel najevo, následky ze strany Sovětského svazu by byly stejné."

Když Kirov odešel, Bill Matthews se bezmocně obrátil na Lawrence.

"Co se to, Davide, kčertu děje? Přece nemůžeme nutit německou vládu, aby změnila své rozhodnutí a nevysvětlil důvod."

"Myslím, že budete muset, pane prezidente. Ve vši úctě, Maxim Rudin vám právě teď nedal na vybranou."

14

19.00 až půlnoc

Prezident Bill Matthews seděl ohromený náhlostí, neočekávaností a neurvalostí sovětské reakce. Čekal na ředitele CIA Roberta Bensona a na svého poradce v záležitosti bezpečnosti Stanislava Poklewského, které pozval.

Když se ti dva připojili v Oválném pokoji k ministru zahraničí, Matthews jim vylíčil, jaké břemeno na něj padlo po návštěvě Kirova.

"O co jim kčertu jde?" chtěl vědět prezident.

Nikoho z přítomných poradců nenapadla naprosto žádná odpověď. Uváděli různé domněnky, hlavní bylo, že Maxim Rudin utrpěl nezdar v politbyru a nemůže pokračovat v Dublinské smlouvě a aféra Freyji mu posloužila, aby se vyvlékl z podpisu.

Tenhle nápad pak všichni zamítli: beze smlouvy by Sovětský svaz nedostal obilí a zbývá jim už jen pár nákladních aut zásob. Dohadovali se, že mrtvý pilot Aeroflotu, kapitán Ruděnko představoval ztrátu tváře, kterou Kreml nedokázal spolknout. To také zamítli: mezinárodní smlouvy se nezahazují kvůli mrtvým pilotům.

Ředitel Ústřední zpravodajské služby shrnul po hodině pocity všech.

"Nedává to smysl, přesto to smysl musí mít. Maxim Rudin by se nechoval jako šílenec, kdyby k tomu neměl důvod, důvod, který neznáme."

"To nám ale nepomáhá najít východisko ze dvou dábelských alternativ," řekl prezident Matthews. "Buď nezabráníme propuštění Miškina a Lazareva, zatratíme nejdůležitější dohodu o odzbrojení za poslední generaci a do roka se dožijeme války nebo na to dupnem, zablokujeme propuštění a podrobíme Západní Evropu největší ekologické katastrofě této generace."

"Musíme najít třetí možnost," řekl David Lawrence. "Ale, ksakru, jak?"

"Pátrat můžeme na jediném místě," odpověděl Poklewski. "V Moskvě. Odpověď leží v Moskvě. Někde v Moskvě. Jsem přesvědčený, že se nám nepodaří stanovit politický postup, který by zabránil oběma katastrofám, jestliže se nedozvíme, proč Maxim Rudin zareagoval tak, jak zareagoval."

"Pravděpodobně hovoříte o Slavíkovi," přerušil ho Benson. "Na něj nám prostě nezbyvá čas. Není řeč o týdnech, dokonce ani o dnech. Máme jen pár hodin. Myslím, pane prezidente, že byste si měl osobně promluvit s Maximem Rudinem přes přímou linku. Zeptejte se ho jako prezident prezidenta, proč zaujal takové stanovisko kvůli dvěma židovským únosům letadla."

"A když odmítne uvést důvod?" zeptal se Lawrence. "Mohl to vysvětlit prostřednictvím Kirova. Nebo poslat osobní dopis..."

Prezident Matthews se rozhodl.

"Zatelefonuji Maximu Rudinovi," řekl. "Jestliže nepřijme můj hovor nebo mi odmítne poskytnout vysvětlení, budeme muset předpokládat, že se ocitl pod nějakým nesnesitelným tlakem v okruhu vlastních lidí. Takže, zatímco budu čekat na telefon, zasvěťím do toho tajemství paní Carpenterovou. Požádám ji o pomoc přes sira Nigela Irvina a Slavíka. Poslední útočiště bude kancléř Busch v Bonnu. Požádám ho, aby nám poskytl více času."

Když ten člověk řekl, že chce mluvit přímo s Ludwigem Jahnem, operátorka telefonní ústředny ve věznici Tegelu ho chtěla odbýt. Spousta novinářů chtěla mluvit s různými dozorčími, aby z nich vymámili nějaké podrobnosti o Miškinovi a Lazarevovi. Ústředna měla příkaz: nespojovat.

Ten člověk pak ale vysvětlil, že je Jahnův bratranec a že Jahn by se měl nazířít v poledne účastnit svatby jeho dcery, a operátorka se obměkčila. Rodina byla něco jiného. Spojila hovor do Jahnovy kanceláře.

"Jistě si na mne vzpomínáte," řekl hlas Jahnovi.

Dozorčí důstojník se na něj dobře pamatoval, na toho Rusa s očima koncentráčnického dozorce.

"Neměl jste mě volat," zašeptal chraptivě. "Nemohu vám pomoci. Stráže byly ztrojnásobeny, směny posunuty. Sloužím teď v jednom kuse, spím tady v kanceláři. Až do odvolání. To je rozkaz. Jsou nedostupní. Ti dva."

"Radši si vymyslete, jak vypadnete na hodinu ven," řekl hlas plukovníka Kukuškina. "Čtyři sta metrů od brány pro zaměstnance je hospoda." Jmenoval restauraci a uvedl adresu. Jahn restauraci neznal, ale věděl, kde je ta ulice. "Za hodinu," řekl hlas. "Nebo jinak..." Aparát cvakl.

V Berlíně bylo 20.00 a úplná tma.

Britská ministerská předsedkyně večerela v klidu se svým manželem v soukromých prostorách Downing Street 10, když jí oznámili, že si s ní přeje mluvit prezident Matthews, a že má čekat na jeho osobní hovor. Seděla u svého pracovního stolu, když hovor spojili. Oba dva významní státníci se dobře znali a od doby, kdy první dáma Británie nastoupila do svého úřadu, se spolu mnohokrát setkali a mezi čtyřma očima se nazývali křestními jmény. I když superbezpečnostní zajištění přímého telefonického spojení přes Atlantik nemohlo být odposloucháváno, jednání bylo oficiální a drželi se formalit.

Prezident Matthews volil slova opatrně, stručně a přesně a vysvětlil, jaké poselství obdržel od Maxima Rudina z rukou sovětského velvyslance ve Washingtonu.

Joan Carpenterová byla ohromena. "Proboha, proč?" tázala se.

"Právě to je můj problém, madam," zaznělo jižansky protáhle přes Atlantik. "Nemáme pro to žádné vysvětlení. Vůbec nic. A ještě dvě věci. Velvyslanec Kirov mi sdělil, že kdyby byla veřejnost obeznámena s Rudinovým vzkazem, následoval by také konec s Dublinskou smlouvou. Mohu počítat s vaší diskretností?"

"Samozřejmě," potvrdila. "A ta druhá věc?"

"Pokusil jsem se spojit s Rudinem horkou linkou. Není k zastížení. Z toho soudím, že má sám problémy přímo v Kremlu a nemůže o nich mluvit. Upřímně řečeno, dostal jsem se do absurdní situace. Jedním si ale jsem naprosto jist. Nemohu nechat zničit Dublinskou smlouvu. Je příliš důležitá pro celý západní svět. Musím za ní bojovat. Nedovolím, aby ji zničili dva únosci letadla, kteří jsou v berlínské věznici. Nedovolím, aby horda teroristů na tankeru v Severním moři vyvolala ozbrojený konflikt mezi Západem a Východem."

"Naprosto s vámi souhlasím, pane prezidente," řekla premiérka za psacím stolem v Londýně. "Co si přejete, abych udělala? Soudím, že důležitější než já by byl kancléř Busch."

"O to nejde, madam. Dvě věci. My máme k dispozici určité informace o tom, co by pro Evropu znamenal výbuch Freyji, předpokládám, že vy víte víc. Musím znát každý důsledek, každou možnost pro případ, že se teroristé na lodi uchýlí k nejhoršímu."

"Ano," řekla paní Carpenterová. "Naši lidé pracovali celý den na hloubkové studii lodi, jejího nákladu, šanci na regulaci úniku ropy, a tak dále. Zatím jsme neprověřili možnost útoku na loď, teď možná budeme muset. Do hodiny vám odešlu veškeré informace. Co dál?"

"Tohle je těžké a ani nevím, jak to vyslovit," řekl Bill Matthews. "Jsme přesvědčeni, že musí existovat vysvětlení pro Rudinovo chování, a dokud ho nebudeme znát, tápeme ve tmě. Jestliže mám řešit tuhle krizi, musím mít alespoň trochu jasno. Musím znát to vysvětlení. Musím vědět, jestli existuje třetí alternativa. Přál bych si, abyste požádala své lidi, aby ještě jednou, naposledy, kontaktovali Slavíka a získali pro mne odpověď."

Joan Carpenterová se zamyslela. Její politika byla nezasahovat do způsobu, jakým sir Nigel Irvine řídil svůj rezort. Na rozdíl od několika jejích předchůdců vytrvale a neustále odmítala plést se do zpravodajských služeb, aby uspokojila svou zvědavost. Od doby, kdy nastoupila do úřadu, zdvojnásobila rozpočty obou ředitelů, ředitele SIS i ředitele MI5, vybrala na tato místa profesionály každým coulem a byla odměněna jejich naprostou a neoblomnou oddaností. Spoléhal na jejich oddanost a věřila, že ji neklamou. A neklamali.

"Vynasnažím se," řekla konečně. "Ale mluvíme o něčem v samém srdci Kremlu a ve hře je pár hodin. Jestliže to je možné, stane se to. Máte moje slovo."

Odložila sluchátko a zavolala manžela, aby na ni nečekal. Zůstane v úřadu celou noc. Z kuchyně objednala konvici kávy. Když se postarala o praktickou stránku věci, zavolala sira Juliana Flanneryho domů, sdělila mu po otevřené lince jen, že vznikla nová krize a že se má neprodleně vrátit do Úřadu vlády. Její poslední rozhovor nebyl na otevřené lince. Zavolala důstojníka ve službě na ředitelství firmy. Požádala, aby se spojili se sirem Nigelem Irvinem, ať byl kdekoli, a vzkázali mu, že se má ihned dostavit do čísla 10. Zatímco čekala, zapnula televizi v kanceláři a stihla zprávy BBC v devět hodin. Dlouhá noc začala.

Ludwig Jahn vklouzl do restauračního boxu a posadil se. Mírně se potil. Rus na druhé straně stolů si ho chladně měřil. Obltloustlý strážný nemohl vědět, že obávaný Rus bojuje o vlastní život. Ani v nejmenším to neprojevil.

Nehnutě poslouchal, když Jahn líčil nové směrnice zavedené odpoledne. Rus ve skutečnosti neměl diplomatické krytí. Schovával se v zajištěném domě SSD v západním Berlíně jako host svého východoevropského kolegy.

"Tak vidíte," uzavřel Jahn, "že nemohu nic udělat. Na tu chodbu se žádným způsobem nedostanu. Slouží tam ve dne v noci nejméně tři dozorcí. Každý, kdo vstoupí do chodby, dokonce i já, musí ukázat propustku a všichni se navzájem známe. Léta spolu pracujeme. Nesmí se tam objevit nová tvář bez povolení ředitele. Ředitel musí telefonicky potvrdit souhlas."

Kukuškin zvolna přikývl. Jahn cítil, jak mu z prsou padá tíha. Nechají ho být, pustí ho, neublíží jeho rodině. Skončilo to.

"Samozřejmě, že na tu chodbu chodíte," řekl Rus. "Smíte vstoupit do cel?"

"Ano, to ano. Jsem oberwachmeister. V pravidelných intervalech musím kontrolovat, že jsou v pořádku."

"V noci spí?"

"Možná. Slyšeli o tom Severním moři. Po poledním vysílání přišli o svá rádia, ale jeden z vězňů na ně ze solidarity zavolal, co je nového, dřív než všechny odvedli na jinou chodbu. Možná, že usnou, možná ne."

Rus zamračeně přikývl.

"Tak," řekl, "to uděláte vy sám."

Jahnovi klesla ústa.

"Ne, ne," blekotal. "Vy tomu nerozumíte. Já bych nedokázal vystřelit. Nedokázal bych nikoho zabít."

V odpověď položil Rus na stůl mezi ně dvě útlé tubičky podobné plnicím perům.

"Žádné střelení," řekl. "Tohle. Tenhle otevřený konec umístíte pět centimetrů od úst a nosu spícího muže. Stisknete knoflík tady na straně. Smrt nastane během tří vteřin. Vdechnutí plynu kyanidu draselného způsobí okamžitou smrt. Do hodiny je výsledek stejný jako u infarktu. Až to uděláte, zamknete celý, vrátíte se do kanceláře, dokonale tubičku otřete a položíte je do zásuvky jiného strážného, který má přístup do cel. Jednoduché, čisté. A vy jste z toho venku."

To, co Kukuškin položil před zděšený zrak vrchního strážného, byla zmodernizovaná verze pistole na jedovatý plyn, kterými "mokrý práce" KGB před dvaceti lety zavraždily v Německu dva nacionalistické vůdce Ukrajinců, Stepana Banderu a Lva Rebeta. Princip byl stále jednoduchý, ale výzkum zvýšil účinnost plynu. V tubách byly uloženy skleněné kuličky s kyanidem draselným. Spoušť vymrštila pěrko, které účinkovalo jako kladívko a rozbilo sklo.

Současně se stlačeným vzduchem vypouštěným stisknutím tlačítka odpařila se kyselina. Stlačený vzduch vystřelil neviditelné páry plynu z tubičky do dýchacích cest. Výmluvný mandlový zápach, typický pro kyanid draselný do hodiny zmizel, svalstvo mrtvého těla se uvolnilo, příznaky nasvědčovaly srdečnímu záchvatu.

Nikdo by neuvěřil, že dva mladí muži dostali najednou infarkt. Následovalo by vyšetřování a prohlídka. Plynové pistole v zásuvce strážného by toho člověka snadno usvědčily.

"Já... já nemohu..." zašepтал Jahn.

"Ale já mohu - a taky to udělám, pošlu celou vaši rodinu nadosmrti do polárních pracovních táborů," tlumeným hlasem řekl Rus. "Máte na vybranou, pane Jahne, a je to jednoduché. Na krátkých deset minut překonáte své zábrany nebo obětujete životy celé rodiny. Uvažujte o tom."

Kukuškin uchopil Jahnovu ruku, otočil ji a vtiskl mu tuby do dlaně.

"Přemýšlejte," řekl. "Ale ne moc dlouho. Pak jdete do těch cel a vykonáte to. To je všechno."

Vyklouzl z boxu a odešel. Pár vteřin poté Jahn sevřel plynové pistole v dlaně, vsunul je do kapsy pláště a vrátil se do Tegelské věznice. O půlnoci, to je za tři hodiny, vystřídá dozorcího večerní směny. V jednu vstoupí do cel a vykoná to. Věděl, že nemá jinou možnost.

Když z oblohy zmizely poslední sluneční paprsky, Nimrod nad Frejjou přepnul denní kameru F.126 na její noční verzi F.135. Jinak se nic nezměnilo. Kamera s nočním zaměřovačem zamířila infračerveně hledí a zabírala většinu všeho, co se odehrávalo patnáct tisíc stop pod ní. Kdyby si kapitán Nimrodu přál, mohl použít elektronický blesk R 135 nebo zapnout milionwattový reflektor.

Noční kamera nepostřehla, že postava v bundě, ležící na palubě od odpoledne se začala pomalu hýbat, že se dosunula pod inspekční můstek a odtud pomaloučku dozadu k palubní nástavbě. Když nakonec přešla přes práh pootevřených dveří a uvnitř se postavila, nikdo si jí nevšiml. Za svítání si všichni mysleli, že byla svržena do moře.

Muž v bundě zamířil dolů na hlavní chodbu, třel si ruce a třásl se. V kuchyni našel jednoho kolegu a nalil si horkou kávu. Pak se vrátil na velitelské stanoviště, našel svoje šaty, černou teplákovou soupravu a svetř, v nichž připlul na loď.

"Kristepane," oslovil americkým přízvukem muže na velitelském stanovišti. "Máš fakt dobrou trefu. I pod bundou jsem cítil jak mě ty slepé patrony praštily."

Terorista hlídkující na můstku se zaculil.

"Andrij nařídil, abych si dal záležet," odpověděl.

"Fungovalo to. Miškin a Lazarev budou zítra ráno v osm venku a odpoledne v Tel Avivu."

"Bezvadný," řekl ukrajinský Američan. "Doufejme, že Andrijův plán, jak se dostaneme z lodi, bude fungovat taky tak dobře."

"To víš, že bude," řekl ten druhý. "Radši si nasad' kuklu a vrat' šaty tomu Yankeyovi do skladiště a pak se vyspi. Máš hlídku od šesti ráno."

Do hodiny po rozhovoru mezi čtyřma očima s předsedkyní vlády svolal sir Julian Flannery znovu krizový štáb.

Premiérka mu vysvětlila, jak se situace změnila, ale že on a sir Nigel Irvine budou jediní, kdo to vědí, a nikomu dalšímu to nesdělí. Členové štábu budou informováni, že ze zájmových důvodů státu se propuštění Miškina a Lazareva možná zdrží nebo zruší, a že to záleží na německém kancléři.

Na jiném místě ve Whitehallu se stránka za stránkou fotografovaly údaje o Freyje, její posádce, nákladu, co všechno lze riskovat. Snímky se přenášely do Washingtonu.

Sir Julian měl štěstí: většina hlavních odborníků krizového štábu bydlela v dosahu šedesáti minut rychlé jízdy od Whitehallu. Zastihl je doma u večere, nikdo z nich neodjel na venkov, dva vypátrali v restauraci, jednoho v divadle. V půl desáté seděli téměř všichni znovu v UNICORNU.

Sir Julian vysvětlil, že jejich povinností bylo vzít na vědomí, že celá záležitost přestala mít formu pouhého cvičení a stala se vážnou krizí.

"Předpokládejme, že kancléř Busch bude souhlasit s odkladem propuštění vězňů vzhledem k tomu, že je nutné objasnit další problémy. Jestliže bude se zdržením souhlasit, je třeba předpokládat, že teroristé přinejmenším uskuteční svou první výhrůžku a vypustí z Frejji ropu. Musíme naplánovat, jak zachytit a zničit uniklých dvacet tisíc tun ropy, za druhé uvážíme, že se tento objem padesátkrát znásobí."

Výsledný obraz byl chmurný. Léty narůstající lhostejnost veřejnosti vedla k politickému zanedbání tohoto druhu ekologického problému. Nicméně Britové vlastnili větší množství emulgátorů ropy, včetně prostředků k jejich dopravě k místu ropné skvrny, než všechny ostatní evropské státy dohromady.

"Musíme předpokládat, že hlavní břemeno povinnosti zabránit ekologické katastrofě padne na nás," prohlásil muž z Warren Springs. "V aféře Amoco Cadiz v roce 1978 Francouzi odmítli naši pomoc, ačkoliv jsme měli lepší emulgační přístroje a lepší systém dopravy než oni. Jejich rybáři těžce doplatili na takovou hloupost. Staromódní saponáty, které

použili místo našich emulgačních koncentrátů, způsobily stejně toxickou škodu jako sama ropa. Neměli ani dostatečné množství saponátů ani náležitý dopravní systém. Bylo to, jako byste se snažili zabít chobotnici prskem."

"Nepochybuji, že Němci, Holanďané ani Belgičané nezaváhají a požádají o společný postup v této záležitosti," řekl muž z ministerstva zahraničí.

"Musíme se tedy připravit," řekl sir Julian. "Kolik toho máme?"

Dr. Henderson z Warren Springs pokračoval. "Nejlepší emulgační koncentrát, emulguje - to jest rozloží na miniaturní kuličky, které umožní, aby bakterie zničily zbytek - dvacetinásobek svého objemu. Jeden galon emulgátoru na dvacet galonů ropy. Máme v zásobě tisíc tun."

"To stačí na dvacet tisíc tun ropy," podotkl sir Julian. "A co milion tun?"

"Nepřichází v úvahu," řekl Henderson zachmuřeně. "Na žádný pád. Kdybychom začli teď vyrábět, vyrobíme každé čtyři dny tisíc tun. Na milion tun bychom potřebovali padesát tisíc tun emulgátoru. Po pravdě řečeno by ti maniaci v černých kuklách mohli zničit víceméně veškerý podmořský život v Severním moři a Lamanšském kanálu a zaneřádit pláže od Hullu ke Cornwallu na naší straně a od Brém k Normanským ostrovům na druhé."

Chvilí bylo ticho.

"Uvažujme o první skvrně," promluvil tiše sir Julian. "Další je nemyslitelné."

Štáb se dohodl, že budou vydány okamžitě rozkazy, aby se v noci dodala každá tuna emulgátoru ze skladu v Hampshiru, aby ministerstvo energetiky zrekvírovalo nákladní tankery naftařských společností, aby se emulgátory dopravily na prostranství parkoviště v Lowestoftu na východním pobřeží, a aby se do Lowestoftu vydal každý námořní remorkér s rozstřikovacím vybavením, včetně hasičských plavidel z londýnského přístavu a také z Královského námořnictva. Pokud pluly jinam, měly změnit plán. Ráno by v Lowestoftu mohla celá flotila natankovat emulgátor.

"Jestli zůstane moře klidné," řekl Henderson, "ropná skvrna bude zvolna plout po proudu směrem na severovýchod od Freyji, k severnímu Holandsku, rychlostí zhruba dvou uzlů. To nám poskytne čas. Až se proud změní, bude se skvrna vracet zpátky. Kdyby se ale zvedl vítr, mohla by se pohybovat rychleji a jakýmkoli směrem podle větru, který by na povrchu vodní hladiny překonal proud. Měli bychom být schopni vypořádat se s únikem ropy v objemu dvaceti tisíc tun."

"Nemůžeme vyslat lodě do okruhu pěti mil ze tří stran kolem Freyji ani mezi Freyju a holandské pobřeží," upozornil zástupce šéfa hlavního štábu.

"Můžeme skvrnu ale pozorovat z Nimrodu," řekl plukovník letectva z RAF. "Jakmile se skvrna pohne z okruhu Freyji, začnou naši chlapci od námořnictva na lodích rozprašovat emulgátor."

"Takže jsme vyřídili prvních dvacet tisíc, které nás ohrožuje," řekl muž z ministerstva zahraničí. "A co potom?"

"Nic," řekl doktor Henderson. "Pak jsme hotovi, u konce s dechem."

"Tím tedy prozatím končíme. Čeká nás spousta administrativní práce," řekl sir Julian.

"Existuje ještě jedno možné protiopatření," řekl kapitán Holmes z Královského námořnictva. "To horší."

Kolem stolu zavládlo zaražené ticho. Viceadmirál a plukovník letectva se netvářili zaraženě, problém je zřejmě zaujal. Vědci a byrokrati byli zvyklí na protiopatření a řešení technického a administrativního charakteru. Teď podezírali kostnatého plukovníka v civilním obleku, že hovoří o střelení lidí.

"Možná, že se vám to nezamlouvá," řekl Holmes rozvážně. "Ale ti teroristé chladnokrevně zabili jednoho námořníka."

Mohou zabít dalších devětdvacet. Loď stojí sto sedmdesát milionů dolarů, náklad sto čtyřicet milionů dolarů, vyčištění moře třikrát tolik. Jestliže by z jakýchkoli důvodů kancléř Busch nemohl nebo nechtěl ty dva muže v Berlíně propustit, nezbylo by nám nic jiného než zaútočit na loď a zlikvidovat toho člověka, co u sebe má detonátor, dřív než by ho použil."

"Co přesně navrhuje, plukovníku Holmesi?" tázal se sir Julian.

"Navrhuji požádat majora Fallona, aby přijel z Dorsetu, a vyslechnout, co nám poví," řekl Holmes.

Štáb souhlasil a po tomto doplňujícím návrhu byla porada odročena na třetí hodinu ranní. Bylo 21.50.

V době, kdy se konala porada nedaleko Úřadu vlády, přijala premiérka sira Nigela Irvina.

"Takže taková je situace, sire Nigeli," řekla na závěr. "Jestliže nevymyslíme třetí alternativu, budou ti muži buď propuštěni a Maxim Rudin zničí Dublinskou smlouvu, nebo zůstanou ve vězení a jejich přátelé zničí Freyju. V druhém případě by mohli zaváhat a neudělat to, ale v to nemůžeme doufat. Bylo by možné vtrhnout na loď, ale šance na úspěch je malá. Abychom našli třetí alternativu, musíme vědět, co vedlo Maxima Rudina k takovému kroku. Jestli například příliš neohrožuje, jestli neblafuje Západ, aby ho donutil podstoupit obrovskou ekonomickou katastrofu, a tak by vyrovnal závažnost vlastních problémů s obilím. Splnil by skutečně svou hrozbu? Je nutné se to dozvědět."

"Kolik času máte, paní předsedkyně? Kolik času má prezident Matthews?" otázal se generální ředitel SIS. "Pokud nebudou únosci brzy ráno propuštěni, budeme muset teroristy nějak zmást, hrát o čas. Nicméně bych prezidentovi ráda něco předložila zítra odpoledne."

"Ze své dlouholeté praxe bych soudil, že to je nemožné, madam. V Moskvě je půlnoc. Slavík je zásadně nedostupný kromě schůzek dohodnutých delší dobu dopředu. Pokusit se o okamžitou schůzku, by mohlo agenta úplně zahubit, mohl by totálně shořet."

"Znám vaše pravidla, sire Nigele, a chápu je. Bezpečnost agenta v terénu je nade všechno. Ale záležitosti bezpečí státu, zničení smlouvy nebo zničení Freyji jsou záležitosti bezpečnosti státu. Zničení smlouvy by mohlo na léta vyločit naději na mír, možná nastolit Jefrema Višňajeva, se všemi důsledky. Finanční ztráty uhradí Lloyd a ztrátami Lloydů utrpí ekonomicky Británie pokud by byla zničena Freyja a Severní moře, nemluvě o ztrátě životů třiceti námořníků. Sire Nigeli, nic vám nenařizuji, žádám vás, abyste porovnal tuto alternativu s rizikem života jediného

ruského agenta."

"Madam, vykonám, co bude v mých silách. Máte moje slovo," řekl sir Nigel a odešel do svého úřadu.

Plukovník Holmes telefonoval z kanceláře na ministerstvo obrany do Poole, v Dorsetu, kde bylo velitelství jiné zpravodajské služby - SBS. Majora Simona Fallona našli v pohodě u půllitru piva v důstojnické jídelně a přivedli ho k telefonu. Oba námořníci se dobře znali.

"Sleduješ, co se děje kolem Freyji?" tázal se Holmes z Londýna.

Na druhém konci se ozvalo zachechtání. "Tušil jsem, že se ohlásíš a že na mě dojde," řekl Fallon. "Co chtějí?"

"Je to špatné," řekl Holmes. "Němci možná změni názor a ty dvě individua přece jen nepustí z Berlína. Teď jsem strávil hodinu na znovu svolaném krizovém štábu. Nejde jim to pod vousy, ale možná budou muset přemýšlet o našem postupu. Měl bys nějakou představu?"

"Samosebou," řekl Fallon. "Přemýšlím o tom celý den. Potřebuju ale model a plán. A výstroj."

"V pořádku," řekl Holmes. "Mám tu plán a docela dobrý model jiné podobné lodi. Dej dohromady chlapce. Výstroj vyzvedni ze skladů: potápěčskou výstroj, magnety, všechny druhy zbraní a technického vybavení, granáty, ty víš co. Všechno. Co neupotřebíš, vrátíš. Požádám loďstvo z Portlandu, aby pro to jelo, aby plulo pro výstroj i pro muže. Pověř velením někoho spolehlivého, pak skoč do auta a přijď do Londýna. Jakmile dorazíš, ohlas se u mne v kanceláři."

"Nestarej se," řekl Fallon. "Výstroj jsem si už vybral a naskládal do pytlů. Zaříd' hodně rychle nějakou dopravu. Já jedu."

Když se svalnatý, statný major vrátil do restaurace, bylo tam ticho. Jeho muži věděli, že mu telefonoval Londýn. Za pár minut svolávali příslušníky NCO a námořníky z kasáren a spěšně se převlékali z normálních šatů, které měli na sobě v jídelně, do černých potápěčských úborů a zelených baretů své jednotky. Před půlnocí čekali na kamenném molu, které bylo zvlášť odděleno a stranou od námořní základny. Čekali na loď, které odvezou jejich výstroj, kam bude třeba.

Na západ od nich, nad Portland Bill vycházel jasný měsíc, když tři rychlé hlídkové čluny Sabre, Cutlass a Scimitar vypluly z přístavu a zamířily k Poole. Když přidaly plyn a nabraly rychlost s příděmi zvednutými a záďemi ponořenými do zpěněné vody, zaduněl celý záliv ozvěnou.

Stejný měsíc svítil na táhlou hampshirskou dálnici, po které se Rover majora Fallona hnál k Londýnu.

"A co mám ksakru říct kancléři Buschovi?" tázal se prezident Matthews svých poradců.

Ve Washingtonu bylo pět odpoledne, ačkoliv Evropa už dávno ztemněla nocí. Nad rozáriem za francouzskými okny stále ještě zářilo odpolední slunce a jarní teplo probudilo první poupata.

"Soudím, že mu nemůžete prozradit skutečné znění Kirovova poselství," řekl Robert Benson.

"Proč ne, kčertu? Pověděl jsem to Joan Carpenterové, a ona to určitě musí říct Nigelu Irvinovi."

"V tom je rozdíl," upozornil šéf CIA. "Britové mohou učinit nezbytná opatření k tomu, aby se zvládly ekologické problémy na moři u jejich břehů a povolají své technické odborníky. To je pouze technický problém. Joan Carpenterová kvůli němu nemusela svolat celou vládu. Dietricha Busche požádáme, aby zadržel Miškina a Lazareva a riskoval tak katastrofu pro své evropské sousedy. Proto bude muset téměř jistě svolat vládu..."

"Je to čestný člověk," přerušil ho Lawrence. "Jestliže se dozví, že je v sázce Dublinská smlouva, bude se cítit povinen sdělit to svému kabinetu."

"A v tom je problém," řekl Benson. "Že se o tom dozví nejméně patnáct lidí. Někteří to svěří svým manželkám, svým tajemníkům. Ještě jsme nezapomněli na aféru Güntera Guillaumea. Z Bonnu toho uniká zatraceně mnoho a často. Kdyby se tohle dostalo ven, s Dublinskou smlouvou je konec, ať to v Severním moři dopadne jakkoli."

"Ozve se každou minutu. Co mu mám, ksakru, říct?" opakoval Matthews.

"Řekněte mu, že máte informaci, o které se prostě nedá mluvit na žádné lince, a to ani na bezpečnostní transatlantické lince," navrhl Poklewski. "Řekněte mu, že propuštění Miškina a Lazareva by způsobilo větší katastrofu, než když budou teroristé na Freyje o pár hodin déle frustrováni. Požádejte ho, aby vám v téhle situaci poskytl o něco víc času."

"Kolik?" zeptal se prezident.

"Tolik, kolik je možné," řekl Benson.

"A až ten čas vyprší?" tázal se prezident.

Ohlásil se Bonn. Kancléře Busche zastihli doma. Přepojili mu tam bezpečnostně zajištěný hovor. Nebylo nutné tlumočit, Dietrich Busch mluvil dokonale anglicky. Prezident Matthews s ním hovořil deset minut a šéf německé vlády naslouchal s narůstajícím úžasem.

"Ale proč?" zeptal se konečně. "Tahle záležitost se přece netýká Spojených států?"

Matthews byl v pokušení: Robert Benson zvedl varovný prst.

"Prosím vás, Dietrichu. Věřte mi. Prosím vás, abyste mi věřil. Na téhle lince přes Atlantik nemohu být tak upřímný, jak bych chtěl. Něco se přihodilo, něco obrovského. Týká se to těch dvou mužů. Jejich propuštění by v této chvíli a v příštích několika hodinách způsobilo katastrofu. Prosím vás o čas, Dietrichu, příteli: jen o čas. O odklad - dokud určité věci nezařídíme."

Německý kancléř stál ve své pracovně a otevřenými dveřmi ze salónu, kde předtím seděl a vychutnával doutník a Beethovenův koncert na stereu, k němu tiše zněla hudba. Velmi mírně řečeno byl nedůvěřivý a podezřivý. Pokud věděl, byla transatlantická linka zřízena před lety, aby spojovala šéfy vlád NATO. Byla pravidelně kontrolována a naprosto bezpečná. Kromě toho, uvažoval, měly Spojené státy dokonalou komunikaci se svým velvyslanectvím v Bonnu a mohli mu touto cestou poslat osobní zprávu. Nenapadlo ho, že když se jednalo o závažné tajemství, nemohl Washington spoléhat na jeho kabinet, poté, co bylo odhaleno na nejvyšších místech několik východoněmeckých agentů. Na druhé straně by prezident Spojených států nevolal pozdě v noci kvůli pošetlostem. Musel mít důvod, to

Busch věděl. Ale to, o co ho žádali, nemohl rozhodnout sám, aniž by se poradil.

"Tady je deset hodin večer," odpověděl Matthewsovi. "Musíme se rozhodnout před svítáním. Do té doby se nemůže nic stát. Svolám v noci vládu a poradíme se. Víc vám slíbit nemohu."

S tím se prezident Matthews musel spokojit.

Když Dietrich Busch položil telefon, stál dlouhé minuty v hlubokém zamyšlení. Něco se dělo, uvažoval, a týkalo se to Miškina a Lazareva, kteří seděli v oddělených celách v Tegelské věznici v západním Berlíně. Kdyby se jim cokoli přihodilo, spolková vláda by žádným způsobem neunikla velice hlasitým a pronikavým výhrůžkám německých sdělovacích prostředků a německé opozice. Vzhledem k blížícím se volbám...

Nejdřív zatelefonoval Ludwigu Fischerovi, ministru spravedlnosti, který byl také doma v Bonnu. Žádný ministr neměl trávit víkend na venkově - tak se dohodli. Ministr spravedlnosti okamžitě souhlasil s jeho návrhem: ti dva budou preventivně převezeni ze staromódní věznice v Tegelu do mnohem novější a superbezpečné v Moabitu. Žádný operativec CIA by se do Moabitu nedostal. Fischer sdělil příkaz okamžitě do Berlína.

Existují určité nevinné znějící fráze, které pokud jich užije vedoucí šifrant britského velvyslanectví v Moskvě vůči muži, o němž ví, že to je rezident SIS, znamenají: "Hod'te sebou a okamžitě přijed'te, z Londýna přišlo něco naléhavého." Podobná věta zvedla Adama Munra o půlnoci moskevského času a ve 22.00 londýnského času z postele na nábreží Maurice Thoreze.

Když se sir Nigel Irvine vracel z Downing Street do svého úřadu, pochopil, že premiérka měla úplnou pravdu. Ve srovnání se zničením Dublinské smlouvy na jedné straně nebo zničením Freyji, její posádky a nákladu na druhé straně, bylo riziko, že bude ruský agent odhalen, menší zlo. To, o co Munra v Moskvě požádá a způsob, jakým to bude muset podniknout, ho netěšilo. Ale dřív než došel do budovy SIS věděl, že to udělat musí.

Hluboko v suterénu spojaři plnili své běžné úkoly, když k nim vstoupil a polekal noční směnu. Dálnopis s utajovačem navázal spojení s Moskvou za necelých pět minut. Nikdo nic nenamítal proti právu Velkého Šéfa hovořit uprostřed noci přímo s rezidentem v Moskvě. Za třicet minut vybyzčil dálnopis odpověď šifrantů z Moskvy, že tam Munro je a čeká.

Operátoři na obou stranách, starší muži s celoživotními zkušenostmi, byli tak důvěryhodní, že jim mohly být svěřeny Kristovy ostatky, kdyby to bylo nutné. Museli být důvěryhodní, jejich rukama procházely zprávy, které mohly svrhnout vlády. Z Londýna vyslal telex své utajené poselství k lesu antén před Cheltenhamem, který byl obecnému povědomí lépe známý dostihy a dívčí školou. Tam se slova automaticky proměnila v neproniknutelný kód a přeletěla spící Evropu k anténě na střeše velvyslanectví. Čtyři vteřiny poté, co byly v Londýně napsány, se jasně a čitelně objevily v telexu v suterénu domu starého cukrovarnického magnáta v Moskvě.

Tam se šifrant obrátil k Munrovi stojícímu vedle něj. "Volá sám Šéf," řekl, když si přečetl kód na přijímané zprávě.

"Něco zřejmě hoří."

Sir Nigel musel na Munra přenést břemeno informace, kterou Kirov předal před třemi hodinami prezidentu Matthewsovi. Kdyby se to Munro nedozvěděl, nemohl by Slavík požádat o odpověď na Matthewsovo: Proč?

Telex chrastil pár minut. Munro si s hrůzou přečetl, co telex vychrlil.

"To nemohu udělat," řekl neúčastně se tvářícímu úředníkovi přes jehož rameno četl. Když vzkaz z Londýna doběhl, řekl Munro šifrantovi: "Odpovězte následovně: ‚Neopakujte. Žádanou odpověď není možné získat v časovém limitu.‘ Pošlete to."

Výměna názorů mezi sirem Nigelem Irvinem a Adamem Munrem pokračovala patnáct minut. Existuje postup, jak co nejrychleji kontaktovat S., navrhl Londýn. Ano, ale jen v případě krajní naléhavosti. Tohle je stonásobná naléhavost, vychrčel přístroj z Londýna. S. se přece nemůže začít vyptávat dřív než za několik dní, upozornil Munro. Zasedání politbyra se koná teprve příští čtvrtek. Co zápis z porady z minulého čtvrtka? tázal se Londýn. Freyju neunesli minulý čtvrtek, odsekl Munro. Nakonec učinil sir Nigel to, co doufal, že nebude muset učinit.

"Lituji," cvakl stroj. "Příkaz ministerské předsedkyně nelze odmítnout. Jestli se nepokusíte odvrátit katastrofu, nemůže pokračovat akce odvézt S. na Západ."

Munro hleděl nevěřícně na pruh papíru vystupující z dálnopisu. Poprvé byl polapen v síti úsilí utajit před nadřízenými v Londýně svou lásku k agentovi, kterého řídil. Sir Nigel Irvine se domníval, že Slavík je roztrpčený ruský renegát Anatolij Krivoj, pravá ruka válečného štváče Višňajeva.

"Pošlete do Londýna," řekl bezvýrazně šifrantovi, "následující znění: ‚Pokusím se dnes večer, stop. Odmítám odpovědnost, jestli S. nebude souhlasit, nebo bude při akci odhalen.‘"

Odpověď Šéfa byla stručná: "Proved'te." V Moskvě bylo půl druhé a velmi chladno.

Ve Washingtonu bylo půl sedmé a nad rozlehlým trávníkem za neprůsvitnými okny u prezidentova křesla se stmívalo a bylo nutné rozsvítit lampy. Skupina v Oválném pokoji čekala, čekala na kancléře Busche, čekala na neznámého agenta v Moskvě, čekala na maskovaného teroristu neidentifikovaného původu, sedícího s detonátorem na břiše na miliontunové bombě na pomezí Evropy. Čekala na šanci na třetí alternativu.

Zazvonil telefon a byl pro Stanislava Poklewského. Naslouchal, přitiskl dlaň na mluvítka a sdělil prezidentovi, že volá ministerstvo námořnictva s odpovědí na jeho dotaz před hodinou.

Do prostoru Freyji se blížila americká loď. Vracela se ze zdvořilostní návštěvy v dánském pobřežním městě Esbjerg a měla se připojit ke své eskadře námořních sil Stanoviště Atlantik, která hlídkovala západně od Norska. Loď byla dost daleko od dánských břehů a mířila na sever ke spojencům NATO.

"Ať se obrátí," řekl prezident.

Poklewski sdělil rozkaz nejvyššího velitele ministerstvu námořnictví, které začalo vysílat válečné lodi signály na

velitelství STANFORLANT.

Po jedné hodině po půlnoci USS Moran, vpůli cesty mezi Dánskem a Orkneyskými ostrovy obrátila kormidlo, otevřela naplno motory a pustila se měsíčním svitem na jih, ke kanálu La Manche. Byla to válečná loď s řízenými raketami, s tonáží kolem osmi tisíc tun a ačkoliv byla těžší než britský lehký křižník Argyll, byla klasifikována jako torpédoborec, neboli DD. Brázдила klidné moře plnou rychlostí kolem třiceti uzlů, aby v osm hodin ráno zaujala své stanoviště pět mil od Freyji.

Na parkovišti u hotelu Možajský, hned u odbočky z objezdu na vzdáleném konci Možajského prospektu, stálo jen několik aut. Všechna, která tam byla, byla tmavá, opuštěná kromě dvou.

Munro pozoroval, jak reflektory druhého auta zamrkaly a zhasly. Pak vystoupil ze svého vozu a šel k němu. Posadil se na sedadlo vepředu, vedle volantu. Valentina byla rozčilená a chvěla se.

"Co se děje, Adame? Proč jsi mě volal do bytu? Ten rozhovor určitě zaznamenali."

Položil jí paži kolem ramen a přes plášť cítil, jak se třese.

"Byl to hovor z budky," řekl. "A týkal se jen jakéhosi Grigorije, že nemůže přijít na večeři. Nikdo nebude nic podezřívát."

"Ve dvě hodiny ráno," namítla. "Nikdo nevolá kvůli něčemu takovému ve dvě hodiny ráno. Noční hlídač viděl, že odcházím z domu. Ohlásí to."

"Miláčku, moc mě to mrzí. Poslouchej."

Pověděl jí o návštěvě velvyslance Kirova u prezidenta Matthewse předchozí večer, o informaci, kterou Matthews předal Londýnu, o tom, že ho požádali, aby se pokusil zjistit, proč Kreml tak vyvádí kvůli Miškinovi a Lazarevovi.

"Nevím," řekla prostě. "Nemám nejmenší tušení. Možná, proto že ti surovci zavraždili kapitána Ruděnka, který měl ženu a dvě děti."

"Valentino, posledních devět měsíců jsme slyšeli, co se dělo v politbyru. Dublinská smlouva je pro váš lid životně důležitá. Proč by ji Rudin zničil kvůli těm dvěma?"

"Zatím to neudělal," odpověděla Valentina. "Západ může zadržet ropu, která by vytekla, kdyby loď vyhodili do vzduchu. Není důležité, kolik to bude stát. Západ je bohatý."

"Miláčku, na lodi je třicet mužů. Ti mají také manželky a děti. Třicet životů proti uvěznění dvou. Musí existovat jiný a vážnější důvod."

"Nemám ponětí," opakovala. "Na poradách politbyra se o tom nemluvílo. Vždyt to víš."

Munro civěl utrápeně předním sklem auta. Navzdory své skepsi přece jen doufal, že by Valentina mohla znát odpověď pro Washington, něco, co třeba zaslechla v budově ústředního výboru. Konečně se rozhodl, že ji to musí povědět.

Když domluvil, hleděla rozšířenýma očima do tmy. V umírajícím měsíčním světle zahlédl její slzy.

"Slíbili to," šeptala. "Slíbili, že dostanou ven mne a Sašu, za čtrnáct dní, z Rumunska."

"Zrušili svůj slib," přiznal. "Chtějí tuhle poslední pomoc."

Položila čelo na ruku v rukavici spočívající na volantu.

"Chytí mě," zamumlala. "Tolik se bojím."

"Nechytí tě," pokoušel se ji uklidnit. "KGB je mnohem pomalejší, než si lidé myslí, a čím vyšší postavení zastává ten, koho podezřívají, tím jsou pomalejší. Kdybys získala tuhle informaci pro prezidenta Matthewse, asi bych je dokázal přemluvit, aby odvezli tebe i Sašu už za pár dní, místo za dva týdny. Prosím tě, má lásko, zkus to. Je to jediná šance, abychom byli spolu."

Valentina hleděla upřeně do předního okna.

"Dnes večer se sešlo politbyro," pronesla konečně. "Nebyla jsem tam. Byla to zvláštní schůze, mimo pořadí. V pátek večer jedou obvykle všichni ven. Záznam se přepíše zítra, vlastně už dnes v deset hodin dopoledne. Bude se pracovat v sobotu i v neděli, aby to bylo připravené na pondělí. Třeba se o tom na té schůzi zmínili."

"Mohla by ses k těm záznamům dostat nebo si je poslechnout?" tázal se.

"Uprostřed noci? Určitě by žádali vysvětlení."

"Vymysli si výmluvu. Jakoukoli. Chceš začít pracovat časně ráno, abys byla brzy hotová."

"Zkusím to," řekla po chvíli. "Zkusím to pro tebe, Adame, ne pro ty v Londýně."

"Já je znám, znám lidi z Londýna," řekl Adam Munro. "Dostanou ven tebe i Sašu, když jim teď pomůžeš. Bude to poslední riziko. Opravdu poslední."

Vypadala, že ho neposlouchá, a zdálo se, že na chvíli zapomněla na strach z KGB, na to, že ji odhalí jako špiónku, na strašlivé důsledky, které by následovaly, kdyby ji chytili a kdyby včas neunikla. Když promluvila, byl její hlas vyrovnaný.

"Znáš Dětskýj mir? U pultu s plyšovými hračkami. Dnes v deset dopoledne."

Stál na černém stanovišti a díval se za zadními světlý jejího auta ztrácejícího se v dálce. Požádali, aby to udělal, přikázali, aby to udělal, a on to udělal. Měl diplomatickou imunitu, která ho chrání před Lubjankou. Při nejhorším by v pondělí ráno pozvali jeho velvyslance na ministerstvo zahraničí a vznesli by mrazivý protest a Dmitrij Rykov by vyjádřil přání, aby ho odvolali z Moskvy. Ale Valentina šla rovnou do tajných archivů, nemohla předstírat, že to je obvyklé, normální nebo ospravedlnitelné, a nechránilo ji nic. Podíval se na hodinky. Sedm hodin, sedm hodin bude čekat, sedm hodin sevřeného žaludku, ztuhlých svalů a obnažených nervů. Vrátil se do svého auta.

Ludwig Jahn stál v otevřené bráně Tegelské věznice a pozoroval mizející světla obrněného vozu odvázejícího Miškina a Lazareva.

Na rozdíl od Munra nečekal už na nic, ani se nehrozil úzkostí, která by ho trýznila od svítání do rána. Pro něj čekání

skončilo.

Opatrně vystoupil do své úřadovny v prvním patře a zavřel dveře. Chvilí stál u otevřeného okna, pak napřáhl paži a vyhodil první plynovou pistoli daleko do noci. Byl tlustý, nadmíru tlustý, ve špatné kondici. Srdeční záchvat bude vypadat pravděpodobně, když nenajdou důkazy.

Výklonil se hluboko z okna a myslel na své neteře na Východě, za Zdí. Na jejich rozesmáté tváře, když jim strýc Ludo o Vánocích před čtyřmi měsíci přinesl dárky. Zavřel oči, přidržel si tubu u nosu a stiskl tlačítko.

Bolest ho udeřila do prsou jako obrovské kladivo. Rozevírající se prsty upustily tubu, která spadla s cinknutím dolů na ulici. Jahn se zhroutil, narazil na okno a padl zpátky do kanceláře, mrtvý, až ho najdou, budou předpokládat, že otevřel okno při náporu první bolesti. Kukuškin nezíská svůj triumf. Hodiny odloukající půlnoc byly přehlušeny rozeřvaným nákladním autem, které rozmáčklo skleněnou tubu na ulici na střepiny.

Únos Freyji si vyžádal první oběť.

15

Půlnoc až 8.00

Svolaná schůze německé vlády se sešla na kancléřství v jednu hodinu po půlnoci a reakce ministrů, když jim Dietrich Busch sdělil žádost Washingtonu, se různila od podráždění k hněvu.

"Proč, kčertu, nemohou prozradit důvod?" tázal se ministr obrany. "Copak nám nevěří?"

"Prezident Matthews tvrdí, že má nanejvýš důležitý důvod, který nelze rozkrýt ani na horké lince," odpověděl kancléř Busch. "Takže mu buď můžeme věřit, nebo ho nazvat lhářem. V téhle chvíli se já osobně nemohu přiklonit k té druhé možnosti."

"Má vůbec ponětí, co ti teroristé podniknou, až se dozvědí, že Miškin a Lazarev nebyli ráno propuštěni?" tázal se druhý.

"Ano, myslím, že ano. Má přece k dispozici text rozhovorů mezi Freyjou a kontrolním střediskem Maas. Jak všichni víme, hrozili, že buď zabijí dalšího námořníka nebo vypustí dvacet tisíc tun ropy nebo obojí."

"Dobře, ať tedy nese odpovědnost on," naléhal ministr vnitra. "Proč bychom měli být obviňováni my, jestliže k tomu dojde?"

"Nemám nejmenší úmysl nechat se obviňovat," pravil Busch. "To ale není odpověď na předloženou otázku. Vyhovíme prezidentovi Matthewsovi, nebo ne?"

Nastala chvíle ticha. Mlčení přerušil ministr zahraničí. "Kolik času žádá?"

"Tolik, kolik je možné," řekl kancléř. "Vypadá to, že má nějaký plán, jak z toho ven, jak najít třetí alternativu. Ale jaký to je plán a jaká by mohla být ta třetí alternativa, to ví jen on sám. On a pár lidí, kterým to tajemství svěřil." S trochou roztrpčenosti dodal. "Momentálně k nim nepatříme."

"Podle mého osobního názoru klade na naše přátelství přehnané nároky," řekl ministr zahraničí. "Ale myslím, že bychom mu měli poskytnout čas, který žádá, přičemž musíme naprosto nepochybně vyjevit, třeba neoficiálně, že to bylo jeho přání, ne naše."

"Možná má v úmyslu vtrhnout na Freyju," podotkl ministr obrany.

"Naši lidé tvrdí, že by to bylo mimořádně riskantní," odpověděl ministr vnitra. "Znamenalo by to nejméně dvě míle plavby pod vodou, příkrý šplh po hladkém kovu od moře na palubu, vniknutí do palubní nástavby, aniž by to postřehla hlídka na vrcholu komína, a volbu správné kabiny, v níž je vůdce teroristů. Jestliže, jak se domníváme, má ten muž při sobě dálkové ovládání detonačního zařízení, musel by být zastřelen nebo zabit, dřív než by stiskl knoflík."

"Každopádně je příliš pozdě na to, aby se to vykonalo před svítáním," pravil ministr obrany. "Muselo by se to podniknout za tmy, to znamená nejdřív v deset hodin večer, tedy za jednadvacet hodin od této chvíle."

Ve třičtvrtě na tři se konečně německá vláda shodla, že vyhová žádosti prezidenta Matthewse: že zdrží na neurčitou dobu propuštění Miškina a Lazareva, ale zachová si právo neustálé kontroly následků, které z toho vzejdou, případně změny stanoviska, kdyby Západní Evropa pokládala za vyloučené nadále oba muže zadržovat.

Mluvčí vlády byl současně v tichosti požádán, aby oznámil dvěma nejspolehlivějším zástupcům sdělovacích prostředků, že Bonn změnil svůj přístup pouze pod nehorázným nátlakem Washingtonu.

Ve Washingtonu bylo jedenáct hodin večer, v Evropě čtyři hodiny ráno, když se zpráva z Bonnu dostala k prezidentovi Matthewsovi. Vzkázal kancléři Buschovi své nejsrdečnější díky a David Lawrence se zeptal: "Z Jeruzaléma nedošla zatím žádná odpověď?"

"Žádná," řekl Lawrence. "Víme jen, že Benjamin Golen přislíbil přijmout našeho velvyslance k osobní audienci."

Když izraelského premiéra vyrušili podruhé v době sabatu, pohár jeho nepříliš velké trpělivosti málem přetekl.

Amerického velvyslance přijal v županu a atmosféra audience se pohybovala kolem bodu mrazu. V Evropě byly tři hodiny ráno, ale v Jeruzalémě pět hodin ráno a nad horami Judeje probleskovalo první chabé světlo sobotního rána.

Nehnutě vyslechl žádost prezidenta Matthewse, přetlumočenou mu velvyslancem. Jeho samotného trápily obavy, kdo vlastně jsou teroristé na Freyje. Od dob jeho mládí, kdy on sám bojoval tady, kde teď stál, nedošlo k žádné teroristické akci, jejímž cílem bylo vysvobodit Židy z vězení. Tehdy bojovali, aby osvobodili odsouzené židovské partyzány z britského vězení v Akře a on se boje účastnil: Uplynulo pětatřicet let a obraz se změnil. Teď to byl Izrael, který

jednoznačně odsuzoval terorismus, zajímání rukojmích, vydírání vlád. A přesto...

A přesto statisíce jeho vlastních lidí tajně sympatizovaly se dvěma chlapci, kteří se jedinou možnou cestou pokusili uniknout teroru KGB. Voliči by je nevěděli veřejně jako hrdiny, ale ani by je neodsuzovali jako vrahy. Co se týkalo maskovaných mužů na Freyji, existovala možnost, že byli také Židé, třeba i (chraň Bože) občané Izraele. Včera večer doufal, že celá aféra skončí se západem slunce o sabatu, že vězni z Berlína budou v Izraeli, teroristé z Freyji zajati nebo mrtvi. Vzedme se vlna rozrušení, která zase opadne.

A teď se dozvídá, že je nepropustí. Ta zpráva nezískala jeho přízeň vůči americké žádosti, která byla stejně nepřijatelná. Vyslechl vyslance a zavrtěl hlavou.

"Sdělte, prosím, mému dobrému příteli Billu Matthewsovi, že si hluboce a upřímně přeji, aby celá ta krušná aféra skončila bez dalších ztrát životů," odpověděl. "Ale co se týče Miškina a Lazareva je mé stanovisko následující: jestliže jsem se v zastoupení vlády a lidu Izraele a na naléhavou žádost západoněmecké vlády veřejně a vážně zavázal, že je neuvězním, až sem přijedou z Berlína, ani že je do Berlína nevrátím, musím ten slib dodržet. Lituji, ale nemohu učinit to, co žádáte, nemohu je vrátit do německého vězení, jakmile bude Freyja volná."

Nevysvětloval, co americký vyslanec stejně věděl, že kromě toho, že to byla otázka národní cti, v tomto případě neplatilo ani, že slib učiněný pod nátlakem se nemusí dodržet. Pobouření Národní náboženské strany, extrémisté Guš Emunim, Liga na obranu Židů a sto tisíc izraelských voličů, kteří v minulém desetiletí přišli z SSSR - ti všichni by zabránili každému izraelskému premiérovi nectit mezinárodní slib osvobodit Miškina a Lazareva.

"Za zkoušku to stálo," podotkl prezident Matthews, když mu za hodinu doručili telegram do Washingtonu. Byla jedna hodina po půlnoci, v pěti ministerstvech roztroušených po hlavním městě svítila světla, právě tak jako v Oválném pokoji a v řadě dalších místností po celém Bílém domě, kde muži a ženy seděli u telefonů a dálnopisů a čekali na zprávy z Evropy. Čtyři muži v Oválném pokoji čekali na reakci z Freyji.

Lékaři tvrdí, že ve tři hodiny ráno je lidská duše v nejhlubším útlumu, že to je hodina zemdlení, nejpomalejších reakcí a nejtrudnějších depresí. Pro dva muže, sedící proti sobě v kapitánově kabině Freyji, znamenala také jeden úplný cyklus slunce a měsíce. Nikdo z nich nespál tuto ani minulou noc, nikdo z nich si čtyřiačtyřicet hodin neodpočinul, oba byli vyčerpaní a měli zarudlé oči.

V epicentru vzrušené bouře mezinárodní aktivity, vlád a zasedajících štábů, vyslanectví a porad, intrik a konzultací kvůli nimž svítila světla na třech kontinentech od Jeruzaléma po Washington, bojoval Thor Larsen svou vlastní bitvu. Napřel svou vůli zůstat vzhůru a neusnout proti vůli fanatika, kterému čelil. Kdyby neuspěl, byla v sázce jeho posádka a jeho loď.

Larsen věděl, že muž, který si říkal Svoboda, mladší a stravovaný vnitřním žarem, s nervy napjatými kávou a hazardem proti celému světu, mohl nařídít, aby norského kapitána svázali, protože si sám chce odpočinout. A tak zarostlý námořník seděl proti hlavní pušce a vyzýval věznitelovu pýchu a hrdost a doufal, že ten člověk výzvu přijme, že odmítne couvnout a přiznat porážku ve hře o vítězství nad spánkem.

Byl to Larsen, kdo navrhl nekonečné šálky silné černé kávy, normálně pil kávu s mlékem a cukrem dvakrát nebo třikrát za den. Byl to on, kdo neustále hovořil, celý den a celou noc a provokoval Ukrajince náznaky, že akce neuspěje, a přestal, až když ho rozrušený Ukrajinec mohl ohrozit. Dlouhá léta zkušeností, prozírání noci, tvrdý výcvik námořního kapitána, naučily vousatého obra zůstat bdělý a bystrý při celonočních hlídkách, když zdatní námořníci klímali a lodníci usinali.

A tak bojoval svůj osamocený boj bez pušek a bez munice, bez dálnopisů a kamer s nočním hledím, bez pomoci a bez druhů. Veškerá skvělá a jedinečná technologie, kterou Japonci vybavili jeho velitelský úřad, mu byla platná jako hromada rezavého železa. Kdyby muže sedícího naproti sobě zahnal příliš daleko, mohl by ve vzteku vystřelit, aby zabil. Kdyby ho příliš rozčiloval a znervózňoval, mohl nařídít popravu dalšího námořníka. Kdyby začínal být příliš ospalý, mohl by se nechat vystřídat jiným teroristou v lepší formě a šel by si zdřímnout a tím by pokazil to, o co se Larsen snažil.

Larsen stále ještě právem doufal, že Miškina a Lazareva brzy ráno propustí. A po jejich příjezdu do Tel Avivu budou teroristé ochotni odejít z Freyji. Opravdu? A mohli by? Dovolili by jim to válečné lodě, které je obklíčily? I kdyby byl Svoboda už mimo Freyju a zaútočily by na něj lodě NATO, pořád ještě mohl stisknout knoflík a vyhodit Freyju do vzduchu.

To však nebylo všechno. Tenhle černě oděný člověk zabil jednoho člena posádky. Thor Larsen ho za to chtěl dostat, chtěl, aby zemřel. Proto celou noc promlouval k muži naproti u stolu a nedopřál spánek jemu ani sobě.

Whitehall také nespál. Krizový štáb zasedal od 3.00 a během hodiny projednal všechny zprávy a postupy.

V jižní Anglii, v depu v Hampshiru, se obrovské nákladní cisterny zrekvírované pro vojenské účely od firem Shell, British Petroleum a tuctu dalších plnily koncentrátem emulgátoru. Řidiči s unavenýma očima kodrcali nocí buď s prázdnými vozy do Hampshiru nebo s nákladem do Lowestoftu a přiváželi stovky tun koncentrátu do přístavu Suffolk. Ve čtyři hodiny ráno byly sklady prázdné. Celých jeden tisíc tun státních zásob zamířilo na východ, k pobřeží.

Tam také mířily nafukovací čluny, které měly držet vypouštěnou naftu od břehu, dokud nezačnou působit chemikálie. Továrna, která emulgátor vyráběla, musela do odvolání zrychlit výrobu na maximum.

Ve 3.30 ráno obdržel krizový štáb zprávu z Washingtonu, že vláda v Bonnu souhlasí s tím, že pozdrží propuštění Miškina a Lazareva.

"Chápe Matthews, do čeho se pouští?" zeptal se někdo.

Tvář sira Juliana Flanneryho se nepohnula. "Musíme předpokládat, že ano," odpověděl zdvořile. "Musíme také počítat s odvetou Freyji. Vylíjí si zlost. Naše celonoční úsilí nebylo marné. Jsme připraveni."

"A také můžeme očekávat," řekl úředník z ministerstva zahraničí, "že až se toto oznámení zveřejní, požádá Francie, Belgie a Holandsko o pomoc s ropnou skvrnou."

"Jsme ochotni přispět vším, co je v našich silách," řekl sir Julian. "A teď co letadla, která budou postříkávat vodní plochu a co protipožární remorkéry?"

Hlášení, která docházela do místnosti UNICORN, odrážela, co se dělo na moři. Z ústí řeky Humber si remorkéry razily cestu zpěněným mořem na jih k přístavu Lowestoft, zatímco z Tenze a dokonce i z tak vzdálené námořní základny, jako bylo Lee, se jiné remorkéry schopné rozprašovat tekutinu na mořskou hladinu, vypravily na shromáždění na pobřeží Suffolku.

Té noci nebylo v pohybu jen jižní pobřeží. Za vysokými útesy Beachy Head, Cutlass, Scimitar a Sabre nesoucí složité a smrtící technické vybavení a výzbroj pro nejtvrdší útočný tým žabích mužů na světě, mířily severovýchodně kolem Sussexu a Kentu ke křižníku Argyll, kotvicímu v Severním moři.

Dunění jejich motorů se odráželo od vápencových usazenin jižního pobřeží a ti, kdo měli v Eastbournu lehký spánek, slyšeli ono vzdálené hučení z mořské hladiny.

Dvanáct námořníků ze zvláštní lodní jednotky se tísnilo u zábradlí nadskakujícího plavidla a dohlíželo na drahocenné kajaky a bedny s potápěčskou výstrojí, zbraně a neobvyklé výbušniny, patřící k jejich řemeslu. Všechno to vezli na palubě.

"Doufám," křikl mladý korvetní kapitán, který velel Cutlassu, na námořníka vedle sebe, zástupce velitele týmu, "že ty rychle granáty, které vezeš, nespustíš."

"Nespustíš," odpověděl námořní kapitán přesvědčivě. "Nespustíš, dokud je nespustíme my."

V místnosti sousedící s hlavním konferenčním sálem pod Úřadem vlády studoval jejich velící důstojník fotografie Freyji, pořízené v noci i ve dne. Srovnával snímky Nimroda s plánem, který jim poskytla firma Lloyd's, a s modelem britského supertankeru Princess, zapůjčeným British Petroleum.

"Pánové," oslovil plukovník Holmes muže shromážděné ve vedlejší místnosti. "Myslím, že je na čase, abychom uvažili jednu z méně příjemných možností, před které budeme možná postaveni."

"Ano, ano," pronesl sir Julian zkormoučeně. "Možnost střetu, alternativu tvrdého postupu."

"Jestliže," pokračoval Holmes, "bude prezident Matthews i nadále protestovat proti propuštění Miškina a Lazareva a západní Německo mu vyhoví, může nastat chvíle, kdy teroristé pochopí, že hra skončila, že jejich vydírání neuspěje. V tu chvíli mohou uskutečnit svou hrozbu a roztrhnout Freyju na kusy. Já osobně si myslím, že se to nestane dřív než po setmění, a to nám dává šestnáct hodin."

"Proč po setmění, plukovníku?" tázal se sir Julian. "Protože, sire, pokud to nejsou sebevrazi, což možná jsou, budou se snažit ve zmatku uniknout. Jestliže chtějí přežít, mohli by docela dobře opustit loď a stisknout detonátor z určité vzdálenosti od boku lodi."

"A co navrhuje, plukovníku?"

"Jsou to dvě věci, sire. Za prvé, jejich člun. Stále ještě je připoutaný vedle žebříku. Jakmile se setmí, mohl by se potápěč přiblížit k člunu a připevnit na něj nálož s dlouhodobou účinností. Kdyby Freyja vybuchla nebylo by v bezpečí nic v okruhu půl míle. Proto navrhuji nálož, která by se spustila mechanismem manipulovaným tlakem vody. Jakmile by se člun pohnul od boku lodi, pohybem člunu vpřed by vnikla voda do nálevkovitého hrdla pod kýlem. Tahle voda by působila jako rozbuška a člun by po šedesáti vteřinách vybuchl, dřív než by teroristé dorazili do vzdálenosti půl míle od Freyje, a proto by nemohli stisknout vlastní detonátor."

Stůl zahučel úlevou.

"Kdyby vyletěl člun do povětří, nespustil by ten výbuch nálože na Freyje?" tázal se někdo.

"Ne. Jestliže mají dálkové ovládání, musí být elektronické. Výbuch by rozmetl člun s teroristy na padrť. Nikdo by nepřežil."

"Kdyby se ale detonátor pokazil, nezmáčklo by se tlačítko tlakem vody?" tázal se jeden z vědců.

"Ne. Pod vodou by dálkové ovládání bylo neškodné. Nemohlo by vyslat rádiový povel k velkým náložím na cisternách lodi."

"Výborně," řekl sir Julian. "A mohl by se tenhle plán uskutečnit ještě za světla?"

"Ne, nemohl," odpověděl Holmes. "Na hladině nad žabími muži zůstává stopa bublinek. Za bouřlivého počasí by si jich nikdo nevšiml, ale na klidné hladině jsou zřejmé. Některá hlídka by bublinky postřehla. Vyvolalo by to to, čemu chceme zabránit."

"Takže po setmění," řekl sir Julian.

"S jednou výhradou, a to je důvod, proč si já osobně nepřeji, aby sabotáž případného útoku teroristů přicházela v úvahu jako jediný manévra. Jestliže - a to se může stát - je vůdce teroristů připravený zemřít s Freyjou, neopustil by loď spolu s ostatními. Proto si myslím, že možná budeme muset v noci vtrhnout na loď a dostat ho, dřív než zmáčkne tlačítko."

Tajemník vlády vzdychl.

"Rozumím. Máte jistě plán i pro takový případ."

"Já sám ne. Přál bych si proto, abyste se seznámili se Simonem Fallonem, velitelem Zvláštní lodní jednotky."

Pro sira Juliana Flanneryho to celé bylo zhmotnění jeho noční můry. Major od námořnictva byl vysoký sotva sto sedmdesát centimetrů, ale ramena měl skoro stejně široká a zřejmě patřil k těm, kdo hovoří na téma roztrhání lidí na kousičky stejně plyně, jako když lady Flannerová konverzovala o zelenině rozřezané na provensálský salát.

Mírumilovný tajemník vlády měl už asi třikrát příležitost setkat se s důstojníky SAS, ale dnes poprvé spatřil velitele jiné, menší jednotky specialistů SBS. Byli však, jak zjistil, ze stejného chovu.

SBS bylo původně zřízeno pro potřeby konvenční války, měli se specializovat na útoky z moře a na pobřežní zařízení. Proto se rekrutovali z námořníků přepadových oddílů. Základním požadavkem byla neuvěřitelná, až odpudivá fyzická zdatnost, dokonalé plavání, kanoistika, potápění, šplhání, pochodování a bojová schopnost.

Dále pak podstoupili výcvik v oboru parašutistiky, výbušnin, demolice a očividně také ovládali techniky podřezání hrdla nožem, strunou nebo lámání vazů holými rukama. V těchto kvalitách byli zajedno s příbuznou SAS. A stejně jako oni dokázali přežít kdekoliv v opuštěném divokém kraji, a to hodně dlouho a nezanechat po sobě žádnou stopu.

V čem se muži SBS lišili, byl výcvik pod vodou. Žabí muži dokázali i se svou výzbrojí uplavat fantastické vzdálenosti, instalovat výbušné nálože nebo šlapat vodu bez nejmenšího zčerení hladiny, odhodit plovací výzbroj a vynořit se z moře s arzenálem speciální výzbroje omotané kolem těla.

Jejich výzbroj byla zčásti dost všední: nože a drát na krájení sýra. Ale po prudce narůstající vlně terorismu v šedesátých letech získali nové hračky, které je velmi potěšily. Každý z nich střílel dokonale a přesně z ručně ovládané pušky Finlandia, vyrobené v Norsku, která byla vyhodnocena jako snad nejlepší puška na světě. Mohla být, a obvykle byla, vybavena zesilovačem jasu obrazu a puškohledem dlouhým jako bazuka a bezchybně účinným tlumičem a jemnou spouští.

Dokázali vyrazit dveře za půl vteřiny, stejně jako SAS užívali pušky s krátkou hlavní, které střílely bez ustání a opakovaně. Nikdy nemířili na zámek, protože za dveřmi mohly být další zátarasy. Vždycky stříleli dva muži současně a vyrazili oba panty, vykopli dveře a začali pálit automatickými pistolemi Ingram s tlumičem.

Mezi zbraněmi, kterými SAS pomohlo Němcům v Mogadišu, byly granáty, které cíl osvitily bleskem, pak vybuchly a roztržily a byly to vývojově vylepšené granáty "stun", které omráčily hlukem. Ty nové byly účinnější. Do půl vteřiny poté, co se vytáhla pojistka a granáty se vhodily do uzavřeného prostoru, kde byli teroristé i rukojmí, měly tyhle granáty trojí účinek. Záblesk oslepl každého, kdo se díval tím směrem, a to nejméně na třicet vteřin, rána prorazila ušní bubínky a vyvolala bolest a ztrátu koncentrace a třesk vnikl do středního ucha a způsobil desetivteřinové ochromení všeho svalstva.

V průběhu zkoušek se jeden z mužů pokusil stisknout spoušť pušky přimáčknuté k boku partnera v okamžiku, když granát vybuchl. Bylo to nemožné. Teroristé i rukojmí přišli o ušní bubínky, ale ty zase zarostou. Mrtví rukojmí neobživnou.

Dokud trvá ochromení, osvoboditelé pálí deset centimetrů nad výšku lidské postavy a jejich druzi skočí na rukojmí a srazí je na zem. V tu chvíli střelci zamíří o patnáct centimetrů níž.

Přesné rozmístění rukojmích a teroristů v uzavřené místnosti je možné určit elektronickým stetoskopem přiloženým na dveře zvenčí. Není nutné, aby se v místnosti mluvilo, je slyšet i dýchání, které stačí k přesnému určení místa.

Osvoboditelé komunikují prancným posunkovým jazykem, který vylučuje nedorozumění.

Major Fallon položil model tankeru Princess na konferenční stůl, byl si vědom, že jsou na něj upřeny oči všech.

"Navrhuji," řekl. "Požádat křižník Argyll, aby se obrátil napříč k Freyje a pak před rozedněním by útočné čluny s mými muži a výzbrojí zaujaly postavení v závětrí Argyllu, kde je nespátří hlídka na vrcholu komína, a to ani dalekohledem. To nám umožní učinit během odpoledne nepozorované přípravy. Co se týče letadel najatých tiskem, žádal bych, aby vyklidily vzdušný prostor a také, aby remorkéry s čistícími prostředky, které jsou na dohled, byly zavázány mlčením."

Všichni souhlasili. Sir Julian si zapsal oba požadavky. "Přiblížil bych se k Freyji na obyčejných dvoučlenných kajacích, zastavil bych ve tmě před východem měsíce, ve vzdálenosti tří mil. Radar Freyji kajaky nezaměří. Jsou příliš malé a příliš nízko a jsou ze dřeva a plátna, které radar neregistruje. Pádající mají na sobě gumu, kůži, vlněné spodní prádlo a tak dále a všechny spony jsou z umělých hmot. Nic z toho radar Freyji nepostihne."

Na zadních sedadlech budou žabí muži, jejich kyslíkové láhve musí být z kovu, ale ze vzdálenosti tří mil se objeví jen jako plovoucí sud od nafty a nikoho na velitelském stanovišti Freyji nevzbouří. Ze vzdálenosti tří mil se potápěči orientují kompasem na záď Freyji, kterou vidí, protože je osvětlená, a tamtudy vniknou na palubu. Potápěči mají na zápěstí světélkující kompas a plavou podle nich."

"Proč nezamíří k přidi?" tázal se kapitán letectva. "Tam je větší tma."

"Jednak proto, že by to znamenalo zbavit se muže, který hlídkuje vysoko na příďové nástavbě, a ten může být vysílačkou spojený s můstkem," řekl Fallon. "Jednak proto, že to je setsakra dlouhá procházka po palubě a na velitelském stanovišti mají pohyblivý reflektor. A jednak představuje palubní nástavba zepředu pětioschodovou ocelovou stěnu. Mohli bychom po ní vyšplhat, ale jsou v ní okna do kabin a v některých kabinách mohou být lidi."

Čtyři potápěči, jeden z nich budu já, se sejdou u záď Freyji. Měl by tam být krátký převis, jen pár stop. A teď: na vrcholu komína, sto stop nad námi je muž. Ale z výšky sta stop se lidé rozhlíží kolem sebe a ne přímo dolů. Abychom ho v tom podpořili, přeji si, aby Argyll začal signalizovat reflektorem na sousedící loď. Jen na podívanou pro hlídku na komíně. My vylezeme z vody po zádi, odhodíme nožní ploutve, masky, kyslíkové láhve a těžké opasky. Budeme mít nepříkryté hlavy, budeme bosí, jen v gumových přiléhavých kombinézách. Výzbroj poneseme v širokých konopných opascích."

"Jak vyšplháte na Freyju, když ponesete dvacet kilo kovu a předtím uplavete tři míle?" zeptal se kdosi z ministerstva. Fallon se usmál. "K horní části zádi lodi to je nejvýš třicet stop," řekl. "Při výcviku na těžních věžích v Severním moři jsme vyšplhali sto šedesát stop po kolmé oceli za čtyři minuty."

Nepokládal za účelné, aby vysvětloval podrobně, jak fit musí být člověk pro takový výkon, ani jaké k tomu slouží nářadí. Vojenští vědci vyvinuli pro SBS už dávno pozoruhodné šplhací náčiní včetně magnetických šplhacích upínadel. Vypadaly jako jídelní talíře lemované gumou, aby se mohly nehlučně přiložit ke kovu. Talíř měl pod gumou ocelový okraj, který se dal zmagnetizovat tak, že měl obrovskou sílu. Ta se vypínala nebo zapínala vypínačem u palce ruky, která držela talíř. Elektrický náboj vycházel z malé, ale spolehlivé niklotadmiové baterie uvnitř talíře.

Potápěči byli cvičeni, aby se vynořili z moře, napřáhli vzhůru a připevnili první talíř a pak zapnuli proud. Magnet přisál

talíř ke kovové stěně. Potápěči se zavěsili na talíř, napřáhli se a zavěsili druhý. Teprve když se bezpečně drželi, odepnuli první talíř. Ruku za rukou, držíce se zápěstím a předloktím, šplhali vzhůru z moře. Tělo, nohy a výzbroj visely volně a zatěžovaly ruce a zápěstí.

Magnety, paže a ramena byly tak silné, že přepadové oddíly dokázaly vyšplhat po pětáctýřicetistupňovém převisu, když to bylo nutné.

"První muž vyšplhá se speciálními upínadly," vysvětloval Fallon. "A táhne za sebou lano. Když bude na palubě zádi, připevní lano a další tři mohou být za deset vteřin také na palubě. Tady, v závětrí komína, by měl kryt turbíny zastínit světlo lampy nade dveřmi k palubní nástavbě na palubě A. Shromáždíme se v tomto stínu. Budeme v černých gumových kombinézách, s černýma rukama, nohama a tvářemi.

První větší riziko je dostat se ze stínu krytu turbíny přes tenhle úsek osvětlené palubní zádi k hlavní palubní nástavbě, v níž jsou všechny ubytovací kabiny."

"A jak to tedy uděláte?" tázal se viceadmirál fascinovaný návratem z vysoké technologie do éry Nelsona.

"Neuděláme to, pane," řekl Fallon. "Zůstaneme na straně u konstrukce komína, na opačné straně od Argyllu. Doufejme, že hlídka na komínu bude pozorovat Argyll a neopozoruje nás. Budeme se pohybovat ve stínu krytu turbíny, kolem palubní nástavby až k tomuto bodu za okny skladu na špinavé prádlo. Miniaturní páječkou napájenou z malé lahvičky s plynem, tiše vyřízneme sklo v okně a prolezeme dovnitř. Pravděpodobnost, že by dveře skladiště byly zamčené je malá. Špinavé prádlo nikdo nekrade, a proto se dveře nezamykají. Takže už jsme uvnitř palubní nástavby a vyjdeme na chodbu pár metrů od hlavního schodiště k palubě B, C a D a k můstku."

"Kde najdete vůdce teroristů," otázal se sir Julian Flannery, "toho, co má oscilátor?"

"Po cestě nahoru po schodech budeme poslouchat u každých dveří, jestli zaslechneme nějaký zvuk nebo hlasy," řekl Fallon. "Když něco zaslechneme, otevřeme dveře a každého v místnosti zlikvidujeme automatickou pistolí s tlumičem. Dva muži vstoupí do kabiny, dva muži budou hlídat venku. Celou cestu nástavbou. Totéž platí, když někoho potkáme na schodech. Tím způsobem se nepozorovaně dostaneme na palubu D. Zde musíme riskovat. Jedna možnost je kabina kapitána, tam půjde jeden muž. Musí otevřít dveře, vkročit dovnitř a bez vyptávání střílet. Druhý muž si vezme na starost kabinu hlavního inženýra na stejném poschodí, ale na druhé straně lodi. Postup je tentýž. Zbývající dva muži zaútočí na velitelské stanoviště: jeden granáty, druhý Ingramy. Velitelské stanoviště je příliš rozlehlé na to, aby se mihlo. Budeme ho muset pokropit Ingramy a vyřidit je všechny, až je granáty ochromí."

"A co když jeden z nich bude kapitán Larsen?" zeptal se zástupce ministerstva.

Fallon se soustředěně zahleděl na stůl. "Lituji, ale neexistuje způsob, jak rozpoznat cíl," řekl.

"A když vůdce nebude v žádné z těch dvou kabin? Když terorista s dálkovým ovládáním detonátoru bude někde jinde? Zajde si na palubu nadýchat se čerstvého vzduchu? Odskočí si na záchod? Bude spát v jiné kabině?"

Major Fallon pokrčil rameny. "Bouchne to," řekl. "Nastane výbuch a velký."

"Dole v lodi je zamčeno devětadvacet členů posádky," potestoval vědecký pracovník. "Nemůžete je pustit? Alespoň nahoru na palubu, odkud by mohli plavat?"

"Ne, pane. Prostudoval jsem každý způsob, jak se dostat dolů do skladiště náterů, jestli opravdu jsou ve skladišti náterů. Kdybychom se zkusili dostat dolů krytem paluby u stěžně, prozradili bychom se. Panty by mohly skřipat, otevřenými ocelovými dveřmi by proniklo na záď světlo. Sestoupit hlavní nástavbou do strojovny a tamtudy je vyvést by mi roztránilo síly. Kromě toho je strojovna rozlehlá, ve třech úrovních, klenutá jako katedrála. Stačilo by, aby tam byl jediný muž spojený vysílačkou s vůdcem, a všechno je ztracené. Jsem přesvědčený, že největší šanci máme, jestli dostaneme toho člověka s detonátorem."

"Kdyby ta loď vybuchla s vámi a s vašimi lidmi na nadvodní části ponoru, mohli byste skočit z boku lodi a plavat na Argyll?" tázal se jiný státní úředník.

Major Fallon se na tazatele podíval se zlostí v opálené tváři.

"Jestli ta loď vybuchne, proudy vody, které se nahnou do otvorů v lodi, stáhnou dolů každého plavce v okruhu dvou set metrů."

"Promiňte, majore Fallone," vložil se spěšně do debaty tajemník vlády. "Můj kolega měl docela určité na mysli jen vaši bezpečnost. Otázka je následující: procento pravděpodobnosti, že narazíte na držitele detonátoru je velmi problematické. Kdyby se nepodařilo zastavit toho muže, aby spustil nálož, došlo by ke katastrofě, které se snažíme zabránit..."

"Ve vši účtě, sire Juliane," přerušil ho plukovník Holmes. "Jestliže teroristé hrozí celý den, že v určitou hodinu dnes večer vyhodí Freyju do vzduchu a jestliže kancléř Busch nezmění své stanovisko o propuštění Miškina a Lazareva, musíme přece přijmout alternativu majora Fallona. Nic jiného nám nezbyde."

Shromáždění souhlasně zašumělo. Sir Julian ustoupil.

"Dobře tedy. Ministerstvo obrany sdělí, prosím, Argyllu, aby se obrátil kolmo k Freyji a tak poskytl ochranu pro útočné čluny majora Fallona, až připlují. Ministerstvo životního prostředí bude informovat kontrolu letecké dopravy, že mají zjistit a vrátit všechna letadla, která by se pokusila přiblížit k Argyllu v jakékoli výšce, další odpovědná ministerstva nařídí remorkérům a jiným plavidlům poblíž Argyllu, že nesmějí nikomu prozradit přípravu majora Fallona. A co vy osobně, majore Fallone?"

Námořní velitel se podíval na hodiny. Bylo čtvrt na šest.

"Námořnictvo mi půjčí vrtulník z heliportu Battersea na záď Argyllu," řekl. "Jestliže teď vyjedu, budu tam, až moji muži s výzbrojí dorazí po moři..."

"Tak se vydejte na cestu a hodně štěstí, mladý muži." Shromáždění povstali, když poněkud zrozpačitěly major sebral model lodi, plány a fotografie a spolu s plukovníkem Holmesem odešel na vrtulníkové letiště vedle nábreží Temže.

Unavený sir Julian Flannery vystoupil ze zakouřeného místnosti do chladu před svítáním dalšího jarního dne, aby se

ohlásil u premiérky.

V 6.00 vydal Bonn stručné prohlášení, že po zhodnocení všech okolností došla německá spolková vláda k závěru, že by přece jen nebylo správné ustoupit vydírání, a že proto znovu uváží postup a projedná, zda Miškina a Lazareva v 8.00 propustí.

Spolková vláda - pokračovalo prohlášení - však vynaloží maximální úsilí, aby vstoupila do jednání s uchvatiteli Freyji a aby dosáhla propuštění lodi a její posádky. Hodlá navrhnout teroristům další alternativy.

Evropští spojenci Německa byli s prohlášením seznámeni hodinu předtím, než bylo vydáno. Každý premiér si sám pro sebe položil stejnou otázku:

"Co, kčertu, Bonn sleduje?"

Výjimkou byl Londýn, který to věděl. Neoficiálně se jednotlivé vlády dozvěděly, že změna stanoviska je výsledkem naléhání Ameriky na Bonn, k němuž došlo během noci, a dále, že Bonn souhlasí s odkladem propuštění v souvislosti s následným pozitivním vývojem, v nějž doufal.

Ve stejné době, kdy byla podána informace v tomto znění, se mluvčí bonnské vlády účastnil dvou krátkých nezveřejněných pracovních snídaní s vlivnými německými novináři, kteří se jakoby mimochodem dozvěděli, že Washington vyvinul brutální nátlak, aby dosáhl změny postoje bonnské vlády.

První rozhlasové zprávy přinesly nové prohlášení, právě když si posluchači brali ze schránek noviny, které oznamovaly, že oba únosci letadla budou z vězení propuštěni po snídani. Redaktoři novin z toho neměli prázdnou radost a bombardovali tiskové oddělení vlády žádostmi o vysvětlení. Úplného a vyčerpávajícího vysvětlení se nedostalo nikomu. Nedělní noviny, připravované v sobotu, se chystaly k bombastickému zítřejšímu vydání.

Na Freyju se zpráva z Bonnu dostala z BBC, na niž v 6.30 Drake nalaдил své přenosné rádio. Stejně jako mnoho dalších zainteresovaných po celé Evropě toho rána, vyslechl Ukajinec zprávu v tichosti a pak vybuchl:

"Do čeho, sakra, myslí, že se pouštějí?"

"Někde se stala chyba," řekl Thor Larsen klidně. "Změnili názor. Nevyjde to."

V odpověď se Drake vyklonil přes stůl a zamířil pušku rovnou Norovi do obličeje.

"Jen se neradujte," křičel. "Nezahrávají si pitomě jen s mými kamarády v Berlíně. A nejde jen o mě. Zahrávají si s vaší drahocennou lodí a s vaší posádkou. Na to nezapomínejte."

Několik minut soustředěně přemýšlel. Pak zavolal kapitánovým palubním telefonem jednoho muže z můstku. Muž, který se dostavil, měl ještě kuklu a mluvil se svým šéfem ukrajinsky, ale ustaraně. Drake ho nechal, aby střežil kapitána Larsena, a byl pryč patnáct minut. Když se vrátil, krátce kývl na kapitána Freyji, aby ho doprovodil na velitelské stanoviště.

Minutu před sedmou se dozorčímu útvaru Maas ozvala Freyja., Dvacátý kanál byl rezervovaný jen pro Freyju a operátor, který měl službu, očekával, že se Freyja ozve, protože také slyšel zprávy z Bonnu. Když se skutečně ozvala, nachystané kotouče magnetofonu se otáčely.

Larsenův hlas zněl unaveně, ale přečetl prohlášení svých vězňů beze stopy jakékoli emoce. "V důsledku hloupého rozhodnutí vlády v Bonnu zvrátit propuštění Lva Miškina a Davida Lazareva, k němuž mělo dojít dnes ráno v osm hodin, ti, kdo mají v této chvíli Freyju ve své moci, oznamují následující: jestliže nebudou Miškin s Lazarevem dnes v poledne propuštěni a na cestě letadlem do Tel Avivu, Freyja vypustí úderem dvanácté hodiny v poledne dvacet tisíc tun ropy do Severního moře. Při jakémkoli pokusu akci zabránit nebo se do akce vmísit a při jakémkoli pokusu letadel nebo lodí vstoupit do vod kolem Freyji, by následovalo okamžité zničení lodi, její posádky i nákladu."

Přenos skončil a kanál zmlkl. Nikdo se na nic nezeptal. Larsena vyslechla téměř stovka stanic a do patnácti minut hlásily jeho vzkaz zpravodajské vstupy rozhlasového vysílání po celé Evropě.

V časných ranních hodinách to v Oválném pokoji prezidenta Matthewse začínalo vypadat jako na válečné radě.

Všichni čtyři muži si svlékli saka a povolili vázanky. Tajemníci přicházeli a odcházeli a přinášeli a odnášeli z místnosti spojařů hlášení a instrukce pro prezidentovy poradce. Spojaři v Langley a na ministerstvu zahraničí byli neustále ve styku s Bílým domem. Bylo 7.15 středoevropského času, ale 2.15 ráno v Bílém domě, když přinesli zprávu o Drakově ultimátu a předali ji Robertu Bensonovi. Beze slova ji podal prezidentu Matthewsovi.

"To se dalo čekat," řekl prezident unaveně. "Tím to ale není o nic snadnější."

"Myslíte, že to opravdu udělá, ať už to je kdokoli?" tázal se ministr zahraničí David Lawrence.

"Zatím udělal zatraceně všechno, co slíbil," odpověděl Stanislav Poklewski.

"Předpokládám, že Miškina a Lazareva v Tegelu střeží hodně přísně," řekl Lawrence.

"Už nejsou v Tegelu," odpověděl Benson. "Před půlnocí středoevropského času je přemístili do Moabitu. Je to modernější a bezpečnější věznice."

"Jak to víš, Bobe?" tázal se Poklewski.

"Od poledního vysílání Freyji mám Tegel a Moabit pod kontrolou," řekl Benson.

Lawrence, diplomat starého stylu, se zatvářil popuzeně.

"To je nová politika, špionovat i naše spojení?" vyštěkl.

"Ne tak docela," odvětil Benson. "Dělali jsme to vždycky."

"Proč změnili věznice, Bobe?" tázal se Matthews. "Myslí si Dietrich Busch, že by se Rusové pokusili Miškina a Lazareva dostat?"

"Ne, pane prezidente, myslí, že se o to pokusím já," řekl Benson.

"Připadá mi, že existuje možnost, o které jsme nepřemýšleli," vložil se do rozpravy Poklewski. "Jestli teroristé z Freyji

vypustí dvacet tisíc tun ropy a hrozí, že později vypustí dalších padesát tisíc, bude nátlak na Busche obrovský...

"Určitě ano," souhlasil Lawrence.

"Chci říct, že se Busch může rozhodnout samostatně a propustit únosce nezávisle na dalším. Mějte na paměti, že neví, že cena takové akce je zničení Dublinské smlouvy."

Nastalo několik vteřin ticha.

"Nemohu mu v tom žádným způsobem zabránit," tiše řekl prezident Matthews.

"Existuje způsob," řekl Benson.

Pozornost ostatních tří se na něj okamžitě soustředila. Když vysvětlil, co měl na mysli, objevil se v tvářích Matthewse, Lawrence a Poklewského odpor a znechucení.

"Takový příkaz bych nemohl dát," řekl prezident. "Je to strašlivá věc," souhlasil Benson. "Ale je to jediný způsob, jak obejít kancléře Busche. Dozvíme se, jestli má tajný plán na předčasné propuštění těch dvou. Nezáleží na tom, jak se to dozvíme, ale dozvíme se to. Musí nám být jasné, že druhá volba je zničení smlouvy a následně nové závody ve zbrojení. Jestli půjde smlouva k čertu, pravděpodobně nebudeme pokračovat s dodávkami obilí do Ruska. A Rudin padne..."

"A proto je jeho reakce v tomto případě tak nelogicky bláznivá," poukázal Lawrence.

"Možná že ano, ale je to tak, a dokud se nedozvíme příčinu, nemůžeme soudit, kdo je blázen," uzavřel Benson. "A dokud se to nedozvíme, může kancléře Busche nějaký čas zdržet informace o návrhu, který jsem právě učinil."

"Myslíš, že bychom to mohli Buschovi jen naznačit?" s nadějí v hlase se tázal Matthews. "Ale nemuseli bychom to uskutečnit?"

V tu chvíli přinesli osobní poselství pro prezidenta Matthewse od premiérky Carpenterové z Londýna.

"To je ženská," řekl, když dopis přečetl. "Britové soudí, že jsou schopni poradit si s prvním únikem ropy, to jest s dvaceti tisíci tunami. Víc neovládnu. Připravují plán, jak po setmění vtrhnou na Freyju speciální skupina žabích mužů a zneškodní toho člověka s detonátorem. Soudí, že pravděpodobnost úspěchu je značná."

"Takže bychom měli udržet kancléře Busche ještě dvanáct hodin," řekl Benson. "Pane prezidente, naléhavě vás žádám, abyste nařídil to, co jsem navrhl. Je naděje, že se to nikdy neuskuteční."

"A co když ano, Bobe? Co když ano?"

"Pak se to stane."

Bill Matthews si přikryl obličej dlaněmi rukou a ukazováčky si promnul oči.

"Dobrý Bože, žádný člověk by neměl být nucen dát takový rozkaz," řekl. "Ale musím... Bobe, vydej rozkaz."

Slunce bylo na východě nad horizontem u holandských břehů. Na zadní palubě křižníku Argyll kotvícího teď příčně k Freyje stál major Fallon a hleděl dolů na tři rychlé útočné čluny přivázané v závětrí křižníku. Pro hlídku na vrcholu komínu Freyji budou všechny tři čluny z dohledu, právě tak jako aktivita na jejich palubách, kde Fallonův tým námořních přepadových oddílů chystal kajaky a rozbaloval neobvyklé vybavení. Zářivě jasné východ slunce sliboval další teplý, slunečný den. Moře bylo klidné, nezcuchané. K Fallonovi se připojil velitel Argyllu kapitán Richard Preston. Stáli bok po boku a shlíželi dolů na tři štíhlé mořské chrtý, které během osmi hodin přivezly z Poole muže a vybavení. Čluny se houpaly na vlnách, které se vzdouvaly za válečnou lodí míjející je pár kabelů na západ. Fallon zvedl hlavu.

"Co je to zač?" zeptal se a ukázal hlavou na šedou válečnou loď s vlajkou pruhů a hvězd plující k jihu.

"Americké námořnictvo vyslalo pozorovatele," řekl kapitán Preston. "USS Moran. Zaujme stanoviště mezi námi a Montcalmem!" Podíval se na hodiny.

"Sedm třicet. V důstojnické jídelně se podává snídaně - pokud byste si přál připojit se k nám..."

V sedm padesát se ozvalo zaklepání na dveře kapitána Mika Manninga, velitele Moranu.

Po noční plavbě tu Moran zakotvil a Manning, který sloužil celou noc na velitelském stanovišti, likvidoval strojkem porost na tvářích. Když vstoupil telegrafista, uchopil Manning podávaný list a při holení se na něj podíval. Pak zastavil strojek a obrátil se k námořníkovi.

"Je to ještě zašifrované," řekl.

"Ano, pane. Má to označení, že to je výhradně pro vás. Nikdo jiný to nesmí vidět."

Manning námořníka propustil, přistoupil k trezoru ve stěně a vytáhl svůj šifrovací klíč. Bylo to neobvyklé, ale ne neslýchané. Začal probírat tužkou sloupce čísel, srovnával jejich seskupení na zprávě ležící před sebou a hledal odpovídající kombinaci písmen. Když skončil, zůstal sedět u stolu, civěl na zprávu a zkoumal, kde se dopustil chyby. Zkontroloval záhlaví zprávy v naději, že to celé je vtíp, hříčka, žádný vtíp to však nebyl. Patřilo to jemu na STANTFORLANT prostřednictvím ministerstva námořnictví Washington. Byl to rozkaz prezidenta, jemu osobně. Sděloval mu ho vrchní velitel ozbrojených sil Spojených států amerických, Bílý dům, Washington.

"To ode mě nemůže chtít, o to mě nemůže žádat," vydechl. "Nikdo na světě nemůže tohle žádat od námořníka."

Ale zpráva to žádala, žádala to jednoznačně a neodvolatelně.

"V případě, že se vláda západního Německa uchýlí k jednostrannému propuštění únosců v Berlíně, USS Moran potopí supertanker Freyju útokem granátů za použití veškerých prostředků, aby byl náklad podpálen a shořel, čímž by se minimalizovala ekologická katastrofa. Signál k akci pro USS Moran bude THUNDERBOLT opakují THUNDERBOLT. Zprávu zničte."

Mikovi Manningovi bylo třiačtyřicet, byl ženatý, měl čtyři děti, které žily s matkou u Norfolku ve Virginii. Jednadvacet let sloužil jako důstojník námořnictva a nikdy předtím ho nenapadlo zpochybnit služební rozkaz.

Přešel k okénku a podíval se na vzdálenost pět mil oceánu umenšený obrys mezi sebou a vycházejícím sluncem.

Představil si, jak do nechráněného pláště lodě tiskají magneziové světelné granáty a propalují se až k hořlavé ropě dole v lodi. Myslel na devětadvacet mužů stísněných hluboko pod hladinou, v ocelové rakvi osmdesát stop pod mořem. Čekají na vysvobození, touží po svých rodinách ve skandinávských lesích. Zmačkal papír v dlani. "Pane prezidente," zašeptal. "Nevím, jestli bych to dokázal."

16

8.00 až 15.00

Dětskij mir znamená "Svět dětí", a je to v Moskvě největší obchodní dům prodávající hračky. Čtyři poschodí panenek a hraček, loutek a her. Ve srovnání se stejnými podmínkami na Západě je architektura nezajímavá a zboží nevalné, je to však to nejlepší, co v sovětském hlavním městě existuje kromě obchodů Berjozka, kde se prodává za tvrdou měnu a kam chodí nakupovat cizinci.

Neúmyslnou ironií stojí Svět dětí na Dzeržinského náměstí, proti velitelství KGB, které v žádném případě nemá s dětským světem nic společného. Adam Munro stál v přízemí u pultu s plyšovými hračkami, chvilku před desátou moskevského času, což bylo o dvě hodiny víc než v Severním moři. Začal si prohlížet nylonového medvídky, jako by uvažoval, jestli ho má koupit pro svého potomka.

Dvě minuty po desáté přistoupil někdo k pultu vedle něj. Koutkem očí zahlédl, že byla bledá, normálně plné rty měla stisknuté, pevně sevřené, popelavě šedé.

Přikývla. Její hlas byl právě tak jako jeho tichý, konverzační, lhostejný.

"Podařilo se mi nahlédnout do přepisu, Adame. Je to vážné."

Zvedla maňáska v podobě opičky s umělou kožešinkou a tiše mu pověděla, co vypátrala.

"To není možné," zamumlal. "Pořád ještě se zotavuje po infarktu."

"Ne. Jednatřicátého října v noci ho zastřelili v Kyjevě."

Dvě prodavačky opírající se o zeď pár metrů od nich je bez zájmu pozorovaly a pak se znovu roztlačaly. Jedna z mála výhod nakupování v Moskvě je, že má člověk ze stran prodavačů zaručené naprosté soukromí.

"A pachatelé jsou ti dva v Berlíně?" tázal se Munro.

"Vypadá to tak," řekla hluše. "Rudin se bojí, že kdyby unikli do Izraele, uspořádali by tiskovou konferenci a nesnesitelně by ponížili Sovětský svaz."

"A Maxim Rudin by padl," vydechl Munro. "Není divu, že jejich propuštění je pro něj nepřijatelné. Nemůže ho strpět. Nemá jiné východisko. A ty jsi v bezpečí, miláčku?"

"Nevím, asi ne. Cítím, že mě podezřívají. Je to podezření nevyslovené, ale existující. Člověk z telefonní centrály ohlásí za chvíli, že jsi volal, noční vrátný ohlásí svým nadřízeným, že jsem časně ráno šla ven. Dají si to dohromady."

"Poslouchej. Valentino, odjedu odtud. Velmi rychle. Brzy."

Poprvé se k němu otočila tváří. Viděl, že má oči plné slz.

"Je konec, Adame. Splnila jsem, o co jsi mě žádal, a teď už je pozdě." Naklonila se a políbila ho před užaslými očima prodavaček. "Sbohem, Adame, má lásko. Je mi to líto."

Odvrátila se, chvilku zůstala stát, aby se ovládla a vyšla ven, skleněnými dveřmi na ulici, otvorem ve zdi na východ. Z místa, kde stál, v ruce panenku s plastickým obličejíčkem vesnické dojičky, zahlédl, že vstoupila na chodník a zmizela z dohledu. Muž v šedém převlečnicku, který otíral sklo svého auta, se napřímil, kývl na kolegu za volantem a odlouдал se za ní.

Adam Munro cítil, jak mu v hrdle stoupá hněv jako hořký, dusivý balvan. Zvuky obchodního domu se ztlumily pod tříštivým rachotem. Dlaň objímající hlavu panenky rozdrtila usmívající se růžový obličejíček pod krajkovým čepečkem. Okamžitě k němu přiskočila prodavačka. "Rozbil jste ji," řekla. "Dáte mi čtyři ruble."

Ve srovnání se smrtí zájmu veřejnosti a sdělovacích prostředků, které se soustředily na západoněmeckého kancléře předchozího odpoledne, výčitky a obvinění zasáhly v sobotu Bonn silou hurikánu.

Na ministerstvo zahraničí proudily nanejvýš naléhavě formulované nóty z vyslanectví Finska, Norska, Švédska, Dánska, Francie, Holandska a Belgie a žádaly o audienci svých velvyslanců. Všem bylo vyhověno a každý velvyslanec položil diplomaticky zdvořile formulovanou otázku: Co se, kčertu, děje?

Redakce novin, televize a rozhlasu odvolaly všechny zaměstnance z víkendových pobytů a snažily se o aféře podrobně informovat, což nebylo snadné. Od zajetí Freyji neexistovaly žádné její fotografie kromě těch, které pořídil francouzský nezávislý fotograf, a ten byl ve vazbě a snímky byly zkonfiskované. Po pravdě řečeno, Paříž tyhle snímky studovala, ale záběry z Nimroda byly také dobré a francouzská vláda je měla k dispozici.

Protože noviny žádné konkrétní poznatky neměly, štvaly se za vším, k čemu se mohly dostat. Dva podnikaví Angličané podplatili zaměstnance rotterdamského Hiltonu, aby jim půjčili své uniformy, a snažili se proniknout do pokojů, v nichž se izoloval Harry Wennerstrom s Lisou Larsenovou.

Jiní vyhledali bývalé ministerské předsedy, ministry a kapitány tankerů a vyptávali se jich na jejich názory. Mávali nehoráznými obnosy před očima manželek členů posádky - všechny manželky se jim totiž podařilo najít - aby si je mohli vyfotografovat, jak prosí o návrat svých manželů.

Jeden bývalý velitel žoldáků se nabídl, že za milion dolarů vnikne na loď, čtyři arcibiskupové a sedmnáct parlamentářů

různých přesvědčení a ambicí se nabídlo jako rukojmí výměnou za kapitána Larsena a jeho posádku. "Každý zvlášť nebo na směny?" vyštěkl Dietrich Busch, když ho o tom informovali. "Přál bych si, aby na lodi byl Bill Matthews místo těch výtečných třiceti námořníků. Nechal bych ho tam do Vánoc." Vpůli dopoledne se začaly projevovat reakce na informace diskrétně sdělené těm dvěma německým novinářským a rozhlasovým hvězdám. Jejich komentáře v německém rádiu a televizi převzaly různé zpravodajské agentury a v Německu pracující dopisovatelé, a věnovali jim zvýšenou pozornost. Začaly kolovat zvěsti, že Dietrich Busch změnil stanovisko poté, co na něj před svítáním Američané vyvinuli silný nátlak. Bonn odmítl informaci potvrdit, ale ani ji nepopřel. Vyhybavost mluvčího vlády pověděla tisku, co chtěl slyšet.

Když se s pětihodinovým zpožděním rozbřesklo nad Washingtonem, soustředil se nápor na Bílý dům. V šest ráno se tiskový odbor Bílého domu lomozně domáhal přijetí u prezidenta. Bylo povinností vyhovět jim, ale nestalo se tak, a usouzený a nejistý oficiální mluvčí se jim různě vytáčel a vymlouval. Vytáčel se jen proto, že neznal odpověď. Na jeho opakované žádosti ho Ovalný pokoj jen znovu a znovu instruoval, že má ty novinářské chrtý odkázat na Evropu, je to evropská záležitost a Evropa musí postupovat tak, jak uzná za vhodné. A aféra znovu spadla do klína rozvzteklému německému kancléři.

"Jak dlouho v tom mám ještě pokračovat?" křičel nervózní a rozčilený Bill Matthews na své poradce, když po šesté ráno washingtonského času odsunoval talíř s míchanými vejci.

Stejnou otázku kladla toho neklidného sobotního rána řada pořadů a institucí po celé Americe a Evropě. Vlastník milionu tun mubarakské ropy spočívající klidně, ale hrozně pod palubou Freyji, telefonoval ze své kanceláře v Texasu do Washingtonu.

"Je mi fuk, jak časné ráno je," řval na sekretářku ředitele stranické kampaně. "Spojte se s ním a řekněte mu, že je na drátě Clint Blake, rozumíte?"

Když se konečně dostavil k telefonu ředitel volební kampaně strany, k níž prezident patřil, nebyl rozhodně šťastím bez sebe. A když pokládal sluchátko do vidlice, byl vysloveně nerudný. Příspěvek milion dolarů na volební kampaň není k zahazení v žádném státě a výhrůžka Clinta Blaka, že obnos sebere a daruje opozici, nevypadal na vtip.

Zřejmě ho nezajímalo, že náklad byl plně pojištěný proti zkáze u Lloydů. Toho rána hovořil jako velice rozkacený Texasan.

Harry Wennerstrom strávil valnou část dopoledne u telefonu z Rotterdamu do Stockholmu. Volal každého přítele a známého z loďařů, bankéřů a vládních činovníků, aby ovlivnili švédského premiéra. Nátlak byl úspěšný a protest byl předán Bonnu.

Prezident Lloydovy společnosti sir Murray Kelso zastihl stálého tajemníka ministerstva životního prostředí ještě v jeho pracovně ve Whitehallu. Sobota není obvykle den, kdy britští vysocí státní úředníci vysedávají za psacími stoly, ale tato sobota nebyla obvyklá. Sir Rupert Mossbank se před svítáním spěšně vrátil ze svého sídla na venkově, když zaslechl zprávu z Downing Street, že Miškin a Lazarev nebudou osvobozeni. Nabídl návštěvníkovi křeslo.

"Zatracená záležitost," řekl sir Murray.

"Naprostě nechutná," souhlasil sir Rupert.

Nabídl návštěvníkovi čaj a sušenky a oba šlechtici upíjeli čaj.

"Problém je v tom," promluvil konečně sir Murray, "že se to týká skutečně velkého obnosu. Kolem tisíce milionů dolarů. I kdyby státy poškozené únikem ropy pokud by Freyja vybuchla - žalovaly západní Německo a ne nás, stále ještě hradíme ztrátu lodí, nákladu a posádky. To je asi čtyři sta milionů dolarů."

"Samozřejmě, že jste schopni uhradit to," úzkostlivě řekl sir Rupert. Pojišťovna Lloyd nebyla jen společnost, byla to instituce a vzhledem k tomu, že do oddělení sira Ruperta patřila obchodní lodní doprava, velice se ho to týkalo.

"Ale ano, uhradíme to. Musíme," řekl sir Murray. "Vtip je v tom, že je to tak velký obnos, že se projeví v neviditelném celostátním objemu zisku. Možná, že vychýlí rovnováhu rozpočtu. A s mou žádostí o půjčku IMF..."

"Víte přece že to je problém Německa," řekl Mossbank. "Nezávisí to na nás."

"Přesto bychom měli víc naléhat na Německo. Únosci letadel jsou samosebou mizerové, ale proč by ty dva chlapy v Berlíně v tomhle případě neměli pustit? Měli by být rádi, že se jich zbaví."

"Nechte to na mně," řekl Mossbank. "Uvidím, co se dá dělat."

Věděl, že nemůže udělat vůbec nic. Důvěrný spis zamčený v jeho trezoru stanovil, že major Fallon nastoupí v jedenáct hodin do kajaku, a do té doby se podle příkazu premiérky neměnilo nic na stávající situaci.

V průběhu dopoledne při osobním setkání s britským velvyslancem se kancléř Dietrich Busch dozvěděl zprávu o zamýšleném potápěčském útoku. Trochu mu to zlepšilo náladu.

"Tak to tedy je," řekl, když prozkoumal plán, který před ním velvyslanec rozložil. "Proč jste mi to neřekli dřív?"

"Nevěděli jsme, jestli to bude možné realizovat," vysvětlil zdvořile velvyslanec, jak měl nařízeno. "Pracovali jsme na tom celé včerejší odpoledne a celou noc. Teprve časné ráno jsme si byli jisti, že to je proveditelné."

"Jakou šanci tomu dáváte?" tážal se Dietrich Busch.

Velvyslanec si odkašlal. "Soudíme, že pravděpodobnost úspěchu je tři ku jedné pro nás," řekl. "Slunce zapadá v půl osmé. V devět je úplně tma. Pouštíme se do toho v deset večer."

Kancléř pohlédl na hodiny. Ještě dvanáct hodin. Jestli to Britové zkusí a uspějí, kredit získají jejich žabí zabijáci, ale také on, že neztratil nervy. Jestli neuspějí, budou odpovědní oni.

"Takže teď závisí všechno na majoru Fallonovi. Velmi dobře, pane velvyslance, do deseti večer budu hrát svou roli."

Kromě baterie řízených raket byl USS Moran vyzbrojený dvěma stopěťadvacetimilimetrovými námořními děly Mark 45, jedním na přídi, jedním na zádi. Byly to nejmodernější dostupné typy, vybavené radarem a řízené počítačem. Každé mohlo vypálit celý zásobník dvaceti granátů v rychlém sledu a bez dalšího nabíjení, různé typy granátů mohl předem zvolit a nařídit počítač.

Dávno minuly časy, kdy se střelivo do námořních děl muselo ručně vytahovat z hluboké nábojové komory a parní silou zvedat do věže námořního děla a pak je zpocením kanonýři cpali do zádi hlavní. Granáty na Moranu volil počítač podle typu a účinnosti, do palebné věže byly vyneseny automaticky a stopěťadvacetimilimetrové dělo se nabilo, vypálilo, vyprázdnilo, znovu nabilo a vypálilo bez doteku lidské ruky.

Zamíření obstaral radar, neviditelný zrak lodi vyhledal cíl podle naprogramovaných instrukcí, přizpůsobil se větru, velikosti a pohybu cíle nebo palební plošiny a jakmile se zaměřil, držel se cíle, dokud nedostal jiný rozkaz. Počítač spolupracoval s očima radaru, reagoval ve zlomku vteřiny na jakýkoli pohyb Moranu, cíle nebo síly větru. Jakmile se držel cíle, cíl se mohl pohybovat, Moran mohl plout kam chtěl, děla na tichých nosných plochách se otáčela, smrtící hlavně namířené tam, kam měly střílet. Bouřlivé moře mohlo Moranem mlátit nahoru dolů, cíl se mohl odchýlit a kolísat, pro děla to neznamenovalo změnu, protože počítač veškeré úchylinky kompenzoval. Mohl se nařídit dokonce i interval, v němž měly střely dopadat.

Důstojník dělostřelectva pro jistotu střelbu kontroloval vizuálně prostřednictvím kamery umístěné vysoko ve stěžňovém koši a dával čerstvé instrukce radaru i počítači, pokud chtěl změnit cíl.

Kapitán Mike Manning zachmuřeně a soustředěně pozoroval Freyju ze svého místa u zábradlí. Ten, kdo prezidentovi radil, věděl, o čem je řeč. Ekologické riziko při zkáze Freyji spočívalo v úniku ropy, jíž loď vezla milion tun. Kdyby se ale ropa zapálila ještě ve skladovém prostoru nebo několik vteřin potom, co by se loď rozlomila, ropa by shořela. Víc než jen shořela, explodovala by.

Zapálit ropu je normálně obtížné. Jestliže se ale hodně zahřeje, dosáhne nevyhnutelně bodu, kdy vzplane. Ropa, kterou Freyja vezla, byla z Mubaraku a byla to vůbec nejlehčí ropa a vrhnout do trupu Freyji kusy magnezia rozžhaveného přes jeden tisíc stupňů by víc než splnilo účel. Devadesát procent nákladu by se nikdy nevyhlilo do oceánu, ropa by hořela plamenem sahajícím do výšky deset tisíc stop.

To, co by z nákladu zbylo, by byl povlak kalu, plující po hladině, a černý mrak dýmu velký jako ten, co kdysi visel nad Hirošimou. Ze samotné lodi by nezůstalo vůbec nic, ale ekologický problém by se zmenšil natolik, že by byl zvládnutelný. Mike Manning povolal svého dělostřeleckého důstojníka korvetního kapitána Chucka Olsena a ten se k němu připojil na vyhlídce u zábradlí.

"Přeji si, abyste nabil a namířil dělo na přídi," řekl prostě.

Olsen si začal zapisovat rozkazy.

"Děla: dvě polopancéřové ostré, pět magneziových světelných, dvě vysoce výbušné. Celkem deset. Pak opakujte sekvenci. Celkem dvacet."

"Provedu. Tři SAP, pět světelných, dvě HE. Zásah?"

"První granát do cíle, druhý dvě stě metrů dál, třetí ještě dvě stě metrů dál. Čtyřicet metrů k zádi pět světelných. Pak zase na příď vysoce výbušné, každá po stu metrech."

Korvetní kapitán Olsen si zapsal obrazec dopadů, jak kapitán žádal. Manning hleděl přes zábradlí. Příď Freyji, vzdálené pět mil byla obrácená přímo k Moranu. Zásahy, které nadiktoval, by vytvořily přímku od kolizního prostoru na přídi Freyji k základně její palubní nástavby, pak zpátky k přídi a znovu k nástavbě. Polopancéřové ostré by prořízly kovovou palubu jako skalpel kůži a otevřely by nádrže. Magneziové světelné by po pěti pronikly řezem, výbušné by vytlačily planoucí ropu ven, do všech nádrží na levoboku a pravoboku.

"Mám to, kapitáne. Bod dopadu pro první granát?"

"Deset metrů nad přídí Freyji."

Olsenovo pero se zastavilo nad papírem s poznámkami. Cívil na to, co napsal, pak zvedl oči na Freyju, vzdálenou pět mil.

"Kapitáne," řekl zvolna. "Jestli to uděláte, ta loď nepůjde jen ke dnu, nebude jen hořet, vybuchne. Úplně se rozpráší."

"Je to můj rozkaz, pane Olsene," nepohnutě odvětil Manning.

Mladý Švédoameričan po jeho boku zbledl. "Proboha živého, na té lodi je třicet skandinávských námořníků."

"Pane Olsene, fakta jsou mi známa. Buď splníte můj rozkaz a zamíříte zbraň na cíl, nebo mi oznámíte, že odmítáte splnit rozkaz."

Důstojník dělostřelectva ztuhl v pozoru.

"Nabiju a zamířím vám dělo, kapitáne Manningu," řekl. "Ale nevystřelím. Jestliže se má stisknout tlačítko pro odpálení, musíte ho stisknout vy sám."

Vystříhl perfektní zaslutování a odpochoval na stanoviště řízení palby v podpalubí.

Nebudeš muset, pomyslel si Manning, stojící u zábradlí. Jestliže mi dá rozkaz prezident, odpálím to. A pak podám rezignaci.

Za hodinu se mu nad hlavou objevil Westland Wessex z Argyllu a dopravil na palubu Moranu důstojníka Královského letectva. Chtěl mluvit s kapitánem Manningem mezi čtyřma očima a uvedli ho do Američanovy kabiny.

"Mám vyřídít pozdravy od kapitána Prestona, pane," řekl podporučík a podal Manningovi dopis od Prestona. Když ho Manning dočetl, s úlevou padl do křesla, jako muž osvobozený z galejí. Preston mu sděloval, že Britové posílají na Moran skupinu ozbrojených žabích mužů, kteří dorazí v deset hodin večer. Všechny vlády se dohodly, že do té doby nepodniknou žádné samostatné akce.

Zatímco spolu oba důstojníci rozprávěli na USS Moranu, letadlo nesoucí Adama Munra zpátky na Západ přelétalo sovětsko-polskou hranici.

Z obchodu s hračkami na Dzeržinského náměstí šel Adam Munro do veřejné telefonní budky a zatelefonoval prvnímu radovi britského velvyslanectví. Sdělil užaslému diplomatovi šifrou, že právě zjistil to, co jeho nadřízení chtěli vědět, ale že se nevrátí na velvyslanectví. Jede přímo na letiště, aby stihl let v poledne.

Když diplomat informoval ministerstvo zahraničí a ministerstvo zahraničí odpovědělo přes SIS, že Munro má svou zprávu odeslat dálhopisem, bylo pozdě. Munro nastoupil do letadla.

"Co to, kčertu, podniká?" tázal se sir Nigel Irvine Barryho Ferndala na ústředí SIS v Londýně, když se dozvěděl, že jeho pověřenec letí domů.

"Nemám ponětí," odpověděl šéf oblasti Sovětského svazu. "Možná, že Slavík shořel a Munro se nutně potřebuje dostat zpátky, dřív než vypukne politický skandál. Mám mu jet naproti?"

"Kdy přistane?"

"Ve třičtvrtě na dvě londýnského času," řekl Ferndale. "Měl bych pro něj zajet. Vypadá to, že má odpověď pro prezidenta Matthewse. Upřímně řečeno, jsem zvědavý, co to kčertu, může být."

"Já také," řekl sir Nigel. "Vezmi si auto s radiotelefonem a zůstaň se mnou ve spojení."

Ve třičtvrtě na dvanáct poslal Drake jednoho ze svých lidí, aby přivedl pumpaře Freyji do dozorní nákladového prostoru na palubě A. Nechal Thora Larsena pod dozorem jiného teroristy a sestoupil dolů do nákladového prostoru, vytáhl z kapsy pojistky a uložil je, kam patřily. Čerpadlo bylo opět pod proudem.

"Když vykládáte náklad, jak postupujete?" zeptal se námořníka. "Na vašeho kapitána míří samopal a kdybyste si na mě chtěl vymyslet podraz, nařídím, aby ho spustili."

"Systém potrubí lodi končí v jediném místě, v soustavě trubek, které říkáme rozdělovací potrubí," odpověděl pumpař.

"Hadice z instalací na břehu jsou napojeny k rozdělovacímu potrubí. Potom se otevře hlavní vstupní ventil u rozdělovacího potrubí a loď začne pumpovat."

"Jakou rychlostí?"

"Dvacet tisíc tun za hodinu," řekl námořník. "V průběhu odčerpávání se loď udržuje v rovnováze tím, že se vypouští najednou několik nádrží na různých místech lodi."

Drake postřehl na severovýchod kolem Freyji mírný proud v rychlosti zhruba jednoho uzlu, směřující k holandským Friským ostrovům. Ukázal na nádrž uprostřed levoboku Freyji.

"Otevřete hlavní ventil na téhle nádrži," řekl.

Muž chvíli váhal, pak poslechl.

"Správně," řekl Drake. "Až zavelím, zapněte pumpu a vypusťte celou nádrž."

"Do moře?" nevěřicně se tázal pumpař.

"Do moře," potvrdil Drake stroze. "Kancelář Busch se poučí, co znamená mezinárodní nátlak."

Minuty odtikávaly sobotní poledne druhého dubna a Evropa zadržela dech. Každý věděl, že teroristé už popravili jednoho námořníka jako sankci za porušení vzdušného prostoru nad lodí a že hrozili, že to úderem poledne zopakují, nebo že vypustí ropu do moře.

Letadlu, které předchozí půlnoci vystřídalo velitele letky Lathana, došly v jedenáct dopoledne pohonné látky, takže Nimrod zase sloužil. Jeho kamery bzučely v souladu s plynoucími minutami.

Mnoho mil nad ním sledovala zpravodajská družice Condor svou dráhu a doručovala nepřetržitý sled obrázků přes zeměkouli do Oválného pokoje, v němž seděl vyčerpaný prezident a hleděl na obrazovku. Freyja pomalu vplouvala do záběru spodního okraje obrazovky, jako napřažený ukazováček.

V Londýně se významní a vlivní muži seskupili v instruktážní místnosti Úřadu vlády, kolem obrazovky, na níž se promítaly záběry z Nimroda. Nimrod filmoval nepřetržitě od pěti minut před dvanáctou a předával snímky Datalinku Argyllu dole pod sebou a odtud do Whitehallu.

Podél zábradlí Montcalmu, Bredy, Brunneru, Argyllu a Moranu si námořníci pěti států podávali dalekohled z ruky do ruky. Důstojníci stáli tak vysoko, jak mohli vylézt, a hleděli do teleskopů.

V mezinárodní rozhlasové stanici BBC odtloukl Big Ben dvanáct hodin. V Úřadu vlády, dvě stě metrů od Big Benu a dvě poschodí pod úrovní ulice někdo vykřikl "Kristepane, Freyja vypouští." Čtyři Američané v košilích s krátkými rukávy v Oválném pokoji Bílého domu, pozorovali stejný děj.

Z boku Freyji, uprostřed levoboku vytryskl sloupec lepkavé, červenookrové ropy.

Proud byl široký jako hrudník muže. Ropa poháněná silnými pumpami Freyji se převálila přes zábradlí levoboku, padala proudem pětadvacet stop dolů a zahučela do moře. Ve vteřinách se zelenomodrá voda zbarvila na hnědobílou.

Když ropa vybublala zpátky na hladinu, skvrna se začala šířit a proud ji odnášel od trupu lodi.

Vypouštění trvalo šedesát minut, dokud se nádrž nevyprázdnila. Obrovská skvrna se ztvářovala do vejcovitého oválu, její nejširší objem se blížil k holandským břehům a zužoval se směrem k lodi. Konečně se ropa odpoutala od Freyji a začala odplouvat. Protože bylo moře klidné, zůstávala v jedné, nerozdělené ploše, ale jak plynula po hladině, začala se protahovat. Ve dvě hodiny odpoledne, hodinu poté co Freyja přestala ropu vypouštět, byla skvrna dlouhá deset mil a v nejširším místě široká sedm mil.

Condor přeletěl Washington a skvrna odjela z obrazovky. Stanislav Poklewski vypnul televizi.

"Je to jen padesátina celkového nákladu," řekl. "Evropa začne setsakra šílet."

Robert Benson zvedl zvonící telefon a obrátil se na prezidenta Matthewse.

"Londýn právě hovořil s Langley," řekl. "Jejich muž z Moskvy telegrafoval, že má odpověď na naši otázku. Prý už ví, proč Maxim Rudin hrozí zrušením Dublinské smlouvy, kdyby Německo propustilo Miškina a Lazareva. Veze zprávu

osobně z Moskvy do Londýna a měl by přistát za hodinu."

Matthews pokrčil rameny.

"Jestliže se do toho za devět hodin pustí major Fallon, možná že na tom už ani tak moc nezáleží," řekl. "Ale stejně mě to zajímá."

"Bude se hlásit u sira Nigela Irvina a ten to sdělí paní Carpenterové. Mohl byste ji požádat, aby zavolala horkou linkou, hned jak se to dozví," navrhl Benson.

"Ano, požádám ji," řekl prezident.

Ve Washingtonu bylo osm hodin ráno, ale v Evropě jedna hodina po poledni, když se Andrew Drake, po dobu vypouštění ropy zamyšlený a uzavřený, rozhodl znovu navázat kontakt.

Dvacet minut po jedné zavolal Thor Larsen řídící středisko Maas a žádal, aby byl neprodleně spojen s holandským premiérem panem Janem Graylingem. Spojení do Haagu bylo téměř okamžité, předpokládalo se, že dříve či později dostane premiér příležitost hovořit s teroristy a jménem Holandska a Německa bude usilovat o vyjednávání.

"Poslouchám vás, kapitáne Larsene," řekl Holanďan Norovi anglicky. "Hovoří Jan Grayling."

"Pane předsedo, viděl jste vypuštění dvaceti tisíc tun ropy z naší lodi?" tázal se Larsen, s hlavní pušky dva centimetry od ucha.

"S velkým politováním ano, viděl," řekl Grayling.

"Vůdce partyzánů navrhuje konferenci."

Kapitánův hlas duněl kanceláři premiéra v Haagu. Grayling se rychle podíval na dva vysoké státní úředníky, kteří byli přítomni spolu s ním. Cívka magnetofonu se lhostejně protáčela.

"Chápu," řekl Grayling, který nechápal vůbec nic, ale snažil se získat čas. "Jakou konferenci?"

"Osobní setkání se zástupci pobřežních států a dalších zainteresovaných stran," četl Larsen z papíru, který měl před sebou.

Jan Grayling zakryl mluvítka dlaní.

"Ten parchant si chce promluvit," řekl rozčileně a pak do telefonu: "Jménem holandské vlády přijímám hostitelství takové porady. Sdělte to, prosím, vůdci partyzánů."

Drake, na velitelském stanovišti Freyji zavrtěl hlavou a zakryl dlaní mluvítka. Spěšně hovořil s Larsenem.

"Na souši ne," řekl Larsen do telefonu. "Tady na moři. Jak se jmenuje ten britský křižník?"

"Jmenuje se Argyll," řekl Grayling.

"Má vrtulník," řekl Larsen dle Drakova návodu. "Porada se bude konat na palubě Argyllu. Ve tři hodiny odpoledne.

Účastníci by měli být: vy, německý velvyslanec, kapitáni pěti válečných lodí NATO. Nikdo jiný."

"Rozumím," řekl Grayling. "Účastní se porady velitel partyzánů osobně? Budu se muset s Brity poradit o bezpečnostních opatřeních."

Nastalo ticho a na velitelském stanovišti Freyji se znovu debatovalo. Pak se ozval hlas kapitána Larsena.

"Ne, vůdce se neúčastní. Pošle zástupce. Pět minut před třetí dovolíme vrtulníku z Argyllu, aby stál nad přistávací plochou pro vrtulníky na Freyji. Ve vrtulníku nebudou vojáci ani námořníci. Jen pilot a operátor zdvihového zařízení, oba beze zbraní. Velitelské stanoviště Freyji bude všechno sledovat. Na vrtulníku nebudou kamery a vrtulník nesestoupí pod dvacet stop. Operátor spustí výstroj a určená osoba bude zdvižena z hlavní paluby a přenesena na Argyll. Rozumíte všemu?"

"Naprosto," řekl Grayling. "Mohu se zeptat, kdo z vaší strany bude pověřen jednáním?"

"Moment," řekl Drake a linka zmlkla.

Larsen se na Freyji otočil k Drakovi a zeptal se: "Pane Svobodo, kdo to tedy bude, když ne vy?"

Drake se krátce usmál.

"Vy," řekl. "Vy mě budete zastupovat. Nevím o nikom lepším, kdo by je dokázal přesvědčit, že moje záměry s posádkou i s ropou jsou vážné. A že mi dochází trpělivost."

Telefon v ruce premiéra Graylinga se rozpraskal k životu.

"Byl jsem informován, že to budu já," řekl Larsen a linka zmlkla.

Jan Grayling se podíval na hodiny.

"Třičtvrtě na dvě," řekl. "Za sedmdesát pět minut. Přivezte sem Konrada Vosse, připravte vrtulník, který odstartuje co nejbliž jeho úřadu. Dejte mi na přímou linku paní Carpenterovou z Londýna."

Ještě nedomluvil, když mu jeho osobní tajemník oznámil, že má na telefonu Harryho Wennerstroma. Starý milionář v apartmá na střeše Hiltonu v Rotterdamu si v noci obstaral vlastní rádiové spojení a nepřetržitě sledoval dvacátý kanál.

"Letíte vrtulníkem na Argyll," řekl holandskému premiérovi bez úvodu. "Budu vám vděčný, když s sebou vezmete paní Lisu Larsenovou."

"Já nevím," začal Grayling.

"Propánaboha, člověče," zaduněl Švéd. "Teroristé se to nedozvědí. A jestli se nám celá ta záležitost vymkne z rukou, možná, že ho už nikdy neuvidí."

"Přivezte ji sem za čtyřicet minut," řekl Grayling. "V půl třetí startujeme."

Konverzaci na kanálu dvacet vyslechly všechny zpravodajské služby a většina sdělovacích prostředků. Mezi Rotterdamem a hlavními evropskými městy se rozhučely telefony. Rada národní bezpečnosti ve Washingtonu vycvakala přepis pro prezidenta Matthewse. Tajemník utíkal přes trávník z Úřadu vlády do pracovny paní Carpenterové v Downing Street 10. Izraelský vyslanec v Bonnu naléhal na kancléře Busche, aby kapitán Larsen zjistil pro premiéra Golena, jestli jsou teroristé Židé nebo ne, a šéf německé vlády mu to slíbil.

Noviny, rozhlas a televize po celé Evropě měly titulky pro své odpolední zprávy v pět hodin, a čtyři ministerstva námořnictví se stala terčem hysterických dotazů, kdy a kde se má porada konat.

Když Jan Grayling pokládal telefon po rozhovoru s Thorem Larsenem, tryskové letadlo dopravující Adama Munra z Moskvy dosedlo na příjezdovou letištní plochu, ranvej číslo jedna, na londýnském letišti Heathrow.

Propustka ministerstva zahraničí umožnila Barrymu Ferndalovi přístup až ke schůdkům letadla, kde zasunul svého v tváři zšedlého kolegu z Moskvy na zadní sedadlo auta. Byl to lepší vůz než většina těch, které firma užívala, měl přepážku mezi řidičem a cestujícími a telefonické spojení s Ústředím.

Když ujížděli tunelem z letiště na dálnici M4, Ferndale přerušil mlčení.

"Bylo to tvrdé, chlapče." Neměl na mysli cestu letadlem.

"Katastrofa," vyrazil ze sebe Munro. "Myslím, že Slavík vyhořel. Určitě ho sledovali. Teď už ho možná mají."

Ferndale soucitně sykl.

"Zatracená smůla," řekl. "Vždycky je zlé, když člověk ztratí agenta. Já sám jsem jich pár ztratil. Jeden zemřel a hodně ošklivě. Ale je to naše práce, Adame. Je to část toho, co Kipling nazýval Velkou Hrou."

"Až na to, že tohle není hra," řekl Munro. "A že to, co KGB provede se Slavíkem, není pro pobavení."

"Určitě ne. Promiň. Špatně jsem se vyjádřil." Ferndale se odmlčel a čekal, zatímco se auto zařadilo do pravého proudu na M4. "Ale získal jsi odpověď na naši otázku? Proč Rudin tak patologicky odmítá propuštění Miškina a Lazareva?"

"Odpověď na otázku paní Carpenterové," řekl Munro zachmuřeně. "Ano, mám odpověď."

"A jaká je?"

"Ona se zeptala," řekl Munro. "Ona ji dostane. Doufám, že se jí bude líbit. Získala ji za cenu života."

"To by nemuselo být rozumné, Adame," řekl Ferndale. "Nemůžeš prostě napochodovat k premiéře. I nejvyšší Šéf musí požádat o slyšení."

"Tak ať požádá, pověz mu to," řekl Munro a ukázal na telefon.

"Asi budu muset," řekl Ferndale tiše. Člověka mrzelo přihlížet, jak si talentovaný člověk ničí kariéru, ale Munro byl očividně na konci svých sil. Ferndale mu nebude stát v cestě, Velký Šéf nařídil, aby zůstal ve spojení. Přesně to udělá. Deset minut poté naslouchala paní Carpenterová pozorně hlasu sira Nigela Irvina v radiotelefonu.

"Že předá odpověď mně osobně, sire Nigele?" tákala se. "Není to velmi neobvyklé?"

"Velice neobvyklé, madam. Po pravdě řečeno neslýchané. Obávám se, že pro pana Munra to bude znamenat konec spolupráce se službou. Ale stěží ho mohu donutit, aby to sdělil mně, pokud bych nepožádal o pomoc specialisty, aby to z něj dostali. Víte, ztratil agenta, se kterým se zřejmě v uplynulých desíti měsících spřátelil a je na pokraji zhroutení." Joan Carpenterová chvíli uvažovala.

"Hluboce lituji, že jsem způsobila tak velké potíže a neštěstí," řekla. "Ráda bych se vašemu panu Munrovi omluvila za to, oč jsem ho byla nucena požádat. Pošlete prosím, šoféra, ať ho přiveze do čísla deset. A vy se dostavte okamžitě."

Linka zmrtvěla. Sir Nigel Irvine chvíli civěl na sluchátko. Ta ženská mě nepřestane překvapovat, pomyslel si. Dobře, Adame, chceš svoji chvíli slávy, dostaneš ji, synku. Ale bude poslední. Pak si budeš hledat nové pastviny. Služba nepotřebuje primadony.

Když sir Nigel sestupoval ze schodů k autu, uvažoval, že i když bude vysvětlení sebezajímavější, bylo akademické, nebo brzy bude akademické. Za sedm hodin se major Simon Fallon se třemi společníky vkrade na palubu Freyji a smete teroristy. A pak zůstanou Miškin s Lazarevem patnáct let tam, kde jsou.

Ve dvě hodiny se v kapitánově kabině naklonil Drake k Thoru Larsenovi: "Asi jste zvědavý, proč chci uspořádat konferenci na Argyllu. Počítám s tím, že až tam budete, povíte jim, kdo jsme a kolik nás je. Jak jsme ozbrojeni a kde jsou nálože. A teď dobře poslouchejte, protože tohle jim musíte taky povědět, jestli chcete zachránit svou posádku a svou loď před absolutní a okamžitou zkázou."

Hovořil víc než třicet minut. Thor Larsen naslouchal nehnutě, vpíjel slova a jejich důsledky. Když Drake domluvil, řekl Nor: "Povím jim to. Ne proto, že bych chtěl zachránit vaši kůži, pane Svobodo, ale protože nedovolím, abyste zahubil moji posádku a moji loď."

Ve zvukotěsné kabině zadrmčel palubní telefon. Drake odpověděl a vyhlédl z okna na vzdálenou příďovou nástavbu. Z otevřeného moře se blížil vrtulník Wessex z Argyllu, s výrazným označením Královského letectva na ocasní ploše.

Za pět minut před zraky kamer vysílajících snímky do celého světa a sledovaných muži a ženami v podzemních kancelářích stovky a tisíce mil odtud se kapitán Thor Larsen, velitel největší lodi, která kdy byla postavena, vynořil z palubní nástavby do volného prostoru. Trval na svých černých kalhotách a přes bílý svetr si zapínal námořní sako obchodního loďstva se čtyřmi zlatými pruhy námořního kapitána. Na hlavě měl oprýmkovanou čapku s vikingským emblémem Nordia Line. Byl v uniformě, v níž by se byl včera večer poprvé setkal se světovým tiskem. Napřímil široká ramena a vykročil na dlouhou, osamocenou cestu po rozlehlé palubě své lodi k místu, kde třetinu míle před ním se za vrtulníkem kolébala výstroj zavěšená na kabelu.

17

15.00 až 21.00

Osobní limuzína sira Nigela Irvina, vezoucí Barryho Ferndala a Adama Munra, přijela k Downing Street 10 pár vteřin

před třetí hodinou. Když byli oba muži uvedeni do předpokoje pracovny premiérky, sir Nigel tam už seděl. Chladně Munra pozdravil.

"Upřímně doufám, že předání vaší zprávy premiérce bude mít cenu vašeho úsilí, Munro," řekl.

"Myslím, že bude, sire Nigeli," odpověděl Munro.

Generální ředitel SIS si zvědavě prohlížel svého podřízeného. Ten člověk byl očividně vyčerpaný aférou kolem Slavíka a vytrpěl si své. V žádném případě to však neomlouvalo porušení kázně. Dveře pracovny se otevřely a objevil se sir Julian Flannery.

"Prosím, pojdte dál, pánové," řekl.

Adam Munro se s premiérkou nikdy osobně nesetkal. Ačkoliv dva dny nespala, vypadala svěže a klidně. Nejprve pozdravila sira Nigela, pak podala ruku oběma mužům, které doposavad neznala, Barrymu Ferndalovi a Adamu Munrovi.

"Pane Munro," řekla, "dovolte abych vám hned na začátku sdělila své hluboké politování, že jsem vás osobně musela vystavit nebezpečí a riziku prozrazení vašeho agenta v Moskvě. Nebylo to mé přání, ale odpověď na otázku prezidenta Matthewse má skutečně mezinárodní význam, což je fráze kterou neužívám často, ani bez uvážení."

"Děkuji, madam," řekl Munro.

Pokračovala a vysvětlila, že během této jejich rozpravy kapitán lodi Freyja, Thor Larsen přistane na palubě křižníku Argyll, kde se bude konat konference, a že na desátou hodinu večer je připravený tým žabích mužů SBS, kteří zaútočí na Freyju a pokusí se zničit teroristu a detonátor.

Munrův obličej ztvrdl na žulu, když to slyšel.

"Jestliže, madam," řekl jasně a zřetelně, "ty přepadové oddíly uspějí, únos lodi skončí, oba vězni zůstanou v Berlíně, kde jsou, bylo pravděpodobně vyraženo mého agenta zbytečně."

Premiérka byla natolik taktická, že se zatvářila upřímně rozpačitě.

"Mohu jen opakovat svou omluvu, pane Munro. Plán zaútočit na Freyju vznikl dnes velmi časně ráno, osm hodin potom, co Maxim Rudin zaslal prezidentu Matthewsovi ultimátum. A to vy jste už hovořil se Slavíkem. Jednání s agentem nebylo možné odvolat."

Sir Julian vstoupil do místnosti a řekl premiérce: "Už to začíná, madam."

Premiérka vybidla své hosty, aby se posadili. V rohu její kanceláře stál mikrofon a dráty od něj vedly do předpokoje.

"Pánové, konference na Argyllu začíná. Poslechneme si ji a pak se od pana Munra dozvíme důvod podivného ultimáta Maxima Rudina."

Když se Thor Larsen na zádi britského křižníku vysvlékl z výstroje, na konci svého závrtného pětímílového letu oblohou pod Wessexem, řev motorů nad jeho hlavou přetálo vřeštění uvítacích píšťal bocmana.

Kapitán Argyllu předstoupil o krok, zasalutoval a napřáhl k Larsenovi ruku.

"Richard Preston," řekl námořní kapitán. Larsen také zasalutoval a potřásl si rukama.

"Vítejte na palubě, kapitáne," řekl Preston.

"Děkuji vám," odpověděl Larsen.

"Prosím, následujte mě do důstojnické jídelny."

Oba kapitáni sestoupili z čerstvého vzduchu do největší kabiny na křižníku, do důstojnické jídelny. Kapitán Preston přítomné představil.

"Vážený pan Jan Grayling, předseda nizozemské vlády. Myslím, že jste spolu už hovořili telefonicky... Jeho Excellence Konrad Voss, velvyslanec Německé spolkové republiky... kapitán Desmoulins z francouzského námořnictva, de Jong z holandského námořnictva, Hasselman z německého námořnictva a kapitán Manning z amerického námořnictva."

Mike Manning napřáhl ruku a zahleděl se do očí vousatého Nora.

"Těší mě, kapitáne," slova mu uvízla v hrdle. Thor Larsen se mu díval do očí o něco déle než ostatním velitelům a pak postoupil dál.

"A nakonec," řekl kapitán Preston, "dovolte, abych vám představil majora Simona Fallona z přepadových oddílů Královského námořnictva."

Larsen shlédl na nevelkého svalnatého námořníka a ucítil v ruce jeho tvrdou pěst. Takže měl Svoboda přece pravdu.

Na vybídnutí kapitána Prestona se rozesadili kolem širokého jídelního stolu.

"Kapitáne Larsene, musíme vám vysvětlit, že náš rozhovor se bude nahrávat a bude se přenášet z této kabiny přímo do Whitehallu, kde naslouchá předsedkyně vlády..."

Larsen přikývl. Jeho pohled se vracel k Američanovi, všichni ostatní ho pozorovali se zájmem, jen americký námořník studoval mahagonový stůl.

"Mohu vám něco nabídnout než začneme?" zeptal se Preston. "Něco k pití? Jídlo? Čaj nebo kávu?"

"Jen kávu, děkuji. Černou, bez cukru."

Kapitán Preston kývl na stewarda stojícího u dveří a ten zmizel.

"Dohodli jsme se, že na začátek vám položím otázky, které zajímají všechny naše vlády, kterých se týkají," pokračoval kapitán Preston. "Pan Grayling a pan Voss laskavě souhlasili. Každý může samozřejmě položit otázku, na kterou bych zapomněl. Nejprve bychom vás požádali, abyste nám vyličil, co se stalo včera v časných ranních hodinách."

To bylo teprve včera, pomyslel si Larsen. Ano, ve tři hodiny v pátek ráno, a teď byly tři a pět minut, sobota odpoledne. Jen šestatřicet hodin. Připadalo mu to jako týden.

Krátce a jasně popsal obsazení Freyji, k němuž došlo při noční hlídce, vyličil, jak snadno se útočníci dostali na loď a zahnali posádku do skladiště náterů.

"Takže jich tam je sedm?" zeptal se major námořnictva. "Jste si naprosto jistý, že jich není víc?"

"Úplně jistý," řekl Larsen. "jen sedm."

"A víte, kdo jsou?" tázal se Preston. "Židé? Arabové? Rudé brigády?"

Larsen se překvapeně zahleděl na tváře kolem sebe: Zapomněl, že nikdo mimo Freyju nevěděl, kdo únosci jsou.

"Ne," řekl. "Jsou to Ukrajinci. Ukrajínští nacionalisté. Jejich vůdce si říká Svoboda. Prý to ukrajinsky znamená "svobodu". Hovoří spolu vždycky zřejmě ukrajinsky. Určitě to je slovanský jazyk."

"Tak proč, kčertu, chtějí vysvobodit dva ruské Židy v Berlíně?" popuzeně se zeptal Jan Grayling.

"Nevím," řekl Larsen. "Vůdce partyzánů tvrdí, že to jsou jeho přátelé."

"Moment," řekl velvyslanec Voss. "Všichni jsme byli zmateni skutečností, že Miškin s Lazarevem jsou Židé a přejí si dostat se do Izraele. Ale samozřejmě oba pocházejí z Ukrajiny, z města Lvova. Mou vládu nenapadlo, že by to mohli také být ukrajínští partyzánští bojovníci."

"Proč se domnívají, že osvobození Miškina s Lazarevem pomůže cílům ukrajinských nacionalistů?" tázal se Preston.

"Nevím," řekl Larsen. "Svoboda to nevysvětlil. Ptal jsem se ho. Chystal se odpovědět, ale pak zmlkl. Jen řekl, že osvobození těch dvou mužů bude pro Kreml taková rána, že dojde k širokému lidovému povstání."

Tváře mužů kolem nechápavě znevýrazněly. Dalších deset minut zabraly otázky o prostorách lodi, kde se zdržuje Svoboda a Larsen, o rozmístění teroristů. Posléze se kapitán Preston rozhlédl po ostatních kapitánech a zástupcích Holandska a Německa. Muži přikývli, Preston se naklonil k Larsenovi.

"Myslím, kapitáne Larsene, že je na čase informovat vás. Tady major Fallon se skupinou svých kolegů se dnes večer přiblíží pod vodou k Freyje, vyšplhá na loď z boku a zničí Svobodu a jeho muže."

Napřiml se, aby pozoroval účinek svých slov.

"Ne," řekl Thor Larsen. "To neudělají."

"Prosím? - Cože?"

"K žádnému podmořskému útoku na Freyju nedojde, pokud nechcete, aby Freyja vybuchla a potopila se. Svoboda mě sem poslal, abych vám to sdělil."

Slova za slovem tlumočil kapitán Larsen Svobodovo poselství Západu. "Před západem slunce se rozzáří na Freyje každý zdroj světla. Muž na příďové nástavbě bude odvolaný, celá paluba přídě, od kolizního prostoru k základně palubní nástavby, bude zalitá světlem.

Uvnitř v obytných prostorách budou každé dveře vedoucí ven na palubu zamčené a zevnitř zajištěné závorou. Vnitřní dveře budou také zamčené, aby tam nikdo nevlezl oknem.

Sám Svoboda s detonátorem zůstane uvnitř nástavby, ale zvolí si jednu z padesáti kabin. V každé kabině se bude svítit a všude budou zatažené záclony.

Jeden terorista setrvá na velitelském stanovišti, spojený vysílačkou s mužem na vrcholu komína. Čtyři muži budou silnými baterkami nepřetržitě kontrolovat zábradlí na zádi lodi kolem celé zádi Freyje a budou střežit hladinu moře...

Jakmile se objeví sebenepatrnější stopa bublinek nebo by někdo šplhal po boku lodi, teroristé vypálí. Muž na vrcholu komína upozorní hlídku na můstku, ta zavolá palubním telefonem do Svobodovy kabiny. Linka ke Svobodovi bude celou noc v pohotovosti. Jakmile se ozve poplašný výkřik, Svoboda stiskne červené tlačítko."

Skončil a kolem stolu zavládlo ticho.

"Parchant," s citem si ulevil kapitán Preston.

Zraky celé skupiny se stočily na majora Fallona, který upřeně a bez jediného mrknutí zíral na Larsena.

"Majore?" tázal se Grayling.

"Mohli bychom se dostat na palubu z přídě?" zeptal se Fallon.

Larsen zavrtěl hlavou. "Hlídka na můstku by vás v té záři světla viděla," řekl. "Nedostal byste se ani do poloviny přídě."

"Stejně musíme nastražit výbuch na jejich únikový člun," řekl Fallon.

"Svoboda myslel i na tohle," řekl Larsen. "Vytáhne ho na zád, kde na něj budou svítit světla z paluby."

Fallon pokrčil rameny.

"Zbývá tedy jen přímý útok," řekl. "Vynořit se z vody a rovnou pálit, mít víc mužů. Dostat se na palubu přes odpor protivníka, vyrazit dveře a postupovat od kabiny ke kabině."

"Nepřichází v úvahu," pevně řekl Larsen. "Ještě byste se nedostali přes zábradlí a Svoboda by o vás už věděl a všichni bychom vyletěli do Království božího."

"Obávám se, že musím souhlasit s kapitánem Larsenem," řekl Jan Grayling. "Jsem přesvědčený, že by holandská vláda nedala souhlas k sebevražednému útoku."

"Ani vláda západního Německa," řekl Voss.

Fallon to zkusil ještě jednou.

"Většinu času s ním jste sám, kapitáne Larsene. Mohl byste ho zabít?"

"Rád," řekl Larsen. "Ale jestli uvažujete o tom, že byste mi dal zbraň, neobtěžujte se. Při mém návratu mě podrobí důkladné tělesné prohlídce a Svoboda nebude nikde nablízku. Kdybych přinesl zbraň, popraví dalšího námořníka. Neponesu na loď žádnou zbraň. Ani zbraň ani jed."

"Obávám se, že to znamená konec, majore Fallone," řekl kapitán Preston tiše. "Alternativa tvrdého postupu neprojde." Povstal.

"Pánové, pokud nemáte žádné otázky ke kapitánu Larsenovi, domnívám se, že nic dalšího nelze podniknout. Musíme sdělit zúčastněným vládám výsledky jednání. Kapitáne Larsene, děkuji vám za váš čas a trpělivost. V mé kabině je někdo, kdo by si s vámi rád promluvil."

Stevard doprovodil Thora Larsena ze ztichlé důstojnické jídelny. Oči Manninga ho sledovaly s úzkostí. Neúspěch plánu na útok skupiny majora Fallona teď znovu oživil strašlivou možnost rozkazu, který přišel ráno z Washingtonu.

Steward Norovi otevřel dveře Prestonových obytných prostor. Lisa Larsenová se zvedla z okraje postele, na níž seděla a oknem pozorovala nejasně se v dálce rýsující Freyju.

"Thore," řekla. Larsen kopl nohou do dveří a zabouchl je. Otevřel náruč a zvedl ženu, která k němu běžela.

"Ahoj, má malá myšičko."

V osobní kanceláři předsedkyně vlády v Downing Street vypnuli přenos z Argyllu.

"Sakra," pronesl sir Nigel a vyjádřil tak pocity všech. Předsedkyně vlády se obrátila k Munrovi. "Takže, pane Munro, vaše zpráva nebude přece jen akademická. Jestli vysvětlení jakýmkoli způsobem pomůže vyřešit tuhle slepou uličku, vaše riziko nebylo marné. Takže, jedinou větou, proč se Maxim Rudin chová tak, jak se chová?"

"Protože, madam, jeho převaha v politbyru, jak všichni víme, visí už několik měsíců na vlásku..."

"Ale pouze v otázce ústupků Američanům v odzbrojení," řekla paní Carpenterová. "To je ten problém, na základě kterého ho chce Višňajev svrhnout."

"Madam, Jefrem Višňajev rozehrál svou hru o nejvyšší moc v Sovětském svazu a nemůže už couvnout. Zničí Rudina jakýmkoli způsobem, protože jinak po podpisu Dublinské smlouvy - a to je za osm dní, zničí Rudin jeho. Ti dva muži v Berlíně mohou dát Višňajevovi do rukou zbraň, kterou potřebuje, aby získal na svou stranu jednoho nebo dva členy politbyra. Potřebuje získat další hlasy pro frakci jestřábů."

"Jak?" tázal se sir Nigel.

"Tím, že únosci letadla promluví, že otevřou ústa. Tím, že se dostanou živí do Izraele a uspořádají mezinárodní tiskovou konferenci. Tím, že Sovětský svaz veřejně a celosvětově poniží."

"Přece ne proto, že zabili kapitána letadla, o kterém nikdo nikdy neslyšel?" tázala se premiérka.

"Ne, proto ne. Smrt kapitána Ruděnka v kokpitu byla skutečně nešťastná náhoda. Útěk na Západ byl nezbytný, když chtěli získat pro svůj čin zamýšlenou světovou publicitu. Víte, madam, v noci na jedenatřicátý říjen Miškin a Lazarev spáchali v Kyjevě atentát na Jurije Ivaněnka, šéfa KGB."

Sir Nigel Irvine a Barry Ferndale nadskočili, jako by je bodl.

"Tak to se mu stalo," vydechl Ferndale, expert na Sověty. "Myslel jsem, že upadl do nemilosti."

"Ne, do nemilosti ne, do hrobu," řekl Munro. "Politbyro to samozřejmě ví a nejméně jeden člen, možná dva z Rudinovy frakce hrozí, že přejdou k Višňajevovi, jestliže atentátníci uniknou a urazí a poniží Sovětský svaz."

"Odpovídá to ruské psychologii, pane Ferndale?" tázala se předsedkyně vlády.

Ferndalův kapesník kroužil po čočkách brýlí, které zuřivě leštil.

"Naprosto, madam," potvrdil rozčileně. "Ve vnitřní i zahraniční politice. V údobí krize, jakou je například nedostatek potravin, je prvořadé a nesmírně důležité, aby lidé respektovali KGB, zejména aby ho respektovaly neruské národy, protože tak jsou ovládány. Kdyby KGB ztratilo respekt, kdyby místo respektu a strachu vzbuzovalo posměch, byly by důsledky hrozné, samosebou z pohledu Kremlu."

Mezinárodně, zvláště ve třetím světě, je pro moc Moskvy nanejvýš důležité, aby se Kreml jevil jako silný a nedobytný val a štít.

Ano, ti dva muži jsou pro Maxima Rudina časovaná puma. Roznětku zapálila aféra s Freyjou a času je namálo."

"A proč tedy neprozradíte Rudinovo ultimátum kancléři Buschovi?" tázal se Munro. "Pochopí, že Dublinská smlouva, která se týká především jeho státu, je důležitější než Freyja."

"Protože," přerušil ho sir Nigel, "je tajné i to, že Rudin nám dal ultimátum. Kdyby to proniklo na veřejnost, svět by si uvědomil, že jde o víc než jen o mrtvého kapitána letectva."

"Pánové, tohle všechno je velice zajímavé," pravila paní Carpenterová. "Fascinující. Ale nepomáhá to řešit problém. Před prezidentem Matthewsem stojí dvě možnosti: buď dovolit, aby kancléř Busch propustil Miškina a Lazareva a zničit smlouvu, nebo trvat na tom, aby ti dva muži zůstali ve vězení, ztratit Freyju a podstoupit hněv a roztrpčení téměř tuctu evropských států a opovržení celého světa."

Prezident zkusil i třetí možnost: požádal předsedu vlády Golena, aby ty dva vrátil do Německa, až by byla Freyja volná. Prezident chtěl vyhovět Rudinovi. Možná, že by to Rudina uspokojilo, možná že ne. Benjamin Golen ale odmítl. Tím to skončilo.

Pak jsme plánovali další cestu: zaútočit na Freyju a osvobodit ji. Teď se ukázalo, že to není možné. Obávám se, že nám nezbývá jiné východisko kromě toho, co, jak se obávám, mají na mysli Američané."

"A to je co?" otázal se Munro.

"Rozstřílet loď granáty," řekl sir Nigel Irvine. "Nemáme o tom důkaz, ale děla Moranu míří přímo na Freyju."

"Existuje třetí možnost. Mohla by uspokojit Maxima Rudina a měla by být uskutečnitelná."

"Vysvětlíte ji, prosím," nařídila předsedkyně vlády.

Munro poslechl. Netrvalo to ani pět minut. Nastalo ticho.

"Pokládám to za odporné," promluvila konečně premiérka.

"Ve vši účtě, madam, pro mě bylo také odporné zradit mého agenta a dát ho do rukou KGB," odvětil Munro ledově klidně.

Ferndale na něj vrhl varovný pohled.

"Máme k dispozici tak ďábelské zařízení?" tázala se paní Carpenterová sira Nigela.

Sir Nigel soustředil zrak na konečky svých prstů.

"Jsem si jistý, že speciální oddělení by něco takového našlo," řekl tiše.

Joan Carpenterová se zhluboka nadechla.

"Není to, díky Bohu, rozhodnutí, které záleží na mně. Rozhodnout musí prezident Matthews. Myslím, že mu tuto možnost musíme předložit. Měla by se mu ale sdělit z očí do očí. Povězte mi, pane Munro, byl byste ochotný vykonat

ten plán?"

Munro viděl znovu Valentinu vycházející na ulici, k mužům v přšipláštích.

"Ano," řekl. "Beze všeho."

"Času není nazbyt," řekla energicky, "jestli máte být večer ve Washingtonu. Sire Nigeli, co navrhuje?"

"V pět hodin letí Concorde, je to nové spojení do Bostonu," řekl. "Kdyby si prezident přál, může být let přesměrován do Washingtonu."

Paní Carpenterová se podívala na hodinky. Ukazovaly 16.00.

"Vydejte se na cestu, pane Munro," řekla. "Sdělím prezidentovi Matthewsovi, jakou odpověď jste přivezi z Moskvy a požádám ho, aby vás přijal. Vysvětlíte mu osobně svůj poněkud hrůzný návrh. Pokud vás přijme takhle narychlo."

Pět minut poté, co Larsen vstoupil do kabiny, se k němu Lisa Larsenová stále ještě tiskla. Zeptal se jí na domov a na děti. Hovořila s nimi před dvěma hodinami, v sobotu neměly školu, byly tedy doma, s Dahlovými. Daří se jim dobře, řekla. Zrovna se vrátily - krmily králíky v Bognesetu. Konverzace odumřela.

"Thore, co se stane?"

"Nevím. Nechápu, proč Němci ty dva muže nepropustí. Nechápu, proč to Američané nedovolí. Sedím tu s předsedy vlád a velvyslanci a oni mi to také nedokážou vysvětlit."

"Jestli ty muže nepropustí, ten terorista... to... udělá?" zeptala se.

"Možná ano," zamyšleně řekl Larsen. "Myslím, že to zkusí. A jestli to zkusí, musím mu v tom zabránit. Musím."

"Ti kapitáni tady na lodi, je jich pět, proč ti nepomohou?"

"Nemohou, myšičko. Nikdo mi nemůže pomoci. Musím to udělat sám. Nikdo jiný, jen já."

"Nevěřím tomu americkému kapitánovi," zašeptala. "Všimla jsem si ho, když jsem vystoupila s panem Graylingem na loď. Nepodíval se na mne, vyhnul se mi."

"Ano, nedokáže se podívat ani na mne. Má totiž rozkaz vyhodit Freyju do vzduchu."

Odtáhla se od něj a rozšířenýma očima k němu vzhledla.

"Neudělal by to," řekla. "Nedokázal by to. Žádný člověk by to nedokázal."

"Udělá to, když bude muset. Nevím to určitě, ale mám takové podezření. Děla jeho lodi na nás míří. Kdyby se Američané domnívali, že to musí být, vykonali by to. Spálením ropy by vznikla menší ekologická katastrofa a zničilo by to nástroj vydírání."

Lisa se zachvěla, přitiskla se k němu a rozplakala se.

"Nenávidím ho," řekla.

Thor Larsen jí hladil vlasy a její drobná hlava se schovala do jeho velké dlaně. "Nesmíš ho nenávidět," hučel. "Má své rozkazy. Všichni mají své rozkazy. Vykonají to, co jim nařídí vlády v Evropě a Americe."

"To mě nezajímá. Všechny je nenávidím."

Zasmál se a hladil ji něžně a konejšivě. "Udělej pro mě něco, myšičko."

"Cokoli."

"Vrať se domů. Vrať se do Alesundu. Zmiz odtud. Zůstaň s Kurtem a Kristinou. Připrav náš dům pro mne na uvítanou. Až to skončí přijedu. Věř mi."

"Pojeď se mnou. Hned teď."

"Viš, že musím odejít. Je na čase."

"Nevracej se na tu loď," žadonila. "Zabijí tě." Zoufale popotahovala, snažila se neplakat, snažila se nezpůsobit mu bolest.

"Je to moje loď," řekl tiše. "Je to moje posádka. Dobře víš, že musím jít."

Nechal ji tam, v křesle kapitána Prestona.

V té chvíli vyjelo auto vezoucí Adama Munra z Downing Street kolem zástupů turistů doufajících, že zahlédnou někoho významného a mocného v téhle době krize. Auto zabočilo přes Parlament Square na Cromwell Road a na dálnici k Heathrow.

O pět minut později dva členové Královského námořnictva s vlasy rozevlátými vrtulemi vrtulníku Wessex oblékli Thora Larsena do řemenů výstroje.

Kapitán Preston se šesti svými důstojníky a čtyřmi kapitány lodí NATO stáli v řadě, pár metrů opodál. Wessex se začal zvedat.

"Pánové!" řekl kapitán Preston.

Pět paží vyletělo k pěti oprýmkovaným čepicím v jednolitém pozdravu. Mike Manning hleděl na vousatého námořníka usazeného v řemenoví. Z výšky jednoho sta stop se zdálo, že se Nor dívá dolů přímo na něj.

On to ví, s hrůzou si pomyslel Manning. Ježíši Kriste, on to ví.

Thor Larsen vstoupil do obývací kabiny ve svých prostorách na Freyje se samopalem v zádech. Svoboda seděl ve svém obvyklém křesle. Larsena nasměrovali do křesla na opačném konci stolu.

"Uvěřili vám?" zeptal se Ukrajinec.

"Ano," řekl Larsen. "Uvěřili mi. A měl jste pravdu. Chystali útok žabích mužů. Odvolali ho."

Drake odfrkl.

"To je dobře," řekl. "Kdyby to byli zkusili, byl bych bez zaváhání stiskl tlačítko, sebevražda nesebevražda. Neměl bych na vybranou."

Deset minut před polednem položil prezident Bill Matthews telefon, kterým hovořil patnáct minut s britskou premiérkou v Londýně, obrátil se a podíval se na své tři poradce. Vyslechli rozhovor ze zesilovače.

"Tak to bychom měli," řekl. "Britové neuskuteční noční útok. Další řešení je v háji. Zbývá nám asi už jen plán na vyhození Freyji do vzduchu a je to na nás. Zaujala loď válečné postavení?"

"Zaujala postavení, děla jsou zaměřena a nabita," potvrdil Stanislav Poklewski.

"Třeba ten Adam Munro má přijatelný a funkční návrh," podotkl Robert Benson. "Přijmete ho, pane prezidente?"

"Bobo, přijal bych i samotného ďábla, kdyby mi navrhl způsob, jak vybědnout z potíží," řekl Matthews.

"Jedním si teď můžeme být jisti," řekl David Lawrence. Maxim Rudin nepřeháněl. Nemohl se konec konců zachovat jinak, než se zachoval. Ani jemu nezbyvá už žádný trumf pro střetnutí s Jefremem Višňajevem. Jak se, ksakru, těm dvěma z Moabitské věznice podařilo zastřelit Jurije Ivaněnka?"

"Musíme předpokládat, že jim pomohl ten, co vede skupinu na Freyji," řekl Benson. "Toho Svobodu bych si přál dostat do rukou."

"Nepochybují, že bys ho zabil," znechuceně pronesl Lawrence.

"Chyba," řekl Benson. "Naverboval bych ho. Je tvrdý, vynalézavý a bezohledný. Donutil deset evropských vlád, aby tancovaly, jak on píská."

Ve Washingtonu bylo poledne, v Londýně pět hodin odpoledne, když pozdně odpolední Concord zvedl své ptačí nohy nad beton Heathrow, namířil nakloněný šíp přidě na západní oblohu a překonal zvukovou bariéru k západu slunce.

Běžně platná pravidla, že se zvuková bariéra smí překročit až hluboko nad oceánem, byla odvolána příkazem z Downing Street. Doutníkovitý štíhlý šíp vyšťval čtyři ječící motory Olympus do plných obrátek hned po startu a tah sto padesáti tisíc liber vrhl letadlo do stratosféry.

Kapitán odhadl cestu do Washingtonu na tři hodiny letěli dvě hodiny před západem slunce. V půli cesty přes Atlantik sdělil cestujícím do Bostonu s politováním, že Concorde z všeobsažných "provozních důvodů" zastaví na pár minut na mezinárodním letišti ve Washingtonu Dullesu, než zamíří zpět do Bostonu.

V západní Evropě bylo 19.00, ale v Moskvě 21.00, když se Višňajevovi konečně dostalo osobního a nanejvýš neobvyklého slyšení u Maxima Rudina v sobotu večer. Višňajev se slyšení domáhal celý den.

Starý sovětský diktátor souhlasil, že se setká se svým stranickým ideologem v místnosti na třetím poschodí budovy Arzenálu, kde se obvykle scházelo politbyro.

Višňajev přišel se svou oporou maršálem Kerenským, ale našel Maxima Rudina ve společnosti jeho stoupenců Dmitrije Rykova a Vasilije Petrova.

"Zjišťuji, že jen málokdo si užívá tenhle krásný jarní víkend na venkově," řekl kysele.

Rudin pokrčil rameny. "Dopřál jsem si potěšení povečeřet se dvěma přáteli," řekl. "Co vás, soudruzi Višňajeve a Kerenskij, přivádí do Kremlu v tuto hodinu?"

V místnosti nebyly sekretářky ani strážní, pod kulatými světly nahoře na vysokém stropě se v hněvivém střetu sešlo pět mocipánů Svazu.

"Velezrada," vyštěkl Višňajev. "Velezrada, soudruhu generální tajemníku."

Ticho bylo zlověstně hrozné.

"Čí velezrada?" tázal se Rudin. Višňajev se naklonil přes stůl a promluvil necelý metr od Rudinovy tváře.

"Velezrada dvou smradlavých Židů ze Lvova," zasyčel Višňajev. "Velezrada dvou chlapů, o jejichž osvobození usiluje gang vrahů na tankeru v Severním moři. Velezrada Miškina a Lazareva."

"Je pravda," pronesl Rudin opatrně, "že ti dva zavraždili vloni v prosinci kapitána Aeroflotu Ruděnka, a že to znamená..."

"A není také pravda," výhrůžně ho přerušil Višňajev, "že tihle dva vrazi zabili Jurije Ivaněnka?"

Maxim Rudin by se byl zoufale chtěl podívat na Vasilije Petrova po svém boku. Někde se stala chyba. Něco se prozradilo.

Petrov stiskl rty do tvrdé přímky. Také on, jemuž teď prostřednictvím generála Abrasova, podléhalo KGB, věděl, že okruh lidí, kteří znali pravdu, byl malý, velmi malý. Bylo mu jasné, že promluvil plukovník Kukuškin, muž, který nejdříve neochránil svého pána a pak nedokázal zabít jeho vraha. Kukuškin se snažil vykoupit si kariéru, možná i život tím, že přeběhl na druhou stranu a svěřil se Višňajevovi.

"Máme samozřejmě takové podezření," řekl ostražitě Rudin. "Ale nemáme důkazy a tedy ani jistotu."

"Pokud vím, je to dokázáno," štekla Višňajev. "Ti dva muži byli identifikováni jako vrazi našeho drahého soudruha Jurije Ivaněnka."

Rudin si připomněl, jak Višňajev Ivaněnka nenáviděl a jak si ho přál zničit.

"Je to akademický problém," řekl Rudin, "ale i za zabití kapitána Ruděnka budou ti dva zlikvidováni v berlínském vězení."

"Možná že ne," Višňajev předstíral hluboké pohoršení. "Zdá se, že by je západní Německo mohlo propustit a poslat do Izraele. Západ je slabý, nevydrží odporovat teroristům z Freyji. Jestli se ti dva dostanou živí do Izraele, promluví, ano, přátelé, myslím, že promluví, a jsem přesvědčený, že vím, co řeknou."

"Co vlastně žádáte?" zeptal se Rudin.

Višňajev povstal a Kerenskij podle jeho vzoru také.

"Žádám," řekl Višňajev, "mimořádné plenární zasedání celého politbyra, zde, v této místnosti, zítra večer v tuto dobu, v

devět hodin. V zájmu státní bezpečnosti. V naléhavém státním zájmu. Mám na to právo, soudruhu generální tajemníku?"

Rudinova šedá hříva pomalu přikývla. Vzhledl k Višňajevovi zpod obočí.

"Ano," zachrčel. "Máte na to právo."

"Tedy na shledanou zítra v tuto hodinu," odsekl teoretik a odkráčel z místnosti.

Rudin se obrátil k Petrovovi.

"Plukovník Kukuškin?" zeptal se.

"Vypadá to tak. Na každý pád to Višňajev ví."

"Je možné zlikvidovat Miškina a Lazareva v Moabitu?"

Petrov zavrtěl hlavou.

"Do zítřka ne. Do té doby nestačíme zorganizovat novou akci novým mužem. Existuje způsob, jak donutit Západ, aby je nepropustil?"

"Ne," krátce odpověděl Rudin. "Vyvinul jsem na Matthewse veškerý možný nátlak. S ničím dalším na něj nemohu. Ted' to záleží na něm a na tom zatraceném kancléři v Bonnu."

"Zítra," řekl rozvážně Rykov, "Višňajev se svými lidmi přivede Kukuškina a bude chtít, abychom ho vyslechli. A jestli Miškin s Lazarevem už budou v Izraeli..."

V osm hodin večer evropského času vydal Andrew Drake ústy kapitána Thora Larsena z Freyji své poslední, konečné ultimátum.

V 9.00 nazítří ráno, to jest za třináct hodin, vypustí Freyja 100 000 tun ropy do Severního moře, pokud Miškin a Lazarev nebudou v letadle na cestě do Tel Avivu. Jestliže nebudou ve 20.00 v Izraeli a identifikovaní, že jsou to skutečně oni, Freyja se výbuchem roztrhne.

"To je, setsakra, poslední kapka," vykřikl Dietrich Busch, když vyslechl ultimátum, deset minut po vyslání Freyji. "Kdo si myslí Bill Matthews, že je? Nikdo, říkám, nikdo nedonutí německého kancléře, aby pokračoval v téhle hře na schovávanou. Je konec."

Dvacet minut po osmé večer oznámila spolková vláda Německa, že z vlastního nezávislého rozhodnutí propustí Miškina a Lazareva nazítří ráno v osm hodin.

V půl deváté večer obdržel kapitán Mike Manning na USS Moran zašifrovanou zprávu. Když ji dešifroval, přečetl si:

"Připravte se na rozkaz k palbě zítra v 7.00."

Zmáčkl papír v dlaní a podíval se okénkem k Freyji. Svítila jako vánoční stromček, světlomety a obloukovité lampy zalévaly tyčící se budovu nástavby bílou září. Loď seděla na oceánu ve vzdálenosti pěti mil, odsouzena ke zkáze, bezmocná, čekala na jednoho ze dvou svých katů, aby ji dorazil.

Když Thor Larsen hovořil radiotelefonem s dozorcím střediskem Maas, Concorde nesoucí Adama Munra se přehoupł přes obvod letiště Dullesu s vysunutým podvozkem a klapkami a se vztyčenou přídílí, jako deltovitý dravý pták, který se hotovil zatnout drápy do letištní plochy.

Nic nechápající cestující vykukovali za okénky jako zlaté rybičky a postrehli, že letadlo nerolovalo k letištní budově, ale zastavilo s běžícími motory na parkovišti vedle rolovací dráhy. Čekalo na schůdky a limuzínu.

Ze sedadla vpředu se zvedl jediný pasažér, bez kabátu a bez zavazadla, vystoupil z otevřených dveří a seběhl po schodech. Za pár vteřin schody odjely, dveře se zavřely a kapitán omluvně ohlásil, že okamžitě startují do Bostonu.

Adam Munro se posadil do limuzíny vedle dvou průvodců, kteří mu okamžitě odebrali cestovní pas. Zatímco prezidentští agenti tajné služby pas soustředěně studovali, auto se přehnal po rozjezdové dráze k malému vrtulníku, jehož vrtule vířily na závětrné straně hangáru.

Agenti se chovali formálně, zdvořile. Měli své příkazy. Než Munro nastoupil do vrtulníku, důkladně ho prohlédli, jestli neukrývá zbraň. Spokojeni, že je v pořádku, ho doprovodili na palubu a vrtulník se zvedl k Washingtonu, přes Potomac a přes rozlehlé trávníky u Bílého domu. V půl čtvrté, půl hodiny po přistání na letišti, za teplého jarního odpoledne, dosedl vrtulník necelých sto metrů od oken Oválného pokoje ve Washingtonu.

Oba agenti doprovodili Munra přes palouky k úzké uličce mezi velkou šedou budovou Úřadu vlády - viktoriánským monstrem krytého sloupového a sloupový, protínaného úžas budící roztodivností různých typů oken a mezi mnohem menším západním křídlem, rozeseďlou krabicí, zčásti ponořenou pod přizemím.

Agenti zavedli Munra k malým dveřím v suterénu. Za dveřmi legitimovali sebe i návštěvníka uniformovanému policistovi sedícímu za malým stolem. Munro byl překvapený. Tohle bylo na míle vzdálené honosnému průčelí hlavního vchodu z Pennsylvania Avenue, tak známému turistům a milovanému Američany.

Policista někam zavolal domácím telefonem a za pár minut vystoupila z výtahu sekretářka. Všichni tři ji následovali kolem policisty chodbou, na jejímž konci vystoupili po úzkém schodišti o poschodí výš, do přizemí a dveřmi do koberec pokryté haly. Tajemník v tmavěšedém obleku si neoholeného a neupraveného Angličana změřil s pozvednutým obočím.

"Máte jít hned dál, pane Munro," řekl a šel před Munrem. Tajní agenti zůstali s dívkou.

Munro následoval tajemníka chodbou kolem malé busty Abrahama Lincolna. Dva zaměstnanci přicházející z druhé strany je tiše minuli. Muž, který Munra vedl, zabočil doleva k dalšímu uniformovanému policistovi za stolem u bílých vykládaných dveří. Policista znovu prostudoval Munrův cestovní pas, se zřejmým nesouhlasem přešel zrakem po jeho zevnějšku, sáhl pod stůl a stiskl knoflík. Dveře zabučely a tajemník je otevřel, pak ustoupil a vpustil Munra. Po dvou krocích Munro zjistil, že je v Oválném pokoji. Dveře za ním s cvaknutím zapadly.

Čtyři muži v místnosti ho zřejmě očekávali - všichni hleděli k oblouku dveří ve stěně, kde stál. Poznal prezidenta Billa

Matthewse, byl to ale prezident, jakého voliči nikdy nespátřili: unavený, vyčerpaný, o deset let starší než ten usměvavý, sebevědomý muž zralého věku, plný energie, zobrazovaný na plakátech.

Robert Benson vstal a přistoupil k Munrovi.

"Bob Benson," představil se. Postrčil Munra ke stolu. Bill Matthews se naklonil a podal mu ruku. Pak se seznámil s Davidem Lawrencem a Stanislavem Poklewskym, oba znal z fotografií v novinách.

"Takže," řekl prezident Matthews a zvědavě si prohlížel anglického agenta před svým stolem. "Vy jste muž, který řídí Slavika?"

"Řídil jsem, pane prezidente," řekl Munro. "Jsem přesvědčený, že před dvanácti hodinami ho odhalilo KGB."

"To mě mrzí," řekl Matthews. "Znáte to strašné ultimátum, které mi Maxim Rudin předložil kvůli aféře s tankerem?"

Musel jsem se dozvědět, proč to dělá."

"Teď to víme," řekl Poklewski. "Ale nezdá se, že by se tím moc změnilo, kromě toho, že to dokazuje, že je Rudin v úzkých stejně jako my. Vysvětlení je fantastické, dva amatérští útočníci zabijí Jurije Ivaněnka na ulici v Kyjevě. Pořád ale jsme ve slepé uličce..."

"Panu Munrovi nemusíme vysvětlovat, jak důležitá je Dublinská smlouva, ani že hrozí válka, kdyby se Jefrem Višňajev dostal k moci," řekl David Lawrence. "Vy jste, pane Munro, přece četl všechny protokoly ze zasedání politbyra, které vám předal Slavík?"

"Ano, pane ministře," řekl Munro. "Přečetl jsem si je v originále, jakmile jsem je dostal. Víím, co je v sázce - na obou stranách."

"Tak jak se z toho, sakra, dostaneme?" tázal se prezident Matthews. "Vaše premiérka mě požádala, abych vás přijal, že máte návrh, o kterém nehodlá mluvit po telefonu. Proto jste tady, vidíte?"

"Ano, pane prezidente."

V tu chvíli zazvonil telefon. Benson pár vteřin poslouchal a pak položil sluchátko.

"Jde do tuhého," řekl. "Ten chlap Svoboda z Freyji právě oznámil, že zítra ráno v devět hodin středoevropského času, to je ve čtyři hodiny ráno našeho času, vypustí sto tisíc tun ropy. Za dvanáct hodin od této chvíle."

"Co tedy navrhuje, pane Munro?" zeptal se prezident Matthews.

"Pane prezidente, existují dvě základní možnosti. Buďto Miškin a Lazarev odletí do Izraele, a v tom případě promluví, jakmile se tam dostanou, a zničí Maxima Rudina a Dublinskou smlouvu, nebo zůstanou kde jsou, a v tom případě se Freyja buď zničí sama, nebo bude muset být zničena i s celou posádkou."

Nezmínil se o britském podezření týkajícím se úkolu Moranu, ale Poklewski střelil očima po nehnuté tváři Bersona.

"To samozřejmě víme, pane Munro," řekl s předstíranou lhostejností prezident Matthews.

"Obavy Maxima Rudina se ve skutečnosti neváží na místo, kde se Miškin a Lazarev nacházejí. Předmětem jeho zájmu je, jestli budou či nebudou mít příležitost oslovit svět a povědět, co vykonali před pěti měsíci na ulici v Kyjevě."

Bill Matthews vzdychl.

"O tom jsme uvažovali," řekl. "Požádali jsme předsedu vlády Golena, aby Miškina a Lazareva přijal a držel je v izolaci, takže by s nikým nekomunikovali, dokud nebude Freyja volná, a pak je vrátil do věznice v Moabitu nebo zavřel na deset let do vězení v Izraeli, kde by je nikdo neviděl, ani s nimi nemluvil. Odmítl. Řekl, že veřejně přislíbil splnit, co teroristé žádali, a že svůj slib neporuší. A neporuší. Lituji, ale vaše cesta byla zbytečná, pane Munro."

"To nebyl můj návrh," řekl Munro. "Během letu jsem svou představu sepsal na dopisní papír aerolinek, jako memorandum."

Vytáhl z náprsní kapsy složku papírů a položil ji na prezidentův stůl.

Prezident Spojených států četl memorandum s narůstajícím zděšením.

"To je ohavné," řekl když dočetl. "Ale nemám na vybranou. Lépe řečeno, ať zvolím jakoukoli možnost, vždycky zemřou lidé."

Adam Munro se na něj podíval bez soucitu. Už se poučil, že politici v zásadě nic nenamítají proti ztrátám životů, pokud není veřejně známo, že s tím mají něco společného.

"K podobným věcem už došlo, pane prezidente," řekl pevně. "A nepochybně dojde i v budoucnosti. My od fochu tomu říkáme ‚Dáblova alternativa‘."

Prezident Matthews podal memorandum beze slova Robertu Bensonovi, a ten ho rychle přečetl.

"Geniální," řekl. "To by mohlo fungovat. Stačí se to včas?"

"Máme příslušné vybavení," řekl Munro. "Času je málo, ale ne příliš málo. Měl bych se dostat do Berlína v sedm hodin ráno berlínského času. To je za deset hodin."

"Ale i kdybychom souhlasili, bude souhlasit i Maxim Rudin?" tázal se prezident. "Bez jeho spolupráce by Dublinská smlouva propadla."

"Jediná možnost je zeptat se ho," řekl Poklewski, který prostudoval memorandum a podal ho Davidu Lawrencovi.

Ministr zahraničí odložil papíry, jako by si mohl pošpinit prsty. "Pokládám ten návrh za bezcitný a odporný," řekl.

"Žádná americká vláda by na takový plán neměla dát své imprimatur."

"Je to horší než sedět a dívat se, jak třicet nevinných námořníků uhoří na Freyji zaživa?" zeptal se Munro.

Znovu zazvonil telefon. Když Benson odložil sluchátko, obrátil se k prezidentovi.

"Myslím, že nemáme jinou alternativu než požádat Maxima Rudina o souhlas," řekl. "Kancelář Busch právě oznámil, že v osm hodin ráno středoevropského času propustí Miškina a Lazareva. A tentokrát neustoupí."

"Musíme to tedy zkusit," řekl Matthews. "Já ale nehodlám nést odpovědnost sám. Maxim Rudin musí projevit s tím plánem souhlas. Musí být varován. Zatelefonuji mu."

"Pane prezidente," řekl Munro. "Maxim Rudin vám nepředal své ultimátum po telefonu. Není si jistý loajalitou kremelských zaměstnanců. Při frakčních bojích mohou přeběhnout k protivníkovi i malé ryby a prozradit velice tajnou

informaci. Jsem přesvědčený, že návrh by měl být určený výhradně pro jeho uši nebo bude pokládat za povinnost odmítnout ho."

"Přece není čas na to, abyste v noci letěl do Moskvy a za svítání do Berlína!" odporoval mu Poklewski.

"Jedno východisko by bylo," promluvil Benson. "Na Andrews stojí Blackbird a ten by to zvládl velmi rychle." Prezident Matthews se rozhodl.

"Bobe, vy osobně odvezete pana Munra na základnu Andrews. Nařídte posádce Blackbirdu, aby se připravila do hodiny ke startu. Já sám zavolám Maxima Rudina a požádám ho, aby povolil vstup letadla do sovětského vzdušného prostoru, a aby přijal Adama Munra jako mého osobního posla. Ještě něco, pane Munro?"

Munro vytáhl z kapsy jediný arch papíru.

"Chtěl bych vás požádat, abyste předali tuto malou zprávu siru Nigelu Irvinovi, musí se postarat o situaci v Londýně a v Berlíně," řekl.

"Zařídíme," řekl prezident. "Vydejte se na cestu, pane Munro. A hodně štěstí."

18

21.00 až 6.00

Vrtulník se zvedl z palouku před Bílým domem a tajní agenti zůstali osamoceni. Užaslý pilot zjistil, že přepravuje toho záhadného Angličana v pomačkaném obleku a ředitele CIA. Stoupali nad Washington a napravo od nich se v odpoledním slunci třpytila řeka Potomac. Pilot zamířil na jihovýchod, na leteckou základnu Andrews.

Stanislav Poklewski hovořil z Oválného pokoje s velitelem základny a v každé větě se odvolával na osobní příkazy prezidenta Matthewse. Důstojníkovy protesty zvolna umlkly. Nakonec předal poradce pro Národní bezpečnost sluchátko Billu Matthewsovi.

"Ano, generále, u telefonu Bill Matthews. Vydal jsem příkazy, které vám byly sděleny, a nařizuji vám následující. Informujte plukovníka O'Sullivan, že má okamžitě připravit let do polární oblasti. Přímou z Washingtonu do Moskvy. Dřív než se dostane nad Grónsko, bude mu rádiem předáno povolení vstoupit bezpečně do sovětského vzdušného prostoru."

Prezident se vrátil k druhému telefonu, k červenému přístroji, jímž se pokoušel spojit přímo s Maximem Rudinem. Na letišti Andrews očekával vrtulník sám velitel základny. Kdyby nebyl býval přítomen Robert Benson, kterého generál znal od vidění, pravděpodobně by neznámého Angličana jako cestujícího na nejrychlejším průzkumném tryskovém letadle nebyl přijal, vůbec už nemluvě o povolení letu tohoto letadla do Moskvy. Letadlo sloužilo sice deset roků, ale bylo stále ještě na seznamu tajných zbraní, protože mělo vynikající a jedinečnou konstrukci, systémy i součástky.

"Dobře, pane řediteli," řekl konečně. "Musím vás ale upozornit, že plukovník O'Sullivan je velice horkokrevný Arizoňan."

Měl pravdu. Zatímco Adama Munra odvedli do skladiště výstroje pilotů, kde mu vydali G-oblek, vysoké boty, a kyslíkovou helmu, která vypadala jako akvárium na zlaté rybičky, Robert Benson našel plukovníka George T. O'Sullivan v navigační místnosti. S doutníkem sevřeným v zubech soustředěně studoval mapy polární oblasti a východního Baltu. Ředitel Ústřední zpravodajské služby byl sice služebně vyšší, ale O'Sullivan neměl zřejmě náladu na zdvořilůstky.

"Vážně mi dáváte rozkaz letět s tímhle strojem přes celé Grónsko a Skandinávii rovnou doprostředka Rusi?" ptal se důrazně a vzdorovitě.

"Ne, plukovníku," odpověděl Benson rozvážně. "Nařizuje vám to prezident Spojených států."

"Bez mého navigačního operátora? S nějakým zatraceným Anglánem místo něj?"

"Ten zatracený Anglán zcela náhodou veze osobní poselství prezidenta Matthewse prezidentu Sovětského svazu Rudinovi. Prezident Rudin musí poselství dostat dnes večer a jiným způsobem není možné poselství mu doručit." Plukovník letectva na něj chvíli hleděl.

"Dobře," uvolil se. "Ale mělo by to být setsakra důležité, aby to stálo za to."

Dvacet minut před šestou odvedli Adama Munra do hangáru, v němž stálo letadlo obklopené hemžícími se technikami, kteří ho chystali k letu.

Munro už slyšel o Lockheedu SR-71, kterému se přezdívalo Blackbird, kvůli jeho barvě, viděl jeho fotografie, ale nikdy ho neviděl ve skutečnosti. Letadlo nepochybně vypadalo působivě. Kuželovitá předpřípominající špičky granátu nad jediným předovým kolem směřovala pod malým úhlem vzhůru. Ze spodku trupu vyčnívala štíhlá křídla deltovitěho tvaru, s křídelními i ocasními ovládacími prvky. Na konci křídel byly uloženy motory v aerodynamické konstrukci vhodné pro turbíny Pratt a Whitney JT II-D, z nichž každá byla schopna zajistit tah 32 000 liber. Dvě nožové směrovky na vrcholcích motoru zajistily směrovou kontrolu. Trup i motory připomínaly tři injekční stříkačky spojené jedním křídlem.

Malé bílé americké hvězdy v bílých kruzích označovaly státní příslušnost, jinak byl SR-71 černý od hlavy až k patě. Pozemní technici pomohli Munrovi do úzkého prostoru zadního sedadla. Zjistil, že zapadá níž a níž, až mu nakonec stěny kokpitu sahaly nad uši. Když se sklopil kryt, byl téměř v jedné úrovni s trupem letadla, aby se tak snížil čelní odpor. Munro neviděl nic než hvězdy přímo nad hlavou.

Muž, který na tomhle sedadle měl správně sedět, by byl rozuměl pozoruhodnému uspořádání radarových obrazovek,

elektronickým ochranným systémům a kontrolním kamerám, protože SR-71 bylo v podstatě špionážní letadlo, projektované a vybavené, aby kroužilo ve výšce vysoko nad doletem stíhacích letounů a raket. Fotografovalo všechno, co pod sebou vidělo.

Nápomocné paže napojily kabely vyčnívající Munrovi z obleku na systémy letadla: k rádiu, kyslíku, anti-G síle. Díval se, jak se O'Sullivan bez potíží spouští do předního sedadla a začíná zapojovat svůj ochranný systém. Když zapnul rádio, zazněl Munrovi do uší hlas Arizoňana.

"Jste Skot, pane Munro?"

"Ano, jsem," odpověděl Munro do helmy.

"Já jsem Ir," sdělil mu hlas do uší. "Jste katolík?"

"Jestli jsem co?"

"Katolík, prokristapána."

Munro chvíli přemýšlel. Po pravdě řečeno, nebyl vůbec náboženský člověk.

"Ne," řekl. "Skotská církev."

Zepředu se ozvalo zjevné pohoršení.

"Ježíši, dvacet let v americkém letectvu a mám šoférovat skotskýmu protestantovi."

Trojité stahovací kryt pilotního prostoru z plexiskla, který dokázal obstát obrovským rozdílem tlaku vzduchu v mimořádných výškách, se nad nimi zavřel. Syčení naznačovalo, že kabina je pod plným tlakem. Traktor před příďovým kolem vytáhl SR-71 z hangáru do večerního světla.

Nastartované motory uvnitř jen tiše pískaly, ale venku se pozemní posádka, byt vyzbrojená ucpávkami v uších, roztřásla řevem rezonujícím v hangárech.

Plukovník O'Sullivan se soustředil na nesčetné úkony kontroly a prověřování funkcí zařízení a přístrojů a přitom stačil zajistit volnou dráhu pro start. Blackbird se zastavil, než se zvedl z hlavní ranveje letištní plochy, zahoupal se na podvozku, plukovník ho srovnal a pak Munro uslyšel, jak říká:

"A teď se pomodlete ke svému Pánubohu a pevně se držte."

Munro se pevně zapřel vzadu na sedadle.

Něco jako splašený kůň ho praštilo do plecí zad, bylo to tvarované sedadlo, ke kterému byl přikurtován. Neviděl žádnou budovu, aby mohl odhadnout rychlost, jen bledě modrou oblohu nad hlavou. Když letadlo dosáhlo sto padesáti uzlů, jeho příď se zvedla z rozjezdové dráhy a za půl vteřiny se odlepila hlavní kola, O'Sullivan zasunul podvozek.

Vzlétnuvší letadlo SR-71 se naklonilo dozadu tak, že jeho tryskové výfukové potrubí směřovalo přímo k Marylandu a začalo stoupat. Stoupalo téměř kolmo, hnalo se k obloze jako raketa, a vlastně raketa téměř bylo. Munro ležel na zádech, nohy k nebesům a vnímal jen, jak se mu sedadlo setrvale tiskne k páteři, a Blackbird se řítí k obloze, která se ve chvíli zbarvila do tmavě modra, pak do fialova a nakonec do černa.

O'Sullivan na předním sedadle se navigoval sám, sledoval instrukce z digitálního displeje před sebou, vydávané palubním počítačem. Počítač stanovil výšku, rychlost, rychlost stoupání, kurs a směr, vnější a vnitřní teplotu, teplotu motorů a trysek, průtok kyslíku a přibližování se rychlosti zvuku.

Kdesi pod nimi mizela Filadelfie a New York jako malá stavebnicová městečka na hraní, nad severní částí státu New York proletěli zvukovou bariérou a pořád stoupali a pořád zvyšovali rychlost. V 80 000 stopách, o pět mil výše než létá Concorde, plukovník O'Sullivan vyřadil přidavné spalování a vyrovnal výšku.

Ačkoliv slunce ještě úplně nezašlo, obloha byla černá, v těchto výškách je málo molekul vzduchu, od nichž se odrážejí sluneční paprsky, a proto tam není světlo. Je tam ale dost molekul na to, aby způsobily povrchové tření na letadle jako byl Blackbird. Před státem Maine a před hranicí s Kanadou dosáhla letová rychlost téměř trojnásobné rychlosti zvuku. Z titanu vyrobený černý povrch SR-71 začal před Munrovými úžasnými očima horkem zářit třešňově rudě.

Chladicí systém letadla udržoval v kokpitu příjemnou tělesnou teplotu.

"Smím mluvit?" tázal se Munro.

"Jo," lakonicky se ozval pilot.

"Kde jsme teď?"

"Nad zálivem svatého Vavřince," řekl O'Sullivan. "Míříme k Novému Foundlandu."

"Kolik mil je to do Moskvy?"

"Ze základny Andrews čtyři tisíce osm set padesátšest mil."

"Jak dlouho trvá let?"

"Tři hodiny padesát minut."

Munro počítal. Odstartovali v 18.00 washingtonského času, 23.00 středoevropského času. V Moskvě by to byla jedna hodina po půlnoci, neděle, třetího dubna. Přistanou kolem pěti hodin ráno moskevského času. Když bude Rudin s plánem souhlasit a Blackbird dopraví Munra zpátky do Berlína, získají při zpáteční cestě dvě hodiny času. Stihnou Berlín před svítáním.

Letěli necelou hodinu, když hluboko pod sebou minuli poslední úsek Kanady, mys Harrison, a dostali se nad kruté Severní moře míříce k jižnímu cípu Grónska, mysu Farewell.

"Věnujte mi prosím pozornost, prezidente Rudine," řekl Bill Matthews. Mluvil velice vážně do malého mikrofonu na svém pracovním stole - byla to takzvaná horká linka, což vlastně není vůbec žádný telefon. Ze zesilovače na jedné straně mikrofonu slyšeli přítomní v Oválném pokoji simultánního překladatele, huhlajícího rusky Rudinovi do ucha. "Maxime Andrejeviči, oba jsme už staří na tuhle profesi, pracovali jsme příliš tvrdě a příliš dlouho, abychom zabezpečili mír pro své národy, než abychom se v této konečné etapě nechali frustrovat a obelstít gangem vrahů na tankeru v

Severním moři."

Pár vteřin bylo ticho, pak se z mikrofonu ozval Rudinův chraplavý hlas. Hovořil rusky. Mladý tajemník z ministerstva zahraničí tiše repetil překlad.

"Pak, Bille, můj příteli, musíte zničit tanker a sprovodit ze světa zbraň vydírání, protože já nemohu vykonat víc než jsem vykonal."

Bob Benson střelil po prezidentovi varovným pohledem. Nebylo třeba prozradit Rudinovi, že Západ už znal pravdu o Ivaněnkovi.

"To vím," řekl Matthews do mikrofonu. "Ale nemohu tanker zničit. Kdybych ho zničil, zničím také sebe. Existuje jiná cesta. Z celého srdce vás prosím, abyste přijal muže, který už odtud odletěl a míří do Moskvy. Veze návrh, který by mohl být východiskem pro nás oba."

"Co je to za Američana?" tázal se Rudin.

"Není Američan, je Brit," řekl prezident Matthews. "Jmenuje se Adam Munro."

Nastala chvíle ticha. Konečně se vrátil tlumený hlas z Moskvy.

"Udejte mým lidem podrobnosti Britova letového plánu, výšku, rychlost, kurs. Vydám rozkaz, aby letadlo vpustili, a přijmu vašeho posla, ať přiletí. Spokojnoji noci, Bille."

"Přeje vám klidnou noc, pane prezidente," řekl překladatel.

"To si snad dělá legraci," řekl Bill Matthews. "Sdělte jeho lidem letový plán Blackbirdu a Blackbird ať pokračuje po svém kursu."

Na palubě Freyji tloukla půlnoc. Věznilům a uvězněným nadešel třetí a poslední den. Než udeří příští půlnoc, bude Miškin a Lazarev v Izraeli, nebo Freyja a všichni na ní budou mrtvi.

Ačkoliv Drake hrozil, že si vybere jinou kabinu, byl si téměř jistý, že námořníci v noci nezaútočí a rozhodl se, že zůstane, kde je.

Thor Larsen seděl zachmuřeně proti němu v obytné kabině. Oba muži byli úplně vyčerpaní. Larsen bojoval s náporů únavy, strašlivě se mu chtělo položit hlavu na paže a usnout - a pokračoval ve svém osamoceném souboji udržet Svobodu v bdělém stavu tím, že Ukrajince provokoval k odpovědím.

Zjistil, že zaručený způsob, jak ze Svobody vyždímat poslední zbytky nervové rezervy, je zavést řeč na problémy Ruska.

"Nevěřím v to vaše lidové povstání, pane Svobodo," prohlásil. "Nevěřím, že se Rusové vůbec někdy vzbouří proti svým pánům. Ti jsou sice špatní, neschopní, brutální, ale stačí, aby předvedli jako strašáka nějakého cizince, a mohou se spolehnout na bezmezný ruský patriotismus."

Chvilí to vypadalo, že Nor možná zašel příliš daleko. Svobodova dlaň se sevřela na pažbě pušky a tvář mu zbělela vztekem.

"K čertu s jejich ztraceným vlastenectvím," vykřikl a vyskočil. "Je mi nanic ze západních spisovatelů a liberálů, kteří neustále žvaní o takzvaném obdivuhodném ruském vlastenectví."

Co to je za vlastenectví, když je živeno tím, že jiným lidem ničí lásku k jejich vlasti? Co moje vlastenectví, Larsene? Co láska Ukrajinců k jejich zotročené vlasti? Co Gruzínci, Arméni, Litevci, Estonci, Lotyšů? Těm není dovoleno vlastenectví? Platí vlastenectví jen pro tu nekonečnou a chorobnou lásku Rusů k Rusku?

Nenávidím jejich ztracené vlastenectví. Není to nic jiného než šovinismus a nikdy to nic jiného nebylo, už od dob Petra a Ivana. Udržuje se při životě porobením a zotročením okolních národů."

Tyčil se nad Larsenem, vpůli cesty kolem stolu, mával samopalem, oddychoval námahou, kterou na ten křik vynaložil. Pak se ovládl a vrátil se ke svému křeslu. Namířil hlaveň samopalu na Thora Larsena jako ukazovák a řekl mu:

"Jednoho dne, a nemusí to trvat dlouho, začne ruské impérium prskat. Jednoho dne, a bude to brzy, dají průchod svému vlastenectví Rumuni a Poláci a Češi. A za nimi i Němci a Maďaři. A baltské státy a Ukrajina a Arménie. Ruské impérium popraská a zhroutí se, právě tak jako se zhroutilo impérium římské a britské, když se arogance jejich mandarínů nedala dál snášet."

Do dvaceti čtyř hodin, já osobně přiložím studený kov dláta na beton a udeřím do něj obrovským kladivem. A když se mi vy nebo kdokoli jiný postaví do cesty, zemřete. Raději byste mi to měl uvěřit."

Položil samopal a promluvil mírněji.

"Každopádně Busch vyhověl mým požadavkům a tentokrát neustoupí. Tentokrát se Miškin a Lazarev dostanou do Izraele..."

Thor Larsen pozoroval mladého muže střízlivě klinickýma očima. Byl to hazard, Svoboda málem použil zbraň. Ale málem taky přestal být ostražitý, přiblížil se na dosah. Ještě jednou, ještě jediný pokus v oné skličující ranní hodině před svítáním...

Naléhavé a šifrované zprávy putovaly v průběhu noci mezi Washingtonem a Omahou a odtud do mnoha radarových stanic, které tvoří zrak a sluch západních spojenců v elektronickém kruhu kolem Sovětského svazu. Neviditelné oči pozorovaly letící hvězdičku mrkající z Blackbirdu rychle směřujícího východně od Islandu ke Skandinávii, na jeho cestě do Moskvy. Hlídači nespustili poplach, byli včas informováni.

Na druhé straně železné opony upozornila Moskva sovětské strážce, že očekává právě toto letadlo. Stíhači se ho proto nechystali sledovat, dostali včas varování. Vzdušná trasa od Botnického zálivu až do Moskvy byla volná a zajištěná a Blackbird se držel svého letového plánu.

Jedna bojová základna ale zřejmě upozornění neslyšela nebo ho slyšela a nerespektovala nebo dostala od někoho z hlubin ministerstva obrany tajný rozkaz, který protiřečil rozkazu Kremlu.

Vysoko na severu, na východ od Kirkenesu si dva letouny MIG-25 razily cestu ze sněhu do stratosféry ve stíhacím manévru. Byly to typy 25-E, supermoderní, s vyšším pohonem a lépe vyzbrojené než starší verze ze sedmdesátých let, 25-A.

Byly 2,8 krát rychlejší než zvuk a dokázaly vzlétnout do maximální výšky 80 000 stop. Ale šest raket "Acid" vzduch-vzduch, zavěšených pod křídly, mohlo překonat dalších 20 000 stop. Migy stoupaly plnou rychlostí s pomocí přídavného spalování až dosáhly rychlosti stoupání 10 000 stop za minutu.

Blackbird byl nad Finskem, mířil k jezeru Ladoga a k Leningradu, když plukovník O'Sullivan zabručel do mikrofonu. "Máme společnost."

Munro se vytrhl ze zadumání. Ačkoliv o technologii SR-71 toho moc nevěděl, malá radarová obrazovka, kterou měl před sebou, mluvila sama za sebe. Blížily se k nim rychle dvě blikající světlušky.

"Kdo to je?" zeptal se a žaludek se mu na minutu sevřel strachem. Maxim Rudin osobně zaručil volný a bezpečný letový prostor. On by to přece nebyl? Ale mohl by někdo jiný...?

Plukovník O'Sullivan měl vpředu vlastní radarovou obrazovku. Pár vteřin pozoroval rychle se blížící stroje.

"Pětadvacítky MIG," řekl. "V šedesáti tisíci stopách a stoupají. Ztracení Rusové, věděl jsem, že se jim nedá věřit."

"Vrátíte se do Švédska?" zeptal se Munro.

"Ne," řekl plukovník. "Prezident Spojených států nařídil, že vás, Angláne, mám odvézt do Moskvy, a já vás odvezu do Moskvy."

Plukovník O'Sullivan použil dvě přídavná spalování a Munro ucítil dole v páteři ránu, jako by ho kopl kůň. Ukazatel rychlosti začal šplhat vzhůru ke značce a pak nad značku trojnásobku rychlosti zvuku. Světlušky na radaru zpomalily a zastavily se.

Přid' Blackbirdu se mírně zvedla, letadlo se pohybovalo v oblasti řídké atmosféry, snažilo se zvednout z řídkého vzduchu kolem sebe, vyklouzlo přes značku 80 000 stop a neustále stoupalo.

Major Pjotr Kuzněcov, který velel oběma letadlům pod Blackbirdem, vyhnal dvě Tumanského jednoosové trysky motoru k hranici jejich možností. Jeho sovětská technologie byla dobrá, nejlepší dostupná, ale se svými dvěma motory dosáhl o 5 000 liber menší tah než americký dvoutryskový letoun nad nimi. Kromě toho nesl zbraně, které mu brzdily rychlost.

Přesto se jeho MIGy dostaly přes 70 000 stop a blížily se k hranici dostřelu raket. Major Kuzněcov nachystal šest raket a vyšťekl na druhého pilota, aby ho následoval.

Blackbird byl málem v 90 000 stopách a O'Sullivanův radar ho informoval, že pronásledovatelé jsou ve výšce přes 75 000 stop a málem v dostřelu raket. V přímém pronásledování ho nemohli dosáhnout v rychlosti a výšce, ale stíhaly ho a křížily mu trasu a odřízly roh jeho letové dráhy.

"Kdybych věděl, že nás mají doprovázet," řekl O'Sullivan Munrovi, "nechal bych ty parchanty, aby se přiblížili. Ale Rusům jsem nikdy nevěřil."

Munro se pod svým termálním vybavením potil strachem. Na rozdíl od plukovníka znal Slavíkův spis.

"Nedoprovázejí nás," řekl. "Mají rozkaz zabít mě."

"Nepovídejte," zahučel mu plukovník do ucha. "Všiváci parchanti. Prezident Spojených států chce, abyste zůstal živý, Angláne. A abyste se dostal živý do Moskvy."

Pilot Blackbirdu zaktivizoval celou škálu elektronických obranných opatření. Černý tryskáč začal vyzařovat prstence neviditelných rušivých vln, které působily na radar v okruhu několika mil jako písek házený do očí.

Malá obrazovka před majorem Kuzněcovem se proměnila v rozkmitané sněhové pole na způsob televize, když se porouchá hlavní kabel. Podle digitálního displeje, který ho informoval, že se blíží ke své oběti a kdy má vypálit rakety, musel čekat ještě patnáct vteřin. Pak se obrazovka začala zvolna zklidňovat a oznámila mu, že ztratil svůj cíl kdesi v mrznoucí stratosféře.

Po třiceti vteřinách oba lovci začali klesat po křídlech z oblohy na svou arktickou základnu.

Z pěti letišť, rozložených kolem Moskvy, jedno, Vnukovo II, neviděl nikdy žádný cizinec. Je rezervováno pro stranickou elitu a zdejší letka tryskových letadel je ve stálé pohotovosti. A zde, v pět hodin ráno místního času, plukovník O'Sullivan přistál na ruské půdě.

Když chladnoucí tryskáč dorazil na parkoviště, obklopila ho skupina důstojníků v tlustých pláštích a kožešinových čepicích, protože časná rána bývají v Moskvě začátkem dubna ještě mrazivá. Arizoaň zvedl kryt kokpitu hydraulickými rozpěrami a zděšeně civěl na zástup kolem sebe.

"Rusáci," vydechl. "Upatlaží mi moje letadýlko." Rozepnul si výstroj a vstal: "Hej, dejte pracky z té mašiny, slyšíte!"

Adam opustil zoufalého plukovníka, který se snažil zabránit ruskému letectvu, aby pátralo po tlačítkách k ventilům pro čerpání pohonných hmot. Munro v mžiku zmizel v černé limuzíně v doprovodu dvou kremelských strážných. V autě mu dovolili svléknout G-oblek a vzít si civilní kalhoty a sako, které svíral celou cestu srolované mezi kolena a vypadaly jako čerstvě vytažené z pračky.

Za pětadvacet minut ZIL, před nímž jely dva motocykly, aby uvolňovaly průjezd do Moskvy, proletěl Borovickou branou do Kremlu, kolem Velkého kremelského paláce k vedlejšímu vstupu do budovy Arzenálu. Dvě minuty před šestou uvedli Adama Munra do soukromého bytu vůdce SSSR. Spatřil starce v županu upíjejícího šálek teplého mléka. Pobídl Munra do křesla s vysokým opěradlem. Dveře se zavřely.

"Tak vy jste Adam Munro," řekl Maxim Rudin. "Co tedy navrhuje prezident Matthews?"

Munro seděl v křesle s vysokým, rovným opěradlem a hleděl přes stůl na Maxima Rudina. Několikrát ho viděl při oficiálních příležitostech, ale nikdy takhle. Starý pán vypadal vyčerpaně a napjatě.

Nebyl přítomný žádný tlumočník. Rudin neuměl anglicky. Během letu si Munro uvědomil, že Rudin si ho prověřil a věděl, že byl diplomat britského velvyslanectví a že mluví rusky.

"Ten návrh, pane generální tajemníku," začal Munro plynou ruštinou, "je způsob, jak přesvědčit teroristy na supertankeru Freyji, aby opustili loď, aniž by získali, proč tam přišli."

"Jedna věc musí být jasná, pane Munro, nemůže být řeč o propuštění Miškina a Lazareva."

"V žádném případě, pane. Vlastně jsem doufal, že se zmíníme o Juriji Ivaněnkovi."

Rudin na něj upřeně hleděl s nehnutou tváří. Pomalu zvedl sklenici mléka a usrl.

"Víte, pane, jednomu z těch dvou už něco uklouzlo," řekl Munro.

Aby dodal váhy svému tvrzení, musel obeznámit Rudina, že věděl, co se stalo s Ivaněnkem. Nesměl ale naznačit, že to věděl od někoho z kremelské hierarchie, pro případ, že by Valentina byla ještě na svobodě.

"Naštěstí," pokračoval, "to bylo před jedním naším člověkem a okamžitě jsme se o to postarali."

"Váš člověk?" uvážlivě řekl Rudin. "Ano, myslím, že vím, kdo jsou vaši lidé. Kolik jich to ještě ví?"

"Generální ředitel mé organizace, předsedkyně britské vlády, prezident Matthews a tři jeho vysocí poradci. Nikdo z těch, co to vědí, nemá nejmenší úmysl odhalit to veřejnosti. Ani v nejmenším."

Zdalo se, že Rudin přemýšlí.

"Platí to i o Miškinovi a Lazarevovi?" zeptal se.

"V tom je problém," řekl Munro. "Byl to problém hned od chvíle, kdy teroristé, mimochodem ukrajinští emigranti, vstoupili na Freyju."

"Řekl jsem Billu Matthewsovi, že jediný způsob, jak se z toho dostat, je zničit Freyju. Bude to stát hrstku lidských životů, ale zabrání to velkým nepříjemnostem."

"Nepříjemnostem by se bylo zabránilo, kdyby letadlo s těmi mladými zabijáky bylo bývalo sestřeleno," namítl Munro.

Rudin se na něj souhlasně přátelsky podíval zpod huňatého obočí.

"To byla chyba," konstatoval krátce.

"Stejná chyba, jako když dnes večer dva letouny MIG25 málem sestřelily letadlo, ve kterém jsem letěl?"

Hlava starého Rusa se prudce zvedla.

"To jsem nevěděl."

Munro mu poprvé uvěřil.

"Chci vám vysvětlit, pane, že zničení Freyji neuspěje. To znamená, že nevyřeší problém. Před třemi dny byli Miškin s Lazarevem dva bezvýznamní nezajímaví uprchlíci a únosci, kteří si kroutili svých patnáct let ve vězení. Teď z nich jsou světoznámé osobnosti. Předpokládá se ale, že o jejich propuštění se jedná pouze kvůli nim samotným. My víme, že to je jinak."

Jestliže bude Freyja zničena," pokračoval Munro, "celý svět se bude divit, proč bylo tak důležité, aby zůstali ve vězení. Zatím si nikdo neuvědomil, že podstatné není jejich uvěznění, ale jejich mlčení. Když se zničí Freyja, náklad Freyji i její posádka, jen aby zůstali ve vězení, nebudou už mít důvod mlčet. A kvůli Freyje jim svět uvěří, až promluví o tom, co vykonali. Takže pouhé jejich uvěznění ničemu neprospěje."

Rudin zvolna přikývl.

"Máte pravdu, chlapče," řekl. "Němci je vyslyší. Dosáhli by své tiskové konference."

"Přesně tak," řekl Munro. "A tohle je můj návrh."

Popsal stejný postup, jaký v uplynulých dvanácti hodinách vyličil paní Carpenterové a prezidentu Matthewsovi. Rus neprojevil ani překvapení ani zděšení, jen zájem.

"Je to proveditelné?" zeptal se nakonec.

"Musí to být," řekl Munro. "Je to poslední šance. Musí jim být dovoleno odjet do Izraele."

Rudin se podíval na hodiny na zdi. Bylo po třičtvrti na sedm moskevského času. Za čtrnáct hodin musí čelit Višňajevovi a politbyru. Tentokrát to bude bez vytáček, tentokrát předloží partajní teoretik návrh na hlasování o důvěře.

Jeho šedivá hlava přikývla. "Vykonejte to, pane Munro," řekl. "Zařídte to a ať se to podaří. Protože jestliže se to nepodaří, nebude ani Dublínská smlouva ani Freyja."

Stiskl zvonek a dveře se okamžitě otevřely. Stál v nich major kremelské stráže v bezvadně padnoucí uniformě.

"Musím odeslat dva signály, jeden Američanům, druhý mým lidem," řekl Munro. "Zástupci obou velvyslanectví čekají před zdí Kremli."

Rudin dal rozkaz dozorcímu majorovi, ten přikývl a dovedl Munra ven. Když byli mezi dveřmi, Maxim Rudin zavolal: "Pane Munro."

Munro se otočil. Starý pán seděl tak, jak ho spatřil, když vstoupil, držel v dlaních hrneček mléka.

"Kdybyste někdy potřeboval jiné zaměstnání," řekl vážně, "přijďte za mnou. Pro talentované lidi tu máme vždycky místo."

Když limuzína ZIL vyjžděla v sedm hodin ráno z Kremli Borovickou branou, slunce stálo na věži katedrály Vasilije Blaženého. U chodníku čekala dvě dlouhá, černá auta. Munro vyskočil ze ZILu a přistoupil ke každému z nich. Jednu zprávu podal americkému diplomatovi, druhou britskému. Než odstartuje do Berlína, Londýn i Washington budou informováni.

Přesně v osm hodin se kulovitá příď SR-71 zvedla z rozjezdové dráhy letiště Vnukova a nasměrovala se na západ, do Berlína vzdáleného tisíc mil. Pilotoval ho zcela znechucený plukovník O'Sullivan, který strávil tři hodiny tím, že hlídal mechaniky sovětských leteckých sil, kteří letadlu doplňovali pohonné hmoty.

"Kam chcete teď?" zavolal do palubního telefonu. "Na Tempelhof se s tímhle nedostanu, abyste věděl. Nemají tam dost místa."

"Přistaňte na britské základně v Gatowu," řekl Munro.

"Nejdřív Rusáci, teď Angláni," bručel Arizoňan. "Měli byste tohodle ptáčka rovnou předělat na veřejnej dopravní prostředek. Dneska si ho může prohlídnout úplně každý."

"Kdyby naše poslání uspělo," řekl Munro, "svět by možná už žádný Blackbird nepotřeboval."

Plukovníka O'Sullivanu to nepotěšilo, považoval takovou eventualitu za katastrofu.

"Víte, co bych já v tom případě udělal?" zavolal. "Pustil bych se do zatraceného taxikaření. Mám na to praxi."

Hluboko pod nimi ubíhal litevský Vilnius. Letěli dvakrát tak rychle než vycházející slunce a v Berlíně měli být v sedm hodin středoevropského času.

Zatímco Adam Munro seděl v autě mezi Kremlem a letištěm, na Freyje bylo půl šesté a v obytné kabině zazvonil palubní telefon z velitelského stanoviště.

Muž zvaný Svoboda zvedl sluchátko, chvíli poslouchal a pak ukrajinsky odpověděl. Thor Larsen ho přivřenýma očima pozoroval z druhého konce stolu.

Ať už to zavolání znamenalo cokoli, teroristického vůdce zmátlo. Zamračeně se posadil a hleděl do stolu, dokud nepřišel jeden z jeho mužů, aby ho vystřídal ve střezení velitele lodi.

Svoboda nechal kapitána pod hlavní samopal, který držel jeho maskovaný podřízený, a odešel na můstek. Když se za deset minut vrátil, tvářil se rozhněvaně.

"Co se děje?" zeptal se Larsen. "Zase nějaká závada?"

"Volal německý velvyslanec z Haagu," řekl Svoboda. "Rusové prý odmítli povolit tryskovým letadlům, oficiálním i soukromým, průlet vzdušným koridorem ze západního Německa."

"To je logické," řekl Larsen. "Stěží budou pomáhat útěku dvou mužů, kteří zavraždili jejich kapitána letectva."

Svoboda odvelel kolegu, a ten za sebou zavřel dveře a vrátil se na velitelské stanoviště. Ukrajinec usedl na své místo.

"Britové se nabídlí, že podpoří kancléře Busche, dají mu k dispozici letadlo Královského letectva, aby dopravili Miškina a Lazareva do Tel Avivu."

"To bych bral," řekl Larsen. "Konec konců, Rusové by neváhali zastavit a odvrátit německé letadlo nebo ho i sestřelit a tvrdit, že to byla nešťastná náhoda. Neodvážili by se ale střílet ve vzdušném koridoru na vojenské letadlo RAF. Jste na prahu vítězství, nezhazujte to pro technický detail. Přijměte nabídku."

Svoboda hleděl na Nora očima zmatnělými vyčerpáním, neschopný rychle se rozhodnout, protože byl unavený z nevyspání.

"Máte pravdu," přiznal. "Německé letadlo by mohli sestřelit. Přijal jsem tu nabídku."

"Tak to je málem celé hotové, přes všechno to pozdvižení," řekl Larsen a vynutil úsměv. "Můžeme oslavovat."

Měl před sebou dva šálky kávy, které nalil, když čekal, až se Svoboda vrátí. Jeden přisunul do poloviny dlouhého stolu, Ukrajinec se naklonil, aby po něm sáhl. V dokonale naplánované akci to byla první chyba, již se dopustil...

Thor Larsen se na něj vrhl přes stůl se vším vztekem, který se v něm nahromadil v uplynulých padesáti hodinách a teď z něj vyrazil zuřivostí šilícího medvěda.

Partyzán sebou prudce trhl zpět, sáhl po pušce a chystal se vystřelit. Pěst jako poleno ho zasáhla do levého spánku a srazila ho z křesla na podlahu kabiny.

Kdyby byl méně zdatný, mohl být po něm, ale on byl velmi zdatný a mladší než námořník. Když padal vyklouzla mu puška z rukou a sjela po podlaze. Zvedl se s prázdnými rukama, aby zápasil a čelil Norovu útoku a oba znovu padli na zem ve změti rukou a nohou a úlomků rozbité židle a dvou šálků.

Larsen se snažil využít svou váhu a sílu, Ukrajinec mládí a rychlost a zvítězil. Svoboda se vykroutil ze sevření mohutných paží a zamířil ke dveřím, skoro se mu to podařilo, jeho ruka hmatala po klice, když Larsen skočil přes koberec, popadl ho za kotníky a podtrhl mu obě nohy.

Oba muži se znovu zvedli, metr od sebe, Nor mezi Svobodou a dveřmi. Ukrajinec vyrazil nohou a zasáhl mohutného protivníka do slabin kopancem, který ho převalil. Larsen se vzb chopil, vstal a padl na muže, který hrozil, že zničí jeho loď.

Svoboda si zřejmě uvědomil, že kabina je zcela zvukotěsná. Rval se v tichosti, zápasil, kousal, kopal a dvojice se válela po koberci mezi rozbitým nábytkem a nádobím. Někde pod nimi ležela puška, která to celé mohla skončit, ve Svobodově opasku byl oscilátor s červeným tlačítkem, které, kdyby ho zmáčkli, by bezpochyby skoncovalo úplně se vším. Celé to trvalo jen dvě minuty. Larsen vyprostil jednu paži, popadl hlavu zápasícího Ukrajince a praštil s ní o nohu stolu. Svoboda na půl vteřiny znehybněl, pak se bezvládně zhroutil. Zpod okraje vlasů vytryskl pramínek krve a stékal mu po čele.

Vyčerpaně oddychující Thor Larsen vstal ze země a pohlédl na bezvědomého muže. Opatrně mu uvolnil z opasku oscilátor, držel ho v levé ruce a přešel k oknu na pravoboční straně kabiny. Okno bylo bezpečnostně uzavřené a upevněné kuželovitými šrouby. Jednou rukou je začal rozšroubovávat. Uvolnil první a pustil se do druhého. Stačilo pár vteřin a jediný rozmáchlý hod a oscilátor by byl vyletěl z okénka, přes deset stop ocelové paluby, do Severního moře. Ruka mladého teroristy ležícího za ním, se centimetr za centimetrem sunula k odhozené pušce. Larsen uvolnil druhý šroub a zhoupl okno v kovovém rámu do místnosti, když se Svoboda s bolestí podepřel na jedno rameno, napřáhl se přes stůl a vypálil.

Třesk z pušky v uzavřené kabině byl ohlušující. Thor Larsen u otevřeného okna se zapotácel nazpět ke zdi a podíval se nejdřív na svou levačku, pak na Svobodu. Ukrajinec civěl z podlahy nevěřicně na Larsena.

Jediná rána zasáhla norského kapitána do dlaně levé ruky, která třímala oscilátor a zaryla mu do masa úlomky umělé hmoty a skla. Deset vteřin na sebe oba muži hleděli a čekali na sérii hřmících výbuchů, na konec Freyje.

Žádný výbuch nenastal. Kulka roztříštila oscilátor na kousky a neposkytla čas tónině, jejíž zaznění by zaktivizovalo rozbušky v bombách pod palubami.

Ukrajinec se pomalu vyškřábal na nohy, opíral se o stůl. Thor Larsen pozoroval proud krve prýstící z jeho rozbité ruky na koberec. Pak pohlédl na těžce oddychujícího teroristu.

"Vyhrál jsem, pane Svobodo. Vyhrál jsem. Nemůžete zničit moji loď a moji posádku."

"To víte vy, kapitáne Larsene," řekl muž s puškou. "A vím to já. Ale oni..." ukázal otevřeným oknem na světla válečných lodí NATO rýsující se v předjitřím šeru daleko na vodě, "... oni to nevědí. Hra pokračuje. Miškin a Lazarev se dostanou do Izraele."

19

6.00 až 16.00

Moabitská věznice v západním Berlíně má dvě části. Stará část pochází z doby před druhou světovou válkou. V šedesátých letech a začátkem sedmdesátých let, když gang Baader-Meinhof šířil po Německu vlnu teroru, postavili novou část s hypermoderním bezpečnostním systémem, z nejtvrdší oceli a betonu, střeženou televizními kamerami, s elektronicky kontrolovanými dveřmi a mřížemi.

V šest hodin ráno v neděli třetího dubna 1983 vzbudil ředitel Moabitu Davida Lazareva a Lva Miškina v jejich oddělených celách na horním poschodí.

"Jste propuštěni," řekl stručně. "Ráno odletíte do Izraele. Odlet v osm hodin. Připravte se. V půl osmé vás odvezeme na letiště."

Deset minut poté telefonoval primátorovi zmocněnec Britského sektoru.

"Velice lituji, Herr Bürgermeister," řekl západnímu Berliňanovi. "Ale start z civilního letiště v Tegelu nepřichází v úvahu. Za prvé bude dopravu podle dohody našich vlád zajišťovat letadlo RAF a doplnění pohonných látek a uvedení do letové schopnosti je mnohem lepší na našem letišti v Gatowu. Za druhé se snažíme zabránit chaosu při invazi tisku, a tomu můžeme lépe čelit v Gatowu. Na tegelském letišti by se to nezvládlo."

Po pravdě řečeno se starostovi ulevilo. Jestliže Britové převezmou celou akci, případný neúspěch nebo katastrofa půjde na jejich vrub. A Berlín, stejně jako celé západní Německo, byl v očekávání regionálních voleb.

"Co tedy máme zařídit, generále?" zeptal se.

"Londýn mě požádal, abych vám navrhl, že máte ty chlapíky posadit uvnitř Moabitu do uzavřeného obrněného vozu a převézt rovnou do Gatowa. Vaši mládenci nám je tady v tichosti předají a my převzetí samozřejmě písemně potvrdíme," Tisk neměl žádnou radost. Přes čtyři stovky reportérů a kameramanů tábořilo před Moabitskou věznicí už od předchozího večera, kdy Bonn oznámil, že vězně propustí v osm. Zoufale prahli po fotografiích, jak dvojice odjíždí na letiště. Další skupiny novinářů lelkovaly u civilního letiště v Tegelu a hledaly nejvýhodnější umístění teleobjektivů vysoko na vyhlídkových terasách letištní budovy. Všechny čekalo hořké zklamání.

Výhodou britské základny v Gatowu je, že leží v odlehle a izolované části v ohraničeném obvodu západního Berlína, na západním břehu široké řeky Havel, blízko hranice s komunistickým východním Německem, které obklopuje obklíčené město ze všech stran.

Pár hodin před svítáním se základna hemžila disciplinovaným plněním rozkazů. Mezi třetí a čtvrtou přiletěla z Británie verze civilního tryskového letadla HS 125 Dominie, používaného vysokými úředníky vlády a státní správy. Bylo vybaveno velkokapacitními nádržemi na pohonné hmoty, které mu poskytly takové rezervy, že mohlo letět z Berlína do Tel Avivu přes Mnichov, Benátky a Athény, aniž by vstoupilo do komunistického prostoru. Rychlost 500 kilometrů za hodinu umožnila, aby Dominie urazila 2 500 mil dlouhou cestu za dobu o něco delší než čtyři hodiny.

Po přistání odtáhli Dominie do tichého hangáru, kde letadlo zkontrolovali a doplnili mu pohonné hmoty. Tisk se tak horlivě soustředil na pozorování moabitské věznice a letiště v Tegelu, že si nikdo nevšiml stíhlého, černého SR-71, které přeletělo hranice mezi východním Německem a západním Berlínem na vzdáleném cípu města a tři minuty po sedmé přistálo na hlavní letové dráze v Gatowu. Také toto letadlo rychle odtáhli do prázdného hangáru a tým amerických mechaniků z Tempelhofu spěšně zavřel vrata před zvědavými očima a pustil se do práce na letadle. SR-71 odvedlo dobrou práci. Plukovník O'Sullivan se s úlevou ocitl mezi svými krajany a jeho příštím cílem byly jeho milované Spojené státy americké.

Jeho pasažér vykoul z hangáru a byl uvítán mladým velitelem letky čekajícím s Land-Roverem.

"Pan Munro?"

"Ano," Munro vytáhl legitimaci a důstojník letectva ji bedlivě prostudoval.

"V jídelně na vás čekají dva pánové."

Tito dva pánové mohli, pokud by k tomu byli vyzváni, prokázat, že jsou méně významní civilní úředníci ministerstva obrany. Žádný z nich by ale nebyl ochotný přiznat, že se zabývají výzkumem ve velice uzavřené laboratoři, a že případné výsledky jejich práce jsou vždycky označeny jako PŘÍSNĚ TAJNÉ.

Oba byli úpravně oblečení a nesli aktovky. Jeden z nich měl brýle bez obrouček a kvalifikaci lékaře, kterou praktikoval, dokud se s Hippokratovou profesí nerozešel. Ten druhý byl jeho podřízený, bývalý ošetřovatel.

"Máte přípravek, o který jsem žádal?" zeptal se Munro bez úvodu.

Starší muž místo odpovědi otevřel aktovku a vytáhl plochou krabičku, o nic větší než pouzdro na cigarety. Otevřel ji a ukázal Munrovi obsah, uložený ve vatě.

"Deset hodin," řekl. "Víc ne."

"To je jen taktak," řekl Munro. "Pramálo času."

Bylo půl osmé, jasné, slunečné ráno.

Nimrod, který patřil velitelství Pobřežní stráže, stále kroužil a kroužil 15 000 stop nad Freyjou. Jeho povinností bylo pozorovat nejen tanker, ale také ropnou skvrnu ze všerejšího poledne. Obrovská skvrna se líně houpala na vodní hladině a doposavad se nedostala do dosahu remorkérů s čisticím prostředkem, které nesměly vstoupit do blízkosti Freyji.

Ropa vypuštěná teroristy plula zvolna, rychlostí jednoho uzlu po proudu severovýchodně od tankeru a směřovala k severnímu pobřeží Holandska. V noci se ale zastavila, nastal odliv a mírný vítr ji o pár stupňů odklonil. Před svítáním se skvrna vrátila, přeplula kolem Freyji a kolébala se dvě míle od boku lodi směrem na jih k Holandsku a Belgii.

Vědci vypůjčení z Warren Springs se na remorkérech a protipožárních lodích do krajnosti naložených koncentráty emulgátoru modlili, aby moře zůstalo klidné a vítr mírný, dokud nebudou schopni pustit se do akce. Náhlá změna větru nebo zhoršení počasí by skvrnu roztrhalo a zahnal k plážím Evropy a Británie.

Evropští a britští meteorologové sledovali s velkým zaujetím studenou frontu blížící se od dánské úžiny. Přinášela studený vzduch, který zažene horko neobvyklé na toto roční období, a možná přinese i vítr a déšť. Čtyřicet hodin prudkého větru a deště by klidné moře rozbourilo a skvrna by byla nevládnutelná. Ekologové se modlili, aby blížící se studená vlna nepřinesla nic jiného než mlhu.

Minuty odtikávající čas k osmé hodině napínaly nervy na Freyje k nesnesení. Andrew Drake s posilou dvou mužů se samopaly, aby předešli dalšímu útoku norského velitele, dovolil kapitánu Larsenovi použít lékárníčku první pomoci, aby si ošetřil ruku. Ve tváři zbledlý kapitán vytahal z obnaženého masa své dlaně tolik střepů skla a umělé hmoty, kolik se mu podařilo, obvázal si ruku a uložil ji do nahrubo upraveného závěsu kolem krku. Z druhé strany kabiny ho pozoroval Svoboda s malou náplastí přes řeznou ránu na čele.

"Musím přiznat, že jste statečný chlap, Thore Larsene," řekl. "Ale nic se nezměnilo. Pořád ještě mohu vypustit lodními pumpami všechnu ropu z téhle lodi, a dřív než budeme vpůli, támhle ty lodě začnou střílet a dokončí práci za nás. Přesně to udělám v devět hodin, kdyby Německo znovu porušilo slib."

Úderem půl osmé se novinářům před Moabitskou věznicí dostalo odměny za jejich noční hlídku. Dvojitá vrata v Kleine Moabit Strasse se poprvé otevřela a objevila se kapota obrněné, neoznačené dodávky. Z oken bytů na druhé straně ulice reportéři o přítrž fotografovali co mohli, ale moc toho nebylo a proud vozidel vyrazil, aby sledoval dodávku, kamkoli by se vydala.

Zástupci rozhlasových a televizních stanic rozbzučeli kamery a reportéři brebentili do mikrofonů. Jejich slova se okamžitě rozlétna do různých hlavních měst, z nichž pocházeli, včetně zástupce BBC. Jeho hlas duněl obytnou kabinou na Freyje, kde ho poslouchal Andrew Drake - původce toho všeho.

"Jsou na cestě," řekl spokojeně. "Teď už nebudeme dlouho čekat. Je na čase sdělit jim poslední podrobnosti, jak mají být přijati v Tel Avivu."

Odešel na velitelské stanoviště, dva muži zůstali, aby střežili kapitána Freyji, zhrouceného v křesle a vyčerpaným mozkem zápolícího s vlnami bolesti z krvácející a polámané ruky.

Obrněný vůz, před nímž jely motocykly s rozhoukanými sirénami, se přehnal dvanáct stop vysokou ocelovou branou britské základny v Gatowu a závory zapadly, dřív než mohlo dovnitř vniknout první auto přetékající novináři.

Zaskřípaly brzdy a auto zastavilo. Dvojitá vrata brány se zavřela. Za pár minut byl kovový plot ověšený zástupem protestujících novinářů a fotografů, kteří se hlasitě domáhali vstupu.

Gatow není jen letecká základna, je tam také vojenská jednotka, které velí brigádní generál. Strážníci u brány byli od vojenské policie: čtyři statní muži v čepicích s červenými dýnkami, štítky čepic stažené až k nosu, nehnutí a neteční.

"Tohle vám neprojde," ječel rozvzteklý fotograf ze Spieglu. "Musíme vidět, jak ti vězni odletí."

"To je dobrý, Fricku," řekl štábní seržant Farron ve vši pohodě. "Mám své rozkazy."

Reportéři se hnali k veřejným telefonům, aby si stěžovali svým vydavatelům. Ti si stěžovali primátorovi, který s nimi soucítil a slíbil, že bude okamžitě intervenovat u velitele základny v Gatowu. Když telefon i reportéři ztichli, opřel se v křesle a zapálil si doutník.

Uvnitř základny vstoupil Munro do hangáru, v němž stál Dominie. Doprovázela ho velitel peruti odpovědný za stav letadla.

"Jak vypadá?" tápal se Munro dozorčího rotmistra, technika, který měl na starosti instalaci a výstroj.

"Stoprocentně, pane," odpověděl starý, zkušený mechanik.

"Myslím, že ne," řekl Munro. "Kdybyste se podíval pod kryt motoru, zjistíte poruchu na elektrickém vedení. Bude to potřebovat spravit."

Dozorčí rotmistr se na toho cizího člověka užasle zahleděl a pak se obrátil ke svému nadřízenému.

"Udělejte to, pane Barkere," řekl velitel peruti. "Po třebujeme získat zdržení z technických důvodů. Dominie nesmí být ještě nějakou chvíli připravený ke startu. Ale německé úřady musí být přesvědčeny, že to je pravda. Otevřete letadlo a pusťte se do práce."

Dozorčí rotmistr Barker se třicet let staral o údržbu letadel Královského letectva. Rozkaz velitele musel uposlechnout, i když podnět k rozkazu vyšel od upatlaného civila, který by se měl stydět za to, jak byl oblečen, o tom, že byl neoholený, ani nemluvě.

Ředitel věznice Alois Bruckner přijel vlastním autem, aby byl přítomen předání vězňů Britům a jejich odletu do Izraele. Když uslyšel, že letadlo není připravené, rozčílil se a chtěl se o tom sám přesvědčit.

Vstoupil do hangáru spolu s velitelem letiště RAF a našel tam dozorčího Barkera, až po ramena ponořeného v Dominie. "Co se děje?" zeptal se zoufale.

Dozorčí rotmistr Barker vysunul hlavu.

"Zkrat na elektrice, pane," sdělil úředníkovi. "Zjistil jsem to teď, když jsem kontroloval motor. Nebude to trvat dlouho." "Ti muži musí odstartovat v osm, to je za deset minut," řekl Němec. "V devět hodin teroristé na Freyji vypustí sto tisíc tun ropy."

"Dělám, co můžu pane. Dovolte, abych teď pokračoval v práci," řekl dozorčí rotmistr.

Velitel základny vykormidloval pana Brucknera z hangáru. Neměl ponětí, co rozkazy z Londýna znamenaly, ale rozkaz je rozkaz, a neměl v úmyslu ho neuposlechnout.

"Co kdybychom zašli tady naproti do důstojnické jídelny na šálek dobrého čaje?" navrhl.

"Nepotřebuje žádný šálek dobrého čaje," odmítl frustrovaný pan Bruckner. "Potřebuje úspěšný start do Tel Avivu. Ze všeho nejdřív musím zatelefonovat primátorovi."

"Přesně k tomu vám poslouží důstojnická jídelna," řekl velitel letiště. "Mimochodem, protože nemůžeme ty vězně nechat delší dobu v dodávce, nařídil jsem, aby je umístili do cel vojenské policie v Alexandrových kasárnách. Mají tam veškeré pohodlí."

Za pět minut osm poskytl velitel základny RAF dopisovateli rozhlasové stanice BBC osobní rozhovor a informoval ho o technické závadě na Dominie. Tato informace pak byla vložena jako mimořádný dodatek k normálním zprávám v osm hodin. Na Freyje to slyšeli.

"Ať si radši pospíší," řekl Svoboda.

Adam Munro a oba civilisté vstoupili do cel vojenské policie těsně po osmé. Nevelká policejní stanice sloužila jen občas nějakému vojenskému vězni. Celkem tam byly čtyři cely. Miškin byl v první, Lazarev ve čtvrté. Mladší civil nechal Munra a svého kolegu projít do chodby k celám, pak zavřel dveře do chodby a postavil se zády k nim.

"Poslední výslech," vysvětlil rozčilenému seržantovi MP, který měl službu. "Zpravodajci," ťukl se do nosu. Seržant MP pokrčil rameny a vrátil se do služby.

Munro vkročil do první cely. Lev Miškin v civilním obleku seděl na kraji pryčny a kouřil cigaretu. Řekli mu, že konečně poletí do Izraele, ale byl nervózní a neměl potuchy, co se v uplynulých třech dnech událo.

Munro na něj upřeně hleděl. To setkání ho téměř děsilo. Ale nebýt tohoto člověka a jeho šíleného plánu zavraždit Jurije Ivaněnka kvůli jakémusi mlhavému snu, nebýt toho člověka, jeho Valentina by teď balila zavazadla a chystala se na odjezd do Rumunska, na stranickou konferenci, na dovolenou na plážích Mamaje a na loďku, která by ji odvezla na svobodu. Znovu v duchu viděl milovanou ženu, jak odchází skleněnými dveřmi do ulic Moskvy, a muže v převlečnicku, jak se napřimil a pustil se za ní.

"Jsem lékař," řekl Munro rusky. "Vaši ukrajinští přátelé, kteří žádají vaše propuštění, trvají na tom, aby se ověřilo, že jste po zdravotní stránce schopni cesty."

Miškin vstal a pokrčil rameny. Nebyl připravený na čtyři tvrdé konce prstů, které se mu vbodly do solar plexu, ani na malou nádobku, již mu přidrželi pod nosem, když lapal po dechu. Nemohl zabránit, aby se nadechl plynu vystříknutému z hrdla nádoby. Když mu omamný plyn zasáhl plíce, podlomily se mu nehluché nohy a Munro ho chytil pod rameny, aby se neskácel. Opatrně ho položili na postel.

"Bude to působit jen pět minut, déle ne," řekl civil z ministerstva. "Pak se vzbudí. Trochu se mu bude točit hlava, jinak nic. Raději si pospěšte."

Munro otevřel aktovku a vytáhl krabičku s injekční stříkačkou, vatou a malou skleničku éteru. Namočil vatou do éteru a potřel kousek věžňova předloktí, aby sterilizoval kůži, přidržel injekční stříkačku proti světlu a tiskl, dokud nevystříkla čirá tekutina a ve stříkačce nezůstaly žádné vzduchové bubliny.

Injekce netrvala ani tři vteřiny. Na Lva Miškina bude působit téměř dvě hodiny, déle, než bylo nutné, ale to se nedalo změnit.

Oba muži za sebou zavřeli dveře cely a postoupili dál, k cele Davida Lazareva, který nic neslyšel a procházel se po cele, plný nervózní energie. Aerosol působil také okamžitě. Za dvě minuty mu Munro píchl stejnou injekcí.

Civilista doprovázející Munra sáhl do náprsní kapsy a vytáhl ploché pouzdro. Podal ho Munrovi.

"Teď vás tu nechám," řekl chladně. "Za to nejsem placený."

Žádný z únosců letadla nevěděl a nedozvěděl se, co jim píchl. Byla to směs dvou narkotik: petidenu a hyacinu podle Britů nebo meperidimu a skopolaminu podle Američanů. Pokud jsou tyto látky zkombinovány mají pozoruhodný účinek.

Způsobí, že pacient je v bdělém stavu, i když trochu ospalý, a poslušně plní, cokoli se mu přikáže. Ovlivňují také vnímání času: pacient, na kterého směs přestane po dvou hodinách působit, má pocit, že mu bylo jen pár vteřin nevolno. A v poslední řadě vyvolávají úplnou amnézii, a když droga vyprchá, pacient si v nejmenším nevzpomene, co se s ním vlastně dělo. Kolik času uplynulo, pozná jen podle hodin.

Munro se vrátil do Miškinovy cely. Pomohl mládenci, aby se posadil na postel, zády ke zdi.

"Ahoj," řekl.

"Ahoj," řekl Miškin a usmál se. Mluvili rusky, ale Miškin si na to nevzpomene.

Munro otevřel plochou plechovou krabičku, vytáhl dvě půlky dlouhé doutníkové kapsle, jaké se často užívají při přípravě léků proti nachlazení, a sešrouboval oba konce.

"Prosím, spolkněte tuhle pilulku," řekl a podal Miškinovi kapsli a sklenici vody.

"Jo," řekl Miškin a bez odporu spolkl pilulku.

Munro vytáhl z aktovky nástěnné hodiny na baterii a natáhl je. Pak je pověsil na zeď. Ručičky ukazovaly osm hodin, ale nepohybovaly se. Nechal Miškina sedět na posteli a šel do cely druhého mládence. Za pět minut byl se vším hotov. Urovnal věci v tašce a vyšel na chodbu před celami.

"Zůstanou v izolaci, dokud pro ně nebude připraveno letadlo," oznámil seržantovi MP sedícímu za stolem ve služebně, když kolem něj procházel. "Nikdo k nim nesmí. Je to rozkaz velitele základny."

Andrew Drake mluvil poprvé sám, vlastním hlasem s holandským premiérem Janem Graylingem. Angličtí lingvističtí odborníci později určili, že hlas zachycený na magnetofonové páse pochází z okruhu dvacet mil kolem města Bradford v Anglii. Ale to už bylo pozdě.

"Tohle jsou instrukce pro příjezd Miškina a Lazareva do Izraele. Do hodiny, ne déle, po odletu vězňů z Berlína očekávám ujištění premiéra Golena, že moje požadavky budou respektovány. Kdyby se to nestalo, pokládali bychom propuštění za neplatné."

Za prvé: oba dva půjdou z letadla pěšky a pomalu kolem vyhlídkové terasy na střeše hlavní letištní budovy na Ben Gurionově letišti. Za druhé: veřejnosti bude povolen přístup na terasu. Izraelské bezpečnostní úřady nebudou identifikovat přihlížející veřejnost. Za třetí: za pár hodin bych se dozvěděl, kdyby došlo k záměně vězňů, kdyby nějaký jim podobný herec hrál jejich roli. Za čtvrté: tři hodiny předtím než letadlo přistane na Ben Gurionu, oznámí izraelský rozhlas čas přiletu a bude informovat veřejnost, že je vítán každý, kdo si přeje přijít a být svědkem přiletu Miškina a Lazareva. Hlášení bude anglicky a hebrejsky, francouzsky a německy. To je všechno."

"Pane Svobodo," vpadl mu Jan Grayling naléhavě do řeči. "Všechny vaše požadavky jsme zaznamenali a ihned je postoupíme vládě Izraele. Jsem přesvědčený, že bude souhlasit. Prosím, nepřerušujte spojení. Mám pro vás naléhavý vzkaz od Britů ze západního Berlína."

"Sdělte ho," řekl Drake stručně.

"Technici RAF, kteří pracují na letišti v Gatowě a připravují k odletu civilní vládní letadlo určené pro přepravu vězňů, ohlásili vážnou elektrickou závadu. Zjistili ji dnes ráno při testování motorů. Prosím vás, vězte, že to není žádný trik. Ze všech sil se snaží závadu odstranit. Znamená to však hodinu nebo dvě zpoždění."

"Jestli to je trik, zaplatí za to vaše pláže sto tisíce tunami ropy," vyštěkl Drake.

"Není to trik," přesvědčoval ho Grayling. "Na každém letadle se občas vyskytne technická závada. Je katastrofa, že se to přihodilo právě teď na letadle RAF. Ale přihodilo. A spraví se to, spravuje se to už teď, když spolu hovoříme." Chvilí bylo ticho - Drake přemýšlel.

"Chci, aby odletu byli přítomni čtyři rozhlasoví reportéři různých národností. Každý z nich bude přímo spojený se svým ústředím a bude živě komentovat odlet. Musejí být z Hlasu Ameriky, Hlasu Německa, BBC a z francouzského ORTR. Všechno anglicky a všechno do pěti minut po startu."

Z hlasu Jana Graylinga zněla úleva.

"Zajistím, aby RAF v Gatowě dovolilo čtyřem reportérům účast při odletu," řekl.

"To jim doporučuji," řekl Drake. "Prodlužuji vypuštění ropy o tři hodiny. V poledne začneme pumpovat do moře sto tisíc tun."

Linka cvakla a ztichla.

Ono nedělní ráno seděl premiér Benjamin Golen za stolem ve své kanceláři. Sabat skončil a nadešel normální pracovní den, něco po desáté, o dvě hodiny později než v západní Evropě.

Holandský premiér sotva položil sluchátko, když malá jednotka agentů Mossadu usazená v jednom bytě v Rotterdamu sdělila do Izraele poselství Freyji. O víc než hodinu předešli diplomatické spoje.

Premiérův osobní poradce v záležitostech bezpečnosti státu mu přinesl přepis vysílání Freyji a mlčky ho položil na stůl. Golen ho rychle přečetl.

"O co se snaží?" tázal se.

"Činí opatření, aby nedošlo k výměně vězňů," řekl poradce. "Takový trik se nabízí: najít dva mladé muže, kteří by na první pohled byli považováni za Miškina a Lazareva, a zaměnit je."

"A kdo tady v Izraeli pozná pravého Miškina a Lazareva?"

Poradce pro bezpečnost pokrčil rameny.

"Někdo na té vyhlídkové terase," řekl. "Musejí mít tady v Izraeli kolegu, který ty dva pozná, až je uvidí."

Pravděpodobnější je, že to bude někdo, koho zná Miškin a Lazarev."

"A když se poznají?"

"Předpokládám, že poskytnou rozhlasovým reportérům zprávu se zakódovaným znamením, které mužům na Freyje potvrdí, že jejich přátelé jsou v bezpečí v Izraeli. Kdyby to znamení nedostali, mysleli by, že byli podvedeni a vykonali by, co slíbili."

"Další z nich? Tady v Izraeli? To nedovolím," řekl Benjamin Golen. "Můžeme přijmout jako hostitelé Miškina a Lazareva a nic víc. Chci tajný a důkladný dohled na vyhlídkové terase. Jestli některý z přihlížejících dostane od těch dvou znamení, budete ho sledovat. Povolíte mu, aby předal znamení a pak ho zatknete."

Dopoledne na Freyje odtíkávalo zoufale pomalu. Andrew Drake projížděl každých pět minut vlnové délky na svém přenosném rádiu a poslouchal anglické zprávy Hlasu Ameriky a BBC World Service. Všechny hlásily totéž: letadlo ještě nestartovalo. Mechanici se zabývali odstraněním závady na Dominie.

Krátce po deváté byli na základnu Gatow vpuštěni čtyři rozhlasoví reportéři, které si Drake vyžádal jako svědky odletu. Vojenská policie je dovedla do důstojnické jídelny, kde jim nabídli kávu a sušenky. Zřídilo se přímé telefonní spojení do jejich centrály v Berlíně a odtud do jejich států. Nikdo z nich nespátl Adama Munra, který si vypůjčil úřadovnu velitele základny a hovořil s Londýnem.

V závětrí křižníku Argylly čekaly zakotvené tři rychlé hlídkové čluny Cutlass, Sabre a Scimitar. Major Fallon shromáždil

na člunu Cutlass dvanáctičlennou skupinu Speciální jednotky.

"Musíme předpokládat, že ti nahoře ty parchanty propustí," řekl jim. "Někdy v příštích pár hodinách vystartují ze západního Berlína do Izraele. Měli by tam dorazit za čtyři a půl hodiny. Takže večer nebo v noci teroristé, pokud dodrží slovo, opustí Freyju.

Kam zamíří, zatím nevíme, ale pravděpodobně do Holandska. Na té straně je moře volné, bez lodí. Až se dostanou tři míle za Freyju, z dosahu malého, na dálku ovládaného detonátoru, kterým by spustili výbušninu, odborníci z Královských námořních sil vstoupí na loď a odstraní nálože. To se nás netýká.

My chceme ty mizery a já chci Svobodu. Je můj, rozumíte!"

Muži kolem souhlasně kývali a culili se. Akce byla to, na co byli cvičeni a zatím jim nebyla dopřána. Měli silný lovecký instinkt.

"Jejich člun je mnohem pomalejší než náš," pokračoval Fallon. "Budou mít osmimílový náskok, ale soudím, že je dostihneme tři nebo čtyři míle od pobřeží. Nad námi je Nimrod, napojený na Argyll. Argyll nás nasměruje. Až se k nim přiblížíme, zapneme reflektor, a až je najdeme, sejmem je. Londýn mi sdělil, že nemá zájem o zajatce. Neptejte se mě proč. Možná, že je potřebují umlčet z důvodů, které neznáme. Uložili nám práci, my ji odvedeme."

Kapitán Mike Manning o pár mil dál také sledoval odtikávající minuty. A také čekal na zprávy z Berlína, že mechanici skončili opravu motoru Dominie. Zprávy, které slyšel časně ráno, krátce po půlnoci, když ležel ve své kabině beze spánku a čekal na hrozivý rozkaz, že má pálit na Freyju a zničit loď i posádku - ty zprávy ho překvapily. Z ničehož nic vláda Spojených států úplně zvrátila své stanovisko z předchozího večera. Zdaleka neprotestovala proti propuštění mužů z Moabitu. Nevyhrožovala, že smete Freyju, aby zabránila jejich propuštění. Washington neměl námitky.

Manning cítil obrovskou úlevu, zalila ho vlna ulehčení, že vražedný příkaz byl odvolán, pokud... Pokud se ještě něco nepokazí. Teprve až ti dva ukrajinští Židé přistanou na Ben Gurionově letišti, teprve pak bude úplně klidný, že rozkaz rozstřílet Freyju na pohřební hranici patří minulosti.

Ve třetí čtvrti na deset se Miškin a Lazarev v celách pod Alexandrovými kasárnami na základně Gatow vzpomínali z působení narkotika, které spolkli v osm hodin. Téměř současně ožily hodiny, které Adam Munro pověsil na zdi cel. Ručičky začaly kroužit po ciferníku.

Miškin zatřásl hlavou a promnul si oči. Byl ospalý, trochu se mu točila hlava. Domníval se, že to je důsledek přerušované noci, nedostatku spánku, rozčilení. Podíval se na hodiny na zdi, byly dvě minuty po osmé. Věděl, že když je sem s Davidem Lazarevem vedli kolem úřadovny strážného, ukazovaly hodiny osm. Protáhl se, slezl z pryčny a začal chodit po cele. Stejně se zachoval o pět minut později Lazarev ve své cele na druhém konci chodby.

Adam Munro zvolna vstoupil do hangáru, v němž se dozorčí rotmistr Barker pořád ještě štoural v pravém motoru Dominie.

"Jak to jde, pane Barkere?" zeptal se.

Technik s letitou praxí se vysoukal z útrob letadla a otráveně se podíval dolů na toho civila.

"Mohu se zeptat, pane, jak dlouho musím hrát tohle představení? Stroj je perfektní!"

Munro mrkl na hodinky.

"Půl jedenácté," řekl. "Přeji si, abyste přesně za hodinu zatelefonoval posádce a do důstojnické jídelny a ohlásil, že letadlo je v pořádku a může letět."

"V půl dvanácté, pane," řekl dozorčí Barker.

David Lazarev se znovu podíval na hodiny na zdi. Připadalo mu, že chodí půl hodiny, ale hodiny ukazovaly devět. Uběhla celá hodina, nějak moc rychle. V izolaci, v cele, si s člověkem čas zahrává. Hodiny jsou přesné. Lazareva ani Miškina nenapadlo, že hodiny běží dvojnásobnou rychlostí, aby dohony ztrátu sta minut, a že v půl dvanácté se hodiny synchronizují s hodinami venku.

V jedenáct hodin telefonoval premiér Jan Grayling z Haagu primátorovi západního Berlína.

"Co se to ksakru děje, pane Bürgermeister?"

"Já nevím," křičel zoufalý berlínský úředník. "Britové tvrdí, že už tu zatracenou mašinu mají skoro hotovou. Nechápu, proč si kčertu nemohou vzít letadlo BA z civilního letiště. Zaplatili bychom někomu od nás, aby tam ty dva odvezl."

"Chci vám říct, že za hodinu ti šílenci na Freyje vypustí sto tisíc tun ropy," řekl Jan Grayling. "A moje vláda povolá k odpovědnosti Brity."

"Úplně s vámi souhlasím," řekl hlas z Berlína. "Celá ta aféra je příšerná."

V půl dvanácté zaklapl dozorčí rotmistr Barker kryt motoru a slezl dolů. Přistoupil k telefonu na zdi a zavolal důstojnickou jídelnu. Ozval se velitel základny.

"Stroj je připravený, pane," řekl technik.

Důstojník RAF se obrátil ke skupině kolem sebe, stál tam ředitel Moabitské věznice a čtyři rozhlasoví reportéři. V rukou drželi telefony spojující je do jejich ústředny.

"Porucha je opravena," řekl. "Letadlo startuje za patnáct minut."

Z oken jídelny viděli štíhlé malé vládní letadlo, vytažené do slunečního svitu. Pilot a druhý pilot vyšplhali na palubu a nastartovali.

Ředitel věznice vstoupil do cel vězňů a informoval je, že za chvíli odletí. Jeho hodinky ukazovaly 11.35. Hodiny na zdi

také.

V úplném tichu byli vězni odvedeni k MP Land-Roveru a spolu s úředníkem německé vězeňské správy odvezeni přes rozjezdovou dráhu k čekajícímu letadlu. S poddůstojníkem, který je jako jediný měl doprovázet až na Ben Gurionovo letiště, vystoupili po schodech, ani jednou se neotočili a posadili se na svá místa.

Ve třicetivte na dvanáct otevřel velitel perutě obě trysky na plný plyn a Dominie se zvedl z rozjezdové dráhy letiště Gatowa. Podle instrukcí kontroly letové dopravy zatočil rovnou na letovou trasu ze západního Berlína na jih k Mnichovu a zmizel v modré obloze.

Za dvě minuty promlouvali rozhlasoví reportéři ke svým posluchačům přímo z důstojnické jídelny v Gatowu. Jejich hlasy se šířily po celém světě a sdělovaly, že osmačtyřicet hodin poté, co Freyja ohlásila své požadavky, jsou Miškin a Lazarev v letadle na cestě do Izraele a ke svobodě.

V domovech třiceti důstojníků a námoníků z Freyji vyslechli zprávy rozhlasu, ve třiceti domovech čtyř skandinávských států se matky a manželky zhroutily a děti se ptaly proč maminky pláčou.

Zpráva dorazila i do malé armády remorkérů a lodí, které měly rozstříkovat čistící prostředek. Kotvily v zátvrti západně od Argyllu a jejich osazenstvo si v úlevě oddychlo. Ani vědci ani námořníci v nejmenším nepochybovali, že by nikdy nedokázali zvládnout sto tisíc tun ropy vylité do moře.

Naftový magnát Clint Blake v Texasu zaslechl zprávy NBC při nedělní snídani venku na slunci a vykřikl: "Však už bylo setsakra na čase."

Harry Wennerstrom sledoval BBC ve svém apartmá vysoko nad Rotterdamem a spokojeně se uchechtl.

Ve všech redakcích novin, od Irska po železnou oponu se připravovala ranní vydání pondělních deníků. Týmy dopisovatelů sestavovaly celý příběh od noční invaze na Freyju až do současné chvíle. Nechávaly si prostor pro příchod Miškina a Lazareva do Izraele a pro osvobození Freyji. První vydání šla do tisku ve 22.00 a zbývalo tedy dost času na vyličení konce celého příběhu.

Dvacet minut po dvanácté středoevropského času stát Izrael souhlasil, že vyhoví požadavkům vyhlášeným z Freyji a Miškin s Lazarevem budou za čtyři hodiny přijati na Ben Gurionově letišti tak, aby byli před veřejností identifikovatelní.

V pokoji na šestém poschodí hotelu Avia, tři míle od Ben Gurionova letiště, vyslechl Miroslav Kaminský zprávy z kabelového rádia. Zvrátil se do křesla a ulehčeně si vydechl. Do Izraele přiletěl předchozí pátek, pozdě odpoledne, a v sobotu očekával své staré partyzánské kamarády. Místo toho se z rádia dozvěděl, že německá vláda v časných ranních hodinách změnila stanovisko. Pak následovala sobotní prodleva a v poledne vypuštění ropy. Kousal si nehty, bezmocný a neklidný, až do konečného rozhodnutí, že vězni budou přece jen propuštěni. Teď sledoval pomalu plynoucí minuty, které zbývaly do přistání Dominie v 16.15 středoevropského času, 18.15 v Tel Avivu.

Andrew Drake na Freyji vyslechl hlášení o odletu letadla s uspokojením, které překonalo jeho vyčerpání. Souhlas státu Izrael s jeho požadavky o pětáct minut později, byla už jen formalita.

"Už jsou na cestě," řekl Larsenovi. "Čtyři hodiny do Tel Avivu a bezpečí. A další čtyři hodiny, možná i méně, kdyby padla mlha, a zmizíme. Přijede sem námořnictvo a osvobodí vás. Lékaři vás řádně ošetří a zase budete mít svou posádku i svou loď... Měl byste být šťastný."

Norský velitel lodí se podepřel v křesle. Měl hluboké tmavé kruhy pod očima, ale odmítl poskytnout mladšímu muži zadostiučinění, že by usnul. Pro něj to ještě neskončilo, neskončí to, dokud nebudou z nákladních prostor odstraněny nebezpečné nálože výbušnin, dokud poslední terorista neodejde z lodí. Věděl, že se brzy zhroutí. Pronikavá bolest ruky se změnila v tupé údery trýzně vystřelující až k rameni a vlny vyčerpání ho mámily téměř do bezvědomí. Ale stále ještě nezavřel oči.

S pohrdáním zvedl zrak k Ukrajinci.

"A Tom Keller?" tázal se.

"Kdo?"

"Můj třetí důstojník, muž, kterého jste zastřelili v pátek ráno na palubě."

Drake se zasmál. "Tom Keller je dole s ostatními," řekl. "To střelení byla šaškárna. Jeden z mých lidí v Kellerových šatech. Náboje byly slepé."

Nor zasténal. Drake se na něj se zájmem podíval.

"Mohu si dovolit být velkorysý," řekl. "Protože jsem vyhrál. Postavil jsem se proti celé Evropě s hrozbou, které nedokázali čelit, a navrhl jsem jim výměnu, z níž se neuměli vykroutit. Nedal jsem jim na vybranou. Ale vy jste mě skoro porazil, stačilo hodně málo."

Od šesti hodin dnes ráno, kdy jste zničil detonátor, mohla ta komanda vtrhnout na loď, jak by se jim zalíbilo. Naštěstí to nevědí. Ale byli by to mohli udělat, kdybyste jim byl dal znamení. Jste statečný muž Thore Larsene. Máte nějaké přání?"

"Zmizte z mé lodí," řekl Larsen.

"Brzy, teď už brzy, kapitáne."

Vysoko nad Benátkami velitel perutě Jarvis pohnul mírně řízením a letící stříbrný šíp se otočil o pár stupňů jihovýchodně, na dlouhou cestu přes Středozemní moře.

"Jak se daří našim zákazníkům?" tázal se doprovodného poddůstojníka.

"Klidně sedí a pozorují scénérii," oznámil poddůstojník přes rameno.

"Radši dohlédni, aby jim to vydrželo," řekl pilot. "Když letěli posledně, skončili tím, že zastřelili kapitána."

Doprovodný poddůstojník se zasmál.

"Dám na ně pozor," slíbil.  
Druhý pilot poklepal na letovou mapu, která mu ležela na kolenou.  
"Za tři hodiny přistaneme."

Rozhlasové vysílání z Gatowa bylo slyšet také jinde po světě. V Moskvě byly zprávy přeloženy do ruštiny a přineseny ke stolu v soukromém bytě na privilegovaném konci Kutuzovova prospektu, kde dva muži kolem druhé hodiny odpoledne místního času obědvali.

Maršál Nikolaj Kerenskij si přečetl strojem psanou zprávu a praštil masitou pěstí do stolu.

"Pustili je," křičel. "Ustoupili. Němci a Britové to zabalili. Ti dva Židé jsou na cestě do Tel Avivu."

Jefrem Višňajev vzal mlčky zprávu z rukou svého společníka a přečetl si ji. Dovolil si letný úsměv.

"Takže dnes večer, až přivedeme před politbyro plukovníka Kukuškina, Maxim Rudin skončí," řekl. "Prijmou návrh na hlasování o důvěře, to je naprosto jisté. O půlnoci, Nikolaji, bude Sovětský svaz patřit nám. A za rok celá Evropa."

Maršál Rudé armády nalil dvě štědré sklenice stoličné vodky. První přistrčil ideologovi strany, svoji pozvedl.

"Na vítězství Rudé armády!"

Višňajev zvedl sklenici, ačkoliv se málokdy dotkl alkoholu. Tohle byl důvod pro výjimku.

"Na komunistický svět!"

20

16.00 až 20.00

Před pobřežím na jih od Haify otočil Dominie naposled příď a začal klesat v přímém kurzu na hlavní letištní dráhu Ben Gurionova letiště u Tel Avivu.

Přistál přesně po čtyřech hodinách a třiceti minutách letu, v 16.15 středoevropského času. V Izraeli bylo 18.15. Horní terasa letištní budovy na Ben Gurionu byla hustě zalidněna zvědavým obecnstvem, překvapeným, že v téhle bezpečnosti posedlé zemi mají volný přístup na podívanou.

Navzdory požadavkům teroristů, aby nebyla přítomna policie, tam byla zvláštní jednotka, zčásti v uniformách El Al, zčásti jako prodáváči nápojů. Další zametali před letištní budovou nebo seděli za volanty taxíků. Detektiv inspektor Avram Hirsch seděl v dodávce na rozvoz novin, ale balíkům večerníků se nijak nevěnoval, měly, ale nemusely se rozprodat ve stánku v hlavní letištní hale.

Když letadlo Královského letectva přistálo, navedly ho pozemní složky džípem na dráhu před letištní halou pro cestující. Zde čekal malý hlouček úředníků, aby se postarali o oba pasažéry z Berlína.

Nedaleko parkovalo letadlo El Al a štěrbínami v záclonkách, jimiž byla okna zatažena, pozorovali dva muži dalekohledy řadu tváří na vyhlídkové terase na střeše letištní budovy. Každý z nich měl v ruce vysílačku.

V zástupu několika set lidí na vyhlídkové terase stál Miroslav Kaminský, nerozlišitelný od ostatních nevinných diváků.

Jeden z izraelských hodnostářů vystoupil po schůdcích Dominie a vkročil do letadla. Po dvou minutách se objevil, následován Davidem Lazarevem a Lvem Miškinem. Dvě mladé horké hlavy z Ligy na obranu Židů rozvinuly na terase transparent, který měli schovaný pod kabáty. Stálo tam jen "Vítáme vás" a bylo to napsáno hebrejsky. Začali také tleskat, dokud je pár okolostojících nenapomenulo, aby dali pokoj.

Miškin a Lazarev vzhledli na zástup na terase nad sebou, když je vedli podél letištní budovy. Před nimi kráčel hlouček úředníků a za nimi dva uniformovaní policisté. Několik diváků zamávalo. Většina přihlížela mlčky.

Příslušníci zvláštní jednotky se pozorně dívali, aby postřehli sebemenší znamení, které by propuštění vězni dali těm u zábradlí.

První uviděl Kaminského Lev Miškin a z koutku úst něco rychle zamumlal ukrajinsky. Okamžitě to zachytil na dvojici zaměřený mikrofon z nedalekého pojízdného stánku s občerstvením. Muž, který šilhal dolů na puškovitý mikrofon, ta slova nezaslechl, druhý, skrčený v těsném voze vedle něj, se sluchátky na uších, to slyšel. Vybrali ho na tu práci, protože uměl ukrajinsky. Zamumlal do své vysílačky: "Miškin právě promluvil na Lazareva. Řekl, cituji: tamhle je, skoro na konci, má modrou kravatu, konec citátu."

Hlídači v zaparkovaném letadle přešli dalekohledem na konec terasy. Skupinka úředníků, která pochodovala mezi jejich dodávkou a letištní budovou kráčela dál kolem diváků, jako na přehlídce.

Miškin, který kamaráda z Ukrajiny spatřil, odvrátil oči. Lazarev bloudil zrakem po řadě tváří nad sebou, spatřil Kaminského a mrkl. To bylo všechno, co Kaminský potřeboval. Vězně nevyměnili, byli praví.

Jeden z mužů za záclonami letadla řekl: "Máme ho" a začal hovořit do vysílačky, kterou měl při ruce: "Střední výška, kolem třiceti, hnědé vlasy, hnědé oči, oblečený v šedých kalhotách, tvídové sportovní sako a modrá kravata. Stojí jako sedmý nebo osmý ze vzdálenějšího konce vyhlídkové terasy, směrem ke kontrolní věži."

Miškin a Lazarev zmizeli v budově. Dav na střeše se začal rozcházet, podívaná skončila. Lidé se tísnili dolů po schodišti do hlavní letištní haly. U paty schodiště zametal šedovlasý pán nedopalky cigaret do odpadkového koše.

Když ho zástup míjel, všiml si muže v tvídovém saku a modré vázance. Zametal dál a muž kráčel přes letištní halu.

Metař sáhl do příručního vozíku, vytáhl z něj malou černou krabičku a zamumlal: "Podezřelá osoba jde pěšky k východu číslo pět."

Avram Hirsch před budovou zvedl z dodávky balík večerních novin a hodil je na vozík, který mu nastavil jeho kolega.

Muž s modrou vázankou krácel pár stop od nich, neohlížel se doprava ani doleva, přistoupil k zaparkovanému najatému autu a nasedl do něj.

Detektiv inspektor Hirsch zapráskl zadní dveře dodávky, přešel dopředu k místu pro spolujezdce a vyhoupl se na sedadlo.

"Ten Volkswagen Golf, tamhle na parkovišti," řekl řidiči dodávky, detektivu konstáblu Bentsurovi.

Když najaté auto vyjelo z parkoviště a zamířilo k hlavní bráně z prostoru letiště, byla dodávka dvě stě metrů za ním. Po deseti minutách sdělil Avram Hirsch dalším policejním vozům, které ho sledovaly: "Podezřelá osoba vjíždí na parkoviště hotelu Avie."

Miroslav Kaminskyj měl klíč od pokoje v kapse. Rychle prošel přes foyer a vyjel výtahem do šestého poschodí, kde měl pokoj. Posadil se na postel, zvedl telefon a požádal o linku. Když ji dostal, vytočil číslo.

"Právě požádal o linku," pověděla telefonistka inspektorovi Hirschovi, který stál vedle ní.

"Můžete zjistit, jaké číslo volal?"

"Ne, místní hovory jsou automatické."

"Krucí," řekl Hirsch. "Pojďte."

Spolu s konstáblem Bentsurem běželi k výtahu.

Telefon v jeruzalémské kanceláři BBC zvedli po třetím zazvonění.

"Mluvíte anglicky?" tázal se Kaminskyj.

"Samozřejmě," řekla izraelská sekretářka na druhém konci.

"Tak poslouchejte," pravil Kaminskyj. "Řeknu vám to jen jednou. Jestli má být supertanker Freyja propuštěn bez úhony a nepoškozený, první zpráva ve zprávách BBC World Service v šest hodin středoevropského času musí obsahovat slova "žádnou jinou alternativu." Kdyby se ta slova v první hlášené zprávě nevyskytla, loď by byla zničena. Rozumíte?"

Nastalo pár vteřin ticho, kdy mladá sekretářka jeruzalémského dopisovatele rychle čmárala do poznámkového bloku.

"Ano, myslím, že ano. Kdo volá?" tázala se.

Přede dveřmi ložnice v Avii se k Avramu Hirschovi připojili dva další muži. Jeden měl pušku s krátkou hlavní. Oba byli oblečeni v uniformách letištního personálu. Hirsch měl stále ještě uniformu společnosti rozvážející noviny, zelené kalhoty, zelenou košili, zelenou čepici se štítkem. Poslouchal u dveří, dokud nezaslechl cinknutí položeného telefonu. Pak ustoupil, vytáhl služební revolver a kývl na muže s puškou.

Ozbrojenec pečlivě zamířil na zámek dveří a vypálil do dřeva celý zásobník. Avram Hirsch kolem něj proběhl tři kroky do pokoje, přidřep, v obou rukách držel před sebou zbraň, mířící na cíl a křikl na obyvatele pokoje, aby zůstal stát a nehýbal se.

Hirsch byl sabra, narodil se před čtyřiatřiceti lety v Izraeli, jako syn dvou přistěhovalců, kteří přežili tábory smrti v třetí říši. Za jeho dětství se kolem jejich domu vždycky mluvilo jidiš nebo rusky, protože oba jeho rodiče byli ruští Židé.

Domníval se, že muž před ním byl Rus. Neměl důvod myslet si něco jiného. Proto na něj zavolal rusky: "Stoj..." Jeho hlas se rozezněl malou ložnicí.

Miroslav Kaminskyj stál u postele s telefonním seznamem v ruce. Když se rozrazily dveře, upustil seznam a ten se zavřel, takže nebylo možné zjistit, na kterou stránku se díval, ani jaké číslo volal.

Při tom výkřiku neviděl hotelový pokoj v Tel Avivu, viděl malý domek na úpatí Karpat a znovu slyšel hulákání mužů v zelených uniformách, kteří obklíčili úkryt jeho skupiny. Pohlédl na Avrama Hirsche, vnímal zelenou čepici se štítkem a uniformu a začal se sunout k otevřenému oknu.

Znovu je slyšel, jak proti němu jdou křovím, slyšel jejich neutuchající řev: "Stoj... Stoj... Stoj..." Nemohl dělat nic než utíkat, utíkat jako liška před loveckými psy, zadem, zadními dvířky z domku a do podrostu.

Utíkal pozpátku, otevřenými skleněnými dveřmi na malý balkonek, kde se bedry zarazil o zábradlí a přepadl dolů.

Dopadl na parkoviště padesát stop pod balkonem a rozrazil si záda, pánev a lebku. Avram Hirsch se naklonil přes zábradlí, hleděl na roztržštěné tělo a obrátil se na konstábla Bentsura.

"Proč to kčertu udělal?"

Služební letadlo, které předchozí večer dopravilo dva britské specialisty z Anglie do Gatowa se vrátilo na Západ krátce poté, co odstartoval Dominie z Berlína do Tel Avivu. Adam Munro se s nimi svezl, ale použil své potvrzení z Úřadu vlády a požádal, aby se s ním cestou do Anglie zastavili v Amsterdamu.

Také zajistil, aby na něj v Schifolu čekal vrtulník Wessex z Argyllu. Bylo půl páté, když se Wessex zase uhnízdil na zádi křižníku. Důstojník, který ho uvítal na palubě, hleděl se zjevným nesouhlasem na jeho vzezření, ale odvedl ho ke kapitánu Prestonovi.

Námořní důstojník věděl jen tolik, že návštěvník je z ministerstva zahraničí a že v Berlíně dohlížel na odlet únosců do Izraele.

"Chtěl byste se opláchnout a upravit?" zeptal se.

"Hrozně rád," řekl Munro. "Nějaké zprávy o Dominie?"

"Přistál před patnácti minutami na Ben Gurionu," řekl kapitán Preston. "Můj stevard vám může vyžehlit oblek, a určitě najdeme i košili, která by vám padla."

"Dal bych přednost pěkně teplému svetru," řekl Munro. "Začala být pořádná zima."

"Ano, to by byl problém," řekl kapitán Preston. "Z Norska se blíží studená vlna. Večer bychom tu mohli mít mlhu."

Když po páté hodině opravdu padla mlha, valila se jako lavina ze severu, jehož studený vzduch následoval za vlnou horka a střetl se s teplou pevninou a teplým mořem.

Munro se umyl, oholil a oblékl do vypůjčeného tlustého bílého svetru a černých seržových kalhot a pak po páté

hodině šel za kapitánem Prestonem na můstek, mlha houstla.

"Sakra," řekl Preston. "Těm teroristům jako by všechno přálo."

V půl šesté nebyla Freyja pro mlhu vůbec vidět a neviděly na sebe ani jednotlivé válečné lodě, obetkané mlhou. Jejich zrakem zůstával jen radar. Kroužící Nimrod pozoroval radarem všechny lodě i Freyju a neustále létal ve výšce 15 000 stop. Samo moře ale zmizelo pod příkrývkou šedé vaty. Po páté hodině se příliv obrátil a začal se vracet k severovýchodu, ropnou skvrnu hnál s sebou někam mezi Freyju a holandské pobřeží.

Dopisovatel BBC v Jeruzalémě pracoval v izraelském hlavním městě už dlouho a měl tu hodně známých. Jakmile se dozvěděl o telefonátu, který přijala jeho sekretářka, zavolal přítele z bezpečnostní služby.

"Tohle je ta zpráva," řekl. "A já ji okamžitě posílám do Londýna. Nemám ale ponětí, kdo to telefonoval."

Přítel na druhém konci linky se usmál.

"Pošli tu zprávu," řekl. "Co se týče toho člověka z telefonu, toho známe a děkujeme."

Bylo po půl páté, když se Freyja ze zpráv dozvěděla, že Miškin a Lazarev přistáli na Ben Gurionu.

Andrew Drake padl do křesla a křičel na Thora Larsena.

"Dokázali jsme to! Jsou v Izraeli!"

Larsen pomalu kývl. Snažil se otupit mozek, aby nevnímal setrvalou bolest zraněné ruky.

"Blahopřeji," řekl ironicky. "Teď snad opustíte moji loď a půjdete k čertu."

Zazvonil telefon z můstku. Ozvala se sprška rychlé ukrajinštiny a radostné zavýsknutí z druhého konce.

"Dřív než se nadějete," řekl Drake. "Hlídky na komíně hlásí hustou návěj mlhy, která se sem na celou oblast blíží ze severu. Při troše štěstí nebudeme muset čekat do tmy. Mlha je pro naše účely ještě lepší. Ale až opravdu odejdeme, budu vás, bohužel, muset připoutat k noze od stolu. Námořnictvo vás za pár hodin vysvobodí."

V pět hodin přinesly hlavní zprávy informaci z Tel Avivu, že požadavky únosců Freyji ve věci přijetí Miškina a Lazareva na letišti Ben Gurion byly splněny. Vláda Izraele zatím ponechává dvojici z Berlína ve vazbě, dokud teroristé nepropustí Freyju v bezpečí a nepoškozenou. Pokud by se to nestalo, vláda Izraele by považovala sliby, které učinila teroristům za neplatné a vrátila by Miškina a Lazareva do vězení.

V obytné kabině Freyji se Drake zasmál.

"Nebudou muset," řekl Larsenovi. "Teď už je mi jedno, co se se mnou stane. Za čtyřicet hodin uspořádají ti dva mezinárodní tiskovou konferenci. A až ji uspořádají, kapitáne Larsene, až ji uspořádají, prorazí zdi Kremle tak, jak je ještě nikdo nepochytil."

Larsen se podíval z oken na houstnoucí mlhu. "Komanda by mohla využít tuhle mlhu a mohla by zaútočit na Freyju. Reflektory a všechno osvětlení by vám nebylo k ničemu. Za pár minut neuvídíte žádné bubliny žabích mužů, kdyby plavali pod vodou."

"Už to nevádí," řekl Drake. "Vůbec nic už nevádí, jen to, že Miškin a Lazarev dostanou šanci promluvit. O tom to všechno bylo. A kvůli tomu to mělo cenu."

Oba ukrajinské Židy odvezli z Ben Gurionova letiště v policejní dodávce na hlavní policejní stanici v Tel Avivu a zamkli je do oddělených cel. Předseda vlády Golen byl připravený splnit svou část dohody, vyměnit ty dva muže za bezpečí Freyji, posádky a nákladu. Nebyl ale ochotný strpět podrazy jakéhosi neznámého Svobody.

Pro Miškina a Lazareva to byla toho dne třetí cela, ale oba věděli, že bude poslední. Když se na chodbě loučili, Miškin na svého kamaráda mrkl a ukrajinsky na něj zavolal: "Už ne příští rok v Jeruzalémě - zítra v Jeruzalémě."

Vrchní policejní inspektor odpovědný za tuto policejní stanici zatelefonoval policejnímu lékaři, aby vězně vyšetřil, což byl běžný postup, a lékař slíbil, že okamžitě přijde. Bylo půl osmé telavivského času.

Posledních třicet minut před šestou hodinou plynulo na Freyje hlemýžďím krokem. Drake v obytné kabině naladil rádio na BBC World Service a netrpělivě čekal na zprávy v šest hodin.

Azamat Krim se třemi kolegy sešplhali po laně spuštěném ze zábradlí na zádi tankeru do bytelného rybářského člunu, který předchází dva a půl dny nadsakoval vedle trupu lodi. Všichni čtyři stáli na otevřené střední části člunu a pustili se do příprav k odjezdu celé skupiny z Freyji.

V šest hodin se z Londýna ozvaly úder Big Benu a zahájily vysílání večerních zpráv.

"Hlásí se BBC World Service. V Londýně je šest hodin a vysíláme zprávy. Přečte je Peter Chalmers." Ozval se další hlas.

Bylo ho slyšet v důstojnické jídelně Argyllu, kde se kapitán Preston s většinou svých důstojníků shromáždil kolem aparátu. Kapitán Mike Manning zapnul své rádio na USS Moranu, stejné vysílání slyšeli v Downing Street, v Haagu, Washingtonu, Paříži, Bruselu, Bonnu a Jeruzalémě. Andrew Drake na Freyje seděl bez hnutí a upřeně, bez oka mrknutí civěl na rádio.

"Předseda vlády Benjamin Golen prohlásil dnes v Jeruzalémě po příjezdu obou vězňů Davida Lazareva a Lva Miškina, že nemá žádnou jinou alternativu než dostát svému slibu a propustit oba muže na svobodu, pokud bude supertanker volný a posádce nebude ublíženo."

"Žádnou jinou alternativu," křičel Drake. "To je ta věta. Miroslav to dokázal."

"Dokázal co?" zeptal se Larsen.

"Poznal je. Jsou to oni. Nevyměnili je." Padl do křesla a zhluboka vydechl.

"Skončilo to, kapitáne Larsene. Odjíždíme. To vás jistě potěší."

V kapitánově skřínce na uložení osobních věcí byl pár kovových pout i s klíčem pro případ, že by bylo třeba někoho na

palubě spoutat. Byly známy případy šílenství na lodi. Drake nasadil jedno pouto Larsenovi na zápěstí a zaklapl ho. Druhé zaklapl kolem nohy stolu. Stůl byl připevněný k podlaze. Drake se ve dveřích zastavil a položil klíče od pout nahoru na přihrádku.

"Sbohem, kapitáne Larsene. Nebudete mi to věřit, ale ta ropná skvrna mě mrzí. Nemuselo se to stát, kdyby mě ti hlupáci nebyli chtěli podvést. Je mi líto i vaši ruky, ale ani to se nemuselo přihodit. Už se nikdy nevidíme. Sbohem!"

Zavřel, zamkl za sebou dveře kabiny a seběhl tři poschodí dolů na palubu A, kde se jeho muži shromáždili na zádi. Nesl si s sebou rádio.

"Je všechno připravené?" zeptal se Azamata Krima.

"Líp už to připravit nejde," řekl krymský Tatar.

"Všechno oukej?" otázal se amerického Ukrajince, odborníka na malé čluny.

Muž přikývl. "Všechny systémy fungují," potvrdil.

Drake se podíval na hodiny. Bylo čtvrt na sedm a pět minut.

"V pořádku. Ve třičtvrti na sedm Azamat spustí lodní sirénu a člun s první skupinou odrazí. Azamat a já opustíme loď o deset minut později. Všichni máte doklady a šaty. Až se dostanete na holandský břeh, rozejdete se. Každý sám za sebe."

Pohlédl přes bok tankeru. V zamlžené vodě vedle rybářské lodi poskakovaly dva nafukovací rychlé čluny Zodiac. Před hodinou je vytáhli z rybářské lodi a nafoukli. Jeden měřil čtrnáct stop a vešlo se do něj pět mužů. Do menšího, měřícího deset stop, se vešli pohodlně dva. S motory o čtyřiceti koňských silách mohli urazit na klidném moři pětatřicet uzlů za hodinu.

"Teď už jim to nebude trvat dlouho," řekl major Simon Fallon stojící u zábradlí na přídi Cutlassu.

Tři rychlé hlídkové čluny, předtím z Freyji neviditelné, byly vytaženy ze západní strany Argyllu a teď ležely připoutané pod jejím kýlem s přídi nasměrovanou tam, kde se v mlze a vzdálenosti pěti mil tyčila Freyja.

Námořníci se rozdělili po čtyřech do každého člunu, všichni vyzbrojeni samopaly, granáty a noži. Na jednom člunu, Sabre, seděli také čtyři odborníci na výbušniny z Královského námořnictva a tenhle člun měl plout přímo k Freyje, nalodit se na ni a osvobodit ji, jakmile kroužící Nimrod spatří, že se loď s teroristy odpoutá od supertankeru a dosáhne vzdálenosti tří mil. Cutlass a Scimitar budou pronásledovat teroristy a zmocní se jich dřív, než by se ztratili v bludišti zálivů a ostrovů holandského pobřeží jižně od Maas.

Skupině pronásledující teroristy měl velet major Fallon z Cutlassu. K jeho hlubokému znechucení vedle něj stál ten člověk z ministerstva zahraničí, pan Munro.

"Musíte se zdržet zpátky, až je obklíčíte," řekl Fallon. "Víme, že mají samopaly a pistole, možná ještě něco. Co se mě týká, nechápu, proč trváte na tom, abyste šel s námi."

"Dejme tomu, že mám o ty mizery osobní zájem," řekl Munro. "Zejména o pana Svobodu."

"Já také," zabručel Fallon. "A Svoboda je můj."

Na palubě USS Moranu vyslechl Mike Manning zprávu o bezpečném příjezdu Miškina a Lazareva do Izraele se stejnou úlevou jako Drake na Freyji. Pro něj, stejně jako pro Thora Larsena, to byl konec noční můry. Už nebude muset střílet na Freyju. Litoval jen toho, že pronásledování teroristů, kteří vyrazí od tankeru, si užijí rychlé hlídkové čluny Královského námořnictva. Manningova úzkost, která ho celý den trýnila se sublimovala ve vztek.

"Toho Svobodu bych chtěl dostat do rukou," řekl Olsenovi. "S potěšením bych tnu zakroutil ten jeho zatracený krk."

Radary Argyllu, Brunneru, Bredy a Montcalmu prohledávaly oceán a pátraly po lodi odplouvající z boku Freyji. Bylo čtvrt na sedm a po lodi ani známka.

Lodní dělo na přídi Moranu, stále ještě nabitě se otočilo na své věži od Freyji a mířilo na volný prostor moře, tři míle na jih od lodi.

Deset minut po osmé telavivského času stál Lev Miškin ve své cele pod ulicemi Tel Avivu, když ucítil náhlou bolest v hrudi. Jako by měl v prsou balvan, který ho tiskl víc a víc. Otevřel ústa, aby vykřikl, ale nedokázal nabrat vzduch do plic. Padl dopředu, na tvář a zemřel na podlaze cely.

Před dveřmi cely stál celou dobu izraelský policista, který podle rozkazu musel každé dvě nebo tři minuty nahlédnout do cely. Za necelých šedesát vteřin po Miškinově smrti přitiskl oko ke kukátce. Když spatřil, co spatřil, zaječel na poplach a horečnatě lomcoval klíčem v zámku, aby otevřel dveře. O kus dál na chodbě zaslechl výkřik jeho kolega před Lazarevými dveřmi a rozběhl se mu na pomoc. Vrazili do Miškinovy cely a sklonili se nad ležící postavou.

"Je mrtvý," vydechl jeden z nich.

Druhý utíkal na chodbu a stiskl poplašný zvonek. Pak běželi oba k Lazarevově cele a vrazili dovnitř.

Druhý vězeň se krčil na posteli v záchvatu bolesti, pažemi objímal tělo.

"Co se děje?" křičel strážný, ale hebrejsky a Lazarev hebrejsky nerozuměl.

Umírající muž s bolestnou námahou zamumlal tři ruská slova. Oba strážní je jasně slyšeli a později opakovali svým nadřízeným, kteří je přeložili.

"Šéf... KGB... mrtvý."

To bylo všechno, co řekl. Jeho ústa se přestala pohybovat, ležel na boku na pryčně, nevidomé oči zíraly na modré uniformy stojící před ním.

Drnčení zvonku přivolalo vrchního policejního inspektora a tucet dalších důstojníků z policejní stanice a lékaře, který popíjel kávu v kanceláři policejního náčelníka.

Lékař oba rychle vyšetřil, Místa, hrdlo, oči, puls a hrudník. Když skončil v druhé cele, vyšel ven. Velice ustaraný

vrchní policejní inspektor ho následoval na chodbu.

"Co se to, ksakru, stalo?" tázal se lékař.

"Úplné ohledání udělám později," řekl lékař. "Možná ale, že jím bude pověřen někdo jiný. Co se týká toho, co se stalo - byli otráveni. To se stalo."

"Vždyť vůbec nic nejedli," odporoval mu policista. "Ani nepili. Ted' teprve měli dostat večeři. Snad na letišti... v letadle...?"

"Ne," řekl lékař. "Pomalu působící jed by neúčinkoval tak rychle a na oba najednou. Tělesné systémy se od sebe velmi liší. Každý z nich buď sám spolkl, nebo mu někdo dal silnou dávku okamžitě působícího jedu, soudil bych na kyanid draselný, a to pět až deset vteřin před smrtí."

"To je vyloučeno," křičel policejní náčelník. "Moji muži stáli celou tu dobu před celami. Oba vězňové byli pečlivě prohledáni, než vstoupili do cel. Ústa, konečník, všechno. Žádné schované kapsle u sebe neměli. Kromě toho, proč by spáchali sebevraždu? Zrovna když se dostali na svobodu?"

"To nevím," řekl lékař. "Ale oba zemřeli pár vteřin poté, co zapůsobil jed."

"Okamžitě telefonuji předsedovi vlády," řekl zachmuřeně náčelník policie a vykráčel z kanceláře.

Osobní poradce předsedy vlády v záležitostech bezpečnosti státu byl bývalý voják. Ale muž, kterého všichni v okruhu pět mil od Knesetu nazývali prostě jen "Barak", nebyl nikdy obyčejný voják. Svou dráhu začal jako parašutista pod velením Rafaela Eytona, legendárního Rafula. Později byl přeložen jako major k elitní jednotce 101 generála Erika Sharona. Aktivní službu mu překazila kulka v koleně při útoku na palestinský blok domů v Bejrútu.

Od té doby se specializoval víc na technickou stránku bezpečnostních operací, využíval svých znalostí k tomu, že si představoval, jak by postupoval, kdyby chtěl zabít izraelského premiéra, a z toho pak vyvodil opatření na ochranu svého šéfa. On to byl, kdo přijal zprávu z Tel Avivu a poté vstoupil do kanceláře, kde v pozdních večerních hodinách Benjamin Golen ještě pracoval, a pověděl mu, co se událo.

"Uvnitř celý?" opakoval po něm ohromený premiér. "Museli tedy vzít ten jed sami."

"Myslím, že ne," řekl Barak. "Měli všechny důvody pro to, aby žili."

"Tak je někdo zabil?"

"Vypadá to tak, pane předsedo."

"A kdo by chtěl, aby zemřeli?"

"KGB samozřejmě. Jeden z nich zamumlal něco rusky o KGB. Snad se snažil říct, že šéf KGB chce aby zemřeli."

"Ale vždyť nebyli v rukou KGB. Před dvanácti hodinami byli ve věznici v Moabitu. Pak osm hodin u Britů. Potom dvě hodiny u nás. U nás nic nejedli ani nepili. Vůbec nic. Jak tedy dostali ten rychle účinkující jed?"

Barak si mnul bradu a v očích mu problesklo poznání.

"Existuje způsob, předsedo. Kapsle s prodlouženým působením."

Uchopil arch papíru a nakreslil schéma.

"Je možné navrhnout a vyrobit takovouhle kapsli. Má dvě poloviny. Jedna má závit a zašroubuje se do druhé poloviny, těsně před spolknutím."

Předseda vlády hleděl na náčrt s narůstajícím hněvem.

"Pokračujte," nařídil.

"Jedna polovina kapsle je keramická, odolná proti kyselým žaludečním šťávám v lidském těle i proti mnohem silnější kyselině v kapsli. A je dost pevná, aby ji při polykání neporušily krční svaly.

Druhá polovina je z umělé hmoty, dost pevná, aby odolala zažívacím šťávám, ale ne tak pevná, aby odolala kyselině. V druhé části je kyanid. Mezi oběma polovinami je měděná membrána. Obě poloviny se sešroubují. Kyselina začne leptat měděnou přepážku. Kapsle je spolknuta. Za několik hodin - záleží na tloušťce mědi - se kyselina proleptá. Je to stejný princip jako u detonátorů spouštěných působením kyselin.

Když kyselina pronikne měděnou membránou, rychle vyleptá i umělou hmotu v druhé komůrce a kyanid se dostane do těla. Myslím, že doba působení se dá prodloužit až na deset hodin. V té době se nestravitelná část kapsle dostane do střev. Jakmile je jed venku, rychle se vstřebá do krve a krví do srdce."

Barak už v minulosti viděl svého premiéra pohněvaného i velmi rozzlobeného. Ale ještě nezažil, aby se, celý bledý, třásl vzteky.

"Poslali mi dva muže s jedem v těle," šeptal. "Dvě chodící časované bomby, které měly spustit, až se dostanou do našich rukou? Izrael nesmí nést vinu za ten zločin. Okamžitě uveřejněte zprávu o jejich smrti, rozumíte, okamžitě. A sdělte, že se už pracuje na patologickém vyšetření. To je rozkaz."

"Jestli teroristé ještě neopustili Freyju," podotkl Barak, "mohlo by to zvrátit jejich plán na odjezd."

"Na to měli myslet ti, kdo jsou odpovědní za smrt Miškina a Lazareva," vyštěkl premiér Golen. "Jakékoli zpoždění té zprávy by znamenalo, že Izrael by byl obviněn z jejich vraždy. A to nedovolím."

Mrha se valila a houstla. Pokrývala moře od břehů východní Anglie až po Walcherens. Zastřela flotilu remorkérů, které měly rozstříkovat čistící prostředek a kotvily západně od válečných lodí, a zastřela i samotné námořní loď. Obkroužila Cutlass, Sabru a Scimitar spočívající pod kylem Argyllu s tiše určitými motory. Dychtily pustit se na moře za svou kořistí. Obkroužila největší tanker na světě zakotvený mezi válečnými loděmi a holandskými břehy.

Ve třicetvrté na sedm sešplhali všichni teroristé, kromě dvou, do většího nafukovacího člunu. Jeden z nich, americký Ukrajinec, skočil do staré rybářské lodi, která s nimi připlula doprostřed Severního moře, a podíval se vzhůru.

Andrew Drake u zábradlí nad hlavou Ukrajince kývl. Muž stiskl startér a silný motor se rozchrchlal. Příď rybářské lodi směřovala na západ, kormidlo bylo lanem upevněno, aby drželo kurs. Terorista zvýšil obrátky motoru, ale nechal

rychlost na neutrálu.

Lidské i elektronické uši zachytily přes vodu hučení motoru. Zazněly naléhavé rozkazy z jedné válečné lodi na druhou a z Argyllu nahoru ke kroužicímu Nimrodu. Sportovní letadlo pozorovalo svůj radar, ale nezaznamenalo na moři pod sebou žádný pohyb.

Drake promluvil spěšně do vysílačky, kterou držel v ruce, a Azamat Krim nahoře na můstku Freyji stiskl knoflík sirény. Dunivý řev sirény roztříštil ticho kroužící mlhy a rozčeřeně vody.

Kapitán Preston na Argyllu si netrpělivě odfrkl. "Snažejí se zastřít zvuk rybářské lodi," podotkl.

"Nevadí, náš radar je zachytí, jakmile odráží od boku Freyji."

Za pár vteřin přeřadil terorista na rychlost vpřed a rybářská loď s ječícím motorem prudce vyrazila od příďe Freyji.

Terorista skočil na lano houpající se nad ním, zvedl nohy a nechal prázdnou loď odhlučet. Do dvou vteřin se člun ztratil v mlze arazil si cestu k válečným lodím na západě.

Terorista houpající se na konci lana se spustil do rychlého člunu ke svým čtyřem kamarádům. Jeden z nich trhl lankem motoru, motor zakašlal a zařval. Bez jediného zamávání sevřelo pět mužů rukojeti držadel a kormidelník přidal rychlost. Nafukovací člun se zabořil do vody, opustil kýl Freyji, zvedl tupou příď a vyrazil přes klidné moře k Holandsku.

Operátor radaru na Nimrodu vysoko nahoře okamžitě zaznamenal ocelový trup rybářské lodi, gumový člun nevyvolal žádný signál.

"Rybářská loď vyplula," ohlásil dolů Argyllu. "Sakra, mířejí přímo na vás."

Kapitán Preston se podíval na obrazovku radaru na svém můstku.

"To je fakt, míří na nás. O co se to kčertu snaží?"

Prázdná rybářská loď plula plnou rychlostí patnácti uzlů. Za dvacet minut dorazí doprostřed námořních lodí a mezi nimi dozadu do flotily remorkérů.

"Snad si myslí, že mohou bez úhony proplout mezi válečnými loděmi a pak se v mlze ztratit mezi remorkéry," soudil první důstojník stojící vedle kapitána Prestona. "Mám vyslat Cutlass, aby je zadrželi?"

"Nevystavím svoje lidi žádnému riziku, ať major Fallon sebevíc prahne po tom, aby se s teroristy přímo a osobně střetl," řekl Preston. "Ti mizerové už zastřelili jednoho námořníka na Freyji a rozkaz admirality je jasný. Dělostřelba."

Postup Argyllu byl prostý a osvědčený. Požádal zdvořile ostatní čtyři válečné lodi, aby nezahajovaly palbu, úkol bude plnit Argyll. Jeho čtyři pětipalcová děla na přídi a zádi se bez odkladu zaměřila na cíl a začala pálit.

Cíl byl malý i na vzdálenost tří mil. První salvu nějak přežil, ačkoliv moře kolem rybářské lodi vybuchovalo gejzíry vody, kam granát dopadl. Přihlížejícím na Argyllu ani těm, co dřepěli ve třech hlídkových člunech vedle Argyllu se žádné podívané nedostalo. Cokoli se tam venku v mlze dělo, bylo neviditelné. Jen radar sledoval zásah každé střely a člun, který se zmítal v šilicím moři. Radar ale svým pánům nepověděl, že u kormidla nikdo nestojí a v kýlu lodi se nikdo nechvěje hrůzou.

Andrew Drake a Azamat Krim seděli klidně a tiše ve svém dvojmístném člunu poblíž Freyji a čekali. Drake se držel lana zavěšeného na zábradlí vysoko nahoře. Mlhou k nim pronikly první tlumené rány děl Argyllu. Drake kývl na Krima a ten nastartoval motor. Drake pustil lano a nafukovací člun vyrazil, letěl jako peříčko, letěl po moři čím dál rychleji, řev motoru neslyšný v řevu sirény Freyji.

Krim se podíval na své levé zápěstí, kde měl na řemínku připevněný vodotěsný kompas, a změnil kurs pár stupňů k jihu. Vypočítal, že plnou rychlostí dorazí za pětadvacet minut do bludiště ostrovů severního a jižního Bevelandu.

Pět minut před sedmou granát Argyllu rybářskou loď zastavil. Dostala přímý zásah. Výbuch loď roztrhl, napůl ji zvedl z vody a převrátil obě půlky, příď i záď. Nádrž na pohonné hmoty vybuchla a ocelový trup lodi padal ke dnu jako balvan.

"Přímý zásah," hlásil dělostřelecký důstojník zezdola z Argyllu, kde se svými lidmi sledoval nerovný zápas na obrazovce. "Je po ní."

Světýlko se ztratilo z obrazovky, světelná ručička se otáčela, ale ukazovala jen pět mil vzdálenou Freyju. Čtyři důstojníci na můstku pozorovali stejný displej a chvíli mlčeli. Bylo to pro ně pro všechny poprvé, kdy jejich loď někoho úmyslně zabila.

"Ať vypluje Sabre," řekl tiše kapitán Preston. "Teď mohou vstoupit na Freyju a osvobodit ji."

Operátor radaru v zešeřelém trupu Nimrodu se pozorně zadíval na svou obrazovku. Viděl všechny válečné lodě, všechny remorkéry a na východ od nich Freyju. Ale kousek za Freyjou jako by se k jihovýchodu sunula droboučná tečička, zastřená masivem tankerů. Byla tak malá, že by ji málem byl nepostřehl, tahle tečička mohla být středně velká plechová nádoba. Ve skutečnosti to byl kovový kryt venkovního motoru uhánějícího nafukovacího člunu. Plechovky neuhánějí přes oceán rychlostí třiceti uzlů.

"Nimrod volá Argyll. Nimrod volá Argyll..."

Důstojníci na můstku křižníku vyzbrojeném řízenými raketami vyslechli zprávu kroužícího letadla v šoku. Jeden vyběhl na ochoz můstku a křikl informaci na portlandské námořníky vyčkávající na hlídkových člunech.

Do dvou vteřin Cutlass a Scimitar vyrazily, mlha kolem dokola se rozervala jejich lodními dvoudieselovými motory. Kolem přídi vystřikovaly gejzíry bílé pěny, příď se zdvihala výš a výš a kýly se nořily hlouběji a hlouběji, když bronzové šrouby roztínaly rozbouranou vodu.

"Čert aby vzal ty mizerné parchanty," hulákal major Fallon na velitele námořnictva, který s ním stál v malé kormidelně Cutlassu. "Jak rychle dokážeme plout?"

"Na takovémhle moři přes čtyřicet uzlů," křikl na něj velitel.

To nestačí, pomyslel si Adam Munro, oběma pažemi zaklíněný do podpěry, když se loď v mlze vzpínala a mlátila sebou jako splašený kuň. Freyja byla stále ještě vzdálená pět mil, člun teroristů dalších pět. I když jsou o deset uzlů rychlejší, trvalo by hodinu než by dohnali nafukovací člun, který nesl Svobodu do bezpečí holandských zálivů, v nichž se mohl ztratit. Dopluje tam za čtyřicet minut, možná dřív.

Cutlass a Scimitar se řítily poslepu, rvaly mlhu kolem sebe na cáry, které se v jejich sledu zase zacelily. Na frekventovaném moři by ta rychlost za nulové viditelnosti byla šílenstvím. Ale moře bylo pusté. V kormidelnách obou loďek poslouchali velitelé setrvalý proud informací z Nimrodu na Argyll: polohu jejich člunu, polohu druhého hlídkového člunu, hustotu mlhy před nimi a kolem Freyji, polohu Sabry, dost daleko nalevo od nich a mířící menší rychlostí k Freyji, a kurz a rychlost tečičky představující Svobodovo bezpečí.

Zdálo se, že nafukovací člun, v němž Andrew Drake a Azamat Krim mířili ke své záchraně, má štěstí. Moře bylo pod mlhou ještě klidnější a plochá, nezčeřená hladina jim umožňovala zvýšit rychlost. Větší část jejich člunu byla nad vodou, jen hřídél rozefvaného motoru byla hluboko pod hladinou. V mlze, několik stop od nich, zahlédl Drake šmouhu, poslední brázdou stopy za člunem jejich kolegů, kteří vyrazili deset minut před nimi. Bylo to divné, napadlo ho, že ty stopy zůstávaly tak dlouho na hladině.

Kapitán Mike Manning na můstku USS Moranu také studoval obrazovku radaru. Severozápadně od své lodi viděl Argyll, Freyju kousíček na severovýchodě.

Mezi nimi se k Freyji rychle blížily Cutlass a Scimitar. Dál na východě rozeznal droboučkou tečičku uhánějícího člunu, tak malou, že se na mléčné obrazovce téměř ztrácela, ale byla tam. Manning pozoroval vzdálenost mezi štvanci a pronásledovateli.

"Nedohoní je," řekl a vydal rozkaz svému prvnímu důstojníkovi. Pětipalcové dělo na přídi Moranu se začalo zvolna točit doprava, pátrajíc po cíli kdesi v mlze.

U lokte kapitána Prestona hluboce soustředěného na obrazovku zobrazující postup lodi, se vynořil námořník. Preston věděl, že jeho děla mu nejsou k ničemu, Freyja kotvila téměř mezi jeho lodí a cílem, každý výstřel by byl hazardem. Kromě toho obrovitost Freyji zastírala jeho radar, a ten nemohl náležitě instruovat zamíření děl.

"Promiňte, pane," řekl námořník. "Co je?"

"Zrovna to bylo ve zprávách, pane. Ti dva muži, co dnes odletěli do Izraele. Jsou mrtví. Zemřeli ve svých celách."

"Mrtví?" opakoval nevěřícně kapitán Preston. "Tak celý tenhle zatracený podnik byl pro nic. To bych rád věděl, kdo to, kčertu, mohl udělat? Radši to povězte tomu chlápku z ministerstva zahraničí až se vrátí. Bude ho to zajímat."

Moře bylo stále ještě klidné pro Andrewa Draka. Na Severní moře nezvykle klidné a olejově hladké a lesklé. Byli s Krimem téměř v půli cesty k holandským břehům, když se jejich motor poprvé zakuckal. Za pár vteřin kuckal znovu a znovu. Rychlost se zmenšila, člun ztratil sílu.

Azamat Krim naléhavě dupal do motoru, který zavyl, znovu se rozchrchlal a rozběhl, ale zněl zastřeně.

"Je přehřátý," křikl Krim na Draka.

"Měl by ještě nejméně hodinu vydržet na plnou rychlost."

Krim se vyklonil z člunu a ponořil ruku do vody. Prohlédl si dlaň a ukázal ji Drakovi. Po zápěstí mu stékaly čůrky lepkavé hnědé ropy.

"Ucpala ventily," řekl Krim.

"Zpomalují," sdělil Argyllu operátor Nimrodu. Argyll předal informaci Cutlassu.

"Do toho," křikl major Fallon. "My ty mizery přece jen dostaneme!"

Vzdálenost se zmenšovala. Nafukovací člun plul rychlostí deseti uzlů. Co ale nevěděl Fallon ani mladý velitel, který stál za kormidlem uhánějícího Cutlassu, bylo, že se hnali k okraji velkého ropného jezera kolébajícího se na hladině oceánu. A že jejich kořist kuckala přímo uprostřed toho jezera.

Po deseti vteřinách se motor Azamata Krima zastavil. Ticho nahánělo hrůzu. Z dálky slyšeli dunění Cutlassu a Scimitaru, které se k nim blížily mlhou.

Krim prohrábl oběma rukama povrch moře, nabral vodu do dlaní a napřáhl ji k Drakovi.

"Je to naše ropa, Andriji. Ropa, co jsme vypustili. Jsme rovnou uprostřed."

"Zastavili," oznámil velitel Cutlassu Fallonovi, který stál vedle něj. "Argyll hlásí, že zastavili. Bůhví proč."

"Dostaneme je," křikl Fallon rozjařeně a stáhl z ramene svůj samopal Ingram.

Dělostřelecký důstojník Chuck Olsen na USS Moranu ohlásil Manningovi: "Máme vzdálenost a směr."

"Palte," zavelel Manning nevzrušeně.

Sedm mil jižně od Cutlassu začalo dělo Moranu mlátit svými granáty v setrvalém, pravidelném sledu. Velitel Cutlassu ty rány neslyšel, ale Argyll ano a nařídil, aby zpomalili. Mířil přímo do prostoru, kde se ta droboučká tečka na radaru zastavila, a tam také mířila děla Moranu. Velitel stáhl plyn obou motorů, uhánějící člun zpomalil, vyrovnal rychlost a zvolna odhekával vpřed.

"Co to, sakra, děláte?" hulákal major Fallon. "Nemůžou být víc než míli před námi."

Odpověď přišla z nebes. Kdesi nad nimi, asi míli před příděl se ozvalo něco jako zahučení vlaku. První granáty Moranu zasáhly cíl.

Tri polopancéřové tříštivé granáty šly rovnou do vody, vyrazily gejzíry pěny, ale minuly nadskakující člun o sto metrů. Světelné granáty měly vzdálenostní zápalník. Explodovaly oslepujícími pláštvi bílého světla pár stop nad hladinou oceánu a zasypaly rozsáhlou oblast něžnou sprškou měkkých kuliček hořícího magnezia.

Muži na Cutlassu ztichli, když se mlha před nimi rozzářila. Čtyři kabely od příde stál i Scimitar na samém okraji ropné skvrny.

Magnezium padlo na ropu a její teplota stoupla nad bod vznícení. Malé, lehké zářící úlomky rozžhaveného kovu, které nedokázaly prorazit silnou vrstvu kalu, se usadily na ropě a zažehly ji.

Před očima námořníků vzplanulo moře. Obrovská plocha, mnoho mil dlouhá a mnoho mil široká se rozhořela nejdřív rezavě rudě, pak jasněji a horoucněji.

Moře nehořelo déle než patnáct vteřin. Chytla a shořela víc než polovina rozlitých 20 000 tun ropy. Pár vteřin byl žár přes 5000 °C. Ve zlomku minuty se tím žárem rozplynula i mlha na míle daleko. Bílé plameny šlehalo do výšky čtyř až

pěti stop nad hladinu.

V naprostém tichu hleděli námořníci i důstojníci na rozžhavené oslňující peklo, jen sto metrů od nich. Někteří si chránili obličej, aby je neožehl žár.

Ze středu ohně vyletěla osamocená světlice, jako by vybuchla benzinová nádrž. Hořící nafta nezvučně prosálala a protřpytila se svým krátkým životem.

Ze srdce plamenů se nad hladinu vznesl jediný lidský výkřik a dolehl k uším námořníků.

"Šče ne vmerla Ukrajina..."

Pak to celé zmizelo. Plameny pohasly, zamžikaly a ztratily se. A všechno přikryla mlha.

"Co to, proboha, znamenalo?" zašeptal velitel Cutlassu.

Major Fallon pokrčil rameny.

"Mně se neptejte. Nějaká cizí hatmatilka."

Adam Munro, stojící vedle nich hleděl do pableskující záře umírajících plamenů.

"Zhruba přeloženo," řekl, "to znamená Ukrajina žije dál."

## EPILOG

V západní Evropě bylo 20.00, ale v Moskvě 22.00 a politbyro zasedalo už celou hodinu.

Jefrem Višňajev a jeho stoupenci začínali být netrpěliví. Ideolog strany věděl, že je dost silný, další odklad neměl smysl. S hrozivou nadutostí povstal.

"Soudruzi, obecná diskuse je dobtá věc, ale nikam nevede. Požádal jsem prezidenta o tuto mimořádnou schůzi s určitým záměrem, a to, zda má předsednictvo i nadále důvěru ve vedení našeho váženého generálního tajemníka, soudruha Maxima Rudina."

Všichni jsme vyslechli důvody pro i proti takzvané Dublinské smlouvě ve vztahu k dodávkám obilí, které nám Spojené státy slíbily. Dozvěděli jsme se cenu obilí, kterou Spojené státy žádají, ale kterou já osobně považuji za příliš vysokou. A konečně jsme vyslechli zprávu o tom, že oba vrazi Miškin a Lazarev, kteří jsou prokazatelně a nepochybně odpovědní za úkladnou vraždu našeho drahého soudruha Jurije Ivaněnka, unikli do Izraele. Navrhuji následující usnesení: prezidium Nejvyššího sovětu nemůže nadále svěčit vedení záležitostí našeho velkého státu soudruhu Rudinovi. Pane generální tajemníku, žádám, abyste o mém návrhu dal hlasovat."

Posadil se. Rozhostilo se ticho. I pro účastníky frakčního boje a mnohem víc pro malé ryby, které tu byly dnes přítomné, byl pád kremelského obra úděsný.

"Ti, kdo hlasují pro tento návrh..." řekl Maxim Rudin.

Jefrem Višňajev zvedl ruku, maršál Kerenskij ho následoval. Připojil se Litevec Vitautas. Pak byla pár vteřin odmlka.

Tádžik Mohamed zvedl ruku. Zazvonil telefon. Rudin ho zvedl, poslouchal a položil sluchátko.

"Samozřejmě bych neměl rušit hlasování," řekl bezvýrazným, vyrovnaným hlasem. "Ale zpráva, kterou jsem teď dostal je pro nás právě teď zajímavá."

Před dvěma hodinami Miškin a Lazarev zemřeli náhlou smrtí v celách pod ústřední policejní stanicí v Tel Avivu. Jejich kolega spadl z balkonu hotelu na předměstí Tel Avivu a zabil se. Teroristé, kteří unesli na Severním moři Freyju, aby ty dva muže osvobodili, zemřeli v moři hořící nafty. Nikdo z nich nepromluvil. A už nikdy nepromluví.

Zůstali jsme myslím uprostřed hlasování o návrhu rezoluce soudruha Višňajeva..."

Oči se váhavě odvracely a zíraly do stolu.

"Kdo je proti?" zamumlal Rudin.

Vasilij Petrov a Dmitrij Rykov zvedli ruce. Následoval Gruzínek Ševarnadze, Šuškin a Stěpanov. Petrjanov, který předtím hlasoval pro Višňajevovu frakci se rozhlížel po zvednutých pažích, chytil vítr a zvedl ruku.

"Dovolte mi," řekl Komarov ze zemědělství, "abych vyjádřil své osobní potěšení, že mohu našemu generálnímu tajemníkovi vyjádřit svou nejhlubší důvěru." Zvedl ruku.

Rudin se na něho usmál. Štěnice. Já osobně tě zamáčknu.

"Návrh je odmítnut osmi hlasy, včetně mého, ke čtyřem," řekl Rudin. "Máme na pořadu ještě něco dalšího?"

Na pořadu nebylo už nic.

Po čtyřiaadvaceti hodinách stál kapitán Thor Larsen zase na velitelském můstku Freyji a pátravě se rozhlížel po moři kolem tankeru.

Byla to noc plná událostí. Britské námořnictvo ho našlo a osvobodilo před dvanácti hodinami, kdy byl na pokraji naprostého vyčerpání. Námořní demoliční odborníci se opatrně spustili do skladových prostor supertankery a odstranili z dynamitu rozbušky. Pak nálože šetrně vynesli z útrob lodi na palubu a odtamtud dynamit odvezli.

Silné paže odsunuly ocelové závory z dveří, za nimiž byla posádka čtyřiašedesát hodin uvězněná, a vypustili námořníky, kteří skákali a tančili radostí. Celou noc pak telefonovali rodičům a manželkám.

Citlivé ruce námořního lékaře uložily Thora Larsena na lůžko v jeho kabině a ošetřily mu rány, jak jen bylo v těch podmínkách možné.

"Samozřejmě potřebujete chirurga," řekl lékař Norovi. "Bude vás čekat, jakmile vás převezou vrtulníkem do Rotterdamu. Oukej?"

"Omyl," řekl Larsen napůl v bezvědomí. "Do Rotterdamu pojedu. Ale na Freyji."

Lékař mu zlamanou ruku omyl a vyčistil, sterilizoval, aby ji ochránil před infekcí a píchl mu morfium k otupení bolesti.

Larsen usnul dřív než lékař skončil.

Zkušené ruce pilotovaly řadu vrtulníků, které celou noc odlétaly a přistávaly na letištní ploše uprostřed lodi. Mezi jinými přiletěl na obhlídku své lodi i Harry Wennerstrom a dostavila se posádka lodivodů, která měla tanker navést do přístavu. Pumpař našel rezervní pojistky a opravil kontrolní pumpy v nákladovém prostoru. Z jedné plné cisterny přepumpovali ropu do té vypuštěné, aby byla loď v rovnováze. Všechna šoupátka byla uzavřena.

Zatímco kapitán spal, první a druhý důstojník prohlédli každý centimetr Freyji, od přídě po zád'. Hlavní inženýr vyzkoušel své milované stroje metr po metru a testoval každý systém, aby si ověřil, že nic nebylo poškozeno. Remorkéry a protipožární lodě rozstříkaly za tmy koncentrát emulgátoru na plochu oceánu, stále ještě pokrytou špinavou vrstvou vypuštěné ropy. Větší část ropy ale shořela v onom jediném krátkém holocaustu, který způsobily magneziové granáty kapitána Manninga.

Thor Larsen se vzbudil před svítáním. Hlavní stevard mu šetrně pomohl do šatů. Larsen trval na tom, že si oblékne kompletní uniformu štábního kapitána Nordia Line, a také si ji oblékl. Ovázanou ruku nasunul opatrně do rukávu se čtyřmi zlatými výložkami a pak ji uložil do závěsu kolem krku.

V osm hodin ráno stál na můstku, vedle svého prvního a druhého důstojníka. Oba lodivodi z kontrolního střediska Maas tam byli také, a byl tam i vrchní lodivod se svou "hnědou skřínkou" s nezávislým navigačním systémem.

Thora Larsena překvapilo, že moře na severu, jihu a západě od tankeru bylo přeplněné. Shromáždily se tu rybářské lodě z Humber a Scheldtu, rybáři z Lorient a St. Malo, Ostende a pobřeží Kentu. Obchodní lodě s tucty vlajek se mísily s válečnými loděmi NATO, kotvícími v okruhu více než tři mil.

Dvě minuty po osmé se osm obrovitých lodních šroubů Freyji začalo otáčet, mohutný kotevní řetěz vyrachotil ze dna oceánu, zpod kýlu vyvířila smršť bílé vody.

Nahore na obloze kroužila čtyři letadla s televizními kamerami, které ukazovaly celému pozornému světu, jak se bohyně moře dává na cestu.

A když se brázda za lodí široce rozpěnila a na rameni ráhna se zatřepetal emblém Nordia Line - vikingská helma - vybuchlo Severní moře bouří ovací.

Nad vodu stoupalo ječení malých sirén podobné pískotu plechových píšťalek, dunivý řev a ječivé vřeštění, když víc než stovka námořních kapitánů velících lodím od těch nejmenších po mohutné, od neškodných po smrtící, zdravilo Freyju tradičním pozdravem námořníků.

Thor Larsen se rozhlédl po zástupech lodí kolem sebe a na volnou trasu do Eurokotviště číslo jedna. Otočil se k čekajícímu holandskému lodivodovi.

"Pane lodivode, prosím, kurs na Rotterdam."

V síni svatého Patrika na Dublinském zámku přistoupili v neděli desátého dubna dva muži k masivnímu, dlouhému dubovému stolu, který sem byl pro tento účel přinesen, a zasedli na svá místa.

Ze zpěvackého kůru hleděly kamery do bílého světla zalévajícího stůl a přenášely obrazy zasedání do celého světa. Dmitrij Rykov pečlivým tahem napsal své jméno jako zástupce Sovětského svazu na obě kopie vázané v červené marokánské kůži a podal je Davidovi Lawrencovi. Ten je podepsal za Spojené státy.

Za pár hodin se první loď s obilím, čekající u Murmansk a Leningradu, Sevastopolu a Oděsy, pohnuly směrem ke kotvištím.

O týden později začaly bojové jednotky podél železné opony nakládat svou výzbroj, aby se stáhly od linie ostnatého drátu.

Zasedání politbyra v budově Arzenálu v Kremlu ve čtvrtek čtrnáctého nebylo zdaleka běžné a formální.

Poslední, kdo vstoupil do místnosti, protože ho venku zdržel major kremelské gardy, byl Jefrem Višňajev. Když vešel do dveří, zjistil, že tváře všech jedenácti členů politbyra jsou obráceny k němu. Maxim Rudin seděl vážně a zamyšleně uprostřed čela dlouhého stolu ve tvaru T. Po každé straně stolu stálo pět židlí a všechny byly obsazené. Jediná židle byla volná. Ta na samém konci.

Jefrem Višňajev přešel zvolna a s nehnutou tváří, aby se posadil na židli, které se říkalo trestná. Byla to jeho poslední schůze politbyra.

Osmnáctého dubna se malá nákladní loď kolébala po vlnách Černého moře, deset mil od rumunského pobřeží. Těsně před druhou hodinou ráno vyrazil od nákladní lodě rychlý člun a hnál se ke břehu. Ve třech mílech zastavil a námořník na palubě vytáhl silnou baterku, nasměroval ji k neviditelné písečné pláži a zablikal signál: třikrát dlouze, třikrát krátce. Z pláže mu žádné světlo neodpovědělo. Muž opakoval signál čtyřikrát. Bez odezvy.

Člun se otočil a vrátil se k nákladní lodi. Za hodinu ho vytáhli do podpalubí a vyslali zprávu do Londýna. Z Londýna přišla zašifrovaná informace na Britské vyslanectví v Moskvě. "Lituji, Slavík se nedostavil na schůzku. Navrhují váš návrat do Londýna."

Ve Sjezdovém paláci v Kremlu se dvacátého pátého dubna konalo plenární zasedání Ústředního výboru Komunistické strany Sovětského svazu. Přijeli delegáti z celé země, mnozí ze vzdálenosti tisíců mil.

Maxim Rudin stojící na pódiu, pod hlavou Lenina v nadlidských rozměrech, přednesl řeč, v níž oznámil svůj odchod. Začal tím, že vylíčil všechny krize, kterým musela jejich země čelit v posledních dvanácti měsících: vylíčil představu hladomoru a hladu, až všem vstávaly vlasy hrůzou, vylíčil, jakou brilantní diplomacií instruovalo politbyro Dmitrije Rykova, aby se sešel v Dublinu s Američany a získal od nich bezpříkladné množství obilí spolu s dodávkami technologie a počítačů - všechno za velice nízké ceny. O ústupcích ve zbrojení se nezmínil. Byl odměněn ovacemi,

účastníci povstali a tleskali mu celých deset minut.

Pak obrátil pozornost k problému světového míru. Upozornil jednoho každého na stálé ohrožení míru, jaké představují teritoriální a imperialistické ambice kapitalistického Západu - občas jim napomáhají nepřátelé míru přímo tady, v Sovětském svazu.

To bylo přespříliš. Shromáždění bylo konsternováno. Ale - pokračoval Rudin s káravě zdviženým prstem, tihle tajní spiklenci s imperialisty byli vypátráni a vymýceni díky věčné bdělosti neúnavného Jurije Ivaněnka, který před týdnem zemřel v sanatoriu, kde dlouho a statečně bojoval s nemocným srdcem.

Při oznámení Ivaněnkovy smrti se ozvaly výkřiky zděšení a soustrasti nad zemřelým soudruhem, který je všechny zachránil. Rudin s politováním napřáhl dlaň a požádal o klid.

Ale, sdělil jim, už před jeho říjnovým srdečním záchvatem Ivaněnkovi oddaně pomáhal a během nemoci ho zastoupil věrný soudruh ve zbrani Vasilij Petrov, který dokončil úkol zabezpečit Sovětský svaz jako předního bojovníka za světový mír. Nastaly ovace pro Vasilije Petrova.

Protože účastníci spiknutí proti zájmům míru, a to vnější i vnitřní nepřátelé, byli odhaleni a zničeni, pokračoval Rudin, bylo možné, aby Sovětský svaz ve svém trvalém usilování o odzbrojování a mír poprvé za mnoho let omezil program zbrojení. Stát se o to víc zaměří na zajištění dostatečného množství spotřebního zboží a sociálních vymožeností. To všechno díky bdělosti a ostražitosti politbyra, které odhalilo pravou tvář frakce ohrožující mír.

Tentokrát se tleskalo o deset minut déle.

Maxim Rudin vyčkal, až potlesk téměř ustal, pak znovu pozvedl paže a jeho přednes zcivilněl.

Co se jeho samotného týká, vykonal, co bylo v jeho silách, ale nadešel čas k odchodu.

Ohromené ticho bylo přímo hmatatelné.

Pracoval usilovně a dlouho, možná příliš dlouho a nesl na svých bedrech nejtěžší břemena, která z něj vyčerpala sílu i zdraví.

Jeho ramena na pódiu se vyčerpáním nahrabila. Ozvaly se výkřiky "Ne... Ne..."

Je starý člověk, řekl Rudin. Co by měl ještě chtít? To, co každý starý člověk. Sedět za zimních večerů u krbu a hrát si s vnoučaty.

Na galerii pro diplomaty zašeptal první rada britského velvyslanectví: "Saprlote, trochu to přehání. Nechal zastřelit víc lidí, než jsem já kdy snědl večeři."

Velvyslanec pozvedl jedno obočí a šeptem podotkl: "Máš štěstí. Kdyby to bylo v Americe, přitáhl by ta zatracená vnoučata na pódium..."

A tak, uzavíral Rudin, nadešel čas, aby veřejně přiznal svým přátelům a soudruhům, že ho lékaři informovali, že mu zbývá jen pár měsíců života. Se svolením všech přítomných chce složit břemeno svého úřadu a krátký čas, který mu je povolen, stráví na venkově, v krajině, již miluje, se svou rodinou, světlem svých očí.

Několik delegátek hlasitě vzlykalo.

Zůstával poslední problém, řekl Rudin. Chce odejít za pět dní, poslední den v měsíci. Následující den bude svátek Prvního máje a na ochozu Leninova mauzolea bude stát nový muž, aby přijal pocty velké přehlídky. Kdo bude ten muž? Měl by to být muž mladý a energický, moudrý a bezmezně oddaný své vlasti, muž, který se osvědčil na nejvyšších místech, ale ještě na něj nedolehl věk. Lid patnácti socialistických republik, prohlásil Rudin, by byl šťasten, kdyby tím mužem byl Vasilij Petrov...

Volba Petrova za Rudinova nástupce se konala aklamací. Každý, kdo by se byl pokusil navrhnout protikandidáta, byl uklíčen. Ale nikdo se nenamáhal.

Po vyvrcholení aféry s únosci ze Severního moře si sir Nigel Irvine přál, aby Adam Munro zůstal v Londýně, nebo alespoň aby se nevracel do Moskvy. Munro požádal osobně předsedkyni vlády, aby mu povolili poslední šanci přesvědčit se, zda jeho agent Slavík byl v bezpečí. Vzhledem k jeho roli při ukončení krize mu premiérka přání splnila. Od chvíle, kdy v časných hodinách třetího dubna hovořil s Maximem Rudinem, bylo zřejmé, že funkce diplomata jen kryje Munrovo skutečné přidělení, a že nemůže coby agent v Moskvě nadále pracovat.

Velvyslanec a první rada vítali jeho návrat se značnou nelibostí a Adama nijak nepřekvapilo, že jeho jméno bylo vyloučeno z veškerých diplomatických pozvání, že se mu nedostalo ani audience na sovětském ministerstvu zahraničního obchodu. Bloumal kolem jako ztracený a nevíтанý host v naději, která byla nepravděpodobná, že se s ním Valentina spojí, aby ho ujistila, že je v pořádku.

Jednou zkusil zavolat k ní do bytu. Telefon nikdo nezvedl. Mohla být jen na vycházce, ale neodvážil se znovu riskovat. Poté, co padla Višňajevova frakce, mu sdělili, že může zůstat do konce měsíce. Pak ho odvolají do Londýna a ochotně přijmou jeho rezignaci z diplomatických služeb.

Závěrečný projev Maxima Rudina vyvolal na diplomatických misích furore. Všichni informovali své vlády o Rudinově odchodu a připravovali situační rozbor o jeho nástupci Vasiliji Petrovovi.

Proto bylo víc než překvapující, když po oznámení, že se 30. dubna večer bude konat recepcce v síni svatého Jiří ve Velkém paláci v Kremlu, obdrželo britské velvyslanectví pozvánky pro velvyslance, prvního radu a Adama Munra. Sovětské ministerstvo zahraničí dokonce telefonovalo a naznačilo, že se přítomnost pana Munra očekává s určitostí. Státní recepcce na rozloučenou s Maximem Rudinem byla velkolepá událost. Stovka elitních zástupců Sovětského svazu se mísila se čtyřnásobným počtem zahraničních diplomatů ze socialistického bloku, Západu i třetího světa. Byly přítomny i bratrské delegace komunistických stran mimo Sovětský svaz a necítily se moc volně mezi večerními toaletami a obleky, vojenskými uniformami, hvězdami, řády a medailemi. Vypadalo to spíš, jako by abdikoval car než vůdce beztrždného ráje dělnictva.

Cizinci se mísili s ruskými hostiteli pod třemi tisíci světly ze šesti obrovských lustrů, tlachali a blahopřáli si v místech,

kde hrdinové velkých carských válek byli uctíváni stejně jako rytíři svatého Jiří. Maxim Rudin mezi nimi procházel jako starý lev a s naprostou samozřejmostí přijímal chválu a přání všeho dobrého ze sto padesáti zemí.

Munro ho zahlédl už zdálky, ale nebyl na seznamu těch, kdo mu měli být osobně představeni, a nepovažoval za rozumné přiblížit se k odstupujícímu generálnímu tajemníkovi. Před půlnocí se Rudin omluvil, že je unavený, a zanechal své hosty v péči Petrova a dalších členů politbyra.

O dvacet minut později se někdo dotkl Munrovy paže. Stál za ním major kremelské pretorské stráže v bezvadné uniformě. S nehnutou tváří jako vždycky mu řekl ruský:

"Pane Munro, pojdte se mnou, prosím."

Jeho tón nedovolil žádné odmítnutí. Munro nebyl překvapený. Jeho uvedení na seznamu hostů byla zřejmě chyba, teď na ni přišli a přejí si, aby zmizel.

Ale major nemířil k hlavnímu vchodu, naopak prošel velkou osmistěnnou síní svatého Vladimíra nahoru po dřevěném schodišti střeženém bronzovou mříží a ven do teplého světla hvězd náměstí Spasitele.

Muž kráčet s jistotou a sebevědomě průchody, které zřejmě dobře znal, ale většina lidí je nikdy nezahlédla. Munro ho následoval přes náměstí a do paláce Terem.

U každých dveří stála tichá stráž a každé dveře se otevřely, jakmile k nim major přistoupil, a zavřely se, když prošli.

Přešli přední dvoranou ke konci Křížové síně. Tady, u dveří na vzdálené stěně, se major zastavil a zaklepal. Zevnitř se ozvalo mručivé vybídnutí ke vstupu. Major otevřel dveře, ustoupil a naznačil Munrovi, aby vešel.

Třetí síň paláce Terem, takzvaného Paláce síní je Trůnní síň, nejsvětější ze svatých a také ze všech nejnepřístupnější.

Překypuje bohatstvím rudých, pozlacených mozaik, parketové podlahy jsou pokryty tmavěrudým kobercem. Je také menší a teplejší než ostatní. Tady pracovali carové a v naprostém soukromí tady přijímali posly. U Petičního okna stál Maxim Rudin zahleděný ven. Otočil se, když Munro vstoupil.

"Slyšel jsem, že nás opouštíte, pane Munro."

Uplynulo sedmadvacet dní od chvíle, kdy ho Munro viděl v županu a se sklenicí mléka v dlani, v jeho osobním bytě v Arzenálu. Teď na sobě měl dokonale padnoucí tmavošedý oblek, téměř určitě z londýnského Savile Row. Na levé klopi měl dva Leninovy řády, Za statečnost a Řád hrdiny Sovětského svazu. Trůnní sál mu víc slušel.

"Ano, pane prezidente," řekl Munro.

Maxim Rudin se podíval na hodinky.

"Za deset minut pan ex-prezident," podotkl. "O půlnoci oficiálně odstupuji. Předpokládám, že vy také odcházíte ze služeb?"

Ten starý lišák věděl moc dobře, že moje diplomatické krytí vybuchlo, když jsem za ním tenkrát v noci přišel, pomyslel si Munro. A že proto musím odejít.

Rudin se k němu nepřiblížil, ani mu nepodal ruku. Stál na druhé straně místnosti, přesně tam, kde stávali carové, v sále, který představoval vrchol ruského impéria. Kývl.

"Pak se s vámi musím tedy rozloučit, pane Munro."

Stiskl malý onyxový zvonek na stole a za Munrem se otevřely dveře.

"Sbohem, pane," řekl Munro.

Napůl se otočil k odchodu, když Rudin znovu promluvil.

"Povězte mi, pane Munro, co si myslíte o našem Rudém náměstí?"

Munro se zmateně zarazil. Byla to zvláštní otázka muže, který se s ním loučil, pomyslel si Munro a opatrně odpověděl.

"Je velmi působivé."

"Ano, je působivé," řekl Rudin, jako by vážil každé slovo. "Asi ne tak elegantní jako vaše Berkeley Square, ale někdy i tady zaslechnete zpívat slavíka."

Munro stál nehybný jako světec na stropě nad ním. Žaludek se mu sevřel vlnou nevolnosti. Dostali ji a ona jim všechno řekla, nebyla schopna vydržet. Řekla jim dokonce i heslo, kus staré písně o slavíkovi na Berkeley Square.

"Zastřelíte ji?" zeptal se zmrzlým hlasem.

Rudin se zatvářil upřímně překvapeně.

"Zastřelit ji? Proč bychom ji měli střílet?"

Tak to bude pracovní tábor, smrt zaživa, smrt ženy, kterou miloval a málem se s ní oženil ve svém rodném Skotsku.

"A co s ní tedy uděláte?"

Starý Rus zvedl obočí v ironickém údivu: "Uděláme? Nic. Je to loajální žena, vlastenka. A má vás moc ráda, mladý muži.

Ne, že by vás milovala, ale má vás upřímně ráda..."

"Já tomu nerozumím," řekl Munro. "Jak to víte?"

"Požádala mě, abych vám to sdělil," řekl Rudin. "Nestane se ženou v domácnosti v Edinburku. Nestane se paní Munrovou. Nemůže se s vámi už nikdy setkat, nikdy. Ale nechce, abyste se kvůli ní trápil, abyste se o ni bál. Daří se jí dobře, patří k privilegiovaným, váženým, má úctu svých lidí. Žádala mě, abych vám řekl, že se nemáte trápit."

Začínal chápat a z toho pochopení byl stejně zmámený, jako předtím ze strachu. Munro civěl na Rudina a jeho nevíra mizela.

"Byla vaše," řekl bezvýrazně. "Byla neustále vaše. Od té první schůzky v lese, hned potom, co Višňajev navrhl válku v Evropě. Pracovala pro vás..."

Prošedivělý kremelský lišák pokrčil rameny.

"Pane Munro," zavrčel starý Rus. "Jak jinak bych byl dokázal vzkázat cokoliv prezidentu Matthewsovi s absolutní jistotou, že tomu uvěří?"

Kamenný major se studenými očima se dotkl jeho lokte, Munro stál před Trůnní síní a dveře se za ním zavřely. Za pět minut ho doprovodili ven. Prošel pěšky malými dveřmi ve Spasitelově bráně na Rudé náměstí. Přehlídkoví maršálové si

zkoušeli své role na První máj. Hodiny nad jeho hlavou tloukly půlnoc.  
Zabočil doleva k hotelu Nacional, aby našel taxík. Po stu metrech, když míjel Leninovo mauzoleum, se k překvapení a  
rozhořčení milicionáře rozesmál.